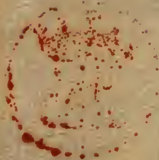

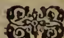

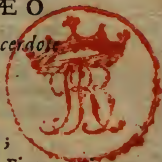
PARS ALTERA
TOMI SECUNDI,
AB INITIO REGNI FRANCORUM
Ad expeditionem primam
FRANCORUM IN ORIENTEM,
SEU

Ab Anno CHRISTI 420. ad 1095.

AUTORE

PHILIPPO BRIETIO
ABBAVILLÆO
Societatis JESU *Sacerdote.*

VENETIIS;
Sumptibus Hæredum Cosmi Fioravanti
Bibliopolæ Neapolitani.

MDCXCII.
Superiorum Licentia, & Privilegio.

PARTIS SECUNDÆ

ΠΡΟΟΕΜΙΑ.

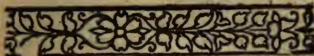

LTERAM hanc Tomi Secundi partem cum Monarchia Francorum exordimur. Vnde enim annotum à Christo pars altera melius orietur, quàm ab eo Regno, quod Christus Ecclesiæ suæ propugnaculum statuit. & sub cujus auspiciis ubique terrarum suam florere voluit religionem? Mirum profectò! & quod Baronium firmissimi judicii virum detinuit; cùm ab hæreticis atque Schismaticis laceraretur Ecclesia, pauca in Occidente sana, nihil in Oriente pæne integrum esset, selectam esse gentem à Deo, Idolis addictam, quæ postea Christum sequeretur impensiùs, & supra reliquas gentes veram synceramque religionem profiteretur; cujus beneficentia summi Pontifices non jam animis tantùm, verùm etiam quibusdam in locis, corporibus imperarent, facti non tantùm ut olim cœli Principes, sed quarumdam etiam in terris regionum: cujus liberalitate & fortitudine non jam Orientis

 Impe-

Imperatores appellarent dominos suos, sed iis constanter resisterent, eorumque iniqua decreta in medio foro Romano flammis abolere minitarentur. De Regno, ac Regibus Francorum loquor, in quos Pontifices ipsi tot sparsere laudes, ut iis loquentibus, par sit reliquos scriptores conticescere.

LIBRI V.

PARS ALTERA.

Ab anno Christi 420. ad 430.

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 420. ad 430.

MVNDI. 4473. CHRISTI. 420.

Ranci ex variis nationibus Germanicis conflati, Ansiuariis, Saliis, aliisque vicinis populis, qui societate armorum initâ jampridem Romanis cœperant esse terribiles, hoc demùm anno sibi Pharamundum Marcomiri filium Regem creauerunt, vt eo duce Gallias, quas spe deuorauerant, armis occuparent. Sed cum Rheno fluuio is depulsus esset, ejusque ripam Occidentalem meliùs à Romanis quàm optasset custoditam deprehendisset, commissam sibi gentem bonis legibus temperauit, huicque legem, quam vocant Salicam, dixit, de cujus appellatione tam diuersa proponuntur, quàm ipsa Francis vtilis fuit; adhuchodie in vsu, & florentissimi etiamnum regni fundamentum. *Initium regni Frãcorum.*

Constantius ab Honorio in Imperij consortium adsciscitur, propter res præclarè gestas, & con- *Constantius fit Augustus & moritur.*

& conseruatam dignitatem suam. Sed is principatum degustauit tantùm, si hoc anno mortuus est, vt quidam volunt; certè non vltra sequentem annum protulit vitam, Imperio magis quàm sibi necessariam; timendam tamen Theodosio, quem propter imaginem suam Constantinopoli contemptam appetere bello decreuerat, Reipublicæ hisce temporibus funestissimo.

S. Hieronymus moritur. Moritur hoc anno S. Hieronymus, anno ætatis 91, vt vulgò creditur; quam tamen opinionem Baronius se convulsisse putat, atque ejus tantùm 78. annos confecisse. Dictus est *Catholicorum Magister*, & *Lumen mundi*; magna nomina, sed adhuc ejus meritis inferiora.

Nisibis frustra obsessa. Romani Nisibin obsident: occurrit eis Vararanes Persarum Rex, cum Alamundaro atque Saracenis; sed victi recedere coguntur: Persis tamen benè affectis in Christianos, quòd Acacius Amidæ Episcopus, distractis Ecclesiæ vasis, septem millia Persarum captiuorum non à seruitute modò, sed ex fati faucibus eripuisset: Ita misericordia non Deum modo, sed homines sibi deuincit, atque conciliat.

MVNDI 4474. CHRISTI 421.

Theodosij nuptiæ. Theodosius Eudociam Atticam, filiam Leontij philosophi, ante Baptismum dictam Athenaidem, liberalibus disciplinis excultissimam, duxit vxorem: quæ tum poëma edidit in mariti laudem, de bello Persico. quas nuptias aiunt à Pulcheriâ, vt in Imperio semper omnia posset, callidè conciliatas, vxore fratri concessâ, tam parum potente, quàm venustâ.

Constantinopolitanus præsul fit potentior. Theodosius jura Constantinopolitani Episcopi, artibus Attici, in Illyricum extendit; reclamantibus semper Romanis Episcopis, donec hi Cæsari obstinatiùs resistere, cognouere toti Ecclesiæ perniciosum.

Cele-

MVNDI CHRISTI
4475. 422.

Celebris est hic annus natâ Eudoxiâ filiâ Theodosij & Eudociæ; cujus natales magno gaudio in Oriente celebrati: nec minor in Occidente voluptas fuit, cùm Tricennalia celebranti Ravennæ Honorio oblati sunt Maximus & Iouianus, quorum hic promouerat Tyrannidem, ille inuaserat; ambo cæsi temeritatis suæ pœnas luerunt. Defensi quoque à Romanis Britanni contra Pictorum & Scotorum excursiones, missâ Legione, per quam bis victi Barbari suas syluas ac paludes repetiere. *Nascitur Eudoxia. Britanni defensi.*

Missus quoque ab Honorio aduersus Vvandalos & Alanos Castinus, adjuncto huic Comite Bonifacio, rei militaris scientissimo: sed eum à se, superbo ineptoque imperio Castinus auertit. Ita Bonifacius periculosum & indignum ratus hominem temerarium sequi, se proripuit in Africam. Castinus ergo imprudenter & inconsultè VVandalos aggressus, & deceptus ab auxiliatoribus Gothis, victus fugatusque, ostendit Bonifacium nimis bonum augurem extitisse. *Bonifacij fuga in Africam.*

MVNDI. CHRISTI.
4476. 423.

Suspicatus est Honorius Placidiam sororem suam cum Barbaris conuenire; siue ea vera suspicio fuit, seu de more ab Aulicis conficta. Itaque expulsa cum filio Valentiniano & Honoriâ filiâ fugit ad Theodosium, à quo tàm benignè, tam amicè suscepta est, vt hoc ei exilium magis quàm amor Honorij profuerit. *Placidia cum filijs ejecta.*

8. Kal. Nouemb. Bonifacius moritur, cùm sedisset annos quinque, minùs duobus mensibus. Post dies nouem sufficitur Cœlestinus, & quidem satis pacificè, quamquam Eulalij factio adhuc aliquid posset; sed Imperatoris Honorij metu repressi, quò tantum inhiberi schismaticorum conatus solent. *Mors Papæ Bonifacij.*

Honorius moritur. Obiit quoque eodem anno Honorius Imperator 18. Kal. Septembris, cùm imperasset ab obitu Theodosij patris annis 28. & fere mensibus septem, vixisset 39. annis & vno mense; vir religione, quam armis major, qua tamen & multos Tyrannos, & infinitos Barbaros debellauit ac sustulit; in suis ducibus felix, quamuis proditoribus & infidis; qui victorias suas, & Reip. commodam administrationem non suis consiliis, sed Deo precibus exorato debuit.

MVNDI. CHRISTI.

4477. 424.

Valentinianus creatur Cæsar. Theodosius amitam suam Gallam Placidiam Augustam creat, filium Valentinianum consobrinum suum Cæsarem, cui & sponsam addixit filiam suam Eudoxiam, & copias atque duces, quibus subnixa mulier nomen inane non ferret.

Castinus fugit in Africam. Castinus hujus anni Consul, inimicorum calumniis appetitus, & fortè perduellionis sibi conscius confugere cogitur in Africam ad Bonifacium, cum exercitu Gothorum prouinciam defendentem; summo dedecore suo compulsus opem ejus implorare quem contempserat, eique se submittere, quem inferiorem sibi ferre non potuisset.

Bellum Persicum inchoatum est in Vararanem ob transfugas Christianos non redditos, Persis eos repetentibus, iisque oppositus Ardaburius, de se bonus Imperator, sed quem causa meliorem efficiebat. Et verò ei pugnauit Deus, immisso in hostem panico terrore, qui Romanum imminere putans, sese cum armis in Euphratem conjecit, vltimum debellati penitùs exercitus remedium, cujus fluuij vorticibus hausta centum millia nobilem victoriam sine labore Ardaburio reliquerunt.

Ardaburii de Persis victoria.

MVNDI. CHRISTI.

4478. 425.

Ardaburius, siue Artabures, missus in Occiden-

cidentem cum copiis vt Ioannem Tyrannum opprimeret, Rauennæ cum multis Barbaris degentem, Salonis vrbe Dalmatiæ profectus, & nauigans Aquileiam, disperſis nauibus ſuis, Rauennam delatus in manus Ioannis venit, à quo datus eſt in vincula. Interim filius ejus Aſpar non deſpondit animos, fretuſque pietate, patrem exſoluere decreuit; neque verò ei diuinum auxilium defuit; huic enim Angelus ſub habitu paſtoris ſe viæ ducem obtulit, qui eum & ſuas copias per ſtagnum Rauennæ adjacens, aquâ diuinitus exſiccatâ, immiſit in vrbem. Ioannes cæſus, Ardaburij rupta vincula, vrbs quæ Tyranno fauerat, direpta. Qui nuncius cùm eſſet ad Theodoſium delatus, dum ſpectaret Circenſes, è veſtigio populum ad Baſilicam ipſe deduxit hîc acturus gratias Deo de bello confecto, quod ſolus geſſerat atque profligarat. *Mirabilis de Ioanne Tyranno victoria.*

Pugnandum quoque fuit cum Aëtio, qui ſexaginta Hunnorum millibus imperabat, magnaque vtrimque editâ ſtrage res amicè compoſita eſt; videlicet vt Aëtius auctus Comitis titulo à Placidiâ reciperetur in gratiam, ipſe Hunnos ſuos auro donatos in patriam ſuam remitteret. Ita ſano conſilio Dux egregius, Occidenti ſeruatus, hoſtes atrociſſimi eliminati, Valentinianus quod hoc anno accepit à Theodoſio Imperium, facilè tueri ac ſeruare potuit. *Aetius Dux reconciliatus.*

Scythæ quoque Roïlâ duce Orienti, adeoque Conſtantinopoli minabantur; Theodoſius confugit ad preces, quibus exoratus Deus Barbaros cum ducibus ſuis fulminibus, peſte, ignibus de cœlo miſſis adeò malè mulctauit, vt omnes intelligerent Imperatoris pietatem eſſe Imperio ſuo, quàm arma & exercitus vtiliorem. *Scythæ expulſi.*

Denique Theodoſius Gymnaſium Romanum Conſtantinopoli ſic ordinauit, ſic litteras tradi juſſit, vt neque Magiſtrorum copiam & eruditionem Scholaſtici, nec Magiſtri præmia honoremque deſiderarent.

MVNDI. CHRISTI.
4479. 426.

Auguſtinus 6. Kal. Octob. aſſiſtentibus ſibi duobus Epiſcopis, Coadiutorem ſibi adſciuit atque ſucceſſorem Eradium Presbyterum, quem cæteris prælatum eſſe à tanto viro, laus eſt nunquam ſatis prædicanda.

S. Honoratus Arelatenſis. Patroclo Epiſcopo Arelatenſi cæſo ſucceſſit S. Honoratus Abbas & fundator Monaſterij Lerinenſis, ex Senatoria & Conſulari familiâ natus. Hic à S. Capraſio ſene conuerſus ad Deum, conſilio Leontij Forojulienſis Epiſcopi Lerinam inſulam incolendam ſuſcepit, fugatis ex eâ aduentu ſuo ſerpentibus, vt deinceps à viris ſanctiſſimis incoleretur; tantùm diſiunctus ab anteceſſore, quantùm ſanctus à ſcelerato diſtat.

Gundericus VVandalorum Rex captâ Hiſpali, cùm neque Eccleſiæ pepercíſſet, à Dæmone, cujus furore ſe agitari ſiuerat, correptus, miſerando exitu periit. Succeſſit ei frater Gaiſericus (dictus aliter Genſericus) de Catholico, vt creditur, factus Arianus; & verò in Catholicos crudelitas eum deſertorem veræ religionis fuiſſe nimiùm arguit.

Genſericus regnat.

MVNDI. CHRISTI.
4480. 427.

Bonifacius rebellat. In Bonifacium Comitem degentem in Africâ cum exercitu, quòd VVandalorum Regis affinem duxiſſet vxorem, decernitur bellum à Placidià; autore hujus expeditionis vel Felice, vel Aëtio. Tribus tum ducibus commiſſa eſt. Mauortio, Galbioni, & Sinori: ſed cum hic duos alios ſuſtuliſſet, ipſeque a Bonifacio cæſus eſſet, vni Sigiſnulto Comiti cum majoribus copiis mandatum eſt bellum. Huic impar Bonifacius ad VVandalos transfretat ex deſperatione, eis Africam expilandam objicit, parte eius ſibi reſeruatâ, duabus aliis inter VVandalos, & Alanos auxiliatores diſtributis. Eò vi-

deli-

delicet recidit eius virtus à S. Augustino laudata, à qua tamen jam defecerat, ab eodem sancto admonitus, neque repente factus sceleratissimus.

Gensericus ergo Hermigario Rege prius victo ad Emeritam, transit in Mauritaniam cum suis VVandalis, deterrimis omnium Arianis, in Catholicorum perniciem jam in Hispaniâ conjuratis. Hic omnia depopulatus, nec ipsis pepercit arboribus; videlicet ne cultoribus Afri latentibus auxilio essent: obuijque internecione deleti; adeo vt non homines, sed Dæmones immissos in se Afri meritò quererentur. *Gensericus in Africam traijcit.*

MVNDI. CHRISTI.
4481. 428.

In Gisonnij Constantinopolitani demortui locum, rejectis Philippo & Proclo per Theodosium, suffectus est Nestorius Monachus Antiochenus, linguâ potens, quâ nemo dignius Episcopatum accepit, nemo turpiùs deposuit. Ejus operâ S. Chrysostomus inter Sanctos coli cœpit, exagitati Hæretici atque scelerati: noua in hanc vrbem inducta Christianitatis facies, vt postea atrociùs fœdaretur. *Nestorius præficitur sedi Constantinop.*

Tum Aëtius Dux Romanorum Francos Gallicam Rheni ripam incolentes fortiter in suam Germaniam repulit, magnaque affecit clade; quâ victoriâ adeò bene mereri est de Imperio visus, vt ei proditio à Placidiâ condonaretur, & ad difficilia Reip. tempora reseruandus judicaretur imperator. *Franci repulsi ab Aetio.*

Tum enim amici Bonifacij exposuere Placidiæ in eum Aëtij insidias; quibus permota illi reconciliata est, atque iterum Africa demandata. Hic statim VVandalos in suam remittere Hispaniam conatus est, & recusantes abire inuasit bello: sed ab iis superatus est; & inclusus Hippone, ostendit proditores, in malis, quàm in bonis consiliis esse feliciores. *Bonifacius victus à VVandalis.*

Pharamundo succedit Clodio. Pharamundus Francorum Rex mortuus est cùm nouem circiter annis regnasset; successit ei filius vel affinis Clodio, vel Cloio, qui transgressus in Gallias, earum partem occupauit, & apud Tungros sedem defixit, intentus ad extendendam ditionem suam, quàm sibi à fatis debitam arbitrabatur: Sed quod fortitudine pepererat, incuriâ Francicâ, & primis etiam Francis innatâ, perdidit.

MVNDI. 4482. CHRISTI. 429.

Aetius magister militum. Felice ad Patriciam dignitatem promoto, Aëtius ejus loco creatus est Magister militum, cui victoria de Francis non tantùm veniam, sed & hanc dignitatem impetrauit, dignum Francicæ fortitudinis argumentum.

S. Genouefa initia. Dum pergunt in Angliam ex Galliâ Germanus Antisiodorensis & Lupus Trecensis, Sancti præsules, in S. Genouefam incidêre, nobilem illam virginem, quam oblato nummo cruce signato S. Germanus desponsauit Deo; atque hæ nuptiæ magis quàm Reginarum fuere Parisinis salutares.

Nestorius hæreticus. Nestorius qui antea se verum Antistitem præbuerat, jam honoris sui gradusque certus, mutatus est in Lupum. Is enim siue ex Ebionæis, vel ex Paulo Samosateno, vel Photino errorem suum mutuatus, in Beatam Virginem insurrexit, quam non esse θεοτόκον *Deiparam*, sed θεότοκον *à Deo genitam* dixit; vnius apicis mutatione malus Grammaticus, & turpior hæreticus effectus.

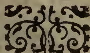
Cyrillus resistit Nestorio. Hanc autem disseminare cœpit hæresin datis ad Monachos Ægypti litteris, quibus statim obstitit Cyrillus, ad eum humaniter rescribens: at ille respondit hæretico fastu, demissiùs quidem egit cum Cœlestino, quem ad suas partes trahere conabatur; at is prudentior, Cyrillo hoc negotium mandauit, quo nec meliorem, nec fortiorem Vicarium potuit inuenire.

Obsi-

MVNDI. 4483. CHRISTI. 430.

Obſidebatur tum Hippo Regius à VVandalis & Alanis, atque in eius mœnibus incluſus Bonifacius. Omnes enim vrbes Africæ, præter hanc, Cirtham, atque Carthaginem, iuris erant VVandalici. Tertio demum obſidionis menſe S. Auguſtinus ex febribus, magno cum ſenſu pietatis obiit, licèt priùs ægrotum, manuum impoſitione, ſanaſſet: vixit annis 76. ſedit Epiſcopus 36. vt ſcribit Poſidius Epiſcopus Calamenſis, qui tum Vandaloru metu in hanc vrbem confugerat. Recolitur eius mortis memoria 5. Kal. Sept. Scripta eius, mirabiliter ſeruata, Hippone flammis abſumpto, impugnata à multis; ſic probata ab omnibus, vt de Gratiâ Catholicorum arbiter videatur; vir prope ad miraculum ingenioſus, & cui parem vix vnum antiquitas vidit. *Mors S. Auguſtini.*

Cœleſtinus hoc anno receptis Cyrilli litteris de Neſtorio, ſuas ei vices demandauit. Hic coactâ Synodo, quatuor Legatos Conſtantinopolin miſit, cum Fidei confeſſione & 12. Anathematiſmis hæreſis Neſtorii, oblato ei decem dierum ſpatio vt reſipiſceret. Sed hæc contempſit homo ſuperbiſſimus, & in Cyrillum commouit Theodoſium, nullis fraudibus, nullis artificiis parcens, vt tantum virum ſibi aduerſantem opprimeret; & ſe hæreticum non doctrinâ tantùm, ſed & moribus profiteretur. *Neſtorius exagitat Cyrillum.*

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 430. ad 440.

MVNDI.	CHRISTI.
4484.	431.

Celebrata est hoc anno Christi, tertia ordine Oecumenica SYNODVS EPHESINA

SYNODVS EPHESINA. CONTRA Nestorium, præsidente huic Cyrillo, nomine Cœlestini Pontificis, adiectis Legatis tribus, Arcadio ac Projecto Episcopis, & Philippo Presbytero; Episcopi in eâ numerati sunt supra ducentos. Irenæus quoque Comes & Candidianus Comes Domesticorum Nestorianus missi sunt ab Imperatore, tantùm vt turbas impedirent. Diebus 15. expectatus Ioannes Antiochenus, Nestorij fautor, moras de industriâ nectebat: cùm non adesset, inchoatur Concilium x Kal. Iulias; citatusque Nestorius, cùm superbè, immo & crudeliter venire recusasset, anathemate perculsus, & spoliatus est Episcopatu. Post dies quinque, hoc est 5. Kal. Iulias adsuit Ioannes Antiochenus cum suis Episcopis, quorum præcipui Theodoretus & Paulus Emissenus. Hi statim in diuersorio cum quibusdam aliis Nestorianis erronibus, ferè jam depositis, Cyrillum, & Memnonem Ephesinum damnant, omniaque Concilij acta rescindunt. Comites porrò interceptis retentisque Catholicorum litteris, Heterodoxorum Epistolas mittunt, & ea scribunt quæ Nestorij causam fulcirent, Cyrilli labefactarent:

rent: quare Memnon, Cyrillus, Nestorius in custodiam dati, Imperator in sequiores partes abripi videbatur. Tum Nestoriani, vt plures haberent sectatores, approbarunt Pelagij dogma, sicque sibi Pelagianos omnes adjunxerunt. Aliunde Ioannes vocatus ad Synodum venire recusauit, etiam missis Episcopis ad eum procaciter insultans; quare cum suis sectariis 35. nominatim præscisus est ab Ecclesiâ. Interea Iuuenalis in his turbis impetrare conatus est vt Hierosolyma Palæstinæ præesset, antea etiam ex Nicæno Concilio subdita Cæsareæ; restitit tamen constanter Cyrillus, & malis pressus licèt, non est passus aliquid decerni quod iniquum videretur. Tandem Patres Ephesini videntes se à Comitibus esse delusos, litteras suas ad Theodosium nequaquam peruenisse; fidum hominem habitu peregrini, inclusis in arundine litteris, clam mittunt Constantinopolin. Hic adnitentibus Monachis, & maximè S. Dalmatio, Imperatorem dedocuit, quem & confirmauit Pulcheria Augusta. Itaque depositus Nestorius, in eius locum substitutus Maximianus, data Ioanni Antiocheno mora vt resipisceret, Catholica fides & Beatissima Virgo de Nestorio gloriosum triumphum reportarunt. Hujus monimentum fuit Ecclesia in Blachernis extructa sumptibus Placidiæ, vt virgo Virgini nequaquam defuisse diceretur.

Turbæ in hoc Concilio.

Tandem damnatus Nestorius.

Aspar dux Theodosij, junctis cum Bonifacio Comite copiis, in Africâ Gensericum ac Vvandalos inuasit: sed omnino deletus Romanorum exercitus, Aspar Constantinopolin, Bonifacius Romam fugere compulsi, tota Africa Vvandalis huius victoriæ præmium fuit. Bonifacius autem, Romæ magister militum dictus, obsistentem sibi expertus est Aëtium, quem velacie, vel singulari certamine vicit; ac fugere compuiit in Pannoniam; paulò post tamen

Bonifacij exitus.

men vel ex morbo, vel ex vulnere ab Aëtio accepto, mortuus eſt Bonifacius, ac moriens mandauit vxori ſuæ, ne alteri quàm Aëtio nuberet. Aëtius autem ſuis Hunnis, ad quos refugerat, fretus, viſus hoc tempore neceſſarius, recuperauit dignitatem ſuam, quâ ſe mox non indignum demonſtrauit.

Aetius vincit Clodionem, & Francos. Enimuerò Clodionem cum ſuis Francis nuptias incautiùs ac ſecuriùs celebrantem oppreſſit; ac benè vſus victoriâ ſic fugientes vrſit, vt regredi vltra Rhenum cogerentur: quem inſuper ita communiuit, vt regrediendi voluntatem Francis eriperet, & ſuâſe cogeret Germaniâ tantiſper continere, ne gens tota deleretur.

Pelagiæ pœnitentia. Hoc tempore Nonnus Epiſcopus Edeſſenus meretricem Antiochenam, ab ornatu ſuo Margaritam dictam, ex libidinis cœno retraxit, ac Pelagiam vocauit, pœnitentiâ ſuâ quàm malis ſuis moribus celebratiorem.

Mors S. Paulini Nolani, & virtus. Moritur denique hoc anno ſanctus Paulinus Nolanus Epiſcopus x. Kal. Iulias, ætatis 78. adeò laudatus à SS. Patribus, cuius nobile factum nunquam tacebitur; cum datis omnibus bonis ſuis vt captiuos redimeret, ſe quoque Vvandalis vendidit, vt viduæ filium recuperaret, & factus olitor apud Regis Barbari fratrem, ex prophetico ſpiritu ſuo atque virtute detectus, Nolam cum multis captiuis eſt honorificè remiſſus. Sed quis ille fuerit Rex Vvandalorum tam incertum eſt, quàm certa tanti præſulis virtus, & charitas fuit.

MVNDI 4485. CHRISTI. 432.

Cæleſtino ſuccedit Sixtus III. Cœleſtinus Papa 8. Id. Aprilis obiit, Sedis ſuæ anno 8. cum menſibus 5. & tribus diebus; adeò inuiſus Nouatoribus, vt eum *Infernalem* vocauerint; pejus etiam tractatus à Laurentio Valla, qui hunc cum Cœleſtio hæretico confudit, & fecit Pelagianum, ſupina prorſus, neque

que mirandâ ſatis ignorantiâ. Huic ſucceſſit Sixtus tertius poſt dies viginti, à quo eſt ſuperioris anni Synodus confirmata; reuocatus amicè, quamquam ſine fructu, Neſtorius; feliciùs Ioannes Antiochenus hoc anno ſanæ menti atque Eccleſiæ redditus eſt.

Tum enim Theodoſius conſilio vſus Maximiani Epiſcopi ſui, Acacij Beræenſis ſenio degrauati & Simeonis Stylitæ Orbis tum miraculi, & dum viueret in ſanctorum numerum prope relati operâ, Ioannem Antiochenum, conuocatâ ex Syriæ Epiſcopis Synodo, cum S. Cyrillo reconciliauit. Itaque miſit Alexandriam Paulum Emiſenum Epiſcopum, qui fruſtra obtinere conatus eſt à Cyrillo vt ſuos in Neſtorium damnaret anathematiſmos; quare omnibus ex arbitrio Cyrilli perfectis, Paulus concionem habuit in quâ S. Virginem *Deiparam* dixit; admiſitque in Chriſto duas naturas: ideo exceptus magnis acclamationibus ab Alexandrinis; quæ in Cyrilli ſummam gloriam redundarunt.

Cyrillus Victor & B. Virg.

Neſtorius juſſus eſt viuere in monaſterio S. Euprepij Antiochiæ, ſpatio huic ad pœnitentiam dato; ſed quæ ferè nunquam ab hæreſeos parentibus debet expectari.

Neſtorij pœnitentia fruſtra expectatur.

Eius porrò fautores multa impiè & ſceleratè in Theodoſium & Pulcheriam deblaterarunt, atque inter cætera horrendam calumniam procuderunt; ideò damnatum Neſtorium, quòd inceſtos vtriuſque concubitus arguiſſet, quâ teteriorem Dæmon ipſe vix potuiſſet excogitare.

MVNDI	CHRISTI.
4436.	433.

S. Britius Turonenſis Epiſcopus adulterij accuſatus, quamquam duobus inſignibus miraculis ſe probaſſet innocentem, à ſuis ciuibus pulſus, à Sixto Pontifice reſtitutus eſt, eiuſque caſtitas cœli ac terræ teſtimoniis confirmata.

S. Britius eiectus.

S. Ioan-

S. Petrus Chrysolog. S. Ioanni Rauennati Episcopo, monitus S. Apollinaris, datus est successor Petrus Diaconus Forocornelienfis, qui ob Eloquentiam Chrysologus audiit, à Sixto summo Pontifice præpositus tunc nobili sedi, quam non Imperatorum, sed summorum Pontificum priuilegia multùm extulerunt.

Prosper in Collatorem scribit. Scribebat tum Prosper contra Collatorem, id est Cassianum, ejusque libros, alioquin vtiles bonis moribus, sed quibusdam erroribus aspersos; quos cum emendare conati sint viri sancti, atque eruditi, certum est olim vitiosos extitisse: de fide autem eius non audebis ambigere, si apologiam, pro eo nuper elaboratam erudité, perlegeris.

Sixtus accusatus absoluitur. Celebrata hoc anno Romæ Synodus quinquaginta sex Episcoporum in causa Sixti Pontificis, qui hanc sponte adiit vt purgaret se de stupro sacræ virgini illato, quod ei Anicius Bassus exconsul, & Marinianus Patricius falsò impingebant. Declaratus est innocens coram Valentiniano Imperatore. Ejus calumniatores proscripti, bonis eorum Ecclesiæ adjudicatis, pœnas quas viro sanctissimo parauerant, omnibus bonis exultantibus, subierunt.

MVNDI 4487. CHRISTI 434.

Honoriæ turpitudo. Honoria soror Valentiani ab Eugenio procuratore suo constuprata, palatio ejecta est tanquam ejus carcinoma, & transmissa ad Theodosium, vbi Hunnos & Attilam contra Occidentale Imperium concitauit, impia simul & turpis; quæ ferè cognata sunt crimina.

Volusiani conuersio. Melania junior, hoc anno Volusianum patruum suum paganum obstinatum, nec victum ab ipso S. Augustino, ab eo euocata Hierosolymis Constantinopolin, vbi legatum agebat, conuertit ad Christum: hîc baptizatus à Proclo, Christique corpore vti viatico munitus, discessit ex morbo. Nec huic tantùm, sed

&Eu-

& Eudociæ Augustæ, & multis Nestorianis Melania profuit, adeo eam pietas virtusque consummata venerabilem atque potentem effecerant.

Vincentius Lirinensis Presbyter & Monachus scribebat hoc anno libellum suum egregium contra omnes hæreticos, laudatum à viris magnis. Putat Baronius hunc Vincentium esse, tempore S. Martini Galliarum præfectum, à Seuero Sulpitio mirificè laudatum; nec quod obsistat tanti viri conjecturæ, nobis occurrit. *Vincentius Lirinensis.*

MVNDI 4488. CHRISTI 435.

Pax facta hoc anno cum Vvandalis in Africâ, datâ eis Hippone cum parte regionis, & ad triennium. Data quoque Guadicario, Burgundionum regi, Galliæ pars ab Aëtio, à quo victus, licèt in Galliis, obtinuit pacem & regionem quam perdere debuerat: sed vtraque diu potitus non est, ab Hunnis mox cum suo populo deletus, & attritus à Romanis, vt faciliùs à Barbaris conficeretur. *Pax cum Vvandalis, & Burgundionibus.*

S. Germanus pro Armoricis, quos Aëtius deficientes Alemannis diripiendos objecerat, legationem suscepit, & auctoritate suâ Barbaros repressit; sed nouam suscipiens ad Valentinianum pro iisdem legationem, multis editis miraculis in itinere, admonitus de morte suâ, blandè quieuit in Domino, ab Imperatrice Placidiâ, & Episcopis, reliquiarum sacrarum direptione, inter sanctos adscriptus. *S. Germani obitus.*

Coss. Theodosio XV. & Valentiniano IV. 15. Kal. Mart. Codex Theodosianus promulgatus est; cujus placita sub Iustiniano Imperatore meliori ordine digesta, magno fori & judiciorum commodo postea prodierunt. *Codex Theodosianus.*

MVNDI 4489. CRISTI 436.

Gothi Theodorico duce Narbonam obsident, quæ cum obsidione & fame laboraret, *Narbona liberata.*

Litorius Comes inuexit in eam cibaria, & Gothos obſidionem ſoluere compulit. Tribuunt alij id Aëtio, à quo cæſa viginti Burgundionum millia volunt. Certè tum appellatus eſt Aëtius vtriuſque militiæ Patricius, Imperij defenſor & vindex meritò nuncupandus.

Neſtorii exilium. Neſtorius diu expectatus ad pœnitentiam, hoc anno tandem juſſu Theodoſij in Oaſin, teterrimi exilij locum, deportatus eſt, in locum Petras dictum: indeque in fines Thebaidis translatus, vermibus exeſa linguâ, totoque corpore computreſcente, miſerabiliter interiit; vt quàm turpiter dixiſſet & vixiſſet poſteritas omnis intelligeret, & Deum ſæpe illatas injurias matri atrociùs caſtigare, quàm ſuas.

Ioan. Antiochenus moritur. Ioannes Antiochenus cùm annis XIII. ſediſſet, locum ſuum Domno reliquit, ſororis filio, & S. Euthymij deſertore monacho. Infamatus eſt autem Ioannes ob Epheſinum Concilium, & Neſtorij partes animoſiùs, quàm bonum præſulem decebat, propugnatas; tantum meritus laudis, quantùm qui non diutiùs inſaniunt.

MVMDI 4490. CHRISTI 437.

Valentinianus ducit Eudoxiam vxorem. Valentinianus Auguſtus Conſtantinopolin profectus ad Theodoſium, ejus filiam, Eudoxiam Liciniam cognomento, ducit vxorem, ac repetens Italiam Theſſalonicæ hyemauit, annoque ſequenti Rauennam venit. De harum nuptiarum die, vel loco, diſcrepant autores; de re omnes conueniunt.

Perſecutio Vvandalica, ferociſſima. Perſecutio Vvandalica hoc anno Eccleſiam Africanam exagitauit; ac primùm Epiſcopos Arianam hæreſim deteſtantes pleroſque ciuitatibus Genſericus expulit. Primi occurrerunt Arcadius, Probus, Paſchaſius, Eutychius huic chariſſimi, ac fideliſſimi, qui bonis, exilio, cruciatibus tentati, mox glorioſe occubuerunt, ne fierent Ariani. Paulillus puer elegantiſſimus, & in-

& ingeniosissimus fustibus atrociter cæsus, ad turpem seruitutem reseruatus est. Hæ primitiæ acerbissimæ persecutionis fuerunt, quæ atrocissima fuit; vt solent esse in Catholicos Hæretici, quàm Ethnici in Christianos crudeliores.

MVNDI 4491. CHRISTI 438.

S. Chrysostomi reliquiæ translatæ.

S. Chrysostomi reliquiæ hoc anno Constantinopolin translatæ; quæ loco moueri non potuerant, nisi epistolâ Theodosii mortui Ioannis pectori additâ, quâ parentibus suis ab eo veniam deprecabatur. Corpus quoque impositum Imperatoriæ triremi coortâ tempestate ab aliis nauibus separatæ, ad agrum huius viduæ appulit: cuius causâ Eudoxiæ inimicitas incurrerat. Ferunt & Eudoxiæ tumulum semper irrequietum fuisse & agitatum, donec Ioannis corpus receptum est vrbe & Ecclesia sua: vno verbo nullus triumphus hâc funebri pompâ illustrior & magnificentior fuit.

Eudocia Hierosolymam peregrinatio

Eudocia vxor Theodosij, ex voto, aut aliâ de causâ profecta est Hierosolymam, vbi multas ædificauit Lauras monachorum, vrbis muros refecit, multaque religiosè perfecit, ex consilio S. Melaniæ, à quâ etiam mirabiliter sanata fuit, eique plus fœminæ sanctissimæ conuictus, quam sancta peregrinatio profuit.

MVNDI 4492. CHRISTI 439.

Catena S. Petri.

Rediens Eudoxia Hierosolymis retulit S. Stephani reliquias, & catenas, quibus Petrus fuerat vinctus Hierosolymis, quarum vnam retinuit Constantinopoli, alteram misit Romam ad filiam Eudoxiam. Hæc oblata catenæ, quâ vinctus fuerat Petrus in carcere Mamertino, sic cum eâ coniuncta est vt vnius artificis manu facta atque coniuncta videretur; vnde condita Basilica Titulo Eudoxiæ, seu S. Petri ad vincula; cuius miraculi dies etiam in Ecclesiâ

Kal.

Kal. Augusti sanctè recolitur, multis aliis deinceps miraculis cohonestandus.

Gothorum victoria de Rom. Cum Gothis infeliciter hoc anno pugnatum; Litorius eos aggressus victus, & captus est cum magnâ Romanorum clade. Saluianus tradit Gothos pacem enixè postulasse, nec impetrasse; Ideoque Theodoricum, ad diem vsque prælij, in cilicio ad Deum fudisse preces. Tandem Aëtius misso Auito, qui postea Cæsar fuit, pacem ægrè impetrauit; cum Gothi magna, Romani nihil sperarent.

Carthago capta à Vandalis. Gensericus 14. Kal. Nouemb. nihil sibi ab eo metuentem Carthaginem capit, ciues omnes bonis exhaurit, adhibitis quæstionibus: In Sacerdotes potissimum sæuit, & in Ecclesias, quas in vsus prophanos conuertit; denique adeo atrociter debacchatus est, vt non Christianus modò, sed & homo desiisse videretur.

MVNDI 4493. CRHISTI 440.

Sixti III. obitus. 5 Kalendas Aprilis obijt Sixtus III. cùm sedisset annos 8. minus triginta diebus; cujus nomine editi sunt libri à Pelagianis, scatentes erroribus. Fuit enim Sixtis fatale, vt iis libri supponerentur. Cùm autem Romana sedes vacasset 40. diebus & ampliùs; tandem 6. Idus

B. Leo Magnus ei sufficitur. Martias Leo Diaconus absens electus est: paci enim conciliandæ inter Aëtium & Albinum, Romanos duces, vacabat: magnâ itaque omnium patientiâ expectatus, & legatione etiam publicâ accitus, tandem Romanus Pontifex sedit; & tandiu speratum esse, ac tot votis, molestè tulit Romanorum nemo, cùm omni expectatione majorem Antistitem agnouerunt.

Sicula Clades à Vandalis. Gensericus cum magnâ classe transit in Siciliam, eamque grauiter vexat. Sed accepto nuncio de Sebastiani ducis aduentu in Africam, rediit Carthaginem, eam tutaturus. Sebastianus autem Vvandalorum magis amicus esse, quàm hostis voluit; quod ei neciscausa fuit,

fuit. Veritus enim hominis fortitudinem & sapientiam Vvandalus, cum ad Arianam sectam trahere conatus est, ac renuentem interemit. Ita dum mortem in Italiâ & Hispaniâ fugit, inuenit, vt piè creditur, in Africâ pro Christo gloriosiorem; quam Idacius differt ad annum Christi 449.

Sebastian obitus.

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 440. *ad* 450.

MVNDI	CHRISTI.
4494.	441.

COnsulatum hoc anno gessit vnus Cyrus Panopolites, egregius Poëta, ideoque Eudociæ charus, cui & Præfecturam prætorii, & Vrbis, & hanc dignitatem ac Patriciatum obtinuit: sed tum elatus, vt postea grauiùs rueret.

Cyrus Consul.

Theodosius hoc anno Vvandalos eiicere conatus est ex Africâ, missis cò tribus ducibus cum ingenti classe. Sed dum hi cunctantur, & omnia accuratiùs quàm generosiùs suscipiunt, re infectâ redire compulsi, nihil præter ignominiam, & Principis sui maleuolentiam retulêre.

Bellum in Africa infelix.

Tum quoque Oriens simul & Occidens Barbarorum populationes potiùs quàm bella sensere. Persæ enim, Saraceni, Zani, Isauri, magnas egere prædas, nec nisi factâ pace repressi. In Illyrico aliqua oppida ab Hunnis excisa, aliquot prouinciæ vastatæ. Asturius tamen vtriusque militiæ dux in Hispaniâ Tarraconensi cæsis Bacaudis, seu rusticis rebellibus, plus sibi gloriæ, quàm vtilitatis Imperio peperit.

Populationes Imperij Romani.

Re-

MVNDI CHRISTI.
4495. 442.

Pax Romanorum cum Vvandalis. Reuocatis à Theodosio ex Siciliâ copiis, quæ Orientem defenderent, Valentinianus cum Genserico pacem iniit, seruatis aliquot prouinciis desolatis, & limitibus quibusdam inter Vvandalos Romanosque constitutis; cùm tamen illi omnia possent in Africâ; hi nomine veriùs, quàm re imperarent.

Conspiratio in Gensericum. Statim autem Gensericum domestici tumultus exagitarunt: eum enim ex rebus gestis superbientem deprimere, aut tollere tentarunt optimates, quorum fortitudine & copiis tam præclara gesserat: sed conspiratione patefactâ, plerique interfecti sunt; non pauci inter cruciatus, nimiùm potuisse Regem suum doluerunt.

Fœda pax cum Hunnis. Bleda & Attila fratres cum Hunnorum exercitu Thraciam fœdâ populatione vexarunt; nec data Theodosio quies, nisi persolutis sex auri librarum millibus, & insuper promissis in annos singulos, tributi nomine, mille libris; quod emere pacem veriùs, quàm facere meritò dixeris.

MVNDI CHRISTI
4496. 443.

S. Leo Manichæos vexat. Tum ex aliis regionibus confluentes Romam à S. Leone detecti sunt Manichæi: cujus exemplum valuit plurimùm ad reliquos Orbis Antistites aduersus illiusmodi pestes armandos; vt quemadmodum à capite, sic etiam à reliquis Ecclesiæ membris expellerentur.

Theodoretus suspectus hæreseos. Theodoretus versabatur id temporis Antiochiæ, vbi frequentes conuentus celebrabat: re ad Imperatorem delatâ, adjunctâ suspicione quòd foueret Nestoriana dogmata, cùm aliàs Nestorio fuisset addictissimus, Antiochiâ facessere iussus est à Theodosio, & se vrbe suâ Cyro continere. Paruit vir tantus: sed Hæreseos crimen sic à se depulit per epistolas, sicut facere solent Catholici dum veniunt in labis

hujus

huius suspicionem, hoc est, illustri veræ fidei professione cum aliquâ indignatione coniunctâ.

MVNDI CHRISTI
4497. 444

Conuenerant inter se hactenus Bleda, & Attila fratres, Reges Hunorum: sed vt duorum Imperia non solent esse diuturna, hoc anno Attila fratrem suum interemit, eique subditos populos ad se pertraxit; vnde iudicatum quàm terribilis futurus esset exteris gentibus, qui ne fraterno quidem sanguini pepercisset. *Attila fratrem cædit.*

Hoc anno valdè turbata est aula Theodosij; casus cuius pauci meminere. Oblatum fuerat pomum Theodosio exquisitæ magnitudinis, & pulchritudinis, quod statim ad vxorem Eudociam misit; hoc illa dono dedit Paulino Magistro, viro erudito, quicum frequentissimè versabatur; Hic nesciens vnde veniret primò, remisit ad Imperatorem. Theodosius interrogatam Eudociam mendacem deprehendit; quod mendacium Paulino vitâ stetit, incredibili Eudociæ dolore, quòd huius viri pœnâ, eius pudicitia in suspicionem vocaretur. *Turbæ in aula Theodosij.*

5o. Idus Iulij abiit ex viuis S. Cyrillus Alexandrinus; cuius tamen memoria apud Latinos 5. Kal. Februarij recolitur: vnde eius sanctitas intelligitur; nam eius eruditionem scripta testantur; multa quidem, sed longè plura interciderunt, magno famæ eius, maioris Ecclesiæ damno. Quòd autem fuisse Carmelita, sicut & Ioannes Antiochenus, à nescio quo scribitur, explodi debet, sicut Epistola à Theodoreto de eius obitu exarata, vt pote quæ neque tempori, neq; rationi satis concinnant. *S. Cyrilli Alexãdr. obitus.*

Cyrillo successit Hypocrita Dioscorus, Origenista, Arianus, homicida, incendiarius, vitâque turpissimus; qui statim S. Cyrilli hæredes exagitauit, multamque pecuniam exegit, quam in pistores, & caupones effudit, meliùs, & æquiùs inopibus distribuendam, quorum patri- *Dioscoru succedit S. Cyrillo*

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 430. ad 440.

MVNDI.	CHRISTI.
4484.	431.

Celebrata est hoc anno Christi, tertia ordine Oecumenica
SYNODVS EPHESINA

SYNODVS EPHESINA. CONTRA Nestorium, præsidente huic Cyrillo, nomine Cœlestini Pontificis, adiectis Legatis tribus, Arcadio ac Projecto Episcopis, & Philippo Presbytero; Episcopi in ea numerati sunt supra ducentos. Irenæus quoque Comes & Candidianus Comes Domesticorum Nestorianus missi sunt ab Imperatore, tantùm vt turbas impedirent. Diebus 15. expectatus Ioannes Antiochenus, Nestorij fautor, moras de industria nectebat: cùm non adesset, inchoatur Concilium x Kal. Iulias; citatusque Nestorius, cùm superbè, immo & crudeliter venire recusasset, anathemate perculsus, & spoliatus est Episcopatu. Post dies quinque, hoc est 5. Kal. Iulias adfuit Ioannes Antiochenus cum suis Episcopis, quorum præcipui Theodoretus & Paulus Emissenus. Hi statim in diuersorio cum quibusdam aliis Nestorianis erronibus, ferè jam depositis, Cyrillum, & Memnonem Ephesinum damnant, omniaque Concilij acta rescindunt. Comites porrò interceptis retentisque Catholicorum litteris, Heterodoxorum Epistolas mittunt, & ea scribunt quæ Nestorij causam fulcirent, Cyrilli labefactarent:

rent : quare Memnon, Cyrillus, Nestorius in custodiam dati, Imperator in sequiores partes abripi videbatur. Tum Nestoriani, vt plures haberent sectatores, approbarunt Pelagij dogma, sicque sibi Pelagianos omnes adjunxerunt. Aliunde Ioannes vocatus ad Synodum venire recusauit, etiam missis Episcopis ad eum procaciter insultans; quare cum suis sectariis 35. nominatim præscisus est ab Ecclesiâ. Interea Iuuenalis in his turbis impetrare conatus est vt Hierosolyma Palæstinæ præesset, antea etiam ex Nicæno Concilio subdita Cæsareæ; restitit tamen constanter Cyrillus, & malis pressus licèt, non est passus aliquid decerni quod iniquum videretur. Tandem Patres Ephesini videntes se à Comitibus esse delusos, litteras suas ad Theodosium nequaquam peruenisse; fidum hominem habitu peregrini, inclusis in arundine litteris, clàm mittunt Constantinopolin. Hìc adnitentibus Monachis, & maximè S. Dalmatio, Imperatorem dedocuit, quem & confirmauit Pulcheria Augusta. Itaque depositus Nestorius, in eius locum substitutus Maximianus, data Ioanni Antiocheno mora vt resipisceret, Catholica fides & Beatissima Virgo de Nestorio gloriosum triumphum reportarunt. Hujus monimentum fuit Ecclesia in Blachernis extructa sumptibus Placidiæ, vt virgo Virgini nequaquam defuisse diceretur.

Turbæ in hoc Concilio.

Tandem damnatus Nestorius.

Aspar dux Theodosij, junctis cum Bonifacio Comite copiis, in Africâ Gensericum ac Vvandalos inuasit: sed omnino deletus Romanorum exercitus, Aspar Constantinopolin, Bonifacius Romam fugere compulsi, tota Africa Vvandalis huius victoriæ præmium fuit. Bonifacius autem, Romæ magister militum dictus, obsistentem sibi expertus est Aëtium, quem vel acie, vel singulari certamine vicit; ac fugere compulit in Pannoniam; paulò post tamen

Bonifacij exitus.

men

men vel ex morbo, vel ex vulnere ab Aëtio accepto, mortuus est Bonifacius, ac moriens mandauit vxori suæ, ne alteri quâm Aëtio nuberet. Aëtius autem suis Hunnis, ad quos refugerat, fretus, vsus hoc tempore necessarius, recuperauit dignitatem suam, quâ se mox non indignum demonstrauit.

Aetius vincit Clodionem, & Francos.

Enimuerò Clodionem cum suis Francis nuptias incautiùs ac securiùs celebrantem oppressit; ac benè vsus victoriâ sic fugientes vrsit, vt regredi vltra Rhenum cogerentur: quem insuper ita communiuit, vt regrediendi voluntatem Francis eriperet, & suâse cogeret Germaniâ tantisper continere, ne gens tota deleretur.

Pelagiæ pœnitentia.

Hoc tempore Nonnus Episcopus Edessenus meretricem Antiochenam, ab ornatu suo Margaritam dictam, ex libidinis cœno retraxit, ac Pelagiam vocauit, pœnitentiâ suâ quàm malis suis moribus celebratiorem.

Mors S. Paulini Nolani, & virtus.

Moritur denique hoc anno sanctus Paulinus Nolanus Episcopus x. Kal. Iulias, ætatis 78. adeò laudatus à SS. Patribus, cuius nobile factum nunquam tacebitur; cum datis omnibus bonis suis vt captiuos redimeret, se quoque Vvandalis vendidit, vt viduæ filium recuperaret, & factus olitor apud Regis Barbari fratrem, ex prophetico spiritu suo atque virtute detectus, Nolam cum multis captiuis est honorificè remissus. Sed quis ille fuerit Rex Vvandalorum tam incertum est, quàm certa tanti præsulis virtus, & charitas fuit.

MVNDI 4485. CHRISTI. 432.

Cælestino succedit Sixtus III.

Cœlestinus Papa 8. Id. Aprilis obiit, Sedis suæ anno 8. cum mensibus 5. & tribus diebus; adeò inuisus Nouatoribus, vt eum *Infernalem* vocauerint; pejus etiam tractatus à Laurentio Valla, qui hunc cum Cœlestio hæretico confudit, & fecit Pelagianum, supina prorsus, ne-

que

que mirandâ fatis ignorantiâ. Huic succeſſit Sixtus tertius poſt dies viginti, à quo eſt ſuperioris anni Synodus confirmata; reuocatus amicè, quamquam ſine fructu, Neſtorius; feliciùs Ioannes Antiochenus hoc anno ſanæ menti atque Eccleſiæ redditus eſt.

Tum enim Theodoſius conſilio vſus Maximiani Epiſcopi ſui, Acacij Beræenſis ſenio degrauati & Simeonis Stylitæ Orbis tum miraculi, & dum viueret in ſanctorum numerum prope relati operâ, Ioannem Antiochenum, conuocatâ ex Syriæ Epiſcopis Synodo, cum S Cyrillo reconciliauit. Itaque miſit Alexandriam Paulum Emiſenum Epiſcopum, qui fruſtra obtinere conatus eſt à Cyrillo vt ſuos in Neſtorium damnaret anathematiſmos; quare omnibus ex arbitrio Cyrilli perfectis, Paulus concionem habuit in quâ S Virginem *Deiparam* dixit; admiſitque in Chriſto duas naturas: ideo exceptus magnis acclamationibus ab Alexandrinis; quæ in Cyrilli ſummam gloriam redundarunt. *Cyrillus Victor & B. Virg.*

Neſtorius juſſus eſt viuere in monaſterio S. Euprepij Antiochiæ, ſpatio huic ad pœnitentiam dato; ſed quæ ferè nunquam ab hæreſeos parentibus debet expectari. *Neſtorij pœnitentia fruſtra expectatur.*

Eius porrò fautores multa impiè & ſceleratè in Theodoſium & Pulcheriam deblaterarunt, atque inter cætera horrendam calumniam procuderunt; ideò damnatum Neſtorium, quòd inceſtos vtriuſque concubitus arguiſſet, quâ teteriorem Dæmon ipſe vix potuiſſet excogitare.

MVNDI	CHRISTI.
4436.	433.

S. Britius Turonenſis Epiſcopus adulterij accuſatus, quamquam duobus inſignibus miraculis ſe probaſſet innocentem, à ſuis ciuibus pulſus, à Sixto Pontifice reſtitutus eſt, eiuſque caſtitas cœli ac terræ teſtimoniis confirmata. *S. Britius electus.*

S. Ioan-

S. Petrus Chrysolog. S. Ioanni Rauennati Episcopo, monitus S. Apollinaris, datus est successor Petrus Diaconus Forocornelienſis, qui ob Eloquentiam Chrysologus audiit, à Sixto ſummo Pontifice præpositus tunc nobili ſedi, quam non Imperatorum, ſed ſummorum Pontificum priuilegia multùm extulerunt.

Prosper in Collatorem ſcribit. Scribebat tum Prosper contra Collatorem, id eſt Caſſianum, ejuſque libros, alioquin vtiles bonis moribus, ſed quibuſdam erroribus aſperſos; quos cum emendare conati ſint viri ſancti, atque eruditi, certum eſt olim vitioſos extitiſſe: de fide autem eius non audebis ambigere, ſi apologiam, pro eo nuper elaboratam eruditè, perlegeris.

Sixtus accuſatus abſoluitur. Celebrata hoc anno Romæ Synodus quinquaginta ſex Epiſcoporum in cauſa Sixti Pontificis, qui hanc ſponte adiit vt purgaret ſe de ſtupro ſacræ virgini illato, quod ei Anicius Baſſus exconſul, & Marinianus Patricius falsò impingebant. Declaratus eſt innocens coram Valentiniano Imperatore. Ejus calumniatores proſcripti, bonis eorum Eccleſiæ adjudicatis, pœnas quas viro ſanctiſſimo parauerant, omnibus bonis exultantibus, ſubierunt.

MVNDI 4487. CHRISTI 434.

Honoriæ turpitudo. Honoria ſoror Valentiani ab Eugenio procuratore ſuo conſtuprata, palatio ejecta eſt tanquam ejus carcinoma, & tranſmiſſa ad Theodoſium, vbi Hunnos & Attilam contra Occidentale Imperium concitauit, impia ſimul & turpis; quæ ferè cognata ſunt crimina.

Voluſiani conuerſio. Melania junior, hoc anno Voluſianum patruum ſuum paganum obſtinatum, nec victum ab ipſo S. Auguſtino, ab eo euocata Hieroſolymis Conſtantinopolin, vbi legatum agebat, conuertit ad Chriſtum: hîc baptizatus à Proclo, Chriſtique corpore vti viatico munitus, diſceſſit ex morbo. Nec huic tantùm, ſed

& Eu-

& Eudociæ Auguſtæ, & multis Neſtorianis Melania profuit, adeo eam pietas virtuſque conſummata venerabilem atque potentem ef-fecerant.

Vincentius Lirinenſis. Vincentius Lirinenſis Presbyter & Monachus ſcribebat hoc anno libellum ſuum egregium contra omnes hæreticos, laudatum à viris magnis. Putat Baronius hunc Vincentium eſſe, tempore S. Martini Galliarum præfectum, à Seuero Sulpitio mirificè laudatum; nec quod obſiſtat tanti viri conjecturæ, nobis occurrit.

MVNDI 4488. CHRISTI 435.

Pax cum Vvandalis, & Burgundionibus. Pax facta hoc anno cum Vvandalis in Africâ, datâ eis Hippone cum parte regionis, & ad triennium. Data quoque Guadicario, Burgundionum regi, Galliæ pars ab Aëtio, à quo victus, licèt in Galliis, obtinuit pacem & regionem quam perdere debuerat: ſed vtrâque diu potitus non eſt, ab Hunnis mox cum ſuo populo deletus, & attritus à Romanis, vt faciliùs à Barbaris conficeretur.

S. Germani obitus. S. Germanus pro Armoricis, quos Aëtius deficientes Alemannis diripiendos objecerat, legationem ſuſcepit, & auctoritate ſuâ Barbaros repreſſit; ſed nouam ſuſcipiens ad Valentinianum pro iiſdem legationem, multis editis miraculis in itinere, admonitus de morte ſuâ, blandè quieuit in Domino, ab Imperatrice Placidiâ, & Epiſcopis, reliquiarum ſacrarum direptione, inter ſanctos adſcriptus.

Codex Theodoſianus. Coſſ. Theodoſio XV. & Valentiniano IV. 15. Kal. Mart. Codex Theodoſianus promulgatus eſt; cujus placita ſub Iuſtiniano Imperatore meliori ordine digeſta, magno fori & judiciorum commodo poſtea prodierunt.

MVNDI 4489. CRISTI 436.

Narbona liberata. Gothi Theodorico duce Narbonam obſident, quæ cum obſidione & fame laboraret,

Litorius Comes inuexit in eam cibaria, & Gothos obſidionem ſoluere compulit. Tribuunt alij id Aëtio, à quo cæſa viginti Burgundionum millia volunt. Certè tum appellatus eſt Aëtius vtriuſque militiæ Patricius, Imperij defenſor & vindex meritò nuncupandus.

Neſtorii exilium. Neſtorius diu expectatus ad pœnitentiam, hoc anno tandem juſſu Theodoſij in Oaſin, teterrimi exilij locum, deportatus eſt, in locum Petras dictum: indeque in fines Thebaidis translatus, vermibus exeſa linguâ, totoque corpore computreſcente, miſerabiliter interiit; vt quàm turpiter dixiſſet & vixiſſet poſteritas omnis intelligeret, & Deum ſæpe illatas injurias matri atrociùs caſtigare, quàm ſuas.

Ioan. Antiochenus moritur. Ioannes Antiochenus cùm annis XIII. ſediſſet, locum ſuum Domno reliquit, ſororis filio, & S. Euthymij deſertore monacho. Infamatus eſt autem Ioannes ob Epheſinum Concilium, & Neſtorij partes animoſiùs, quàm bonum præſulem decebat, propugnatas; tantum meritus laudis, quantùm qui non diutiùs inſaniunt.

MVMDI 4490. CHRISTI 437.

Valentinianus ducis Eudoxiam vxorem. Valentinianus Auguſtus Conſtantinopolin profectus ad Theodoſium, ejus filiam, Eudoxiam Liciniam cognomento, ducit vxorem, ac repetens Italiam Theſſalonicæ hyemauit, annoque ſequenti Rauennam venit. De harum nuptiarum die, vel loco, diſcrepant autores; de re omnes conueniunt.

Perſecutio Vvandalica, ferociſſima. Perſecutio Vvandalica hoc anno Eccleſiam Africanam exagitauit; ac primùm Epiſcopos Arianam hæreſim deteſtantes pleroſque ciuitatibus Gensericus expulit. Primi occurrerunt Arcadius, Probus, Paſchaſius, Eutychius huic chariſſimi, ac fideliſſimi, qui bonis, exilio, cruciatibus tentati, mox glorioſe occubuerunt, ne fierent Ariani. Paulillus puer elegantiſſimus, & in-

& ingeniosissimus fustibus atrociter cæsus, ad turpem seruitutem reseruatus est. Hæ primitiæ acerbissimæ persecutionis fuerunt, quæ atrocissima fuit; vt solent esse in Catholicos Hæretici, quàm Ethnici in Christianos crudeliores.

MVNDI CHRISTI

4491. 438.

S. Chrysostomi reliquiæ hoc anno Constantinopolin translatæ; quæ loco moueri non potuerant, nisi epistolâ Theodosii mortui Ioannis pectori additâ, quâ parentibus suis ab eo veniam deprecabatur. Corpus quoque impositum Imperatoriæ triremi coortâ tempestate ab aliis nauibus separatæ, ad agrum huius viduæ appulit: cuius causâ Eudoxiæ inimicitas incurrerat. Ferunt & Eudoxiæ tumulum semper irrequietum fuisse & agitatum, donec Ioannis corpus receptum est vrbe & Ecclesia sua: vno verbo nullus triumphus hâc funebri pompâ illustrior & magnificentior fuit. *S. Chrysostomi reliquiæ translatæ.*

Eudocia vxor Theodosij, ex voto, aut aliâ de causâ profecta est Hierosolymam, vbi multas ædificauit Lauras monachorum, vrbis muros refecit, multaque religiosè perfecit, ex consilio S. Melaniæ, à quâ etiam mirabiliter sanata fuit, eique plus fœminæ sanctissimæ conuictus, quam sancta peregrinatio profuit. *Eudocia Hierosolymam peregrinatio*

MVNDI CHRISTI

4492. 439.

Rediens Eudoxia Hierosolymis retulit S. Stephani reliquias, & catenas, quibus Petrus fuerat vinctus Hierosolymis, quarum vnam retinuit Constantinopoli, alteram misit Romam ad filiam Eudoxiam. Hæc oblata catenæ, quâ vinctus fuerat Petrus in carcere Mamertino, sic cum eâ coniuncta est vt vnius artificis manu facta atque coniuncta videretur; vnde condita Basilica Titulo Eudoxiæ, seu S. Petri ad vincula; cuius miraculi dies etiam in Ecclesiâ *Catena S. Petri.*

Kal.

Kal. Augusti sanctè recolitur, multis aliis deinceps miraculis cohonestandus.

Gothorum victoria de Rom. Cum Gothis infeliciter hoc anno pugnatum; Litorius eos aggressus victus, & captus est cum magnâ Romanorum clade. Saluianus tradit Gothos pacem enixè postulasse, nec impetrasse; Ideoque Theodoricum, ad diem vsque prælij, in cilicio ad Deum fudisse preces. Tandem Aëtius misso Auito, qui postea Cæsar fuit, pacem ægrè impetrauit; cum Gothi magna, Romani nihil sperarent.

Carthago capta à Vandalis. Gensericus 14. Kal. Nouemb. nihil sibi ab eo metuentem Carthaginem capit, ciues omnes bonis exhaurit, adhibitis quæstionibus: In Sacerdotes potissimum sæuit, & in Ecclesias, quas in vsus prophanos conuertit; denique adeo atrociter debacchatus est, vt non Christianus modò, sed & homo desiisse videretur.

MVNDI CRHISTI

Sixti III. obitus. 4493. 440.

5 Kalendas Aprilis objit Sixtus III. cùm sedisset annos 8. minus triginta diebus; cujus nomine editi sunt libri à Pelagianis, scatentes erroribus. Fuit enim Sixtis fatale, vt iis libri supponerentur. Cùm autem Romana sedes vacasset 40. diebus & ampliùs; tandem 6. Idus *B. Leo Magnus ei sufficitur.* Martias Leo Diaconus absens electus est: paci enim conciliandæ inter Aëtium & Albinum, Romanos duces, vacabat: magnâ itaque omnium patientiâ expectatus, & legatione etiam publicâ accitus, tandem Romanus Pontifex sedit; & tandiu speratum esse, ac tot votis, molestè tulit Romanorum nemo, cùm omni expectatione majorem Antistitem agnouerunt.

Sicula Clades à Vandalis. Gensericus cum magnâ classe transit in Siciliam, eamque grauiter vexat. Sed accepto nuncio de Sebastiani ducis aduentu in Africam, rediit Carthaginem, eam tutaturus. Sebastianus autem Vvandalorum magis amicus esse, quàm hostis voluit; quod ei neciscausa fuit,

fuit. Veritus enim hominis fortitudinem & sapientiam Vvandalus, eum ad Arianam sectam trahere conatus est, ac renuentem interemit. Ita dummortem in Italiâ & Hispaniâ fugit, inuenit, vt piè creditur, in Africâ pro Christo gloriosiorem; quam Idacius differt ad annum Christi 449. *Sebastianus obtinens.*

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 440. ad 450.

MVNDI	CHRISTI.
4494.	441.

CONsulatum hoc anno gessit vnus Cyrus Panopolites, egregius Poëta, ideoque Eudociæ charus, cui & Præfecturam prætorii & Vrbis, & hanc dignitatem ac Patriciatum obtinuit: sed tum elatus, vt postea grauiùs rueret. *Cyrus Consul.*

Theodosius hoc anno Vvandalos eiicere conatus est ex Africâ, missis eò tribus ducibus cum ingenti classe. Sed dum hi cunctantur, & omnia accuratiùs quàm generosiùs suscipiunt, re infectâ redire compulsi, nihil præter ignominiam, & Principis sui maleuolentiam retulêre. *Bellum in Africa infelix.*

Tum quoque Oriens simul & Occidens Barbarorum populationes potiùs quàm bella sensere. Persæ enim, Saraceni, Zani, Isauri, magnas egere prædas, nec nisi factâ pace repressi. In Illyrico aliqua oppida ab Hunnis excisa, aliquot prouinciæ vastatæ. Asturius tamen vtriusque militiæ dux in Hispaniâ Tarraconensi cæsis Bacaudis, seu rusticis rebellibus, plus sibi gloriæ, quàm vtilitatis Imperio peperit. *Populationes Imperij Romani.*

Re-

huius suspicionem, hoc est, illustri veræ fidei professione cum aliquâ indignatione coniunctâ.

MVNDI 4497. CHRISTI 444

Conuenerant inter se hactenus Bleda, & Attila fratres, Reges Hunorum: sed vt duorum Imperia non solent esse diuturna; hoc anno Attila fratrem suum interemit, eique subditos populos ad se pertraxit; vnde judicatum quàm terribilis futurus esset exteris gentibus, qui ne fraterno quidem sanguini pepercisset. *Attila fratrem cædit.*

Hoc anno valdè turbata est aula Theodosij; casus cuius pauci meminere. Oblatum fuerat pomum Theodosio exquisitæ magnitudinis, & pulchritudinis, quod statim ad vxorem Eudociam misit; hoc illa dono dedit Paulino Magistro, viro erudito, quicum frequentissimè versabatur; Hic nescius vnde veniret primò, remisit ad Imperatorem. Theodosius interrogatam Eudociam mendacem deprehendit; quod mendacium Paulino vitâ stetit, incredibili Eudociæ dolore, quòd huius viri pœnâ, eius pudicitia in suspicionem vocaretur. *Turba in aula Theodosij.*

5o. Idus Iulij abiit ex viuis S. Cyrillus Alexandrinus; cuius tamen memoria apud Latinos 5. Kal. Februarij recolitur: vnde eius sanctitas intelligitur; nam eius eruditionem scripta testantur; multa quidem, sed longè plura interciderunt, magno famæ eius, maioris Ecclesiæ damno. Quòd autem fuisse Carmelita, sicut & Ioannes Antiochenus, à nescio quo scribitur, explodi debet, sicut Epistola à Theodoreto de eius obitu exarata, vt pote quæ neque tempori, neque rationi satis concinnant. *S. Cyrilli Alexãdr. obitus.*

Cyrillo successit Hypocrita Dioscorus, Origenista, Arianus, homicida, incendiarius, vitâque turpissimus; qui statim S. Cyrilli hæredes exagitauit, multamque pecuniam exegit, quam in pistores, & caupones effudit, meliùs, & æquiùs inopibus distribuendam, quorum patri- *Dioscoru succedit S. Cyrillo*

patrimonium fuisse videbantur iis, qui omnia resecabant ad viuum, nec Cyrillum volebant in suos fuisse liberalem.

MVNDI CHRISTI
4498. 445.

Vitus magi. Hispaniam administrat. Hoc anno, quo Prosperi Chronicon finitur Vitus magister vtriusque militiæ missus in Hispaniam, meliùs inchoauit, quàm terminauit bellum. Tandem enim territus profugit ex commissâ sibi prouinciâ, eamque Sueuis populandam reliquit, quam ipse prior exercitus sui vanâ concursatione diripuerat.

MVNDI CHRISTI
4499. 446.

Constantinopolis afflicta. Vrbem Constantinopolitanam hoc anno fames atrox vexauit, quam statim grauis, de more, subsecuta est lues. Accessit & templi conflagratio, & in circo tumultus populi, non nisi multo sanguine restinctus; adeo vt in eius vrbis perniciem cœlum, terra, ipsaque adeo ciuitas conspirasse videretur.

Picti, & Scoti Britannos vexant. Picti, hoc est, antiqui Britanni exleges, & Barbari, iuncti Scythis, qui se postea dixere Scotos, nonnihil inflexo nomine dixere, Britannis, intra murum degentibus internecinum indixere bellum. Frustra hi suppetias ab Aëtio postulauere, à Barbaris in Gallia distento; prouincia igitur locuples direpta, ac cædibus impleta est, quas Gildas sapiens dolentiùs deflere, non satis explicare potuit.

MVNDI CHRISTI
4500. 447

S. Flauianus succedit Proclo. Mortuus est hoc anno Proclus Episcopus Constantinopolitanus Antistes, vir eruditus, & magnus; cui datus est successor S. Flauianus presbyter, iam initio sui Episcopatus fortis. Cùm enim Chrysaphius Eunuchus, Imperatoris cubicularius, ab eo aliquid petiisset benedictionis causâ, misit illi panes puros, atque aurum repetenti, respondit aurum Ecclesiæ esse, atque

pau-

pauperum; quod semiuiri huiusce ministri bilem sic accendit; vt sanctum virum perdere decreuerit, adiutus ab Eudociâ Augustâ; quod & præstitit, cum magno Ecclesiæ, atque Imperij dedecore.

Attila tam atrociter depopulatur Imperium Orientale, vt muri Nouæ Romæ visi sint reparandi, vt saltem se munitionibus suis, vrbs tanta, tamque populosa tueretur. Hos enim muros disjecerat terribilis ille terræ motus, qui totis sex mensibus tenuit, adeo vt Theodosius ipse cum vniuerso populo sub pellibus in campo habitare cogeretur. Omnibus autem ad Deum per preces aliquando recurrentibus, raptus est è turbâ puer in cœlum, vbi concinnentes audiuit Angelos, *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, miserere nostri*, admonitusque est vt idem hymnus in terris occineretur; quod cùm factum esset, illicò conquieuit terra, statimque expirauit puer; elatusque magnifico funere sepultus est in Ecclesiâ, datum initium *Trisagio*, quod deinceps in Ecclesiâ Orientali, atque Occidentali celeberrimum extitit, & ad Dei furorem placandum, non sine fructu, semper adhibitum. *Trisagi initium.*

Chrysaphius efficit apud Theodosium, vt Pulcheria redigeretur in ordinem, & spoliata Augustæ dignitate inter Diaconissas accenseretur. Quod cùm illa subodorata esset, sponte aulâ cessit, seseque recepit in Hebdomum, vt sibi deinceps atque pietati vacaret; magno quidem eius commodo, sed ingenti Ecclesiæ & Imperij damno, cum illa vtramque autoritate suâ, & pietate fulciret. *Pulcheria in ordinē redacta.*

MVNDI 4501. CHRISTI 448.

Eutyches Archimandrita, qui cæteris fortiùs & animosiùs in Nestorium dimicarat, duas in Christo naturas confudit; ac primò detectus ab Eusebio Dorylei Episcopo, delatus est ad *Detegitur Eutyches, & damnatur.*

Synodum Constantinopolitanam, tum coactam in causâ Florentij Sardensis Episcopi. Diu tergiuersatus venire ad Synodum tandem adfuit, & quid sentiret, subdolè tamen, aperuit; ideò damnatus, & Presbyteratu ac Monasterij administratione deiectus est, quamquam à Chrysaphio, quem in Baptismate susceperat, defenderetur, & huic Eudocia Augusta totâ autoritate faueret. Statim eâ de re admonitus est à Flauiano S. Leo, & sapienter; cùm ab ipso Imperatore, curante Chrysaphio, apud eundem Papam susceptum esset Eutychetis patrocinium, omnibus Synodis, nisi Romanus Pontifex obstitisset, præualiturum.

Ibæ Edesseni Epistola. Ibas Edessenus Episcopus accusatus à quatuor Presbyteris suis, quos excommunicarat, primùm absolutus est Antiochiæ, deinde cum iis reconciliatus Tyri, denique iterum agnitus vt Catholicus, cum suâ Epistolâ ad Marin Persam Beryti: quæ sententia confirmata in Concilio Chalcedonensi, improbata in Synodo, magnarum in Ecclesiâ turbarum causa fuit, quòd eâ Epistolâ Theodori Mopsuesteni continerentur laudes, & Cyrilli damnatio antequam cum Ibâ & Ioanne Antiocheno reconciliaretur; quæ quidem ad hominem hæreticum declarandum satis non esse iudicata sunt; cùm nondum eâ Epistolâ stabiliendum suum dogma Nestoriani abuterentur.

Merouæi initia. Hoc anno Clodio seu Cloio Rex Francorum cùm XXI. circiter annis regnasset, solium suum reliquit affini, vel filio suo Notho Merouæo, qui primæ Francorum Regum prosapiæ dedit nomen, quia ab eius regno verè Franci Galliam possedere, & junctâ gente Francicâ cum Gallicâ vnum deinceps populum effecere, cui neque Gallorum fortitudo expedita, nec Germanis innatum deesset robur, cœli Gallici temperie ad lautitias & magnificentiam comparatâ:

Operâ

MVNDI CHRISTI
4502. 449.

Operâ Chryſaphij altera de Eutychete habita eſt Synodus Conſtantinopoli, in quâ tamen licèt iniquiſſimè omnia optata eſſent, doli veteratoris ſubdoli patuerunt. Itaque obtinuit Eutyches, eodem adnitente Chryſaphio, vt Synodus Oecumenica Epheſi cogeretur, cui præeſſet turpiſſimus Dioſcorus. Dicta hæc Ἀνθινὴ Σύνοδος ſeu *Epheſinum Latrocinium, aut Prædoſoria Synodus*. Ad eam miſerat S. Leo Legatos; ſed hi peſſimè habiti ſunt, ſicut & omnes orthodoxi Epiſcopi; Flauianus plagis contuſus, & conſtrictus vinculis, à ſceleratiſſimo Archimandritâ Barſumâ in exilium miſſus, vbi ex ærumnis mortuus eſt. Damnati item Euſebius, Ibas, Theodoretus, immo ipſe Domnus, omnes in exilium amandati; in quo maximè conſtantia Theodoreti enituit. Quæ cùm agnouiſſet Romanus Pontifex, Romæ in Synodo damnauit omnia; cui adiunxit Valentinianus edictum ſuum, licèt Theodoſius, quem quaſi chamo inutile iumentum ducebat Chryſaphius, huic contrarium edidiſſet. Ita Principes qui *ἑταίροις* regendos ſe dedunt, non tantùm multa ineptè atque fanaticè, ſed etiam impiè ac ſceleratè faciunt, & ſuo & alieno crimine nocentiſſimi. *Pſeudoſynodus Epheſina*

Reuerſus Alexandriam Dioſcorus, vocatis quibuſdam ſceleratis Epiſcopis, ac ſimilibus ſui, ad Synodum, Leonem Pontificem anathemate perculit, cui vt ſubſcriberent vix inuenit decem, eoſdemque coactos; tanta erat Romani Præſulis apud ſceleſtitiſſimos Antiſtites authoritas & reuerentia. *Dioſcorus S. Leonem damnat.*

Mortua tum creditur Galla Placidia, mortua & Marina Arcadij filia; hæc pietate ac caſtimonia toto Oriente celebris; illa Valentiniano neceſſaria, quâ ſublatâ ipſe in deteriora ruit, matris tantùm bonitate & prudentiâ bonus, *Galla Placidia moritur.*

MVNDI CHRISTI
4503. 450.

Cyrus fit Episcop.

Cyrus Præfectus prætorio, propter acclamationem in Circo, & inuidorum artes excidit ex Theodosij gratiâ, quando & mortis metu is confugit ad Ecclesiam, vbi Presbyter factus est, ac deinde creatus Episcopus Smyrneorum, vel Cotyæorum, in eius beneuolentiam peruenit, vnde nullus eum mortalium deiicere potuit, factus Deo Optimo Maximo mirificè gratiosus.

Pulcheria reuocatur, pellitur Eudocia.

Quæ sponte cesserat Aulâ Pulcheria, vbi fratrem suum actum in transuersa vidit, ad eum rursus accessit, effecitque quâ valebat prudentiâ, vt in eius rediret gratiam, quam ipsi Chrysaphius impius eripuerat. Per eam oculos aperuit Theodosius; qui primùm Eudociam vxorem suam grauiter increpitam in Hebdomum relegauit; vnde ipsa Hierosolymam nauigauit, facta ex necessitate pia, atque religiosa.

Theodosius Iunior moritur, cui succedit Pulcheria cum Marciano.

Nec ita multò post obiit Theodosius, siue ex morbo, siue lapsus ex equo in venatione, siue in fluuium Album cadens, & abreptus, sequentique nocte mortuus; de genere enim mortis eius, inter authores non conuenit. Constat tamen eum Imperium suum Pulcheriæ sorori reliquisse, eâ tamen lege, vt hæc, licèt virgo quinquagenaria major, & Deo consecrata, Marciano nuberet, qui huic vt S. Iosephus Beatæ Virgini maritus esset, sicque inter eos matrimonium iniretur, *non permixto sexu, sed mentis affectu*. Hic est porro Marcianus vir religiosissimus, atque fortissimus, qui mirabiliter ereptus morte, ac per omnes militiæ gradus euectus ad summa, dignus judicatus est cui Imperium committeretur cum Pulcheriâ; cuius statim operâ vt Ecclesia, sic Imperium refloruit, reuocati Episcopi exules, victus ad Danubium Attila reliquit Orientem, cæsus malorum omnium

nium author Chrysaphius; intellectum denique pietatem ad reparanda regna, vnam prope esse necessariam. *Chrysaphius caeditur.*

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 450. ad 460.

MVNDI 4504. CHRISTI 451.

ATTILA, cognominans se Flagellum Dei, cum septingentis hominum millibus exto-to Septentrione coactis, cum plurimis Regulis, in Occidentem copias infudit, ausus etiam Romae, à Valentiniano Palatium ad habitandum postulare. Erat hic non tantùm fortis Imperator, sed & callidus, animoque ac corpore metuendus. Haec ergo tempestas primùm in Gallias incubuit; hic omnia sacra prophanaq; permiscuit, incendit vrbes, ciues aut cecidit, aut abduxit, atque in regno florentissimo magnum desertum effecit. Repressus est tamen à quibusdam sanctis viris, vir nulli mortalium parcere solitus: Quominus enim Trecas perderet, impediit S. Lupus; Parisios, S. Genouefa; Vasate, suus Episcopus; Aurelias, S. Anianus, cujus etiam precibus victus esse idem Attila perhibetur. Dum enim hic Aurelias obsidet, & tantùm non eâ potitur, adfuit cum ingenti Romanorum exercitu Aëtius, qui adjunctis sibi Theodorico Gothorum Rege, cum filio Thorismundo, & Merovaeo cum suis Francis, operâ Auiti Praefecti Galliarum obsidionem eum relinquere compulit, & in Belgio ac Catalaunicis campis recedentem assecutus, magnâ vtrimque factâ strage. dele- *Attila diripit Gallias.* *Vincitur in Catalaunicis campis.*

deleuit, ac fugere compulit. Cæsa tum fuisse perhibentur vtrinque centum octoginta millia, inter reliquos Rex Theodoricus. Thorismundus eum inuadere iterum decreuerat, & patris sui manes vlcisci; sed eum deterruit Aëtius, veritus ne auxiliares sui in Romanos arma conuerterent, & minorem victoriam certiori antetulit, atque securiori.

Coss. Marciano Augusto, & Adelphio, præsentibus eodem Marciano & Pulcheriâ Augustis, Magistratibus aç Senatoribus, in Basilicæ S. Euphemiæ Sacrario, & in suburbio Chalcedonensi 8. Idus Octobris, inchoatum est

CHALCEDONENSE CONCILIVM,

Seu Quarta Synodus Oecumenica.

CHALCEDONENSE CONCILIVM.

Finitum Kalend. Nouemb. XIII. Sessionibus vel 16. aut 17. Huic interfuere Episcopi, vti vulgò creditur 630. vt scribit Nicephorus 636. vt S. Leo, fermè sexcenti; Legati Pontificij Episcopi duo, ac totidem Presbyteri; ex Heterodoxis Dioscorus Alexandrinus, Iuuenalis Hierosolymitanus; venit etiam eò Domnus Antiochenus, in cuius locum Maximus quoque præsens suffectus erat, & Anatolius Constantinopolitanus; jam reconciliatus sancto Leoni; Dioscorus vti reus sedere, Theodoretus judicare jussi. Tum damnatâ Pseudosynodus Ephesina cum Dioscoro, qui & depositus est; Theodoretus & Ibas absoluti; Nonnus, Ibæ successor, remotus; Maximus seruatus Antiochiæ Episcopus, sed qui sponte obtulit Domno vnde aleretur; Iuuenalis Episcopus factus Metropolitanus trium Palæstinarum; Cæsariensis Episcopus antiquo iure deiectus; Arabia & duæ Phœniciæ Antiocheno Præsuli adiudicatæ; disceptantes duo Ephesini Episcopi, sed conuiciis potiùs quàm iure, reiecti sunt; ac tertius sublectus, jussus tamen vtrique sufficere,

vnde

vnde victitarent; Nicæa subiecta Nicomediæ vt Primati. Quibus gestis satis pacificè, ob Marcianum præsentem religiosum juxta ac fortem, Synodus soluta est, abiere Legati Romani, & multi Episcopi. Quâ occasione vsus Anatolius cum reliquis Episcopis Orientalibus 30. canones edidit, & Constantinopolitanam sedem primam à Romanâ statuit; quæ sunt a S. Leone vehementer improbata, nec aliter recepta hæc Synodus. Data tamen Ecclesiæ pax, quia tam bonis Imperatoribus nullus est ausus impius resistere.

MVNDI	CHRISTI
4505.	452.

Acta omnia aduersus S. Flauianum jussu Marciani abolita, eius corpus Constantinopolin relatum magnâ pompâ, ipse inter Martyres relatus. Dioscorus sede suâ pulsus in exilium missus est Gangram Paphlagoniæ, vbi demum miserè periit, maiori pœnâ quàm exilij dignior. Successor ei datus est Proterius post multas tergiuersationes, vnde magnæ turbæ in Ægypto, factique *Ægyptii, Schematici Menophysitæ*, quorum principes Theodosius Alexandrinus & Iacobus Syrus, à quibus *Theodosiani & Iacobitæ* nomen erroresque traxere. *Dioscorus exulat.*

Verùm Alexandriæ potissimùm tumultus sæuiit; cuius vrbis ciues frumentum Constantinopolin se nunquam missuros minitati sunt. Sed prudentior Marcianus frumentum deportari jussit Pelusium, & Alexandrini sensere quam Nouæ Romæ intentabant famem. Tandem per Proterium placatus Imperator, pacem rebellibus & veniam vtcumque dedit. *Tumultus Alexandrinus.*

Neque minor in Palæstinâ perturbatio à Monachis Eutychianis; quorum præcipuus Theodosius Pseudomonachus alter ab Alexandrino. Hic enim cùm Eudociam relictam Theodosij Imp. in suas traxisset partes, eamque Eutychetis hæresi contaminasset, pulso Iuuenale *Monachi Palæstinæ turbant.*

Hierosolymitanam sedem inuasit, ac viginti mensibus tenuit; cædibus, rapinis, exiliis in fautores Chalcedonensis Concilij immaniter grassatus; qui tandem à Marciano adduci iussus Constantinopolin, fugit in montem Sina, sicque merita suis criminibus supplicia declinauit, minori quod indixit ipse sibi supplicio.

Venetiæ conditæ. Attila Aquileiam, Ticinum, Mediolanum aliasque postea vrbes euertit; cuius metu Venetiæ, vrbs postea munificentissima, condita est in paludibus (septem maria vocabant olim) vt eò furor Hunnorum minùs peruaderet. Pergebat quoque Romam, vt eam exscinderet; sed ad Mincium Fl. occurrit ei S. Leo; atque eloquentiâ suâ, sed multò magis sanctitate, vlteriùs progredi vetuit, mirantibus suis Ducem hominum Deique contemptorem, vnius Antistis voce repressum esse. Postea idem Attila missis à Marciano auxiliis, victus fuisse dicitur; *Victus Attila.* aut etiam transiisse iterum in Gallias, iterum à Thorismundo rege superatus esse. Qui tamen Gothorum Rex victoriæ suo fructu caruit, iugulatus à fratribus Theodorico & Frederico; neque sibi vicit, sed orbi terrarum, cui Attila hostis fuit.

MVNDI 4506. CHRISTI 453.

S. Ioan. Bapt. caput Emesæ. S. Ioannis Baptistæ caput hoc anno inuentum est in antro seu σπηλαίῳ cuiusdam monachi fugitiui, atque Emesam religiosè translatum. Id oportuit delatum esse furtim Constantinopoli, vbi jam pridem seruabatur; quod confirmatur, quia tempore Iustiniani non erat Constantinopoli sacer ille thesaurus; quem profectò accuratiùs inuestigare non est huius operis.

S. Pulcheria mors. Tum obiit S. Pulcheria 3 Idus Sept. relata in sacra Diptycha tam Orientis, quàm Occidentis; quàm Ecclesiæ matrem merito dixeris, vtpotè quæ duobus Oecumenicis Conciliis

alla-

allaborarit, hæreticos fregerit, bonis suis ac vectigalibus Ecclesias ditarit, atque exornarit; & quà meliorem fœminam Catholicus orbis vix audeat exoptare.

MVNDI CHRISTI.
4507. 454.

Maximus, ortus ex Maximo Tyranno, vltionem exigere voluit de Valentiniano qui vxorem suam formosissimam, atque castissimam dolo constupraræt; eique per Eunuchos persuadet Aëtium tyrannidem affectare; Id credidit inconsultissimus Imperator; itaque in Palatio manu suâ Imperij sui columen & protectorem interemit, vna cum Boëtio Præfectô prætorij. Quo facto, vt ei significauit Romanus quidam non imprudens, ipse sibi sinistrâ manu dexteram præscidit. *Aetium cædit Valentinianus.*

Hoc anno flagellum Dei confractum est, cæsus Attila, vel à muliere quam Aëtius in eius cædem adornarat, vel primâ nuptiarum nocte cùm puellam pulcherrimam duxisset vxorem, vel ex nimiâ crapulâ, vel sanguine ex naribus de more defluente suffocatus. Eâdem certè nocte vidit Marcianus arcum Attilæ fractum, agnouitque mox hoc (ὄναρ ἐκ Διός ἐστι), ex Deo quædam somnia venire. *Moritur Attila.*

Hoc anno sterilitas ingens quibusdam in locis alimento ex aëre quasi manna delapso, & paulò pòst fructibus maturis sponte è terrâ existentibus mirabiliter sublata est. *Fames per orbem.*

MVNDI CHRISTI
4508. 455.

Hoc anno dolo Maximi per Optilam & Transtillam, Aëtij satellites, in Campo Martio trucidatur Valentinianus, natus annos 38. cùm annis triginta & vno imperasset; Princeps vendibilis, nisi eum libido fœdasset, quæ demum eius mortis causa fuit. Eius statim inuasit locum Maximus, sicut & thalamum, sibi *Valentiniani obitus.*

per vim Eudoxiã desponsatã. Cuius inter amplexus dum fatetur se causam mortis fuisse Valentiniano, ex eius amore; illa aliunde vindictæ cupida, sese atrociter vlcisci decreuit. Misit enim ad Gensericum, eumque Romam venire rogauit. Adfuit hic illico cum ingenti classe. Romamque nullo prohibente ingressus diripuit, Maximus à populo lapidatus interiit, & in frusta discerptus. Eudoxia cum Eudociã & Placidiã filiabus in Africam deportata; quarum hæc Olybrio Romano nobili, illa Hunnerico filio Genserici locata: opes vrbis Romanæ cum multis nauibus absorptæ sunt; nulli feliciter cessit hæc expeditio. Sic periit Maximus potitus Imperio tantùm menses duos & dies aliquot; qui eodem die quo creatus fuerat Imperator, de suo principatu ingemuerat; infelix qui nec sub domino nec dominus esse potuerit.

Maximus ei succedit & caditur.

Roma capta à Genserico.

Auitus, patriã Aruernus, Præfectus prætorio Galliarum sub Valentiniano, Magister vtriusque militiæ sub Maximo, post dies duodetriginta ab huius obitu Legatum agens apud Theodoricum, adnitentibus maximè Gothis inuitus ac reluctans creatus est Imperator: vir in quo nihil præter fortunam, & meliora tempora defuit.

Auitus Imperator.

Hoc denique anno, quo magnum dubium de Paschate exortum est, autoritate S. Leonis & curã sublatum, Gensericus omnes vrbes Africæ spoliauit muris, præter vnam Carthaginem; quo facto & amore subditorum, & receptaculis ad subitos casus postea se priuatos esse tardiùs indoluere Gothi.

Genserici imprudentia.

MVNDI 4509. CHRISTI 456.

Meroueus, vnde prima Francicorum Regum prosapia, dicta Merouingiorum; hoc anno mortuus regnum suum reliquit filio Hilderico, seu Childerico. Is voluptatis suæ

Merouei obitus.

quàm

quàm regni sollicitior, & hanc abrumpere, & illud relinquere compulsus est ad tempus, ne eo carere perpetuò cogeretur.

Theodoricus Regnum Sueuorum exscindit in Hispaniâ, Rectiario eorum Rege primùm victo; deinde in fugâ capto atque cæso. Tum autem Gallæciam & Lusitaniam fœdè depopulatus est: dumque Emeritam vrbem capere atque euertere parat, S. Eulaliæ ostentis perterrefactus, rediit in Gallias, neque se huius Sanctæ virtuti parem sapienter judicauit. *Childerici exulat*

Tunc temporis Vvandali cum classe sexaginta nauium littora omnia vastantes, à Ricimere victi, in portubus tantùm Africæ salutem inuenerunt. *Vvandal victi.*

Gensericus Catholicos vexat in Africâ, eisque potestatem eripit creandi Episcopos. Clausæ quoque sunt eorum Ecclesiæ Carthagini, ministris & Presbyteris in varia loca relegatis. Certè cum in Zeugitanâ & proconsulari prouinciis alias numerarentur centum sexaginta quatuor Episcopi, dum scribebat victor Viticensis, ad tres dumtaxat erant redacti. Ex quibus intelligis quomodo se habebant Africanæ Ecclesiæ greges tot pastoribus destituti, inter tot Lupos Arianos. *Africana Ecclesia desolata.*

MVNDI	CHRISTI
4510.	457.

Marcianus cùm imperasset annis 6. mensibus totidem, obiit pridie Kal. Maij, Constantino magno similis, & fortè superior. Cui statim successit Leo Tribunitius, & ipse genere Thrax, annos natus quinquaginta quatuor, cui in cœlum charitas & in Beatam Virginem pietas Imperium peperit. Huius voluntate Valerius Majorianus Imperator Rauennæ creatur, ne Occidens quo plurimùm indigebat capite careret; & hic victis Francis aliàs, & Alemannis magister militiæ dictus, hâc dignitate visus est Imperij candidatus. *Marcianus Imp. moritur. Leo ei succedit. Majorianus Imp.*

Eo-

Auitus deponit Imperium. Eodem anno abdicauit se Imperio Auitus Placentiæ, in quâ quidam volunt creatum fuisse Episcopum; alij scribunt dum metu Senatus confugit ad suos Aruernos, in itinere obiisse pestilentiâ. Certè non satis fortiter imperasse plerique volunt, & dum voluptates nimiùm respicit, non satis subditos, meritò vtrisque caruisse.

Timotheus Ælurus turbat Ægyptum. Audita Marciani morte magnæ concitatæ sunt in Ægypto turbæ à Dioscori fautoribus quorum princeps Timotheus Ælurus, ex Monacho factus Presbyter. Hic noctu in veste nigrâ circuire solitus Monachorum cellas, dicebat se ęuum esse ex administratoriis spiritibus, admonebat singulos ne communicarent cum Proterio, Ælurum eligerent Episcopum: quibus permoti boni illi homines magnas tragœdias excitarunt.

S. Sabæ initia. Mortuus est tum Hierosolymorum Episcopus Iuuenalis; cujus sedes non nisi post annum impleta est. Eodem tempore S. Sabas annorum duodeuiginti perrexit ad S. Euthymium, & ab eo sanctitatem hausit quâ totum Orientem illustrauit.

MVNDI 4511. CHRISTI 458.

Ælurus intruditur. Timotheus Ælurus à suis atque Dioscori fautoribus intruditur in sedem Alexandrinam; ac paulò pòst eodem adnitente Proterius in ipso Baptisterio, di cœnæ Domini, seu primâ τῶν Πασχαλίων ἡμέρᾳ, crudeliter necatur. Eius corpus per totam vrbem tractum; postea diuisum membratim, interiora eius à tumultuantibus degustata. Ælurus creatus, illicò in Orthodoxos omnis sexus & conditionis crudeliter desæuit, Romanumq; Pontificē, Episcopos Constantinopolitanum & Hierosolymitanum, omnesque Chalcedonensis Concilii sectatores anathemate percellit; quibus gestis ipse cum suis vniuersale Concilium postulat, extremam machinam turbulentorum. Chil-

Childericus Francorum Rex ob libidines & importunitatem tam otiosus suis redditur, vt sibi deserendum regnum putaret authore Vvinomado, vel Guinomado. Ab eo accipit nummi partem, quâ sibi redeundum in Franciam intelligeret. Interim Rex exul pergit ad Bisinum Thuringorum Regem; cuius in locum ab ipsis Francis eligitur Rex Ægidius Romanus Comes, Militiæ magister, in cuius gratiam se Vvinomadus insinuat, cui & suadet vt in Francos duriùs agat, vectigalibus atterat, resistentes tollat: quem dum inconsultè nimis audit Ægidius, demum intellexit quid inter bonum consultorem & adulatorem intersit. *Ægidius substituitur Childerico.*

MVNDI CHRISTI.
4512. 459.

Leo Imperator, Proterij nece cognitâ, misso Cæsario iubet iis abscindi linguam qui Proterianæ necis participes fuissent; Timotheum Ælurum Episcoporum iudicio reseruari. Habita Synodus Constantinopoli, cui Legati Romani Pontificis interfuerunt; in quâ Chalcedonensis Synodus confirmata, multaque ad disciplinam Ecclesiasticam stabilita, miseris hisce temporibus admodum necessaria. *Nex Proterii vindicatur.*

Tum celebrata sunt Constantinopoli Encænia nobilis Ecclesiæ Anastasiæ, quam erexerat Marcianus Oeconomus, etiam miraculo nobilitata. Sic dicta est, quòd is locus S. Gregorium Nazianzenum hospitem suscepisset, atque inde visa esset fides afflicta resurgere. In hanc tamen S. Anastasiæ martyris reliquias translatas volunt, ne huic Basilicæ causa nominis defuisse videretur. *Anastasiæ Basilica.*

MVNDI CHRISTI.
4513. 460.

Timotheus Ælurus eijcitur è suâ sede per Ducem Augustalem; permissusque venire Constantinopolin, vt fidei Catholicæ professionem ederet, & sic recuperaret sedem. Sed egit *Timotheus Ælurus exulat.*

S.Leo

S. Leo apud Imperatorem atque Gennadium vt impius parricida penitùs amoueretur. Qui primùm Gangram Cappadociæ, deinde Chersonam missus est in exilium, aut, vt alij scribunt, in Oasin; quod non est simile vero. His gestis, à Clero & Episcopis Ægyptiis electus est Episcopus Timotheus Solofasciolus, cognomento λευκὸς, vir Catholicus & probus, & qualem superiores tumultus flagitabant.

Succedit ei Timotheus Solo fasciolus.

Eudocia, quondam vxor Theodosij, cùm annis sexaginta septem vixisset, atque ex eis vndecim Hierosolymis traduxisset, dedocta priùs errores Eutychij per sanctos Euthymium & Simonem Stylitam, religiosè obiit; semper misericors, etiam cum à fide aliena fuit, ideoque Sanctorum precibus atque adhortationibus ad rectum tramitem reuocata; tantum interest cum viris bonis agere, qui & precibus & exemplo etiam improbis prosunt.

Eudocia pius obitus.

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 460. ad 470.

MVNDI	CHRISTI.
4514.	461.

Sanctus Leo, cognomento Magnus, mortuus est 3. Idus Aprilis, cùm sedisset annis ferè vno & viginti; cujus inuentum Cubicularij S. Petri, & aliæ præclaræ Sanctiones. Quæ autem circumferuntur de eius peccatis, ex indignâ manuum impositione, credes, si volueris; non, si sapis, quæ jactantur de manu eius abscissâ atque per B. Virginem restitutâ; quod vigilantis hominis somnium videtur esse. Successit Hilarus, natione Sardus, Legationibus obitis

Mors S. Leonis magni.

Ei succedit Hilarus.

obitis illustris sub Leone, ideoque cognitis Orientalis Ecclesiæ malis remedium adhibiturus.

Majorianus, Imperio dignissimus, apud Dertonam (malè hanc Baronius in Hispaniâ collocat) ad fluuium Hyram interimitur, fraude Seueri, operâ Ricimeris Gothi, quem imprudenter Arianum licèt Magistrum militiæ crearat. Imperauit annis 4. Mensibus totidem. Quo sublato Seuerus inuasit Imperium; quod fraude partum, fraude quoque perdidit. *Maiorani Imp. cædes.* *Succedit ei Seuerus.*

Obiitum Simeon Stylites, magnum orbis miraculum, longè centenario maior, cùm in columnâ supra annos octoginta vixisset, cultus in Oriente, & Occidente etiam dum viueret, prostantibus in domibus omnium ferè Catholicorum eius imaginibus; magnis & infimis charus, ac cœli terrarumque deliciæ. Successit ei Daniel Stylites, qui ad ostia Ponti columnam extruxit, in quâ Simeonem imitatus vixit, atque ad eius exemplum à terrâ diffitus corpore, animum cœlo propiùs admouit. *Simeonis Stylitæ obitus.* *Daniel Stylites.*

MVNDI 4515. CHRISTI. 462.

Tum Constantinopoli Studius quidam in honorem S. Ioan. Baptistæ monasterium condidit, quò transtulit monachos Acœmetas quasi *Insomnes*, qui in tres partes distributi, noctes atque dies diuinas laudes occinerent; Huius loci incolæ dicti *Studitæ*, quibus primùm præfuit Marcellus discipulus Alexandri, primi huius sanctæ consuetudinis Institutoris. Fuit porro Studius ille clarissimus Consul cum Aëtio anno Christi 454. qui Romam veterem reliquerat, & cum suis bonis nouam immigrarat, vt eam minùs suis diuitiis, quàm virtutibus exornaret. *Studium Acœmetarum.*

Prodita est hoc anno Theoderico Regi Narbona per Agrippinum Gallum, Ægidij inimicum, vt Gothorum mereretur auxilia, *Ægidii res gestæ.*

Ægi-

Ægidius autem in Armoricâ Fretiricum Theodorici fratrem deuicit, & interemit, bonis operibus quàm militibus instructior.

MVNDI 4516. CHRISTI 463.

Petri Guapheі seu Fullonis initia.

Leo Imperator Zenonem creat Ducem Orientis, Basiliscum autem, Velinæ conjugis suæ fratrem, Ducem Thraciæ στατηγ'υ τῆς θρακῆς. Porrò Zenonem secutus est Petrus γναφεύς, seu *Fullo*, ab arte, quam professus erat, qui priùs Ascæmeta, deinde ex monasterio ejectus, quia Eutychianus, postea creatus est Presbyter Ecclesiæ sanctæ Bassæ Chalcedone. Tum autem perrexit in Orientem cum Zenone, cuius in gratiam se insinuarat, junctusque Apollinaristis, Martyrio Episcopo huius vrbis multùm exhibuit negotii, fretus potentiâ Zenonis, à quo fouebatur. Tunc addidit ad Trisagion: *Qui crucifixus est pro nobis*: damnauitque qui non faterentur Deum crucifixum; vnde profluxit error Theopaschitarum. Martyrius Constantinopolin venit petiturus auxilium, honorificè receptus à Gennadio; sed reddiens Antiochiam, cùm desperaret pacem, his verbis sedi suæ renunciauit: *Clero immorigero, & populo rebelli, & Ecclesiæ contaminatæ renuncio, &c.* Statim hanc sedem Petrus inuasit, quod cùm Leo didicisset, inua sorem duci in exilium jussit: verùm ille fugâ elapsus, debitam suis criminibus pœnam, operâ maximè Zenonis, declinauit, Oasi quàm Antiochiâ dignior.

Elisæi ossa hoc anno ex Palæstinâ Alexandriam translata, magnâ pietate recepta sunt, vt quæ olim solo contactu mortuum suscitassent.

MVNDI 4517. CHRISTI 464.

Ricimer cædit Regem Alanorum.

Boogor Rex Alanorum à Ricimere occiditur, & dum hic rebus suis consulit, Romanorum vltus est injurias atque depopulationes.

Mar-

Marcellinus Vvandalos aggressus in Siciliâ, eos magnâ afficit clade, & relinquere cogit insulam prædarum suarum olim receptatricem, nunc dedecoris triste monumentum. *Victi Vvandali in Sicilia*

MVNDI 4518. CHRISTI 465.

Seuerus hoc anno à Ricimere veneno sublatus est, qui Imperatores è re suâ non publicâ attollebat & tollebat. Eo sublato, vnius anni & mensium aliquot interregnum fuit, cùm Ricimer neminem inueniret cui satis fideret; cùm ipse magnis omnibus viris injiceret metum, vicissim omnes metueret. *Seuerus Imp. tollitur.*

Gensericus validâ classe oras Græciæ atque Italiæ populatur, & Alexandriam vsque peruenit, non quærens victoriam, sed prædam, neque vti populos subigeret, sed vexaret, natus ipse in perniciem Orbis Romani. *Genserici populationes.*

Childericus reuocatur à fido sibi Vvidomaro, atque à Francis tam amicè receptus, quàm inuidiosè dejectus: eius enim libidines, Ægidij crudelitas obruerat. Hic victus, expulsusque Suessionas petit, & in hâc vrbe consistit. Vtrum idem Ægidius Gothorum insidiis sublatus sit ambigitur, cùm ab ijs interiisse scribatur; sed an hic, an alius cognominis, peritissimus Petauius statuere non audet; & cum hoc viro dubitare meliùs est, quàm cum aliis pronunciare. *Childericus restituitur.*

Basina vxor Basini Regis Thuringorum, relicto marito venit ad Childericum, cui nupsit; an ab eodem antea vitiata? aliqui credunt; alij meliùs negant, putantque calamitate suâ redditum esse sapientiorem Childericum, & hospitij cogitationem in hominem miserum aliquid saltem potuisse. *Basina vxor Childerici.*

MVNDI 4519. CHRISTI 466.

Hoc anno Theodoricus Gothorum Rex cæditur à fratre suo Euarico, qui statim eius solium *Aruernum obsidens.*

solium occupat. Hic, Hispaniis deuastatis, venit in Galliam, & Aruernum hodie Claromontium obsidet; sed grandi miraculo exiguâ manu copias eius Ecditius Aruernus Auiti Imperatoris filius profligauit. Huius Ecditij sororem Auiti filiam Papianillam vxorem duxerat Sidonius Apollinaris, his nuptiis nequaquam indignus.

S. Prosperi obitus. Mortuus est hoc anno S. Prosper Aquitanus Rhegiensis, in Galliâ Narbonensi Episcopus, quem aliqui malè trans Alpes amandant.

Clodouæus nascitur. Natus est tum ex Basinâ Clodouæus Franciei Regni decus, & ad Ecclesiæ Nouæ præsidium ac tutelam electus, vt Cyrus ad veteris dignitatem; in hoc Cyro felicior, quòd illius quoque pars fuit.

MVNDI 4520. CHRISTI 467.

Anthemius Imperator. Transactum est inter Leonem Imperatorem, & Ricimerem Patricium Magistrum militiæ, tunc arbitrum ac dominum Imperij Occidentalis vt Græcus Augustus mitteretur Romam cuius filiam Ricimer duceret vxorem. Delectus ergo Anthemius Iunior, filius Anthemij Senioris, Procopij nepos, etiam legatione petitus à Senatu Romano. Venit ergo is Romam, cùm hæc graui peste laboraret, & Lupercalia in eâ celebrarentur, alia grauior pestis; quâ etiam atrociorem secum nouus Imperator inuexit, Macedonianos hæreticos sibi familiaritate coniunctos, quos agere conuentus fortiter impediit Hilarus, Deo quàm Imperatori placere sollicitior.

Hilarus Papa moritur; succedit ei Simplicius Obiit hoc anno idem Hilarus 4. Id. Sept. cùm sedisset annos 5. menses fermè decem, postquam Ecclesiam, quam animosè defenderat, multis etiam donariis locupletasset. Successit ei post dies x. Simplicius Tiburtinus, Castini filius; cuius prudentia nomini non respondit.

Mar-

MVNDI CHRISTI
4521. 468.

Marcellinus Patricius Occidentis, vir fortis & paganus, dum Romanis contra Vvandalos pugnantibus venit auxiliator, ab iisdem occiditur dolo, pro quibus pugnaturus accesserat; in hostibus inuadendis, quàm in amicis propugnandis felicior. *Marcellinus caeditur.*

Leo classem ingentem mille & centum nauium comparat, & pedestrem exercitum centum millium armatorum: sed his copiis Basiliscum Verrinæ conjugis suæ fratrem imprudenter præfecit. Hic deuictis Genserici nauibus, belloque sic inchoato vt Vvandali ex Africâ exterminandi viderentur, socordiâ suâ iunctâ proditioni perfecit vt tantus apparatus iste concideret, perirent copiæ, classis inflammaretur. Hæc porrò facta sunt in gratiam Artaburij & Asparis Arianorum, qui cùm Leonem ad Imperium se putarent promouisse, sibi antepositum Zenonem ferre non poterant. Hæc ergo inter eos inita est proditio, vt Basiliscus fieret Imperator Orientis eorum operâ, (quod fieri non poterat stantibus Leonis rebus) ipse vicissim Arianis faueret, & Genserico Ariano. En quidquid fidei sit adhibendum hominibus qui in Deum fidem eiurarunt. *Expeditio in Africã infelix.*

Basiliscus ergo Constantinopolin reuersus, vbi proditionem suam patere vidit ad Ecclesiam confugit; vbi vitam impetrauit precibus Verrinæ sororis suæ Augustæ, & Perinthum ire jussus in exilium; mitiùs quidem, quoniam ab vxorio Imperatore pæne fuerat extortum. *Basiliscus mulctatur.*

Leo Asparem & Artaburium perdere destinat: quod vt minori cum periculo tumultuque fieret, eos sibi omnibus demeretur modis; Patricium seu Patriciolum filium Asparis, Ardaburij fratrem, Cæsarem creat, huicque filiam *Leo Asparem & Artaburiũ perdere parat.*

filiam suam despondet. Alij tamen id Ardaburio contigisse volunt. Sed cùm hi Ariani essent, magnus tumultus excitatus est Constantinopoli, postulatusque à Monachis & Clericis, pæne seditiosè, Cæsar Catholicus. Sed has turbas compressere homines quibus fortuna sua Fides esset, facti in speciem Catholici vt dignitatis oblatæ gradu fruerentur.

MVNDI 4522. CHRISTI. 469.

Filius Attilæ cæditur. Hoc anno caput Denzicis Hunnorum Regis Attilæ filij delatum Constantinopolin tantùm voluptatis attulit populo, quantùm eius, patrisque crudelitas olim timoris intulerat.

MVNDI 4523. CHRISTI 470.

Gennadij Constanti nop. opera. Gennadius Episcopus Constantinopolitanus Danielem Prophetam κατὰ λέξιν enarrauit: scripsit & Homilias aliquot, & in omnes Pauli Epistolas Commentaria; neque tantùm Ecclesiæ tum, sed etiam secuturis temporibus profuit.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 470. ad 480.

MVNDI 4524. CHRISTI 471.

Aspar & Ardaburius cæsi. ASpar Patriciorum primus, cum filio Ardaburio Patricio, & Patrociolo item filio Cæsare, & genero Leonis, spadonum ensibus vulneratus in Palatio periit. Alij volunt fugisse Chalcedonem in Ecclesiam S. Euphemiæ, vnde pollicitatione vitæ retracti, & Leonis adhibiti mensæ, per Zenonem inter ecti Aspar & Ardaburius, Patrociolus actus in exilium.

Ferunt

Ferunt & Ardaburium, viso patris cæsi capite, de eo questum esse quòd rectè monenti filio aures occlusisset, & sæpe iteranti, *Priùs leonem ieuoremus, quàm ille nos sibi apponat in prandio*; ex quâ cæde Leo dictus est Μακέλλης, id est, *Interfector*; atque hoc conuicio emit sibi atque suis securitatem.

Ariadna filia Leonis, desponsata Patrociolo, nupsit Zenoni Isaurico; quamquam alij longè antea nuptias istas conciliatas velint, neque trium Illustrium virorum sanguine firmatas. *Ariadna nubit Zenoni.*

Mortuus est hoc anno Gennadius, inter sanctos à Græcis relatus: cui successit Acacius, à quo multi sunt tumultus excitati, ab ipso Dæmone (quem Gennadius fugauerat) eidem ante mortem prænunciati. *Moritur Genadius.*

MVNDI 4525. CHRISTI 472.

Ricimer hoc anno Anthemium socerum suum enecat. 5. Id. Iulij, cùm annis 5. mensibus tribus imperasset: In auxilium Anthemij Ricimerem è Galliis accurrentem idem occidit; sufficit huic Olybrium Placidiæ virum, probatum à Leone Imperatore. Post tres autem menses à nece Anthemii, idem Ricimer ex morbo interiit, summus arbiter Occidentalis Imperij, idemque Augustos creare & exauctorare solitus; Arianus nequam, qui & suis Ecclesiam S. Agathæ inter mœnia Vrbis, Pontificibus inuitis, vendicauit; violentâ morte perire dignus, qui vitam tot Principibus eripuerat. *Mors Anthemij, & Ricimeris*

Eudoxia, jam annos sexdecim vxor Honorici, cui & genuerat Ildericum, relictâ Africâ fugit in loca sancta, vbi & mortua est; in morte, quàm in vitâ suâ fortunatior. *Eudoxiæ mors.*

Vesuuius mons ignivomus, è suis visceribus tantam cinerum vim effudit, vt per Europam *Vesaui Incendium.*

ropam ferè omnem tenebras induxerit Ægyptiacis pares. Constantinopoli 8. Idus Nouembris hæc caligo contigit, atque huius memoria diu in hâc vrbe precibus celebrata viguit.

Sidonius fit Episcopus. S. Sidonius Apollinaris hôc anno creatus est Aruernorum Episcopus; sic factus verè patriæ suæ pater ac seruator; eò dignior hâc sede, quò se eâ magis indignum credidit.

MVNDI 4526. CHRISTI 473.

Olybrij Imperium, & Mors. Olybrius septem mensibus sibi datum seruauit Imperium, extinctus morbo; alij tamen, cum occisum volunt; certe Glycerius Rauennæ inuasit Imperium, Gundebaldo hortante; quo imperante, Ostrogothi sub Rege Valamiro, ac fratribus eius Theodemiro & Videmiro, in duas partes secti sunt, occiso Valamiro; vna secuta est Videmirum in Italiam, vbi degebat Glycerius; *Glycerius Imperat.* sed hoc defuncto filium patri, cognominem Glycerius, in Gallias remisit ad Visigothos seu Gothos Occidentales, quibus adiuncti Hispanias & Galliarum partem occuparunt. At Theodemirus cum filio Theodorico Illiricum subiit, & Thessalonicam oppugnauit, à quâ muneribus tantùm depulsus est; ac obiit relicto successore Theodorico, cui nihil præter spem magnam reliquit.

MVNDI 4527. CHRISTI 474.

Nascitur Leo. Genitus est hoc anno Leo Iunior, quem statim pater Cæsarem creauit; at is vixit tantùm mensibus decem; at satis, vt in patrem Zenonem transferret Imperium. *Moritur Leo Imperator.* Hoc enim eodem anno mortuus est ex morbo Leo Imperator, cùm imperasset annos septemdecim, menses sex; meritò bonis Imperatoribus annumerandus, nisi hæreticis fauisset propinquis suis; quos cùm eò extulerit, vnde multas cala-

calamitates in Ecclesiam inuexêre, earum causa dici potuit, maximè cùm omnia posset, sicque eorum sceleribus conniuere videretur.

Zeno ergo nomine filij statim occupat Imperium, quod ei filius post aliquot menses totum reliquit, ex viuis elatus. Quo tempore Saraceni Mesopotamiam, Hunni Thraciam vastarunt; ac prouinciæ; compilatæ gemebant, dum omnia lætitiis ac cantibus Constantinopoli personarent. *Zeno Imperat.*

In Occidente Glycerius Imperator à Iulio Nepote Marcellini quondam Patricij, sororis filio, depositus est in portu Romano, ac factus Episcopus Salonitanus aut Portuensis, paulò pôst obiit feliciter, antequàm moreretur Deo consecratus. Nepos per Epiphanium, Episcopum Ticinensem, pacem obtinet ab Euarico qui Tholosæ fixerat regni sui Sedem, sapienter vsus tanti viri sanctitate & eloquentiâ. *Nepos Imperat.*

MVNDI 4528. CHRISTI 475.

Zeno crudeliter ac libidinosè incipit imperare, subditos suos vectigalibus atterens: nihilominus in pauperes multas eleemosynas effundebat, sed rapinis quæsitas; vnde nihil præter vanam gloriam referebat. In eum ergo insurrexit Basiliscus, inductus à Verinâ sorore suâ, socru Zenonis; quorum hic insidiis circumuentus cum vxore suâ Ariadnâ confugit in Isauriam patriam suam; vbi cùm ad mortem quæreretur, ignotus latuit, subinde latebras mutans, ac nonnunquam deficiente pane herbis victitans, prout ei fuerat à Daniele Stylitâ prænunciatum. Alij tamen volunt, fugisse in Syriam ad Castrum ὄραρα seu οὔρβα. quod Cedrenus οὔβαρα vocat; vtrobique tamen miserrimum, vaticinia viri sanctissimi compleuisse. *Zeno expellitur.*

Basiliscus Imperat. Basiliscus ergo acclamatus Imperator cum Zenonidâ vel Zenonide, cuius impulsu statim Timotheum Ælurum ab exilio reuocauit; cuius, & monachorum operâ eiectus Solofasciolus; Petrum item Fullonem in Acœmetarum cœnobio latentem suæ restituit sedi, eiecto iterum Martyrio. Cùmque Acacium adigere conaretur ad damnandam Synodum Chalcedonensem, populus Constantinopolitanus obstitit; ipse nihilominus eam sanctionem edidit cui quinquaginta Episcopi Asiani subscripserunt. Sicque Ecclesia tyrannum experta est Zenone tetriorem.

Augustulus Imperat. Orestes à Glycerio magister militum creatus, exiens Româ, quas acceperat copias in Dominum conuertit, veniensque Rauennam, filium suum Augustum, aliter Momylum seu Momylium, creat Imperatorem. Is dictus est Augustulus, vel ex conuicio, vel quia jam Augustus dicebatur, & repeti bis eandem vocem durum erat. Nepos in Dalmatiam fugit, vix degustato Imperio; in eo felix quòd non in suis, sed raptoris manibus Romanum Imperium interierit.

Galliarum administratio. Tum Gallia in Tetrarchias diuisa erat, inter Francos, Gothos, Burgundiones, Romanosque distributa; quorum minimam partem seruabant Romani, fermè precario. Tumque Childericus Paulum Comitem Romanum interemit, & cum Odoacro Saxonum duce fœdus injit; jam mutatus in alium Principem, & cui calamitas & exilium valdè profuerant.

MVNDI 4529. CRISTI 476.

Zeno recipit Imperium. Basiliscus audiens Zenonem in Isauriâ exercitum collegisse, Catholicum se fingit, & sanctiones contra Concilium Chalcedonense editas contrario edicto abolet, sibi à Populo Clero-

Cleroque malè metuens. Sed frustra: aderant enim jam in eum Zenonis copiæ, quibus occurrens dux eius Armatus, vel Armatius, Basilisci ἀνεψιὸς, præfecturæ militaris & Cæsaris dignitate filio promissâ, in Zenonis partes transiit. Quibus auditis fugit in Ecclesiam Basiliscus cum vxore; vnde retractus ab Acacio, Zenoni traditus est, missusque in castrum Limnas Cappadociæ, fame contabuit: vel, vt alij tradunt, missus est hyemis tempore cum vxore & filiis in Cappadociam, cum edicto ne ab vllo aut vestibus aut cibariis iuuarentur; quare se mutuò complectentes cum multis lacrymis, frigore & inediâ confecti periere: aliique denique in diuersorio omnes trucidatos volunt, quamquam impios, commiseratione dignissimos. Neque proditio bene cessit Armato: cùm enim filius eius Cæsar à Zenone dictus esset, statim pater cædi jussus est, filius Clericus attonsus postea feliciùs Cizyci Episcopus est creatus.

† Basilisci Mors.

Zeno recepto Imperio Petrum Gnapheum Pythiuntem relegauit, vnde tamen postea profugit; Timotheum Ælurum sede suâ exturbandum curauit; qui ratus Zenonem verè Catholicum esse, sibi veneno consciuit necem, vt in se crudelis esset qui in alios tam atrociter desæuiisset. In locum autem Æluri quidam substituêre Petrum Mogum, quem Zeno non intercmit, sed mulctauit exilio; & postea magno Ecclesiæ damno vixisse legitur. Ita Basilisco fauisse improbos homines fuit Ecclesiæ salutare.

Zeno expellit Hereticos.

Fautores Nepotis Odoacrem Herulorum Regem in Italiam accersunt, virum fortissimum, & fortissimis copiis ex vltimo Septentrione coactis stipatum. Hic Orestem sustulit, Augustulum verò exautoratum in castrum Lucullanum relegauit, vt quod inchoarat ab Augusto Romanum Imperium, in Augusto desineret. Sic Imperium deuenit in Barbari-

Odoacer Herulus Augustulum deponit.

manus, qui tamen illius reiecit ornamenta, & quamuis Arianus, Ecclesiæ nihil intulit molestiæ, mansitque hæc incolumis inter hæreticos, vbique hoc tempore in Oriente & Occidente victores, Dei tantùm præsidio seruata.

Genserici mors. Gensericus obiit, Regni sui anno 37. aut 39. vir hominibus exosus & Deo, & cuius aliqua bona opera Deus in hâc vitâ remunerare victoriis voluit, vt in æternum gemeret. Successit ei filius Hunericus, qui sub initium regni Catholicos minùs vexauit, vt solent ferè semper initia etiam malorum Principum esse mitiora.

MVNDI 4530. CHRISTI 477.

Terræ motus Constantinopoli. Ingens terræ motus 70. Kal. Octob. Constantinopolin afflixit, quo opera plurima prostrata sunt, ne Zeno superbiret, sed intelligeret esse Deum, qui quam ei reddiderat Vrbem posset euertere.

Episcopi alii suffecti. Tum autem Zeno expellebat intrusos à Basilisco Episcopos, depulsos reuocabat; Quare in locum Gnaphei substitutus est Stephanus, accusatus à Petri fautoribus Νεστοριανισμοῦ; sed absolutus in Concilio Laodiceno. Anastasius autem Hierosolymitanus cùm sedisset annos vndeviginti, locum suum Martyrio Cappadoci reliquit; noua facies in Ecclesiam inducta; non pietate, sed vindictâ hæretici Imperatoris.

MVNDI 4531. CHRISTI 478.

Timotheus Solofasciolus restituitur. Timotheus Solofasciolus restituitur in sede Alexandrinâ: Simplicius autem Papa egit apud Zenonem, vt longiùs relegaretur Petrus Mogus, atque deponeretur: quod significatur hisce verbis, *non posse Petro suum ordinem Diaconatus constare:* vnde malè aliqui conficiunt, eum Mogum nequidem fuisse Diaconum.

S. Lupus

S. Lupus, qui quondam Trecas à furore Attilæ liberarat, eumque vti flagellum Dei piè receperat, hoc anno 4°. Kal. Aug. obiit, cùm suæ sedi annos 52. præfuisset, diu sibi aliisque bonus, & vtilis. *S. Lupus moritur.*

MVNDI CHRISTI
4532. 479.

Sabiniarius, Illyricianæ militiæ ductor egregius, Theodoricum Regem in Græciâ debacchantem, ingenio magis quàm fortitudine retudit. Erat is Theodoricus, cognomento Strabus, filius Triarij, & nepos vxoris Asparis, Zenonis inimicus, Basilisci fautor. Tum quoque Marcianus, filius Anthemij Imperatoris, qui duxerat vxorem Leontiam, Verinæ filiam, sororem Ariadnæ, contra Zenonem rebellauit, causatus ad se potiùs Imperium pertinere; quòd eius vxor nata esset ex Leone jam Imperatore; non autem Ariadna. Sed miser malè jus defendit suum. Zenone enim fugato se luxui & hilaritati dedidit; postea illius fraude superatus, & captus ab Acacio, consecratus est Presbyter, & coronam non prophanam, vti sperauerat, sed sacram pæne inuitus suscepit. *Rebelles in Zenonem.*

Petrus Fullo fugiens Pythiunte, exilij sui loco, & toleratus Antiochiæ, fautores excitauit suos: illi Stephanum Episcopum acutis calamis confecère in Baptisterio S. Balahami Martyris, eiusque corpus in Orontem proiecère 7°. Kal. Maias. Mortem quidem eius seuerissimè vltus est Zeno: sed ne turbæ Antiochiæ concitarentur, Stephanum Iuniorem Constantinopoli contra Canones eligendum curauit; quam electionem probauit Simplicius Ro. Pontifex, eâ conditione vt inde nullum præiudicium posteriora tempora caperent. Factum astutè vel prudenter ab Imperatore; sine dubio à Pontifice sapientissimè. *Petrus Fullo turbat Antiochiam.*

MVNDI 4533. CHRISTI 480.

Terræ motus Constantinopolitanus. Terræ motus quadraginta diebus continuis Nouam Romam concussit, quando inter cætera, Theodosij magni statua ex columnâ decidit; tamque horrendus fuit, vt eius memoria 8. Kal. Octob. quotannis celebraretur; vnde cladis eius grauitas nimis apparet.

Nepos occiditur. Tum quoque Nepos, olim Imperator, exautoratus ab Oreste, in villâ suâ, non procul à Salonis, interfectus est a Comitibus suis; neque sacræ insulæ ab eius ceruicibus cædem depulêre.

Illus sauciatur. Illus à percussoribus sauciatus est, arte nobilium fœminarum, in quarum perniciem mala consilia suggesserat Imperatori. Facinus hoc molestissimè Zeno tulit, eumque Orientis στρατηγὸν creauit; quo ad sananda eius vulnera, & eleuandam ignominiam, nullum aptius remedium potuit excogitari.

Creatur Episcopus Carthagine. Adnitentibus Zenone & Placidiâ permissum est ab Hunerico Vvandalorum Rege vt Clerus Carthaginiensis eligeret Episcopum, quem ab annis 24 & ab obitu Deogratias, nullum viderant; sed eâ lege vt Ariani Constantinopoli & in Oriente liberè ritus suos obirent. Huic conditioni reclamabat Clerus, sed populus euicit; electusque Eugenius vir sanctissimus, & charitate adhuc in pauperes, quàm suâ dignitate illustrior.

Aruernum deditur Gothis. Vrbs Aruernorum, quæ hactenus tam fortiter Euarico & Gothis restiterat, vt pax reliquis Galliæ populis redimeretur, iisdem Gothis dedita est. Vnde Sidonij magnæ querelæ. Hanc autem vrbem eximia castimonia conseruarat, cuius testimonia longiores aliorum annales suggerunt; nobis satis est hoc loco eam indicasse; potentissimum ad auertendas publicas calamitates amuletum.

Clodouæus regnat. Clodouæus, hoc est, Ludouicus primus, annos ferè

ferè quindecim natus, Francis, mortuo Childerico patre, præficitur, feligiturque à Deo vt eſſet præſidium Eccleſiæ ſuæ, paganus licèt, dum vniuerſus Oriens & Occidens ſub Principibus Hæreticis gemeret, quia Deo pleramque minùs Ethnicus, quàm Heterodoxus diſplicet.

Natus eſt hoc anno S. Benedictus, Monachorum in Occidente parens, & eius familiæ ſacræ; quâ illuſtriorem neque vidit, neque ſenſit Eccleſia. *Naſcitur S. Benedictus.*

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Chriſti 480. *ad* 490.

MVNDI 4534. CHRISTI 481.

THeodoricus, Triarij filius, Gothorum Rex, jam 40. à Conſtantinopoli lapide, Anaplum vſque, populatus, ac Vrbe mox potiturus, detectâ ſuorum coniuratione in Illyricum redit; vbi dum in caſtris equum indomitum agitat, haſtæ ſuſpenſæ ab equo decuſſæ, aut jacentis ſupra carpentum, acceptâ in latere plagâ, paucis pòſt diebus interiit, magno commodo Zenonis atque Orientis. *Theodoricus obit.*

Hunericus in domeſticos ſuos Catholicos furere incipit, eoſque variis modis exagitare: ſed longè etiam acerbiùs in ſuos Arianos ſæuiit. Nam fratrem ſuum Theodoricum cum vxore ac liberis, Comiteſque ac nobiles gentis ſuæ ſuſtulit, vt Imperium firmaret ſuum: immo & ſectæ ſuæ Patriarcham Iocundum cremari viuum juſſit, & multos Presbyteros ac diaconos Arianos aut incendit, aut beſtiis *Hunericus ſæuire incipit.*

obiecit; quæ fuit prænunciatæ, & mox secuturæ persecutionis quasi velitatio.

MVNDI CHRISTI
4535. 482.

Calendio & Petrus Mogus Episcopi. Celebris est annus iste morte duorum Patriarcharum, Stephani Antiocheni, cui successit Calendio catholicus, & Timothei Solofascioli, cui suffectus est Ioannes Talaida, item catholicus: sed cum expulit Zeno Imperator, adnitente Acacio, atque in eius locum Petrum Mogum restituit, Oasi quàm hâc sede digniorem.

Coniuratio in Zenonem. Hoc anno Illus Patricius, cum Leontio, Pamprepe seu Pampretio Γνάπτῃ, & aliis in Zenonem conspirarunt in castro Papyrio, vnde Verinam Augustam eduxerunt, quæ Tarsi Leontium Augustum coronauit, & sacram, hoc est, Imperatoriam Epistolam ad Antiochenos, omnesque Præfectos Orientis dedit; adeò grauis Zeno non tantùm suis inimicis, sed & suis familiaribus erat.

Zeno Imperium negligit. Theodoricus, cognomento Valamer, Macedoniâ ac Thessaliâ depopulatis, Larissam eius metropolim cepit atque diripuit, dum Zeno omissis ciuilibus negotiis, Ecclesiasticis ineptè vacaret.

Ἑνωτικὸν Zenonis. Enimuero tum èdidit Zeno Imperator suum ἑνωτικὸν seu *vnitiuum*, vt dissidentes coniungeret, quo tacitè Chalcedonensis Synodus damnabatur; idque vt vigeret, omni arte perfecit; quod tamen postea euanuit, & ad Ecclesiæ petram allisum, de more, concidit.

Mors S. Seuerini. Obiit tum S. Seuerinus, Noricorum Apostolus, vir & viuus & mortuus magnæ apud omnes venerationis.

MVNDI CHRISTI
4536. 483.

Moritur Simplicius Papa. Mortuus est hoc anno Simplicius Papa, cùm sedisset annos xv. menses 5. dies decem; quando Basilius Præfectus prætorio, nomine

Odoa-

Odoacris Clerum coëgit, impulitque statuere vt Romanus Episcopus non crearetur absque consensu Principis, & alia quædam sponte abolita. Electus est Felix III. 8.Kal. Martij, qui statim Zenonis ἑνωτικὸν damnauit; coëgitque Concilium, ex quo missi legati in Orientem Vitalis Troentinus, & Misenus Cumanus, cum Felice Romanæ Ecclesiæ Defensore, ad Petrum Mogum sede pellendum, & citandum Acacium; quæ legatio infelicissimè cessit. In eâ quoque Synodo exauthoratus Petrus Gnapheus; declaratus hæreticus Eutychianus, Apollinarista, Sabellianus, Theopaschita, propter additas illas voces Trisagio *qui passus est pro nobis, &c.* Vnde instituit S. Sabas, vt cum reliquæ preces aliâ linguâ canerentur, Trisangion semper Græcè occineretur; quod Oriens deinceps & Occidens accuratè retinuit, propter eximij viri sapientiam atque sanctitatem. *Succedit ei Felix III.* *Trisagion*

Petrus Mogus ἑνωτικῷ subscribit; mox tamen incertus fluctuat, modo probatâ, modo damnatâ Synodo Chalcedonensi. Ob hanc causam Acephali sunt exorti, qui neque Catholici essent, neque cum suo Episcopo conuenirent. Scio Liberatum Acephalorum originem altiùs repetere, ex S.Cyrilli Alex. & Ioannis Antiocheni dissidio, Ephesinâ Synodo absolutâ; sicque dictos, quòd neutri adhærerent. Certè hæc secta non satis tardè enasci debuit, multarum causa in Oriente turbarum. *Acephali exorti.*

Orientales Præfecti Verinæ litteris excitati, Leontium Augustum agnoscunt; paratusque hostis Zenoni, vt omissis Ecclesiæ rebus, suis vacaret fructuosiùs. *Leontius dictus Augustus.*

MVNDI 4537. CHRISTI 484.

Longinum, Zenonis fratrem, & matrem ipsius post decennalem carcerem Illus & Leontius è Castro Isauriæ liberant. Hic ad fratrem *Rebelle in Zenonem.*

Constantinopolin pergit: Leontius Antiochiam ingreditur; dicitque Præfectum Prætorio, Lilianum, quo maximè indigebat. Missus enim in eum Ioannes Scytha cum ingentibus copiis, à quibus victi Illus & Leontius in Papyrium Castrum se receperunt, cum Pampretio magistro γόητι, cuius artibus ac præstigiis illusi, in hoc castro annis quatuor perseuerarunt, multo labore ac tolerantiâ pertinaces.

Legati Romani cedunt Acacio.

Misenus & Vitalis legati, vexati ab Acacio tandem ei communicarunt. Felix Defensor, cùm ob morbum in itinere substitisset, vbi venit in Vrbem, quia fortior fuit, in custodiam datus Acacij crudelitati superior fuit.

Felix Papa damnat Acacium, & Fullonem.

Felix itaque coactâ Synodo; Misenum & Vitalem damnatos Episcopatu dejicit, Acacium & Gnapheum anathemate percellit. Id irridet Acacius, & Felicis nomen expungit è Diptychis. Monachos autem Acœmetas, qui Felicis litteras eius affixerant vesti, atrociter vexat. Cùm autem Felix desperaret Ioannis Talaidæ restitutionem, eum Nolanum Episcopum creat, vt tutiùs hîc, licèt minùs honorificè, viueret.

Persecutio Africana.

Dira concitata est persecutio Catholicorum in Africâ; plusquam CCCXXXIV. Episcopi exulare iussi, multis truncatæ manus, multis linguæ, sine quibus tamen loquebantur. cuius miraculi fuere testes omni exceptione maiores. Iussi insuper congredi cum Arianis Catholici, sed priùs sublatis eruditissimis quibusque Catholicorum, cùm hi obtulissent libellum fidei suæ Hunnerico, iussit ille omnes eorum claudi Ecclesias, bona Arianis Episcopis adjudicari. Eugenius Episcopus relegatus in eremum Tripolitanam, excruciandus traditur Antonio Episcopo vicino, Arianorum sceleratissimo, quòd cæcum illuminasset:

Cyrolæ Ariani falsum miraculum.

cui cùm opponere voluisset par miraculum Cyrola Episcopus Arianus, de vidente cæcum

fecit,

fecit, cum magnâ ignominiâ, atque furore Hunnerici atque Arianorum.

Mortui sunt hoc anno Ecclesiæ persecutores duo; Euaricus Rex Gothorum, Gallicanæ; & Hunnericus, Africanæ. Hic vel à Dæmone correptus se ipse morsibus laniauit, aut instar Iudæ proditoris ejecit per aluum intestina, aut, quod probabilius, vermibus è corpore ebullientibus corrosus miserabiliter interiit; cùm annis 7. mensibus 10. non tam regnasset, quàm debacchatus esset. Reliquit successorem Gundabundum, Gentonis seu Genzonis fratris filium, (hunc Victor Godagisum vocat) crudeli antea exilio mulctatum. Euaricum etiam constat vltione diuinâ periisse, quidquid contrà asserat Io: Magnus, amantior gentis suæ, quam veritatis, habuitque successorem Alaricum, qui suo & patris nomine Clodouæo Franco pœnas dependit. *Hunnericus moritur.* *Euaricus moritur.*

MVNDI 4538. CHRISTI. 485.

Felix Papa lapidem mouet omnem vt Acacium ad sanam mentem reducat; frustra; Zenonis enim potentiâ fretus Deum ipsum contemnebat. Interim Zenonis filius ad spem Imperij pessimè nutritus interiit, magno Ecclesiæ bono, ne ex tam infelici ouo coruus nasceretur. *Filius Zenonis moritur.*

Petrus Gnapheus iuri suo jam olim detractam insulam Cyprum sibi vindicare postliminio conabatur, cùm Anthemio Episcopo Salaminæ apparens S. Barnabas, vbi lateret corpus suum, atque Euangelium Matthæi suâ descriptum manu pectori applicitum indicauit. Inuenta omnia accuratè descripta sunt ab Alexandro Monacho teste *αὐτόπτην*; cùmque hoc modo probasset sedem suam esse Apostolicam, litem euicit: Euangelium tamen obtulit Zenoni, quod in oratorio Palatii repositum est; ex quo libro quotannis in Cœna Domini Euangelium in Ecclesiâ canebatur; certissimo argumento aut *Inuentio Corporis S. Barnabæ.*

descriptum fuisse Græcè, aut Hebraicè Euangelium in hâc æde quotannis semel recitatum esse.

Iconomachorum prima origo. Xenaias Persa seruus fugitiuus Clericum agens, à Calendione ejectus, à Petro Fullone susceptus est & ordinatus Episcopus Hieropolitanus, dictusque Philoxenus; quamquam ex parentibus seruis Manichæis ortus, & nondum baptizatus. Is Iconoclastarum parens fuit, negauitque imagines Christi, Angelorum, & Sanctorum, venerandas esse. En quibus progenitoribus Nouatores nostri possunt gloriari.

Clodouæus militem sacrilegũ cædit. Clodouæus Syagrium Ægidij filium Suessionibus rerum potientem inuadit, ac vincit. Victus confugit ad Alaricum; repetitur interminatione belli, miser deditur, ac interimitur. Tum calix raptus est in Diœcesi Rhemensi; hunc reposcit Rhemigius, & reddendum Clodouæus pollicetur. Cùm sepositus esset in prædæ diuisione calix, hunc hastâ miles raptor percussit; restitutus tamen est: ast anno recurrente, in lustratione idem miles manu Clodouæi interemptus docuit Reges Franciæ quandoque Ecclesiæ fore tutelares.

MVNDI 4539. CHRISTI 486.

Mors Petri Gnaphei. Obiit hoc anno Petrus Gnapheus, Orientalis Ecclesiæ magna pestis; cui successit impietate geminus Palladius, amicus Petri Mogi, vt facilè improbi improbis familiaritate conjunguntur.

Clodouæus ducit vxorem Clotildem. Clodouæus Crotildem vel Clotildem, filiam Childerici filij Gundicarij Burgundionum Regis, petit vxorem per Aurelianum ὁ'ταξί'ρον suum à Gondebaldo patruo. Concessa est, eamque duxit Clodouæus, pollicitus se fore Christianum; quod non præstitit; nisi ingratis, & coactus. Iam autem ex concubinâ susceperat nothum filium Theodoricum; tunc autem desultorios illos amores videtur abjecisse.

Viri sanctitate illustres. Florebant hoc tempore Rhemigius Rhemensis, Patricius Suessionensis, Vedastus postea

Atre-

Atrebatensis, Solennis Carnotensis, omnes sanctitate illustres, & quorum precibus concessus videtur esse Clodouæus, & Christianus, & Ecclesiæ tutor.

MVNDI 4540. CHRISTI 487.

Theodoricus Gothorum Rex Thraciam populatur, & ad Melantiada oppidum, nec procul ab vrbe regiâ, omnia igne ferroque delet, inescatus auro Zenonis, quo non semel, & nunquam satis expletus est. His gestis, prædâ diues Mœsiam suam repetit; sed, vti prædones solent, rediturus. *Theodorici grassationes.*

MVNDI 4541. CHRISTI 488.

Concidit hoc anno in Zenonem rebellio, primùm Trocundo Illi fratre cæso à Ioanne Scytha, & Pamprepe Γόκτι ab Illo interempto; denique captis in Papyrio Isauriæ castro Illo atque Leontio, ac mox decollatis; quorum capita Constantinopolin delata, gaudium in Palatium, in Vrbem commiserationem intulerunt. *Rebellio in Zenonem extincta.*

Theodoricus Amalus cum suis Gothis hoc anno transiit in Italiam, vel incitatus à Zenone, vel ab Odoacre prouocatus, cuius inuidebat gloriæ; aut certè spe illectus prædæ, quâ suos Gothos videbat in dies fieri audentiores. *Theodoricus pergit in Italiam.*

Moritur Acacius, cujus tandem nomen ex sacris diptychis erasum est, licèt in ijs longiùs, quàm par esset, apparuisset. Passus est vir superbissimus imagines suas in Ecclesiâ dedicari, quibus loca sacra potiùs deturpabantur, quàm exornabantur. Successit ei Flauitas, medius inter Hæreticum atque Catholicum; & vtrisque fauere conatus; simulque dedit litteras ad Felicem & ad Petrum Mogum; earum exemplar nactus Felix, Apocrysarios ejus rejecit, ratus eum Catholicum non esse qui sic fluitaret. *Moritur Acacius, cui succedit Flauitas.*

Theo-

MVNDI 4542. CHRISTI 489.

Theodoricus vincit Odoacrem

Theodoricus primùm Odoacrum ad Isontium, mox in Veronensibus campis grandi afficit clade. Tum Epiphanius Ticinensis victori acceptissimus fuit, atque ejus precibus victoriam potiùs, quàm suis armis Rex improbus debuit

Euphemius successor Flauitæ.

Obiit hoc anno Flauitas, cui successit Euphemius. Hic statim Chalcedonense Concilium recepit, Felicis nomen in Diptychis restituit; quia tamen expungere nomen Acacij ex iis noluit, in communionem non est receptus à Felice, quod vehementer optabat, vt se verè Catholicum esse Orbis vniuersus agnosceret: quâ nulla certior vnquam veræ fidei nota fuit.

MVNDI 4543. CHRISTI 490.

Victoria de Odoacre.

Theodoricus Odoacrem ad Dacam fluuium tertio prælio superat, ac confugientem Rauennam triennio obsidet, auxilia vndequaque frustra respectantem.

Fulgentij vexatio.

Hoc anno recruduit Vvandalica persecutio; in quâ sanctus Fulgentius, postea Ruspensis Episcopus, Senatoriâ familiâ Carthaginiensi ortus, sed Lepti natus, vbi parentes ejus ob Catholicam fidem exulabant, annos natus ferè duodetriginta, cum Felice Abbate suo à presbytero Ariano dirè vexatus ostendit se à Religione parentum nihil degenerasse.

De Fausto Rhegiensi.

Celebrata sunt hoc anno duo Concilia, Arelatense & Lugdunense. In illo prolata Epistola Fausti Rhegiensis Episcopi ad Lucidum prædestinatianum, cui Episcopi XI. subscripserant, ac ipse Lucidus. In hoc addita sunt aliqua capita ad superiorem Synodum, idemque Faustus significat à viginti septem illis Episcopis prouinciam sibi commissam esse scribendi de Gratiâ; sed errores Semipelagiano-

norum suis scriptis immiscuit, quidquid aliqui reclament amantiores huius magni viri, quàm veritatis.

Moritur detestabilis ille Petrus Mogus, cui successit Athanasius, cognomento Herniosus; nec hoc nomine, multo minùs sede, dignus. *Mors Petri Mogi.*

Euphemius Patriarcha Constantinopolitanus Anastasium Silentiarium, postea Augustum, tanquam Eutychianum eiicit ab Ecclesiâ, extremam huic interminatus ignominiam, nisi docere turbas cessaret. Liberè etiam Zenonem redarguit; quod & præstitit Arcadius præfectus Vrbis, qui tamen confugere coactus est ad Ecclesiam, ne jugularetur. Et verò hoc tempore Pelagius Patricius Silentiarius interfectus est, quòd Zeno à Marciano Comite, futurorum præscio, accepisset huic successurum quondam Silentiarum. Is autem Pelagius Poëticis facultatibus excultissimus, vir prudens ac justus, sæpeque increpans Zenonis homicidia, rapinas, sacrilegia, Longinum etiam fratrem, Zenoni simillimum nequitiâ & sordibus, Cæsarem fieri prohibens, jussu Imperatoris perdidit caput, manibus elatis priùs ad Deum testem innocentiæ, & vindicem flagitiorum; qui vindex paulò post seuerissimus apparuit. *Euphemij constantia.*

Vtrùm autem duo viri fuerint Pelagius & Patricius, amboque cæsi jussu Zenonis, non audeo pronunciare, cùm videam magnos viros eâ de re dubitasse. *Pelagii Patricij cædes.*

Clodouæus Thuringos deuincit, regni sui anno decimo. Quid autem hoc bello contigerit, incompertum; quia tum Franci bellare quàm scribere malebant, & materiam historicis dare, quam historias edere. *Clodouæi bellum Thuringicum.*

C A-

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 490. ad 500.

MVNDI 4544. — CHRISTI 491.

Zenonis Imperat. mors.

ZEno cùm imperasset annis 17. mensibus sex, vti scribit Theophanes; identidem inclamans nomen Pelagij, quem anno superiori peremerat, Epilepsiâ, quam ex crapulâ & ebrietate contraxerat, turpem euomuit animam. Cedrenus tradit hunc viuum tumulo inclusum esse; & cùm inde suorum imploraret opem, Ariadnam amore Anastasij correptam illum reserari vetuisse, sicque voratis sibi lacertis ac caligis miserum fame expirasse. Neque enim hîc moramur fabulam de collo illi per diuinam justitiam resecto, quod somnium est nescio cujus viri pii vigilantis: hoc certum, à Deo grauiter mulctatum esse, & pænas huius temporis graues majoribus atque æternis præluxisse.

Succedit ei Anastasius.

Successit huic, ope Ariadnæ, Anastasius Dyrrhachinus, nondum Senator, sed ex scholâ Silentiariorum, hoc est, qui in Palatio quieta curant, cùm priùs ab eo Euphemius Patriarcha veram fidei formulam expressisset, & coronatus ab Ariadnâ, quam statim duxit vxorem. Triumpharunt Manichæi, quòd ejus mater esset Manichæa, item & Ariani, quòd Clearchus eius auunculus Arij dogma sectaretur; sic tamen exorsus est Imperium, vt de ejus inauguratione etiam Catholici lætarentur. Longinus autem frater ejus, qui jam spe deuorarat Imperium, remissus est ab Ana-

Anastasio in Isauriam suam, locum suis moribus ac stoliditate suâ dignissimum.

Initia læta Anastasij.

Anastasius antiquum tributum Chrysargyrum, quod ab omnibus etiam infimæ sortis hominibus, meretricibus, exoletis, & de animalibus etiam vilissimis immo ὑπὲρ οὔρου καὶ κοπρίας, *de vrina, & fimo*, atrociter exigebatur, singulis quadrienniis in fiscum referri solitum, penitùs abolet; Magistratus, sub Zenone venales, donat; & alia ejusdemmodi, quæ huic Pontifex gratulatus est. Sed sibi vim faciebat homo improbus; quæ diu durare non solet.

Incendium Constantinopolitanū

Bellum intestinum inter ciues Constantinopolitanos exortum; vnde incendium quo Circi maxima pars, Nosocomium S. Sampsonis, & S. Sophiæ ædes deflagrarunt; quod & majora mala prænunciauit.

Odoacer repulsus.

Odoacer cum Erulis noctu Rauennâ egressus, ad Pontem Candidium prælio memorabili rejectus est; quando & Vvandali impetratâ pace Siciliam infestare desierunt, jam suorum tuendorum, quàm alienorum inuadendorum magis solliciti.

MVNDI 4545. CHRISTI 492.

Rebelles victi à Ioanne Scytha.

Longinus, Zenonis frater, rebellat; sed captus Alexandriam relegatur, vbi creatur Presbyter. Exautoratus quoque Longinus, alter militum magister, & cum suis Isauris patriam repetere jubetur; sed occupatis Zenonis thesauris, in Isauriâ copias conficit, quibus Ninilingin seu Lilingin, Isauriæ Præfectum, præficit. Alij quoque se huic conjunxere; omnes victi per Ioannem Scytham ad Cotyæum Phrygiæ; Ninilingis cæsus: & nisi spoliis colligendis occupatus victor, passus esset Isauros effugere; bellum profligatum erat, quod quinque aut sex annis tenuit; adeo difficile est, bonis etiam Imperatoribus, vti victoriâ.

Felix

Felix III Moritur succedit Gelasius. Felix III. Papa, atauus S. Gregorij Magni, 50. Kal. Mart. objit, cùm sedisset ferè annis nouem. Successit ei Gelasius 60. Non. Martias, vir gnauus, ac diligens, & funestis hisce temporibus Ecclesiæ expectatus.

Anastasij impietas. Anastasius jussit quemlibet sentire de Concilio Chalcedonensi secundùm consuetudinem loci in quo viueret: quo facto neque se Eutychianum, neque se Catholicum exhibuit: Reuera autem secutus est *Hæsitantium* sectam; qui & *Acephali* sunt appellati, & meritò, cùm aliunde pugnantia loquerentur.

MVNDI 4546. CHRISTI 493.

Odoacer pacem init & cæditur. Odoacer jam triennio obsessus Rauennæ à Theodorico, per Legatos ita cum eo paciscitur, vt ambo in Italiâ pari jure regnarent: sed paulò pòst eum Theodoricus conuiuio exceptum, perfidiosè interemit, cùm in Italiâ annis 17. regnasset; verùm post annos 13. rebus ejus prolabentibus, vti monuerat S. Seuerinus. Theodoricus ergo, vnus Italiæ dominus, regnum componit suum, maxime vsus operâ Aurelij Cassiodori, qui ei ab Epistolis fuit, & quem Patricium creauit. *Theodori i lata iustsa* Inijt ergo cum Anastasio ac Vvandalis pacem; Clodouæi Franci Audefleudam filiam duxit vxorem; filiarum quas ex concubinâ susceperat vnam Alarico Gotho, alteram Sigismundo Burgundioni dedit vxores. Aliunde, licèt Arianus, in Catholicos benè affectus fuit, hominemque sibi charum capite mulctauit, tantùm quòd ejus gratiâ factus esset Arianus, negans huic à Principe fidem adhibendam, qui fregisset Deo. Reos præterea quamplurimos relaxauit, captiuos redemit; denique ita se gessit, vt quod fortitudine regnum peperat, humanitate suæ familiæ atque genti faceret hæreditarium.

Apparitio S. Mi Hoc anno inuenta est in Gargano monte, per miraculum, crypta S. Michaëlis, magnæ

dein-

deinceps in Occidente venerationis: cujus Archangeli dum fieri mentionem reliquiarum audis in Historiâ, mappas intelliges ejus altari subſterni ſolitas; neque te Nouatorum cauillationibus indoctis impeti ſines, atque derideri.

chaelis in Monte Gargano.

MVNDI CHRISTI
4547. 494.

Anaſtaſius in Euphemium capitale concepit odium, tum quòd ab eò olim priuatus malè acceptus eſſet, tum quò Iſauris fauiſſe videretur, tum denique quòd Fidei veram formulam ab eo extorſiſſet, vti crearetur Auguſtus. Eam autem tum ex manibus ejuſdem Antiſtitis per vim retraxit, ne ſcripto conuinci poſſet, jam in deteriora lapſus prævaricator.

Anaſtaſii in Euphemium odium.

Romæ celebrata Synodus à Gelaſio 70. Epiſcoporum, in quâ Canonici Scripturæ libri, Oecumenica Concilia, ſcripta SS. Patrum excuſſa, & apocrypha à cæteris ſeparata, Apoſtolico ſunt decreto roborata, magno Eccleſiæ commodo, & legentium vtilitate.

Synodus Romæ Gelaſii.

Gundebaldum Regem Burgundionum S. Alcimus Viennenſis Epiſcopus dedocet Arianam hæreſim; ſed ille fidem publicè profiteri recuſans, nec hæreticus, neque fidelis fuit.

Gundebaldus Catholicus.

S. Benedictus hoc anno, annos quatuordecim natus, cum nutrice ſuâ in eremum ſeceſſit, vitam auſpicatus acceptiſſimam cœlo, vtiliſſimam terris. Neque tamen primus Monachorum in Occidente fuit: quod dum ignorare ſe finxit Trithemius, multa ipſe abſurdiſſimè confinxit; eique geminus ejuſque congerro Caietanus, vir illiteratiſſimæ temeritatis, accinuit.

S. Benedictus ſecedit in eremum.

MVNDI 4548. CHRISTI 495.

Euphemio sufficitur Macedonius.

Euphemius ab Anastasio in ordinem redactus insuper relegatur; felix, qui religionis causâ pateretur, si capiti suo conjunctus extitisset. Ei successor intrusus est Macedonius, qui statim ἑνωτικῷ subscripsit; & sedes ista pro schismatico, hæreticum Antistitem nacta est.

Trasimundus succedit Gundabundo.

Trasimundus Vvandalus fratri Gundabundo successit, in Catholicos mitior: volunt certè quidam hunc Catholicos non pœnis sed præmiis pertentasse; quo tempore in ciuitate Albigensi S. Eugenius Episcopus Carthaginiensis in eam relegatus obijt, & laborum suorum ac patientiæ fructum percepit.

Clodouæi ad Tolbiacum victoria, & Baptismus.

Clodouæus promissa Clotildi de suâ Christianitate facta, putabat esse amantis perjuria, ac sæpe ab eâ monitus, in Idolorum cultu perdurabat. Cùm ergo pugnaret in Vbiis ad Tolbiacum aduersus Alemannos, deleto peditatu suo, Equitatu cui ipse præerat jam in fugam inclinante, inuocato Clotildis suæ Deo, votoque Baptismi nuncupato, illustrem victoriam contra expectationem suam retulit. Rhemos igitur à Clotilde deductus, à sancto Rhemigio, cum tribus suorum millibus, & sorore Alboflede, sacris aquis intinctus est, ac sancto inunctus oleo. Altera quoque ejus soror Lantildis ejurauit Arium. De sacrâ Ampullâ cœlitus delapsâ, insignibus Liliorum pro Diadematis vel Bufonibus, & Auriflammâ, nihil hîc statuimus, quia majoris est operis controuersia, & quid de ijs sentiamus, nec hujus libri breuitas, nec conditionis nostræ ratio dicere patitur.

MVNDI 4549. CHRISTI 496.

Gelasii successor Anastasius II.

Obijt hoc anno XI. Kal. Decembris Gelasius Papa, cùm sedisset annos 4. mense 8. dies vndeviginti. Vir sanè doctissimus extitit,

titit, vt testatur eius liber *de duabus naturis, aduersus Eutychetem & Nestorium*, quem ei tollere Baronius conatus est frustra, repugnante Sancto Fulgentio, qui eiusdē Gelasij σύγχρονος fuit. Successit ei Anastasius II. patriâ Romanus, 4. Kal. Decembris; nec enim diutiùs Petri Sedes tum vacua fuit.

Mortuus est quoque tum Epiphanius Ticinensis, cœlo terrisque vir acceptissimus, Palladius item Antiochenus Episcopus, cuius locum impleuit Flauianus Iunior, vir Catholicus & fortis, ideoque dignus exilio visus, vt se verum Antistitem præberet.

Epiphanij Ticinensis mors.

Clodouæus permotus precibus vxoris suæ, eiusque fratris Godegisili, Gundobaldo Burgundioni bellum infert, qui jam suos fratres duos, ac Godegisili, Godomarum & Chilpericum patrem Clotildis, eiusque matrem sustulerat. Victus est Gundobaldus, eiusque ditio Godegisilo concessa; sed abscendente Clodouæo, Gundobaldus rediit, ac Godegisilum Viennæ obsessum, ac captum interemit; ab eâ expeditione Franci plus doloris, quàm gloriæ retulere.

Clodouæus Gundobaldum vincit sine fructu

MVNDI 4550. CHRISTI. 497.

Terminatum est hoc anno bellum Isauricum, Athenodoro Isaurorum præcipuo capto, atque decollato. Caput eius hastili præfixum Tharsum delatum ibidem contabuit, cùm diu Isauris atque Cilicibus terriculum extitisset.

Isaurici belli finis.

Legationem misit in Orientem Anastasius Ro. Pontifex, S. Germanum Episcopum Capuanum, & Cresconium Tudertinum, cum litteris quibus optabat expungi ex diptychis Acacij nomen sed non erat sub Impiæ Imperatore hoc causa pacis expectanda.

Legatio S. Germani Capuani.

MVNDI 4551. CHRISTI 498.

Hoc anno Longinus Isaurus, cognomento Seli-

Longini Isauri cædes.

Selinunteus, captus Antiochiæ in Isauriâ à Prisco Comite, Constantipolin perductus, atque in vinculis per vrbem circumductus, Anastasio atque populo gratum spectaculum exhibuit; inde translatus Nicæam Bithyniæ variis cruciatibus excarnificatus interiit. Porrò nolli hunc Longinum cum Zenonis Imp. fratre confundere, etiamsi vterque rebellis, vterque Isaurus extiterit. Longinum enim fratrem Theophanes scribit in Episcopatu mortuum esse; Euagrius autem eundem Longinum à Ioanne Scythæ victum esse tradit, eiusque ac Theodori caput missum esse ad Anastasium, atque exinde quinque millia librarum Isauris pendi desiisse. Quæ diuersitas obseruari debuit, ne tenebræ huius temporis rebus offundantur; quas maximè fugandas hoc opere suscepimus.

Populi seditio sedata. Ingens populi seditio contra Imperatorem concitata, quæ multis vitâ stetit. Vt deliniret populum Anastasius Nummis suo nomine figuratis, quos Terentianos Romani vocant, (aliter legitur Teruncianos) Græci Follares, permutauit: quòd autem mutatio ea pecuniæ plebi aliquid afferret vtilitatis, creditur tumultus extinctus esse. Ita populus exiguo pulueris jactu (maximè si aureus est) vt apes dimitigatur.

Chalcedonense Cõcilium à Fœminis defenditur Multi Constantinopoli fortiter resistunt Henotico Zenonis, & Chalcedonense Concilium fortiter propugnant. Enituerunt maximè duæ fæminæ, Matrona & Sophia cum suis quæque virginibus, ac multi Monachi. Itaque suasit Imperatori Macedonius Episcopus Constantinopolitanus, vt quæ in Chalcedonensi Synodo ritè sancita erant, ab Episcopis, qui tum Constantinopoli versabantur, confirmarentur suis subscriptionibus; sed id neque consultori, neque consulenti profuit.

Festi Legatio. Festus Senator Romanus à Theodorico missus Constantinopolin, ciuilium negotiorum causâ, iis confectis priuatim Anastasio pollicitus est effectu-

ſectúrum ſe vt Pontifex Romanus τῷ ἑνωτικῷ ſubſcriberet. Sed reuerſus Romam inuenit Anaſtaſium mortuum; obierat enim hic 16°. Kal. Decemb. ſui Pontificatus anno ſecundo ferè ex pleto, Itaque Feſtus, promiſſi memor, tentauit omnia vt Pontifex eligeretur qui eius pollicitationes impleret. Cùm ergo die 4°. ab obitu Anaſtaſij Papæ, Cleri pars ſanior, & major, Symmachum Pontificem elegeſſet in Baſilicâ Conſtantinianâ, ipſe eodem die in Baſilicâ S. Mariæ effuſis, pronunciatiſque pecuniis Cœlium Laurentium, Archipreſbyterum S. Praxedis, deligendum curauit. Quare ingentibus inter Populum, Clerum, ipſumque Senatum diuiſos, exortis diſcordiis, non ſine cæde & ſanguine ambæ partes ad Theodoricum Rauennam confugerunt. Pronunciauit Rex ſedere hunc debere qui prior electus eſſet; ſic viſus adjudicare litem Symmacho. Itaque hic ſedit Pontifex non ſine grandi tumultu, qui vix tribus annis ſublatus eſt; Eccleſia & veritas de Feſto, de pecuniis, de turbis hiſce triumpharunt.

Obitus Anaſtaſii Papæ.

Symmachus ſubſtituitur cū tumultu & Schiſmate

MVNDI 4552. CHRISTI 499.

Bulgari Thracias depopulantur; quibus occurrens Ariſtius, Dux Illyricianæ militiæ, ad Zurtam fluuium turpiter victus quatuor ſuorum millia perdidit; populationem auro redimere coactus eſt Anaſtaſius. Contigit & tum ingens terræ motus in Ponto, quo Neocæſarea magnâ ex parte concidit. Stetit tamen ædes ſacra, quâ S. Gregorij Thaumaturgi lipſana continebantur; ſemper, vti tanti viri fides, inconcuſſa.

Bulgarorū graſſatio.

Romana Synodus, Conſule Ioanne Gibbo, celebratur, ſeu poſt Conſulatum Paulini, Kal. Martij apud S. Petrum, in quâ actum eſt de comitiis Pontificalibus & eligendo Pontifice. Sedere in hoc Concilio 72. Epiſcopi ex variis Italiæ partibus, Romani Preſbyteri 77. Diaconi quinque. Preſbyterorum loco primus ſcripſit

Romana Synodus.

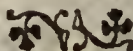
Lau-

Laurentius, electus in schismate, qui in eodem Concilio creatus est Nucerinus Episcopus; non quia id æquitas, sed tempora & miseratio postulabant.

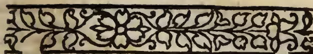
MVNDI 4553. CHRISTI. 500.

Saracenorum populationes. Saraceni Syriam & Phœnicem incursant, ac fœdè depopulantur; jampridem enim ex tenuibus initiis & paruâ gente in magnam coaluerant, adscitis in nominis & armorum communionem vicinis gentibus deuictis; quibus postea Romanum Orbem terruerunt, & tantùm non deleuerunt.

Theoderici Romā Introitus. Venit hoc anno Romam omnium votis expetitus Theodoricus, vt turbas componeret; cùm ab eo missus Visitator in causâ Symmachi, in partes Laurentij inclinare visus esset. Rex autem modis omnibus de S. P. Q. Romano bene mereri conatus est, assignatâ etiam pecuniâ ad muros Vrbis reparandos. Vicissim Roma eum excepit eâ magnificentiâ, quæ S. Fulgentium ad contemplandas Cœli diuitias excitauit. *S. Fulgentius Romæ.* Tum enim hic Sanctus ad limina Apostolorum venerat, nec dedignatus videre hunc Regis introitum; quo tamen plus mentis, quàm corporis oculos refecit.

LIBER

LIBER VI.

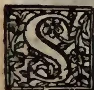
Ab anno Christi 500. ad 600.

CAPVT PRIMVM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 500. ad 510.

MVNDI	CHRISTI.
4554.	501.

Cenitis Arabibus per Anastasium Imperatorem conciliatis, reddita pax est Orienti; non item Constantinopoli, in quâ bellum ciuile ac domesticum sæuiit. Anastasius enim populi dicteriis vt hæreticus appetitus, eum de more ad spectacula inuitatum per satellites suos immissos trucidauit, ac tria eius ferme millia obtruncauit; fœlices, nisi à capite suo, schismate diuulsi essent, quibus tum non defuit causa martyrij. Quare sibi deinceps Imperator à populo metuens jussit vti Litanias & supplicationes Eparchus cum militibus armatis sequeretur, ad tumultum arcendum populi, quo tamen maximè eius improbum caput appetebatur.

Populus cæsus jussu Anastasij.

Synodi hoc anno, Coss Pompeio & Auieno, Romæ factæ sunt duæ, secunda & tertia sub Symmacho & in eius causâ: Secunda quidem in Basilicâ Iulij ex Episcopis Ligu-

Symmacho Pontificatus adiudicatur.

riæ, Æmiliæ, & Venetiæ, in quâ tamen nihil actum, Patribus Synodum haberi Rauennæ ad vitandum tumultum, Theodorico Romæ fieri exoptantibus. Tandem Theodoricus euicit vt Romæ celebraretur, missis eò Comitibus è Palatio suo, qui vim arcerent. Ita Tertia Synodus habita in Basilicâ Hierosolymitanâ Sessoriani, ad quam Symmachus causam dicturus accessit sponte, ac volens, prout fuerat à Theodorico significatum. Verùm irrumpentibus Laurentianis, ægrè ex eorum manibus Pontifex per Comites subtractus est. Quâ de re admonitus Theodoricus Synodum hìc terminari jussit. Itaque X. Kal. Nouemb. damnatus est Laurentius cum suis fautoribus, adiudicatus Symmacho Pontificatus; & huic, quem modestia & sanctitas præferendum ambitioso & crudeli æmulo significabat.

MVNDI 4555. CHRISTI 502.

Hoc anno, Coss. Probo & Auieno Iuniore, iterum Thraciam Bulgari, nullo inhibente, depopulati sunt. Sed maior extitit ab Oriente & Persis clades: Barri enim, populi truces, Pontum inuasere ac diripuere. Aliunde cùm Cabades, Rex Persarum, mutuas ab Anastasio pecunias postulasset, hic dare recusasset, Cabades fœdus initum à tempore Theodosij Iunioris abrupit, ac primò incursatâ Armeniâ Theodosiopolin cepit, à Constantino quodam proditam. Inde conuersis in Mesopotamiam grassationibus, Amidam tribus aut sex mensibus obsedit, quam ei prodidêre Monachi quidam, ab eo interfecti, ne hos quoque suo damno vicissim proditores vtique experiretur; hos tamen alij ignauos malunt, vitio in monachis vtcunque tolerando.

Cabades Persa Orientem vexat.

Hoc anno Quarta Synodus Romæ celebrata in causâ Symmachi 8. Idus Nouembr dicta

Palmaris à porticu Basilicæ S. Petri, quæ Palmaria dicebatur; vbi Conuentus habitus, & in eo confirmata Symmachi electio, abolita Odoacris Heruli sanctio ne crearetur Pontifex sine Regis consensu. Additum decretum de non alienandis Ecclesiæ bonis, dictum in Anastasium Imperatorem Anathema, acclamatus Theodoricus *Piissimus* vel *Sanctus*, licèt hæreticus; cuius operâ non tantùm Ecclesiæ tranquillitas, sed & libertas fuisset restituta.

Romana Synodus IV.

Theodoricus dictus piissimus, vel sanctus.

MVNDI 4556. CHRISTI 503.

Ingentem parat exercitum aduersus Persas Anastasius, quem imprudenter tribus ducibus committit Patricio, Hypatio, & Areobindæ, qui concordes prosperè inchoarunt bellum, Duce Persarum cæso, Rege fugato; discordes malè terminarunt, coacti cùm Barbaris turpem non tam inire pacem, quàm emere.

Bellum Persicum bene inchoatum, malè finitur.

Constantinopoli ortâ in spectaculis equestribus seditione inter factiones, plurimi cæsi, inter reliquos Anastasij nothus filius ex pellice, cuius manibus crudelis Imperator multorum sanguine ac lacrymis litauit.

Cædes Constantinopoli.

Romæ habita est Quinta Synodus sub Symmacho in obloquentes Concilio Palmari: cuius actis insertus libellus Ennodij quo diluit Schismaticorum obiectiones; sicque seruatus incolumis, ad posteros transiit.

Romana Synodus V.

MVNDI 4557. CHRISTI 504

Celer, Officiorum magister, aduersus Persas missus rem meliùs gessit, & ostendit bella vni, quàm multis committi prudentiùs.

Bellum Persicum meliùs geritur.

Florebat hoc tempore S. Equitius Abbas, de cuius ordine S. Gregorius Magnus fuit, quantumuis Benedictini reclament, magni Illustrium virorum plagiarij.

S. Fulgentius fit Ruspensis Episcopus. Ordinati sunt hoc anno aliquot Episcopi Africani, inter quos S. Fulgentius Ruspinæ seu Ruspensis Episcopus, qui cum alijs, Trasimundo persecutionem excitante, in Sardiniam relegatus est, vt esset vtilis patientiâ & exemplo, qui tantùm eruditione atque eloquentiâ profuisset.

MVNDI 4558. CHRISTI 505.

Theodorus Consul fit Monachus. Sabinianus, huius anni Consul, cum Theodoro collegâ aduersus Mundonem Getam dimicans, turpiter deuictus, nec honori suo, neque Romanorum rebus consuluit. Eius collega sæculum sanctiùs vicit, cui nuncium remisit cum vxore suâ, ac Monasticam vitam amplexus est: cui S. Fulgentius Epistolâ gratulatus est; longè clarior spreto Consulatu, quàm parto.

Pax cum Persis. Cabades Rex Persarum multis præliis à Celere victus, pressus insuper rebellione Cadusiorum, pacem cum Anastasio turpem icere compulsus est, eique tanto labore ac sanguine partam Amidam in Mesopotamiâ restituere.

MVNDI 4559. CRISTI 506.

Anastasius vexat Macedonium. Anastasius Imperator Macedonium Episcopum Constantinoppolitanum sibi repugnantem perdere instituit. Ac primò Xenaiam seu Philoxenum illum impium Manichæum ei opponit: at populus in hunc insurrexit, immo & in Imperatorem, paratus pro Episcopo suo mori. Itaque Imperator Xenaiam noctu subducit; sed & Acholium quemdam percussorem subornandum curat: at Macedonius, vt lenitatem profiteretur, menstruam annonam huic siccario dari jussit; quo facto in eius caput *carbones conjecit*, qui demùm in Anastasij diadema reciderunt.

Clodouæus Clodouæus Alaricum bello appetit; eius copiis

piis deletis, eumdem etiam singulari certamine enecat, non tamen sine suo periculo, in Campo Vocladensi. Sic Obijt Alaricus cùm XXII. annis totis regnasset. Eius ditionem inuasit Theodoricus filius Clodouæi, hoc est, Ruthenos, Cadurcos, & Aruernos; atque ad patrem Burdegalæ hyemantem rediit. Ita desiit Gothorum Imperium Tholosanum: nam filius Alarici Amalaricus in Hispaniam transiit, vt eam sibi retineret, fassus se Francis, & Clodouæo minimè parem. *Alaricum vincit, & cædit.*

Viuere desiit hoc anno celebris virgo S. Genouefa, sepulta in æde SS. Petri ac Pauli; quam anno superiori, petente Clotilde, Clodouæus statuerat. Huic autem postea Basilicæ reliquit suum nomen, quâ nulla est in toto regno Francico etiamnum celebratior; atque virginis rusticanæ nomen ipsis Apostolorum nominibus præualuit. *S. Genouefa obitus.*

MVNDI 4560. CHRISTI 507.

Clodouæus Tholosam obtinet, & in eâ latentes Alarici thesauros. Inculismam deinde oppugnare parat; sed parato ad inuadendam vrbem exercitu, muri eius Hiericontinorum instar corruerunt. Inde Turonas reuersus, equum suum offert sancto Martino; quem dum redimere à Monachis sordidioribus parat, expertus est (vt ipse iocatus fuit) sibi Martinum charum extitisse. *Clodouæi victoria.*

Ibidem Turonibus Clodouæus ab Anastasio insignia Consulatus accepit, eâque die vt Consul & Augustus salutatus, in æde S. Martini indutus tunicâ Blatteâ, ac Chlamyde, & diademate redimitus: neque enim, quod aliqui volunt, solum Patriciatum accepit. Inde Parisios venit, fecitque eam regni sui sedem; vrbem, quâ nulla est in toto orbe feliciori situ constituta. *Clodouæus accipit insignia Imperij.*

Anastasiopolis ciuitas. Anastasius contra Persas munitionem excitatam, Daras nomine, reparat, & de suo nomine Anastasiopolin nominat. Ex eâ quoque efferri passus est reliquias S. Bartholomæi; quare noctu monuit eum S. Apostolus, custodiam vrbis ablatam esse; quod vt somnium spreuit homo Manichæus, reliquiarum osor; postea Romani à Deo venisse sunt experti.

Gisalaricus Narbonam occupat. Gisalaricus, filius nothus Alarici, Narbonæ Princeps effectus, quasi ex naufragio regni paterni hanc tabulam feliciter arripuit.

MVNDI 4561. CHRISTI 508.

Victi Franci à Theodorico. Victi sunt hoc anno Franci per Hibbam Comitem, Theodorici ducem, ac triginta armatorum millia in acie perdiderunt. Quare soluta obsidio Carcassonæ, & omissa Narbona; Aquitania Clodouæo cessit, Narbonensis Theodorico, quam pupilli Amalarici nomine regendam suscepit, cum ditione Hispanicâ, quas per suos præfectos rexit, vtramque si posset nunquam redditurus.

Franci obsidens Arelatam. Ita tamen superati sunt Franci, vt non desponderent animos. Arelatem enim fortiter aggressi sunt, fortiùs à Gothis propugnatam. In quâ S. Cæsarij eluxit in pauperes amor, & aduersus inimicos patientia, accusati falsò proditionis à Iudæis & hæreticis. Quare primum à Gothis detrusus est in carcerem; inde missus Rauennam ad Theodoricum, à quo remissus est cum magnis muneribus, quæ ad pauperes alendos, & redimendos captiuos impendit; ipse vasa sacra frangere solitus, quæ famis & publicæ egestatis tempore meliùs in pauperum manu, quàm in Altaribus & Basilicis, nitent.

Clodouæus sanatur à S. Seuerino. Clodouæus febre vehementi conflictatus Tranquillini illustris Archiatri iussu S. Seuerinum Monasterij Agaunensis Abbatem accersit, qui

qui eum tactu casulæ suæ sanauit. Hic Dei monitu in Nantoniense castrum se contulit, vbi & spiritum reddidit; quare in eo loco, vbi expirarat vir sanctus, Childebertus Clodouæi filius nobile construxit monasterium, sanati patris ac grati sui animi nobile monimentum.

Xenaias seu Philoxenus armatus authoritate Anastasij, ab Flauiano extorquet damnationem Dioscori, Theodori Mopsuesteni, Ibæ, & Theodoreti: vt damnaret Chalcedonensem Synodum obtinere non potuit. Elias firmus obstitit, & Imperatoris minas spreuit. Eò prorupit væsaniæ Xenaias, vt Leonem Papam cum Synodo Chalcedonensi percelleret anathemate; hoc est, rabidus canis allatrauit lunam. *Xenaiæ audacia.*

Franci cum Gothis in Gundebaldum conspirant; moram de industriâ nectunt Gothi, soli Franci vincunt, vtrique tamen veniunt in partem prædæ. Pulsus vndique Gundebaldus fugit in Italiam, vbi miserè periit, ac quatuor suorum fratrum manibus dependit pœnas & approbatæ monomachiæ. Sigismundus eius filius reliquias regni paterni collegit, ac fidem catholicam edoctus à S. Auito Viennensi Episcopo, terrestri regno deperdito cœleste fructuosiùs inuenit. *Bargundionum clades.*

Epaunense Concilium celebratum est, cui præfuit Alcimus Auitus; de quo loco jam dubitatur inter eruditos. Quidam Neuidunum obtrudunt, quæ & Equestris colonia, hicque Eponam Deam interiiciunt: melius est *Xenne* ad Rhodanum Fl. locus selectus ab Alcimo, vt ad eum facilè conuenirent Episcopi; & locum fuisse celebrem arguunt hic refossa, vt audio, antiquitatis monimenta. *Concilium Epaunense.*

MVNDI 4562. CHRISTI 509.

Sæuit in propinquos hoc anno Clodouæus, tollitque Chararicum, Sigebertum, & Ragna- *Clodouæi sæuitia.*

ricum Cameraci regnantem, atque eorum ditiones occupat, neque pius, nec æquus satis.

Oppugnatur & defenditur Concilium Chalcedonense.

Monachi 200. ex Oriente cum Seuero hæretico profecti, ab Anastasio benignè suscipiuntur, Chalcedonensem Synodum oppugnaturi. Ioannes quoque Alexandrinus Patriarcha duo millia librarum pollicetur Anastasio Imperatori, si Quartæ Synodi memoriam extinguat. Obsistit Imperatori Macedonius; ille priuilegia τῆς ἀσυλίας adimit Catholicis Ecclesiis, quæ tribuit conuenientibus heterodoxis. Quibus auditis Palæstinæ monachi Catholici accurrunt quoque Constantinopolin pro fide morituri. Eorum vnus Dorotheus Alexandrinus, quòd librum apologeticum scripsisset inscriptum, τραγῳδία ἤτοι Προφητεία τῆς νῦν καταστάσεως, relegatur in Oasin. Macedonius anathemate percellit omnes qui in Chalcedonense Concilium insurgerent; atque tot aduersariis par vnus fuit Episcopus, populo suo ac veritate defensâ potentissimus.

MVNDI	CHRISTI
4563.	510.

Anastasius cedere cogitur monachis.

Anastasius per Pseudomonachos Trisagium cani curat in Palatio in æde S. Michaëlis cum impiâ appendice *Qui passus est pro nobis, &c.* Sequenti Dominicâ cùm idem tentasset, reiectus est à populo & monachis paratis pro fide mori. Itaque destitit Imperator, & pauidus accersit Macedonium, quem nunquam visurum se, deierauerat. Ab eo grauiter increpitus patienter tulit, metu damni grauioris. Flauianus quoque Antiochenus, & maximè Elias constantissimè repugnarunt, quidquid aliqui scriptores contrâ sentiant, quibus non est semper adhibenda fides, cùm ipsi scriberent ex eorum relatione qui essent in partibus.

Clodouæus moritur.

Obiit eodem anno Clodouæus, annos 45. natus, cùm triginta regnasset; ac sepultus est in Æde SS. Petri ac Pauli; vir Ecclesiæ Con-

stan-

ſtantinus alter, ei virtutibus ac vitiis propè par, ac geminus. Diuiſere regnum Francicum eius filij, Theodoricus Metis, Clodomirus Aureliis, Clotarius Sueſſionibus, Childebertus Pariſiis regnorum ſuorum fixere ſedes; quæ mox magno Franciæ bono ad vnum Principem rediere.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA.

Ab anno Chriſti 510. *ad* 520.

MVNDI 4564. CHRISTI 511.

MAcedonium Anaſtaſius Imperator fraude circumuenit; ideò creditur eſſe Neſto- *Macedonius*
rianus ac Eutychianus, & monachi eius com- *expellitur.*
munionem exſecrantur; ſed iis ſatisfacit Macedonius. Non poterat recipere Imperator formulam Fidei quam Euphemio inaugurandus dederat; nam ſeruabatur ea apud Macedonium. Huncergo relegat, & in eius locum Timotheum Presbyterum vaſorum cuſtodem ſufficit, hominem improbum, ideò dictum Κη'λωνα & λιτ;οβουλω. Hic ſtatim imaginem Anteceſſoris ſui disjicit, & in eius ignominiam per ſingulas Synaxes Nicænum Symbolum canendum curat, cùm tantùm ſemel in ſanctâ Paraſceue quotannis occineretur; quaſi id non reciperetur à Macedonio. Sed ſatis erant notæ, & patientis ſanctimonia, & hæreſis Tyranni pœnam infligentis.

Ad hæc Anaſtaſius Dominico die occini ju- *Conſtanti-*
bet Theopaſchitarum additamentum per Ma- *nopolitanus popu-*
rinum & Platonem ex pulpito; quos cùm *lus reſiſtit*
arguerent Catholici quidam, in Eccleſiâ cæſi *Anaſtaſio.*

sunt; quod & alterâ die factum. Itaque in Imperatorem populus exarsit. 8. Id. Nouembris, eius disijciuntur statuæ, Areobinda Augustus postulatur, domus Marini; & Pompeij, quos authores prauitatis putabant, combustæ. Celer, & Patritius, dum eum placare volunt, lapidatione summouentur. Immo, & vniuersa plebs, prælatis cruce atque Euangelio, Imperatorem adit, coram illo Catholicam formam occinit; Cantoresque duos feris obiici iubet Monachum quoque; & monacham Imperatori charos enecat, eorumque cadauera raptat & comburit, vociferans: *Isti sunt amici hostis sanctissimæ Trinitatis*. Eam ægrè placauit Anastasius, & non nisi periuriis, ei vt digiti vnguesque sui familiaribus; sed intellexit quàm bene in fidem populus affectus esset; frænum Tyranno meticuloso potentissimum.

Concilium Sidonense. Conciliabulum Sidonense ex 80. pseudo-Episcopis celebratum est; in quo damnata Synodus Chalcedonensis nihil plus damni passa est, quàm si contra eam in palude Ranæ coaxassent.

Amalaricus Francis reconciliatur. Eodem denique anno Amalaricus Alarici filius Clotildem Clodouæi Regis filiam vxorem accepit; pacis inter eos initæ certum argumentum.

MVNDI 4565. CHRISTI. 512.

Flauianus obiit. Flauianus Antiochiâ pulsus, non sine tumultu ac cæde Monachorum quos Xenaias Hierapolitanus immiserat, in castellum Petram in finibus Palæstinæ relegatus est, atque ibidem obiit, meliorem ob confessionem suam consecutus sedem.

Heruli recepti. Herulos in agro ac vrbibus Romanis collocat Anastasius imprudenter, non satis recolens non esse tutum Barbaros in suis agris; neque viperas in sinum admitti.

Da-

Dani cum Rege suo Choclilaico Theodorici Franci regnum infestant; sed ab ejus filio Theodeberto retusi, & Regem suum & classem perdiderunt; meliores piratæ quàm milites. *Dani à Francis deuicti.*

MVNDI 4566. CHRISTI 513.

Seuerus hæreticus, à quo Seueriani, & caput Acephalorum, Sozopoli in Pisidiâ natus, primùm versatus in foro, deinde Monachus ex mago & venefico factus, inter Gazam & Majumam; inde pulsus ob hæresin, in gratiam Anastasij Imperatoris ita se insinuauit, vt ad sedem Antiochenam eueheretur. Statim Chalcedonense Concilium damnat; & qui ei restiterat Elias Hierosolymitanus exautoratur, ac substituitur Ioannes vnus è S. crucis custodibus, pollicitus à fide præuaricationem. Operâ tamen S. Sabæ idem Ioannes damnauit Nestorium, Eutychetem, Seuerum, & Soterichum, ideoque missus in carcerem à Duce Palæstinæ, ex quo callidè effugiens huic Duci restitit. Sic publicè professus est fidem Catholicam, factus præuaricationis promissæ bonus præuaricator. *Seuerus turbat Orientem.*

Alamundarus Saracenorum Phylarchus conuersus ad fidem, duos ad se missos à Seuero prudenter elusit, fingens ad se datas litteras de morte S. Michaëlis; quas cùm irriderent Seueriani, Deum secundùm eos mortuum majori risu dignum esse sapienter ostendit. *Alamandarus Seuerianos irridet.*

S. Sabas iterum adire compulsus Anastasium, vt oppressa Palæstina tributis, vtcumque leuaretur ob famem quam annis quinque experta est, benignè receptus est ab Imperatore, qui virum pium hactenus ferre non potuerat. *S. Sabas bene recipitur.*

Cabades thesaurum quærens in castro quod à Dæmonibus seruabatur, eos frustra per magos & Iudæos depellere conatus est, quos Episcopus *Dæmones Bbrillia ne, timent.*

Christianus facilè fugauit ; quare Christianis Rex conciliatus potestatem suis fecit hujus religionis, quam mali genij adeò metuerent ; Iudæis & Magis verberibus malè multatis, & plagas suas ostentantibus ignominiosè.

MVNDI 4567. CHRISTI 514.

Vitallianus rebellat in Anastasium. Vitallianus Scytha, fœderatorum Comes, incitatus ab Orthodoxis professus se Catholicæ fidei, & Macedonii exulis defensorem, contrà Anastasium, interceptis pecuniis ejus, armat 60. hominum millia in Hebdomo; sed periuriis, de more illusus, octauo quam venerat die recedit, atque Odyssum Mæsiæ vrbem occupat, Cyrillum ducem inter duas pellices dormientem enecat, hostemque se Anastasii denunciatum profitetur. Ferunt tum cæsa 65. millia, & Hypatium ducem captum. Aliunde per Imperatorem, & Timotheum Episcopum multi oppressi, multi in Oasin relegati. Restitere tamen aliqui fortiter ; inter cæteros Iuliana, quæ templum S. Virginis in Honoratis condiderat. Hæc autem Timotheo numquam communicare voluit: ideo multa ab Imperatore passa, constantior hæc patiendo, quàm ille pertinacior sæuiendo fuit.

Anastasius latere cogitur excitata seditione. Tertia, ob Trisagij deprauationem, orta est Constantinopoli seditio ; in quâ latere coactus est Anastasius in suburbio; atque his latebris vitam suam debuit: quibus permota ipsa Ariadna eum grauiter increpuit, eique exprobrauit impietatem, quâ Imperium à se datum pessumdabat; sed canebat surdo, & fulminibus non tam deterrendo, quàm perdendo :

Symmacho succedit Hormisdas. Symmachus Papa obiit 14. Kal. August. sedis suæ anno decimo quinto cum 8. ferè mensibus. Successor ei datus post dies 7. Hormisdas Campanus ; ac sublata vel ipsa vmbra Schismatis.

Vital-

MVNDI 4568. CHRISTI. 515.

Vitallianus rursus admouet Vrbi exercitum; mittit ad eum Imperator Senatores, qui leges pacis componerent, hoc est, reuocarentur exules, cogeretur Synodus, cui ipse Romanus Pontifex interesset. Sed Euagrius meminit hic naualis prælij, quo Vitalianus victus est à Marino Syro, Anastasij duce, eius clasis incensa speculis æris à Proclo nobili mathematicho fabrefactis, vti scribit Cedrenus. Nihilominus pax coaluit, ingens pecuniæ vis Vitalliano numerata. Misit & in Orientem legatos suos Hormisdas, hortante Theodorico Vitalliani amico, pollicitus & se venturum in Orientem; sed hæc omnia Anastasijtergiuersationibus, & periuriis elusa sunt. *Vitallianus fœdus inii cum Anastasio.*

Moriturtum Ariadna Augusta, quæ annis 60. vixerat in Palatio. Moritur & Macedonius exul, ob Hunnorum in Cappadociam irruptionem Gangram migrare compulsus, vbi & miraculis fertur inclaruisse, conditus in sepulchro sancti Callinici Martyris; cuius familiaris à Deo admonitus est in somnis, vt Anastasium ad diuinum tribunal comparare se juberet; quod somnium vanum non fuisse mox ostendit euentus. *Ariadna moritur, & Macedonius.*

Theodoricus filiam suam Amalasuintam cum Eutharico Cillicâ nuptiis copulauit; cui simul regnum dotale offerebat, magnâ recipientis gloriâ, non minori vtilitate concedentis. *Amalasuintha nubit Eutharico.*

MVNDI 4569. CHRISTI 516.

Anastasius Legatos ad Hormisdam mittit laicos homines, & Eutychianos, ideo re infectâ remissos. Interim ille populi gratiam sibi conciliat, eoque pacto Vitallianum in ordinem redigit, dato ei successore Rufino; quare promissa retractat, & Hormisdæ significat ne se *Anastasius periurus.*

Ro-

Romā moueat. Quod cùm illi populus exprobraret, respondit Manichæorum more licitum esse Imperatori periurium, hinc in Episcopos Catholicos sæuiit, quorum plurimos damnauit exilio. In suo tum mortuus est Elias Hierosolymitanus Antistes, vir fortis ac sanctus, & dignissimus martyrio.

Turba Alexandrina. Obiit tum Alexandriæ Patriarcha Ioannes Nicæota, cui successit Dioscorus Iunior, Timothæi Æluri consobrinus: quando, & magni tumultus Alexandriæ concitati sunt, in quibus filius præfecti Augustalis interfectus est. Quamobrem multi è ciuibus cæsi, in hanc Vrbem Anastasius vehementi furore inflammatus est. Eum vt restingueret accessit, Dioscorus; sed à plebe Constantinopolitanâ conuiciis exceptus vt hæreticus, factisque ac nomine odiosus, ex Vrbe fugere compulsus est.

MVNDI 4570. CHRISTI 517.

Anastasij auaritia crudelis. Getæ vtramque Macedoniam, ac veterem Epirum vastant. Mille librarum auri denarios mittit Anastasius Ioanni præfecto Illyrici ad captiuos redimendos: cùm hæc summa ad omnes recuperandos non esset satis, multi trucidadati, Imperatoris sordes populo vehementer displicuere.

Hormisdas Anastasium ad monet. Hormisdas Papa Legatos mittit ad Anastasium, Ennodium Ticinensem & Peregrinum Misenatem Episcopos. Hos frustra tentatos remittit in fragilem nauem, vetatque ad vllum portum accedere; at hi per fideles Monachos litteras Pontificis per Vrbem dispersere, quibus respondit aliis atrocibus Anastasius; quid enim aliud à fanatico Imperatore speraretur?

Persecutio Syriaca. Grauis excitatur aduersus Syriæ monachos persecutio à Seuero Antiochiæ, & Petro Apamæ Episcopis; quibus lubenter accinuisset Ana-

Anastasius Constantinopoli, nisi hunc populi metus inhibuisset.

Tum S. Fulgentius scripsit opus de Fide ad Petrum, dignum tanti viri ingenio atque pietate. *S. Fulgentius scribit de Fide.*

MVNDI 4571. CHRISTI 518.

Quarta ob Trisagion deprauatum coorta seditio Constantinopoli; in quâ Anastasius positis ornamentis Imperii populum flexit ad commiserationem, jussusque est insignia recipere, quibus indignus erat. Tum quoque obiit Timotheus Episcopus Constantinopolitanus, cui suffectus Ioannes Cappadox, Catholicæ fidei fautor, meliora tempora visus est præcinere. *Anastasius periclitatur.*

Vidit tum in somniis Anastasius virum terribilem, qui ex codice quem tenebat manu annos 14. de ejus vitâ expungere minitaretur; quos & statim deleuit. Nec mora 3. Idus Aprilis fer. 5. Majoris Hebdomadæ tonante Cœlo, ædum subinde cubicula mutat, fulmine afflatus interiit, octogenario major. Imperauit annos 27. menses tres; dignus cœlesti fulmine percelli, quem Apostolica fulmina nequaquam ad sanam mentem reuocassent. *Anastasius fulminatus moritur.*

Iustinus, genere Thrax, ignobili loco natus, & primò operarius, aut etiam armentarius, vel subulcus, vir egregiè Catholicus, & fortis, 7. Idus Iulii occupauit Imperium. Amantius spado id Theocrito parare moliebatur, ideoque pecuniam militibus numerandam commiserat Iustino: at hic eam suo nomine largitus & militi & populo, sibi & serere & metere maluit. Statim Lupiciam coniugem suam dixit & Augustam & Euphemiam, ne infausto nomine populus offenderetur. *Succedit ei Iustinus.*

Noua igitur illicò inducta est in Ecclesiam facies; Ioannes Constantinopol. Synodum coëgit, in quâ Chalcedonense Concilium in sacras tabu- *Pax Ecclesiæ reddita.*

tabulas relatum; sancti Leonis Papæ & Macedonij nomina in diptychis scripta; Seuerus damnatus, cui obtinuit Vitallianus, magister tum militiæ factus à Iustino, vt lingua amputaretur, sed fugit in Ægyptum cum Iuliano Halicarnassensi, eamque suâ hæresi infecit; cuius loco creatus est Paulus; Dioscoro mortuo suffectus Timotheus; Xenaias Hierapoleos & Petrus Apameæ Pseudo-Episcopi ejecti; Chalcedonensis Synodus edicto Imperatorio recepta: vnius viri morte atrocissimâ, & vnius ad Imperium dignâ promotioue pax Ecclesiæ ac orbi reddita est.

Mulctati seditiosi. Amantius cubicularius spado, cum aliis eiusmodi Eunuchis, & Theocrito cui Imperium affectatum erat, de medio sublati; ne turbarent pacem tot laboribus comparatam quam promeruerant suis sceleribus mortem subierunt.

MVNDI 4572. CHRISTI 519.

Eutharicus Consul. Consulatum hoc anno gessere Iustinus Imperator, & Eutharicus Theodorici gener qui dignitatem suam illustribus spectaculis & largitionibus celebrauit, ne Barbarico nomine annus iste fœdaretur.

Plena victoria Catholicorum de hæreticis. Hormisdæ Legati; cuius princeps S. Germanus Capuanus obtinuit à Iustino vt damnarentur hæretici Nestorius, Eutyches, Dioscorus Alex. Timotheus Ælurus, Petrus Mogus, Acacius, expungerentur nomina Flauitæ, Euphemij, Macedonei Timothei, immo Zenonis & Anastasij Imperatorum, datâque operâ, vt idem fieret in aliis prouinciis & ciuitatibus; plenæ victoriæ à Catholicis monimentum.

Scytharum monachorum controuersia. Orta Constantinopoli controuersia inter Victorem Diaconum, & Leontium monachum affinem Vitalliani, & Scythas monachos, vtrum dicendum esset vnum de Trinitate passum esse, quæ Romam delata est; cuius occasione

S Ful-

S. Fulgentius librum ſcripſit de Incarnatione Verbi hoc tumultu redimendum.

Alexandriæ diuiſi hæretici; Seuerus corpus Chriſti corruptibile dicebat, Ioannes Halicarn. incorruptibile, Timotheus Alexandrinus ſtetit à Seuero, ideò Themiſtius ab eo defecit, & condidit ſectam Agnoëtarum, vt ex Ioanne nata incorruptibilium ſeu phantaſtarum, ex Seuero Corrupticolarum; omnes ex Seuero progenitæ peſtes, Hydræ pares ac geminæ. *Seuerianorum varia ſectæ.*

Hermenifredus, Thuringorum rex, Bertarium fratrem patrem S. Radegundis ſuſtulit, Badericum alterum fratrem appetiit bello, euocato in auxilium Theodorico filio Clodouæi, quem poſtea prædâ priuauit; ingratus in amicum, qui perfidus in fratres extiterat. *Bellā in Thuringia*

MVNDI 4573. CHRISTI 520.

Vitallianus huius anni Conſul occiditur, aut ab iis quorum affines interemerat, aut curante Iuſtino, quoniam ei volebat imperare. Iuſtiniano data eſt militum præfectura; quo etiam ſuadente creditur ſublatus Vitallianus. Tunc autem Veneta factio Praſinæ facta ſuperior vbique in eam ſæuiit, bello domeſtico imprudenter tolerato. *Vitalliani cædes.*

Ioanni Cappadoci mortuo ſucceſſit Epiphanius Epiſc. Conſtantinopolitanus, qui ſtatim ad Hormiſdam ſcripſit, & impetrauit vt eorum nomina exautorarentur qui Acacio communicarant, quòd ea obſtinatius quædam ciuitates retinerent. Fecit etiam ſatis ſuis litteris ob cædem Theſſalonicenſem Dorotheus; omnia ad pacem inclinarunt. *Pax Eccleſiæ omnino conficitur.*

Neſtoriani ſolenni ritu Theodoreti effigiem curru inuexere Cyrum; quod improbauit Iuſtinus, & facti autores mulctauit; id enim ſapiebat nouitatem, in hæreticis ſemper reformidandam. *Theodoreti Effigies Cyrum inducta.*

CA-

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 520. ad 530.

MVNDI 4574. CHRISTI 521.

Iustiniani Consulatus.

CEleberrimus hic est annus Iustiniani Consulatu, quem magnificè iniit 238000. solidorum in populum & spectaculorum apparatum effusis; quibus ad Imperium jam eniti videbatur.

S. Brigida Scota moritur.

Mortua est hoc anno S. Brigida Scota vel Hiberna virgo; de eius enim natalibus populi duo isti, sui juris tenaces, acriter disputant. Hæc miraculis clara ante & post obitum extitit, hoc celeberrimum, quòd lignum ex quo conflatum erat altare, emiserit folia ad eius contactum; signum certissimum Illibatæ eius castitatis.

Episcopi Catholici Hæreticis substituuntur.

Paulo Antiocheno mortuo successit Euphrasius, ausus è sacris diptychis Chalcedonensem Synodum, & nomen Hormisdæ expungere. Ad se reuersus tamen, ex metu quatuor Synodos approbauit, & sponte palinodiam occinuit antequam cogeretur. Ejecto quoque Timotheo Alex. hæretico, ordinatus est Catholicus Asterius, quo plurimùm Ægyptus jamdiu ab heterodoxis detenta indigebat.

MVNDI 4575. CHRISTI 522.

Bellum Persicum Iustini & Cabadis, & pax.

Consules huius anni fuere Symmachus & Boëtius, quo bellum inter Iustinum & Cabadem, Persarum Regem exortum est ob Tzathium (Paulus Diaconus Zatum Lazorum appellat) regem, à Persis deficientem, receptum à Iustino, & Christianis sacris initiatum,

du

ductâ Valerianâ fœminâ Christianâ : Cabades Ziligbin (Paulo Diacono Zeliobeu) Hunnorum regem immisit; sed is corruptus à Iustiniano, & accusatus ab eo apud Cabadem, interfectus, deletis copiis, pœnas ancipitis fidei suæ dedit. Perses igitur amicitiam cum Romanis instaurauit. Voluit & filium Cosrhoëm suum minimum, designatum successorem suum, à Iustino adoptari; sed hanc petitionem sapienter disuasit Proclus quæstor, fortiter repulit Iustinus. At Zonaras scribit petiisse tantùm Cabadem, vt Iustinus filij Cosrhois pueri tutor esset; quod est similius vero.

Dunaan Rex Homeritarum ex Christiano factus Hebræus obtinuit vrbem Nagran, diu armis tentatam, in quâ contra fidem datam multos interemit Christo renunciare nolentes, inter quos Aretam primarium ciuitatis virum, & genere quidem, sed adhuc virtutibus illustriorem. Hos omnes colit Ecclesia Martyres, in odium Christi à Proselyto Iudæo immaniter interemptos. *Dunaan Rex Homeritarū.*

Thrasimundus Rex Vvandalorum annis 27. & ampliùs, moriens hoc anno regnum Africæ reliquit Hilderico Hunerici filio ex Placidiâ nato; sed adacto priùs per jusjurandum se nunquam Ecclesias redditurum Catholicis quandiu regnaret. Et verò suam hîc prudenter seruauit fidem: antequam enim regnum adiret, restituit omnes Ecclesias Fidelibus, atque Episcopos reuocauit ab exilio; inter quos rediit S. Fulgentius. Tum quoque creatus est Episcopus Carthaginiensis Bonifacius, pax Africanæ Ecclesiæ reddita, quando & à quo minùs expectabatur. *Thrasimundus moritur. Succedit ei Hunnericus, qui pacē reddit Ecclesiæ.*

MVNDI 4576. CHRISTI 523.

Hormisdæ Papæ mortuo, sedis suæ anno 9. cum diebus decem, 8. Idus Aug. post dies 7. suc- *Hormisdas Papa moritur; succedit Ioannes.*

ſucceſſit Ioannes Etruſcus, etiam ſuâ fortitudine, quàm ſummo Pontificatu illuſtrior.

Manichæi vbiq; exagitantur.

Iuſtinus Manichæos capite puniri juſſit, ex iiſque plurimos ſuſtulit. Cabades quoque in eos ſeuerè animaduertit. Cùm enim nefarij iſti Phtaſuarſam ſeu Phartuarſam ejus filium ad hæreſin ſuam pollicitatione regni pertraxiſſent, hos priùs ſibi callidè conciliatos, & in vnum locum cum Epiſcopo ſuo coactos, coram Magorum principe, & Antiſtite Chriſtianorum medico optimo, immiſſo milite trucidauit; gratum cœlo, inferiſque ſpectaculum.

Improbi à Iuſtino coerciti.

Mortuâ Euphemiâ Iuſtinus Theodoram duxit vxorem, atque coronauit. Tum quoque multos improbos lapidatores, percuſſores, depopulatores, incendiarios, igni, ferro, ſuſpendio ſuſtulit; & paucorum ſupplicio publicæ tranquillitati ſapienter prouidit.

Elſebaan Æthiops Dunaanũ vincit & necat.

Hoc anno excitatus à Iuſtino ad vltionem Homeritarum Elſebaan Rex Æthiopum, partâ diuinitiùs nobili victoriâ Dunaanum cum ſuis omnibus interemit, ac ſtabilito ciuili atque Eccleſiaſtico ſtatu Homeritarum, miſſoque diademate Hieroſolymam, & relictâ Æthiopiæ adminiſtratione, cilicio indutus in monte quodam aſperrimam vitam exegit, in ſe ſeueriùs & diutiùs quàm in ipſos Chriſti hoſtes animaduertens.

MVNDI 4577. CHRISTI 524.

Prodigia hujus anni

Anazarbus metropolis Ciliciæ concidit terræ motu; quam reparatam de ſuo nomine Iuſtinopolin Imperator dixit. Vaſtata quoque Edeſſa Scirti fluuij, quo alluitur, eluuie, quando & in eâ inuentus lapis ſic inſcriptus, Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ σκιρτήματα πολίταις. Hoc quoque tempore adducta eſt Gygas fœmina ex Ciliciâ, quæ proceriſſimum quemque cubito vno excedebat, pectore & humeris latiſſi-

mis,

mis, cæteris partibus non inuenuſtis, & quæ fœminam decerent, ſed proceram.

Iuſtini pietas, Theodorici furor.

Iuſtinus hæreticorum ac potiſſimùm Arianorum Eccleſias conſecrari juſſit; qui nuncius Theodoricum Amalam in magnum furorem egit, idem Catholicorum Eccleſiis in ſuâ ditione interminantem.

MVNDI 4578. CHRISTI 525.

Ioannes Papa pergit Conſtantinopolin.

Theodoricus vt ſuis Arianis conſuleret Ioannem Pontificem in Orientem proficiſci jubet. Hic editis in itinere aliquot miraculis Conſtantinopolin ingreſſus eſt multo cum honore, hîcque ſacrum Paſchatis diem Romanis precibus celebrauit. Iuſtinus coram Ioanne ſe proſtrauit, atque ab eo coronari voluit. Quid à tribus aliis Legatis factum ignoratur, & vtrum aliquid Arianis impetrarint; certè Ioannes multas Arianis ereptas Eccleſias conſecrauit, & redeuntes legati in carcerem ſunt coniecti; ſignum certiſſimum legationem hanc Arianis Orientalibus non ſatis vtilem extitiſſe.

Incendium Antiochenum.

Tum menſe Octobri Antiochiæ totis ſex menſibus incendium ſæuiit, quo plurimi ſunt abſumpti. Cauſa mali nunquam detecta fuit, cùm ab imbricibus & ſummis tegulis exortum, per totam domum deſcenderet atque ſpargeretur; quod diuinitus immiſſum eſſe nemo dubitare poteſt.

Priſcianus Grāmaticus.

Priſcianus Cæſarienſis Grammaticus hoc anno Conſtantinopoli docebat; magnus magiſter, ac ferè princeps artis hujus tam neceſſariæ, quàm contemptæ.

MVNDI 4579. CHRISTI. 526.

Terræ motus Antiochenus annuus.

Contigit hoc anno terræ motus, qui Antiochiam tantùm non perdidit, at totum ferè annum tenuit; adjunctum quoque huic incendium

dium ad majus damnum & terrorem. Iustinus auditam hîc calamitatem sublato diademate & depositâ purpurâ in sacco luxit. Eo obrutus est Euphrasius Episcopus, cui suffectus est Ephræmius Comes Orienti præfectus, quòd insigni liberalitate ac prouidentiâ vrbi afflictæ prouidisset; dignus judicatus præesse animis, qui sic corporibus consuluisset. Hanc vastitatem eodem momento sentiebat monachus Zosimus, vt huic suis precibus ac votis vir sanctus mederetur, cui Leo Asini quem vorauerat partes explebat.

Ioannes Papa moritur. Ioannes Papa detentus in vinculis Rauennæ à Theodorico, confectus ærumnis obiit 6. Kal. Iunias, cùm sedisset annos 2. menses 9. dies 14. cui post dies 58. sublectus est Felix IV. nominatus à Theodorico; & dignissimus qui eligeretur; vt hoc sibi jus rex impius arrogaret dum seligit dignum. Ioannis corpus translatum Romam honorificè sepultum est in Basilicâ S. Petri, & Martyr colitur ab Ecclesiâ quam suo pædore ac carcere consecrauit.

Symmachi & Boëtii mors. Theodoricus Seuerinum Boëtium & Symmachum illius socerum, accusatus falsò restituere velle Rom. Rempublicam, capite truncari jubet; & Boëtium quidem longo carcere Ticini maceratum. Ferunt Boëtium capite truncato locutum esse, & Spiculatori impietatem exprobrasse, atque caput ad vicinam Ecclesiam detulisse. Fuerunt duo illi viri facilè Orbis Romani principes, seu generis nobilitatem, seu doctrinam spectes. Non ita multò pòst cùm Theodorico discumbenti appositum esset ingentis piscis caput, visus est sibi videre Rex fanaticus Symmachi caput; quo territus ostento, paulò pòst inter suorum manus expirauit, morte quæ ab hæretico, tyranno, & atheo expectanda videretur. Ejus certè animam à Ioanne

Theodorici mors. Pontifice & Symmacho in voraginem igneam præcipitari Monachus quidam in Liparâ insulâ vidit;

vidit; nec esse vanum somnium solitarij hujus, hominis teterrimi crudelitas innuit.

Huic successit nepos Atalaricus Amalasuinthæ filius octennis, à matre optimè educandus nisi Gothorum ferias obstitisset, negantium hunc fortem fore quem ferula terruisset. *Athalaricus ei succedit.*

Sigismundus Burgundionum rex, filius Gundebaldi, amissâ priori conjuge filiâ Theodorici Italiæ Regis, aliam induxit, cujus artibus Sigyricum innocentissimum juuenem ex Gothâ vxore susceptum interemit. Mox tamen suam agnouit culpam, & in Agannensi, monasterio quod extruxerat, multis lacrymis & jejuniis obtinuit à Deo vt in hâc vitâ potiùs quàm in alterâ criminis hujus pœnas dependeret; nec vanas fuisse preces mox ostendit euentus. *Sigismundus Sigyricum filiū necat.*

MVNDI 4580. CHRISTI, 527.

Mauortio solo Consule Kal. April. Iustinus Imperator Iustinianum sororis suæ filium, jamdudum Nobilissimatus titulo exornatum, in consortium vocat Imperij, annos natum 45. atque hujus capiti suis manibus imponit diadema. Statim vxor ejus Theodora Eutychiana, aut certè Eutychianis fauens, dicitur Augusta. Paulò pòst, hoc est Kal. Augusti, moritur Iustinus ex vlcere pedis in bello sagittâ sauciati, anno ætatis 77. cùm annis IX. & insuper mensem vnum Imperasset. Quo mortuo Iustinianus statim bona sua legauit Ecclesiæ, multaque in ejus commoda sanxit, de se pius, ab vxore tantùm nequissimâ fœminâ irreligiosus & sæuus. *Iustinianus fit Collega Iustini.* *Iustinus moritur.*

Clotildis Clodouæi relicta efficit vt filij patris sui Chilperici necem vlciscerentur bello Burgundionibus indicto. Clodomirus Gundomarum fratrem Sigismundi fugat, ipsum Sigismun- *Bellum Burgūdicum, quo captus Sigismundus*

gismundum cum liberis & vxore capit, ac in Aurelianensi castro detinet. Interim collectis copiis Gondomarus Burgundionum recuperat regnum, nullo opere pretio Francorum, nisi quòd in vinculis haberent Sigismundum eorum furori victimam à Deo præparatam.

MVNDI 4581. CHRISTI 528.

Iustinianus felix.

Hic annus, celebris tertio Iustiniani solius Consulatu, vtilis fuit Imperio & Ecclesiæ. Lazorus enim Rex à Romanis restitutus, re priùs malè ex trium ducum discordiâ, postea ab vno prospere gestâ, Armeniæ Στρατηλάτης primùm datus cum valido præsidio ad Orientis tutelam. Boazer vxor Balachi Hunnorum Saberorum Σαβείρων cum centum millibus suorum se Romanis adjunxit, & duos álios Hunnorum reges à Cabade excitatos concidit, vno jugulato in acie, altero Constantinopolin misso. Denique Hunni alij qui Bosphorum occuparant, & Tribunum Dalmatiæ cum copiis ceciderant, à Ioanne Exconsule repressi; Iustinianus se Imperio dignissimum ostendit.

Antiochiæ terræ motus impeditus.

Antiochia ingenti terræ motu iterum quassata, cœlo interim vehementer infremente, ædificia omnia corruerunt, ferè hominum quinque millia perierunt, aliis ciuibus per montes & vicinas vrbes dissipatis. Tandem admoniti de cœlo vt hæc verba suis domibus inscriberent, χριστὸς μεθ' ἡμῶν στῆτε, paucis hisce verbis malo remedium inuenerunt.

Sigismundus necatur.

Clodomirus adscito in belli societatem Theodorico Metarum Rege, Gundomarum Burgundionem aggreditur. Sed antequam egrederetur Aureliis, Sigismundum cum vxore ac liberis in Aurelianensi vico, Columnâ, jacit in puteum, nequicquam impediente S. Auito Miriacensi Abbate, & de cœlo minas intentante. Sigismundus post obitum, multis miraculis clarus, in sanctorum numerum est relatus,

relatus, festus ei assignatus dies Kal. Maij: Auitus autem statim agnitus est veridicus vates. Clodomirus enim cum fratre Burgundiones aggressus, eos quidem egit in fugam, sed dum palantes longiùs insequitur, cæsus est, præscisum ei caput ad terriculum Francorum, Gundomarus regnum recepit. Relictam Clodomiri Guntheucam duxit Clotarius; Theodoualdum, Guntharium, Chlodoualdum, eiusdem Clodomiri liberos, Clotildis secum duxit; miserum tantæ cladis solatium, postea & maioris tristitiæ causam atque materiam. *Clodomirus victor cæditur.*

Theodoricus Metarum Rex accito fratre Clotario mouet in Hermenifridum; victi magnâ clade Thoringi, eorum tota regio subacta. Clotarius Bertarij filiam Rhadegundem abduxit, nondum nubilem; ideò aliquot annis educatam ad regias nuptias. Interea duo fratres Franci mutuis sese insidiis appetunt, ac simulatâ demum pace redeunt in gratiam; Hermenifrido tamen per Theodoricum proditoriè cæso. Childebertus falso rumore sparso de morte Theodorici, eius ditionem & Aruernos inuaserat; sed audito fratris reditu, statim quoque ad sua reuersus est: sic inter fratres maximè potentes *concordia rara* est. *Franci fratres parum concordes.*

MVNDI 4582. CHRISTI 529.

Coss. Lampadio & Oreste Iustinianus instaurat desolatam Antiochiam, ac Theopolin vocat; cuius Christus Deus patrocinium & tutelam ipse suscepisset. *Antiochia dicta Theopolis.*

Belisarius cum copiis in Persidem missus: tentata tamen pax est ab Hermogene Scythâ, Vitaliani amico, viro prudente; quæ tamen reiecta propter Samaritanorum proditionem. *Belisarius in Persas mouet.*

Enimuero Iudæi atque Samaritani constituto sibi Rege Iuliano rebellarunt, ac fœdè in Christianos sæuierunt; sed omnes capti cum suo Principe Iuliano exterminati sunt. Samaritani *Rebellio Iudæorum, & Samaritanorum.*

Legatos ad Persas miserant, eis polliciti Palæstinam: hi intercepti à Belisario, atque torti crimen confessi, id morte suâ eluerunt.

Alamundarus victus.

Alamundarus Saracenus Syriam Primam populatur, repulsus statim à Romanis; iterum rediit, iterum fugatus prædam reliquit ingentem, & in Indiam se recipere coactus est: sed quid sit hæc India facilè pronunciari non potest, nisi dixeris Æthiopiam.

Codex Iustinianeus promulgatus.

Codex Iustinianeus absolutus, & promulgatus est 16. Kal. Maij; liber iustitiæ sacrarium, & rerum omnium publicarum Thesaurus; cui inter viros maximè laborauit Trebonianus quæstor, omnium sui temporis eruditissimus, & auarissimus.

Concilium 2. Arausicanum.

Concilium Arausicanum secundum habitum est in Galliâ, de Gratiâ & libero Arbitrio, contra Pelagianos & Semipelagianos; & sub idem tempus ibidem Carpentoractense & Vasense, Ecclesiæ pernecessaria.

S. Fulgentius moritur.

Obiit Kal. Ianuarij S. Fulgentius Ruspensis Episcopus, sanctitate ac scriptis illustris; cuius discipulus Ferrandus huius temporis ornamentum fuit: mortuus est autem Fulgentius, hæc verba sæpius iterans: *Domine, da mihi modò patientiam, postea indulgentiam*: digna quæ morituris Christianis omnibus inculcentur.

S. Benedictus Cassinum petit.

Tum S. Benedictus montes Sublacenses reliquit, Dei monitu, & Casinum montem petiit, illustre sacrarium sanctitatis effectum, ex Demonum atque idololatriæ receptaculo.

Felix IV. moritur, succedit Bonifacius.

Mortuus denique hoc anno Felix, cùm sedisset annis circiter 5., locum suum Bonifacio reliquit; cuius nomen, quàm vita, melius fuit.

MVNDI CHRISTI
4583. 530

Persæ bis victi à Romanis.

Persæ bis hoc anno victi, primùm Duce Belisario ad Duras, cui Perozes Mirrhanes Persa mandauerat vt eo die sibi pararet balneum; deinde

deinde per Sittam ducem, à quo superatus cum suis Hunnis Sabiris Mermeroës. Tentauit nihilominus pacem Iustinianus per Rufinum legatum; sed hæc coalescere non potuit, Persis nondum satis domitis, Romanis nondum plenè victoribus.

Narses, qui tam egregiam Iustiniano in Italiâ postea nauauit operam, eiusque frater Aratius & mater, omnes Persarum Principes, hoc anno ad Romanos accessere, defectione vtique his vtili, illis necessariâ. *Narses Persa ad Ro. confugis.*

Hildericus Rex Vvandalorum à Gilimere consobrino, Genserici nepote, exuitur regno, & datur in vincula, cùm annis 7. regnasset. Sufficitur idem Gilimer, à quo reposcitur Hildericus à Iustiniano: deneganti indicitur bellum, Africæ expetendum. *Gilimer Hildericum exuit regno.*

S. Sabbas Legationem obit ad Iustinianum pro Catholicis subleuandis, & quæcumque voluit obtinuit: sic enim petentis sanctitas, sic æquitas rogati postulabant. *S. Saba Legatio ad Imperat.*

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 530. ad 540.

MVNDI	CHRISTI
4584.	531.

Alamundarus Saracenus Cabadem in Romanos excitat, & cum Persis per Comagenem in Syriam irrumpit; sed repellitur à Belisario; & vicisset eos sine certamine Belisarius, nisi à suis ad prælium compulsus esset. Persæ retulere victoriam, sed cadmæam, ideo Azarethem ducem suum Cabades notauit ignominiâ. Iustinianus *Cadmæa Persarum victoria.*

E 2 alios

alios Saracenos, & Homeritas conciliare conatus est. Relictus in Oriente dux Sippa, Belisarius in Vvandalos missus, & ad faciliorem, ac certiorem victoriam.

Bonifacius sibi destinat malè successorem. Bonifacius Ro. Pontifex, coactâ Romæ Synodo, contra Canones sibi successorem destinat Vigilium Diaconum, hanc dignitatem prensantem; at postea idem Pontifex fassus errorem, in aliâ Synodo chirographum suum rescidit, ac paulò pòst obiit 17. Kal. Nouembr. Cui eodem anno post duos menses, vt aliqui volunt, datus est successor Ioannes II. cognomento Mercurius, patriâ Romanus.

Succedit ei Ioannes II.

Amalaricus Clotildem malè tractat, & caditur. Amalaricus duxerat Clotildem filiam Clodouæi Francorum Regis, eamque ignominiosè ac crudeliter vir Arianus Catholicam tractabat. Misit hæc ad fratrem Childebertum sudarium suo infectum sanguine; hic armatus Hispaniam subit; dum fugere parat Amalaricus, occiditur. De loco ambigitur, sicut & de victoriâ Childeberti; certum hoc, spoliis diuitem in Galliam rediisse cum Clotilde, quæ in itinere obiit. Amalarico successit Theudes Gothus tutor, missus à Theodorico, & nobili Hispanâ fretus coniuge, Tyrannus effectus; vir fortis & industrius, vt electio Theodorici satis innuit.

S. Sabbas moritur. Obiit hoc anno S. Sabbas, ætatis anno 92. vir notissimæ, & Imperatoribus etiam charæ sanctitatis.

Cyclus Dionysii. Incipit hoc anno Cyclus Dionysij Exigui Scythæ, annorum nonaginta quinque seriem temporis digerens, non per Olympiadas aut indictiones, sed per annum Christi nati. Compegit & ille in vnum corpus Canonas; & Latinos fecit, aut veriùs emendauit; vir parui corporis, & magni laboris.

MVNDI 4585. CHRISTI 532.

Seditio vika Famosus est hic annus seditione Constantinopo-

tinopolitanâ, cui tessera fuit *vinca*, vnde ei nomen; quæ inter Prasinos & Venetos orta totam vrbem distraxit, & Iustinianum in discrimen adduxit: cùm enim Præfecti tres seditiosos corripuissent, Monachi S Cononis eos vi eripuerunt, & lembo impositos in S. Laurentij templum Asylumque deportarunt. Vallatus statim locus à militibus, quos populus iugulauit, subditis etiam Prætorio facibus, quibus multa ædificia sacra & prophana, multique mortales assumpti sunt. Sed Belisarius cum Gothis irruens, multos ex seditiosis occidit; tum seditio recruduit, cæsis qui reliquias ferebant ad sedandum populum: mulieres è tectis pugnarunt, quare iis subiectæ faces. Acclamato à seditiosis Imperatore Hypatio, Iustinianus de fugâ cogitabat; sed impeditus à Theodorâ, Palatium suum muniit. Demum à Narsete, Mundo, & Belisario multis cæsis, (adeò vt vno die triginta aut 35. millia interfecti esse perhibeantur) & pecuniâ in Venetos effusâ; sicque distractis coniuratis, captus Hypatius cum Pompeio, & Probo consobrinis, nepotibus Anastasij, & cum iisdem interfectus pacem Vrbi ac Imperatori reddidit. Tum Eulogij historia contigit, qui, orante viro sancto, ex pio & inope latomo diues & impius effectus, secundùm preces eiusdem sancti viri, quòd fouisset seditionem, & stetisset ab Hypatio, spoliatus bonis omnibus ad lapicidinam ac pietatem rediit. Iustinianus pacatâ seditione, ad instaurandam Vrbem, quæ tum magnâ ex parte inflammata fuerat, & maximè S. Sophiæ maximum templum, adiecit animum; periculi, quò defunctus erat in hâc clade, illustre monimentum.

Constantinopoli.

Eulogius Latomus.

Cabades, Zonaræ Euadus, Paulo Diacono Chnudes & Casbades, missis copiis cum tribus Ducibus Martyropolin obsidet, ac paulò pòst moritur, Cosrhoë iuniore filio hærede ex testamen-

Cabades moritur.

 stamen-

ſtamento relicto, cui ſemper benè voluerat.

Childeberti, & Clotarij crudelitas. Childebertus & Clotarius Francorum reges iterum expeditionem in Gundemarum ſuſcipiunt, atque eius fugati totâ ditione potiuntur. Theodoricus, qui inuitatus à fratre comes expeditionis huius eſſe noluerat, Aruernos populatus plus prædæ quàm gloriæ retulit. Iidem duo fratres Clotarius & Childebertus, conſentiente Theodorico, Theodoualdum x. annorum, & Guntharium 7, Clodomiri filios, manu ſuâ enecant. Tertius Clodoaldus ſubductus, clericus effectus mirabili ſanctitate floruit, & Nouigento oppido 4. paſſuum millibus à Lutetiâ, vbi Sequana ponte iungitur, ſuum impoſuit nomen. Clotildis cæſorum auia, cædentium mater, magnum dolorem hauſit de nepotum nece, maius de filiorum improbitate.

De S. Dionyſij Areopagitæ ſcriptis. Hoc denique anno inter Seuerianos, ſeu Acephalos, & Catholicos, Iuſtiniani juſſu, habita Collatio Conſtantinopoli, Epiſcopis & Presbyteris vtrimque diſceptantibus. Secundâ die reſpondent Catholici Hæreticis, tum primùm proferentibus ſcripta S. Dionyſij Areopagitæ, hos libros non eſſe Dionyſij, quia non potuiſſent latere S. Cyrillum, immo nec S. Athanaſium, & ſic concludunt: *Si autem nullus ex antiquis recordatus eſt ea, vndenam poteſtis oſtendere quia illius ſint?* Hæc autem ſcripta primùm citata ſunt vt Areopagitæ à S. Gregorio, Sophronio Hieroſol & 6. Synodo, non ab Origene & Athanaſio, vt malè quidam putauere. Quòd autem Dionyſij Areopagitæ non eſſe videantur, hæc dicuntur euincere; *primò*, quòd hæc dedicentur Timotheo, non Presbytero alicui, ſed ἱεράρχῃ, cùm tamen in iis citetur dictum à S. Ignatio ad Romanos; at ex eodem Ignatio ad Epheſios conſtat Timotheum Epiſcopum mortuum eſſe, cùm Ignatius ſcripſit ad Romanos; ergo Dionyſius nuncupat librum Timotheo

motheo jam demortuo. Deinde meminit Monachorum, quos vocat *diuinos præceptores nostros*: at monachi longè tardiùs floruere, nec ante annum Christi 250. quomodo enim Athanasius & Hieronymus dum de Paulo & Antonio scriberent, & delineare primorum Monachorum vitas assererent? Ad hæc meminit ὀυσίας, & ὑποςάσεως; at hæc voces non sunt receptæ nisi in Concilio Alexandrino anno Christi 362. Præterea hi libri videntur esse scripti post quatuor prima Concilia, cùm in iis Arij, Macedonij, Nestorij, Eutychetis & aliorum ejusdemmodi refutati esse videantur errores. Denique dum loquitur de Baptismo infantium: *Tametsi hoc quoque de hac re dicimus, quod diuini nostri Pontifices ab antiqua traditione mysticè edocti ad nos vsque produxerunt*; Quinam enim illi Pontifices respectu Dionysij, nisi Apostoli? at si Apostoli, quomodo edocti traditione? aliaque ejusdemmodi quæ viri eruditi proponunt; quibus tamen longè plures aduersantur, iique viri non infimæ notæ: huius operis non est, neque *nostri*, *tantas componere lites*.

Origenistæ rursus in Palæstinâ apparent, præsertim inter Pseudomonachos, ducibus Nonno & Leontio, impuris nebulonibus, qui multa acerbè & crudeliter egerunt, modis omnibus prostratum parentem suum conantes erigere, & Theodorum Mopsuestenum; postea in 5a. Synodo proterendus. *Origenistæ in Syria.*

MVNDI 4586. CHRISTI 533.

Pax hoc anno, Iustiniani 7°., per Rufinum Patricium, & Hermogenem Magistrum officiorum Persas inter & Romanos coaluit; quam hi non refugiebant, illi ducebant esse nouo suo Principi necessariam. *Pax Ro. inter & Persas.*

Inchoatum est hoc anno bellum Vvandalicum à Belisario contra Gilimerem, classe *Bellum Vvandalicum à Belisario.*

 quin-

quingentarum nauium magnarum, & nonaginta Dromonum. Hæc appellit Carthaginem; educit exercitum Belisarius ipsâ S. Cypriani vigiliâ 7 Kal Octobr. prælium committit, in quo cæsus Ammatas Gilimeris frater; quo casu territus Gilimer fugit Carthagine, cuius portæ statim Belisario patuerunt. Resumit tamen animos Gilimer, collectisque vndequaque suis Vvandalis, & Zauzone altero fratre ex Sardiniâ euocato, Carthaginem obsidere parat: sed vtrique occurrit Belisarius; commisso prælio Zanzonem cædit, ac Vvandalorum castra expugnat, Gilimere fugâ dilapso. Eius insequendi cura cùm esset commissa Ioanni Armeno, hic à milite quodam per imprudentiam interfectus est. Sic recepta Carthago à Romanis, anno nonagesimo quinto ex quo occupata fuerat à Vvandalis, anno Christi 438. impletumque oraculum in Africâ jactari solitum ὡς τὸ γ' διώξει β', τὸ β' καὶ πάλιν διώξει τὸ γ'. de Genserico, Bonifacio, Belisario, atque Gilimere.

Carthago à Ro. occupata.

Legatos misêre Romam Constantinopolitani Monachi Acœmetæ, vt damnaretur à Romano Pontifice hæc sententia, *Vnus est de Trinitate passus*, quam Hormisdas Papa proscripserat, non quasi heterodoxam, sed nouam atque suspectam, contra Monachos Scythas. Contrà verò alios misêre legatos Epiphanius Episcopus & Iustinianus, vt illa retineretur, quia hâc Hormisdæ jussione abutebantur, Nestoriani atque Origenistæ. Ioannes Pontifex è re esse judicauit σπεῦδειν βραδέως, & sententiam sapienter distulit, tempore ipso atque disceptationibus concoquendam.

Disputatur de his verbis, Vnus de Trinitate passus.

Mortuus est hoc anno regni sui 23. Theodoricus Metensium Rex, addictissimus pietati, sed multis vitijs adiunctæ. Successit ei filius Theodebertus, qui cùm malè regnare cœpisset, S. Nicetij Treuirensis Episcopi, quem multùm colue-

Theodoricus moritur, ei succedit Theodebertus.

coluerat ejus pater, monitis, & objurgatione melior euasit; raro in juniori Principe demissionis exemplo.

Ad hunc annum Christi 533. Chronicon suum texuit vir artis huius scientissimus Dionysius Petauius, in quo nihil desiderari potest, nisi quòd citiùs desierit. *Chronicon Petauij.*

MVNDI 4587. CHRISTI 534.

Gilimer recedit in montem Numidiæ Papuam dictum, vbi obsessus à Pharâ duce Belisarij tribus mensibus, se dedidit, mittiturque Constantinopolin. Hic, veterum more, Belisarius inuidiæ hostiumque victor, triumphauit; Gilimer cum suis propinquis triumphatus, qui in Hippodromo videns Imperatorem, & populum exclamauit: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas.* Inde data ei loca quædam in Galatiâ, in quibus cum propinquis degeret: Patricium non creauit eum Iustinianus, quia Arianam hæresim noluit eiurare; Hilderici verò filij & nepotes opibus aucti atque honoribus. Belisarius in annum sequentem Consul designatus, hominibus atque Deo ab Imperatore factum satis. *Belisarij de Gilimere triumphus.*

Athalaricus, moribus corruptissimis adolescens, moritur: in eius locum, consilio Amalasiuntæ, eligitur Theodatus (vel vt legunt veteres nummi, Theodahatus) filius Amalafredæ sororis Theodorici, vir doctior quàm bellicosior, & in quo litterarum & pecuniarum amor respondebant. Sed & sordibus accessit ingrati animi labes, perpetua auaritiæ comes. Hic enim Amalasiuntam de se optimè meritam in carcere detinuit in insulâ Vulsinij lacûs, ac postea cædi jussit, magno Gothicæ feritatis specimine, quam litteræ emollire nequaquam potuerunt. *Theodatus succedit Athalarico.* *Amalasiunta cæditur*

Conuocatâ Romæ Synodo respondit Ioannes Papa rectè dici vnum de Trinitate possum; *Ioannis solutio quæstionem de vno*

in Trinitate passo. cùm Christus vnus de Trinitate dici posset; contrà sentientes Monachi damnati; res ita definita, vt qui eam non admitterent vt hæretici anathemate ferirentur.

MVNDI 4588. CHRISTI 355.

Ioanni 2. succedit Agapetus. Ioannes 2. Papa moritur; sed quo die non liquet, licèt Anastasius 6. Kal. Iulias proponat. Sexto ab eius obitu die substitutus est Agapetus, patriâ Romanus; quem vide ne confundas cum eo Diacono qui Epistolam paræneticam de administrando rectè Imperio ad Iustinianum initio sui Imperij scripsit, quæ à Græcis *Regia Scheda* dicitur; cùm hæc sapiat hominem Græcum, etiam viris minùs emunctæ naris.

Noui aliquot Episc. Epiphanio Episcopo Constantinopolitano mortuo intruditur Anthimus Episcopus Trapezuntinus, occultis artibus Theodoræ Augustæ, cùm hic occultus esset Eutychianus. Alexandriæ item obiit Timotheus hæreticus, cuius locum occuparunt duo Acephali, Theodosius corruptibilium, atque Seueri, à pluribus electus, & Gaianus discipulus Iuliani & incorruptibilium, Clero & Monachis charus, à quibus aliæ duæ sectæ prodierunt, & aliæ plurimæ, vt mirum sit ex monstro sine capite tot belluas erupisse. *Ioannes Philoponus.* Ioannes autem Philoponus Grammaticus dum eos refutare conatus est, incidit in errorem Tritheistarum, quia *sutor vltra crepidam* processit.

Regnum Yuetotij. Ad hoc tempus pertinet Regnum fabulosum Yuetotij in Normanniâ conflatum ex 17. pagis, in gratiam vt creditur Gualteri nobilis viri, quem redeuntem ex bello Saracenico, & instructum litteris Agapeti Pontificis Clotarius in die Parasceues suâ manu dicitur interemisse: commenti cuius primus author Gaguinus bonus Monachus, qui sub Carolo 8. vixit, & Nicolaüs Ægidius qui sub Ludouico XII scripsit,

psit, hoc est 900. annis á re gestâ. Quæ autem proponunt pro se Domini d'Yuetot, probant tantùm hanc terram sui iuris esse; & ætate nostrâ legitimi Principes, quàm ridiculi Reges esse maluerunt.

MVNDI 4589. CHRISTI 536.

Agapetus Pontifex, jussu Theodati legationem suscipit ad Iustinianum, vt eum ab inuadendâ Italiâ Gothis auerteret. In itinere mutum & claudum à natiuitate sanauit. Hîc tamen nihil egit Pontifex; Gothi enim in Dalmatiâ cæso Mundo eiusque filio Mauritio, receptisque Salonis, superiores fuerunt; Belisarius è Siciliâ in Italiam transire jussus est, ab vtroque reiecta pax; bellum expetitum. *Agapeti Papæ Legatio Constantinopl.*

Mortuo Constantinopoli Agapeto, Romæ electus est Syluerius Campanus, Hormisdæ Papæ filius; sed non sine vi à Theodato adhibitâ, pecuniâ autem emptum à Gothis Pontificatum nemo sapiens hactenus credidit, cùm id suo successori Vigilio tam acriter exprobrarit. Interim Constantinopoli Vigilius Diaconus Agapeti, pollicetur Theodoræ se, si fieret Pontifex, damnaturum Synodum Calcedonensem, & Antimum atque Seuerum restituturum. Scribit itaque Theodora ad Belisarium, vt Vigilium Pontificem creandum curet, septemque ei Auri centenaria sufficiant: sed Syluerio jam sedente nihil factum, quàm vt Vigilius ambitiosior fuisse videretur. *Mortuo Agapeto succedit Syluerius.* *Eius competitor Vigilius.*

Ratio conficiendi Sericum tum allata est ex Indiâ per Monachos, inclusis in arundine Bombycum ouis, quæ mirabili fœturâ deinceps totum pæne orbem impleuere; nobilium pompa, vermium & insectorum pulchræ sordes, atque egestiones optandæ. *Serici conficiendi ratio.*

MVNDI 4590. CHRISTI 537.

Belisarius viginti diebus obsessam Neapolin *Belisarius*

E 6

Neapol in & Rom. capit. lin capit. Alii humaniter tractasse propugnatores, alij crudeliùs, ideoque à Syluerio increpitum esse volunt. Quâ clade auditâ Gothi Theodatum vti ignauum interimunt, cùm 3. annis regnasset, accersuntque Vitigem Ducem è Dalmatiâ, virum militiâ clarum ac fortem, & constituunt regem. Sed is deserere cogitur Romam, relictis in eâ 4. Gothorum millibus sub Duce Leudere. Pergit ergo Rauennam vt copias paret, vbi vxorem ducit filiam Amalasuintæ, repugnantem licèt, vt natalium suorum vilitatem hoc sanguine illustraret. Mittit & ad Francos, vt eos auxiliatores haberet, cedens ijs Galliæ partem, & pecuniam iis debitam accuratè persoluens. At Romani veriti furorem Belisarij, 4. aut 5. Id. Decembr. huic Asinariam aperiunt portam, suadente Syluerio; Gothi per aliam fugiunt Rauennam, Leuderes capi maluit quàm fugere, itaque missus est vinctus Constantinopolin, Romæ receptæ nobile monumentum.

Paul. A. ex.exauoratur. Paulus Episc. Alexandrinus, vsus potestate sibi ab Imperatore datâ deponendi in Ægypto Duces & præfectos hæreticos, eorum artibus accusatus est necis illatæ Oeconómo Ecclesiæ, atque iniustè depositus à Pelagio S.R.E Diacono & Apocrysario, atque euocatis Episcopis Antiocheno, Hierosolymitano, Ephesino, ad Gazam relegatus. In eius locum substitutus Zoilus item catholicus, Paulus agnouit seriùs hæreticos armatos ferro & authoritate esse plurimùm etiam bonis & innocentibus reformidandos.

MVNDI 4591. CHRISTI 538.

Roma defenditur. Vitiges cum exercitu centum quinquaginta armatorum, euocatis vndequâque Gothis, contra Belisarium mouet, ac Romam obsidet: hæc fortiter oppugnata est, fortiter defensa; Belisarius se in vrbibus defendendis cum præstitit,

qui

qui fuerat in hostibus acie debellandis : Romam tamen Apostolorum Petri & Pauli patrocinium magis, quàm Belisarij virtus servauit incolumen.

Syluerius, quia sic jusserat Theodora, per Belisarium ejicitur, ac mittitur in exilium Pataram, quasi Gothis faueret; ideoque confictæ ad hoc illius litteræ. Vigilius pactus Belisario duo auri centenaria, & commendatus ab Imperatrice, in eius locum intruditur; Episcopus tamen Pataræ efficit apud Iustinianum vt Syluerius reduceretur Romam, eiusque litteræ excuterentur; ac si veræ, alterius ciuitatis Episcopus crearetur; si falsæ, suæ restitueretur sedi. Quod veritus Vigilius effecit vt sibi à Belisario Syluerius traderetur, qui & eum in insulâ Palmariâ exulem crudeliter detinuit. In quibus licèt se sceleratum Vigilius ostenderit, hæreticum tamen eum dixere tantùm, qui de illo ex odio, non ex veritate scripsere. Intereà ergo Pontificem egit Vigilius; & vt alia multa prætercam, Theodeberti Francorum Regis, ob incœstas nuptias, crimen aboleri posse pœnitentiâ ad Cæsarium Arelatensem rescripsit; atque ita respondit plerisque difficultatibus quasi verè Pontificatum obtinuisset, cùm tamen verus esset Papa Syluerius. *Syluerius Papa exulat.* *Vigilius intruditur.*

Constantinopoli errores Origenis damnati sunt ab Episcopis conuenientibus, frustrà renitente Theodoro Cæsareæ Cappadociæ Episcopo, Augustis charissimo, quare cum suis ille aliam excogitauit machinam, videlicet se subscripturum Concilio Calcedonensi asseruit, si damnarentur Theodorus Mopsuestenus, Ibas Edessenus, & Theodoretus Cyri Episcopi laudati ab hâc Synodo; qui quidem dolus effecit Tria illa Capitula in Concilio Generali Quinto excutienda. *Origo Trium capitulorum.*

Syl-

MVNDI CHRISTI
4592. 539.

Syluerius damnat Vigilium.

Syluerius in Palmariâ insulâ & conuentu quatuor Episcoporum 8. Kal. Iulii damnat Vigilium intrusum ac Simoniacum; quare acriori custodiâ deinceps detentus, inediâque maceratus, vitam ad annum sequentem extendit, omni morte diriorem.

Romani Imp. tetra facies.

Hunni Istrum transgressi Constantinopolin vsque excurrerant; vnde prædam ingentem, & 110. millia captiuorum abegerunt, promissâ insuper sibi ab Imperatore pecuniâ, sicut & Saracenis Syriam populantibus. Cosrhoës quoque à Vitige sollicitatus pacem cum Romanis abrupit. Soluta quidem Romæ obsidio quæ totum annum tenuerat; sed tanta inde fames in Italiâ sæuiit, vt mulieres stabulariæ 17. hospites ceciderint, & vorarint; à decimo octauo, cui parabant necem, interfectæ. Multæ etiam matres filiorum artus in sua viscera rejecere: Famem excepit pestis, quæ superstites messuit, illius racematrix.

Mediol. à Gothis excisum.

Mediolanum à Gothis excisum, cæsa in hac vrbe trecenta millia sine ætatis discrimine; fœminæ Burgundionibus datæ pro inita secum belli societate; Reparatus defectionis author, minutatim concisus voratus est à canibus. Dacius Episcopus fugâ elapsus fugit Constantinopolin; Gothi se in Italico cœlo nequaquam posuisse feritatem docuerunt.

MVNDI CHRISTI
4593. 540.

Syluerij Papæ mors.

Syluerius 12. Kal. Iulij in insulâ Palmariâ obiit, inediâ ac pædore confectus, anno sedis 4. & 5. inchoato, Martyr agnitus ab Ecclesiâ; cuius Tyrannus Pseudopontifex fuit. Vigilius vbi hunc mortuum esse audiit, & miraculis inclarescere, sponte reliquit quam inuaserat sedem; Clerus autem Romanus veritus schisma, eum elegit, satis intelligens Theodo-

rx

tæ fraudibus, & Belisarij vi se non esse parem. Legitimè autem electus Vigilius, statim in alium virum mutatus est, non jam Theodoræ assecla, nec fautor Anthimi; sed hunc percutiens anathemate, illius minas & furorem aspernatus.

Ei sufficitur Vigilius.

Theodebertus Rex Francorum filius Theodorici ingentem in Italiam deduxit exercitum, quo ad Picenum vsque penetrauit; sed peste, quæ hîc grassabatur, infectis copiis, plus militum hîc reliquit, quàm abstulit prædæ.

Italica Francorum expeditio.

Hoc anno Rauenna ciuitas cum Vitige mirabiliter Belisario dedita est. Pauci tamen Gothi inde fugientes Theodebaldum regem elegerunt; qui Principatûs initio, vix mille Gothis stipatus, postea Romanis metuendus euasit, eisque tantùm non excussit Italiam.

Theodebaldus succedit Vitigi.

Syriam hoc anno inuasit Cosrhoës, vbi multas vrbes dirui, Antiochiam quoque cepit, ciues omnes occidit, domos omnes incendit, præter majorem Basilicam, precio redemptam, vt hæc sanguine & igne de tot hæresibus in eâ natis purgaretur.

Cosrhoë in Syriam grassationes.

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 540. ad 550.

MVNDI	CHRISTI
4594.	541.

HOc anno Consul fuit vltimus Basilius Junior sine collegâ; quare deinceps Indictiones receptæ, Imperatorum anni notati, honor ille non priuatus, sed publicus fuit.

Basilius vltimus Consul.

Reuocatur ex Italiâ Belisarius, Iustinianum stimulante inuidiâ ob res præclarè gestas; qui

Belisarius reuocatur ab Italia.

qui secum Vitigem, Principes Gothos ferè omnes, atque ingentem vim pecuniæ detulit; bellum Gothicum confecturus sine dubio, nisi in eo maiorem Gothis hostem Imperator reueritus esset.

Adadus Æthiops vincit Homeritas

Adadus Auximitarum Æthiopum Rex vouit se Christianum fore, si victoriam referret de Homeritis atque eorum Rege Damiano Iudæo. Hic fuerat cum suis Christianus, sed à Fide defecerat; victor Adadus cum suis salutaribus tinctus aquis maiorem de se quam de hostibus victoriam retulit.

S. Placidi Martyrium.

S. Placidus discipulus S. Benedicti, prope Messanam, duoque eius fratres & soror qui eum inuiserant, cum multis monachis à Manuchâ piratâ interfecti 3. Non. Octobris Martyrium longius contraxere.

MVNDI 4595. CHRISTI. 542.

Totilas succedit Theodebaldo.

Occiso Theodebaldo Regi, Gothi sufficiunt Araricum; eidem post aliquot menses sublato, Totilam Theodebaldi nepotem, ingenio & corpore præstantem, & Gothico Imperio restituendo parem, sublegunt. Bis hic collatis signis cum Romano exercitu, eundem deuicit; & vt suis animos fecit, sic hostibus abstulit.

Antiochia reparata.

Reparata est hoc anno Antiochia, pace de Cosrhoë priùs redemptâ; & sic à Iustiniano exornata, vt eam incensam esse ægrè nemo ferret.

Bellum Francorũ in Hispania.

Childebertus & Clotarius Francorum Reges in Theudem Gothorum in Hispaniâ Principem bellum gessere, & Cæsaraugustam vsque peruenere: vnde nihil præter sanctorum reliquias attulere, & inter cæteras S. Vincentij tunicam, in templo cognomine repositas, quod postea sancti Germani dictum est; adeo vt bellum hoc in Arianum susceptum piè inchoatum sit, atque terminatum religiosiùs.

Toti

MVNDI CHRISTI
4599. 543.

Totilas multis potitus prouinciis Neapolin obsidet, & capit. Tunc adijt S. Benedictum, quem afflatum prophetico spiritu deprehendit; eiusque monitis & mitior, & continentior redditus est. Nec ita multò pòst abijsse creditur è viuis Benedictus, de cujus morte tam incertum tempus, quàm hujus certa & illustris sanctimonia. *Totilas adit S. Benedictum.*

Remissus est in Orientem aduersus Cosrhoëm Belisarius cum copiis, sed absque fortunâ suâ: vnum enim duntaxat castrum cepit, ac perdidit; sed plures è suis lue consumptos; cum reliquis inglorius rediit; sicque vtcumque sedauit inuidiam, quâ nullus inter mortales magis, & magis immeritò vexatus est. *Belisarius bellū gerit, in Persas infeliciter*

MVNDI CHRISTI
4597. 544.

Totilas Romanam Vrbem priùs litteris, deinde armis tentat. Ideo, vti petiit Vigilius, remissus est in Italiam Belisarius, nunquam ab eâ retrahendus, si mens læua Iustiniano non fuisset. *Totilas Romam obsidet.*

Arator S. R. E. subdiaconus, Apostolorum Acta Vigilio nuncupauit carminibus expressa; neque inter tot bellorum tumultus Musæ sacræ siluerunt. *Arator Poeta.*

Pestis ingens in Oriente sæuiit orta ab vrbe Pelusio, sparsa per Genios malos, sedata Constantinopoli B. Virginis patrocino; vnde 2. Februarij dies festus Hypapantes exortus est, magnæ deinceps totâ in Ecclesiâ celebritatis. *Festū Hypapantes.*

MVNDI CHRISTI
4598. 545.

Hoc anno Cosrhoës Edessam obsedit, in quâ Christi imago ad Abgarum missa seruabatur: sed re infectâ, succensis machinis, deletoque exercitu recedere compulsus est Persa; *Edessæ obsidio soluitur.*

Auri

Auri tamen ab Imperatore recepit aliquid, vt quinquennio quiesceret, & ignominiam vtcumque leuaret suam.

Arcobindus Tyrãnus. Missus in Africam Arcobindus, maritus filiæ sororis Iustiniani, necatus est à Guntharide, Vvandalorum contra Mauros quondam duce; quod magnos inuexit in hæc loca tumultus, dum hic pœnam reformidans ex perduelli factus est Tyrannus.

MVNDI	CHRISTI.
4559.	546.

Totilas infesus obsidet Romam. Totilas ferociam resumit, quam ad monitum S. Benedicti deposuerat, sæuitque in Episcopos Herculanum Perusiæ Episcopum, cùm 7 mensibus hanc vrbem obsedisset, & S. Cerbonium Populonij, quem objecit Vrso, leui de causâ Deinde Vrbem Romam obsidet, mitiùs agens in agricolas, crudeliter in ciues: eos enim modis omnibus, ac potissimùm fame perdere decreuit, quos Gothi toties erant rebelles experti.

Vigilius nauigat Constantinopolin. Scripsit Theodorus, Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, libellum contra Tria Capitula, quem sub edicti titulo Iustinianus suo nomine vulgandum curauit. Et quamquam postea Ecclesia secuta sit judicium Imperatoris, multi tamen inter Ortodoxos, & Vigilius ipse, quasi fautores Concilij Chalcedonensis in eum insurrexere. Edicto Imperatoris subscripsere aliqui Episcopi; sed alij fortiter restiterunt, atque inter cæteros Vigilius, qui Constaotinopolin accersitus est. Venit ergo in Siciliam, vnde multas naues frumento onustas misit, quæ tamen cùm ad portum Romanum appulissent in Gothorum venere manus, victores cæsi, Valentinus Episcopus Syluæ Candidæ vtrâque truncatus manu; Vigilius tantùm quàm bene esset animatus in Romanus ostendit.

Roma

MVNDI 4600. CHRISTI 547.

Roma obsessa, tam ingenti fame premitur, vt à nullâ re eduli quamuis turpissimâ parceretur, multi sibi inferrent ex desperatione manus. Tandem Isauri quidam milites, pecuniâ labefactati, Gothos per portam Asinariam immiserunt. Vrbs direpta, pauci cæsi, omnibus ad Ecclesias confugientibus quæ tum Asyla fuerunt. Misera tamen fuit Vrbis facies, ditissimis quibusque Senatoribus ac matronis inopibus, & mendicare coactis. Hinc Totila in Belisarium progressus bis vario euentu pugnauit. Sed Belisarius accurrit ad Vrbem, eamque ingressus sic muniit, vt venientem Totilam repulerit. *Roma capta à Gothis.* *Recipitur Belisario.*

Perhonorificè susceptus est Constantinopoli Vigilius, occinente populo *Ecce aduenit Dominator Dominus, &c.* Interim pro Tribus Capitulis & contrà fortiter disceptatum. Facundus Hermianensis Episcopus in Africâ pro ijs scripsit, libellumque obtulit Imperatori. Vigilius inter vtrumque fluitauit, mox approbauit Edictum Iustiniani, mox suspendit sententiam suam, ac tandem animis in contrarias factiones acerbiùs distractis, sapienter huius quæstionis solutionem ad Concilium Oecumenicum Quintum rejecit; quæ vix ab vtriusque Imperij ac totius Orbis Episcopis terminata est. *Vigilius receptus Constantinopoli.*

MVNDI 4601. CHRISTI 548.

Romanus exercitus varias clades accepit in Italiâ, quando & Sclauini seu Sclaui Istro transmisso Illyricum sic occuparunt, vt ei indiderint nomen, quod annis mille non potuit obliterari. *Sclauonia.*

Theudes cùm S. Laurianum interimendum Massiliæ curasset, regnassetque in Hispaniâ annis XVI. cum mensibus quinque, ibidem occi- *Theude, & Theodegisilus reges, cæsi.*

occisus S Martyri pœnas dependit. Successit ei Theodegisilus, post vnum annum ac menses 7. occisus, quòd curiosiùs de Fonte Baptismatis in Lusitaniâ inquisiuisset; vt ei derogaret fidem: vtriusque crudelitas & curiositas magni tumultus in Hispaniâ causa fuit.

Macarius Episc. Hierosolymitanus, dono prophetiæ clarus, ejectus est quasi fautor Origenis, eique substitutus Eustochius. Mox tamen eiurato Origene recepit Sedem, in quâ iterum ei successit Eustochius. Sub eo vixere Barsanuphius, prope Gazam in ædiculâ per annos 50. nulli visus, nihil comedens, miraculis clarus; quæ pæne vitam huic Eustochio abstulere. Floruit & Simeon Emisenus cognomento *Salus* id est *Stultus* quòd amentiam simularet, miraculis tamen rebusque gestis clarissimus; eò vsque gratia viros Deo acceptissimos deprimit.

Barsanuphius & Simeon Salus.

Theodora Augusta moritur, non multò post quàm anathemate perculsa esset à Vigilio. Contigit eodem anno Ioannis Cappadocis exitus, qui Consul quondam & Præfectus prætorio, ob suspicionem magistratu & bonis exutus, Cizycum relegatus sumere Sacerdotium coactus est. Sed cùm factus esset reus quòd Episcopum suum interemisset, primùm coniectus est in custodiam, deinde in Ægyptum deductus, vsque ad Antinoiam vrbem stipem ab obuiis emendicare compulsus est. Neque tum spem Imperij posuit, quòd ei à nescio quo prænunciatum esset eum Augusti habitu induendum. Infœlix, qui nesciebat jam impletum esse vaticinium: cùm enim Sacerdos fieret, deficientibus vestibus Ecclesiasticis, ei oblata est vestis quæ Sacerdotis cuiusdam fuerat, Augusti nomine: Sicque miser sperauit diu, vt vili veste Sacerdotis amiceretur.

Theodoræ Augustæ obitus.

Ioannis Cappadocis casus.

Reuo-

MVNDI 4602. CHRISTI. 549.

Reuocatur vxoris suæ precibus Belisarius ex Italiâ, vbi non pugnare, sed fugere postremis illis temporibus videbatur. Ita deinceps vitam Constantinopoli egit inglorius, & ab eo valdè dissimilis qui quondam Orientem, Africam, Italiam suis armis terruisset. *Belisarius reuocatur ex Italia.*

Longobardi ex sedibus supra Istrum vbi fuerant collocati, in Dalmatiam & Illiricum transierunt, vnde prædâ diuites postea in Italiam, eâ potituri, descenderunt; & tum ad Gothos exscindendos sunt à Deo præparati. *Longobardi celebrantur.*

Franci hoc anno Arelatem, Massiliam & totam in Galliis ditionem Gothorum obtinuerunt, sibi à Gothis concessam, à Iustiniano confirmatam; atque exinde nummos aureos Principum suorum imagine notatos percussere primi, cùm id nec Persarum Reges, nec alij Barbari Principes attentassent, sed id juris Imperatori Romano reliquissent; certum futuri mox maximi Principatus Francis Regibus argumentum. *Franci Aureos nummos signant.*

MVNDI 4603. CHRISTI. 550.

Gothi rursus Româ potiuntur proditione Isaurorum; cuius destruendæ penitùs consilium init Totilas: sed ab hac mente eum auertit S. Aurelianus Episcopus Arelatensis, cujus filiam sibi in vxorem dari postulabat, & fortè Childebertus Rex Francorum, quem offendere Gothi verebantur. *Romę recepta à Gothis.*

Vigilius in Rusticum & Sebastianum diaconos S. R. E., quorum operâ conflatum erat schisma quod Eutychianus audiret, eiusque ventilatorem Felicem Gillitanum Africæ Abbatem dicit anathema; quod nihil profecit, sed magis tumultum auxit. Itaque serò de Concilio vniuersali cogitatum. Quare Mopsuestiæ coactum est Concilium, misso huc Mar- *Via aperitur ad Quintum Concilium.*

Martanio Comite domesticorum à Iustiniano, videretur vtrum Theodorus Mopsuestenus fuisset vnquam in sacris Diptychis inter Catholicos adscriptus; quòd cùm eius loco semper nomen Cyrilli adscriptum fuisse renunciatum esset Vigilio & Imperatori, sic aperta est via, vt is quoque à Concilio Generali damnaretur, eiusque publicâ damnatione Catholicis omnibus pax redderetur.

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 550. ad 560.

MVNDI 4604. CHRISTI 551.

Romanũ imperium varijs cladibus agitur.

MIssus in Italiam ab Imperatore cum magnis copiis Germanus, morte suâ turbauit omnia; sed accessit quoque tempestas, in faucibus Hadriani maris concitata, quâ classis miserum in modum lacerata spem recipiendæ Italiæ prorsus elisit. Accessit & Slauinorum eruptio; qui vt anno superiore Istrum transgressi, etiam Thracias depopulati sunt, hoc quoque ad Hadrianopolin Romanum fuderant exercitum; atque ægrè, Constantinopoleos mœnibus submoti sunt, Deo contra Imperatorem pugnante, dum hic Ecclesiam imprudenter expugnat.

Iustinianus edictũ emittit in Tria capitula.

Hoc enim anno Iustinianus, impellente Theodoro Cæsariensi, Edictum emittit contra Tria capitula, cùm tamen conuentum esset, vt de ijs vsque ad Concilium Generale taceretur: Zoilum quoque Alexandrinum, quod Tria Capitula damnare noluisset, deponi iussit, substituto huic Apollinari. Quare Vigilius in pro-

proximam Ecclesiam S. Petri confugiens, hic vocatis aliquot Episcopis, in Theodorum & Mennam excommunicationis & depositionis sententiam protulit; quam tamen non vulgauit, vt hi ejus metu ad officium reuocarentur; quod tantùm Pontifex optabat, eos territos sanare contentus.

MVNDI 4505. CHRISTI 552.

Vigilius sibi veritus ab Imperatore, Chalcedonem se recipit in Basilicam S. Euphemiæ, vt in eâ tutior esset. Eò fugiens, à nescio quo percussus est alapâ, & homicida Siluerij vocatus; quæ probra paulò pòst magno honore diluta sunt. Statim enim ad eum misit perhonorificam legationem ex proceribus suis Imperator, quâ in Vrbem reuocaretur; at hic redire noluit, nisi contrario edicto, recens edictum contra Tria Capitula rescinderetur. Quod & factum: ac pœnitens Imperator cum Theodoro & Mennâ admissi in communionem à Vigilio, pacem Ecclesiæ, Romano Imperio gloriam reddidere. *Vigilius obtinet vt edictum aboleretur*

Enimuero qui potiti fuerant hoc anno Corsicâ & Sardiniâ Gothi, præter omnium expectationem nauali prælio victi Siciliam perdidere: ac missus in Italiam Narses eunuchus & semiuir, dux egregius, ita eosdem retudit Gothos, vti jam pæne de eâ retinendâ desperarent: ita cum pietate res Principum regnorumque secundæ conjunctæ sunt. *Gothi à Narsete victi.*

Contigit circa hæc tempora miraculum de puero Hebræo, qui cùm sumpsisset particulas Mysteriorum cum pueris Catholicis, ideo à patre Vitriaro in fornacem ardentem conjectus; à B. Virgine in eâ triduo seruatus est; puer cum matre baptizatus, pater pertinax laqueo tentati parricidij pœnas luit. *Puer Iudæus in fornace seruatus.*

Mor-

MVNDI 4606. CHRISTI 553.

Ecclesiæ in dies roboratur.

Mortuo anno superiore Mennâ Episcopo Constantinop. Eutychius Monachus vir doctus & sanctus ei substituitur, qui statim à Vigilio in communionem assumptus est, sicut & Apollinaris Alexandrinus mortuo Zoilo, cuius in locum ab Imperatore intrusus erat editâ Catholicæ fidei professione. Sic in dies Ecclesiæ tranquillitas prudentiâ Vigilij roborabatur, & extendebatur.

Gothi victi à Narsete.

Hoc anno Gothorum classis, ad depopulandum Orientem missa, cum dedecore redire compulsa est. Tarentum Romanis redditum. Narses incolumis inter infinita pericula Rauennam peruenit; indeque fortiter superato Rubicone in Tusciâ, Totilam cum vniuerso exercitu conscidit, ope S. Dei Genitricis, cui addictissimus erat. Omnes pæne Italiæ ciuitates atque ipsa Roma hujus victoriæ præmium fuere. Thejas vir fortissimus Totilæ suffectus Romanorum impressionem nonnihil sustinuit; sed demum ipse cæsus plenam Narseti reliquit victoriam, justam Gothis desperationem.

Iustinianus acquiescere cogitur Vigilio.

Actum est hoc anno seriò de cogendo Concilio in causâ Trium Capitulorum, quâ Oriens vniuersus distractus erat, & diuisus in *Hæsitantes* qui ea defendebant, & *Synoditas* qui ea damnabant; quibus Eutychiani atque Nestoriani se immiscebant. Volebat Iustinianus causæ huius solos esse judices Episcopos Orientales, quos ad suam opinionem sperabat pellicere: obsistebat Vigilius, & publicum tumultum totius orbis Episcoporum authoritate tollendum volebat; euicit tandem summus Pontifex; Iustinianus coactus est acquiescere: nec authoritas & potentia rationi atque justitiæ præualuerunt.

QVIN.

QVINTVM CONCILIVM GENERALE, *seu* SECVNDVM CONSTANTINOP.

HVic interfuere Eutychius Constantinopol. Apollinaris Alexandr. Domnus Antioch. per legatos suos Eustochius Hierosol. Vigilius ægrotabat, Occidentales expectati non sunt; quare deinceps Vigilius interesse noluit. Actionibus octo terminatum est, damnata Tria Capitula, hoc est, Theodorus Mopsuestenus, Epistola Ibæ Edesseni, & Theodoreti Capitula contra Cyrillum Alexandrinum. Damnati quoque Origenes, ac fautores eius Didymus, & Euagrius cum omnibus eorum erroribus. Sed reclamauit Vigilius; ideò fune ad collum tractus est in carcerem, atque inde in exilium missus cum suo Clero; aliique omnes malè habiti qui huic sententiæ subscribere noluerunt. Sed cùm deinceps approbata Synodus fuisset à Rom. Pontificibus, inter Oecumenicas relata est, vti prima Constantinopolitana. Non tamen eiusdem autoritatis cum quatuor prioribus, quia in his de fide, in illâ tantùm de personis actum esset. Obseruabis tamen acta huius Concilii mutilata fuisse, nec integra ad nos peruenisse; maximè cùm iis hæretici manum iniecerint, ex quibus sincerum nihil exire potest. *QVINTVM CONCILIVM.*

Mortua est denique hoc anno Clotildis vxor Magni Clodouæi, quæ reliquum vitæ tempus ab obitu mariti ad tumulum S. Martini transegit; translata Parisios in templum SS. Petri & Pauli, seu S. Genouefæ, & ad latus Clodouæi sepulta à filiis Childeberto, & Clotario Regibus, merita referri in Sanctorum album 3. Non. Iunias; cui maximè Franci debent post Deum, quòd sint Christiani. *Clotildis Reginæ obitus.*

MVNDI 4607. CRISTI 554.

Vigilius subscribit Synodo. Vigilius hoc anno ab exilio liberatus precibus Narsetis, a quo id postularat Clerus omnis Romanus; sed cùm priùs Trium Capitulorum damnationi; & Quintæ Synodo subscripsisset, non coactus, sed quoniam id rationi consentaneum iudicabat, ne gratis ac sine fructu aliquid pateretur.

Cosrhoes victoria de Ro. Cosrhoës aduersus Romanos pugnauit in Colchide, vbi eorum copiæ turpiter victæ & dissipatæ sunt, cum magno detrimento Lazorum.

MVNDI 4608. CHRISTI 555.

Vigilius moritur. Vigilius Papa rediens Romam, in Siciliâ Syracusis ex morbo calculi extinctus est, cùm Pontificatum multis exercitum curis gessisset, ac tandem didicisset prensatos magistratus sacros, nunquam ambitiosis hominibus bene cessisse.

Succedit ei Pelagius. Ei post tres menses & dies quinque, assentiente Iustiniano, datus est successor Pelagius, qui ob suspicionem illatæ mortis Vigilio, ab omnibus desertus est, vix inuenti duo Episcopi qui eum consecrarent; sed postea ab omnibus receptus, cùm se coram Narsete ac toto Populo, Euangelio & cruce supra caput positis, purgasset, ac simoniacos anathemate perculisset; hoc factum, ei Pontificatum tranquillum & amorem populi reddidit.

Francorum in Italiam irruptio. Franci & Germani inuadentes Italiam ducibus Leuthare & Bucelino ducibus Germanis, male accepti sunt, & 72. millia perdiderunt. Cæsus in acie Bucelinus ad Capuam à Narsete. Leuthares onustus sacris spoliis in patriam rediens, in agro Veneto se propriis morsibus lacerauit, morte sacrilego dignissimâ. Rem paulò aliter Gregorius memorat; sed in suos Francos, quàm in veritatem fortè propensior.

Fuga-

Fugatus est hoc anno in Perside Ro. exercitus quinquaginta millium armatorum à tribus millibus Persarum, veriùs à Deo vltore. Huius enim duces Rusticus & Ioannes, Regem Colchidis Christianum & pientissimum dolosè interemerant; eorum perfidia multorum sanguine, & Imperij summo dedecore vindicata est.

Romani in Perside fugati.

MVNDI 4609. CHRISTI 556.

Pelagius Pontifex Quintam Synodum probauit, & Tria Capitula damnauit, ac Occidentales Episcopos vt idem facerent inuitauit; quare in suspicionem hæreseos vocatus est apud Francos, de quâ se purgauit & apud omnes Christianos, ne suspicione læsi capitis, Orbis vniuersus offenderetur.

Pelagius Synodum probat.

Inter Childebertum & Clotarium exortum est ciuile bellum, ob diuisionem bonorum Theodebaldi nepotis, eò grauius quòd plusquam ciuile esset. Accessit & aliud atrocius filij in patrem. Chamnus enim nothus in patrem Clotarium pugnantem, in Saxonas rebelles insurrexit. Consultis ille Prophetis, Apostolis, Euangelistis Diuione, veridicas sortes accepit, quas tum minaces præuidit, postea sæuientes sensit.

Bellum ciuile inter Francos.

Iustinus Dux, Iustiniani Imp. consanguineus, in Colchide profectus in templum sanctissimum mysteriorum causâ, & rediens cùm in hostes incidisset tantùm cum mille equitibus, eosdem cecidit fugauitque, Dei potiùs auxilio, quàm armis.

Iustini victoria.

MVNDI 4610. CHRISTI 557.

Adeò ingens terræ motus Constantinopolin concussit, vt mundi finis timeretur; inde plerique ad meliorem vitam redière, sed quæ tandiu tenuit, quandiu durauit metus: cessante enim periculo iidem ad sua scelera reuersi

Terræ motus Constantinopoli.

uersi sunt, quæ tantùm timor inhibuerat, non diuturnæ virtutis magister.

Templum S. Sophiæ

S. Sophiæ perfectum est templum mirabilis structuræ, ab Ignatio Architecto statutum, ac Salomonico ferè par, in cujus mensâ omnes orbis diuitiæ confluxisse videbantur; digna ædes Dei veneratione, digna magni Imperatoris Romani magnificentiâ.

MVNDI CHRISTI
4611. 558.

Hunnorum irruptio.

Hunni Cottaguri dicti, duce Zabergâ vastatis Scythiâ atque Mœsiâ, in Thraciam se atq; Græciam infuderunt, atque omnia aut detulerunt, aut corruperunt. Eos vt arceret Constantinopoli, etiam induit arma Belisarius, quæ parum eius senectam decebant: & hos quidem inhibuit; sed appendendum insuper fuit Aurum Barbaris, vt in patriam redirent; quod sapientiùs in fortem militiam impensus esset.

Iustiniani stoliditas.

Circi factionibus fauet Imperator, & Prasinis contra Venetos, quos passus est inimicos suos impune cædere, diripere ditiorum domos, & in obuios quoque debacchari; vt dementem factum esse meritò suspiceris Imperatorem, aut stolidum, quem tanta crimina non excitarint ad vltionem.

MVNDI CHRISTI
4612. 559.

Pelagio succedit Ioan. III.

Mortuus est hoc anno Pelagius Papa, cùm sedisset fere annos 5. Suffectus est ei post menses quatuor, dies 25. 6. Kal. Augusti, Ioannes Tertius, cognomento Catellinus, patriâ Romanus.

SS. Episcopi in Gallia.

Florebant hoc tempore in Galliis Euphronius Turonensis, Regi ausus obsistere: Sanctus Germanus ex Abbate Sancti Symphoriani factus Parisiensis Episcopus: Prætextatus Rothomagensis Præsul, postea martyrio coronatus: & alii plures, quorum dies festos Ecclesia recolit, eorumque precibus potiùs, quàm armis res Francorum viguere.

Iusti-

MVNDI CHRISTI
4613. 560.

Iustinianus Imperator graui conflictatus est morbo, adeo vt à plerisque mortuus crederetur; inde magna seditio excitata Constantinopoli, direptæ mercatorum ædes, quasi in vrbem captam sæuitum. Sed miraculo sanatus est; & cum valetudine Imperatoris, tranquillitas quoque in Vrbem rediit. *Iustiniani obitus.*

Theodomirus Sueuorum in Hispaniâ Rex Arium ejurauit, filio restituto sanitati, auxilio S. Martini Turonensis, cujus duplex beneficium fuit, in patrem & filium; sed majus in patrem, animo sanatum. *Rex Theodomirus fit Catholic.*

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 560. ad 570.

MVNDI CHRISTI
4614. 561.

DEtecta est hoc anno in Iustinianum conjuratio, cui implicitus est Belisarius, quem Latini, immo aliqui Græci, excœcatum volunt, & eò infelicitatis, atque inopiæ deductum, vt mendicare cogeretur his verbis, *date obolum Belisario, quem fortuna clarum fecit, excœcauit inuidia*. Alii volunt tantùm exutum bonis, & dignitatibus; sed anno sequenti restitutum, post biennium obiisse: alii, & plures, dejectum ex inuidiâ, de restitutione tacent. Hoc certum, nec eò feliciorem priuatum quemquam, neque miseriorem extitisse. *Belisarij calamitas*

MVNDI CHRISTI
4615. 562.

Clotarius succedit Childerico. Hoc anno Childericus Rex Francorum, regni sui quadragesimo nono, è viuis abiit, sepultus in Basilicâ S. Vincentij, hodie S. Germani. Hic cùm non reliquisset masculam prolem sed tantùm filias, Clotarius eius hæreditatem adiit. Porrò idem Parisios veniens, cùm non satis coluisset sanctum Germanum, in grauem incidit morbum, atque eius tantùm tactâ veste sanatus est; quare eum deinceps vti patrem reueritus est. S. quoque Maurum, eiusque monasteria multis cumulauit bonis; sed vicissim ab illis sanctissimis viris maiora percepit.

Aurelij Cassiodori secessus. Aurelius Cassiodorus cùm egregiam Gothis operam nauasset, vsque ad Vitigem Regem, euersis eorum rebus Viariense, aliter Castellense, monasterium ædificauit juxta Scyllæum in magnâ Græciâ, quod omnibus rebus instruxit, ac præcipuè luculentâ Bibliothecâ, & annuis reditibus amplissimis, vt hic Deo sibique vacaret, & libros conficeret. Porrò centum & ampliùs annos vixisse creditur, cùm de Orthographiâ tractatum, non vltimum suorum operum, se anno ætatis nonagesimo tertio composuisse profiteatur; vir sine dubio magnus, vnde & nomen tulit, dignusque qui non Barbarorum sed Romanorum Imperatorum litteras scriberet, & quas nemo Principis vnquam Gothi putaret, nisi ipse à secretis fuisset Theodorico.

MVNDI CHRISTI
4616. 563.

Iustinianus hæreticus. Iustinianus Imperator labitur in hæresin Aphthardocitarum, seu Incorruptibilium, ex quâ nati Monothelitæ, corruptus à Theodoro Cæsariensi multorum malorum architecto. Cùm ad eam inuitaret omnes Episcopos, responderunt illi se expectare sententiam Ana-

stasij

stasij Sinaitæ Episcopi Antiocheni; quem nullis pollicitationibus neque minis ad suas partes pellicere potuit; sicque plurimos in rectâ fide simul atque constantiâ hic retinuit.

Hoc anno Synodus Braccarensis est in Hispaniâ celebrata, sub Theodomiro, in quâ repressi Priscillianistæ, statutumque vt Clerici ad vitandam suspicionem huius hæresis olera carne concocta prægustarent; non quòd id Ecclesia, sed tempora exigerent. *Priscillianistæ repressi.*

MVNDI 4617. CHRISTI 564.

Iustinianus in Catholicos sæuit, eiusque primum impetum proximus sentit Eutychius Episc. Constantinopolitanus, quem de falsis & inanibus criminibus accusatum de suâ per milites traxit Ecclesiâ, mutatoque sæpe exilij loco Amaseam ad Monasterium deportandum curauit; quod vir sanctus pluris suâ sede faciebat. Substitutus est Ioannes, Scholasticus cognomento, moribus dissimillimis, adulator aulicus, & quodlibet pati aut facere paratus vt magnus esset. En quibus Heterodoxi confidere solent. *Iustinianus in Catholicos sæuit.*

Hoc anno Charamnus finem rebellandi in patrem, viue ndique fecit. Cùm enim subnixus Britanni cuiusdam Comitis auxilio, cum patre confligere ausus esset, victus atque captus cum vxore, ac filiabus, à quibus ad rebellionem incitabatur, in tuguriolo rustico iussu patris viuus combustus est, supplicio indigno Principe, & indigniore quoniam à patre imperabatur. *Chramnus viuus exuritur.*

Obiit hoc anno S. Medardus Nouiomensis Episcopus, cuius corpus Suessionas transtulit Clotarius, ipse pheretro subiiciens humeros. Fuit hic frater S. Gildardi Episcopi Rothomagensis, quos eodem die natos, Episcopos consecratos, & mortuos S. Audoënus cecinit, quamquam non eodem anno; quod qui non obseruauere, in plurima absurda stolidiùs incidêre. *Obitus S. Medardi.*

MVNDI 4618. CHRISTI 565.

Iuſtinianus moritur. Iuſtinianus Imperij ſui anno 38. cum menſibus octo, I.lib. Nouemb. mediâ nocte extinctus eſt, cùm indixiſſet exilium Anaſtaſio Sinaitæ. Impœnitentem mortuum eſſe antiqui ſcribunt, recentiores pœnitentem; id Dei judicio referuemus, neque tantum arrogemus nobis, vt in Dei Tribunal aſcendamus. Porrò caue iis adhibeas fidem quæ de eo ac Beliſario, & eorum vxoribus ſcripſit Procopius ἐν τοῖς ἀνεκδότοις in quibus ſe denunciatum calumniatorem oſtendit, & Silenum alterum, ex eodem ore calorem & frigus, laudes & conuicia egerentem.

Iuſtinus II. ei ſuccedit. Succeſſit ei, optante & vrgente Senatu, Iuſtinus ſecundus Dulciſſimi filius ex Vigilantiâ ſorore Iuſtiniani; qui Sophiam duxerat vxorem Theodoræ neptem. Creatus jam fuerat ab auunculo ſuo Curopalates; quæ dignitas ei ad Imperium gradus fuit: Huic Imperium longè antea præcinuerat Eutychius tunc exul, erga quem ſe præbuit qualis fuit in Ioſephum pincerna; eius minùs recordatus, niſi cùm Ioannes è viuis abiiſſet. *Corippus Poeta.* Eius porrò laudes cecinit Corippus Africanus Grammaticus poëſi, quæ pro tempore vendibilis eſt.

Clotarij mors. Clotarius Rex Francorum annis 51. ab obitu Clodouæi patris, poſt aditum ſepulchrum S. Martini, & hic peccatis ritè expiatis, correptus febre in venatione obiit Compendij. Delatus eſt à filijs Sueſſionas, ſepultus in æde S. Medardi, quam poſtea Sigebertus filius eius Rex ædificauit. *Regni Francici diuiſio.* Regnum in quatuor Tetrarchias diuiſum, Charibertus Pariſijs, Chilpericus Sueſſionibus, Guntheramnus Aurelijs, Sigebertus Rhemis fixere ſedem; ſic iterum diuiſa Francia, peritura ſine dubio, niſi hanc ſingulari tutelâ Deus ipſe texiſſet, atque ad vnum Principem reuocaſſet.

Iu-

MVNDI 4619. CHRISTI 566.

Iustinus hoc anno Consul creari voluit, quo Ecclesiæ etiam sollicitior quàm Imperij fuit, sed Deo huic allaborante, dum ipse Deo & Ecclesiæ suas consecraret curas. Cùm enim venissent Auares, à Chagano Rege annuam pensionem recepturi, quæ ijs à Iustiniano numerabatur, reiecti sunt; ijsdem indictum bellum, nisi quiescerent. Adfuere & Turcæ cum muneribus, Auarum hostes, petituri ne hi reciperentur, cum ijs committendi, si se mouerent. Turbæ quoque Alexandrinæ sedatæ per Photinum Belisarij præuignum, pax externa atque domestica viguit, seuerè inhibitis disceptationibus, quæ priùs animos, deinde & corpora disiungunt. *Initia Iustini felicia.*

Bonus ergo fuit Imperator Iustinus, ciuis malus, mollis, obscœnus, auarus, si Euagrio fides; vt mirum sit tot vitia cum tot virtutibus esse copulata. *Iustinus vitiosus.*

MVNDI 4620. CHRISTI 567.

Iustinus Æthereum & Addæum, Senatores magnæ authoritatis sub Iustiniano, de medio sustulit, reos coniurationis in Principem aliorumque criminum, quibus aulici mulctandi nunquam carent. Sublatus & Iustinus cognatus Imperatoris, vir fortis, & bellicis artibus clarus, primùm deportatus Alexandriam, deinde ibidem necatus in lectulo, non ob aliam vt creditur causam, quàm quia fortis esset, ac militi charus, cuius allatum caput Augustus & Sophia pedibus contriuere, maiori proterentium, quam protriti dedecore. *Variæ cædes sub Iustino.*

Narses malè acceptus à Sophia, & quia Eunuchus lanam in palatio cum puellis nere iussus, interminatus est Augustæ telam, quam nec ipsa nec eius maritus retexerunt. Alboi- *Narses euocat Longobardos.*

num Regem Longobardorum ergo ex Pannoniâ euocat in Italiam ; quâ potiti sunt annos supra ducentos : Longinus in Narsetis locum missus est, homo ad accipiendam quàm ad inferendam cladem paratior. Hic autem obserua duos Narsetes à quibusdam assignari, & huius criminis suspicionem a plerisque à primo rejici propter summam viri huius sanctimoniam, sed vtrumque est adhuc sub judice. Hoc certissimum, parasse hoc anno expeditionem Longobardos, diuinitus prenunciatam multis signis & ostentis, quæ magnam calamitatem, ac propè mundi finem præcinerent.

Athanagildi filiæ. Athanagildus Gothorum Rex hoc anno moritur in Hispaniâ, cui successit Liuba. Athanagildo duæ fuerunt filiæ, Galsuintha quæ Chilperico nupsit, & minor Brunechildis quæ Sigeberto, ambæ catholicæ licèt Ariano patre natæ, sed qui in Catholicos benè animatus esset.

Galsuintha, & Brunechildis. Galsuintha per Chilpericum, suadente Fredegunde, necata, quam hic deperibat, felicior fuit post vitam quàm in vitâ : Brunechildis fœmina nequam tandem grauissimas pœnas dedit; plus laudata à Sanctis viris quàm ejus vita mereretur, quibus plerumque faciliùs à facinorosis hominibus imponitur.

MVNDI 4621. CHRISTI 568.

Longobardorum irruptio. Alboinus Longobardorum Rex, Francorum amicitiâ fretus, Hunnorum societate potens, & à Gepidis Saxonibus, Bulgaris, aliisque Barbaris adiutus irrumpit in Italiam, non eam occupaturus, sed desolaturus; tantumque formidinis omnibus iniecit, vt de vitâ potiùs omnes, quàm de bello cogitarent, maximè cùm huic præesset Longinus hâc præfecturâ indignissimus, neque alio etiam tempore tolerandus.

So-

Sophia Augusta auditis pauperum clamoribus, omnes ære alieno impeditos ad se acciuit, eorumque nomina dissoluit. Imperator quoque aduocatis præfectis suis denunciauit, vt abstinerent ab omni injuriâ, vel alterum eligerent Imperatorem, sibi ratum esse deinceps iniustis & rapacibus non imperare. Sed tum Principis ad exemplum Orbis compositus non est. *Iustini, & Sophiæ charitas.*

MVNDI 4622 CHRISTI 569

Liuba Gothorum Hispanorum Rex Collegam sibi acciuit Leuuigildum fratrem, cui & cessit Hispanicam suam ditionem, Gallicâ suâ parte contentus, vt quietius viueret, ratus magna Regna magnas sollicitudines esse. *Leuuigildus præfl Hispaniæ.*

Tiberius excubitorum Comes hoc anno nobilem de Auaribus retulit victoriam, ostenditque Iustino bellicosam hanc gentem non esse Romanis metuendam, quoties hi à bono duce regerentur. *Tiberij victoria de Auaribus.*

MVNDI 4623. CHRISTI. 570.

Longobardi Mediolanum occupant, & Ticinum seu Papiam obsident, omniaque castra obtinent & vrbes vsque ad Tusciam; Roma & Rauenna tantùm eorum furorem vitarunt, quòd instar incendij decurrerent, omniaque depascentes; adeo vt ad interitum gentis euocati esse viderentur. *Longobardorum excursiones.*

Mortuus est hoc anno Paulinus Aquileiæ Patriarcha, non tantùm sic dictus quia Metropolitanus esset; (quem sic aliquando dictum esse ex multis liquet) sed quia schismatici sic principem suæ sectæ vocare soliti essent. Cùm autem Episcopi Venetiæ, Istriæ ac Liguriæ reuulsi essent à Summo Pontifice in causâ Trium Capitulorum, ac Paulinus his omnibus præemineret, ideo Patritrcha nuncupatus est; ac deinceps pacis causâ, hoc ei nomen à Summis *Patriarchatus Aquileiensis*

Pontificibus relictum; titulus veriùs præteritæ culpæ, quàm dignitatis.

Charibertus Rex excommunicatus.

Rex Charibertus ob incœstas nuptias à S. Germano Parisiensi Episcopo anathemate perculsus est, nec ab hoc Ecclesiæ fulmine eum sua corona ac tanta dignitas texit.

Leuuigildus regnat in Hispania.

Liubæ Regi mortuo in Hispaniâ successit Leuuigildus eius frater, qui Theodosiam fœminam valde catholicam duxerat, sororem S. Leandri, ex cuius tamen consortio non profecit, Ario vsque ad insaniam addictus. Obijt quoque Theodomirus ibidem Sueuorum Rex, huic admodum dispar; qui filio suo Ariamiro, à S. Martino ex graui morbo sanato, cum regno pietatem reliquit hæreditariam.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 570. ad 580.

MVNDI	CHRISTI
4624.	571.

Alboinus necatur ab vxore.

Alboinus Ticinum seu Papiam capit, post trium annorum ferè obsidionem; quam ne diriperet insigni miraculo deterritus est. Nec ita multò pòst Kal. Octob. interfectus est operâ coniugis suæ Rosimundæ, cui in conuiuio Veronæ vinum in cranio patris eius Cunimundi Regis propinarat. Hæc furore correpta Helmingem armigerum mariti sui, & Peredecum incitat ad eum cædendum, etiam eis copiâ sui corporis factâ. Peractâ cæde fugit illa cum suo Helminge Rauennam ad Longinum, vbi & illi suadente Longino nupsit: sed cùm illa marito suo medicatum poculum dedis-

dedisset, hic venenum suspicatus eam reliquum poculi haurire coëgit: sic ambo paulò pòst mortui pœnas libidinis & crudelitatis ab se inuicem exegere. In locum Alboini suffectus est Clephis non diu regnaturus. *Succedit ei Clephis.*

MVNDI 4625. CHRISTI 572.

Mortuus est hoc anno Ioannes 3. Pontifex cùm sedisset annos ferè 13. 3. Id. Iulii; cuius sedes vacauit mensibus decem, diebus tribus, cessatione his maximè temporibus perniciosâ. *Ioan. III. moritur.*

Obiit quoque Parisiis Charibertus Francorum Rex, regni sui anno 8. excommunicatus à sancto Germano, & alio feriendus anathemate, quod villam sancto Martino vi eripuisset, sed hunc sanctus Martinus alio telo, & quod magis vrebatur, perculit. Successit ei frater Sigebertus Rhemorum rex, suâ indole, & fratris pœnâ melior effectus. *Charibertus obit.*

Incolæ Maioris Armeniæ in ditione Persarum, à tempore Philipphorum Imperatorum malè vexati propter fidem à Cosrhoë, missis ad Iustinum Legatis huic se dedunt, & Persas præfectos trucidant. De hoc facto quæritur Cosrhoës, sed nihil obtinet, quia induciarum tempus elapsum erat, & de Christi causâ agebatur, omnibus præferendâ. *Armeni se Ro. dedunt.*

MVNDI 4626. CHRISTI 573.

Creatus est in Ioannis locum Benedictus cognomento *Bonosus*, patriâ Romanus, suo tantùm cognomine cognitus Græcis. *Benedict. Papa.*

Clephis seu Clepho Rex Longobardorum, cùm regnasset anno vno; & mensibus quinque, à seruo suo interfectus est; post quem fuit interregnum decem annorum, Ducibus 30. Italiæ ciuitates quæ sibi obtigerant miserè depopulantibus, dum quisque sibi parare capit vnde sibi vindicet regnum: quando etiam Eccle- *Clephis moritur.* *30. Tyranni dominantur.*

sia

sia magnoperevexata est, plerisque ex ijs præfectis aut Gentilibus aut Arianis, aut certè malis Catholicis; omnibus nihil præter pecuniam exquirentibus.

MVNDI 4527. CHRISTI 574.

Auares & Persæ Syriam vastauere, occupatâ ciuitate Darâ; ac nihil propiùs fuit quàm vt ipsa Antiochia caperetur. Quod cùm didicisset Iustinus æger (vertigine enim plerumque laborabat) incidit in phrenesin, dilucidis tantùm interuallis sanus, iisque breuissimis. Itaque Sophia à Cosrhoë inducias triennales multis precibus obtinuit. Sanatus autem est Imperator apposito capiti Constantini treno, in quo vnus è Christi clauis insertus erat; quod beneficium in totum Imperium redundauit.

Iustinus æger sanatur.

Samaritæ hæretici in Syriâ debacchantur in imagines Christi, & Sanctorum; quâ de re est admonitus Iustinus à sancto Simeone Stylitâ Iuniore, qui in Columnâ quoque magna miracula edidit, ipse quoque aliud miraculum grandius.

Simeon Stylita, Iunior.

Mortuo sancto Euphronio Episcopo successit Gregorius Turonensis, genere quidem, sed & sanctitate ac suis scriptis illustrior. Hic mense altero ab inauguratione suâ, frustra tentatis aliis remediis, haustu pulueris S. Martini repente sanatus est, aliique plurimi, inter quos Venantius Fortunatus patriâ Taruisanus, Poëta bonus, nec ingratus in medicum suum, cuius miracula quatuor libris cecinit, postea factus Pictauiensis Episcopus; nec minùs sanctitate quàm liberalibus disciplinis ornatus. Florebat tum Merlinus vates hoc tempore, de quo multa sui Britanni fabulantur, quæ tu ignorare potes sine doctrinæ dispendio.

Gregor. Turonensis Epis.

Merlinus vates.

Iu-

MVNDI CHRISTI
4628. 575.

Iuſtinus nactus aliquod ſanæ mentis interuallum, ſuadente vxore Sophiâ Tiberium genere Thracem, Excubitorum Comitem, Cæſarem creat; huicque Imperium commendat, cui regendo par erat propter egregias animi corporiſque dotes, quas religio magna condiebat; quo aptiorem Iuſtinus eligere potuit neminem, & tum ſe planè ſapere demonſtrauit.

Tiberius fit Cæſar.

Longobardi hoc anno irrumpunt in Gallias, & Nicæam aliaſque vrbes capiunt, & euertunt; aggrediuntur quoque Burgundiones: ſed tandem à Mummulo Patricio duce Gutheramni ad interneccionem deleti ſunt; quibus prælijs Epiſcopi fratres duo, Salonius & Sagittarius, pugnauere fortiùs & generoſiùs, quàm eorum dignitas & conditio patiebatur.

Longobardi in Gallia victi.

MVNDI CHRISTI
4629. 576.

Bellum ciuile inter Guntheramnum, Sigebertum, & Chilpericum Denatum multo ſanguine, multâque crudelitate geſtum eſt, vti multis oſtentis prænunciatum erat: nam circa Pariſios ſanguine pluiſſe perhibetur; & viſa paſſim in cœlo tela ignea, acieſque infeſtis inter ſe telis depugnantes. Fruſtra Franci Pontifices eos conciliare conati ſunt; reſeruatum hoc erat ſancto Martino, cuius ſuffragijs inter ſe conuenere fratres, quando minùs ſperabatur.

Bellum Ciuile in Gallia.

MVNDI CHRISTI
4630. 577.

Benedictus cùm ſediſſet annis 4. Menſes 2. dies 15. poſt menſes tres, & dies decem, ſedis vacantis 4. Idus Nouemb. ſucceſſorem habuit Pelagium ſecundum, patriâ Romanum, filium Vvinigildi; vnde eum fuiſſe genere Gothum non imprudenter ſuſpicabere.

Benedicto ſuccedit Pelagius ſecundus.

Tum

Italia vastata. Tum vrbs Roma obsidebatur à Longobardis, tota Italia cædibus flammisque fumabat: quare Pontifex creatus est inconsulto Imperatore; aut ejus Exarcho; in hoc Italiæ vastitas, vtilis Ecclesiæ fuit.

MVNDI 4631. CHRISTI 578.

S. Eutychius suæ restituitur sedi. Defuncto Ioanne Episcopo Constantinopolitano, cùm sedisset annos 12. & 7. menses, recordatus est Tiberius beneficiorum quæ à sancto Eutychio receperat. Nam & huic pollicitus erat Imperium, & apud Iustinum primò eum Notarium collocarat. Itaque eum sedi suæ restituendum curauit, cum magno populi gaudio, exceptusque est ab ipso Iustino cum singulari honore 5. Non. Octobris, in vitâ & post mortem miraculis clarus, ideo casibus variis exercendus.

MVNDI 4632. CHRISTI 579.

Iustino II. succedit Tiberius. Mortuus est hoc anno Iustinus II. Imperator, cùm Orientem rexisset annis tredecim & nouem mensibus, relicto successore suo Tiberio Constantino. Hic statim redegit in ordinem Sophiam Augustam, quòd hæc Iustinianum Iustini nepotem ad Imperium attollere conata esset, quoniam Tiberium viderat salutasse Anastasiam Augustam vxorem suam, sed occultam. Credebat enim Sophia hunc cœlibem esse, ideoque eum promouerat, spe nuptiarum; sed & his & dignitate propter animi impotentiam excidit. Tiberius autem increpauit duntaxat Iustinianum, eumque deinceps dilexit, ac copiis Persicis præfecit, quia admonitus erat diuinitus in somnis, in eius Imperio tyrannos nequaquam emersuros; idque concessisse Deum magnâ gratiâ: maior etiam fortè prænunciasse fuit.

Francica pax hoc anno iterum turbata est, Gunthramno & Chilperico in Sigebertum con-

conſpirantibus. In atrociſſimo prælio Theodebertus filius Childerici victus, & cæſus eſt. Obſedit ſtatim Rothomagum Sigebertus, Chilpericum certus perdere, licèt diſſuadente ſancto Germano Antiſtite Pariſienſi : & verò hic anno vitæ quadrageſimo artibus Fredegundis vxoris Chilperici, per ſicarios, cum ſecretò fingentes alloqui, gladiis veneno illitis cæſus obiit. Succeſſit ei ſtatim filius Childebertus, paternam necem diſſimulare compulſus.

Sigibertus cæditur.

Merouæus filius Chilperici ex coniuge Audouerâ, Brunichildem relictam patrui ſui Sigeberti ducit vxorem ; & incœſtas nuptias etiam contra patrem armis defendere voluit : ſed victus atque captus attonſo crine presbyter ordinatus eſt, atque relegatus in monaſterium : vnde fugit ad Eccleſiam S.Martini, vbi & communionem à Gregorio Turonenſi extorſit, & aſylo defenſus eſt : ſed miſſo milite à Childerico cùm ſibi reformidaret, & monitus eſſet ſortibus ſacris ſibi perniciem imminere, fugit ad ſuam Brunechildem ; ſed non receptus ab Auſtraſijs, & Princeps infelix, & malus presbyter fuit.

Merouæus Brunechildem ducit.

Obiit denique hoc anno illuſtris Antiſtes S Germanus, nactus vitæ ſuæ illuſtrem ſcriptorem Venantium Fortunatum, Epitaphij autem ſui Regem Chilpericum, & meliorem Poëtam quàm rincipem.

S. Germanus moritur.

MVNDI 4633. CHRISTI 580.

Prætextatus Epiſcopus Rothomagenſis de tribus criminibus accuſatus à Fredegunde confictis, & ſpe veniæ ea confeſſus turpiter, vt declinaret pœnas, poſt dira verbera in inſulam relegatus eſt : quando, & Merouæus volens à ſuo familiari cæſus eſt, ne veniret in manus inimicorum, eò nequiſſimæ Fredegundis artibus inductus. Sic mortali furia inter Fran-

Fredegunda furores

Francos tum impune sæuiebat.

Boiarii conuersi. Hoc anno, Childeberti alterius secundo, cùm præesset Boiariæ Theodo nominis huius tertius, Boiorarij ad Christum conuersi sunt à Ruperto Episcopo Vormatiensi, qui gentis huius Apostolus audiit: hæc regio cùm tardiùs religionem recepisset, pietate suâ sarciit tempus, multosque sanctos intulit cœlo.

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 580. ad 590.

MVNDI	CHRISTI
4634.	581.

Mors Cosrhois, cui succedit Hormisdas. Cosrhoes Rex Persarum tam fortiter est repressus à Iustiniano & Maurit o ducibus, eiusque ditio tam fœdè vastata, vt ex concepto mœrore Rex superbus interierit, decreto priùs emisso ne Persæ vnquam Romanos bello lacesserent: quidam & Baptismate tinctum ante mortẽ fuisse volunt; neque tantùm regnasse diu, sed & religiosè obiisse. Successit ei filius Hormisdas, quem patris jussiones in officio continuere.

Gregorius præfectus vrbis. Gerebat hoc anno Vrbanam præfecturam Gregorius, qui postea & Pontifex, & Magnus fuit. Quem qui Benedictinum fingit, ad Ioannem Diaconum amandandus est, vt nugas sua s aliquâ authoritate tueatur. Erat autem Gregorius patriâ Romanus, cuius atauus fuit Felix non quartus origine Samnis, sed tertius, pater Gordianus, Syluia mater. Fuit autem Mona chus ex ordine S. Equitij sub Valentino seu Valentione Abbate; & vix monasterium ingressus, factus est S. R. E. Diaconus à Pelagio II moxque mis-

sus

ſus Apocriſarius Conſtantinopolin; neque enim tanta lux diu latere potuit.

MVNDI CHRISTI.
4635. 582.

In Concilio Cabillonenſi accuſati Epiſcopi duo illi milites, Salonius & Sagittarius, homicidij, adulterij & perduellionis, depoſiti ſunt; nec eorum ſuperior vita malè damnatos fuiſſe arguit. *Epiſcopi milites depoſiti.*

Eutychius Conſtantinopolitanus librum edidit de reſurrectione mortuorum contra Gentiles & hæreticos, cui tamen errorem Origenis interſeruit, negans eam futuram cum carne palpabili. Obſtitit ei fortiter S. Gregorius, tum Conſtantinopoli Apocryſarius, & coram Tiberio eum errori sconuicit; quare liber Imperatoris juſſu flammis exuſtus eſt: quam tamen injuriam tulit Eutychius, vt viri ſancti ſolent qui ex ignoratione peccauerunt, maluitque perdere famam quàm fidem. *Eutychius à S. Gregorio conuictus.*

MVNDI CHRISTI
4636. 583.

Mortuus eſt hoc anno Eutychius menſe Aprili poſt Paſcha, cùm ſediſſet iterùm in ſede ſuâ annis quatuor, & menſibus ſex; vere pœnitens, & publicè tum etiam profeſſus ſe in carne quam tangebat reſurrecturum: itaque apud Græcos habetur inter ſanctos, eiuſque cultus anniuerſariâ die quotannis recolitur. Succeſſit ei Ioannes cognomento Ieiunator, homo hypocrita, & ventre flaccido, ſuperbiâ tumens, vt ante præuiderat Euſtathius; & verò ex ſimulatione fugit, ne Epiſcopus fieret, ſed ſummopere timens ne excideret hâc ſede, quam omni ſpe vorauerat, ſicque latens, vt videri vellet. *Eutychij mors.* *Ioannes Ieiunator ei ſuccedit.*

Tum quoque obiit Tiberius, cùm ſolus regnaſſet annis 4. ac moriturus tradidit Imperium Mauritio, quem antea Cæſarem dixerat ob res præclarè geſtas, eique ſimul ſuum impertiit nomen: quare deinceps dictus Mauritius *Tiberio ſuccedit Mauritius*

tius Tiberius, eique filiam suam junxit vxorem Constantinam, dictam Augustam. Mauritius oriundus erat ex Arabisso vrbe Cappadociæ, vir fortis & religiosus, & quo Tiberius eligere non poterat Imperio & Ecclesiæ meliorem ac vtiliorem rectorem.

Fredegũdis furit. Fredegundis tunc temporis sæuiebat, Francica furia; cuius operâ nihil propius factum est, quàm vt Gregorius Turonensis excideret Episcopatu, in Synodo Brennacensi; in quâ tamen absolutus est, excommunicati eius accusatores. Hanc autem vt Deus reuocaret ad officium, sicut & maritum eius Chilpericum nequaquam vxore meliorem, ei duos abstulit filios Clodobertum & Dagobertum, peste tum grassante elatos; quos vt seruaret mater omnia iniusta nomina sua publicè combussit: sed iis sublatis, rediit ad vitia sua; immo Clodouæum filium Chilperici ex Audouerâ, in carcerem detrusum quasi sibi insidiantem interimendum curauit, vulgatâ famâ eum sibi manus intulisse, vt vitam simul & honorem perderet.

Ingundis vxor Hermenegildi malè habita. Contigit tum grauis in Hispaniâ à Leuuigildo Ariano in Catholicos persecutio; quâ Ingundis Giseberti, & Brunechildis filia se fortem præstitit, calcibus etiam vsque ad sanguinem appetita ab auiâ suâ Goisuinthâ olim Athaglagildi vxore matre Brunichildis, quæ postea Leuuigildo nupserat; sed Ingundis non tantùm fortis, sed & felix fuit, maritum suum Hermenigildum filium Leuuigildi lucrata Christo. Hic autem pugnare parans in patrem, euocatis in auxilium Græcis, legatione per S. Leandrum Hispalensem initâ, didicit Catholicam fidem meliùs patientiâ quàm armis conseruari.

MVNDI	CHRISTI.
4637.	584.

Longobardi Ro. exagitãt; in ad Francos confugiũt. Pelagius auxilium aduersus Longobardos petit ab Imperatore Mauritio, qui ad Childebertum pecunias misit vt inuaderet fœdifragos; recon-

reconciliati enim erant per Igidium Rhemensem Episcopum Childebertus & Chilpericus, eâ lege vt ille huius hæres esset: sed ducibus missis in Italiam parum concordibus negotium discussum est, Longobardi in Rom. Pontificem & Romanos furere perrexerunt omni ope destitutos.

Gregorius Romam reuertitur, misso ad nouum Imperatorem nouo Apocrisario; vbi & scripsit in schismaticos ob Tria Capitula, jussu Pelagij Papæ; qui liber missus est ad Eliam Pauli Aquileiensis Episcopi successorem, sed eo fructu qui obstinatis potest expectari. *S. Gregorius scribit de 3. capitulis.*

MVNDI 4638. CHRISTI 585.

Longobardi à cæde Regis sui Clephis decennio toto carentes Principe, filium eiusdem Clephis dictum Autharith Regem eligunt: hic vt nomen suum emolliret se Flauium dixit, quo prænomine omnes deinceps Longobardorum Principes vsi sunt. Tum autem Præfecti dimidium bonorum suorum in Regios vsus ac fiscum contulere, ne totum perderent, si distracti id possidere vellent. *Rex Lõgobard. Autharith*

MVNDI 4639. CHRISTI 586.

Philippicus Præfectus Orientis, cui sororem suam Gordiam Mauritius dederat vxorem, consecutus est nobilem de Persis victoriam beneficio imaginis ἀχειροποιήτου à Christo ad Abgarum Edessennum missa; quâ clade non tantùm Persæ, sed & eorum Magi sunt repressi, polliciti suis victoriam: hi vani & mendaces, illi ignaui & fugaces deprehensi. *Victa de Persis per imaginem Abgari.*

Pelagius confugit ad Smaragdum Exarchum Rauennatem vt schismaticos Istrios retunderet; hic Rauennam deductos vi compulit communicare cum Ioanne huius vrbis Episcopo, qui Tria Capitula damnauerat. Sed ij redeuntes ad suas sedes, & ab aliis Episcopis, & populo exa- *Istrorum schisma.*

exagitati, redierunt ad suum schisma, quod tantùm metu mali posuerant.

MVNDI CHRISTI
4640. 587.

Ioan. Cōstantinop. arrogat sibi nomen Oecumenici.

Ioannes Constantinopolitanus (in eâ Synodo quâ absolutus est Gregorius Antiochenus factione Asterij Comitis Orientis, accusatus de multis criminibus à suis Antiochenis) sibi titulum Patriarchæ Oecumenici arrogauit; sed statim repressus est à Pelagio, omnia huius Concilij Acta, præter absolutionem Gregorij, irritata. Quare si antea quisquam Antistes Constantinopolitanus dicitur Oecumenicus, vt in Actis v. Synodi; certum est dolo Græcorum id in codices irrepsisse; quos in hac arte falsariorum peritissimos fuisse postea videbimus.

Terrǣ motus Antiochiæ

Contigit terræ motus ingens Antiochiæ, quo Deus vltus est Gregorium; Asterius virginem vxorem ducens oppressus est, cum multis in celebritate harum nuptiarum exultantibus: Gregorius, licèt caderet eius domus, incolumis emersit; docuitque Deus rebelles in Antistitem suum, non tantùm in deserto, sed & in ciuitate perituros.

Vascones in Franciam trāseunt.

Vascones, Hispanus populus, Pyrenæum montem tum accolens, descendit in Aquitaniam, & in eâ hæsit tam tenaciter, vt ad hoc vsque tempus in eâ nomen, sedemque defixerit.

Fredegūdis adultera perdit Chilpericum.

Fredegundis cum Landerico Majore domus turpiter volutata, & imprudenti voculâ detectâ, Chilpericum, inito consilio cum adultero suo, perdere parat. Quod factum; & dum enim ex venatione nocte jam obscurâ redit, à sicariis confossus impiam reddidit animam, Rex sui seculi Nero, vel Herodes, cui sua Herodias non defuit. Reliquit puerulum 4. mensium, Clotarium posteà dictum; Fredegundis in præmium sui facinioris verè Regina fuit, sola regnum administrauit.

Her-

MVNDI CHRISTI
4641. 588.

Hermenigildus pugnaturus in patrem Leuuigildum, desertus à Græcis auxiliatoribus, quos hic corruperat pecuniâ, fugit in Ecclesiam, ex qua fide datâ retractus coniectus est in carcerem, in quo dum recusat ex Ariani manu communionem capere ipsâ nocte Paschatis, jussu parentis securi percussus est: Ingundis eius vxor cum filio paruulo à Græcis erepta, vt deduceretur ad Imperatorem, in Africa obiit, ab marito nequaquam diuulsa, & cum eo inter martyres computanda. Inde recrudujt in Hispaniâ persecutio aduersus Catholicos, S. Leander & Fulgentius Episcopi fratres relegati, multi interempti; quorum sanguine & exiliis breuî pax empta est Ecclesiæ. *S. Hermenigildus caeditur jussu patris.*

Extensa quoque persecutio in Sueuos, in Clericorum ordinem relegato Audicâ, qui Eburicum Ariamiri filium, regnique hæredem incluserat monasterio; Sueui ad Arianam sectam compulsi, à quâ mox tamen per Reccaredum reuocati sunt, fratris potiùs sancti, quàm impij parentis imitatorem. *Persecutio in Sueuos.*

Magnus est tumultus hoc anno excitus in exercitu Persico Romanorum, qui exautoratis ducibus suis alios sibi delegerant: tandem oratione, lacrymis, prostratoque ad terram corpore, eos Philippico reconciliauit Gregorius Episcopus Antiochenus, & ad vincendos hostes paratiores reddidit & alacriores. *Tumultus Ro. exercitus.*

MVNDI CHRISTI
4642. 589.

Guntheramnus vlturus Hermenigildum & Ingundem, grandem conflauit exercitum, quem immisit in Septimaniam. Sed eius milites inter eundum multa nefanda etiam in Ecclesias perpetrarunt. Quare cùm iis occurrisset Claudius Lusitaniæ dux cum 300. viris, *Sacrilegi Franci deuicti.*

eorum

eorum sexaginta millia fugauit aut trucidauit: neque Deus martyres suos à militibus vltos esse voluit, multò minus à grassatoribus, atque sacrilegis.

S. Pretextati Martyriũ

Prætextatus Rothomagensis Episcopus Fredegundem Francicam Iezabelem fortiter reprehẽdens, eius iussu in Ecclesiâ suâ orans per sicarium trucidatus martyr esse meruit, ac morte suâ præteritam eluit ignauiam.

Restagnãt Tiberis & Athesis Fluuij.

Contigit hoc anno Romæ ingens Tiberis exundatio supra muros Vrbis restagnantis, & secum ad mare vim incredibilem serpentium deuehentis, inter quos instar trabis inuentus est vnus. Eas bestias cùm ad littus mare rejecisset, ibique feræ computruissent, inde ingens coorta est pestis, quâ tota est afflicta Italia. Nec Tiberis tantùm sed & fluuius Athesis in Italiâ creuit, cuius aqua cùm ascendisset vsque ad templum S. Zenonis Veronæ, illud tamen patentibus portis non subiit, inclusis etiam ex flumine aquam petentibus; quod vix crederetur nisi huic miraculo fidem faceret testis Papa Gregorius.

MVNDI 4643. CHRISTI 590.

Pelagius II S. Gregorius inuitus sufficitur.

Pestis Romæ in Italiâ sæuiens, inter alios Pelagium II. extulit, quando homines sagittæ quasi de cœlo ferire videbantur, qui statim inguinariâ lue afflabantur. Obiit autem 5. Idus Febr. cùm sedisset annos 12. menses. 2. dies. 27. cessauit eius Episcopatus menses 6. & dies 25. electusque S. Gregorius totius Cleri consensu, ob nobilitatem, doctrinam, & sanctitatem; non tamen sedit, nisi assentiente Mauritio; quod ne hic faceret, Gregorius datis litteris impedire conatus est. Sed pios eius conatus elusit Germanus Præfectus Vrbis; atque electio Imperatori vehementer placuit, qui à viro sancto filium suum ex Baptismi fonte suscipi voluerat, tanti compatris affinitate lætatus. Cùm autẽ litteræ Imperatoris venissent Romam, latebras captauit Gregorius; sed

sed indicio columnæ lucidæ pendentis è cœlo detectus, in Basilicam Sancti Petri deductus est tanto mœrore, quanto nunc gaudio Præsules in suis sedibus collocantur. Persoluit tamen pecuniam Imperatori pendi solitam, non vti Pontificatum emeret, sed ne ab Imperatoris præfectis impediretur obire munus suum; sicque hæc pensitatio non dignitatis, sed vexationis redemptio fuit.

Pestis Romæ cessat.

Tum Gregorius ad pestem auertendam Litanias septiformes excogitauit ex Clericis, viris Laicis, Monachis, ancillis Dei, fœminis coniugatis, viduis, pauperibus, & infantibus. Quando & supra molem Hadriani idem Gregorius vidit Angelum in vaginâ recondere gladium, dum imago B. Virginis deferretur. Ridiculè autem quidam salutationem sternutantium ad id tempus referunt, quòd tum sternutantes morerentur cùm ea longè antea esset in vsu apud Gentiles; cuius & Plinius Veronensis meminit, & tum tradit Deos inuocatos: quam consuetudinem retinuimus, & Idolorum loco verum Deum substituimus.

Guntheramni pietas

Guntheramnus multis precibus, jeiuniis, & eleemosynis populum suum exemit lue; dignus cuius contactu etiam miracula fierent. Appetitus etiam à sicario, vulnerari non potuit; quem morte mulctari noluit, sed tantùm verberibus, quòd in Ecclesiâ captus esset; etiam in justitiâ suâ Rex pientissimus.

S. Radegundis obitus.

Obiit & hoc anno S. Radegundis miraculis clara, & cui natales nihil profuerunt, nisi vt miserior esset. Reliquit monasterium magnæ ob illam venerationis, quod Episcopis commendauit, certius in cœlo patrocinium eius suscептura.

Franci in Longobardos mouēt.

Suscepta est hoc anno à Francis incitatis à Mauritio Imper. in Longobardos expeditio, ex quâ nihil præter prædas retulere, & morbis consumpti in patriam rediere, cùm eis præstò

non fuissent Orientales, fide Græcâ eis auxilium polliciti. Obiit autem tum Antarith Rex Longobardorum, à S. Gregorio & aliis dictus Apthacharius; diuinæ vltionis monimentum.

Reccaredus regnat

Reccaredus hoc anno successit Leuuigildo, in Arianâ suâ hæresi mortuo, cùm annis decem & octo regnasset ab obitu Liubæ fratris Reccaredus statim est Catholicus factus, immo & omnes suos ad veram perduxit fidem, auxilio Hermenigildi nobiliùs regnantis in cœlo.

Turbæ Persicæ.

Hormisdas Persarum Rex à Varame rebellante in custodiam datus, & excæcatus, eius loco filius Cosrhoës regnare iussus. Qui cùm ad patrem cibos mitteret, ille eos conculcaret, Cosrhoës fustibus cæsum patrem mori compulit. Sed cùm Cosrhoës exemplo patris non saperet, à Varame appetitus bello, suis ad rebellem confugientibus, fugere coactus est ad Mauritium, à quo magnificè exceptus, etiam regno restitutus est; sicque intellexit se diuinâ ope, potiùs ad Christianos, quàm ad Turcas confugisse, & à Deo fugam eius esse directam.

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 590. ad 600.

MVNDI 4544. CHRISTI 591.

Cosrhoes restitutus regno.

COsrhoës hoc anno restitutus est Regno per Narsetem incruentâ potitum victoriâ: quando in exercitu rebellium Persarum Turci inuenti sunt in fronte signati cruce ferro candenti, vt à se luem abigerent. Mansit tamen Gentilis Cosrhoës: sed Naamenes Saracenus

nus Princeps cum suis omnibus ad fidem conuersus mœrorem Mauritii demulsit.

Sanctus Gregorius dignum se suo nomine præstat Ecclesiæ vigilantissimum pastorem. Apage porrò hinc fabulam de sex millibus capitum, qui suffocati fuissent infantium, quæ piscatores attulere ad S. Pontificem prohibentem Sacerdotibus nuptias; quæ dum iactant heterodoxi, ostendunt se mentem cum fide perdidisse. *S. Gregor. vigilātia.*

Creatus est tum Rex Longobardorum, mortuo Autharitho, Agilulphus seu Agon. Duxerat hic vxorem Theolindam, per quam ab Arianâ sectâ reuocatus est cum suis à Gentilium erroribus: totâque Italiâ potitus, præter Romam & Rauennam cum adiacentibus locis; in baptismo vocatus est Paulus; sicque vxori suæ & regnum, & victorias, & veram fidem debuit. *Agilulphus Rex Lōgobardorum.*

MVNDI 4645. CHRISTI 592.

Mauritius Imperator Legem Iuliani Apostatæ renouauit, ne quis miles, nondum expleto militiæ tempore, fieret monachus. Obstitit fortiter huic edicto Gregorius, & emendari voluit, exemptis iis qui verè pœnitentes essent; & cum Mauritio adeo sapienter egit, vt neque Cæsari quidquam, neque Deo detraheret. *Greg. obstit Mauritio.*

Vexatus est hoc anno graui morbo Gregorius, sed mœrore multo magis, de Italiâ vastata per Arnulphum Longobardorum ducem. Quare egit cum Ioanne Episcopo Rauennate vt sibi impetraret à Romano patricio Exarcho licentiam contrahendæ cum Longobardo pacis honestis conditionibus; sicque prouideret Romanis suis, quibus defendendis Græci pares non erant. *Longobardi prævalent.*

MVNDI 4646. CHRISTI 593.

S. Gregorius hoc anno suos Dialogos scripsit, nactus aliquid otij, quod non inutile fuisse *S. Greg. Dialogi.*

Ecclesia sensit. Conuersi sunt Grecè à Zachariâ Papâ, id optantibus Græcis, à quibus tamen eorum posteri non abstinuerunt manus.

Turba in monast. S. Radegũd. Duæ Moniales, Chrodieldis filia Chariberti Regis, & Basina filia Chilperici, sub S. Radegundæ professæ, eâ mortuâ jugum Leubouerae Abbatissæ excusserunt, in ipsam ac Episcopos per sceleratos satellites suos sæuierunt; quare excommunicatæ sunt, eaque sententia anathematis sæpe in Synodis confirmata. Basina tandem veniam petiit, & Abbatissæ se subiecit; Chrodieldis communionem obtinuit, sed extra monasterium vixit, piis illis virginibus indigna connumerari.

Hunni Thraciam populãtur Chaganus seu Caianus, Hunnorum rex, cum Auaribus & Sclauinis Istro traiecto Thraciam depopulantur: sed multis certaminibus initis tandem repressi sunt à Prisco duce, quem Mauritius depositum, præfecturæ restituere compulsus est, isque se tali munere bis dato dignissimum præbuit. Profuit etiam plurimùm Theodori Medici ad Chasanum profectio, cuius oratione factum vt Rex ille Thraciam relinqueret; sicque eloquentia armis coniuncta stabilem ac plenam pacem reddidit.

MVNDI 4547. CRISTI 594.

Anastasius Synaita restituitur. Mortuo Gregorio Episcopo Antiocheno, post annos tres & viginti restitutus est Anastasius Sinaita, magnâ Orientis & Occidentis gratulatione.

De catenis S. Pauli. Constantina Mauritii Imper. vxor petiit à S. Gregorio caput S. Pauli Apostoli, in Ecclesiâ quam nuper ædificarat collocandum; quod negauit Pontifex, veritus miracula in illiusmodi translationibus fieri solita. Pollicitus est tamen de catenis aliquid, quibus Paulus vinctus fuerat; ex quibus cùm limâ quotidie aliquid abraderetur, non imminuebantur tamen, factæ quodammodo

modo ex tanti viri contactu immortales, atque rediuiuæ.

MVNDI 4648. CHRISTI 595.

Hoc anno Gregorius Papa Ioannis Ieiunatoris repressit audaciam, & superbiam, qui se in litteris *Vniuersalem*, seu *Oecumenicum* Patriarcham appellabat, idque dicere, esse perdere fidem asseruit: & Sabinianum Apocrisarium suum cum eo communicare vetuit, ne eius arrogantiæ fauisse videretur. Cur autem Gregorius etiam ab hoc nomine abstinuerit; ex eius Epistolis intelliges, & variam vocis huius notionem esse obseruabis, ne te Heterodoxorum argutiæ implicent. *S. Greg. Io: Ieiunatori obsistit.*

Romanus Exarchus Rauennæ, aliquas vrbes eripuit Longobardis, quas statim Agilulphus recepit, agrumque Romanum fœdè vastauit. Volebat Gregorius pacem fieri cum Agilulpho, eumque à pace non alienum putabat; at Mauritius simpliciorem credebat Gregorium: eius tamen precibus factum, & SS. Apostolorum patrocinio, vt Roma intacta seruaretur, & suis viribus, sine copiis Græcis, Longobardorum potentiam bonus ille Pontifex irrideret. *Roma seruatur.*

Scripsit & hoc anno S. Gregorius ad Brunichildem, eiusque filium Charibertum, Epistolas quibus eximiæ laudes gentis Francicæ continentur, eorum laudatur pietas, & dicitur Franciæ Reges tantum superare reliquos Principes, quantum Reges priuatis antecellunt. Quæ cùm magnæ sint, & veræ, fiunt ex calamo tam sancti Pontificis maiores, atque veriores. *Laus eximia Francorum à S. Gregorio.*

Tum etiam cogitauit Gregorius de Anglis ad fidem conuertendis, curauitque emi ex iis plurimos adolescentes qui in monasteriis instituerentur, quòd propter dignitatem & elegantiam vultus & corporis essent An- *Anglorum conuersio.*

 gelis

gelis quàm hominibus similiores, etiam non multùm abludente vocabulo.

MVNDI 4649. CHRISTI 596.

Io: Ieiunator moritur. Ioannes Iejunator Episcopus Constantinopolitanus cùm sedisset annis tredecim obiit creditus à suis sanctus ob hypocrisin, partemque cum Angelis superbis sortitus. Successit ei vir optimus Cyriacus, qui statim ad Gregorium Pontificem scripsit, & ad eum Gregorius: vetuit tamen Sabiniano ne adesset huic sacra facienti, donec Oecumenici nomen ex suis titulis expunxisset; adeo hoc nomine vir sanctissimus pungebatur. *Gregorius Oecumen. nomē ferre non potest.* Tunc etiam damnauit eos qui putarent Christum descendentem ad inferos, omnes eum confessos liberasse; idque SS. Patribus & Ecclesiæ placitis minùs consonum esse docuit.

Augustin. Angliæ Apostolus. Augustinus mittitur cum sociis in Angliam, & despondens animos reuersusque Romam ob rei difficultatem iterum remittitur rectè animatus à Pontifice, cui Deus hanc gentem conuertendam suis auspiciis promisisse videbatur.

MVNDI 4650. CHRISTI 597.

Oecumen. nomē Gregorius exagitat. Missi à Cyriaco Constantinopolitano Episcopo Responsales cum professione Fidei, & litteris quibus petebat tam ipse, quàm Mauritius, vt illi in communionem admitterentur. Admisit Gregorius, sed vetuit Apocrisarium suum Cyriaci, assistere sacris, nisi priùs Oecumenici nomen ex suis titulis expunxisset; & rescripsit ad Cyriacum & Imperatorem concordiam plenam fieri non posse nisi hoc fatale nomen tolleretur; perpetua rixarum inter vtramque Ecclesiam materies, & seminarium.

Anglorum conuersio. Augustinus cum sociis bene receptus est ab Edilberto Anglorum in Cantio Rege, & in eius Metropoli Dorouernâ, quæ postea Cantuaria dicta

dicta est: duxit Rex ille vxorem Bertham ex regio Francorum sanguine Christianam, quæ Christianitatem non parum prouexit. Rex conuersus ad eorum prædicationem, & miracula, decem millia in die Christi Natali, sacris aquis elutos vidit; Augustinus, jam antea factus à Gregorio Episcopus, luculentum sortitus est gregem.

MVNDI 4651 CHRISTI 598.

Gregorius pace diutiùs sine fructu tractatâ, ac sæpe per Exarchos impeditâ, fœdus cum Longobardis ad tempus init, prouidens interea ne fœdifragi homines eius fide abuterentur; atque ita minoribus magis præcauens, vt maioribus prouideret. *Gregorij prudentia.*

Mauritius Tiberius grauissimo laborans morbo, ac propè in extremis, testamentum suum condidit, quo Theodosio filiorum maximo, jam Augusto, Constantinopolim cum Oriente, relinquebat, Romam cum Italiâ & insulis Tyrrheni maris Tiberio, alias cæteris liberis suis, quibus impuberibus tutorem præficiebat Domitianum cognatum suum Melitinæ Præsulem, cui negotia omnia magni momenti communicabat; Atenim ita magis suæ familiæ, quam Imperio sic distracto consulebat. *Mauritius malè diuidit Imperium.*

Hoc denique anno 4. Kal. April. mortuus est Guntheramnus Francorum rex piissimus; cùm annis 33. regnasset, relictâ vnâ filiâ Clotilde; & adoptato Childeberto. Hic statim excitatus à Brunechilde matre appetiit bello Clotarium II. Tutore suo destitutum: sed fortiter obstitit Fredegundis, hactenus callida, nunc etiam fortis; hæc enim in exercitum portauit filium suum, eumque tam sæpe, & oratione tam aptâ Francis ostentauit, vt pro puero mori illi non dubitarent. Addidit, & fortitudini suorum, stratagema Landericus, quo victi Austrasij, eo turpiùs quòd sub auspiciis fœminæ, eius adulteri consilio & manu essent superati. *Guntheramni obitus.* *Fredegundis fortitudo.*

MVNDI 4652. CHRISTI 599.

Anastasij Synaitæ mors. Mortuus est hoc anno Antiochenus Antistes Anastasius Sinaita, cùm sex annis iterum sedi suæ præfuisset; vir suâ eruditione ac sanctimoniâ de Ecclesiâ optimè meritus, & S. Gregorio charus. Successit ei alter eiusdem nominis Anastasius, quem mors à Iudæis illata magis quàm vita commendauit.

S. Gregorij Arthritis. Hoc anno Gregorius laborare podagrâ cœpit, adeoque ab eo tempore ferè affixus est lectulo, vnde tamen allaborabat grauiter Ecclesiæ, atque in infirmo corpore valere sanam mentem sapienter ostendit.

Brunechildis, & Fredegundis regnāt. Mortuus est hoc anno Childebrandus Austrasiæ Rex, & hæres Gunthramni, anno ætatis 25. cum vxore Faleubâ, non sine suspicione veneni vtrique à Brunechilde propinati. Huius sub tutelâ relictum est regnum Theodorico, & Theodeberto; sic Franciæ vniuersæ Regnum duabus non tam fœminis, quàm mortalibus furiis subiectum est. Harum altera Fredegundis non diu superstes fuit, iterum enim victrix operâ sui admissarij Landerici obiit, graues in alterâ vitâ scelerum suorum pœnas depensura.

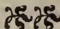
MVNDI 4653. CHRISTI 600.

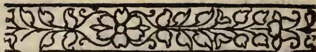
Chaganus Auarum Rex Venetam regionem populatur. Chaganus seu Giganus Auarum Rex cum Slauinis Italiam ingressus Venetam prouinciam depopulatus est; quo in bello Agilulphus dux Fori Iulij periit; eius relicta Romilda spe nuptiarum cum Rege, ei Forum Iulium prodidit: sed ab eo palo infixa publicè pœnas impudicitiæ, ac superbiæ dedit. Eius filiæ castiores adhibuere sibi ad mamillas pullorum carnes, quibus computrescentibus, dum Auares putant eas sic à naturâ malè olere, eas intactas reliquêre; quæ postea per varias regiones venditæ, pudicitiæ

citiæ ſuæ recepere præmia, vnaque Alemannorum Regi, altera Principi Boioariorum nupſit; ambæ formâ & virtutibus illuſtres.

Inde tranſiit in Pannoniam ac Thraciam Chaganus, tantumque terroris Conſtantinopolitanis iniecit, vt ij jam de deſerendâ Europâ cogitarent. Sed calamitas Chagani conſilium hoc timidum impediit. Cùm enim S. Alexandri Martyris templum incendiſſet, eiuſque reliquias affeciſſet contumeliâ, inguinaria lues ſic inuaſit eius exercitum, vt eum pænè deleret, eius filios ſeptem vnâ die extingueret; itaque in patriam ſuam malè mulctatus rediit. Cùm autem priùs obtuliſſet Mauritio ſingulos captiuos redimendos vno nummo, poſtea quatuor ſiliquis, & conditionem recuſaſſet ſordidus Imperator, omnes interemit; ob quas ſordes poſtea Mauritius graues pœnas dependit. *Mauritij, Imp. auaritia.*

Miſſa eſt tum quoque legatio ab exercitu Perſico ad Mauritium contra Priſcum ducem, in quâ cùm Phocas Centurio liberiùs Imperatorem allocutus à Patricio recepiſſet alapam, pilis etiam euulſis è barbâ, ille occaſionem inde turbarum arripuit, quibus ſibi Imperium peperit glorioſo dedecore. *Phocæ initia.*

LIBER VII.

Ab anno Christi 600. ad 700.

CAPVT PRIMVM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 600. ad 610.

MVNDI 4654. CHRISTI. 601.

Anglicana floret Ecclesia.

Nglicanæ Ecclesiæ res hoc anno lætissimum cursum tenuerunt, templa Idolorum in Ecclesias consecrata meliores in vsus adhibita sunt, curante hæc Gregorio, impigrè laborante Augustino, qui primus Dorouernensis seu Cantuariensis Antistes, gentis Anglicanæ dictus est Apostolus.

Bellum inter Fráciæ Reges.

Bellum conflatum inter Theodebertum ac Theodoricum Austrasiæ Reges atque Clotarium II. Pugnatum acriter; victus Clotarius Parisios fugit, vbi & obsidione cinctus est; tandem composita pax victo inhonora, victoribus vtilis, eorum extensis ditionibus. Tumque intellexit Clotarius se Fredegunde matre suâ, quantumuis iniqua, nimis citò caruisse.

MVNDI 4655. CHRISTI 602.

Victi Romani à Longobardis.

Victi per Paganum ducem Spoleti Longobardum Romani; qui tamen eodem anno subla-

blatus est vir Ethnicus; & cùm ejus operâ in plectendis filiis suis Deus nequaquam indigeret.

Aquileiensis Patriarcha deinceps dictus est Gradensis, incensâ Aquileia: & quanquam noua esset Aquileiâ restituta, perstitit tamen nomen, vt idem Præsul modò Gradensis, modò Aquileiensis appellaretur. *Patriarcha Aquileiensis.*

Mauritius anno Imperij sui vigesimo, despici cœpit à suis, adeo vt Maurum quemdam Mauritio similem alliis coronatum imponerent asino, ac per vrbem circumducerent. Prænunciatum quoque fuit Imperatori eum interficiendum esse, ab eo cuius nomen inciperet à littera Φ, aut PH; & Philippicus tantùm periculum euasit, quia integrum nomen percussoris eidem Imperatori reuelatum est. Et verò miserat ad omnes viros pios Mauritius vt à Deo obtinerent, ne in alterâ, sed in hac potiùs vitâ puniretur, ob necatos à Barbaris Auaribus ejus culpâ captiuos. Itaque cùm jussus esset Romanus miles vltra Istrum hyemare, rebellauit in Imperatorem, atque impositum clypeo seditiosum Centurionem Phocam dixit Augustum. Hic statim alacritate suorum vsus, venit ad Hebdomum, fugiente in suis nauibus cum vxore & liberis Mauritio. Statim receptus à Senatu Phocas, & à Cyriaco insignibus Imperij exornatus. Cùm autem ventus contrarius in portum Mauritium repulisset, in conspectum noui Imperatoris attractus vidit in suis oculis trucidari liberos suos, id tantùm Dauidis repetens ad singulas neces *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum*. Immo nutrice filium pro Imperatorio obtrudente, verum repræsentari jussit, cuius ex vulnere lac cum sanguine exiit; ac demum ipse vltima tantæ lanienæ victima cæsus est. Obiecta sunt publicè hæc capita ex contis vsque ad fœtorem, tumque sepeliri concessa. Vir aliâ fortunâ di-

Mauritio calamitas intentatur.

Phocas fit Imperator.

Mauritius cum familia exterminatur.

dignior visus, humana tantùm mortali oculo spectantibus; sed quam ipse exoptarat, vt æternum felix esse posset; & Imperium caducum perdere, ne celesti regno priuaretur. Huic ergo successit Phocas, corpore deformis, animo turpior, & in quem omnia vitia confluxere, si hæresin excipias; quare à Deo Constantinopolitanis in vindictam datus, quia eo nequior non poterat reperiri.

Frigus ingens, & pestis. Tum autem tanta frigora sæuierunt, vt congelato mari perierint pisces, pestisque ac fames insuper grassatæ sunt; quò intelligeretur quàm iratus esset Deus, qui Tyranno Phocâ, tam atroci, contentus non esset.

MVNDI 4656. CHRISTI 603.

Theodosius caditur. Theodosius primogenitus Mauritij, prefectus ad Chosroën petiturus auxilia, interceptus Nicææ à Phocâ interfectus est. Iactatum tamen alium eius loco similem suppositum esse; vnde Tyranno quieto esse non licuit, Theodosium vbique adesse reformidanti. *Cosrhoes vlciscitur Mauritium.* Cosrhoës quoque Legationem Phocæ repulit, vlturus acerrimo bello Mauritij necem, à quo in regnum restitutus fuerat: neque vanæ fuerunt Persarum minæ; ab iis enim Imperium Romanum in vltimum discrimen venit, cujus ruinam tantùm impietas, & fastus Cosrhois impediit.

Gregorius resistit Longobardis. Arnulphus Longobardus Dux Spoletinus Romam obsidere parat; huic fortiter restitit Gregorius, etiam copiis comparatis, reque militari diligenter curatâ, ne quid omisisse videretur. Et verò huic magno animo paruerunt bellatores viri; tanti Pontificis pietate, quàm armis tutiores.

MVNDI 4657. CHRISTI 604.

Gregorij pax cum Agilulpho. Gregorius hoc anno pacem iniit cum Agilulpho Longobardorum Rege, cuius infantulo ritu

ritu Catholico à matre Theolindâ baptizato misit Pontifex philacteria, & munera quæ simul & gratum animum,& pietatem testarentur.

Gregorius Magnus, cùm sedisset annos 13. menses sex,dies decem, 4. Idus Martias receptus est cœlo, *Quem sanctitate Antonium, Eloquentia Cyprianum, sapientia Augustinum* S. Ildephonsus Episcopus Toletanus scripsit; vt mirum non sit, visum esse ei assistere sub columbæ specie Spiritum sanctum,cùm aliquid scriberet. Vir tamen tantus calumnias vitare non potuit, & eius scripta tantùm non exusta sunt; nec tamen ille minori in pretio fuit, atque ea sunt studio diligentiori custodita. Huic successit Sabinianus, patriâ Volaterranus, eius antea Constantinopoli Apocrisiarius, ideoque pæne jam Gregorij suffragio dignus hâc sede judicatus. *S. Gregorius moritur.* *ei succedit Sabinianus.*

Bellum Persicum hoc anno inchoatum est, quando Cosrhoës irrupit in Romanum Imperium, & Narses Edessam obtInens in Phocam rebellauit. Domitius Magister militum missus in Cosrhoëm se & exercitum perdidit; Germanus Prætor in Narsetem copias tantùm; neque incolumis redijsset, nisi S. Gregorius Martyr patrocinio suo, & S. Theodorus Siceota Archimandrites precibus ab eo vitæ discrimen depulissent. *Bellum Persicum in Romanos.*

MVNDI 4658. CHRISTI 605.

Aduualdus filius paruulus Agilulphi Regis Longobardorum Rex creatus est Mediolani coram Legatis Theodoberti Francorum Regis, & pax cum ijs firmata. Seuero autem Patriarchâ Aquileiæ mortuo, suffectus est in eâdem vrbe Ioannes, ex consensu Agilulphi; ab ijs verò qui parebant Romanis in Grado insulâ, Candidianus; vnde duo minuti facti Patriarchæ ex vno paruulo, ex vno schismate duplex schis- *Duo Patriarchæ Aquileiensis & Gradensis.*

ſchiſmaticus fœtus. Mox tamen Candidianus communicauit Eccleſiæ Romanæ. : quare ab aduerſarijs ſchiſmaticis, ſolito iis more, vocatur hæreticus. Duo ergo dicti deinceps Patriarchæ ſunt Gradenſis & Aquileienſis, qui duo antea vnius erant nominis. At cùm Aquileienſis ſeſe contuliſſet Forum Iulium, quòd in Grado inſulâ non ſatis ſecurus eſſet, dictus quoque duplici nomine idem Patriarcha Gradenſis & Foro-Iulienſis ſeu Iulienſis. Quæ controuerſia ſub Eugenio Papâ terminata eſt in Concilio Mantuano, ſumque ſublata eſt nominum rerumque confuſio, Eccleſiæ perniciosa.

Sabiniano ſuccedit Bonifacius Tertius. Sabinianus Papa, poſtquam ſediſſet menſes quinque, dies vndeuiginti, mortuus eſt; cuius funus ignobile fuit, propter ſordes, atque in pauperes auaritiam. Sigebertus quoque ſcribit ter admonitum in ſomnis à S. Gregorio, & non reſipiſcentem, quartò in capite grauiter percuſſum eſſe; ſed fides ſit penes authorem ſæpe vaniloquum, nonnunquam mendacem. Cùmque vacaſſet ſedes menſibus vndecim, ac diebus viginti ſex, anno ſequenti creatus eſt Bonifacius Tertius qui miſſus fuerat ad Phocam Apocriſarius; quæ legatio multis ad primas inſulas præiudicium fuit.

Narſes victus exuſtus. Phocas Narſetem Ducem aliàs rebellem, iteratis iuramentis de ſecuritate perfidiosè reuocatum, viuum exuri iuſſit, priuauitque duce Romanum Imperium, hiſce temporibus contra Perſas admodum neceſſario. Sed quid agas? Tyrannus minùs ſubditos, quàm ſe curare ſolet.

MVNDI	CHRISTI
4659.	606.

Oecumenicum nomen ablatum Epiſc. Conſtantinopolitano. Simultates inter Phocam & Cyriacum ſunt enatæ, cùm Conſtantina relicta Mauritij, conſilio Germani Patricij ambientis Imperium, cùm tribus filiabus in Eccleſiam confugiſſet. Has enim cùm per vim retrahere conatur Pho-

ca,

cas, huic restitit Cyriacus, & fretus populo reiecit Imperatorem. Mox tamen illæ, fide datâ, exeuntes clausæ sunt in monasterio. Itaque Phocas iratus Cyriaco sanciuit edicto suo, nomen Oecumenici, seu Vniuersalis, vnum decere Romanum Pontificem, non autem Constantinopolitanum, qui id antea malè vsurparat; quare antiqui scriptores tradunt hoc Bonifacium Tertium ab Imperatore Phocâ obtinuisse, bono hominis improbissimi facto.

Hoc item anno, quo Romæ habita Synodus de Pontificis electione, vetitumque ne de eâ tractaretur, nisi post tertium eius mortis ac depositionis diem, 4. Id. Nouembr. obijt Bonifacius III. cùm Petri sedem tenuisset tantùm mensibus 8 diebus 26. vacauitque sedes eadem menses 18. dies sex, longiori morâ pro receptâ temporis huius consuetudine, quo ad Imperatorem recurrendum erat, sine cuius authoritate nemo poterat in Petri sede collocari. *Moritur Bonifacius III.*

MVNDI 4662 — CHRISTI 607.

Bonifacius IV. natione Marsus 14. Kal. Dec. Romanus Pontifex est creatus, qui statim obtinuit à Phocâ Pantheon, à M. Agrippâ tempore Augusti statutum, vt ab Idolis purgatum Deo dedicaretur. Consecratum est ergo B. Virgini, atque omnibus martyribus, quorum corpora plurima (Baronius ex fidelissimis Manuscriptis currus plenos eorum lipsanis elatos esse asserit) eò subuecta sunt vt essent multis dæmonibus, inde eiectis, terricula. *Succedit ei Bonifacius IV.* *Pantheon consecratum.*

Patefactâ hoc anno coniuratione in Phocam Constantinæ, eiusque filiarum, cum Germano Patricio, spe viuentis Theodosij filij Mauritij, cuius loco alius ei simillimus cæsus esse ferebatur; data Tyranno ingens exercendæ suæ crudelitatis materies. Ac primò Constantina cum filiabus tribus (aliæ enim fuere superstites) *Coniuratio in Phocam.*

in

in eodem quo Mauritius cæsus erat loco interfecta est. Obtruncatus quoque Germanus, & Theodorus Orientis Præfectus, aliique multi Patricij quorum nece ac sanguine Imperium suum stabilire nequicquam Phocas conatus est.

Cosrhois victoria. Idem Phocas grauissimis manuum pedumque doloribus ægrotans sanatus est à S. Theodoro Siceotâ, quem Thomas antistes euocarat, vt portentum de concussis crucibus in Galatiâ enarraret. Interea Cosrhoës totam Syriam, nullo prohibente, depopulatus est, multo Romanorum sanguine vltus Mauritium à Romanis Tyranno proditum, aut flagitiosè desertum.

MVNDI 4661. CHRISTI 608.

Clades Imperij externa & domestica. Sæuiere hoc anno in Oriente & Constantinopoli fames atque pestis, itemque Persæ, multis vrbibus captis in Armeniâ, Cappadociâ, Galatiâ, locisque omnibus Chalcedonem vsque atroci populatione vexatis: sed longè magis Tyrannus Phocas multis nobilibus trucidatis; adeo vt Priscus ipsius gener, negans hoc monstrum diutiùs ferendum esse, Heraclium Prætorem Africæ ad eum tollendum incitarit. Ita Tyrannis corruit cùm deuenit ad summa.

Episcopi Const. & Alex. mortui. Thomæ mortuo successit Episc. Constantinopolitanus Sergius, laudatus ab eximio Poëtâ Georgio Pisidâ, magnæ spei tum juuene, sed postea delapso in hæresin Monothelitarum. Obijt quoque Alexandriæ S. Eulogius, magnus vindex Epistolæ S. Leonis, cui hic in somnis rependit gratias; huicque successit Theodorus Scribon, post duos annos mortuus, Episcopatu vsus neque claro neque diuturno.

MVNDI 4662. CHRISTI 609.

Iudæi repressi. Iudæi Alexandriæ in Christianos sæuiere, multos occiderunt, aliquos incenderunt. Intulere etiam necem Anastasio Episcopo, eiusque corpus

corpus contumeliosè traxerunt ; ideoque hic Martyr agnoſcitur ab Eccleſiâ. Quare miſſus in eos cum copijs Bonoſus Orientis Præfectus, multos occidit, multos mutilatos relegauit ; non tantùm ad pœnam ſed ad terrorem.

Phocas à Praſinis irriſus in circo, multos è populo ſuſtulit; quare Praſini conglobati, in Prætorium miſerunt ignem; quo incenſa Curia, ſcriptoria, carceres. Iam enim erant duæ cuſtodiæ, cùm à tempore Conſtantini, vnus in hac Vrbe fuiſſet carcer. Sed cùm videret pia fœmina vinctorum pædorem, domum ſuam in carcerem obtulerat, miſericordiâ hiſce crudeliſſimis temporibus vtiliſſimâ.

Seditio in Phocam.

Duo carceres Conſtantinopoli.

MVNDI 4663. CHRISTI. 610.

Heraclius in Africâ acclamatus Imperator, cum claſſe & exercitu Abydum appulit; victiſque mox Phocæ copijs Conſtantinopoli potitus eſt; quando idem Phocas ad eum vinctus perductus, manibus pedibuſque primùm truncatis, ac demum capite, à militibus combuſtus eſt. Egregiam in eo operam nauauit Heraclio Priſcus, ideoque factus Cappadociæ Præfectus; ſed cùm res nouas moliretur, eiuſdem juſſu interfectus eſt; pœnâ ſemper proditores inſequente.

Heraclius Imperat.

Caſus Phocas.

Priſcus ſublatus.

Theodoro Alexandrino poſt duos annos mortuo ſucceſſit Ioannes, cognomento Eleemoſynarius, Cyprius, filius Epiphanij huius inſulæ Præfecti ; quo que ſanctiorem & vtiliorem Eccleſiæ ſuæ Præſulem in omnibus ſanctorum actis vix aliquem inuenies.

S. Ioan. Eleemoſynarius.

Præerat tum Hiſpaniæ Rex Gothorum Gundemarus, jam tertius Rex Catholicus à Reccaredo, cui ſucceſſerat Liuba, huic Vvittericus. Vvitterici ſeu Bertrici filiam Hermenbergam duxerat Theodoricus, ſed eam artibus auiæ ſuæ Brunechildis remiſerat, ſeruatâ dote. Cùm eam injuriam vltus non eſſet Bertricus, contemptus eſt à ſuis;

Status Hiſpaniarum ſub Gothis.

à ſuis; immo eum in palatio ſuo interemit Gundomarus, & ſe Francis ſubmiſit, vt ab iis defenderetur. Sub hoc Gundomaro autem habitum eſt Toletanum Concilium in quo huius vrbis Epiſcopus renunciatus eſt Metropolitanus non tantùm Carpetaniæ, ſed & Carthaginenſis prouinciarum: quando autem & à quibus idem factus ſit totius Hiſpaniæ, non eſt huius loci, neque authoris.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA.

Ab anno Chriſti 610. ad 620.

MVNDI 4664. CHRISTI 611.

Naſcitur filius Heracli, moritur eius vxor.

PErgit Coſrhoës populari Cappadociam, vbi & Cæſaream capit; quando Eudocia Augusta peperit Heraclium Minorem, qui & dictus eſt Conſtantinus Iunior, quem in Baptiſmo ſuſcepit patrinus S. Io. Eleemoſynarius. Paulò pòſt obiit Auguſta magnifico elata funere; in cuius feretrum cùm puella Barbara ex feneſtrâ ſputum imprudens emiſiſſet, viua combuſta, crudelibus inferijs Eudociæ parentauit.

MVNDI 4665. CHRISTI 612.

Saraceni Syriam vaſtant.

Heraclius filiam ſuam Epiphaniam & filiolum Conſtantinum Auguſtos coronandos curat. Tum ceſſantibus Perſis, jam prædâ ſatiatis, Saraceni Syriam vaſtauerunt, atque omnia flammis, ferroque deleuerunt; maioribus poſtea malis præludentes.

Sæuit Brunechildis in ſanctos viro.

S. Columbanus Abbas Monaſterij Loxouienſis in pago Biſuntino, chariſſimus Theodorico, ab eo abalienatus eſt; & quòd eius impudicos amo-

amores abrumperet, per impiam Brunechildem missus in exilium, benignè susceptus à Clotario, cui præcinuit totum Franciæ regnum, & Theodeberto; ac Moguntiæ aliquandiu commoratus, Sueuorum gentem ab idolorum cultu traduxit. Eadem quoque sceleratissima fœmina Desiderium & Delphinum Episcopos sustulit, & martyrum cœtibus adscripsit, ipsa postea Tyrannorum sortem consecutura.

MVNDI 4666. CHRISTI. 613.

Heraclius Martinam neptem suam ducit vxorem; quam Augustam impiè coronauit Sergius. Persæ tum irruperunt iterum in Syriam, acceperunt Damascum; quando Cosrhoi Heraclius tributum obtulit, sed reiectus est à Persis, qui totum Rom. Imperium jam spe vorauerant; quod contigisset, si belli finis initio respondisset. *Heraclius pacem petiit à Persis.*

Brunechildis nepotes suos Theodebertum & Theodoricum inter se commisit. Victus ille adductusque ad auiam, Clericus ordinatus, vt postea magis impiè cæderetur. Eius quoque duo filij, hac furiâ spectante, sublati; quæ & tertium Merouеum juniorem ad pauimentum allisit; ne quæ oculis crudelis fuerat, manu innocens videretur. *Brunechildis crudelitas.*

MVNDI 4667. CHRISTI. 614.

Bonifacius IV. obiit sedis suæ anno sexto cum mensibus 8. diebus tredecim; & cùm vacua fuisset Petri Sedes menses 5 dies. 12., Idib. Nouemb. creatus est Pontifex Deus dedit, suo nomine dignissimus. *Deusdedit succedit Bonifacio IV.*

Laurentius Dorouernensis Episcopus, cùm statuisset relinquere turbatam Angliam, noctu egregiè à S. Petro vapulauit: quare mane Regem adiens, & vibices ostentans, eum ita terruit, vt & idola, & vxorem suam relinqueret, factusque Christianus, exules Episcopos regni sui ex Galliâ reuocaret. Sic plus suis plagis *Anglicana Ecclesia reparatur.*

Lauren-

Laurentius, quàm suis verbis profecit.

Theodoricus perit. Theodoricus Franciæ rex, hoc anno fulmine afflatus obiit, aut potiùs veneno quod ei Brunechildis propinarat; hanc enim paulò antè pæne suo ferro necauerat. Eius filium Sigebertum in patris locum substituit. Erat ille Nothus ex concubinâ cum quinque aliis fratribus susceptus, & satis pius, vtpote qui Frideburgam Gunzonis Ducis filiam sibi desponsatam, quia Deo virginitatem vouerat, liberatam à Dæmonibus ope S. Galli, sponsam Christi maluerit esse, quàm suam. Sed auiæ improbitas eum perdidit; cùm enim hęc Vvarnerium perdere per Alboinum seu Albinum voluisset, idque Vvarnerius intellexisset, copias Austrasianas prodidit Clotario. *Brunechildis crudeliter necatur.* Quare victus Sigebertus, & captus, cum suis fratribus cæsus est. Capta quoque Brunechildis, & tribus diebus quasi maga omnibus tormentis excarnificata, tandem alligata ad caudam pulli indomiti, per vepres atque saxa raptata & lacerata animam reddidit, indigno necis genere in filiâ, vxore, & matre Regum; sed quàm pæne legitimam eius horrenda scelera atque flagitia effecere.

S. Columbani obitus. Clotarius S. Columbanum ex Bobiensi monasterio prope Mediolanum reuocare conatus: sed hic eo in loco mori maluit; quod contigit 9. Kal. Sept. Clotarius autem eruditus, misericors, *Clotarij pietas.* & amans Clericorum, optimè affectus est in S. Arnulphum Metensem Episcopum (cui filium suum Dagobertum erudiendum tradidit) & Lupum Senonensem; à quo veniam petiit, genibus flexis, quòd eum in exilium imprudenter repulisset: quorum precibus in administratione regni, quàm suis consiliis & armis confidebat magis.

Capta Hierosolyma, umS. Cruce. Cosrhoës hoc anno Hierosolymam cepit, vnde Zachariam cum ligno S. Crucis in Persidem transtulit: Christianorum quoque 90. millia Iudæis vendidit, quos hi crudeliter excarnificatos

catos interemerunt; reliquis prouidit S. Ioannes Eleemosynarius, tum amplum suæ liberalitati campum sortitus.

Viuebat hoc tempore S. Antiochus in Palæstinâ Abbas Lauræ S. Sabbæ; cuius Homilias habemus, in quibus Hierosolymitanam cladem, & S. Crucis captiuitatem deplorat. Porrò hæc eadem S. Crux tantum terroris Persis incussit, vt eam ex suâ Thecâ mouere non sint ausi, & causa fuerit cur S. Anastasius Persa ad Christum conuerteretur. Saraceni quoque Syriam depopulantes, multis miraculis aut repressi sunt aut sublati, victore semper Deo etiam inter hostium triumphos & suorum clades.

S. Crux Persis metuenda.

MVNDI 4668. CHRISTI 615.

Cosrhoës hoc anno inuasit Ægyptum, Lybiam, & Africam Propriam, vbi Carthaginem frustra tentauit. Tum autem eluxit S. Ioannis Eleemosynarij charitas & in Deum fiducia, quâ mira perpetrauit; sicut & facient qui Deum potiùs, quàm humanam prudentiam sectabuntur, in pauperes liberales.

S. Io. Eleemosynari liberalitas.

In Italiâ turbæ concitatæ sunt Io. Compsino cæso, Ioanne Neopolitano Exarcho Tyrannidem arripiente; qui mox per Eleutherium Exarchum ab Heraclio missum bello captus, & necatus est. Eadem quoque Regio terræ motibus concussa est, & elephantiasi morbo, ex quo ægrotantem vnum Deusdedit Pontifex exosculatus reddit sanum; sic morbi huius turpissimi pietas amuletum fuit.

MVNDI 4669. CHRISTI 616.

Mortuus est hoc anno Agilulphus Rex Longob. relicto successore filio Adalualdo sub tutelâ matris Theolindæ, fœminæ pientissimæ: vt Ecclesia S. Ioan. Bap. in Modoëtiâ, 12. mille pass. à Mediolano, satis edocet.

Agilulphus moritur.

Capta

Heraclius de suis tantùm liberis sollicitus.

Capta est hoc anno diu obsessa Carthago, dum oblitus Imperij Heraclius, de suis tantùm liberis sollicitus esset. Certè Constantinum iuniorem Cæsarem tum dixit; sicut & Constantinum ex Martinâ genitum, dum eorum patrimonium impune laceraretur.

MVNDI 4670. CHRISTI 617.

Deus dedit moritur, succedit ei Bonifacius Quintus.

v. Id. Nouemb. moritur Deusdedit, vbi annis ferè tribus sedisset. Cùmque vacasset eius sedes mensem vnum, dies 16. successit Bonifacius V. 19. vel 9. Kal. Ian. quando Eleutherius Exarchus assumptâ Tyrannide, & nomine Regis Italiæ, cæsus est à militibus Rauennatibus, eius caput Constantinop. missum est, vt populi metum abstergeret.

Heraclius reiicitur à Cosrhöe.

Heraclius mittit Legationem ad Cosrhoëm, pacem quibusuis conditionibus, licèt iniquis, exorans: proponitur vna, vt Christum eiuret; sumit hinc animos Heraclius, & ab eo sperat auxilium, qui magis, quàm Imperator Romanus impetebatur.

MVNDI 4671. CHRISTI 618.

Chagani grassationes.

Chaganus vel Caianus, Rex Auarum, pacis nomine Nouæ Romæ suburbia depopulatur; videlicet in vltimam infamiam deprimendus erat Heraclius, vt erigeretur.

MVNDI 4672. CHRISTI 619.

Sisebuto succedit Recaredus filius

Præfuit tum Synodo Hispalensi S. Isidorus, huius vrbis antistes; quando & mortuus est Sisebutus, vir ex æquo fortis, prudens, & pius. Reliquit filium paruulum Recaredum, qui post sex menses obiit, habuitque successorem Suinthillam, qui pulsis reliquis Imperatoriis Hispaniam vniuersam sibi asseruit, & iactam à Sisebuto messem collegit.

Hera-

MVNDI 4673. CHRISTI 620.

Heracliusad bellum Persicum & sacrum ab Ecclesiis mutuas pecunias accipit, & vasa sacra confregit vt S. Crux recuperaretur, omnibus thesauris anteponenda. Missus autem ad colligendam pecuniam Nicetas Alexandriam, quid posset S. Ioan. Eleemosynarius intellexit quare ei arctissimè conciliatus est, repositis omnibus quæ sustulerat. Optabat autem Heraclius ab eo benedici; itaque vir sanctus in Cyprum profectus, patriam suam ibidem mortuus est 10. Kal. Febr. Hic cum Deo de liberalitate visus est decertare, plures pecunias recipiens, quàm effunderet, & factus semper dando locupletior. Successit ei Georgius, fortè eius consobrinus, in quo Sanctum Episcopum suum plebs Alexandrina voluit honorare.

Heraclius bellum Persicum aggreditur

S. Ioannes Eleemosynarii obitus.

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 620. ad 630.

MVNDI 4674. CHRISTI 621.

HEraclius mou t in Persas, relicto in vrbe filio suo, auspicatus eam expeditionem à rebus sacris, & plus Deo, quàm militi suo confidens, quem & factis & verbis accendit. Ei occurrit Saës Dux Persa, Oriente vastato Chalcedonem vsque; qui cùm Heraclium spe pacis ad colloquium pertraxisset, receptos ab eo septuaginta proceras vinctos misit ad Cosrhoëm. Sed huic vivo Rex cutem detrahi iussit; quòd vidisset Heraclium, nec retinuisset; ipse Legatos retinuit, & tractauit acerbiùs suffectus est

Heraclij de Persis victoria.

est dux alter Sarbaras, quem ludificatus Heraclius retractum in Persidem vicit, eius copias penitùs deleuit, relictoque in Armeniâ exercitu, victor Byzantium rediit;sed cum spe maioris victoriæ, bellique profligandi.

MVNDI 4675. CHRISTI 622.

Heraclius offert pacem Cosrhoi, quam hic recusat: itaque Persidem ingreditur, & Gazacotem peruenit, vbi Cosrhoës ipse cùm 40. millibus electissimorum posuerat castra; leui hic accepto à Saracenis Heraclianis damno se turpem dedit in fugam; vrbes multæ à Ro. captæ, templum Ignis incensum, Gaza Persica direpta; consultisque Euangelij codicibus hyemauit Rom. exercitus in Albaniâ, per Crucem captiuam effectus victor, & redditam ipsis detinentibus perniciosam. Tum autem videns Heraclius captiuorum 50. millia, quos habebat in castris, rigere frigore, solutos omnes vinculis remisit ad sua; vt non tantùm armis, sed & liberalitate hostes expugnasse videretur.

Heraclius pergit prospere pugnare.

Ægira Mahumeti & Secta.

Pertinet ad hunc annum Ægira Mahumeti, Iulij 16. quando hic Impostor ob excogitatam falsam religionem fugit ex vrbe suâ; est enim Ægira Arabibus *Fuga*. Hic autem opilio, vel camelorum curator fuit, qui heræ suæ diuitis factus coniux, Iudæis atque Christianis interiectus, adnitente Sergio Monacho, quem religiosis lapidibus sustulit, sectam instituit ex omnibus sectis conflatam, vt placeret omnibus; quibus voluptates corporis adiunxit; & arma, vt reluctantes malè mulctaret. Reliquerat tantùm schedas ex quibus conflatum Alcoranum. Errores eius ex aliis repete, heu! nimium notos; si quidem se jam in medium Christianitatis insuderunt, & nefa-

& nefarij huius hominis sectatores possident jam loca in quibus aliás maximè Christi religio floruit.

MVNDI 4676. CHRISTI 623.

Rursus Persidem ingressus Heraclius, Sarabaclam, Sarbaram, Sain cum tribus validissimis exercitibus, variis stratagematis debellauit; licèt destitutus à Lazis, & Absagis in patriam suam, Persarum metu, redeuntibus, & exercitu sæpe periclitante. sarabaclam autem interemit, Sarbaram nudum effugere compulit, tantâ hostium factâ strage, vt hæc non Romanorum manibus, sed Dei virtute edita esse crederetur.

Heraclij aliæ pugnæ, & victoriæ.

MVNDI 4677. CHRISTI 624.

Heraclius hoc anno monte Tauro superato, superauit & Tigrim fl., Euphratem vado traiecit, captisque Samosatis & Tauro iterum superato venit in Ciliciam, vai Sarbaram vicit; aliquo tamen, imprudentiâ suorum, accepto damno ad fluuium Sarum, quem ponte Persæ coniunxerant; & maius accepissent, nisi Heraclius suos ex magno periculo vindicasset. Tum etiam ipse Gygantem procerum deturbauit ex eo ponte, & nobilem fugatis hostibus, victoriam retulit. Quare Sarbaras retrocedere compulsus. Romani Haly fluuio pertransito Sebastiæ hyemarunt. Quibus nunciis efferatus Cosrhoes, Ecclesias omnes ditionis suæ spoliauit, & Christianos in Perside degentes Nestorii hæresin profiteri compulit, vt Heraclio stomachum moueret; demens! qui non intelligeret his iniuriis Deum affici, in eius perniciem vltimam incumbentis.

Cosrhoes efferatus aliqua facit, quibus sibi perniciem accersit.

MVNDI 4678. CHRISTI 625.

Furore percitus Cosrhoës, quòd ab Heraclio tam sæpe spreto, tam sæpe victus esset, co-

Cofrhoes totâ Persidem in Heracliũ armat infeliciter.

pias parat, quibus certam sibi pollicebatur victoriam. Nec tantùm in Perside bellare parat, sed in Romanum quoque solum transferre parat bellum, liberis omnibus & seruis vocatis ad militiam. Mittit ergo Sarbaram cum exercitu potentissimo, qui Chaganum cum suis Auaribus, & sollicitatos auro Bulgaros, Gepidas, Slauinos depopulatores in Romanum infundat Imperium, & Constantinopolim ipsam obsideant. Aliunde Sainum Ducem cum lectissimis, & numerosissimis copiis opponit Heraclio; ipse sibi reliquas reseruat. Heraclius autem licèt Deo fretus, bellum prudenter administrare parat. Exercitum enim in tres partes diuidit, quarum vnam mittit ad custodiam Vrbis, aliam sub Theodoro fratre obiicit Saino; tertiam ipse ducendam retinet, Cosrhoëm aggressurus. Accipit quoque quadraginta Turcarum Orientalium (quos vocant Gazaros) millia ab eorum duce Ziebil, qui Caspiis portis perfractis, Persidem ferro flammisque vastarat. Et votis ac prudentiæ Imperatoris respondit exitus belli: nam Sainus victus à Theodoro ope B. Virginis, quæ grandine ingentis ponderis Persas obtriuit: Sainus ex mœrore obiit, cuius in cadauer Cosrhoës multis vulneribus impotenter sæuiit. Auares quoque Constantinopolim obsidentes, experti sunt hanc vrbem παρθ. ἡ πόλ. ἡ esse, tempestate, ac mutuis discordiis attriti. Sarbaras obsedit Chalcedonem, sed biennio toto; quare in suspicionem venit apud suum Regem, à quo interfici jussus, soluit obsidionem, factâ pace cum filio Heraclii; rediitque in Persidem, cùm Cosrhoës vitæ suæ, quàm vindictæ sollicitior esset. Ita tantus apparatus defluxit, Cosrhoës hoc anno in suis legatis, infelix fuit, in sequenti in se calamitosior.

Bonifac. V moritur

Moritur Bonifacius V. 8. Kalend. Nouemb. cùm sedisset annos 7. menses decem. Vacauitque sedes mensibus sex, dies duodeuiginti, longiorem

rem successori suo, & exercitatiorem relicturus Pontificatum.

MVNDI CHRISTI
4679. *626.*

Successit Bonifacio Honorius natione Campanus, vir doctissimus, & his temporibus impeditissimis à Deo concessus. *Succedit ei Honor.*

Heraclius irruit in Persidem hyemis tempore, cum suis Turcis, qui tamen vi frigoris repressi, & frequentibus irruptionibus Persarum in patriam redierunt. Neque despondit animos Imperator, plus B. Virginis auxilio, quàm suis copiis confisus. Combustis ergo plerisque ciuitatibus obuium habuit Razatem, quem aggressus Heraclius, in fronte exercitus depugnans, propriâ manu interemit, cæsisque plurimis Persarum millibus, victoriam illustrem retulit, quadraginta tantùm suorum in atroci, diuturnoque certamine desideratis. Quibus auditis, & aduentu Heraclii, fugit Cosrhcës desertis omnibus: eius palatia occupata, in quibus inuenta 300. signa militaria Romanorum; cum ingenti prædâ; quidquid offerri non potuit, igne corruptum: in mediâ Perside Natalem Domini Romanus religiosissimè celebrauit. *Heraclius Persidem ingreditur*

Clotarius II. in societatem regni adsciuit filium Dagobertum ex Bertrude, quem S. Arnulphi institutio immaturo hoc honore dignum reddiderat. *Clotarius Dagobertum sibi collegam facit.*

Adalualdus Rex Longobardorum magicâ potione dementatus, regni sui anno decimo, exclusus est, eique substitutus Arioualdus, maximè adnitentibus Episcopis Transpadanis. Quare eos obiurgauit Honorius quòd Arianum Catholico nondum prorsus amenti anteposuissent, rogauitque Exarchum vt eum restitueret; sed res Persicæ, & Occidentis præsens status aliud exigebant. *Arioald. succedit Adalual-do.*

MVNDI 4680. CHRISTI 627.

S. Anastasij Martyrium.

Anastasius Persa filius Magi, olim Magundat dictus, multa passus in Palæstinâ anno superiore, hoc anno remissus ad Cosrhoën nobile martyrium consummauit cum alijs 70. Christianis. Laudatus à Georgio Pisidâ, & tam multis miraculis clarus, vt in Secundâ Synodo meruerit commendari.

Ceditur à filio Syroe Cosrhoes.

Fugit Heraclium Cosrhoës, & cum suis thesauris se includit Seleuciæ: hic filium Mardesam ex Syrâ coniuge charissimâ sibi destinat successorem. Quod indignè ferens primogenitus Syroës, eum perdere decreuit; & fugientem assecutus, in tetrum carcerem coniecit, modico pane & aquâ pauit, omnium procerum iniurijs obiecit, filios omnes in eius oculis interemit, ac tandem fame maceratum acubus vsque ad mortem compunxit. Sic ob superbiam tam crudeliter interfectus Cosrhoës, & ab eo cui dederat vitam, vt quodammodo manu suâ tenebrio crudelissimus interiret.

Syroes pacem facit cum Heraclio.

Syroës statim occupat Regnum Persicum, & cum Heraclio paciscitur quibus voluit hic conditionibus. Captiui omnes redditi cum Zachariâ, lignum S. Crucis inuolutum, nec visum à Persis, quod hoc anno Constantinopolin delatum est. Exceptus vbique Imperator multis cum acclamationibus, multâque pietate; cùm hoc bellum potiùs in Deum fiduciâ, quàm armis & exercitu confectum esset. Pecuniæ autem & gemmæ ex Perside ad Sergium missæ, naufragio perierunt; mutuò tamen sumptas ab Ecclesijs ex suo reddi iussit Heraclius, atque hoc naufragium maluit esse Fisco, quàm Deo perniciosum.

MVNDI 4681. CHRISTI 628.

Exaltatio S. Crucis.

Reportat Heraclius lignum S. Crucis Hierosolymam, magnificè ornatus; sed vrbem ingredi

non

non potuit, nisi positis vestibus pretiosis, qui Christo crucem suam portanti dissimilior erat: sic enim Zacharias Patriarcha eum admonuit; cuius loco Suidas Modestum, eius ex Abbate successorem, & Ecclesiæ eo absente administratorem supponit. Hinc festus dies Exaltationis S. Crucis 18. Kal. Octob. apud Latinos, quæ apud Græcos 5°. No. Maij recolitur, & Exaltatio quoque nominatur. Inuentionem autem ijdem Græci, quam Exaltationem quoque dicunt, celebrant 5. No. Maij; sed vtramque magnificè, & cum magnâ veneratione.

Exinde collapsum est Persicum Imperium, Regibus sæpè mutatis. A Syroë enim ad Hormisdam, sub quo Arabes Persicum Imperium occuparunt, non toto triennio quinque inueniuntur Reges, qui non plus vno anno, aut minùs 7. mensibus regnarunt; ita Regnis vt & Regibus sua duratio à Deo assignata est, quam tamen contrahunt scelus & crimen, vt rectè facta atque virtutes extendunt. *Imperium Persicum labitur.*

Legationes vndique venere ad Heraclium, etiam ex Indiâ, victos Persas gratulaturæ, qui quam toti Orbi ob superbiam cœperant esse graues & intolerandi. *Legationes ad Heraclium.*

Hoc anno, Heraclij 18., Mahumetes ex Æthribo Fœlicis Arabiæ oppido cum suis Saracenis agrum ad inhabitandum armatus petijt, ac obtinuit; frænum Imperatori datum, & Romanis, ne insolescerent, & à vili hoc agasone sæpe ac turpiter retundendis. *Mahumetis felices ortus.*

MVNDI 4682. CHRISTI 629.

Hoc anno Hæresis Monothelitarum sua fundamenta jecit, cùm Heraclius Hierapoli audisset Athanasium caput Iacobitarum, virum acrem, cui pollicitus est Antiochenum Patriarchatum, si Chalcedonensem Synodum probare vellet. Acquieuit ille, editâ fidei professione in quâ duabus in Christo naturis vnam volunta- *Initia hæresis Monothelitarum.*

tem callidè inseruit, rogauitque Imperatorem, vt Sergium Constantinopolitanum, & Cyrum Phasidis Lazorum Metropolitam consuleret; qui eam approbarunt, & à quibus miserè Heraclius in fraudem, & hæresim inductus est, dum non sibi ab hæreticis cauet, quos audire, Dæmonem auscultare est. Quis autem fuerit Monothelitarum scopus, quæ diuersitas, non est huius operis commemorare.

MVNDI 4683. CHRISTI 630.

Cyrus fit Alexand. Antistes.

Hoc anno mortuo Georgio Episcopo Alexandrino substitutus est Cyrus ille Lazorum & Phasidis Antistes charissimus Heraclio, & cum eo familiarissimè colloqui solitus, ex quo & venenum hausit; quod magno stetit Ecclesiæ bono.

Patriarchæ Gra. densis & Aquil.

Fortunato hæretico Episcopo Gradensi dicecto suffectus est ab Honorio Primogenius; & verò à Romanis Pontificibus, sicut ab Exarchis defensus est Gradensis, vt à Longobardis Aquileiensis; vnde nata sunt inter duas illas sedes odia, & parum consona nomini Christiano æmulatio.

Veneta Respubl. exerit caput.

Vigebat tunc temporis Veneta Respublica, ex tenuibus initiis tempore depopulationis Hunnicæ in paludibus Circumpadanis exorta, quam hoc anno Honorius in suis litteris Christianissimam vocat; quod etiam nomen hisce temporibus maximè promeruit, diffidentibus Principibus Christianis, facta contra Mahumetanos & Turcas murus Christianitatis.

CAPVT

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 630. ad 640.

MVNDI CHRISTI
4684. 631.

HEraclii anno 21. Obiit Impostor Mahumetes vel Mahamedes, sepultus non in vrbe *Mecea*, olim *Ietriiô*, sed in oppido *Medina Tanalbi*, vbi templum magnificum habet quadringentis columnis suffultum. Sepulchrum autem per magnetes pensile, fabula est: immo nec creditur eius cadauer columnis impositum, sed terrâ obrutum, in vicino: & quod indicatur à Mahumetanis elatum subnixumque columelis Cenotaphium, verè Cenotaphium est. Mortuus est autem ex crapulâ, & ebrius, ac à porcis voratus; dignissimis hoc helluone ἐπιταφίοις.

Mahometis mors, & sepulchrum.

Mortuus eodem anno Clotarius Secundus cùm annis 44. regnasset, hæredibus relictis filiis Dagoberto & Heriberto, cui frater dedit Aquitaniam & Occitaniam, licèt aliud statuisset pater. Dagoberto etiam commendauit præfectum Pippinum Neustriæ Ducem, Majorem domus suæ, virum omnibus virtutibus exornatum, ac regno fulciendo parem, ex quo Pipini alii duo Ecclesiæ propugnacula prodierunt. Dagobertum autem Regem statim reliquit sanctus Arnulphus Metensis Episcopus, qui eum instituerat, petiitque eremum vt vacaret sibi, successore sibi relicto Gotrico, quanquam enixissimè à suo alumno retineretur. Neque tamen Dagoberto magnæ sanctitatis Episcopi familiares defuere, vt Chunibertus Coloniensis, Eligius,

Clotari succedit Dagobertus.

ex aurifice, Nouiomensis, eique σύγχρονος Audoënus; omnes ætatis suæ lumina, atque Regni.

MVNDI 4685. CHRISTI 632.

Saracenica grassationes. Eububezer seu Abubachar, Muhumetis successor, Arabum suorum vsus alacritate, quâ eos Pseudoprophetes armarat, circumpositam Gazæ regionem fœdè deuastat, cæso Præside Palæstinæ, qui ei occurrerat; quo tempore in Australi parte Cœli cometes in gladij formam emicuit, præcinuitque clades à Saracenis in Ro. Imperium inferandas; neque veriùs quàm tum, cœlestes illi ignes vnquam cecinere.

Eodem anno iidem Saraceni Ascatorium, qui aliter Iezdezirdes dicebatur, exuerunt regno atque vitâ, ac sibi Principem ex stirpe Mahumetis delegêre, quem appellauere Calyphum. *ÆRA IEZDIZERDIS.* Hinc dicitur ÆRA illa celebris, quæ inde dicitur *Iezdizerdis Persæ*, obitu suo atque clade, quàm vitâ ac morte illustrioris.

Dagobertus aliam vxorem superinducit. Dagobertus, coniuge suâ Gomatrude sterili repudiatâ, suadentibus aulicis adulatoribus, Nantildem puellam superinduxit; quare à sancto Amando Trajectensi reprehensus, qui ideò in exilium actus est: sed fuit hæc pœna Vasconibus fortunata, quorum plurimos etiamnum idololatras perduxit ad fidem. Ita viri sancti felices & infelices semper prosunt; & aliquando plus calamitosi.

MVNDI 4686. CHRISTI 633.

Haumarus de Ro. victor. Mortuo Eububezere Saracenorum Hemiro (sic Principem suum vocant) successit Haumarus vir fortis, qui statim ciuitatem Bostrensem inuasit & cepit. Cùm autem ei occurrisset cum exercitu Theodorus Heraclij frater, turpiter victus est. *Fugit Heraclius.* Quibus auditis Imperator, præfectis aliis ducibus exercitui suo, quasi omnia desperans, recessit ex Syriâ Constantinopolin, in

in quam & lignum S Crucis vt in tutiorem locum detulit: quantùm ab illo mutatus, qui superarat Cosrhoëm; sed tum confidebat Deo; nunc per hæreticos, quibus addictior erat, eidem parabat bellum.

Cyrus Alexandriæ Patriarcha hoc anno indictâ Synodo, nouem Capitulorum expositione probatâ, per Sergium Episcopum Constantinopolitanum Monothelitis vt in Ecclesiam irrumperent, aperuit viam. Sed ei acriter restitit Sophronius, tum duntaxat monachus, sed eodem anno datus in sede Hierosolymitanâ Modesto successor, litteris ad Sergium & Honorium datis, quibus conficiebat non esse tantùm admittendam vnam in Christo voluntatem, & operationem Theandricam, sed duas voluntates & operationes, quas tacuerat Cyrus, sub *Theandrica* voce pulcherrimâ, turpe venenum occultans. Sergius ergo ad Honorium scripsit quæcumque in hâc causâ acta fuerant coram Imperatore Constantinopoli, addiditque sibi æquum videri, vt suppressis illis vocibus, duarum & vnius voluntatis, pax Ecclesiæ redderetur; quod cùm suis litteris probasset Honorius, inde natum vt Monothelita à multis creditus sit, nec adhuc discussa calumnia, etiamsi sanctus Maximus in disputatione contra Pyrrhum, eam penitùs disjecisse videretur.

Monothelitarum initia.

Cur Honorius creditus Monothelita

Synodus IV. Toletana hoc anno celebrata est; in quâ inter alia distinctè pronunciatum, Spiritum sanctum à Patre Filioque procedere: Tumque videtur commissum onus sancto Isidoro Hispalensi vt Ecclesiasticum Officium ordinaret per vniuersam Hispaniam celebrandum: quod deinceps Mozarabicum dictum, quasi Mixtarabicum, quia eo non tantùm liberi Hispani, sed etiam inter Saracenos viuentes serui, dicti Mixtarabes, vterentur. Nec plura de hâc voce, quæ multùm hactenus eruditos torsit.

Officium mozarabicum.

MVNDI 4687. CHRISTI 634.

Saraceni Damascũ capiunt, & Ægyptum.

Hoc anno Saraceni multis prœliis Romanos profligarunt, multasque Syriæ ciuitates ceperunt, inter cæteras Damascum, in quâ tum parentes sancti Io: Damasceni (dicebatur is proprio nomine Mansur) cum magna opinione virtutis degebant, admoti etiam à Saracenis muneribus publicis; neque enim victores illi quidpiam negotij Christianis facessebant, tum Imperii sui quàm Religionis sollicitiores. Capta quoque Ægyptus ab iisdem; eamque Deus maluit esse Saracenam, quàm infici erroribus Monothelitarum.

Osualdi Regis Angl. victoriæ, & pietas.

Osuualdus Anglorum rex, nepos ex sorore Edumdi Regis nuper extincti, Carduellam Tyrannum magis refertum copiis, auxilio crucis deleuit ac interemit; euocatoque ex Scotiâ S. Aidano, Beruiciorum gentem sibi subditam ipse, interpretis functus munere, asseruit Christo; factus ex Rege, Dei præco, ac prope gentis Apostolus. Sed & Deus ipsi rependit vicem, eique subdidit Britannos, Pictos, Scotos & Anglos, inter quos distributa erat tota Britannia; quia nunquam passus est Deus se à mortalibus liberalitate superari.

MVNDI 4688. CHRISTI 635.

Saraceni totam Syriam occupant.

Vniuersam Syriam hoc anno occupauere Saraceni, Duce Homaro, profligato cum suis omnibus copiis Sergio Duce Palestinæ, ac obsessâ Hierosolymâ, vt deplorat in oratione Natalis Domini Sophronius: ex quo edisces miserum Syriæ atque Palestinæ statum per grassatores Saracenos, qui his excursionibus ad longiores præludebant.

MVNDI 4689. CHRISTI 636.

Hierosol. capta.

Saraceni capiunt Hierosolymam: quorum Rex Homarus templum Salomonis reparari iussit,

iuſſit, quod voluit eſſe Meſquitam ſeu Baſilicam ſuæ religionis. Sophronius obiit ex mœrore, cuius occupauit locum Sergius Ioppenſis Epiſcopus, hæreticus, quid enim aliud, quàm hæc vltima ſub Saracenis Eccleſiæ deſolatio expectaretur?

Obiit hoc anno ſanctus Iſidorus Epiſcopus Hiſpalenſis, frater ſancti Leandri, filius Seueriani Ducis Carthaginienſis, vir æquè doctus, & ſanctus, ex Gothorum proſapiâ, cui ſucceſſit Theodiſcus natione Græcus, qui libros Iſidori corrupit. Depoſitus à Synodo, tranſiit ad Arabas, factus Mahumetis ſectator; vnde qui fuerint eius mores intelliges, cùm *nemo repente* fiat *turpiſſimus*. *Iſid. Hiſpalenſis moritur.*

MVNDI	CHRISTI
4690.	637.

Capta eſt hoc anno à Saracenis Antiochia, quando ſancti Ignatij Martyris corpus translatum eſt Romam, Chriſtianis efferentibus ſanctorum lipſana, quæ pluris quàm bona ſua faciebant. *Antiochia capta à ſaracenis*

MVNDI	CHRISTI
4691.	638.

Concilium Toletanum V. hoc anno celebratum eſt; in quo ſtatutum etiam ex Regis & procerum ſententiâ, vt qui Rex in Hiſpaniâ præeſſet, interpoſito iuramento polliceretur ſe nullomodo paſſurum aliquem in Regno ſuo viuere, qui non eſſet Catholicus, & ſi quis hanc legem reuelleret *eſſet anathema Maranatha in conſpectu Dei, & pabulum efficeretur ignis æterni, &c.* vnde conficit Baronius Catholici nomen Hiſpaniæ Regibus indictum eſſe; quod extremis hiſce temporibus glorioſiſſimè conſeruarunt. *Catholicæ nomen Regi Hiſpano datum.*

Honorius, anno ſedis ſuæ 12. cum menſibus ferè quinque, mortuus eſt 4. Id. Octobris; vir cui multùm debet Eccleſia, quantumuis aliqui ſcioli reclament; qui compoſiti cum ſancto Maximo Martyre huius Pontificis defenſore pu- *Honorius moritur.*

miliones cum Hercule videntur esse collati, compositè ac turpiter irridendi.

Succedit Honorio Seuerinus. Electus est in eius locum Seuerinus, sed quando, ignoratur; at delectum esse constat à Clero, non tamen approbatum ab Heraclio, qui aliquid ab eo iniusti postulabat; immo Palatium Lateranense ab Exarcho Isacio direptum est, & prædæ aliquid Constantinopolin missum; quare intelligendum de eius ordinatione, quòd vulgò scribitur vacasse sedem ab obitu Honorij annum vnum, menses 7. & dies 17. cùm tamen antea à Clero Rom. Pontifex sceleclus esset: sed inaugurationem accipere à Principibus Tyrannis prohibebatur: quibus meriti sunt Imperatores Græci, vt deinceps in Italiam & Romam nihil possent.

Ariouuald. Long. succedit Rotharis. Ariouualdo Principe Longobard. mortuo post regni sui annos 12. succedit Rotharis: quo imperante per vrbes huic subjectas visi sunt Episcopi duo, Catholicus vnus, alter Arianus; scriptæ tum quoque Longobardis leges, Edicti nomine, cùm antea inter eos consuetudo tantùm valeret; quam mirum est supra annos septuaginta Barbarum populum vtcumque in officio continuisse.

MVNDI 4692. CHRISTI 639

Ecthesis Heraclij. Celebris est hicannus Heraclij Ἐκθέσει, quam Sergius Constantinopoli in Pseudosynodo confirmauit, laudauit & Cyrus Alexandrinus; sed missa Romam, à Seuerino Cleroque Romano anathemate perculsa est. Tum ergo Seuerinus sedebat Summus Pontifex, qui deinceps exagitatus à ministris Imperatoriis, mensibus tantùm duobus, & quatuor diebus sedit. Defunctus est enim 4. Non. Augusti: & cùm vacasset Ponti-

Io. IV. succedit Seuerino. ficatus mensibus 4. diebus 9. pridie Kal. Ian. electus est Ioannes IV. natione Dalmata, non tam ad honorem, quàm laborem maximum euectus.

Tum

Tum etiam fato fructus est impius Sergius Episcopus Constantinop. cùm huic sedi præfuisset annis 30. & aliquantò plus: cui successit impietate geminus Pyrrhus Chrysopolitanus Monachus electus ab Heraclio, vt ipse ab eo in profundum erroris immergeretur. *Pyrrhus Const. succedit Sergio.*

Dagobertus hoc anno expulsis pellicibus ad se redijt, atque ex legitimâ vxore Regentrude suscepit Sigebertum, quem baptizari voluit à S. Amando, ab exilio reduci, à quo flexis genibus Rex veniam poposcerat. Hic autem puer dum sacro elueretur fonte, diebus ab ortu 40. distinctè respondit *Amen*; cuius miraculi testis fuit omnis Curia, nec eâ de re nisi à stolidis potest dubitari. *Dagobertus ad se redit.*

MVNDI 4693. CHRISTI 640.

Ioannes Papa damnat Ectesin Heraclij, quam damnauêre quoque Episcopi Africani, operâ S. Maximi Martyris viri doctissimi, qui per vim factus à Commentarijs Imperatoris, vbi vidit Monothelitarum hæresin spargi, Palatium reliquit, venitque in Monasterium Chrysopolitanum vbi Abbas creatus est; & relinquens Orientem, quem flagrare videbat, Occidentem petijt, quò malum nondum peruaserat, authorque fuit Africanis Episcopis vt eam impiam Ectesin sacris fulminibus afflarent. Quod vbi innotuit Heraclio, negauit esse suam, sed Sergij demortui, qui id negare non posset; sed dum eam non proscripsit, asseruit hominibus naris emunctæ suam esse. *S. Maximus in Africam transit.*

Mortuus est id temporis Cyrus Alex. Patriarcha, cui successit Petrus haud melior. Macedonius quoque successit nequissimo Athanasio in sede Antiochenâ: & deinceps non inueniuntur nominati Antiocheni Præsules vsque ad Macarium tempore Sextæ Synodi, his omnibus nequaquam meliorem. *Cyro Alexand. succedit Petrus.*

Hoc tempore florebat S. Richarius Abbas cha- *Sancti Viri*

cum Illustres in Francia. charissimus Dagoberto, & cuius operâ maximè ad meliorem frugem rediјt; viuebat & S.Faro, relictâ Regis aulâ factus Clericus; itemque eius soror S.Fara seu Burgundo.Fara Abbatissa, quondam S. Columbani discipula, at sui fratris Magistra: quorum precibus, & sanctis adhortationibus factus est religiosior Dagobertus, simulque fortunatior.

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno 640. ad 650.

MVNDI	CHRISTI.
4694.	641.

Heraclio succedit Constantinus Imper. HOc demum tempore, vbi imperasset vno anno supra triginta Heraclius, animi mœrore, varijsque corporis ægrotationibus, quarum maxima fuit hydropisis, exagitatus, infelicem reddidit animam. Successit ei jam designatus Augustus Constantinus eius filius, qui assiduo morbo quatuor menses decurrit, veneno illi, vt creditur, à Martinâ Augustâ propinato: cuius filius Heraclius Iunior seu Heracleonas, Pyrrho Episcopo adnitente, creatus est Imperator. *Ei succedit Heraclius Iunior.* Hic post sex menses à Senatu exauthoratus, relegatus est cum matre, cùm hæc linguam, ille nasum perdidisset. Imperator ergo creatus est Constantini filius Constans; quem tamen alij Constantium, alij *Ei Constans.* Constantinum nuncupant. Sic Heraclius impius, non tantùm in se, sed in suis liberis infelix fuit.

Ioanni IV succedit Theodorus. Obijt tum quoque Ioannes IV Papa, cùm sedisset annum vnum, menses 9. dies 6. liberalitate in redimendis captiuis celeberrimus. Cui successit post vnum mensem, ac dies 13. 7°. Kal. Decemb.

cemb. Theodorus Episcopi cognominis filius, patriâ Hierosolymitanus, qui captâ vrbe suâ fugiens, Romæ Pontificatum inuenit.

MVNDI CHRISTI
4695. 642.

Pyrrhus Episcopus Constantinopolitanus, accusatus conspirationis cum Martinâ Augustâ propinati veneni Constantino Imperatori, veritus aliquid grauius, in exilium sponte profectus est in Africam, cùm sedisset annos duos, menses 9. ac dies totidem. Huic subrogatus est à Constante hæretico Monothelitâ Paulus eiusdem farinæ vir nefarius. Sic in Oriente plurimùm patiebatur Ecclesia, quàm hinc hæretici, inde Saraceni vexabant. *Pyrrhus exul in Africa succedit ei Paulus.*

Hoc anno, sicut eius antecessor antea fuerat, cæsus est à Pendâ Rege Merciorum pagano Osualdus Rex Nordhumbrorum; cuius vita, plena pietatis ac virtutis, indignâ morte terminata est quidem, sed quam Deus multis miraculis illustrauit. *Mors Osualdi Regis.*

MVNDI CHRISTI
4696. 643.

Homarus Princeps Saracenorum, reparans templum Hierosolymitanum Salomonis sibi atque suis opere semper corruente, monitus est id à Cruce contingere, quæ in monte Oliuetano stabat: & verò eâ sublatâ absolutum est ædificium, eleganti opere; quod & multis possessionibus locupletatum: vnde passim à Mahumetanis disiectæ sunt cruces, eorum nefandæ sectæ terricula. *Cruces à Saracenis deiectæ.*

Hoc anno Mauritius Chartularius & Isacius Exarchus, Palatij Lateranensis expilatores, sacrilegij sui pœnas exsoluere: hic enim mox diuinitus ictus interierat: ille sibi Tyrannidem arrogans victus à Dono militum magistro, Romæ fugit in Ecclesiam, vnde retractus, missusque Rauennam, capite mulctatus est; leuioribus m bo supplicijs magnum sacrilegium eluerunt. *Sacrilegi mulctati.*

Sige-

MVNDI 4697. CHRISTI 644.

S. Sigebertus Anglus. Sigebertus Eastanglorum rex pijssimus, cùm reliquisset cognato suo Regnum, monasticæ vitæ desiderio, cæsus pariter à Pendâ Rege Merciorum Ethnico longius martyrium breuiori finijt, citiùs etiam quàm sperauerat æternum regnum consecutus. Florebat autem sub eo S. Furseus Hibernus, magnus in Britanniâ Religionis propagator, & oratione, ac miraculis potens.

Dagoberti pia opera. Dagobertus Francorum Rex, circumpositis gentibus deuictis, paceque armis gloriosè partâ anno regni sui 14. multa munera in Ecclesias effudit, vt Deo grates haberet, & quo posset modo in earum largitorem suas diuitias reffunderet: atque vt criminibus præteritis vtcumque faceret satis, in Ecclesijs à se locupletatis ter in hebdomadâ sacrificium ἀ'μαἰνατον offerri jussit; quæ non caruisse fructu visiones quædam post eius obitum docuisse putantur, quibus tamen potes derogare fidem sine periculo pietatis.

MVNDI 4698. CHRISTI 645.

Disputatio S. Maximi contra Pyrrhum. Contigit hoc anno in Africà celebris illa inter Pyrrhum Monothelitam & S Maximum, curante Gregorio Patricio Africæ præfecto, disputatio; in quâ conuictus Pyrrhus palinodiam recinuit, pœnitensque Romam missus in communionem receptus est, eique restitutus Patriarchatus, Romano Pontifice Theodoro ei omnia magnificè sufficiente. Tum quoque scripsit pro se Apologiam S. Maximus, vocatus in crimen quasi tres in Christo voluntates admitteret: sed multa aduersus se jactata, elegantibus scriptis, & sed & vitâ longè meliùs confutauit.

Homarus cæsus. Homarus cæsus per fraudem à sicario Persâ, finem viuendi, furendique fecit; cui suf-

fectus

fectus est Hoamen consanguineus, à Deo quoque aduersus Christianorum scelera concitatus.

MVNDI CHRISTI
4699. 646.

Gregorius præfectus Africæ contra Imperatorem rebellauit hoc anno; quando & eiusdem prouinciæ Episcopi petierunt vt Monothelitæ, & eorum princeps Paulus Constantinop. Episcopus anathemate ferirentur. Quare ad eum acerrimas litteras misit Theodorus Papa, cum formulâ fidei, & anathemate, quo Monothelitæ ferirentur; quibus tamen territus non est vir nefarius, plus Imperatori suo confidens, quàm reueritus Deum. *Rebellat Gregorius.*

MVNDI CHRISTI
4700. 647.

Saraceni hoc anno distractam inter Imperatorem & Georgium præfectum Africam, belloque ciuili sese dilacerantes, inuaserunt. Victum enim Gregorium in eâ potentiorem, expulere, totamque sibi reddidere vectigalem, Romanis etiam eorum victorias promouentibus. *Saraceni Africa potiuntur.*

Contigit hoc anno ventus vehementissimus, quo multæ Stylitarum columnæ disturbatæ sunt, in quibus viuebant Anachoretæ plurimi Simeonis magni æmuli, non habitationis tantùm sed & virtutis. *Ventus ingens.*

Mortuus est hoc anno Regni sui 16. Dagobertus Rex Francorum; qui graui correptus morbo in oppidum S. Dionysij se referri iussit, vt hic animam efflaret religiosiùs, vbi maiora pietatis suæ, atque liberalitatis monimenta defixisset. Reliquit filios successores duos, Sigebertum & Clodouæum secundum, hunc Neustriæ, illum Austrasiæ Regem, vti moriens testamento cauerat. Animam autem eius à Dæmonibus raptatam, inter multa verbera, fuisse ad Æolia loca, & liberatam à SS. Dionysio & Mauritio, credes si voles, *Dagobertus moritur.* *Ficta, & picta de eo fabula.*

cùm

cùm ea visio tantùm testimonio vnius boni Eremitæ Ioannis nitatur, quã Ausoaldus Episcopus putatur confinxisse in odium Dagoberti, quia Ecclesiam sancti Hilarij Pictauiensem, spoliarat, vt Sandionysiacam exornaret; eaque postea à Monachis nimiùm credulis in Ecclesiâ depictâ est perlubenter, ne ijs eueniret quod Pictauiensi Basilicæ contigisset.

MVNDI	CHRISTI
4701.	648.

Paulus Constantinopolitanus videns vtique damnatam Monothelitarum hæresin, suamque damnationem jam ex Ecclesiarum valuis pendere, author fuit Constanti vt edictum proponeret dictum *Typum*; quo ad conciliandam Ecclesiarum pacem, vtrique parti, Catholicæ & Hæreticæ, silentium indiceretur de vnâ aut duabus in Christo voluntatibus & operationibus. Sed hoc silentium hæreticum erat, & in Ecclesiæ veram religionem profitentis perniciem comparatum. Qui autem scriptor recens Typum putauit hominem esse, meliorem se Theologum, quàm historicum exhibuit.

Typus proponitur.

Theodorus autem Papa tum excommunicauit Paulum, sicut & Pyrrhum, operâ Olympij Exarchi ad hæresin reuocatum, collectâ Synodo, in quâ ferunt aliqui Pontificem infudisse de sanguine Christi Domini in atramentum, quo hæc anathemata scripta sunt; sed redditur id suspectum, quòd nulla fiat eius in ritibus Ecclesiasticis mentio. Cæterùm Pyrrhus in Orientem redux, gratiam Imperatoris recuperauit, factus deinceps ei tam charus, quàm Deo inuisus fuit.

Theodorus excommunicat Paulum, & Pyrrhum, cum sanguine Christi.

Paulus interea Constantinopoli in Romanos Apocrisarios, ijsque adhærentes Catholicos, sæuijt, quorum aliquos verberibus subiecit, alios carceri mancipauit. Diripuit etiam eorum Oratorium, vt grassaretur quoque in inani-

Paulus insurgit in Rom. Ecclesiam.

inanima; denique ita se gessit, vt bellum Rom. Ecclesiæ, per quam damnatus erat, indixisse videretur.

Eodem anno Saraceni Cypro Insulâ potiti sunt captamque Constantiam exciderunt, jam à Deo fortes, qui ad castigandum Romanum Imperatorem immittebantur. *Cyprus occupata à Saracenis.*

MVNDI 4702. CHRISTI 649.

Cùm Theodorus sedisset annos septem, menses 5. dies viginti, obiit pridie Id. Maij, locumque post mensem vnum, dies sexdecim, Kal. Iulij reliquit S. Martino patriâ Tudertino, & spem martyrij certissimam. *Theodoro succedit S. Martinus.*

Statim ergo Martinus collegit Synodum Lateranensem, cui interfuere 100. Episcopi, inuitantente potissimùm S. Maximo, qui & ipsi interfuit, nec tamen eidem subscripsit, quia id nondum juris Abbatibus Ecclesia concesserat. In eo Concilio, quod ipse Martinus vocat Generale, damnati sunt Sergius, Pyrrhus, & Paulus, & Theodorus Episcopus Pharanites primipilus Monothelitarum, eorumque libri proscripti. Anathemati quoque subiectus Typus, licèt gratiæ loco de concesso Pontificatu tantùm eius subscriptionem Constans à Martino postularet; sed apud sanctum Pontificem Deus præualuit, & magis Dei furorem ac minas vir sanctus veritus est, quàm Imperatoris. *Synodus Ro. sub Martino.*

Nec tantùm minis egit Imperator & epistolis, sed re, atque factis, misso Romam qui Typum promulgaret Olympio Exarcho, ob hæc hæretico denunciato. Hic primò excitatâ per milites seditione, cùm nihil in Pontificem potuisset, immisit postea in eundem Spatarium suum seu Armigerum, qui eum sacra peragentem ad aram trucidaret: Sed cùm sicarius ille à Deo excæcatus esset, territus Olympius, rediit in gratiam cum Martino, quem *Olympius Exarchus in Martinũ missus.*

quem ipso Imperatore potentiorem experiebatur.

MVNDI 4703. CHRISTI 650.

Hoc anno missi sunt in exilium à Constante Imperatore sancti Martinus Papa & Maximus Abbas.

Martinus Papa exulat. Et in Martinum quidem Constans multa crimina confinxit; propter quæ Calliopam Exarchum misit Romam cum exercitu, vt eum expelleret: Is vrbem & Ecclesiam ingressus armatus, Martinum extraxit volentem (hic enim suos armis agere impediit) atque podagrâ grauiter ægrotantem, noctu imposuit naui, abduxitque Naxum 13. Kal. Iul. vbi annum totum ægrotauit, pessimè habitus à custodibus suis, vt malis edomitus Constanti acquiesceret. Sed hæc crudelitas eum firmauit magis, & in eius animo accendit robur, quo par, immo superior factus est Imperatori.

S. Maximus relegatur. S. Maximus paulò ante Martinum captus, constrictusque vinculis, Constantinopolim perductus est, per vias sine calceis & amictu tractus ignominiosè. Hîc autem cùm respondisset accurratè calumniis sibi impositis coram Senatu suadente Paulo à Constante relegatus est in Thraciam cum duobus Anastasiis discipulis suis; (quorum vnus erat S. R. E. Apocrisarius) quibus comitibus redditum est exilium viri sancti mitius, vt Imperatoris sæuitia magis eluxit.

CA-

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 650. ad 660.

MVNDI 4704. CHRISTI 651.

Osuuinus Rex Angliæ, amici sui proditione cæsus, terrestre regnum cœlesti permutauit, cuius mors nulli minùs, quàm eam subeunti, damnosa fuit. *Osuuini mors.*

S. Martinus Pontifex ex insulâ Naxo deportatur Constantinopolin ad diriora tormenta subeunda. Hic feminudus, & catenis ferreis toto corpore vinctus, per Vrbem à carnificibus tractus est, indeque in tetrum carcerem coniectus, pressurâ vinculorum, frigore & inediâ maceratus est. Et ferro finiisset vitam, nisi eius cædem moriens Paulus dissuasisset Imperatori: (tum enim Episcopus ille nequam obiit induratus in hæresi, sed suam diritatem in Martinum confessus) itaque carceri mancipatus est dirissimo, sex totis mensibus, & donec Chersonam ad oram Ponti deduceretur exul; vt esset ille locus duorum Pontificum Clementis & Martini exilio atque obitu memorabilis. *S. Martinus vexatur, & Chersonã mittitur.*

MVNDI 4705. CHRISTI 652.

Martinus deducitur Chersonam, quò peruenit Idibus Maij, vt hîc fame moreretur: locus enim erat tam asper, vt hîc panis ne quidem audiretur nomen, accolæ omnes gentiles essent. Romæ antem, vrgente Calliopâ Exarcho, Pontifex creatus est a Clero Rom. Eugenius 5. Id. Augusti; vir erga pauperes munificentissimus, & di- *Chersone locus Exili S. Martini.*

& dignus qui Martini absentis Vicarius esset.

Pyrrhus in locū Pauli restituitur. Paulo mortuo restitutus est Pyrrhus, ac præmium Apostasiæ suæ recepit Episcopatum, quo tantùm potitus est mensibus quatuor, & diebus viginti tres, quia diutiùs homo sceleratissimus viuere non debebat.

S. Emmerannus in Bauaria martyr. Celebris fuit hoc anno Martyr Emmerannus Episcopus Ratisponensis sub Theodone Bauariæ Principe, qui sibi crimen stupri passus est impingi, vt nobilem juuenem liberaret; quod cùm fecisset, innocentem se ostendit; nihilominùs Principis filius Lantbertus, vt Otæ sororis suæ stuprum vlcisceretur, eum cædi jussit X. Kal. Oct. priùs singulis membris mutilatum, excæcatum, & elinguem, cùm tamen sine linguâ multa prophetice prædixerit, multis miraculis post obitum clarus, & factus Christi innocentis peccatores redimentis imago.

MVNDI 4706. CHRISTI 653

Pyrrho succedit Petrus. Successit Pyrrho Petrus, illi impietate par, qui statim dedit litteras ad Eugenium; reiectas tamen à Clero Romano, propter ambages heterodoxis familiares.

S. Iodocus. Obiit hoc anno in agro Pontino S. Iodocus filius Principis Britonum Regis, qui spretis aulæ deliciis diu peregrinatus, hîc tandem semper immotus futurus conquieuit.

Colossus Rhodius effractus. Hoc anno, Constantis Imp. 12. Mahuuias Saracenorum Princeps occupatâ Rhodo Colossum illum celebrem, humi jacentem, vendidit cuidam Iudæo Emeseno, qui in partes confractum extulit, oneratis eius ære nongentis camelis; is celeberrimi huius operis exitus fuit.

MVNDI 4707. CHRISTI 654.

S. Martinus moritur. Succedit ei Eugenius. S. Martinus Papa hoc anno Chersonæ in Ponto ex miseriis obiit prid. Id. Nouembr. miraculis clarus & fortitudine suâ instar maximi miraculi. Qui autem erat eius Vicarius Euge-

Eugenius, accedente Cleri consensu statim factus est Pontifex; quod ne fieret, vita tantum Martini prohibebat, ne Ro. Ecclesia biceps esset.

Constans ad Phœnicem vrbem Lyciæ, nauali prælio dimicans cum Saracenis, adeo turpiter victus est, vt veste mutatâ, relictis omnibus fugere compulsus sit. Pridie quam dimicaretur somniarat se versari Thessalonicæ, vnde ei ab aulicis promittebatur victoria, sed aliter vocem Thessalonicam intelligi miser deprehendit Θὲς ἄλλῳ νίκην, cede alteri victoriam, eamque à se dimissam, Saraceno esse concedendam. *Constans à Saracenis victus.*

Mortuus hoc anno Rotharis Longobardus, regnum suum reliquit filio suo Rhodoaldo, cùm regnasset annis sexdecim, mensibus quatuor. Hic licèt Arianus, quia in S. Ioannem Prodromum pius exstiterat, vindicatus est miraculo à Latrone qui ei mortuo detraxerat ornamenta; adeo in sanctos pietas quantumuis scelerato nocuit nemini. *Rothari succedit Rhodoaldus.*

MVNDI 4708. CHRISTI 655.

Mortuus est hoc anno Eugenius Pontifex, eique post mensem vnum & dies 23. successit Vitallianus, patriâ Signinus: quem Constans etiam muneribus prosecutus est, oblato Ecclesiæ S. Petri libro Euangeliorum gemmis exornatissimo. Finxit etiam se Catholicum esse sicut & Petrus; sed huius in 6. Synodo fraus patuit; illius artes, vt sibi Clerum populumque Rom. demereretur, à se exilio ac morte S. Martini abalienatum. Ita nunquam heterodoxis cedendum est, quos res tantùm caducæ ad sanam mentem reuocant duntaxat in speciem. *Vitallianus succedit Eugenio.*

MVNDI 4709 CHRISTI 656.

Constans S. Maximum ad suas partes trahere niti- *S. Maximus resistit*

Constãti. nititur, Byziæ in Thraciâ exulantem, per tres legatos, Patricios duos, & Episcopum sectæ huius doctissimum. Sed ij à Sancto Abbate adeò conuicti sunt, vt ad fidem recipiendam parati discederent. Reuocatus est itaque Constantinopolin; sed cùm constantior in verâ fide videretur, relegatus est Perbera, Thraciæ locum deterrimum, vt malis tandem frangeretur; verùm nec blanditiis, nec acerbitate Constans in sanctum virum profecit, quem expertus est se longè constantiorem.

Annũciationis dies in Hispania. Celebrata est tum Synodus x. Toletana, cui præfuit Eugenius Toletanus, vbi dies Annunciationis B. Virginis reiecta est in octauum diem ante Natalem Domini, quòd tempore Quadragesimæ, & Paschali, commodè celebrari non posset; postea tamen rediit in diem suum, & 8. Kal. Aprilis, plusque rei veritati quàm quorumdam pietati indultum est. Celebre quoque est illud Concilium publicâ pœnitentiâ Potamij Episcopi Braccarensis, qui fornicatione pollutus occultâ, crimen fassus est, & pœnitentiam perpetuam egit, lugentibus omnibus, qui de eo statuebant.

MVNDI 4710. CHRISTI 657.

S. Maximus cum sociis dirè tortus. S. Maximus cum duobus Anastasiis sociis suis, curante Thomâ Episcopo, Constantinopolim reuocati sunt, verbo vt redderent rationem criminum proditionis ac lesæ majestatis, reuerâ vt cum Monothelitis communicarent, & veram eiurarent fidem; cùm neutrum præstare voluissent, Maximum & Anastasium distentos in Equuleo Præfectus Vrbis tam grauibus verberibus affecit, vt nulla pars esset in eorum corporibus integra; sicque laceros in carcerem coniecit. Sequenti die renouatis iisdem tormentis, verberatis insuper, præcisæ sunt linguæ, sine quibus nihilominus articularè locuti sunt. Itaque per medium forum ad ludibrium tradu-

traducti, amputatis dextris in acerbissimum exilium nudi amandati sunt. Eamdem subiit vicem alter discipulus Anastasius, S. R. E. quondam Apocrisarius, nisi quòd verberibus laceratus non est; tres amore vitâque coniunctissimi, neque fide neque passione disiuncti sunt.

S Eugenius Episc. Toletanus moritur Id. Nou. cui successit ex monasterij præfecto S. Hildephonsus, quem præsentiâ suâ sibi charissimum Beata Virgo, & veste candidissimâ cohonestauit cùm eius laudes cecinisset. Vidit autem eam sacro eius Assumptionis die, aut certè Expectationis 15. Kal. Ian. in suâ sede Episcopali sedentem; quare deinceps in eâ sedere ausus est Episcoporum nemo, præter Sisibertum, qui eam perdidit, in exilium missus. Præterea sanctissima Dei mater eidem pollicita est æternam felicitatem, quo nullum mortali homini dari maius beneficium potest, nullum promitti. *S Eugenius Toletanus moritur.*

Obiit hoc anno ex veneno, vti creditum est per Grimoaldum propinato, Sigebertus Francus Austrasiæ Rex pientissimus, etiam inter sanctos relatus Kal. Febr. expeditione vnâ infeliciter susceptâ aduersus Thuringos, à quibus superatus est. Eius opus est illustre monasterium Stabulense in agro Luxemburgico. Adoptarat Ildebertum, filium Grimoaldi Maioris suæ domus, cum prole careret; sed cùm postea Dagobertum suscepisset, adoptatus naturali præualuit; Immo hic traditus Didoni, seu Dadoni Episcopo Pictauiensi, in Monasterium Scotiæ Clericus amandatus est. Franci Neustrij porrò tantum scelus impunitum nequaquam reliquere; (stupidè quiescente Clodouæo) irrupere enim in Austrasiam, Ildebertum in pugnâ interemere, Grimoaldum captiuum abduxere Parisios, vbi tormentis excarnificatus pœnas atrocissimas *Sigeberto succedit Chilpericus.*

atrocissim' criminis dedit. In eius locum substitutus est à Francis Chilpericus secundò genitus Clodouæi, adolescens prauæ indolis, & quem ea dignitas non reddidit meliorem.

MVNDI 4711. CHRISTI 658.

Episcopi Constantinopolitani. Mortuo Thomæ Episcopo Constantinop. successit Petrus Ecclesiæ Syncellus & Vasorum custos, in Actis 6. Synodi dictus Catholicus, non sine suspicione legitimâ corruptelæ, sicut & in eius antecessore.

Pax cum Saracenis. Mahuuias, Princeps Saracenorum, suorum seditione exagitatus fœdus init cum Constante, ei pollicitus in singulos dies mille nummos cum equo, & seruo; sed ea pax tenuit, quandiu domesticus tumultus stetit.

MVNDI 4712. CHRISTI 659.

Constans fratrem cædit, à quo terretur. Constans Imperator fratrem suum Theodorum, à quo offensus erat, in Diaconum consecrari jubet, & mox interfici, vt bis in eum impius esset. Sed ab eo tempore visus est sibi eum videre in habitu Diaconi poculum offerre cum his verbis *Bibe frater*; quare miser in Siciliam nauigauit, spretâque Constantinopoli, Syracusas elegit Imperij sedem. Cùmque euocasset vxorem ac liberos, eos Constantinopolitani dimittere noluerunt. Mutatione autem loci somnium non mutauit, instar Caini, ad recordationem sui fratricidij semper exhorrescens.

Pax cum Saracenis abrupta. Mahuuias jam æmulo Haly sublato pactum tributum eiurat, & aduersus Persas primò, postea aduersus Romanos bellum interruptum suscipit, nec leuioribus successibus rem Saracenicam promouet.

Obijt Rex Longobardorum Rhodoaldus, regni sui anno 5. cæsus à subdito suo, cuius vxorem polluerat. Ei successit Aripertus filius Gundibaldi, qui germanus fuerat Reginæ Theolindæ. Tum autem Monomachia in Italiam inducta est, quod crimen

Monomachia primò in Italia.

crimen oblato duello refutabatur, cuius autor fuit primus Carellus, qui reginam Adulterij accusatam, confecto accusatore, purgauit; apologiâ ex æquo plenâ sæuitiæ, atque iniquitatis.

MVNDI 4713. CHRISTI 660.

Clodouæus, graui fame sæuiente, apsidem Argenteam, quâ pater eius Dagobertus sepulchra S. Dionisij & Sociorum eius texerat, & fregit & pauperibus per Abbatem distribuendam curauit; quod quidam pietati, alij crimini verterunt. Ferunt & os ex corpore S. Dionysij eum fugisse, ideoque deinceps in amentiam versum, & regnum defecisse; quæ somnia sunt otiosorum hominum, historiam ex rebus suis potiùs, quàm ex veritate metientium. *Clodouæi in pauperes pietas.*

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 660. ad 670.

MVNDI 4714. CHRISTI 661.

Mortuus hoc anno S. Amandus Traiectensis Episcopus, dictus Apostolus Flandrorum, variè ab hominibus exercitus, vt Dei negotia promoueret. *S. Amandus.*

MVNDI 4715. CHRISTI 662.

Celebrata sunt hoc anno in Gallijs Concilia Clypiacense & Cabillonense, ac Monasterium S. Dionysium à ditione Episcopi Parisiensis disiunctum, cui hactenus paruerat; vt deinceps ab vno Rege penderet, atque summo Pontifice, Monachi hic præter Abbatem cui obsequerentur haberent neminem. *Concilia, & priuilegia in Gallia.*

MVNDI 4716. CHRISTI 663.

Constans Romam venit. Constans hoc anno Romam venit, magnificè susceptus à Vitalliano, qui ei cum Clero ad sextum lapidem processit. Orthodoxum autem se professus, denaria Ecclesijs obtulit; sed Vrbis aliunde & Basilicarum ornamenta sustulit, sinistrâ donans, dexterâ rapiens: Inde Neapolim profectus, tandem Syracusas venit, quam sibi sedem ærumnosæ vitæ miser delegerat.

Ariperto succedit Grimoaldus. Ariperto Longobardorum Regi defuncto successit Grimoaldus, vir bellicosus, & fortis; qui ex Arij fautores Catholicus est factus à S. Ioanne Episcopo Bergomate; ideoque S. Ambrosio Mediolani nobilem Ecclesiam statuit, vt se Arianis inimicum fateretur, quorum fortissimum aduersarium veneraretur ac coleret.

MVNDI 4617. CHRISTI 664.

Constantinus Ioann. Successor in Episc. Const. Io. Episcopo Constantinopolitano defuncto successit Constantinus, quem fuisse Catholicum nihil prohibet, quòd ab Vrbe abesset acerrimus Catholicæ fidei oppugnator.

Clodouæi II obitus. Obiit hoc anno Clodouæus II. cùm regnasset annis circiter duodeuiginti, relictis tribus liberis, Clotario, Childerico, & Theodorico ex S. Bathilde, quæ statuit egregia monasteria Scalarum, propè Parisios, fœminarum, & S. Petri Corbeiēsis, propè Ambianum, virorum, vt vtriusque sexus haberet semper ad Deum deprecatores.

S. Bathildis.

S. Aigulphus martyr. S. Aigulphus è præfecturâ Floriacensi translatus in Lerinensem vt disciplinam religiosam restitueret, ab exlegibus Monachis primùm deiectus in carcerem, mox in desertam insulam inter Corsiram & Sardiniam, post erutos oculos, abscissamque linguam, capite abscisso martyrium subiit; sceleris autem autores, iubente Rege Francorum, cæsi sunt. Hic est Aigulphus qui missus à Mummulo, Abbate Floriacensi, Cassinum, inde S. Benedicti reliquias in Franciam tran-

S. Benedicti reliquiæ, vbi?

transtulisse dicitur, addunt aliqui S. Scholasticæ; cùm tamen Cassinenses habuisse se eiusdem S. Patris reliquias gloriati sint. Hanc controuersiam dirimere conatus est Paulus Diaconus, qui in Monasterio Cassinate obiit, putauitque carnes in puluerem redactas Cassini, ossa verò in Galliam translata esse; & lis adhuc pendet sub iudice: nuncque semper temerè pro alterutrâ parte iudex pronunciabit.

Hoc etiam anno 16. Kal. April. S. Gertrudis filia Pipini Ducis, cuius mater fuit S. Yduberga; Itta cognominata, quæ mortuo marito facta est Religiosa, vt sanctissimis illius stirpis hominibus, nobilis Francorum Regum familia innitetetur. *S. Gertrudis.*

MVNDI 4718. CHRISTI. 665.

Obiit hoc anno S. Eligius Nouiomensis Episcopus, Apostolus quoque Flandrorum dictus, Miraculis in vitâ & post obitum illustris, nactus rerum suarum illustrem scriptorem S. Audoënum Episcopum Rothomagensem, sibi sanctimoniâ parem. Cùm autem S. Bathildis corpus S. Eligij palam transferre vellet, dum nullo modo à Parisiensibus leuari potuit, facilè à Nouiomensibus, à suis ouibus pronunciauit, quas etiam mortuus deserendas non putauit. Eius autem admonitu S. Bathildis monilia & gemmas posuit, & pauperibus erogauit; in quorum manibus religiosiùs ad tempus nituere. *S. Eligius mortuus.* *S. Bathildis.*

MVNDI 4719. CHRISTI 666.

Constantinus Episcopus Constantinop. moriens reliquit locum suum Theodoro omnium Monothelitarum callidissimo, & improbissimo, atque huius hæreseos magno propugnatori. *Theodorus successit Constantino.*

Huius quoque anni est Concilium Emeritense: in quo imperatum vt pro Rege pugnante quotidie augustum Sacrificium in singulis Ec- *Oratio pro Regibus.*

clesijs offerretur; *quia eius salus, Ecclesiæ tranquillitas est.*

MVNDI 4720. CHRISTI 667.

Saporius rebellat, & perit. Saporius Armeniæ Præfectus rebellat in Constantem, cui suppetias mittit Rex Saracenorum, spretâ Legatione Ro. Imperatoris. Respondet Legatus venturum in auxilium Constantis Deum. Nec ita multò pòst Saporius Hadrianopolim intrans, cùm verberasset flagello equum quo ferebatur, hic elatus in calces, domini caput in superliminare portæ allisit, & huic ademit vitam, vt Legatus a Deo loquutus esse videretur.

S. Hildephonsus Toletanus. Obijt hoc anno S. Hildephonsus Toletanus Archiepiscopus, vir piissimus ac doctissimus, cuius ingenii fœtus periisse meritò luget Ecclesia.

MVNDI 4721. CHRISTI 668.

Constans caditur. Cæsus est hoc anno Syracussis in Balneo Constans Imperator, Idib. Iulij, à rebellibus, qui mox ei suffecere Metium quemdam seu Mezentium Armenum: at is paulò post à Constantino, filio Constantis, in Siciliam adueniente, cæsus est, cum suis consortibus. Tumque Catholico Principi suppetias tulit Papa Vitallianus. Constantinus autem Occidentalibus rebus dispositis Constantinopolin rediit, allectis in Imperium fratribus suis, Tiberio & Heraclio collegis, dictusque ipse tum *Pogonatus*; quia cum primâ lanugine egressus Constantinopoli, in eam rediens ex Sicilia plenam barbam retulit; vir in omnibus dissimilis patri, & ab eo perperam facta sapienter emendaturus. *Succedit ei Constantinus Pogonatus.*

Clotarij III. Obitus. Mortuus est hoc anno Clotarius III. cui successit Theodoricus, antea parte regni exclusus ab Ebroino Palatij Magistro Clotarij, nunc autem vocatus ad Principatum, quia sic res Ebroini postulabant. Sed cùm in odium subditorum vterque incurrisset, ambo sunt attonsi, & in Monasterium *Theodoricus, & Ebroinus.*

rium Sandionysianum, ac Lexouiense detrusi, vt per vim sapere compellerentur; Childericus vnus toto Franciæ regno dignus iudicatus est; nequaquam tamen suis fratribus melior, & dignior.

Childericus vnus regnat.

MVNDI 4722. CHRISTI 669.

Cum Vitallianus Pontifex sedisset annos 13. ferè menses quinque, obiit sanctè vti vixerat; ac post menses duos, dies tredecim, in eius locum suffectus est Adeodatus, ex Monacho factus Papa, omnibus propter munificentiam suam acceptissimus: à quo Monasterium S. Martini Turonense, rogante etiam Episcopo, ab eius iurisdictione exemptum est, vt hunc solus Pontifex nomine S. Martini regeret.

Adeodatus Papa succedit Vitalliano.

Hoc anno post discessum Constantini, Sicilia à Saracenis vastata est: cum autem scribunt Monachi Benedictini se tum in Siciliâ octoginta ciuitates aut villas possedisse, loquuntur vt qui omnia perdiderunt, vt faciant commiserationem.

Sicilia vastata.

Martyrium denique hoc anno absoluit S. Maximus relegatus in Castellum Alaniæ Schimarin Idib. Augusti; cuius monumentum diu tres de cœlo faces illustrauere, eius indices gloriæ. Duo quoque Anastasii in duo diuersa loca Abasgorum amandati interiêre; sed quo tempore nescitur; certum hoc, ab eo, cui tam arctè adhæserant, non esse gloriâ separatos.

Martyrium S. Maximi, & Sociorum.

MVNDI 4723. CHRISTI 670.

Cæsus est hoc anno S. Proiectus Aruernorum Episcopus ab amicis & consanguineis Hectoris Massiliensis Patricii; quod cùm is Proiectus apud Childericum quæstus esset de hoc Hectore, de multis damnis Ecclesiæ Aruernensi illatis, hic iussu Childerici gladio cecidisset; post obitum multis miraculis claruit, quæ adhuc perseuerant, & illustrem fuisse Martyris huius sanctimoniam declarant.

S. Proiecti Martyrium.

Osus succedit Ecgfidus. Mortuus & tum Osuus Rex Nordhumbrorum in Angliâ vir piissimus, & de Ecclesiâ optimè meritus; cui successit filius Ecgfidus, qui iam viuo patre se rerum Ecclesiasticarum egregium propugnatorem gesserat, non tantùm hæres paterni regni, sed & pietatis.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 670. ad 680.

MVNDI 4724. CHRISTI 671.

Saracenorum victoriæ. TVm variis signis adeò perterrefactus Orbis, vt eius interitus crederetur ab omnibus imminere. Saraceni Lyciam & Ciliciam occupauere; & iam maiora cogitantes apparatum instruxere ad oppugnandam Constantinopolin, in quâ totius Orientis dominatum latere putabant.

Childericus à Bodilone cæditur. Childericus hoc anno cæsus est à nobili aulico Bodilone, quem ex innatâ sibi impotentiâ ad palum religatum verberibus subiecerat. Hic enim furore percitus, coniuratione cum aliis nobilibus initâ, Principem cum paucis venantem, in Calensi siluâ occidit; inde Palatium Regium ingressus Blitildem Reginam prægnantem obtruncauit, ignominiam sibi illatam scelerate vltus triplici parricidio.

Theodoricus ei succedit, sub Ebroino. Theodoricus Monachus statim retrahitur à Francis ex Abbatia S. Dionysij, Ebroinus sponte euolat ex Monasterio Luxouiensi, occupatisque Thesauris Regiis, & collecto exercitu venit ad

Theo-

Theodoricum, cuius fit Magister Palatij, ex eâ dignitate in multos viros sanctos crudeliter sæuiturus, adeo vt ex monasterio nihil prope nisi furorem, & impietatem extulisse videretur.

MVNDI CHRISTI
4725. 672.

Saraceni Constantinopolin obsident, contra quos Romani sæpe dimicant ab Aprili mense ad Septembrem, cùmque hyemassent Cyzici, anno sequenti iterum eam obsederunt, semper repulsi ope B. Virginis: cui vrbs sacra erat, magna clade, redeuntesque ad Scyllæum Promontorium tempestate iactati periere. Eodem quoque anno dux Saracenorum alter contra tres Ro. duces dim cans, triginta suorum millia perdidit; quando inuentus est ignis, quem *Marinum* siue vulgo *Græcum* vocabant, in aquis ardescens, quo Arabum naues exarserunt; sed plus profuit ad illas victorias Constantini pietas, omnibus copiis & machinis longè potentior.

Saraceni Constantinopolin obsidens frustra.

Ignis Græcus.

Obiit hoc anno Kal. Sept. Regni sui 22. cum dimidio Reccesuinthus Hispaniarum Rex, vir piissimus & religiosissimus, cui sine filiis mortuo, immo sine nepotibus idoneis ad regnum, per vim, & inuitus successit Vamba, cuius electio dum inungitur miraculo firmata est: nihil antecessori pietate dissimilis fuit, prudentiâ & fortitudine etiam superior.

Reccesuintho succedit Vamba.

MVNDI CHRISTI
4726 673.

Mortuus est hoc anno Longobardorum Rex Grimoaldus, relicto filio impubere Gariberto, qui mox sublatus est. Bertaridus autem filius Ariperti regis ex cæde fugiens hæsit apud Francos, immo & in Britanniâ, vbi voce diuina monitus est de morte Grimoaldi. Itaque rediens in patriam, tertio mense à Regis morte, ab omnibus Longobardis Rex agnitus est; vir

Grimoaldo succedit Garibertus, huic Bertaridus.

valde pius, vt ex eius, ac vxoris operibus intelligitur.

Rebelles in Vābam Tyranni duo contra Vambam rebellant Ildericus Gothus Præfectus Galliæ Narbonensis, & contra eum missus Paulus Græcus, non tantum sceleratus, sed & impius, ideoque breuî exterminandus.

MVNDI 4727. CHRISTI 674.

Vamba rebelles profligat. Vamba in Tyrannos mouet, fultus Vasconum & Francorum auxilio; sed potentiori ipse subnixus Angelorum custodiâ, lustrato exercitu, & adulterijs omnibus exsertis, in eos progreditur, & intra sex menses omnino profligat. Paulus sacrilegus ductus in triumphum ignominiosè, ac deinde crudeliter interfectus; Vasa sacra Ecclesiis restituta; sic administratum bellum, vt non regni causâ, sed Dei susceptum putaretur.

MVNDI 4728. CHRISTI 675.

Saraceni deleti in Hispania Hoc anno, quo celebrata sunt in Hispaniâ Concilia Toletanum XI. & Braccarense III. Saraceni cum nauibus ducentis septuaginta Hispanias aggressi sunt; sed hos Vamba deleuit, eorumque exussit classem; non tantùm terrestribus præliis, sed & maritimis felix.

MVNDI 4729. CHRISTI 676.

Domnus succedit Adeodato Adeodatus cum sedisset annis 7. mensibus 2. diebus 17. obiit: & cùm vacasset sedes eius menses 4. dies 6. Kal. Nouembr. creatus est Donus, aliter Domnus, & Domnio.

Saraceni petunt pacem a Cōstantino. Saraceni Mardaitarum seu Maronitarum metu qui eorum ditionem in Syriâ, ac Palæstinâ inuaserant, redimunt à Constantino pacem, tributo annuo trium millium librarum Auri, virorum captiuorum quinquaginta, & totidem nobiliorum equorum. Quo audito

Aua-

Auares pacem quoque postularunt; sic pax diu optata pietatis Imperatoriæ præmium fuit; Constantinus allaborans Deo, sibi quoque expertus est Deum allaborantem.

MVNDI 4730. CHRISTI 677.

Constantinus pacem Ecclesiæ reddere conatur; sed expertus est aduersarios acerrimos Monothelitas, Theodorum Constantinop. & Macarium Antiochenum Episcopos, qui Ro. Pontificum neminem præter Honorium, quem mentiebantur suum, volebant in sacris Diptychis recitari, vnde & clam inuito Imperatore Vitalliani nomen expunxerunt. Sed postea idem Imperator de iis impiis, fretus quoque Deo, victoriam retulit. *Monothelitæ obsistunt Imp.*

Mortuus est hoc anno sanctus Audoënus Rothomagensis Antistes, confectus senio, cùm pacem inter Neustrios, & Austrasiosad villam Clypiacum composuisset, dignissimus qui in pacis gremio moreretur. *S Audoënus moritur.*

MVNDI 4731. CHRISTI 678.

Cùm sedisset Donus Pontifex annum vnum, menses 5. dies decem, obiit 3. Id. April. vacauitque sedes eius supra duos menses, & fortè pluribus, cùm litteræ ad Donum ab Imperatore datæ sint pridie Idus Augusti. Eæ receptæ sunt ab eius successore Agathone, natione Siculo, qui ex Monacho Pontifex creatus erat. Tum autem Synodus petebatur vniuersalis, ad componendas Ecclesiæ lites, & ad eam Legati Pontificis: cura demandata Theodoro Exarcho vt nihil Occidentalibus Episcopis, ac Monachis deesset. Et ne hoc Concilium bellum exortum in Bulgaros turbaret, cum eis tributo pactus est Imperator, maluit se quietum minùs posse videri, quàm Ecclesiæ tranquillitati defuisse. *Dono succedit Agatho Papa* *Concilium petitur.*

Gregorius succedit Theodoro. Ad hæc Theodorum Constantinopolitanum expulit sede, quia ausus erat Vitalliani nomen ex diptychis sacris obliterare, eique suffecit Georgium Catholicum, sicque magnum obicem pacis fortiter sustulit.

Mahuuia succedit Gigides. Mahuuias inuentum sudarium Christi Seruatoris probauit igne, sicque ortam de eo controuersiam diremit: nec ita multo post obiit, reliquitque successorem Gigidem filium regni hæredem atque impietatis.

MVNDI 4732. CHRISTI 679.

Synodi variæ. Multæ Synodi in Occidente celebratæ magnæ Sextæ præambulæ in Italia, Gallia, Anglia, quarum celeberrima Mediolanensis, & Anglicana; vt paratiores accederent Episcopi, rebus jam priuatim accuratè discussis.

Pax in Anglia. Pax quoque in Angliâ composita est inter Northumbrorum & Merciæ Reges, per Theodorum Angliæ primatem, composito bello, in quo captus juuenis, pro quo faciebat sacerdos tanquam de mortuo, nunquam vinciri potuit; sic hoc incruentum sacrificium ad hunc hominem corpore redimendum valuit,

MVNDI 4731. CHRISTI 680.

Synodus Romana. Agatho Romanus Pontifex Romæ Synodum celebrauit, generalem dictam, 25. Episcoporum, in qua legatio decreta est Constantinopolin, eamque obiere nomine Concilij tres Episcopi Sed Legati Agathonis priuatim fuere Theodorus, & Georgius Presbyteri, Ioannes Diaconus, & Constantinus Subdiaconus S. R. E. qui non disputarent, sed docerent quinam esset Apostolica traditio. In professione autem fidei cùm scriptum esset Spiritum sanctum ex Patre Filioque procedere, Græci nomen *Filij* turpiter expunxere; facilè crediti librorum corruptores.

S Y-

SYNODVS OECVMENICA SEXTA
seu Tertia Constantinopolitana contra
MONOTHELITAS.

INchoata est 7. Idus Nouembris cum jam Legati Romani Pontificis accessissent. In eâ sedere, vt Annales Græcorum tradunt, 280. alij pauciores volunt, in Secretario sacri Palatij, quod cognominatum est *Trullus*. Hoc porrò anno sex Actiones seu Sessiones celebratæ sunt, reliquæ pertinent ad annum sequentem, in quem hæc Synodus producta est; quia de more hæretici tergiuersati sunt, atque illorum fuere dissuenda mendacia. *SYNODVS VI.*

Romæ & in Italiâ, post Solis & Lunæ Eclipses, ingens contigit pestis, tumque visos ferunt per Vrbem discurrere Genios bonum & malum, & hunc ad illius jussionem domorum ostia toties percussisse quoties ex iis essent efferendi; nec antè remedium allatum malo, quàm sancto Sebastiano, eius reuelatione, in Basilicâ sancti Petri ad Vincula ara poneretur; vnde tempore pestis in hunc sanctum pietas extitit multis deinceps profutura. *Deuotio in sanctum Sebastianum tempore pestis.*

Vvamba Hispaniarum Rex, anno Regni sui nono inchoato, lethiferâ potione sibi per Eruigium Comitem, natione Græcum, datâ, alienatus à sensibus, ab Episcopis & proceribus Hispaniæ monastico habitu, & clericali tonsurâ initiatus est, quod remedium aliàs multis eodem afflictis morbo profuisse cognouerant. Sed ipse ad se reuersus, vestem deponere noluit, & monasterio volens se inclusit, atque vt se verè Christianum profiteretur eumdem Eruigium sibi successorem dixit; cuius operâ, dum nocere putaret, tantùm bonum, tamque salutare consecutus esset. *Vvambæ casus, cui succedit Eruigius.*

CAPVT

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 680. ad 690.

MVNDI 4734. CHRISTI 681.

Damnati Monothelitæ.

ABsolutum est hoc anno Concilium septem aliis Sessionibus, in quibus tandem Monothelitarum error damnatus est, & nominatim anathemate perculsi Macarius Antiochenus eiusque discipulus Stephanus Abbas pertinaces hæretici, iidem exauthorati; quando in populum Aranearum telæ visæ sunt decidere de cœlo, signa hæreseos detersæ atque sublatæ; denique cæteri Monothelitæ iisdem afflati fulminibus, Sergius, Phyrrhus, Petrus, Paulus, Episcopi omnes Constantinopolitani, Cyrus Alexandrinus & Theodorus Pharanites; quibus etiam permixtus legitur in actis vulgaribus Honorius summus Pontifex, quasi sententiæ Sergij de vnâ in Christo voluntate subscripsisset. Vtrum autem tùm verè damnatus sit Honorius, aut etiam fuerit Monothelita, etiamnum hodie exagitatur in scholis quæstio, magno vtrinque ardore propugnata: de quâ cùm accuratè scripserint Melchior-Canus lib 6. de locis Theolog. cap. vltimo pro parte aiente, Baronius ad hunc Christi annum, & Bellarminus de Summo Pontifice, pro negante, ad eos lector remittetur prudentiùs, quàm hîc strictim & per transennam erudietur.

An Honorius fuerit Monothelita.

Pensitatio pecuniæ à nouo Pontifice sublata.

Tum autem liberata est Romana sedes à pensitatione pecuniæ, quam nouus Pontifex Imperatori pendere solitus erat, imperatam pri-

primùm à Gothis Arianis impie, atque à Catholicis non minori sacrilegio exactam, sicque per optimum Imperatorem magno Ecclesiæ commodo verè hæc *Auri sacra fames* penitùs sublata est.

MVNDI 4735 CHRISTI 682.

Hoc etiam anno Agatho Pontifex Romæ Synodum collegit 100. Episcoporum, indeque dedit Epistolam pridie Kal. Mart. nam eius vita ad annum sequentem propagata; qui longè tardiùs debuit mori. *Synodus Ro. sub Agathone*

Constantinopoli Georgio mortuo, Theodorus Syncellus, antea Patriarcha, eiurato Monothelitarum errore restitutus est; à quo erasa sunt omnia quæ ad eius ignominiam spectabant ex actis Sextæ Synodi, forsitan annuente ipso Imperatore, ne hominem infamem donasse Episcopatu videretur; quare & diutiùs Legati Pontificis retenti sunt Constantinopoli; exemplo Principibus, & Episcopis dato illiusmodi hæreticis ad Episcopatus non esse facilè viam aperiendam, quos ambitiosè semper, nunquam religiosè prensauerunt, raròque hæresin ex animo posuerunt, honoris, & gloriæ, quàm fidei, & pietatis amantiores. *Theodorus Constantinop. restitutus.*

MVNDI 4736. CHRISTI 683.

Agathoni Pontifici mortuo hoc anno 4. Id. Iunij successit Leo II. natione Siculus, vir eruditissimus, 18 Kal. August. cùm tantùm vacasset sedes menses duos, dies 5: vnde corruunt quæ de vtriusque Pontificis morte, vel electione scripsit Anastasius, hìc eruditè per doctissimum Baronium vt aliàs sæpe emendatus. Ab hoc Leone Acta 6. Synodi ex Græco n Latinum conuersa; sed à Theodoro corrupta. Epistolæ autem eius duæ ad Constantinum Imperatorem, vt ad Eruigium Regem Hispaniæ, in quibus dam- *Moritur Agatho, & succedit S. Leo II.*

damnatus legitur Honorius, spuriæ sunt; quare ex iis deprompta contra Honorium argumenta corruunt, adulterinis scriptis innixa.

Pax Eccles. firmata. Macarius Antiochenus, aliique Monothelitæ, ex 6. Synodo Romam missi, in errore pertinaces per diuersa Monasteria sparsi sunt; cæteri qui ad sanam mentem rediere, in communionem recepti; pax Ecclesiæ sic restituta, vt ab iis nebulonibus turbari non posset.

MVNDI 4737. CHRISTI. 684.

S. Leoni II. succedit Benedict. II. Leo Secundus obiit 4 Kal. Iul. inter sanctos adscriptus, cùm sedisset menses decem dies 14. cuius tempore ordinatio Rauennatis Episcopi, à Romano Pontifice fieri solita, renouata est, horum Episcoporum ambitione interrupta, atque turbata; quibus Exarchorum præsentia faciebat animos, nunc Imperatoris pietate, & æquitate repressa. Leoni autem, cùm vacasset sedes mensem vnum, & dies 22. 3. Kal. Septembris successit Benedictus II. vir ex æquo nobilis, pius, & doctus; cuius tempore Ecclesia plenam libertatem consecuta est; cùm ei tribuisset Constantinus, vt huic Pontifex non expectatâ Imperatoris voluntate sufficeretur, quo pacto, & temporis jacturæ, & turbarum periculo cautum est, atque prouisum.

Benedicto fili Imper. commendantur. Constantinus Imperator misit hoc anno ad Benedictum Pontificem filiorum suorum Iustiniani & Heraclij mallones seu cyrrhos capillorum, quibus se eius filios profiterentur, sic factus est peculiari ratione eorum pater, qui jam erat totius Orbis terrarum.

MVNDI 4738. CHRISTI 685.

Constantino succedit filius Iustinianus. Constantinus Pogonatus cùm imperasset annis 17. Imperium suum reliquit filio suo Iustiniano II seu Iuniori, pæne puero; cuius

ta-

tamen Deus rector & administer fuit. Abimelechus enim Saracenorum Princeps cum eo initam à parente concordiam renouauit, aucto etiam tributo. Leontius autem cum exercitu missus, Armeniam, Albaniam, Iberiam, Hyrcaniam, Mediam, cæsis aut expulsis indidem Saracenis, Romano acquisiuit Imperio; cœlo pietatem patris etiam in filio remunerante.

S. Benedictus Papa huius nominis II. obiit Non. Maij. Cui datus est successor post menses 2. & dies 15. Ioannes V natione Syrus. 12. Kal. Augu. vnus ex legatis Sextæ Synodi; vnde conficies necei pietatem, neque prudentiam, nec eruditionem defuisse. *S. Benedicto II. succedit Ioannes V*

Habita est hoc anno, iussu Theodorici, aut potiùs Ebroini, Tyrannica Synodus in Galliis, in quâ relegandos curauit Lambertum Traiectensem, Amatum Senonensem, Leodegarium Augustodunensem, & hunc quidem sapientissimum sub Childerico Rege administrum, in quem exulem impotentissimè sæuiit; huic enim longo carcere, ac diuturnâ fame edomito oculos eruit, plantas exscidit, linguam ac labia secuit, ac post multa atrocia tormenta eidem caput præscindi iussit; quibus pœnis sanctorum cultum meruit, 6. Non. Octobr. inter martyres adscriptus; in morte & post obitum multis miraculis clarus. Guarinus quoque huius sancti frater ad palum alligatus lapidibus obrutus est. Ita sæuiit impius Luxouiensis iste excucullatus Monachus, vt non ex claustro, sed ab inferis Dæmon erupisse videretur. *Ebroini in sanctos crudelitas*

MVNDI 4739. CHRISTI 686.

Ioannes V. Papa, cùm sedisset annum vnum, dies vndecim, obiit 4. Non. Augusti. Quo mortuo cùm diuisus esset clerus, aliis Theodorum, aliis Petrum Presbyteros eligentibus, tan- *Ioanni V. succedit Conon.*

tandem concordibus suffragiis, post menses duos, & dies octodecim, electus est Conon natione Thrax, educatus in Siciliâ, & factus S. R. E. presbyter. Hic statim ad Exarchũm Theodorum legatos misit; sic enim de suo jure Imperatores remiserant in Electione Romani Pontificis, vt ad evicinum Exarchum recurrendum esset, imminutâ duntaxat, non penitùs sublatâ causâ turbarum, & ambitûs.

Iustinianus pacem Ecclesiæ turbat. Iustinianus Imperator sancitam Ecclesiæ pacem nonnihil turbauit, ac Cononi restitit, eiusque Legatos Constantinopolin missos præuaricari coëgit; adeo Imperatores illi Orientis parum in officio suo constantes extitere, ac pæne semper filij parentibus dissimiles.

S. Iulianus Toletanus Episcopus. Hoc tempore S. Iulianus, Toletanus Episcopus, aduersus Iudæos, jussu Eruigij Regis Hispaniarum, scripsit; malè confusus cum Iuliano Pometio Mauro Presbytero in Galliis tempore Gelasij Papæ, quòd vterque librum suum *Prognosticon* inscripserit: sed neque stylo, nec tempore, nec dignitate conueniunt.

MVNDI 4740. CHRISTI 687.

Sergius succedit Cononi. Mortuus est hoc anno, sedis suæ mense vndecimo cum diebus viginti tribus, Conon 3. Id. Octobris, eiusque morte conflatum est Schisma inter Theodorum Presbyterum & Paschalem, populo in duas factiones diuiso: tandem conuenientibus inter se clero, optimatibus & judicibus, iis antepositus Sergius natione Syrus 7. Kal Ian. cui statim cessit Theodorus Archipresbyter (quamquam alij hunc Pontificem sediisse velint, nec Sergium Pontificem fuisse, nisi eo mortuo) *Turba in Ecclesiâ* Paschalis autem ad Ioannem Exarchum accessit, promissis ei centum auri libris. Qui cùm Romam venisset, agnouissetque Sergium legitimè electum, Paschalem quidem omisit, sed à Sergio alias auri libras centum extorsit ab Ecclesiâ sancti Petri. Paschalis

chalis autem detectus sortilegus & idololatra, Archidiaconatu depulsus, ac retrusus in monasterium ibidem obiit, neque Pontifex, neque Archidiaconus, sed impœnitens monachus.

Eruigio Regi Hispaniarum mortuo successit Egica, seu Egicanes, Vvambæ consobrinus, vel filius, Eruigij gener; in regnum ascitus ob Vvambæ memoriam; præteritis demortui Regis liberis, quos Patri quàm Auo similiores meritò Hispani futuros suspicabantur. *Eruigio succedit Egica.*

Hoc denique anno impius Ebroinus magister Palatij Theodorici interfectus est ab Hermenfrido nobili viro, cui bonorum omnium jacturam interminatus erat; hic eo cæso statim ad Pipinum fugit, Austrasiam sanctè administrantem; boni omnes de hominis scelerati morte ingentem voluptatem recepere. *Ebroini cædes.*

MVNDI 4741. CHRISTI 688.

Theodoricus, regni sui anno vndecimo, claustro quàm Palatio aptior, cùm sub Ebroini Tyrannide vixisset, obiit Atrebati, sepultus in Æde S. Vedasti. Reliquit ex Reginâ Clodoilde, seu Dodâ aliter & Solindâ, Clodouæum, & Childebertum; quorum ille successit patri dictus Clodouæus III. Rex Francorum 16. hæres regni paterni atque inertiæ. *Clodoueus III. succedit Theod. loco.*

MVNDI 4742. CHRISTI 689.

S. Kilianus Hibernus, hoc anno in Franconiâ Herbipolitanam sedem martyrio suo consecrauit, cum duobus sociis suis, cæsus à Geilâ Gosberti Franconiæ Ducis vxore, quam ante Baptismum eripuerat suo fratri. Eorum corpora diu latuere, nec nisi percussorum pœnâ detecta. Gosbertus cæsus, filij & cognati expulsi, Gesilia à Dæmone correpta, pœnas pio sanguini graues persoluere. *S. Kiliani Martyrium.*

S. Cea-

S. Ceadulla Rex, Anglus. S. Ceadulla Rex Orientalium Saxonum Romam venit, ex voto relicto diademate, ibique à Sergio Baptizatus, adhuc in albis, terrestre regnum cœlesti gloriosè permutauit.

MVNDI 4743. CHRISTI 690.

Pax abrupta inter Ro. & Saracenos Hic annus celebris extitit pace inter Iustinianum Iuniorem & Saracenos ruptâ, leuissimâ de causâ. Hi enim auri massam offerebant tributi nomine; Imperator exigebat pecuniam imagine suâ signatam; inde bellum erupit toti Orienti fatale; & hoc facto Iustinianus se imprudentiâ & moribus magis quàm nomine Iuniorem præstitit.

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 690. ad 700.

MVNDI 4744. CHRISTI 691.

Cunipertus succedit Bertharido. Mortuus est hoc anno Bertheridus Longobardorum Rex, cùm decem annis regnasset, cui successit filius Cunipertus, jam ab anno cum patre regnans. Hic Tridentinum Ducem Alachin, hominem impium & Ecclesiasticis perinfensum appetiit bello. Alachis autem ab Ecclesiasticis frustra tentatus erat bello, & parum religiosè, Zenone duce Diacono Ticinensi, qui in prælio occubuerat. *Alachis Tyrannus cæsus.* Vouerat Tyrannus sacrilegè se impleturum puteum ex testiculis Clericorum si Cunipertum vinceret; Sed prouocatus ad singulare certamen à Cuniperto congredi non est ausus, quòd inter eius contos vidisset, in somnis imaginem S. Michaëlis, ad quam ei jurauerat fidem.

fidem. Sed miser commisso prælio interemptus, se turpi voto suo exsolutum esse, in inferis constrictum Dæmonis vnguibus intellexit.

Paulo Constantinopolitano mortuo successit Callinicus, homo nouarum rerum cupidissimus; vt sequens annus ostendit. *Callinicus succedit Paulo.*

MVNDI 4745. CHRISTI 692.

Iustiniani Iunioris anno 8. Sergij Pontificis 5. celebrata est Constantinopoli Synodus ERRATICA dicta, in qua conditi centum & tres Canones, quasi ad Synodum Sextam, ante duodecim annos habitam, Appendices. Dicta quoque est QVINI-SEXTA, quia cùm non editi essent Canones in Quintâ & Sextâ Synodo, Appendix ista inepta duo hæc Concilia absoluisse videretur. Sed huic constantissimè obstitit Sergius, repugnauere & tres alij Orientales Patriarchæ: & si nonnunquam citati sint eius Canones à Pontificibus Romanis, appellabantur hi contra Græcos, vt suis ipsi armis conficerentur. *QVINI-SEXTA Synodus, seu Erratica eiusque Canones.*

Iustinianus vbi vidit hos Canones à Sergio improbari, mittit Romam Protospatharium suum Zachariam, vti Papam deportaret Constantinopolin. Sed Italica militia eum tutum præstitit, & Zacariam tam contumeliosè & acerbè excepit, vt & in Pontificis cubiculum se recipere coactus sit, immo & in eius se lecto abdere, vbi & λειποτιμίαν passus dicitur; quare paulò post reliquit Vrbem, vitæ suæ seruandæ, quàm Pontificis abducendi sollicitior. *Sergius resistit Iustiniano.*

Armenia à Ducibus prodita hoc anno Imperio Romano periit: sicque Imperator intelligere potuit Romanam fortunam ex parentis pietate, calamitatem ex suâ improbitate pendere. *Armenia Ro. perit.*

Mortuus est hoc anno Clodouæus III. anno *Clodouæo III suc-*

cedit Childebertus. anno regni sui 4 cui successit frater Childebertus indolis bonæ ; sed vt frater sub Ebroino, sic ille sub Pipino Crasso, Magistris Palatij, Iuris alieni : tum enim hi Franci Principes vti nobiles bestiæ à suis Magistris Palatij regebantur.

MVNDI CRISTI
4745. 693.

Pipinus Crassus Magister Palatij. Pipinus de Herstallo, cognomento Crassus, restituit Lambertum Traiectensem ad Mosam in exilium depulsum ab Ebroino, atque ita de omnibus nobilibus bene meretur, vt eum Regis instar omnes colerent, huicque nihil præter Regis nomen deesset ; tumque strauit viam suis posteris, humanitate suâ, ad regiam dignitatem.

Sisbertus exautoratus. Eodem denique anno Sisbertus Toletanus Episcopus, coniurationis in Regem Egicanem reus, perdidit Episcopatum & bona, in Concilio Toletanano 16°. amandatus in exilium ; neque enim vltra Ecclesiæ potestas, & Regis facilitas processere.

MVNDI CHRISTI
4747. 694.

Iustinianus à Leōtio expellitur. Leontius olim præfectus Orientis, jam trienio ob calumniam detentus in carcere, & Imperatoris jussu emissus, vt præficeretur Græciæ, amicorum hortatu seditionem in Iustinianum concitauit, & Imperator acclamatus est. Iustinianus inuisus populo ob sacra contempta, & sæuitiam, quâ hunc ducibus suis cædendum obiecerat, captus, ac præcisis naribus (vnde Ρ'ινο'τμητος dictus) Chersonam in exilium relegatus est ; Theodorus Monachus, & Stephanus Sacellarius, præcipui eius crudelitatis administri, funibus ad pedes religatis in forum pertracti, ibidem viui combusti sunt ; Theophanes non tantùm ei præcisum nasum, sed & linguam, quod falsum ; cùm postea eum constet & locutum, & sæpius quàm eius inimici voluissent.

Obiit

MVNDI 4748. CHRISTI. 695.

Obiit hoc anno S. Audomarus Morinorum Episcopus, & eorum dictus Apostolus, quòd hàc renascentes Idololatriæ fibras excidisset, pastorum incuriâ succrescentes; quando & in Frisiâ fides egregiè propagata est, ob martyres istic cæsos, quorum sanguis semen Christianorum semper fuit Frisiis itaque anno sequenti datus est Episcopus S. Vuilbrodus sub nomine Clementis à Sergio, cui Pipinus Traiectum, olim Vvittemburgum dictum, sedem assignauit, pietate suâ rem suam magis quàm armis promoturus. *Ecclesia res aucta.*

MVNDI 4749. CHRISTI 696.

Leontij Imperatoris anno tertio Arabes Africam inuadunt; vnde eos expulit Ioannes Patricius ab Imperatore missus: ac illi redeuntes cum maiori classe Ioannem depulere: quo casu turbati Romani milites, & Constantinopolin ad Leontium redire veriti, Absimarum Imperatorem creant, eumque Tiberium vocant. Hic eorum audaciâ & scelere vsus, properat Constantinopolin, & Leontium captum præcisis naribus in monasterium Dalmatiæ relegat; Iustinianum vltus fructuosè. *Leontius exauctoratur à Tiberio Absimaro.*

MVNDI 4750. CHRISTI 697.

Frisia, Batauia, iisque proximæ Germaniæ partes ad veram fidem accessere, operâ S. Vuilbrodi Traiectensis ad Rhenum Episcopi, & Suiberti Verdensis; qui cùm non tantùm verbo, sed & vitâ & miraculis potentes essent, iis gentibus veram religionem potentiùs & faciliùs inspirauere, tum à verâ religione alienissimis propter feritatem. *Frisia, Batauia conuertuntur ad fidē.*

MVNDI 4751 CHRISTI 698.

Cæsus est hoc anno S. Lambertus Tungrensis *S. Lābertus Tūgrē-*

sis Episc. caeditur. sis Episcopus à Dodone fratre Alpaidis, quæ Pipini pellex erat, quòd sæpe Pipinum de adulterio arguisset, cùm hic haberet vxorem Plectrudem. Mortui autem sancti corpus nullæ pellices osculari potuere; quod translatum in Legiam vicum, peregrinorum concursu eam vrbem nobilem reddidit, hodie Leodium *Liege* ad Mosam. Dodo miserè periit. Pipinus magno dolore affectus ex S. viri morte, pellicem *Carolus Martellus Pipini filius Nothus.* seruauit, quòd ex eâ genuisset Carolum Martellum, quem impensè diligebat ob egregias animi dotes, & qui eius familiæ, Nothus licèt, egregius propagator extitit.

Saraceni in Syria vexati. Romanus exercitus ab Imperatore Absimaro missus in Syriam, vt eam deprædaretur, ducenta Saracenorum millia cecidit, ac copiosam retulit prædam. Iam enim prope in immensum hæc gens creuerat, ac totum pæne implebat Orbem ad Orbis vltionem nata, atque à Deo ipso visa propagari.

MVNDI	CHRISTI
4752	699.

S. Hubertus Episcopus Leodiensis. S. Hubertus, filius Bertrandi Aquitaniæ Ducis, per Sergium Papam diuino monitu consecratus Episcopus Leodiensis, seu Tungrensis. Ideo hæc ciuitas peculiari affectu vnita Ecclesiæ Romanæ, & in sigillo suo se filiam Romanæ Ecclesiæ scribit: tota Regio, tanti viri virtute, in gregem Dominicum transiit.

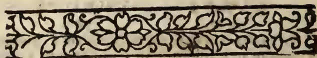
S. Althelmus Anglus Episcopus. Venit & hoc anno Romam ad limina Apostolorum S. Althelmus siue Aldhelmus Schireburgensis in Angliâ Episcopus, quem aiunt purgasse ab adulterij suspicione Sergium Papam, elicitâ pueri nouem dierum, qui ei tribuebatur, excusatione; quod cùm tantùm legatur in eius Sancti vitâ, nusquam aliàs, non caret fictionis suspicione.

S. Vulfra-

MVNDI CHRISTI
4753. 700.

S. Vvlfrannus Episcopus Senonensis diuino admonitu ad Frisios transiit, vbi Christi fidem valdè promouit: quando dux regionis huius Radbodus jam Baptizandus recessit ex sacro lauacro, ne á suis maioribus in alterâ vitâ miser reuelleretur. Hic vir sanctus obiit in Monasterio Fontanellæ multis miraculis clarus, hodieque eius corpus seruatur magnâ cum religione Abbauillæ, vbi magnificè colitur, factus vrbis huiusce Patronus, atque hisce temporibus magnus in Picardiâ Thaumaturgus. S Vulfrannus Abbauillæ Patronus.

LIBER VIII.

Ab anno Christi 700. ad 800.

CAPVT PRIMVM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 700. ad 710.

MVNDI 4754. CHRISTI 701.

Sergius Papa moritur.

Anctus Sergius Pontifex, cùm sedisset annos 13. menses 8. dies 14. Obiit 5. Id. Sept. Cæterùm ex eius Epitaphio constat eum ab Vrbe pulsum per Ioannem quemdam Sedis inuasorem, septem annis exulem vixisse, quod nemo scriptorum tradit, eiusque calamitatis euanuisset memoria, nisi eam veteres inscriptiones Romanæ repræsentassent. Vtrum autem idem Pontifex Bedam ad se euocarit, scribunt Angli, eâ de re tacuit ipse Bedâ, factâ nihilominus sæpe Sergij memoriâ; quod tamen eius modestiæ, sine veritatis historicæ dispendio, potest adscribi. Successit Sergio post mensem vnum ac dies 20.

Sergio succedit Ioannes VI.

Ioannes VI. natione Græcus; aduersus quem cùm venisset Theophylactus Exarchus è Siciliâ, fortè aliquid pecuniæ extorturus, in eum milites insurrexere, ex quorum manibus & furore fuerit per Ioannem eripiendus, mili-

tibus deinceps in Pontifices meliùs quàm suos Exarchos affectis;quò aliquid contulisse diuitias Romanæ Sedis non est absimile vero, eo tempore Ecclesiæ valde necessarias.

Egicani Regi Hispaniarum mortuo successit filius Vvitiza, qui cum patre iam quinquennio regnauerat: hic in omnia vitia se effudit, & vt idem facerent sui Duces ac milites author fuit; irreuerens in Episcopos suos, immo & in Romanum Pontificem: denique sic turbauit omnia sacra prophanaque, vt à Saracenis occupanda ac delenda eius potissimùm causâ fuisse videatur Hispania. *Egicano succedit filius Vvitiza.*

MVNDI 4755. CHRISTI 702.

Iustinianus Rhinotmetus exul Chersonæ sorore Caiani ductâ, eius auxilio arma & reditum parat. In nauigatione exortâ tempestate cùm moneretur ab amicis vt votum ederet se inimicis parciturum, si ab eâ incolumis abscederet; *Immo*, inquit, *statim demergar, si eorum cuiquam parciturus sum*; tandem euadens, euocato Trebellio Bulgarorum Rege, conflauit exercitum, suis aduersarijs metuendum. *Iustinianus parat reditum.*

MVNDI 4756. CHRISTI 703.

Trebellius Bulgarorum Rex, clam per aquæductum ingressus Constantinopolin, Iustinianum in solio collocat. Capti fugientes Apsimarus & frater eius Heraclius cum multis Patriciis; quos Iustinianus in muro cædi iussit; Apsimaro reseruato, quem cùm Leontio per Vrbem traduxit, eorumque ceruices pede pressit in Circo, cum his Prophetæ verbis, *Super Aspidem ambulabis, & conculcabis Leonem & Draconem*, tandem vtrique caput demeti iussit. Multos etiam perdidit saccis inclusos, ac proiectos in mare: Callinicum autem Patriarcham excæcatum in exilium misit, Cyro Amastridis monacho, qui ei restitutionem prædixerat, subrogato. *Restituitur Iustinianus vindictæ appetentissimus.*

Filium denique suum Tiberium vxoremque Theodoram coronauit Augustos, remisitque muneribus ornatum Trebellium; vir vsque ad furorem vindictæ appetentissimus.

Luithbertus succedit Cuniperto. Obiit hoc anno Cunipertus Rex Longobardorum, relicto filiolo Luithberto sub tutelâ Asprandi, viri magni; vnde multi consecuti sunt tumultus, in hâc ætate Principum soliti contingere.

MVNDI 4757. CHRISTI 704.

Ariperti pietas. Ciuiles motus hoc anno Longobardos exercuerunt, qui terminati sunt victoriâ Ariperti, sublatis æmulis, pacificè rerum potientis. Is potitus victoriâ præcibus S. Boniti Aruernensis Episcopi ad limina Apostolorum proficiscentis, relicto Episcopatu, sanctæ Sedi ereptas Alpes Cotias reddidit, sicque res suas pietate partas, pietate firmauit.

Edilredus Rex Merciorum. Florebat his temporibus Anglicana Ecclesia, in quâ duo Reges Merciorum, pater & filius Edilredus & Coënredus, positâ purpurâ Monachi saccum induerunt. Sub Coënredo contigit mors Aulici huius famosa, qui pœnitentiam procrastinans, sibi crastinum diem esse denegatum æternis lacrymis dolebit.

MVNDI 4758. CHRISTI 705.

Ioannes VII. succedit Sexto. Ioannes VI. Sedis suæ mense tertio cum diebus 12. mortuus est 4 Id. Ian. cùmque vacasset sedes mense, ac diebus 18. Kal. Mart substitutus ei Ioannes VII. item natione Græcus, qui rogatus honorificâ legatione ab Imperatore, vt reciperet Canones Synodi Quini-Sextæ, & quos vellet probaret, aut reijceret, fortiter recusauit, ne erraticam Synodum vtcumque probasse videretur.

Iusti.

MVNDI 4759. CHRISTI 706.

Iustinianus Bulgaros, à quibus restitutus erat, armis aggressus est; sed ab iis turpiter victus, cum paucis Constantinopolin fugit, nec fortis hostis, nec bonus ac gratus amicus. *Iustinianus victus à Bulgaris.*

MVNDI 4760. CHRISTI 707.

Ioannes VII. cùm Petri Sedem tenuisset annos 2. menses 7. dies 17. 15. Kal. Nouemb. excessit è viuis; eius Sedes vacua tribus mensibus fuit; & diuriùs, vt breuissimi spatij Præsulem acciperet. *Ioannes VII. Papa.*

MVNDI 4761. CHRISTI 708.

Sisinnius, natione Syrus, Pontifex electus est 15. Kal. Febr. atque ex dirissimâ podagrâ, diebus 20. dumtaxat Papa, 7. Id. Febr. morte subitâ extinctus Nonis Martiis, reliquit locum suum Constantino, item Syro; sede eodem anno bis vacuâ, bis repletâ. *Succedit Sisinnius. ei Constantinus.*

Felix Rauennas Episcopus, consecratus à Constantino, eique pollicitus obsequium, cùm rediisset ad suos iterum schismate pollutus est, ciuibus id exigentibus. Itaque misit Imperator Theodorum Patricium cum exercitu, qui captâ ciuitate rebelles spoliauit, ac misit Constantinopolin: Felix excæcatus relegatus est in Pontum; qui tamen mortuo Iustiniano quantumuis cæcus dicitur fuisse restitutus, immo & post mortem miraculis claruisse; si qua Rubeo fides, in gratiam Rauennatium suorum sæpe nimis credulo. *Felix Rauennas exauctoratus.*

MVNDI 4762. CHRISTI. 709.

Iustinianus Constantinum Papam accersit Constantinopolin. Soluit ergo, bene stipatus Ecclesiasticis, è Romano portu; sed hyemare Hydrunti compulsus est. Inde nauigans, vbique magnificè, vt Imperator ipse, susceptus est (sic *Constantinus pergit Constantinopolin.*

enim Iustinianus iusserat) occurrensque ei in Siciliam venienti Theodorus Patricius graui infirmitate vexatus, eumque veneratus, statim sanatus est. Interea Ioannes Rizocopus Exarchus Romam venit; vbi aliquot viros nobiles interemit, pergensque Rauennam occubuit, non diu dilato crudelitatis supplicio.

Childeberto III. succedit Dagobertus II.

Childebertus III. Rex Francorum, regni sui 17. hoc anno reliquit regnum suum filio suo Dagoberto II. aut veriùs imaginem regni, cùm Regnum ipsum Pipinus administraret, eiusque filius Grimoaldus Magister domus; cui hanc dignitatem concesserat hæreditariam, & aditum simul ad regnum.

MVNDI 4763. CHRISTI 710.

Constantinus magnifice susceptus Constantinopoli.

Susceptus est magnificentissimè Constantinopoli Constantinus Pontifex à Tiberio filio Iustiniani Augusto, Cyro Patriarchâ, totoque Senatu, ac populo. Iustinianus autem, tum Nicææ degens, occurrit ei Nicomediam, pedesque eius osculatus, in eius ruit amplexus. Quid inter eos actum sit, ignoratur; suspicio est agitatos esse Canones Synodi Quini-Sextæ; sed restitisse fortiter Constantinum operâ Gregorij Diaconi, qui ei successit; & qui tum nominis sui, in causâ tanti momenti, oblitus non est.

Iustiniani crudelitas.

Rebellauere tum populi Bosphori atque Chersonesi; in quos atrociter sæuiit Imperator, interfectis etiam infantibus, & hominum 73. millibus variis in locis immaniter trucidatis; quâ crudelitate neque sibi, neque Imperio Romano consuluit.

Rodericus succedit Vvitizæ.

Mortuo in Hispaniâ Vvitizæ impiissimo Regi successit Rodericus, vir quidem fortis, sed improbitate par antecessori suo, aut etiam deterior, qui iam præcipitantem Hispaniam in vltimum exitium impulit, eius fax atque bustum.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA.

Ab anno Christi 710. ad 720.

MVNDI 4764. CHRISTI 711.

Rediit Romam ex Oriente Constantinus, nullo alio opere pretio, quàm vt Imperatorem vidisse, & ab eo honoratus esse gloriaretur. *Papa Romam redit.*

Chersonesii à Iustiniano grauiter afflicti, & diriora expectantes, cùm ipse aduersus eos nouam parasset classem, petunt auxilium à Chaiano Rege Lazorum. Iam potentes, & parati resistere, quosdam Imperatoris Duces dolo admissos Chersonam, obtruncant, ac renunciant Imperatorem Bardanem Philippicum, qui olim à Tiberio Apsimaro relegatus in Cephaloniam insulam, postea reuocatus fuerat à Iustiniano vt bellum contra Chersonesios gereret, rursusque ob tumultum excitatum, ad Chaianum confugerat. Cùm autem alij quoque Duces ab Imperatore missi aduersus rebelles, nihil profecissent, veriti redire Constantinopolin se Philippico coniunxere. Quare hic iam auctus magno exercitu, Constantinopolin properat, præmissoque Mauro Patricio cum copiis aduersus Tiberium, & Eliam, contra Iustinianum, ipse cum omnibus copiis assumpto Imperatoris nomine sequitur. Maurus Tiberium interceptum ad Blachernas, in æde B. Virginis, altare prensantem vnâ manu, alterâ lignum S Crucis, cum reliquiis SS. è collo suspensis, per vim extractum (auiâ Anastasiâ ad Mauri pedes nequicquam pervolutâ) interfecit. Elias autem, Philippici in exilio comes, & cuius filium in sinu matris *Philippicus rebellat in Iustinianum.*

Iustinianus jugularat, eiusque coniugem Indo coquo dederat vxorem, aduersus Imperatorem progressus, pollicitus omnibus impunitatem, magnam copiarum partem ad se attraxit, mox furiosè in reliquas irruens, dissipauit, & Iustinianum interemit, cuius caput ad Philippicum misit, inde Romam vsque translatum, vt vir crudelissimus, vbique timeri desineretur. Hic finis fuit hominis vindictæ appetentissimi, quem vltio tandem aliquando perdidit, nulli neque viuo, neque mortuo profutura.

Iustinianus cæditur.

MVNDI 4765. CHRISTI 712.

Philippicus Monothelita.

Philippicus, vir moribus turpissimus, & Monothelitarum fautor, pollicitus cuidam Pseudomonacho incluso mago & Monothelitæ, à quo promissum ei fuerat Imperium, se sextam Synodum aboliturum, hoc anno stare pactis aggreditur. Cyrum ergo Catholicum Episcopum sede deturbat, eiusque loco Ioannem Pseudomonachum Monothelitam substituit; alter enim Monachus ille Imperij vates, destinatus ad Episcopatum, oculos perdiderat. Ille factus Episcopus, statim Synodum conuocat, in quâ Sextum Concilium abolet, quæcumque in eo fuerant constituta impudentissimè damnat; eaque mittit ad Romanum Pontificem, professionis fidei loco, vt se non Monothelitam modò, sed & impudentem hæreticum profiteretur.

In Philippicum rebellio.

Ea sunt recepta à Romano Pontifice populoque Ro. cum execratione; vbi neque suscepta est Imperatoris Imago, neque pecunia eius signata effigie, ac nomine; tacitum quoque nomen eius in Mysterijs, & ab eo missus Dux Vrbis quidam Petrus exclusus, armato aduersus eum veteri Duce Christophoro, qui ad interitum vsque Philippici, inter se magno tumultu contenderunt. Sic impij Principis Imperium nutare cœpit.

Varij Reges Longobardi.

Aripertus Longobardus, regni sui anno 12. mori-

moritur; cui ſucceſſit tribus tantùm menſibus Anſprandus; huic filius Luitprandus (in inſcriptionibus Leutbrandus) qui ſtatim Alpium Cotiarum in quibus erat ciuitas Ianuenſis, ſeu Genuenſis, donationem ab Ariperto Romanæ Eccleſiæ factam confirmauit, ſapienter regnum ſuum à pietate auſpicatus.

MVNDI 4766. CHRISTI 713.

Philippicus 6. Imperij ſui menſe, vigiliâ Pentecoſtes, poſt magnum conuiuium primoribus ciuitatis exhibitum, quieſcens, à Patriciis quibuſdam interceptus excæcatus eſt, & miſſus in exilium. Sequenti die Pentecoſtes, qui ei fuerat à ſecretis Arthemius in magnâ Eccleſiâ coronatus eſt Imperator, dictuſque Anaſtaſius Secundus. Hic ſtatim veram ſynceramque fidei profeſſionem ad Conſtantinum Pontificem miſit; ipſe viciſſim Apocriſarium, qui pœnitentes nomine Apoſtolicæ Sedis reciperet. Itaque Philippici exautoratione huic Eccleſiæ atque Orienti pax eſt reſtituta. *Anaſtaſius 2. ſufficitur Philippico exauctorato.*

Celebris eſt hic annus Saracenorum in Hiſpaniam tranſitu, cuius proxima cauſa fuit Rodericus in Vvitizæ familiam deſæuiens, expulſis ignominioſè eius filiis Furmalo, & Erpulione. Confugere illi ad Iulianum Tingitanæ Præſidem, cuius filiam Cauam Rodericus vitiarat, & pellicis ſeruabat loco. Hi cum Francis coniurantes, vt Galliam Narbonenſem inuaderent, fauente intus Oppâ filio Vvitizæ, Archiepiſcopo ſimul Hiſpalenſi, & Toletano, ſollicitant Vlit Saracenorum in Africâ Regem, qui cum iis præmiſit in Hiſpaniam 25. millia fortiſſimorum millitum, ducemque Tariffam Strabonem, experientiſſimum ducem. Hi nullo negotio vrbes, quas, tribus exceptis, Vvitiza muris ſpoliarat, occupant. Sed reſtitit initio, raptim collecto exercitu, Rodericus, & aliquot hoſtium millia cecidit; Verùm ſuperueniente cum infinitis peditum *Saraceni in Hiſpaniam tranſeunt, duce Iuliano.* *Rodericus Rex perit.*

Equitumque copiis Muzâ Duce Saraceno, Gothi internecione deleti sunt. Rodericus aut in prælio, aut in flumine periit, Gothis insuper in prouinciâ Narbonensi exterminatis. Sic pæne periit Hispania Christianitati, data Saracenis, quæ ex Principum suorum contaminatissimâ vitâ Arabum, & Mahumetanorum, jam mores induerat.

MVNDI 4767. CHRISTI 714.

Constantino succes. is Gregor. II. Mortuus est hoc anno, cùm sedisset annos sex, & mensem vnum, Constantinus Papa 4. Id. Aprilis; vir in quo nihil ad magnum Pontificem defuit; enituit tamen eius in pauperes cura, cùm eo sedente Vrbem penuria vexasset. Huic post dies 42. suffectus est 13. Kal. Iunias Gregorius, huius nominis secundus, Diaconus S. R. E. Bibliothecarius, eruditione ac sanctimoniâ, rebusque Constantinopoli cum suo Pontifice gestis, illustris, & omnium vno consensu summâ hâc dignitate dignissimus.

Moritur Pipinus Crassus. Pippinus de Herstallo, cognomento Crassus, diu administratâ sub titulo Majoris Domus Franciâ, ac vere Principum suorum Tutor ac Magister, fato defunctus est. Susceperat duos filios ex Plectrude legitimâ coniuge, Brogonem Campaniæ Ducem, & Grimoaldum, quem Maiorem Domus Childerici, ac deinde Dagoberti, constituerat; sed hoc cæso per Rangarium, à socero suo Roberto inuitatum, substitutus ei fuerat Theodandus eius filius Nothus. Ex Alpaide verò pellice genuerat idem Pipinus Carolum Martellum, &, vt jam pleriq; putant, fratrem eius Childebrandum, vnde Capetiana familia creditur profluxisse: sed hic remansit incognitus diu. Carolus Martellus creatus à patre Dux Austrasiæ, atque à Plectrude Coloniæ detentus in carcere, dignum se Pipino præstitit, atque familiæ suæ ad Regium Franciæ thronum proximum gradum substrauit, cui alios Pipinus supposuerat.

Eius filij legitimi, & Nothi.

Ana-

MVNDI 4768. CHRISTI 715.

Anastasius Secundus Imper. Ioanni Constantinopolitano deposito sufficit Kal. Aug. sanctum Germanum Patriarcam, ex ciuitate Cyzicenâ, Senatui, populoque, ac Romanæ sedis Apocrisario Michaëli gratissimum. Huius viri sancti & eruditi patrem enecarat Constantinus Pogonatus, ipsumque castrari iusserat. Hic ergo genere & scientiâ, virtuteque magnus, ostendit calamitates magnis viris Illustribus sæpe ad magna gerenda gradus esse, neque aduersis fortunæ casibus ingenia sublimia deprimi, sed attolli plerumque ac nobilitari. *S. Germanus sufficitur Ioan.*

Saraceni classem mittunt in Phœnicem ad exscindenda ligna, vt fabricarent naues. Iis classem suam opposuit Anastasius, cuius duces parum concordes expeditionem discussere. Ortâ ergo seditione, quæ pars præualuit, rediit Adramittum, vbi verita Imperatorem, Theodosium quemdam Tributorum publicum exactorem, inuitum, & captantem latebras, amicit purpurâ. Hic Constantinopolin statim obsedit; eâque post sex mensium obsidionem potitus proditione, Anastasium inclusit monasterio. Cæterùm hic Catholicus fuit, statimque restituit imagines sex Synodorum, in Ecclesiâ à Philippico obliteratas; quo facto Catholicis spem, Monothelitis occultis metum iniecit. *Theodosius, Anastasiu[m] eiicit Imperio.*

Gregorius Vrbi à Longobardis metuens, eam mœnibus circumuallare aggreditur. Sed discussit opus Cumanum castrum, à Luitprando occupatum; quod tandem magnis sumptibus per Neapolitanos recepit. Quare rex Alpes Cottias ademit Ecclesiæ, quas tamen mox restituit; inter bonum malumque Principem fluitans. *Greg. II. Vrbi prouidet.*

Moritur hoc anno, regni sui v. Dagobertus Secundus Rex Francorum duodeuigesimus, *Dagoberto 2. succedit*

Chilpericus 2. relicto filio Theodorico, qui tamen attonsus oblatus erat Ecclesiæ. Hoc ergo om.isso impubere, Franci ex monasterio retrahunt Danielem quemdam monachum, etiam sacris ordinibus initiatum, è sanguine regio, & fortè Dagoberti Nothum fratrem, qui eis præesset, quem dixere Chilpericum Secundum sicque Clerico puero ad tollendos ciuiles motus Clericum virum, injustè, non imprudenter, antepofuerunt.

MVNDI 4769. CHRISTI 716.

Cassinum monasteriū reparatur. Petronax Brixianus ciuis, suadente Gregorio, Cassinum monasterium, jam ab annis centum quadraginta per Longobardos excisum, reparat, & Monachis implet, quibus ipse præficitur; idque efficit sanctitatis, eruditionis, & Præsulum Ecclesiæ nobile ac locuples seminarium.

Saraceni tota Hispania potiuntur. Saraceni Christianis eripiunt duas reliquas vrbes, Legionem vi, Toletum proditione Iudæorum, & ambabus excisis, jam magnæ huius regionis domini, regni sui sedem constituunt Cordubam. Passi sunt tamen inter se viuere Christianos, & habere templa, modò pensitarent menstrua tributa, & iis cederent templorum oblationes: pecuniæ quàm religionis sollicitiores.

MVNDI 4770. CHRISTI 717.

Theodosius deponit Imperium Leone creato Imp. 8. Kal. August. Theodosius Imperator, quietis, & otij potiùs quàm Imperij cupidus, adhibito in Concilium Germano Patriarchâ, & Senatu, Leonem Isaurum eius nominis tertium, cognomento Cononem, creat Imperatorem. Id jampridem sperabat Leo, admonitus à Iudæis impostoribus, quibus & promiserat se quidquid postularent concessurum, si id contingeret. Theodosius autem cum filio Clericus factus, Ephesi sanctè obiisse

cre-

creditur, & post obitum miraculis coruscasse. Suo tumulo inscribi curauit hanc vocem SANITAS, quà profitebatur solâ morte prauos tantùm animi motus extingui, factus ex Imperatore Philosophus.

Masalmas Saracenorum Princeps Pergamum capit, horribili à suis ciuibus Diaboli sacrificio, suadente Mago, pollutum. Mox idem Princeps Constantinopolin obsedit arctissimâ obsidione, quæ in annum sequentem producta est. Sicque eluxit B. Virginis in hanc ciuitatem amor, quæ tum etiam voluit esse suam, non Saracenicam. *Constantinopolin obsident Saraceni.*

Pestis & fames Constantinopoli trecenta hominum millia sustulere; quando & Romæ terribilis inundatio contigit, quâ multæ domus euersæ; sic vtraque Roma eodem tempore à Deo, hominibusque premebatur. *Pestis & fames.*

MVNDI 4771. CHRISTI 718.

Obsidio Constantinopolitana 18. Kal. Augusti soluta est, cùm anno superiore 9. Kal. Sept. esset inchoata; & soluta est beneficio S. Virginis, cuius imaginem supra muros solemni ritu ciues circumtulere; quare a Deo, & ab hominibus malè mulctati Saraceni, neutris se pares asseruere. *Obsidio Constant. soluta.*

Haumar Saracenorum Princeps, hoc anno, expulso Masalmâ, regnare cœpit, qui vt sibi Deum propitium redderet, suis vinum interdixit, Christianos ad deferendam religionem inuitauit, deferentibus tributorum immunitatem pollicitus, detractantibus interminatus mortem; ausus etiam Leonem incitare ad eiurandum Christum; vnde tamen Christianis animus, non metus accessit; creuit in Christum fiducia, qui his artibus impetebatur. *Haumar seuit in Christianos.*

Artemius Imperator creatus est in Siciliâ operâ Sergij Protospatarij; sed missus à Leone *Rebellio in Sicilia extincta.*

ne Paulus Chartularius, & seditiosos sustulit, & incenso nouo Imperatore, rebellionis huius flammas extinxit.

Hispania restiuare incipit. Hispanicis rebus hoc anno radius affulgere cœpit. Pelagius enim ab Asturibus Princeps electus Saracenis, ex speluncâ in quâ cum suis degebat, fortiter restitit, ac primùm Oppâ Episcopo Toletano reiecto, deinde octoginta millibus Saracenorum app titus, eorum ducem cum viginti millibus ceciꞇ lit, Oppam cepit, reliquos egit in fugam, quorum plerique aut præcipitiis elisi, aut inundationibus suffocati perierunt, ope potissimùm B. Virginis, cui ideo spelunca dicata est, etiamnum dicta *Sancta Maria de Couadunga*. Quibus auditis, in tantam rabiem efferatus est Saracenorum Princeps, vt Iulianum proditorem Comitem Tingitanum, cum duobus filiis Vitigæ, autoribus expeditionis Saracenicæ, interfici iusserit, & eorum sanguine vltus sit Hispaniam, qui eam prodidissent.

MVNDI 4772. CHRISTI 719.

Nascitur Copronymus. Natus est hoc anno Leoni Isauro filius, qui 8. Kal. Ianuar baptizatus est in magnâ Basilicâ per sanctum Germanum; de quo hic præçinuit magnas in Ecclesiam sordes, quòd tum Baptisterium incacasset: vnde & ei à *κόπρῳ Stercore* indictum nomen fuit. Quando & Leo Archiepiscopum Thessalonicensem decolari iussit, Artemij conjuratione implicitum, atque perduellem; quod crimen duntaxat Imperatorem excusare potuit.

Radbodi mors. Celebris est etiam hic annus Radbodi Frisiorum Ducis morte, de quo superiùs; qui tergiuersatus impiè in recipiendo Baptismate, cum suis sordibus ad Inferos deuolutus est.

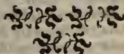
S. Bonif. Germania Apost. Tum quoque sanctus Bonifacius, antea Vvinifridus dictus, Apostolatum suum inchoauit, & adiutor primùm accessit S. Villebrodo, Cle-

Clementi dicto, vt Germanas gentes hactenus feroces Euangelij facilitate ambo mitigarent.

MVNDI 4773. CHRISTI 720.

Leo Imper. Copronymum filium per sanctum Germanum Augustum coronandum curauit; quando & nuncius allatus est de morte Haumari, quâ pax est Ecclesiis restituta, quas turbare cœperat, non diù toleratus in Christum insurgere. *Haumarus tollitur.*

Carolus Martellus, suscepto contra Childericum & Raginfridum eius Majorem domus bello, illi opposuit Clotarium quartum ex sanguine regio, aut filium Theodorici III. aut Childeberti II. fratrem Dagoberti II. aut patrem eiusdem Dagoberti. Raginfridus Eudonem Aquitaniæ in auxilium suum euocat; sed hic quoque vt & Raginfridus à Martello superati sunt. Tandem ambo abiere reges; Childericus, quem secum Eudo cum suis thesauris in Aquitaniam abduxerat: extinctus quoque Clotarius; itaque Martellus ei substituit Theodoricum IV. Regem Francorum XX. dictus est ille Calensis *de Chelles*. quòd in hoc monasterio vixisset monachus, Filius Dagoberti II. & eo quasi laruâ vsus Martellus, Raginfridum Andegaui captum, aut occidit, aut sic excepit, vt sibi deinceps nocere non posset, aut vellet. *Carolus Martellus varios regeseuchit.*

CA-

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 720. ad 730.

MVNDI 4774. CHRISTI 721.

Iudæi decepti. IN Oriente Impostór quidam Iudæos seduxit, quasi is Messias esset; & tam sæpe delusi isti Sabbatharij, auorum suorum exemplo sapere nequaquam didicerunt.

MVNDI 4775. CHRISTI 722.

Iudæi, & Manichæi exagitati. Leo Imperator exagitat Iudæos, ac Montanos; (videntur hi fuisse Manichæi extorres, & in montibus degentes) & illi quidem finxere se Christianos, sacris aquis non tam eluti, quàm fœdati; hi in domibus suis cremauerunt sese; & suis ignibus Stygiis præludere maluerunt.

Ecclesia augetur. In Occidente à sanctis Bonifacio, & Clemente Christi fides egregiè promota est; his hominibus concredita, quos Dei Spiritus atque Apostolicus impleuisset.

MVNDI 4776. CHRISTI 723.

Bonif. fit Episc. Bonifacius hoc anno à Gregorio Secundo Papâ creatus est Episcopus; quæ dignitas in eo labores auxit atque vigilantiam.

Origo Iconoclastarum. Dum autem curatur Occidentalis Ecclesia, in Orientali iacta est sementis hœresis Iconoclastarum. Iudæus enim quidam Laodicænus, & Phœnix Sarantapicus seu Sarantapechis, Gizido Haumari successori regni sui annos 30. aut, vt alij volunt, 40. pollicitus est. Itaque Saracenus misit Iudæos, & Arabas

bas qui ditionis suæ omnes imagines frangerent aut lacerarent, & picturas eluerent, aut relinerent. En quibus parentibus nostri Caluiniani gloriari possint.

MVNDI 4777. CHRISTI 724.

Promouebatur gnauiter per Germaniam Ecclesia à S. Bonifacio; cùm Oriens à Saracenis, imaginum euersoribus, turbabatur. Verùm is turbo statim concidit; qui enim à Sarantapico Gizidus longiorem vitam expectarat, intra sesquiannum mortuus est; quare filius eius Vlidus & successor, impostorem Iudæum quasi interfectorem turpissimâ affecit morte, atque imaginibus indictum bellum abrupit, per veteratorem Hebræum malitiosiùs exterminatis. *Gizidus moritur.*

MVNDI 4778. CHRISTI 725.

Luitprandus, Rex Longobardorum, hoc anno S. Augustini corpus ex Sardiniâ transtulit Ticinum seu Papiam, magno pretio, à Saracenis huius insulæ possessoribus, redemptum; contigit hoc pridie Kal. Martias, atque in Ecclesiâ quotannis facti huius memoria religiosè celebratur. *S. Augustini Lipsana.*

Eudo Dux Aquitaniæ, à Carolo Martello malè mulctatus cum suis Aquitanis, in eius perniciem Saracenos inuitauit; infelix qui eis per suam ditionem dederit transitum, quem sibi magno stetisse vidit. Omnia enim loca sacra prophanaque flammis incendêre, atque inter cæteras Basilicas in quas potissimùm furebant, S. Hilarij Pictauiense templum. Parabant eandem perniciem Basilicæ S. Martini Turonensis, sed hanc Carolus Martellus inhibuit; cui & fauit Eudo ad vltionem Saracenorum paratissimus, quòd ditionem eius ferro flammisque perdidissent. Venit ergo Abderamus cum quadringentis hominum milli- *Carolus Martellus Saracenos ad Turonas profligat.*

millibus in illam planitiem Turonensem, vbi ædicula S. Martini de Bello, vulgò corruptè *S. Martin le Bel*, & in eâ pedites suos & equitatum extendit: disposuit & suorum sexaginta millia peditum, & duodecim equitum Martellus, nihil omittens militaris artis, sed longè Deo magis, sanctoque Martino, quàm suis copiis subnixus. Vtrimque acerrimè concurritur, Francis pro Religione, ac suis focis, Arabibus pro tanto Regno, suoque Mahumeto depugnantibus. Vtrisque obstinatissimè certantibus, Eudo cum suis Aquitanis Saracenorum inuadit castra, vbi omnia cæde ac flammis complet; Ille in alios pugnantes irruens, eos à tergo aggreditur, dum Franci à fronte premerent. Fortissimis quibusque cæsis, cæteri se dant in effusissimam fugam; in quâ, vt in campo, trecenta quinquaginta, aut (vt volunt alij) septuaginta millia desiderati sunt, cùm ex Francis tantùm mille, & quingenti occubuissent. Inter cæteros Abderamus cecidit; Franci etiam aliquot nobiles, sanguine suo pænè martyres, hanc Ecclesiæ peperere victoriam; Carolus inde nomen *Martelli* retulit, quòd quasi malleo (martellum Franci vocant) Saracenos contudisset. Sic proditionem suam emendauit Eudo: à quâ Vascones eum vindicare volunt; in suis scriptis, sicut & colloquiis, gentis suæ, ferè semper quàm veritatis amantiores.

MVNDI	CHRISTI
4779.	*726.*

Edictum Leonis de abolendis imaginibus.

Leonis Imperatoris anno decimo ferale edictum exit de imaginibus vbique abolendis; quò impulsus est miser artibus Iudæorum impostorum; qui ei polliciti Imperium, extorserant quoque vt eorum causâ faceret quod maximè postularent. Vsus autem est operâ præcipuè Theophili cuiusdam Episcopi Nacoliæ, in

in Phrygiâ, quem fatalem Cæsaris administrum in hâc hæresi disseminandâ Patres Septimæ Synodi clamant, sicut & Beserem turpem Apostatam, de Christiano factum Saracenum.

Neque tamen primùm disjectæ statuæ; sed sublatæ tantùm, vt sublimiùs eueherentur, sicque obuiis quorumlibet osculis non paterent, ad ignominiam. Restitit fortiter Imperatori S. Germanus, sicut & Leo eundem ad opinionem suam pertrahere conatus est, vtrimque irrito conatu; quia vterque aut nimis bonus, aut nimis malus videbatur. *Leonis artes.*

Obstitit primùm huic edicto populus: quare qui æneam Christi imaginem ex magnâ portâ tollebant, ab eo cæsi sunt; sed in eum sæuitum mutilatione membrorum, verberibus, exilio, bonorum jacturâ. Bibliothecarij quoque dicti, quia fortiter obstiterunt Leoni; & exusti sunt cùm Bibliothecâ trecentorum millium voluminum; inter quæ intestinum visebatur Draconis, Iliadem & Odysseam Homeri literulis aureis descriptas continens. Cùm autem agnouissent Legati variorum Principum Leonem sæuiisse in sacram Christi imaginem, eius quoque imaginem, probris omnibus, ac contumeliis afficere; quoniam aliter non poterant vlcisci factam summo omnium Principi mortalium iniuriam. *Obsistit Leoni populus.*

Gregorius quoque Pontifex obstitit fortiter Imperatori; eius tamen Imperium generosiùs defendit; & Rauennam per Luitprandum captam ei reddendam curauit per Venetos, & Italiæ armatos populos, eius potissimùm adhortationibus; quibus tamen beneficiis malè respondit Leo, Legatis eius missis in exilium, (vbi & coëgit eos mori) & Pontifici non semel procuratâ nece. Quare hic confugit ad Carolum Martellum, & Francos; quorum fretus fauore, à Leone omissus est. *Gregorii in Leonē virtus.*

Tum

Insula è mari enata

Tum in Ionio mari inter Theram & Therasiam erupit ignis è mari, quem secuta ingens vis pumicum, & tanta, vt totam Ægæi maris faciem impleret; ac denique indidem emersit insula ex terræ congerie facta, quæ Sacræ insulæ tandem copulata est. Qui maris locus semper insulis fœcundus in historiis legitur.

MVNDI 4780. CHRISTI 727.

Naualis exercitus in impium Leonem insurrexit, & Constantinopolin appulit; sed victa classis, atque cremata, Duces capite luerunt. Feliciùs cum Imperatore, vt & sanctiùs, suscepere certamen SS. Germanus & Damascenus, tum scribere pro imaginibus adorsi. Hic est Damascenus cognomento Chrysorhoas, qui post obitum parentis à Principe Saraceno inuitus consilij factus Princeps, non huic tantùm, sed & toti Ecclesiæ optimè consuluit.

MVNDI 4781. CHRISTI 728.

Damasceni manus curatur.

Leo Imperator Ioannem Damascenum perdere conatur; nactusque eius manu scriptam epistolam, ita per notarios peritos imitandam curat, vt proditoria epistola eius manu scripta videretur. Hanc mittit Leo ad Principem Saracenum, qui sancto jussit truncari manum; at hæc illi à B. Virgine die sequenti reddita est. Quare eum pristinæ restituere dignitati Saracenus voluit; quod recusauit Ioannes; sed bonis suis omnibus effusis in pauperes, Hierosolymam primò, deinde in Lauram S. Sabbæ processit, vt hîc sibi redditam manum atque vitam sanctiùs Deo consecraret.

S. Huberti mors.

Mortuus est eodem anno S. Hubertus Leodiensis antistes; cuius corpus mox inuentum integrum, ac sudore perfusum, eius animi integritatem arguit, & labores in traducendis ad Christum accolis Syluæ Arduenæ, Brabantiæ, atque Torandriæ toleratos.

Euty-

MVNDI CHRISTI
4782. 729.

Eutychius Exarchus, cum Luitprando Longobardo pace initâ, Romam capere, & Gregorium tollere conatus est. Ambo itaque cum suis copiis ad Vrbem accessere: sed obuiam occurrens Gregorius ita Longobardum flexit, vt ad eius accideret pedes, ac coronam suam & arma S. Petro consecraret; Pace que publicè conciliatâ idem Gregorius suis copiis Exarchum juuit ad tollendum Tyrannum Tiberium quemdam Perasium, in Tusciæ partibus insurgentem; ostendens se haud Imperatori velle, sed eius erroribus. *Gregorius Romam seruat.*

Signa tum in cœlo visa, aduentûs Saracenorum in Galliam Narbonensem prænuncia; qui innumerabili coacto exercitu, eam tum vastare cœperunt, spirantes vltionem de suis ad Turonas cæsis, ipsi mox eandem aleam subituri. *Saraceni in Galliā irrumpunt.*

MVNDI CHRISTI
4783. 730.

Leo S. Germanum Episc. Constantinopolitanum frustra tentatum amicè, deinde crudeliter alapis cæsum, atque depositum ignominiosè mittit in exilium 7. Id. Ian.; & Kal. Febr. ei substituit Anastasium hæreticum Iconoclastam; hunc repulit Gregorius, vt & damnauit Imperatorem, cuius ab obedientiâ Italos populos absoluit, & tributa soluere vetuit, ne iis aduersùs Ecclesiam ac Deum vteretur. Mortuus est porrò in exilio S. Germanus nonagenarius 40. Idus Maij, vitâ atque senectute feliciter Dei causâ atque Ecclesiæ depositis, ideoque in Martyrum relatus album, quos *non facit pœna, sed causa*. *Gregorius in Leonē insurgit.* *Mors S. Germani in exilio.*

CA-

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 730. ad 740.

MVNDI 4784. CHRISTI 731.

Gregorius III succedit.

TErtio Id. Febr. obiit Gregorius II. cùm Petri sedem tenuisset annis 16. mensibus 8. diebus 20. Sanctorum adscriptus numero, Cùmque vacasset sedes tantùm dies 5. electus est Gregorius III. 14. Kal. Martij, natione Syrus; vir pius, eruditus, & fortis (inquit Anastasius) cùm tamen eius eruditionem in eo positam esse putet, quòd memoriter Psalmos omnes teneret; signum certissimum ignari sæculi, & à doctrinâ longè seiuncti.

Venerabilis Beda moritur.

Obiit hoc tempore Beda monachus & presbyter Anglus, anno saltem ætatis suæ ex eius scriptis centesimo quinto: Cur autem dictus sit *Venerabilis*, non est facilè dicere, cùm de hâc voce multa etiam fabulosa dicantur, vt de Angelo hoc ei concedente nomen, aut piscibus vel saxis ad quæ cæcus, vt rideretur, concionatus erat: hoc certum, *Venerabilis* nomen ab Antiquis & fermè huic σογχρο'νοις non esse datum, sed *Sanctum presbyterum*, aut *doctorem eximium*, aut *Dominum Bedam* appellatum esse; quibus edisces quanto in pretio apud omnes extiterit.

Carolus Martellus vincit iterum Saracenos.

Carolus Martellus pergit in Saracenos, qui duce Aucupâ, proditore Mauritio Comite Massiliensi, Auenionem interceperant; vnde populationibus totam regionem vastabat: adfuit Carolus, vrbemque tam grauiter verberauit tormentis, vt vi eam subierit, omnesque eius

propugnatores Arabas ceciderit; quæ oppugnatio ad alias victorias mox viam strauit viro qui rectè nouerat vti victoriâ.

MVNDI 4785. CHRISTI 732.

Constantinus Copronymus Irenem filiam Chaiani Lazorum Regis ducit vxorem, fœminam egregiè Catholicam, quæ & marito, & socero pro imaginibus constanter obstitit. Leo autem ingentem parauit in Italos & Romanos classem, quæ in Hadriano mari naufragio periit. Hic & Gregorium Apocrisarium Pontificis primò detentum in Siciliâ, deinde in exilium amandatum, denique ignominiosè remisit Romam. Sed Pontifex, ex Concilio anathemate perculit Iconoclastas, & maiori honore Romæ honoratæ sunt imagines, atque sanctorum reliquiæ; Gregorius Deo fretus Imperatoris omnes minas & conatus elusit. *Leonis fracti conatus.*

MVNDI 4788. CHRISTI 733

Leo Imperator legatos à Pontifice missos in carcerem spoliatos detrudit, ac post 8. menses cum dedecore ejicit. Multos Episcopos sibi parere recusantes mittit in exilium; vbi mortui, Sanctorum honores in Ecclesiâ meruerunt. *Leo sæuit in Catholicos.*

Martellus Anthimum Saracenorum Regem Narbonæ cum suis obsidet. Vulgatâ huius obsidionis famâ infinitos propemodum Saracenos ex Hispaniâ exciuit, vt suis suppetias ferrent, duce Amorraâ. Sed iis occurrens Carolus, Amorram occidit, & has copias tantâ internecione deleuit, vt nullus cladis tantæ nuncius superesset. Sic Sarraceni Nemausum, Bliterras, Agatham, Magalonem relinquere sunt coacti, aliasque vrbes flammis incensas, quòd Arabibus se se faciliùs submisissent. Mauritius Massiliæ Comes, *Martellus ad Narbona, Saracenos delet.*

qui

qui Barboros euocarat, ex metu fugit, & vitam suam rupibus inacessis debuit, ipsi manu tortoris eripiendam.

MVNDI 4787. CHRISTI 734.

Saraceni à Francis & Longobardis repulsi. Saraceni, vt Paulus Diaconus refert, tertiò Gallias subierunt, atque Arelatem vi ceperunt. Petiit auxilium Carolus à Luitprando, qui mox cum suis Longobardis adfuit. At Saraceni veriti horum simul, & Francorum potentiam, statim recesserunt; tumque plus ostentasse bellum, quàm gessisse profuit.

MVNDI 4788. CRISTI 735.

Leo sæuire pergit. Leo hocquoque anno in Catholicos sæuiit, sicut & consequentibus, multis imperans exilium vt productiori supplicio conficerentur. Nonnullis etiam obliuit pice barbam, atque incedit, per Vrbem circumductis; quorum postea cadauera canibus obiecit, eorumque cædibus martyrum numerum auxit, ipse in dies magis efferatus.

MVNDI 4789. CHRISTI 736.

Georgium Patriciū Leo tollit. Neque tantùm ob religionem Leo, sed & propter iustitiam sæuiit. Tum enim Georgium Patricium perdidit, virum amantissimum æquitatis, quòd mulierculas quasdam perperam accusatas quasi Strygas, dimisisset innoxias. Credebantur hæc subire domos spirituum more, infantes cædere, & alia eiusdemmodi præstare, quæ infantibus à nutriculis occini solent, vt eos habeant obsequentiores; quæ quia sapienter irriserat Georgius, malè ab insano Imperatore periit.

MVNDI 4790. CHRISTI 737.

Ceoluulphus Rex Northvmbrorum Anglorum, cui Beda suam inscripsit Historiam, regnum suum filio Eadberto reliquit, vt monachus

nachus fieret: quod multis Angliæ Regibus contigisse Ecclesiastica loquitur Historia. Hîc ergo nulli meliores extitêre reges, nulli deteriores. *Reges Angliæ pij.*

MVNDI 4791. CHRISTI 738.

Ad hunc vsque annum nonnulli Saraceni in Galliâ Narbonensi hæserant; ex quâ tandem eos omnino Martellus expulit, non magno tantùm Galliarum, sed & Hispaniarum commodo. Multis enim cladibus attriti Arabes armis Francorum, ad lacessendos Christianos in Hispaniâ fuerunt imparatiores, immo proniores ad accipiendum damnum. Hoc enim anno, Pelágio & filio eius Fauilâ mortuis successit Alphonsus illius gener, qui non modò fortiter defendit, sed & propagauit Imperium; ex genere Reccaredi, & vt hic dictus Catholicus: quod nomen posteriores Hispaniæ reges, quasi intermortuum, excitarunt, atque eo se factis dignissimos ostenderunt. *Saraceni omnino eiecti è Gallia. Iidem Victi in Hispania.*

MVNDI 4792. CHRISTI 739.

Trasamundus dux Spoletanus, Longobardorum excusso jugo, pressus à Luitprando Romam fugere compulsus est. Eum cùm reddere noluissent Gregorius Tertius & Stephanus Dux, obsessa à Luitprando Roma: quando Basilica S. Petri in Vaticano extra Vrbem spoliata est. Confugit ad Martellum Gregorius, à quo tamen adiutus non est, ne ille ingratus videretur. Sed obsidionem soluere coactus est Luitprandus, captis tamen aliquot vrbibus Ducatus Romani; Trasamundus autem cum Romano exercitu Spoletum recepit, factus prope par Regi hactenus inuicto, ex quo hic cœperat esse irreligiosus. *Luitprandus Romam obsidet.*

MVNDI 4793. CHRISTI 740.

Gregorius Secundus mittit ad Martellum claues S. Petri.

Gregorius videns sibi iterum cum grandi exercitu imminere Luitprandum, ad Carolum Martellum honorificam legationem mittit, cum clauibus S. Petri, & litteris in quibus eum *Christianissimum* filium appellat. Sed his permotus non est Carolus, seu eum gratus in Luitprandum animus, seu ditio sua Saracenicis bellis defessa impediêre; quos obices pietas Francica perrumpere debuerat.

Denarius S. Petri in Anglia.

Hoc anno inter Orientales Saxonas Rex Ina & Regina Edilburga regnum dimittentes, vt se manciparent cœnobii, singulas domos regni sui S. Petro Denarium argenteum quotannis pendere statuerunt; quod tantùm persolui desiit, vbi hæresis piissimum regnum subiit, & hic religionem omnem, cum hoc tributo infeliciter extinxit.

Terræ motus Constantinopoli.

In Leonem Catholicos exagitantem Deus ipse sæuiit, eius ditione terræ motu concussâ, quo multæ vrbes concidêre, multæ etiam Constantinopoli Basilicæ, atque Palatia: quando eo quoque motu Constantini & Theodosij imagines cecidêre. Neque enim æquum erat Imperatorum quantumuis illustrium statuas consistere, vbi Christi atque sanctorum furiosè fuerant exterminatæ.

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 740. ad 750.

MVNDI 4794. CHRISTI 741.

Leoni Isauro succedit Copronymus.

CElebris est hic annus impiâ morte impij Leonis Isauri, cùm regnasset annos 24. menses

menses duos, & dies 20. Successit statim ei, qui cum patre annos viginti duos inchoatos imperarat, filius Constantinus; cognomento Copronymus, moribus adhuc quàm nomine turpior, & magis infamis.

Copronymus profectus est aduersus Saracenos, tollere cogitans Artauasdum hominem Catholicum, maritum Annæ sororis suæ, filiæ Leonis, cuius & filijs machinabatur mortem. Quare Imperatoris præuenire furorem hic decreuit; quem ille insecutus, fugere coëgit in Armeniam. Artauasdus rediens Constantinopolin, fingensque Constantinum esse mortuum, Imperator acclamatus est, maximè operâ Theodori Patricij, Vrbis præfecti. Anastasius quoque Patriarcha vulgauit secretum Constantini, quod scilicet Christus purus esset homo, & genitus ex S. Virgine, vt ipse ex matre; quibus permota plebs Constantinopolitana, eum probris omnibus incessit, atque Imperio indignum iudicauit, qui Christo in omnes homines regnum eripuisset. *Artauasduo rebellat in Copronymũ.*

Obijt etiam hoc anno Gregorius Tertius 4°. Kal. Dec cùm sedisset annis decem, mensibus nouem, diebus duodecim. Eius loco post dies 8. creatus est Zacharias, natione Græcus, vir mitissimus, atque plentissimus. Hic videns Vrbem tantùm non obsessam à Luitprando, ad eum legationem misit, sicque eum demulsit vt redderet postea vrbes Ducatui Romano ereptas. Sed ne mali, eius indulgentiâ & facilitate abuterentur, coniunctis copijs suis cum Luitprandi exercitu, Trasamundum Ducem Spoletanum eidem Regi se dedere compulit, ingratum in sanctam Sedem, ac proinde ita demittendum, vt neutri amplius posset incommodare. *Zacharias succedit Gregorio Tertio.*

Eodem quoque anno mortuus est Carolus Martellus, Iulio Cæsari par, & fortè maior, laudatus à sanctis viris atque Pontificibus; neque enim attendenda reuelatio, quæ dicitur facta esse S. Eucherio Episcopo Aurelianensi de Caroli *Carolus Martellus moritur.*

L 2 dam-

damnatione, quòd aliqua bona rapuisset Ecclesijs, bello fortè Saracenico; quamquam enim magnos adstipulatores habeat, atque etiam Præsules simul coactos, falsa tamen esse conuincitur, quòd hic Sanctus antè obierit, quàm Martellus moreretur. Quapropter huiusmodi imaginibus nocturnis plerumque tantumdem adhibendum est fidei, quantùm dandum est piis hominibus, qui reuelationes illas ex suis plerumque rebus ac commodis metiuntur. Hinc successere filij duo Carolomanus in Regna Austrasiæ & Thuringiæ, ac Pipinus, Maior domus, in regnum Franciæ; hic postea potitus totâ hæreditate Patris; ille maior spreto Imperio, quàm administrato.

en damnatus.

filii Martelli.

MVNDI	CHRISTI.
4795.	742.

Artauasdus Imperator Nicephorum filium suum creat Augustum; mox aduersùs Copronymum in Armeniam proficiscitur; sed magnâ clade acceptâ in Vrbem rediit. Postea contractis nouis copiis, filium suum Nicetam natu minorem præfecit, qui nihilo meliùs quàm pater in Constantinum pugnauit. Quo tempore, & cælum visum est ferreum, nullo emisso imbre, & tanti terræ motus extiterunt, vt quibusdam in locis montes æquati campis; castra quoque nonnulla sic terræ hiatibus vorata sunt, vt eorum nulla extarent vestigia; quibus ostentis Deus maiora mala denunciabat.

Artauasdus semel, & iterum victus.

MVNDI	CHRISTI
4796.	743.

Copronymus valido comparato exercitu Constantinopolim venit, eamque obsedit; Artauasdi copias secum congredi ausas deleuit, Exinde penuriâ oppressam recepit Vrbem, quam militi diripiendam obiecit. Tum capti Artauasdus eiusque

Copronymus Vrbem occupat, & in eam defæuit.

que filij, excæcati sunt, cum plerisque eorum amicis; qui mox in Equestribus ludis per Hippodromum traducti sunt, cum Anastasio Patriarchâ, quem publicè cæsum, & Asino vectum, versâ ad caudam facie, populo ridendum proposuit: postea tamen eum restituit sedi, quia eo reperire non poterat nequiorem.

Luithprandus Exarchatum Rauennæ sibi parat armis vindicare. Itaque Zacharias precibus Ioan. Episc. Rauennatis, & Eutychij Exarchi, relicto in Vrbe Stephano duce, pergit Ticinum ad Luithprandum, vbi magnificè receptus est, eumque ad omittendam Rauennam ægrè impulit; quod cùm accepisset Copronymus, prædia quædam Iuris Imperij Romanæ Ecclesiæ donauit; quem ideò Zacharias ad sanam mentem reducere tentauit: sed faciliùs erat ei agros extorquere, quàm hæresim, impio animo penitiùs insidentem. *Zacharias Luithprandum emollit.*

MVNDI 4797. CHRISTI 744.

Mortuus est hoc anno Luithprandus Rex Longobardorum, cùm supra 30. annos regnasset; vir ex vitijs virtutibusque concretus, quæ in eo semper eminebant. Successit ei nepos Hildebrandus, inhumanus & asper; ideo à suis exautoratus, post menses septem, vt huic Rachis dux Foroiuliensis sufficeretur, vir humanissimus, atque fortissimus; qui statim, rogante Zachariâ Papâ, annos 20. pacis dedit Italiæ: quo munere ab optimo Principe; nullum maius concedi potuit, magisque necessarium. *Hildebrandus succedit Luithprando.* *Et huic Rachis.*

MVNDI 4798. CHRISTI 745.

S. Bonifacius, adnitentibus Principibus Pipino & Carolomano, creatus est Archiepisco- *S. Bonifacius Archiepiscopus.*

piſcopus Moguntinus, in locum Geruilionis, dediti auibus, & canibus, ac hominis qui patrem ſuum, Præſulem quoque Moguntinum, in bello ceciderat; tumque impetratum à Zachariâ, vt Moguntina ſedes totius Germaniæ Metropolis eſſet; non quòd id ea ciuitas, ſed magis qui ei præerat ſanctitas exegerat.

MVNDI 4799. CHRISTI 746.

Peſtis Bubonis dicta. Peſtis, dicta Bubonis, hoc anno orta ex Calabriâ & Siciliâ, Conſtantinopolin tam grauiter afflixit, vt iam cadaueribus deeſſet humus. Qui eâ feriebantur, videbant in ſuis veſtibus impreſſas manu inuiſibili paruas cruces, & horrendis phantaſmatis terrebantur. Sed his permotus non eſt blaſphemus Copronymus; potentius ad eum atterendum fulmen exigebatur.

Rachis emendat leges Longobard. Rachis hoc anno leges Longobardorum emendatas & auctas promulgauit; non tantùm fortiter, ſed & ſapienter regnum auſpicatus.

MVNDI 4800. CHRISTI 747.

Carolomanus fit Monachus. Carolomanus, filius primogenitus Caroli Martelli, reliquit Principatum ſuum fratri Pipino, ſuadente S. Bonifacio; ac Romam ſe contulit, vbi in monte Soracte conſtruxit Monaſterium, vt in eo religioſè viueret; ſed interpellatus à Francis peregrinis, ignotus cum ſocio venit Caſſinum, vbi factus monachus pauit greges, & vilibus miniſterijs coquinæ addictus, detectus eſt tandem à ſocio rapiendo ad verbera, quòd coquum, à quo vapularat Carolomanus, grauiter percuſſiſſet; demiſſione eò maiore quòd in talem virum cecidiſſet.

Error

MVNDI CHRISTI
4801. 748.

Error hoc anno impositus est Virgilio sanctissimo Presbytero, quasi admitteret alium mundum, terram aliam, Solem atque Lunam: vnde nugantur aliqui score scioli quasi Zacharias damnarit eos qui Antipodas admitterent; sed & concidit Virgilij postea Episcopi accusatio, & Zacharias apud viros eruditos ab hac labe prorsus immunis habitus est. *De Antipodibus.*

Idem Pontifex hoc anno Cassinense Monasterium exemit ab omni Episcoporum potestate; voluitque à solo pendere Pontifice, quod postea tot Pontifices daturum erat Ecclesiæ. *Cassinum exemptū.*

MVNDI CHRISTI
4802. 749.

Multa portenta hoc anno in Syriâ contigerunt, terræ motus horrendi, quibus vrbes haustæ, aut translatæ ad sex & ampliùs milliaria; disrupta in Mesopotamiâ terra, vnde alia terra candida egesta est, erupitque animal mulo simile, sed humanâ loquens voce, & euersionem gentis Arabibus præcinens; quibus Imperator nequicquam à criminibus auocabatur. *Prodigia in Syria.*

Pipinus, voto accepto in honorem S. Suniberti Verdensis Episcopi, victoriam de Vestphalis paganis nobilem retulit, sanctique viri sepulchrum discalceatus, cum suis proceribus, inuisit; ei se submittens, qui sibi miraculo hostem subdidisset. *Pipini de Vestphalis victoria.*

MVNDI CHRISTI
4803. 750.

Rachis Longobardorum Rex, Principatus sui anno sesquiquinto, Pentapolitanam inuadit prouinciam, & Perusiam obsidet. Ad eum profectus Zacharias, non tantùm à cœptis dimouit, sed monitionibus suis ita profecit, vt is fieret monachus in Cassinensi cœnobio, Filiâ Rattrudâ & vxore Thesiâ vicino Monasterio à se condito inclusis; vbi mirabili sanctitate illustres, melius *Rachis facto monacho succedit Aistulphus.*

regnum consequi post aliquot annos meruerunt. Successit Rachisi frater Aistulphus, consentientibus Principibus Longobardis, in eo fratris virtutes expectantibus.

DECAS SEXTA.

CAPVT VI.

Ab anno Christi 750. ad 760.

MVNDI 4804. CHRISTI 751.

PRæerat tum Franciæ Childericus Tertius, inter inertes familiæ Merouingianæ Reges inertissimus: & præerat, seu potiùs subditus erat Pipino Domus Francicæ Maiori, viro prudenti, atque forti, & cui nihil deerat præter regium nomen. Hoc etiam vt consequeretur, Childerici stupiditas effecit. Celebratis igitur comitiis regni, omnes è re Francicâ iudicarunt Childericum exautorari, Pipinum creari Regem; sed tumultus timebatur, ab ijs maximè, qui fidem Regi datam obtendebant. Iuramentum fidei datum legitimo Regi obex vnus erat, qui rem visam salutarem, & ab omnibus expetitam, moraretur. Visum est ergo perhonorificam legationem ad Zachariam Pontificem mittere, qui Francos absolueret à præstito Principi suo fidei Sacramento, quâ perfuncti sunt Burchardus Episcopus Herbipolitanus, & Vvolcadus seu Eulcadus Abbas S. Dionysij, Pipini summus Capellanus, vt negotium conficerent. Zacharias, qui Pipino & Francis aduersus Longobar-

Zacharias Francos eximit à Sacramento fidei dato Regi suo.

gobardos indigebat, assensus est populi Francici precibus, & votis, deditque quod rogabatur quantùm poterat, & quantùm petentes indigerent. Ita sublato conscientiæ, Deique metu, factum est quod mirabitur sequens ætas, sine crimine perduellionis nunquam imitabitur.

MVNDI 4805. CHRISTI 752.

Itaque Suessionibus à sancto Bonifacio Moguntino Episcopo inunctus est Rex Francorum, Clero, Nobilitate, ac populo assentientibus, Pipinus; Childericus comam, cui pectendæ tantùm vacabat, cum Regno perdidit, detrusus in monasterium aut Suessionense, aut Luxouiense: inde in Hemitan ad Ratisponam translatus, vt hîc eius inertia, Pipini ambitus laterent. Monialis quoque facta Gesilea eius vxor; familia Merouingiana, jam potita Franciæ Sceptro, à Rege Pharamundo, trecentis triginta & ampliùs annis, concidit, exemplo metuendo, & nunquam à Principibus satis vitato, ne vnquam per alios regnum administrent, neque viris, quantumuis sagacibus, & magnis, eius curam resque difficiles committant, dum ipsi voluptatibus indulgent; cùm hæc duo, administratio Regni, & regia vita atque pompa, nonnisi ægerrimè & semper periculosè diuellantur. *Childericus III exautoratur; Pipinus Rex creatur.*

Mortuus est hoc anno Zacharias Pontifex Idibus Martij, cùm sedisset annis x. mensibus tribus, ac diebus decem; in sanctorum numerum adscriptus, diu & solerter gesto Pontificatu; cuius opus est Gregorius in suis Dialogis Græcè loquens, ne tam sancto opere Oriens fraudaretur. Ei suffectus est post dies 12. 6. Kalend. Aprilis, Stephanus Secundus Presbyter, tertio sedis die elatus, dum rem familiarem curat repente alienatus à sensibus, cui statim substitutus Stephanus Tertius, *Steph. succedit Zachar.*

tius, ex Diacono Pontifex, patriâ Romanus; sic in pauperes affectus, vt verè inopum parens nominari potuerit, Pontificatum suum ab Xenodochiis instaurandis auspicatus.

Stheph. III. opem Francorũ implorat. Aistulphus Longobardorum Rex Ducatum Romanum vexabat, eiusque occupabat vrbes: Misit itaque Stephanus ad eum cum muneribus Paulum Diaconum fratrem suum, cuius operâ ad annos 40. inter Longobardos & Romanos pax firmata est: verùm ea vix quatuor mensibus tenuit; neque Rex periurus vllis Legationibus Pontificis, aut Imperatoris, potuit ab iniuriâ prohiberi. Cùm ergo Imperator longiùs dissitus nihil aut parum posset, propinquiora fuere spectanda auxilia, quæ magno eius commodo, & Ecclesiæ, nequaquam à Francis defuere.

MVNDI 4806. CHRISTI 753.

Steph. recipitur à Pipino. Stephanus à Longobardis, tantùm non cum Româ oppressus, confugit ad Pipinum; ad quem, inuito Aistulpho, & iter eius modis omnibus abrumpere conante, per duos Episcopos deducitur. Susceptus est à Pipino Pontifex vt à Rege Christianissimo Ecclesiæ primogenito; huic enim Rex ipse cum vxore, ac liberis occurrit, ad eius procubuit pedes, vices stratoris obiit; eò maior, quò se magis coram Dei Vicario demittebat.

Anastasius Const. moritur. Mortuus est hoc anno turpis ille Anastasius Episcopus Constantinopolitanus, ex morbo qui Chordapsos dicitur, *Le Miserere, ou Colique de Passion*, atque cum stercore per os animam egessit sordibus omnibus turpiorem.

MVNDI 4807. CHRISTI 754.

Pipinus cum vxore ac liberis hoc anno per Stephanum in Abbatiâ S. Dionysij à Stephano Pontifice inunctus, & coronatus est; quare ab hoc anno in veteribus quibusdam Franciæ mori-

monimentis anni Principatus Pipini procedunt. Nec mora, Pipinus sollicitatum sæpe de pace Aistulphum cum exercitu aggreditur, atque in ipso Alpium transitu fortiter deuincit, fugatumque Ticini seu Papiæ obsidet. Stephanus tamen obtinuit à Pipino, vt pace cum eo factâ, exactoque juramento de reddendo Exarchatu Rauennæ, & ciuitatibus Romani Ducatus, rediret cum exercitu in Gallias, sicque sanguini parceretur; cuius seruandi, quàm dignitatis suæ atque vitæ, bonus Pontifex sollicitior erat.

Pipinus vincit Aistulphum & obsidet.

Carolomannus ab Abbate suo Cassinate missus erat in Franciam, vt expeditionem Pipini in Italiam abrumperet, Aistulpho minitante excidium monasterij Cassinensis, nisi eam peregrinationem vir sanctus susciperet. Verùm is à fratre retentus est, & in monasterio Franciæ collocatus, vbi religiosè, ac sanctè expirauit; eiusque postea corpus loculo aureo inclusum Cassinum remisit Pipinus, vt eo loco conquiesceret, vbi sibi quietem æternam comparasset.

Carolomannus verit in Franciā.

Constantinus Copronymus pseudosynodum Constantinopolim conuocat 338. suæ farinæ Episcoporum, in templum Beatæ Virginis ad Blachernas; vbi Ecclesiæ Constantinopolitanæ præsulem præfecit Constantinum Monachum, Silæi antea Episcopum, hominem impurissimum, atque eligenti simillimum. In hoc Concilio decretum imagines Idola esse; qui eas colerent, Idololatras; nemo Apostolos, Martyres, &c vocaret Sanctos; denique hæc Synodus *Septima Oecumenica* diceretur. Verùm hæc statim à Stephano, & Patriarchis Alexandriæ, Antiochiæ, ac Hierosolymitano damnata est. Persecutio tamen grauis in Catholicos, & maximè monachos, exorta est Constantinopoli; disjectæ imagines omnes, & abolitæ; numquam acerbiùs

Pseudosynodus Constantinop. & persecutio.

biùs in viros ſanctos Deoque dicatos verbis factiſque ſæuitum.

MVNDI	CHRISTI
4808.	755.

Pipinus erepta Aiſtulpho donat Eccl. Aiſtulphus Romam, cùm Stephano Pontifice, obſidet, omnemque Ducatum fœdiſſimè vaſtat. Scribit itaque litteras ſancti Petri nomine ad Pipinum Pontifex, quibus petebat auxilium. Adfuit ſtatim cum exercitu Pipinus, qui victum in faucibus Alpium Longobardum Papiæ iterum obſedit; nec vt pacem ei concederet adduci potuit, niſi Exarchatum Rauennæ, omneſque ciuitates Ducatus Romani priori fœdere contentas Romano Pontifici reſtituiſſet. Inſtitere Legati Copronymi, vt hæc omnia redderentur Imperio; ſed recuſauit Pipinus, eaque malè ab Imperatore defenſa, pejùs ab Aiſtulpho occupata, diplomate ſuo ſanctæ Eccleſiæ poſſidenda donauit, *Primus amplificandæ Eccleſiæ viam aperiens*, vt adhuc Ranennæ in Epigraphe legitur.

S. Bonif. martyr. Sanctus Bonifacius Moguntinus Epiſcopus in Friſiâ, cum multis ſancti viris, per Barbaros Chriſti hoſtes trucidatur. Corpus eius Traiectum Rheni, deinde Moguntiam, poſtremò in Fuldenſe monaſterium, quod ſepulturæ ſuæ locum delegerat, translatum eſt; vbi multis miraculis oſtendit, mortem ſuam vitæ ſanctiſſimæ reſpondiſſe.

MVNDI	CHRISTI
4809.	756.

Oriens turbatur. In Oriente magni contigerunt terræ motus. Theodorus Patriarcha Antiochenus expulſus eſt ab Hali Saracenorum Principe, quaſi res ſuas Imperatori per litteras proderet; quando ab eodem Arabe multi Chriſtiani interfecti Martyribus annumerati ſunt; quos tantùm Chriſti religio Tyranno fecerat odioſos.

Obiit

Obiit hoc anno in venatione diuinitùs percussus Aistulphus; quo mortuo de regno duo disceptauere; Desiderius Dux Tusciæ, & Rachis monachus Aistulphi frater. Sed cùm Desiderius Stephano multa pollicitus esset, effecit authoritate suâ Pontifex, vt relicto exercitu Rachis monasterium repeteret, Desiderius Rex à Longobardis eligeretur. Hic ergo statim Ecclesiæ Fauentiam, totumque Ducatum Ferrariensem restituit; felix, si inchoatâ perrexisset viâ; sed dum quæ donarat vi repetit, & extorquere parat, se atque regnum, Ananiæ ac Sapphiræ prope similis, perdidit. *Desiderius Rex Longobard.*

MVNDI 4810. CHRISTI 757.

Stephanus sedis suæ anno 5. cum diebus 28. obiit, & post dies triginta duos locum fratri suo Paulo, Kal. Iunij reliquit, multis laboribus pro sede Romanâ exanthlatis; quam diuitem, sed nondum securam reliquit. *Paulus succedit Steph. III*

Mortuus est quoque hoc anno Alfonsus seu Adelphonsus Galliciæ Rex, cognomento Catholicus, vir piissimus; cuius in obitu auditæ diuinæ laudes, in eum iactas criminationes de seueritate, de nece fraternâ, melius quàm codices omnes refutarunt. *Alfonsi Catholici Regis mors.*

In Oriente vigebat persecutio, ab Imperatore simul & ab Principe Saracenorum Habdallâ. Hic grauibus tributis Christianos, etiam Monachos & Eremitas, oppressit; spoliauit Ecclesias; cruces abstulit; omnia ornamenta Iudæis vendidit; eos etiam Vigilias sacras celebrare vetuit, & litteras ediscere, vt rudes & illiteratos faciliùs ad Mahumetis sectam pertraheret. *Oriens valdè afflictus.*

MVNDI 4811. CHRISTI 758.

Monachi ex Græciâ fugientes, linguâ suâ Romæ hymnos canere permissi sunt: in Occiden-

cidente Reges Northumbrorum duo, pater & filius, se monasterio piè, & maiores imitati suos, incluserunt: Habdallas Saracenus in Perside Magorum sectam extinxit: cùm ex iis quidam, suadente dæmone, volare præsumpsissent nudi ex eminentibus locis, vnde ruerunt præcipites, confractis corporibus: irridendi sanè, nisi miseri nimiùm extitissent.

Magi in Perside extincti.

MVNDI 4812. CHRISTI 759.

S. Othmarus Abbas sancti Galli.

S. Othmarus, Abbas S. Galli, quòd Alemannicas res administrantes duos accusasset apud Pipinum sacrilegij, ab iis vicissim insimulatus luxuriæ, expulsus est ignominiosè, licèt vnus ex accusatoribus à Deo punitus eum excusaret; tumque plus hominum, quàm Dei sententia valuit.

MVNDI 4813. CHRISTI 760.

Pipinus fit damno prosapientior.

Pipinus hoc anno Vvaiphrarium, Aquitaniæ Ducem Sacrilegum, sacro appetiit bello, & victum bona Ecclesiæ restituere compulit; quod cùm facere tergiuersaretur, anno insequenti iterum victus est; ac tandem post annos quinque semper rebellis, ab eodem cæsus & vitam & ditionem suam perdidit; Pipinus totam Aquitaniam pietatis suæ præmium Francico regno adiunxit. Sic factus est ex admonitione & verberibus sancti Rhemigij Rex Pipinus sapientior, ob villam Lugdunensis Diœcesis, quam sibi parabat retinere: correptus enim à sancto Episcopo grauibus verbis, ac flagellis, & ipse sapuit, & per vim & arma alios sapere compulit.

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 760. ad 770.

MVNDI 4814. CHRISTI 761.

Celebris est hic annus martyrio sancti Andreæ Calibytæ, qui & à loco sepulturæ dictus est S. Andreas in Chrysi: Is nullis tormentis adigi potuit, vt cessaret obiurgare Imperatorem; eique tandem vita potuit eripi, non constantia atque fortitudo. *S. Andreas in Chrysi.*

In Hispaniâ, a Saracenis excisâ Valentiâ, Christiani S. Vincentij reliquias ad vltimum Lusitaniæ promontorium deportarunt; quod Sacrum ab antiquis nuncupatum, huius sancti deinceps nomine meliùs consecratum est. *S Vincentii reliquiæ.*

Obiit hoc anno in Angliâ Egebertus Archiepiscopus Eboracensis, non minùs eruditus, quàm sanctus, Magister Albini seu Alcuini Flacci; atque ab eo multùm, & non satis laudatus. *Egbertus Albini Flacci Magister.*

MVNDI 4815. CHRISTI 762.

Copronymus hoc anno tentauit in suas partes pertrahere sanctum Stephanum, monachum in Auxentiano monte Bithyniæ, per Callistum Patricium; qui neque blanditiis, neque minis, neque atroci calumniâ se vinci passus est, miraculis in vitâ, & post mortem illustris; ac viuus & mortuus magnus Iconoclastarum impugnator. *S. Steph. Auxentianus.*

MVNDI 4816. CHRISTI 763.

Profectus ad bellum Bulgaricum Constantinus,

tinus; id feliciter conficit, ac triumphans Constantinopolin rediit. Tum victimâ illustri litaturus dæmoni sanctum Stephanum aggreditur, accusatum turpis consuetudinis cum Annâ sanctissimâ feminâ, corruptis monacho Stephani, & Annæ Ancillâ. Et hanc quidem nihil confessam in tormentis enecauit; sed eam miraculo Deus absoluit. Cùm enim accusatrix viro diuiti, in præmium suæ proditionis, nupsisset, ac gemellos peperisset, sub noctem mediam furore turbati infantes matris arripuere mammas, & crudeliter exedere; atque vbi quærebant vitam, mortem intulere matri, Viperæ in ipsis morsibus immorientes. Deinde conuersus est Imperator in Stephanum; ad quem immisit quemdam perfidiosum, qui in eius Auxentiano Monasterio recipi multis precibus flagitaret; (vetuerat autem quempiam monachum fieri) & vero tandem receptus est: ideo disturbatum monasterium cum templo, relegatus Stephanus in insulam Proconnesum, vbi in columelâ excitauit ædiculam quâ se conclusit; vt cœlo propior, in cœlum curas omnes suas, & cogitationes conuerteret.

S. Steph. vexagitat, & expellit Copronymus.

Armeniam hoc anno inuasere Turcæ, & sequenti quoque anno populationes in eandem regionem extendere; ingressi per Caspias portas; in Saracenorum postea translati nomen, quos & armis, & improbitate superauere.

Turcæ populantur Orientem.

In Thraciâ à Kalend. Octobris ad mensem Februarium tantum frigus sæuiit, vt Pontus centum millibus passuum conglaciarit ad triginta cubitos profundâ glacie; cùmque nix in hanc glaciem ad viginti cubitos decidisset, facta est crusta quinquaginta cubitorum; quâ cœlo repente in frustra diuisâ instar montium in Vrbem, Propontidem, & mare Ægæum delata, nouas quasi Cycladas fluitan-

Frigus, & glacies ingens.

tantes exhibuit. His ostensis non est permotus Copronymus; immo Nestorij sectam propagasset, nisi hanc execratus esset Constantinus Patriarcha, cuius in aurem hoc virus effuderat Imperator. Tunc enim intellexit errorem suum improbandum ab omnibus, quem charissimus Antistes, adeoque bene de se meritus, improbasset.

MVNDI 4817. CHRISTI 764.

Franci hoc anno misêre legatos ad Paulum Pontificem, vt sanctorum corpora, quæ auidissimè quærebant, obtinerent; cùm percrebuisset fama multa sanctorum corpora ex cœmeteriis in Vrbem esse translata, plus venerationis apud Gallos, ex populorum genio, quàm apud Romanos habitura. *Sancta corpora in Galliam translata.*

MVNDI 4818. CHRISTI 765.

Copronymus iterum in S. Stephanum sæuiit, ex Proconneso insulâ Constantinopolin euocatum; vbi post longam disputationem, eum in carcerem coniecit cum trecentis quadraginta aliis monachis, mutilatis aliquo membro ob cultum sacrarum imaginum, aut insigni aliquâ infamiâ notatis. Ibi singulis hebdomadis recipiebat sex vncias panis & tria pocula à piâ fæminâ; neque enim induci potuit toto vitæ tempore vt acciperet cibos ab Iconoclastis, quorum contactu etiam fœdari cibaria existimabat. *S. Stephani iterum vexatur.*

Contigisse hoc anno scribit Sigebertus (quod alij referunt ad tempora Constantini & Irenes) Beritense miraculum 5. Id. Nouembris, quando Imago Christi à Iudæis illusa, & affixa cruci, lanceâ in pectore vulnerata, tantum sanguinis reddidit, vt diuisus inter omnes Ecclesias Orientis & Occidentis, omnibus satis esset; quo morbi sanabantur omnes: quemadmodum hoc die quotannis canit Ecclesia. *Berytensis Christi sanguis.*

clesia. Quare qui in plerisque jam Ecclesiis populo proponitur adorandus Christi sanguis, nequaquam fluxit ex Christi corpore in Caluario, sed ex eius imagine in vrbe Beryto; sed quid agas cum volentibus falli?

MVNDI. CHRISTI
4819. 766.

Constantin. Classem perdit. Amisit hoc anno Copronymus, vi tempestatis, duorum millium & sexcentorum nauium classem, paratam contra Bulgaros; quando idem Imperator, non jam sæuire in Catholicos, sed & debacchari cœpisset. Inuentos enim Constantinopoli monachos, singulas mulieres manum prehensas per Hippodromum ducere compulit, à populo probris lacerandos: multos etiam viros illustres, falsorum criminum reos, aut interemit, aut excæcatos eiecit in exilium, quia Iconoclastas detestabantur. Constantinum quoque Patriarcham eiecit, quia eum odisse Nestorium cognouerat, & negasset hæreticam hanc sectam disseminare, substituto ei Eunucho Sclauino. *Sæuit in Catholicos.* Vetuit denique B. Virginem ac sanctos coli, & legitque præfectos Iconoclastas, & Catholicis infensissimos. Sæuiit & in Martyrum corpora, quæ aut occultari jussit, aut projici, inter cætera Sanctæ Euphemiæ μυροφόρυ; quod in mare proiectum & inuentum à nauigantibus in Lemnum insulam delatum est, majore postea cultu Constantinopolin referendum, & honorandum; ita denique se gessit vt verè ἁγιομάχος esset, cœlum ad interitum suum prouocare videretur.

Synodus Gentiliacensis. In Galliâ prope Parisios Synodus Gentiliacensis celebrata est de imaginum cultu (hæresis enim Iconoclastarum cum legatione Copronymi, & eius munere organo musico videbatur ex Oriente allata) & de Trinitate: tum enim an Spiritus Sanctus à Patre & filio procederet disputauere Græci, grauioribus videlicet erroribus, ac criminibus implicati.

Mor-

MVNDI 4820 CHRISTI 767.

Mortuus est Paulus Papa; cùm sedisset annos 10. mensem vnum, 30. Kal. Iulij; vacauitque Sedes anno vno, ac mense, quia Toto Dux Nepesinæ ciuitatis fratrem suum Constantinum laicum per Georgium Prænestinum ordinatum in Rom. sedem intrusit. Sed is mox violentâ ægritudine oppressus, & manu contractâ, vixit tantisper; diuinæ iustitiæ in sacrilegos exemplar.

Paulus Papa moritur.

Hoc quoque anno Copronymus S. Stephanum omnibus suppliciis exagitatum, & per Vrbem tractum, omnibus eum torquere iussis, qui inimici Cæsaris nollent esse, capite truncari iussit, anno ætatis 53. 40. Kal. Decembr. quando & multa miracula in eius sanctitatis testimonium contigêre. Addidit illi virtute disparem Constantinum Patriarcham exautoratum; quem in ridiculâ veste, impositum asino, versâ ad caudam facie, eandemque caudam pro freno tenentem, in Circensibus traduci iussit à nepote suo, præcisis naribus, ac demùm capite truncari; in hoc miser, quòd vir nequam à nequiore Imperatore cæsus esset. Exinde idem Imperator horrendas in S. Virginem blasphemias euomuit, ob quas maximè vltimum supplicium accelerauit, cùm in eam iactæ iniuriæ, grauiùs quàm in ipsum Deum soleant castigari.

S. Stephanus cæditur.

Idem & Constantinus Patriarcha.

MVNDI 4821. CHRISTI 768.

Christophorus Primicerius, & Sergius Sacellarius eius filius, collectâ militum manu subeuntes Vrbem, Totonem interimunt, & Constantinum eius fratrem Pseudopontificem eijciunt, cùm sedisset vno anno atque mense. Cùm autem aliqui Philippum Presbyterum monachum in eius locum induxissent, idem Christophorus eum in cœnobium remisit suum.

Stephanus IV. creatur legitimus Pontifex.

Itaque

Itaque legitimè creatus est Stephanus, eius nominis Quartus, (quem tamen ob breuitatem temporis quo sedit, Secundum, Tertium quidam vocant) omnibus gratiis ornatus quæ in summo Pontifice requirerentur. Cùm autem in Episcoporum Concilio Constantinus ritè depositus esset, & in monasterium relegatus: inde paulò pòst, inscio Stephano, à militibus retractus, excæcatus est, & mutilatus linguâ cum suis aliquot fautoribus, affectati gestique per vim Pontificatus pœnas luit grauiores, quàm boni omnes exoptassent.

Pipinus moritur. Obiit hoc anno Pipinus, cùm regnasset annos 14. vel quindecim ab inauguratione Bonifacij vel Stephani Papæ. Quo die autem mortuus sit, non conueniunt scriptores; hoc certum, annos Caroli Magni coronati Nouiomi, Carolomanni Suessionibus, à 7°. Idus Octobr. procedere. Pipinus autem obitum præuidens suum, æger S. Martini sepulcrum Turonis inuisit, indeque reuersus Parisios in vrbe Sandionysij spiritum reddidit; vir magnus bello, atque pace, atque ex priuato Rex factus, etiam saluâ religione: quæ duo in Christianum hominem non facilè conueniunt.

MVNDI 4822. CHRISTI 769.

Concilium Romanum. Concilium Romæ in Basilicâ Lateranensi celebratum est, à quo damnatus Constantinus Pseudopontifex; omnia ab eo facta, irritata, præter Baptismum & Confirmationem. Damnata quoque Pseudosynodus Constantinopolitana contra sacras imagines, probata verò Gallica Gentiliacensis; ac primùm in eâ fuit mentio septem Episcoporum Cardinalium, eorum videlicet qui Vrbi propiores assisterent Ro. Pontifici, S. R. E. Cardini infixi; qui deinceps tam sæpe appellabuntur, quàm antea neglecta est eorum mentio.

Hunaldus Hunaldus Dux Aquitaniæ, à Carolo & Carolo-

rolomanno fratribus victus & captus, post biennium simulans pœnitentiam laxatus & missus est Romam; at paulò pòst deficiens ad Longobardos, lapidibus obrutus ab iis pœnas dedit, quàm Franci expectarent longè acerbiores. *Dux superatus & cæsus.*

MVNDI 4823. CHRISTI 770.

Christophorus & Sergius agentes apud Desiderium, vt is erepta sanctæ Sedi redderet, fraude ab eodem Desiderio capti excæcati sunt; obiit intra triduum ex dolore Christophorus, Sergius in monasterio inclusus superuixit; ambo Romanæ Sedis vindices, digni fato meliore. *Ecclesiæ Ro. Vindices capti.*

Nupsit hoc anno Hermengardis filia Desiderij Carolo Magno, cuius etiam sororem Bertham duxit Carolomannus, frustra prohibente Stephano sub Anathematis pœnâ, ne inimicus sanguis sanctæ Sedi eidem amicissimo malè conjungeretur, purissima stirps cum eâ conjugeretur ex quâ leprosi prodirent; quod vitium ad animum potiùs, quàm ad corpus pertinuisse, hîc meritò sapientes arbitrantur. *Carolus Magnus ducit Hermengardē.*

Aurelius Froilam Regem Hispaniæ nepotem suum interemit, eique successit; quando & infame tributum Christianas virgines Saracenis persoluit; immo iniquissimum decretum emisit vt nobiles fœminæ Hispanienses Arabibus matrimonio copularentur; factus ex parricidâ irreligiosus. *Aurelius Rex impius.*

Hoc anno, Copronymi trigesimo, Præfectus Ephesi, vir sceleratus, in campum Monachos omnes, & sacras Deo virgines eduxit, jussitque inter se jungere nuptias, cæcitate & exilio renuentibus propositâ: sed plerique mori maluerunt, quàm fœdari; & luminibus carere, atque exulare virginitatis causâ, præmij loco duxerunt. *Ephesi nuptiæ sceleratæ.*

CA-

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 770. ad 780.

MVNDI 4824. CHRISTI 771.

Persecutio in Oriẽte recrudescit. RECruduit hoc anno in Monachos persecutio à Præfecto Thraciæ excitata, vnde in alias prouincias Rectoresque peruasit; quando omnia tam virorum quàm fœminarum cœnobia diruta, bona omnia distracta, excæcati aut faciem cremati atque barbam Monachi, ad ludibrium simul & dolorem.

Desiderij in Carolũ odium. Carolus Magnus Hermengardam Longobardam expellit, probantibus regni sui Episcopis, ejusque loco ducit Hildegardem filiam Hildebrandi Ducis Sueuorum; vnde Desiderij in Carolum furor, quem auxere Hunaldus Aquitanus, ad eum confugiens, & Bertha Carolomanni vxor, ad eum cum liberis, marito mortuo, relictoque Bauaro Thassilone, recedens; & inde tantum est odium concitatum, vt Regni Longobardici ruinâ fuerit restinguendum.

Carolomanus moritur. Mortuus est etiam hoc anno Carolomannus pridie Non. Decembr. in villâ Salmontiaco, sepultus Rhemis magnificè jussu Caroli fratris; qui suadentibus Francis regnum eius occupauit, in eius manu, quàm puerorum & fœminæ Longobardicæ tutius & securius.

MVNDI 4825. CHRISTI 772.

Ægrotante Stephano, factione Afiartæ, Papæ cubicularij Sergius excæcatus à Desiderio, &

tum seruatus in Cellario Lateranensi; inde extractus, multis vulneribus confossus interiit. Post dies octo obiit Stephanus Pontifex Kal. Febr. Sedis suæ anno tertio cum tribus mensibus ac diebus viginti. Cùmque vacasset Sedes diebus octo. 5°. Idus Febr. electus est Hadrianus, patriâ Romanus, vitæ sanctimoniâ, & eruditione perillustris. Hunc tamen statim aggressus est Desiderius, verbo se ei submittens, reuerâ occupans ciuitates Ducatus Romani. Quare Pontifex misit Legationem ad Carolum Magnum, quâ postulabat auxilium; expectans in filio, Pipini pietatem coniunctam fortitudini. *Stephanus III. moritur cui succedit Hadrianus. Hic recurrit ad Carolum M.*

Habdallas, Rex Hierosolymorum Saracenus, Christianos omnes & Iudæos in manibus notari inscribiq; iubet, vt à suis Arabibus distinguerentur: quam ignominiam plerique non tulere; sed relictis possessionibus suis, in Romanorum ditionem confugerent: sicque dum distinctos habere voluit subditos Princeps Barbarus, nullos habuit, sensitque viros fortes bonis suis plerumque ignominiam anteferre. *Habdallas sæuit in Iudæos ac Christianos.*

MVNDI 4826 — CHRISTI 773.

Desiderius mittit Legatos ad Carolum, vt eum à tutelâ Apostolicæ sedis abstraheret, aut impediret quominus transiret in Italiam, asserens se omnes ciuitates Pontifici reddidisse. Quod cùm falsum esse intellexisset Carolus, eumque Romam obsidere voluisse, ac tantùm anathemate deterritum, cum exercitu transiit in Italiam, expulsumque ex montis Cenisij faucibus, obsedit Papiæ. Multas quoque Longobardorum vrbes cepit, atque inter cæteras Veronam, vbi nepotes suos cum Berthâ inuentos remisit in Franciam, ne quid turbarent. Saxones quoque, jam tertiùm rebellantes, ab eius ducibus repressi, aut potiùs à Deo res Caroli curante, dum ipse Dei rebus & Ecclesiæ adlaboraret, *Carolus M. inuadit Desiderium.*

Caro-

MVNDI 4827. CHRISTI 774.

Carolus Magnus ab obsidione Papiæ Romam venit, vt hic Pascha celebraret. Receptus est vt Ecclesiæ primogenitus; vicissim donationem Ecclesiæ factam à Pipino patre confirmauit diplomate; statimque Papiam regressus eam se dedere compulit, cum Desiderio atque vxore, quos secum in Franciam pertraxit. Desiderij filius Adalgisus fugit ad Copronymum, à quo Patriciatus titulo auctus est. Quod autem Sigibertus scribit Carolum iterum Romam rediisse, & in Synodo 153. Episcoporum accepisse jus eligendi Rom. Pontificem, & Episcoporum inuestituram, viri schismatici commentum est, propugnatum tam malè à Caluinianis, vt eius sectæ eruditos jam pudeat ineptissimæ defensionis.

Carolus Desideriũ captum in Galliam ducit.

Carolus cum Desiderio Paulum Diaconum secum abduxit in Franciam, quem & impensiùs dilexit. Sed cùm accusatus esset insidiarum ab inuidis, & interrogatus à Carolo non satis modestè respondisset, jussus est ambas perdere manus: mutatâ tamen à Carolo, secundis curis, sententiâ, ac relegatus est in Insulam; vnde fugit ad Adelpergam filiam Desiderij, vxorem Arichisis Ducis Beneuentani; quo mortuo Monachus factus est in Monasterio Cassinensi, vbi multa scripsit, etiam acceptus Carolo; sic huic calamitas ad bene viuendum, atque moriendum, non inutilis fuit.

Paulus Diaconus captus à Carolo, tandem fit Monachus Cassinẽsis.

MVNDI 4828. CHRISTI 775.

Constantinus Copronymus dum bellum gerit in Bulgaros, sed atrociùs in Dei Genitricem, plagâ diuinitus percussus in crure, quam ἄνθρακα vocant, viuus exustus igne inuisibili, ac de blasphemiis vocibus in eam jactis pœnitens, sed vt Antiochus, impiam dæmoni euomuit animam 18. Kal. Octob. cùm regnasset ab obitu patris

Copronymus moritur.

patris annos 34 menses duos, dies vinginti sex; verbo Christianus, re Iudæus, Manichæus, Nestorianus; dignissimus fœdissimis nominibus Copronymi, & Caballini, quorum illud accepit à stercore quo infans turpauit Baptisterium, hoc à fimo caballi, quo se inficiebat cum aulicis, hoc odore mirificè delectatus non autem à Cabalâ vrbe, vt quidam malè putarunt. Is exitus fuit magi, malefici, idololatræ, luxuriosi Principis; qui cùm in Basilicâ SS. Apostolorum Petri & Pauli sepultus esset Constantinopoli, postea refossus, in foro publicè crematus est mortuus; quod supplicium viuus propter atrocia crimina promeruerat.

Successit patri Leo IV. qui initio sui Principatus thesaurum à patre relictum pauperibus impertiit; simulauit & pietatem in B. Virginem, & amorem in Monachos, quorum plurimos præfecit Ecclesiis præsules. Obtulit etiam Nicomediensem Episcopatum S. Platoni Olympi montis sanctissimo monacho; cuius ille titulum reiecit, laborem seruauit, factus ouilis Dominici vigilantissimus custos. Sed reliquit Copronymus filiam Anthusam virginem Deo consecratam, quæ bona omnia sua effudit in pauperes, & religiosum induta habitum, in Meneo Græcorum meruit locum, parentis atque fratris moribus, vt morte, dissimillima. *Leo IV. succedit patri.* *S. Anthusa Virgo.*

Mortuus & hoc anno Habdalla Saracenus regnum atque furorem reliquit hæreditarium filio suo Madi; Copronymo, vt tempore, sic crudelitate coniunctior. *Madis filius Habdallæ.*

Carolus contra piissimè vixit, ac bis profligauit Saxones. Offa quoque rex Merciorum regnum suum Ecclesiæ reddidit vectigale, renouato in singulas domos S. Petri Denario; tantum Occidens ab Oriente, non solùm situ, sed & religione dirimebatur. *Occidentalis floret Ecclesia.*

Aurelio succedit Silo. Obijt denique Rex Hispaniæ sceleratus Aurelius, cuius locum meliùs impleuit Silo, sororis eius filius, regnum suum à pietate auspicatus.

MVNDI 4829. CHRISTI 776.

Turbæ Orientis. Constantinus filius Leonis hoc anno à Nicetâ Patriarchâ coronatus est Augustus: nec ita multò pòst Nicephorus Cæsar, Leonis frater, ei molitus necem, turpiter attonsus Chersonam deportatus est; Græcis sibi semper inuicem struentibus insidias.

Carolus vincit Saxones. Carolus Magnus audiens Rotgandum Ducem Foroiuliensem vindicare sibi Regnum Longobardorum, celeriter in Italiam transiit, eiusque conatus morte dignos iudicauit. Tum rediit eâdem diligentiâ in Saxones, quos ope Dei potiùs quàm armis deuicit: quare se omnes illi, multi etiam se Deo submisere.

MVNDI 4830. CHRISTI 777.

Telericus Bulgarus. Telericus Rex Bulgarorum, qui tam sæpe in Copronymum pugnauerat, relictis suis venit Constantinopolin; vbi factus Christianus, & Patricius, accepit etiam vxorem consobrinam Leonis, & Christianitatem bene regno esse redemptam iudicauit.

Carolus inuitatur in Hispaniam. Carolus in Paderbornensi Synodo, de Saxonibus ad Christum conuersis recepit tres Principes Saracenorum, à quibus inuitabatur ad arma transferenda in Hispaniam, bello ciuili jam distractam; in quam tamen plus pietas, quàm noui regni cupido bonum Principem attraxit.

MVNDI 4831. CHRISTI 778.

Belli Hispanici infelix exitus. Bellum transtulit hoc anno in Hispaniam & Saracenos Carolus; quod magnâ gloriâ inchoatum, captâ etiam Cæsaraugustâ, infeliciter terminatum est. Dum enim redit cum spoliis, Vascones ex Pyrenæis montibus in Rocidâ valle, vulgò *Ronceuaulx*, Francos aggressi eos malè mulctarunt,

runt, & excussere prædam. Inter alios cecidit Ruttandus seu Rolandus, præfectus Britannici seu Armorici littoris; materies illustris fabularum quæ hâc ætate viguerunt.

Saxones duce Vvidichindo rebellant, & ad Rhenum fluuium omnia incendunt aut vastant: sed per Caroli duces etiam hyeme repressi, tot se flammas frustra accendisse & damno suo docuerunt. *Saxones repressi.*

Florebat tum Albinus Flaccus seu Alcuinus, qui Eboraci magnâ cum eruditionis laude docuerat, Bedæ quondam discipulus, atque in Mathematicis disciplinis Caroli Magni magister, factus Abbas S. Martini Turonensis; vir ætatis suæ (si vnum excipias Carolum regem) sine dubio doctissimus. *Albinus seu Alcuinus Flaccus.*

Hildegardis Carolo gemellos peperit, quorum vnus statim obijt; alter, Ludouicus dictus, par parenti suo religione, *Pius* appellatus est. *Ludouicus Pius nascitur.*

MVNDI 4832. CHRISTI 779.

Carolus Saxonas & Vvestphalos debellauit bello incruento, cùm ij essent ad fugiendum, quàm resistendum paratiores; semper domiti, semper rebelles, nullo alio opere precio, quàm vt arma cepisse dicerentur. *Saxones à Carolo domiti.*

MVNDI 4833. CHRISTI. 780.

Madi Princeps Saracenorum crudelem in Christianos excitauit persecutionem, cùm jussit eos omnes qui ex Iudæis & infidelibus ad Christi fidem transiissent, eam deserere, aut tormentis attrocissimis subijci, quod decretum multos martyres inseruit cœlo. In totâ quoque Syriâ æquatæ solo Ecclesiæ, eiusdem Principis jussu; neque tamen repressus Christianorum ardor, sed in singulorum animis excitatæ Basilicæ, lapideis longè Deo gratiores. *Madi persecutio in Syria.*

Nicetæ Patriarchæ Constantinopolitano hæretico mortuo successit Paulus, Cyprius genere,

Orthodoxus; sed Imperatoris hæresi foris indulgens, Tum enim Leo præcipuos Aulicorum cultores imaginum ignominiosè expulit aulâ, aut pœnis subiecit; cùm in larario Irenes vxoris suæ duas imagines reperisset, eam eiecit, neque deinceps vxoris loco habuit Sed statim Deus piissimæ fœminæ suscepit patrocinium. Leo etiam circa lapillos insaniens, coronam magnæ Ecclesiæ, gemmis distinctam, imposuit suo vertici; verùm ex eâ in eius caput carbunculi transiere diuinitùs, ac febre ardenti correptus, expirauit, anno regni sui quinto ferè integro. Statim ergo 6. Id. Sept. Irene cum filio Constantino, decem annorum puero, regendum suscepit Imperium; mulier à Deo fortis, cuius operâ Nicephorus affectans Imperium, in exilium retrusus, alij Cæsares ac Nobilissimi Leonis fratres ad Sacerdotium compulsi; Arabes tumultuantes repressi; ita compositum Imperium, quasi non id mulier, sed magnus Imperator administraret.

Leo IV. moritur.

Irene cum filio suscipit Imperium.

Inuentum hoc anno in longis Thraciæ muris à fossore, hominis cadauer, cum hâc Epigraphe celebratissimâ, *Christus nascetur ex Virgine Maria, credo in eum. Sub Constantino & Irene Imperatoribus, O sol iterum me videbis*; quo tumulo prophetam inclusum fuisse suspicari licet.

Prophetia refossa.

Profectus Romam cum Hildegarde vxore suâ hoc anno Natalem Domini Carolus Ticini celebrauit, cùm priùs Saxonicæ Ecclesiæ iecisset fundamenta, destinatis sedibus Episcopalibus, & Krodo Idolo exterminato; quando indigenæ huius regionis tardiùs venientes ad Christum, maiori eum alacritate suscepere, ac firmiori constantiâ retinuere.

Ecclesia Saxonica.

C A-

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 780. ad 790.

MVNDI 4834. CHRISTI 781.

CArolus hoc anno cum coniuge & filijs Romam venit, ibique S. Pascha celebrauit, voluitque Pipinum ab Hadriano baptizari, Ludouicum autem & Pipinum inungi reges, hunc Longobardorum, illum Aquitaniæ. Irene quoque à Carolo petiit dari filio suo Constantino filiam Rotdrudim; quæ tamen nuptiæ nequaquam coaluerunt, nec vtiles Francis, nec Græcis salutares. *Res gestæ Caroli M. in Italia.*

Helpidius in Siciliâ aduersus Imperatorem rebellat: dum igitur ab hâc parte Ro. distinetur exercitus, Aaron iunior filius Madi Saracenorum Principis (maior enim dicebatur Moyses) Orientem tam fœdè depopulatur, vt Irene auro pacem redimere compulsa sit. Helpidius autem cum suis thesauris in Africam fugiens, vt Romanorum Imperator est cultus; cuius pluris pecuniam, quàm purpuram Afri faciebant. *Helpidius Tyrannus.*

MVNDI 4835. CHRISTI 782.

Saxones rursus rebelles, rursus à Carolo victi; nec eorum rebellionis, ac pœnarum finis, donec è patriis sedibus evulsi, per varias regiones sparsi, se Saxonas, hoc est, rebelles esse didicerunt. Rex eorum captiuus, & edoctus Christi legem, dum videt in mensâ se- *Carolus à Rege Saxone admonitus.*

sâ sedere Carolum, inopes humi cibum capere, negauit id concinere legi Christianæ, quæ pauperes vocat membra Christi; Rexque sic admonitus à captiuo, ac Neophyto, deinceps egentes religiosiùs & magnificentiùs enutriuit; nec puduit Carolum erudiri à Barbaro, qui nouisset Asinam sessorem suum prophetam docuisse.

Saxonia oblata S. Petro. Tum Saxonia dicitur oblata fuisse S. Petro, sicut & aliquot vrbes Galliæ, in quibus denarius in singulas domos quotannis S. Petro pendebatur; Aquisgranum scilicet, Anicium seu Podium S. Mariæ, & oppidum S. Ægidij; quod quando desierit, non est certius, quàm vtrum id aliquando contigerit.

MVNDI 4836. CHRISTI 783.

Alphonsus succedit Siloni. Silo in Hispaniâ, regni sui anno octauo, moritur; cui succedit ab eo iam collega assumptus Alphonsus, seu Adelphonsus, Froilæ olim regis filius, cognomento *Castus*, quia cum Bertâ sorore Caroli Magni continenter vixisset, & castè. Is appetitus bello à Maurogato patruo, Arabibus subnixo, (quibus tributi nomine 50. Virgines nobiles, & totidem plebeias pollicitus erat) eum deuictum expulit ex Hispaniâ, ac infami tributo Christianos exemit.

Elipandi errores. Adolinda vidua à Silone relicta monasticam est professa vitam, cui Elipandus Toletanus inspirare conatus est impias Nestorij blasphemias; quas statim mulier ex æquo prudens, & sancta detulit ad Etherium Episcopum Vxamensem, & Beatum presbyterum doctrinâ ac sanctitate illustrem; qui impiam hanc doctrinam duobus libris confutarunt; neque tamen resipuit Elipandus, in Synodo postea conuincendus, hæreticorum more, quos nemo priuatus facilè ab erroribus retraxerit, solâ multorum autoritate reprimendos.

Pau-

MVNDI 4837. CHRISTI 784.

Paulus Patriarcha Constantinopolitanus, animo Catholicus, olim hæreticus ore; vt placeret Leoni, publicè coram Augustis hæreticos detestatus, abdicauit se Episcopatu, atque in monasterium ad pœnitentiam secessit, omnes adhortatus ad veram synceramque fidem retinendam, ac paulò pòst sanctissimè obiit. Hinc facultas data Iconoclastas refutandis, quod præfectorum hæreticorum auctoritas inhibuerat: electus & Episcopus Catholicus Tarasius, Imperatoribus à secretis, qui statim ad Concilium celebrandum animum appulit, quo tantùm sanari poterat hæresis, à tribus Imperatoribus stabilita. *Tarasius succedit Paulo.*

Moritur Moises Saracenorum Rex, qui anno superiori patri Madi successerat eiusque locum; impleuit Iunior frater Aaron, malè quoque in Christianos animatus, quorum plurimos intulit Martyres cœlo. Hic tamen Carolum Magnum coluit, & frequentibus legationibus & muneribus honorauit. Cùmque Carolus misisset in Palæstinam legatos, ad visitandum Christi sepulchrum cum muneribus, non tantùm id fieri passus est, sed & ad eum misit S. sepulchri claues, vt idesse in Francorum potestate videretur. Quod munus, non tam honor, quàm vaticinium fuit. *Reges Saraceni.* *Aaron amicus Caroli Magni.*

MVNDI 4838. CHRISTI 785.

Tarasius ad Hadrianum Pontificem fidei suæ professionem mittit; quem tamen hic arguit, quòd in suis titulis nomen Vniuersalis vsurpasset: laudat tamen eum de Fide, & approbationem eius ordinationis pollicetur, si Iconoclastarum hæresin extinguat; quod is cumulatissimè, adiutus ab Augustis, præstitit. *Tarasius Hadriano scribit.*

Vvidichindus Princeps Saxonum, author frequentissimorum rebellionum in Carolum, viso pulcherrimo infante communicantibus porrecto conuersus, sacris aquis intinctus, deinceps *Vvidichindus Saxo fit Christianus.*

inceps non tantùm Deo, sed & Carolo fidelis extitit.

MVNDI 4839. CHRISTI 786.

Synodus impedita. Concilium OEcumenicum instituere parabant Augusti Constantinopoli in Basilicâ SS. Petri & Pauli; quod disiecere milites Prætoriani, professi militiam, & hæresin sub Copronymo. Permoti enim ab Iconoclastis Episcopis, Orthodoxos accedentes magno conuicio repulerunt. Cùmque iis retundendis Augusti pares non essent, reiectâ sapienter in sequentem annum Synodo, finxerunt exercitum aduersus Saracenos mittere; in quo Prætoriani illi profecti, ab exercitu circumfusi, armis eruti, remissi sunt, aliique duces, alii milites delecti; Synodus in annum sequentem indicta, ad quam liberè boni Episcopi conuenirent.

Carolus M. mulieribus addict. Mortua est hoc anno Hildegardis vxor Caroli Magni annis 12., in cuius locum duxit Luitgarden, & alias deinceps, concubinis etiam aliquot interiectis, quæ eum mulierosum fuisse indicarunt, atque eius sanctimoniæ turpem induxere notam; quam tamen aliqui volunt pœnitentiâ sic obliteratam esse, vt nec eius obfuerit sanctitati.

MVNDI 4840. CHRISTI 787.

Mense Maio ineunte Tarasius cum duobus Petris Archipresbytero, & Abbate, Legatis Hadriani Papæ, itemque Legatis trium aliorum Patriarchalium Sedium, Nicæam Bithyniæ conueniunt, cum multis Episcopis, & sanctis Monachis; vbi celebrata.

SEPTI-

SEPTIMA SYNODVS OECVMENICA NICÆNA SECVNDA

aduersus Iconoclastas.

QVam Græcè editam, ac jam bis Latinè conuersam non satis fideliter & accuratè, tertium vertit Anastasius Bibliothecarius, sine dubio propter fidelitatem, & elegantiam reliquis præferendam. Septem actionibus definita est; in eâ recitatum Symbolum cum his verbis, *Qui ex Patre Filioque procedit*; Sancitum, non esse colendas imagines, etiam Christi, latriæ cultu, qui soli Deo tribuitur, nulli creaturæ nisi κατὰ συμβεβηκός; quare deinceps damnati qui id affirerent, dictique à sancto Io. Damasceno χριστιανοκατηγόροι, quòd imprudenter Christianis apud hæreticos idolatrarum nomen accerserent; à quo tantùm refugit Ecclesia (quidquid Nauatores deblaterent) quantùm idololatria, à veri Numinis cultu disiungitur. Editi pariter sunt Canones 22. de Ecclesiasticâ disciplinâ: ac deinceps Tarasius lapsos recepit in pristinum gradum; quare & Simoniæ accusatus est; sed quid mirum? cùm apud inuidos eius quoque suspicione aspersus sit Hadrianus: sed ab vtroque vitæ sanctitas non difficiliter hanc calumniam depulit. *NYCÆNA Synodus altera.*

Venit hoc anno Romam Carolus Magnus, aduersus Arichisem Ducem Beneuentanum Longobardum ducens exercitum, vt ad officium reuocaretur. Sed armis nihil opus fuit, Carolo nimis præualente; à quo tum est dirempta controuersia inter cantores Gallos & Romanos; & his palmâ adiudicatâ, illi sequi jussi sunt cantum Ecclesiæ Romanæ; ex quâ non tantùm fides pura, sed & mores synceri debent proficisci. *Carolus M. Romā venit.*

MVNDI 4814. CHRISTI 788.

Pax rupta inter Carolum, & Irenen. Inter Carolum & Irenen pax abrupta est, negata vel rejectâ illius filiâ, vt Constantinus duceret Mariam piissimam virginem neptem sancti Philareti cognomento *Misericordis*. Hinc excitatum inter vtramque gentem bellum pro Ducatu Beneuentano, cuius promotor fuisse creditus est Adelgisus filius Desiderij, qui & tum pro Græcis in Italiâ militauit; sed victores extitere Franci, juncti Longobardis, & prouerbium jactatum à Græcis, verum esse deprehensum; τὸν Φραγκὸν φίλον ἔχῃς, γείτονα οὐκ ἔχῃς; crediti semeet ex æquo boni amici, viciniqueterribilles.

Tassilo cũ Gunnis deuictus. Tassilo Boioariæ dux, excitatus ab vxore suâ filiâ Desiderij, sæpe domitus, hoc etiam anno rebellauit, accitis in auxilium suum Hunnis siue Auaribus. Sed victus atque captus, & juxta leges capite minuendus, cum filio Theodone detrusus est in Monasterium, vt jam meliùs, & cautiùs viueret. Hunni bis à Carolo domiti, & octo deinceps annis identidem aggressi Francos, tandem internecione gentis suæ domiti, prædâ ex totius Orbis direptionibus collectâ, Francos hactenus inopes ditauere. Eorum autem reliquiæ cum Rege Thuduino, Carolo, & Christo submiserunt sese; sicut & anno sequenti Sclaui superati; Carolo in suis expeditionibus Dei potiùs, quàm suam gloriam quærente; quæ tamen ipsi nunquam defuit, nec ita in Deum animatis deerit.

MVNDI 4842. CHRISTI 789.

Constant. malè accipitur à matre. Constantinus hoc anno pertæsus ab Irene matre regi, cùm jam annum vigesimum attigisset, communicato cum amicis consilio in Siciliam relegare parat. Sed re detectâ, omnes illi consultores tonsi turpiter exularunt, Constantinus verbis & verberibus castigatus, & inclu-

sus,

ſus, agnouit ſe nondum ſui iuris eſſe, qui tam acerbè & impune per fœminam tractaretur.

Theophilus, claſſis Imperatoriæ ad Cyprum Præfectus, a Saracenis ad Aaronem perductus, & Chriſtum negare juſſus, mori maluit, victus nobilem martyrij coronam conſecutus, omni victoriâ glorioſiorem. *Theophilus Dux martyr.*

MVNDI 4843. CHRISTI 790.

Hoc anno Armenæ Legiones Conſtantinum vnum acclamarunt Imperatorem; quòd aliæ quoque præſtiterunt, oblitæ ſuperioris juramenti. Quare ſibi metuens Irene, filium ſoluit, etiamtum incluſum: qui mox in matris fautores ſæuiit, & Præfectos ab eâ conſtitutos; miſeros profectò, cùm iis certa calamitas, vel à filio, vel a matre immineret. *Conſtant. præualet.*

Maurogato Gallæciæ vſurpatori ſucceſſit filius Veremundus Diaconus; qui regno ſuo jam vergente in interitum, collegam ſibi aſſumpſit Alphonſum Caſtum, eiectum regno per Maurogatum; cui reſtitutum regnum Deus etiam miraculis probauit; itaque cœlo ac terrâ probantibus Rex eſt conſtitutus. *Alphonſus Caſtus regnat.*

CAPVT X.

DECAS DECIMA.

Ab anno Chriſti 790. ad 800.

MVNDI 4844. CHRISTI 791.

Conſtantinus bellum gerit in Bulgaros parum cautè, aſtrologorum prædictionibus confidens; itaque victus, fugatuſque Vrbem repetiit. Quare cùm milites huic ſubſtituere Patricium Nicephorum decreuiſſent, eum excæ- *Conſt. incautus, & crudelis.*

cari jussit, & quatuor eius fratribus linguas præcidi. Cùm autem legiones Armenæ Alexium Patricium Imperatorem poposcissent, ei quoque oculos eruit; ne se regere posset, quem sibi rectorem exercitus exoptasset.

Concilium Foroiuliense. Concilium Foroiuliense celebratum est in Italiâ, de processione Spiritus sancti, contra Græcos, & de Incarnatione Verbi contra Elipandum Toletanum, cui præfuit Paulinus Patriarcha Aquileiensis, acerrimus disciplinæ & castimoniæ in Clericis vindex.

Tiberis inundatio. Hoc anno, quo obiit Burchardus Episcopus Herbipolensis, annis 40. discipulus sancti Bonifacij, Tiberis Fl. supra modum exundauit Romæ; quando enituit pietas Hadriani, dum vitæ multorum, cibariis atque scaphis sapienter ac liberaliter prouidit.

MVNDI 4845. CHRISTI 792.

Concilium Ratispon. Concilium celebratum hoc anno Raganesburgi seu Ratisponæ, in causâ Felicis Vrgelitani Episcopi & Elipandi Episcopi Toletani. Felix Germaniam & Galliam Nestorianismo inficere moliebatur; at cùm in eo Concilio hæresin suam eiurasset, sedi suæ restitutus est; exemplo perniciosissimo, & in illiusmodi hominibus nunquam obseruando, quos tantùm metus perdendæ dignitatis ad officium reuocat.

MVNDI 4846. CHRISTI 793.

Alphonsus victor de Mauris, amicus Caroli. Alphonsus Castus, Deo confidens, virgines Christianas tributi nomine dare Mauris recusauit, iisque occurrens cum imparibus copiis, septuaginta millia cum Duce eorum Mugait trucidauit. In cuius victoriæ monimentum Ecclesiam Christo Seruatori Oueti posuit. Charissimus fuit Carolo Magno hic Alphonsus, cui sororem Bertam dedit vxorem, cumque vti

filium

filium dilexit, viciſſim ab eo cultus vt pater, & propter morum atque virtutum concentum inter ſe coniunctiſſimi vixere.

MVNDI 4847. CHRISTI 794.

Celebratum eſt hoc anno Concilium Francofordienſe ex Epiſcopis Italiæ, Galliæ, Britanniæ, atque Germaniæ, in causâ Felicis Vrgelitani, & Elipandi Toletani, quorum ille Neſtorij ſectam eiuratam reſumpſerat. Damnati ſunt ambo, eorumque hæreſis anathemate perculſa. Porrò in hâc Synodo ſcribunt Nouatores Nicænam ſecundam Synodum damnatam eſſe: ſed non ita ſe res habet. Quidam enim putantes decretum eſſe in hoc Nicæno Concilio, imagines eodem cultu, quò ipſe Deus, adorandas eſſe, & inſuper non fuiſſe approbatum à Romano Pontifice, egerunt de eo rejiciendo; ſed ad rem ventum non eſt. Neque etiam eſt Caroli Magni liber, qui contra Septimam Synodum ſcriptus eſt; quamquam ipſe de multis in hoc negotio Hadrianum Papam conſuluerit. Sed quid opus eſt pluribus diluere, quod eſt accuratè ab ipſo Hadriano confutatum. Hoc ergo vnum certum eſt, quæ facta ſunt in hoc Concilio contra duos illos Epiſcopos vera eſſe; quæ contra Septimam Synodum jactantur, eſſe propoſita quidem, ſed ab his Patribus neque admiſſa eſſe, neque reiecta, quia falſis relationibus innitebantur.

Conciliū Francofordienſe.

An in eo damnata 2 Synodus Nicæna?

MVNDI 4848. CHRISTI 795.

Conſtantinus hoc anno Mariam vxorem ſuam eiicit, quaſi vitæ ſuæ inſidiatam, eiuſque loco Theodotem cubiculariam adſciuit, & quam ardebat coronari juſſit per Ioſephum Eccleſiæ Oeconomum. Hinc diſtracta Eccleſia Conſtantinopolitana, aliis probantibus nuptias Imperatoris, aliis improbantibus. Ob hanc cauſam cùm arguiſſent Conſtantinum Plato, & Theodorus Studita, cum aliis Monachis, Plato quidem carceri

Conſtant. nuptiæ adulteriæ.

ceri

ceri mancipatus eſt, Theodorus cum aliis Monachis verberibus cæſus, licèt eſſet coniunctus Theodote. Tharaſius veritus maius malum, & ne Imperator fieret Iconoclaſta, eum redarguit quidem, ſed eum communione non priuauit; quare ab eiuſdem Tharaſij communione Plato, aliique Monachi abſtinuere; ita libido Conſtantini pacem Eccleſiæ redditam valdè turbauit, etiam diriora expectantis ab adoleſcente libidinoſo, &, quem amor impeditus efferabat.

Pax Ecclesiæ Orient. turbatur.

Obijt hoc anno 7. Kal. Ian. Hadrianus, cùm ſediſſet annos 23. menſes 10. dies 17. cuius obitum defleuit ipſe Carolus Magnus, & huic Epitaphium ſcripſit. Idem Carolus hoc anno magnas eleemoſynas Chriſti causâ effudit etiam in Syriâ, & Africâ, vt Chriſtianis ſubueniret, factus pæne omnium pater, conciliatis ideò ſibi Principibus Arabibus. Hadriano autem eâdem die ſucceſſit Leo Tertius, vir religioſus & pius, cui vt & Magno perperam affingitur ab'ciſſio m'nus, quòd eam puella eſſet oſculata, ideoque aliquid eſſet humanitùs paſſus; quâ fabulâ nulla eſt alia fabuloſior; ideo multis afficta, quia in quo conſiſteret, inueniebat neminem.

Hadriano ſuccedit Leo. III.

Fabula de Leone III.

MVNDI 4849. CHRISTI 796.

Miſit ad Carolum Leo claues aureas ex ſepulchro ſancti Petri acceptas, ſicut & vexillum Vrbis Romæ, tanquam Eccleſiæ defenſorem, ac propè parentem. Remiſit Rex Eccleſiæ per Engelbertum Abbatem S. Richarij munera ex prædâ Hunnorum; ne alter ab altero victus eſſe munificentiâ videretur.

Carolus & Leo inter ſe muneribus certant.

MVNDI 4850. CHRISTI 797.

Irene filium Conſtantinum inſidijs captum excæcauit, vnde paulò pòſt mortuus eſt, cùm eius filius ex pellice Leo paulò antea mortuus eſſet;

Conſtantinus à matre excæcatus moritur.

esset. Tum per dies decem & septem Sol ita obtenebratus est, vt in ipso mari nihil videretur, errarentque naues, adeo vt omnes dicerent Solem cum Imperatore cæcatum esse. Imperium autem administrandum suscepit Irene, statimque restituit Archimandritas reconciliatos Tharasio, vbi Iosephum, à quo coronata erat Theodote, deposuisset; atque ita pax Ecclesiæ restituta, vt mater parum pia, pietatis magnæ causa fuisse videretur.

Barcinone, quæ à Francis defecerat, reddita est Carolo per Zarum Præfectum Saracenum. Ad Carolum quoque confugit Habdalla Princeps Arabs, à fratre ex Africâ pulsus, iussus cum Ludouico in Hispaniam proficisci. Bella quoque ei aliquot bene cessere, adeo vt victoriam sibi habere vectigalem jactaretur. *Caroli felicitas.*

MVNDI 4851. CHRISTI 798.

Abdimelech Rex Saracenus in Oriente pacem denegat Irenæ postulanti, & Constantinopolin vsque progressus, redit ad suos spoliis onustus. Tum Theodorus Studites veritus eorum crudelitatem, monachos suos induxit in Vrbem, & cum iis incoluit Studium monasterium, vnde ei adhæsit nomen; vsusque sancto otio, multa conscripsit, quibus se non Studitam modò, sed & studiosissimum demonstrauit. *Theodorus Studites.*

Suscepta est hoc anno Irenes à Carolo Legatio, cui & remisit Sisinnium fratrem Tharasij, bello captum. Recepit quoque ab Alphonso Casto ex Olysipponensi victoriâ multa præclara spolia; quibus inter eos amicitia plurimùm creuit, cuius munera nonnunquam sunt incentiua. *Caroli liberalitas.*

MVNDI 4852. CHRISTI 799.

Leo Tertius Pontifex hoc anno 7. Kalend. Maij pessimè acceptus est à Paschali Primicerio, & Campulario Sacellario, Ecclesiæ Ro- *Leo III. malè acceptus à suis.*

ma-

manæ iratis de eius electione; quando ei in solemni supplicatione crudeliter cæso, oculi eruti, lingua præscisa, ipse semiuiuus in custodiam detrusus, populo per armatos satellites submoto. Sed cùm in Monasterium sancti Gerasimi noctu translatus esset, ad securiorem custodiam, ei intercessione sancti Petri redditi oculi atque lingua; indeque suorum operâ translatus in Vaticanum, atque armis Spoletani Ducis Spoletum ductus. Inde profectus in Gallias, honorificentissimè à Carolo susceptus est Paderbonæ; vnde remissus est cum multis Antistitibus, & Optimatibus Romam. Hîc jussu Caroli de perduellibus instituta quæstio est; in quos cùm sententia capitis pronunciata esset, obtinuit Pontifex vt tantùm relegarentur, quia id Ecclesiæ consuetudo postulat; quæ, pia mater, ad mortem non progreditur; impios tolli non vult, sed emendari.

Restituitur à Carolo M.

MVNDI 4853. CHRISTI 800.

Susceptus est hoc anno Carolus Romæ vt Protector Ecclesiæ, eique obuiam processit Leo Nomentum vsque, excepitque honorificentissimè 8. Kalend. Decembris. Tum instituta quæstio de criminationibus in Pontificem; neque enim qui eum tum malè mulctarant, gratis impij videri voluerunt. At quoniam *prima Sedes à nemine iudicatur*, Leo Ambone conscenso, tactis Euangelis purgauit sese, Idibus Decembr. professus id se sponte facere, neque vt ex hoc facto aliquid in præiudicium aduersus successores suos duceretur; editumque publicè juramentum, litis euictæ sententiam omnes judicarunt.

Leo III. purgat se iuramento.

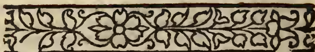
Tum idem Pontifex Carolum nihil cogitantem, immò ferentem ægerrimè, coronauit Imperatorem, sacroque perfudit oleo: at hic ne se oblato munere indignum ostenderet, jurauit se Ecclesiæ protectorem fore. Vtrum autem

Carolus à Leone inunctus Imp.

autem Id Leo præstare potuerit, atque Imperium ex Oriente in Occidentem transferre, magno inter heterodoxos & Catholicos ardore disceptatum est. Hoc certum, vndecumque venerit Imperium à Carolo, retineri prudenter potuisse; & euentu demonstratum, magno Ecclesiæ orbisque Christiani bono, summam rerum apud leuissimos Græcos atque ad hæresin & schismata propensiores ab eo tempore desiisse.

LIBER

LIBER IX.

Ab anno Christi 800. ad 900.

CAPVT PRIMVM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 800. ad 810.

MVNDI 4854. CHRISTI 801.

Irene populum tributis leuat

RENE, vt sibi Constantinopolitanos demereretur, tributa remittit, quibus omnis generis mercatores, opifices, agricolæ, operæ immaniter premebantur; quâ de re Theodorus Studites ei gratulatus est. Quæ tamen illi nihil liberalitas profuit; cùm sui, non Dei causâ esset hæc adhibita in populum commiseratio.

Carolus leges promulgat.

Contigit hoc anno in Italiâ terribilis terræ motus, quo multæ ædes corruerunt; quando & Caroli promulgatæ sunt leges, vt se verum præstaret Imperatorem, & subditos omnes suos in officio contineret, quos pios & in Ecclesiam exemplo suo bene animatos esse voluit; quoniam mira est inter religionem, populique felicitatem complexio.

MVNDI 4855. CHRISTI 802.

Nicephorus Irenē deponit.

Hoc anno Nicephorus Patricius & Logotheta

theta generalis Irenem redegit in ordinem; *ac* in Lesbum insulam deportari jussit pridie Kal. Nou. cùm jam ante duos menses hæc esset inchoata Tragœdia. Huic interfuere Legati Franci, acturi de matrimonio eius cum Carolo, in quod illa inclinabat: ac quoniam de pace quoque inter Orientem & Occidentem legati venerant, ea coalescere cœpit, quantum populi diuersissimi mores tolerauere.

Concilium hoc anno habitum Altini ob cæsum Patriarcham Gradensem à Ioanne Duce Veneto, præside Paulino Patriarchâ Aquileiensi, qui tum auxilium Caroli Magni contra Venetos implorauit. Circa hoc tempus Carolus, autore Alcuino, passim Academias excitauit, maximè Osnaburgensem & Parisiensem; quarum hæc ita cœpit inclarescere, vt eius beneficio Athenæ in Gallias confluxisse videantur.

Carolus Academias instituit.

MVNDI 4856. CHRISTI 803.

Obiit hoc anno ex mœrore & ærumnis Irene relegata; quando & Nicephorus in plurimos Optimates sæuiit. Quare Ioannes, cognomento Turcus, Præfectus Orientis acclamatus est Imperator, inuitus licèt; qui tamen mox depositâ purpurâ monasticum habitum induit: nihilominus contra datam fidem à Nicephoro excæcatus est; qui etiam eundem promouerant omnes mulctati, immo vniuersus exauthoratus exercitus. Insuper Stauracium filium suum Nicephorus inaugurari jussit Augustum, neque corpore neque mente satis sanum; quo per Tharasium coronato, ipse progressus est aduersus Saracenos; à quibus victus, vix incolumis Constantinopolin rediit, ad publicam ignominiam, populo non ingratam.

Moritur relegata Irene.

Nicephorus victus à Saracenis.

Venit

MVNDI 4857. CHRISTI 804.

De Christi vero sanguine controuersia.

Venit hoc anno Mantuam Leo, rogatu Caroli Magni, vt statueret de sanguine Christi hîc inuento; quem non Berytensem, sed qui fluxerat ex Christi patientis corpore in Caluario pronunciauit; de quo viderint eruditi. Exinde perrexit in Germaniam cum magno Cardinalium & Antistitum comitatu, vbi S. Suitbertum Verdæ, ex consilio eorum, in Sanctorum catalogum retulit, vitâ suâ ac miraculis illustrem.

Moritur Albinus Flaccus.

Mortuus est hoc anno 14. Kal. Iunias Albinus Flaccus, seu Alcuinus, Abbas S. Martini Turonensis à Carolo Magno præpositus. Vtrum autem idem sit cum eo cuius meminit Beda, disputatur; negare videtur Baronius, ne ad annos centum quinquaginta vitam produxisse videatur; Quod admittendum non esse, cum eo doctissimo viro fatentur eruditi.

Finitum bellum Saxonicum.

Finitum est hoc anno bellum Saxonicum triginta & amplius annorum; quando Saxones, sæpe rebelles, sæpe domiti, facti Christiani, & authoribus rebellionis exterminatis, incredibili numero per Gallias & Germaniam sparsi sunt, vt nomen suum & rebellionem inter multos populos diuisi dediscerent. Cùm autem multi in Belgicæ maritimæ parte consedissent, his quoque populis rebellionis suæ afflauere virus, semper aduersus Principes suos insurgentibus, nisi arte & amore regantur.

MVNDI 4858. CHRISTI 805.

Nicephorus subditur Saracenis.

Aaron, Saracenorum Princeps, aduersus Nicephorum trecenta millia armatorum eduxit; quibus hic territus, pollicitus est illi tributi nomine tricena millia numismatum, & tria millia in Imperatoris, & totidem in filij

caput;

caput ; tanto videlicet pretio se barbari seruos Augusti, Orientis Imperium se inimicorum Christi vectigale declarauit.

Caganus Rex Auarum dictus, Theodorus, Christianus, expulsus à Sclauis Behemanis, & suâ regione deuastatâ, auxilium à Carolo petiit, & obtinuit. Ad eos juuandos Imperator filium suum Carolum misit; à quo victi Sclaui, Dux eorum Licho in prælio cæsus, Auares pacem, & regionis suæ liberam possessionem Francis debuere, qui tum erant publici Infortunatorum auxiliatores. *Carolus Auares tuetur aduersus Sclauos*

MVNDI 4859. CHRISTI 806.

Mortuus est hoc anno, sedis suæ vigesimo secundo, Tharasius Constantinop. Episcopus, sanctimoniâ & miraculis illustris; cui suffectus est Nicephorus Laicus, Imperatori quondam à secretis; sed qui ante Tharasij mortem in solitudinem secesserat, vt vitæ monasticæ assuesceret, quam animo informarat : sed tum per vim raptus, jussu Imperatoris, & multùm reluctatus, consecratus est huius sedis Patriarcha, eò dignior, quò eum honorem magis refugiebat. *Tharasio succedit Nicephorus.*

Turbatus Oriens Synodo aliquot Episcoporum, qui Iosephum, à quo coronata erat Theodote, dignitati suæ restituerunt. Hæc *Adulterantium* dicta ; & huic viri sancti restiterunt; ideo acti in exilium Plato atque Theodorus; alij quoque viri pij ob hanc causam communionem Nicephori refugerunt, atque ab eius abfuere sacris, pro eo nihilominus vt Imperatore in Mysteriis orantes, ne concordia penitus deplorata videretur. *Synodus Adulterãtium dicta*

Carolus Magnus, conuentu habito in villâ Theodonis, *Thionuille*, testamentum condit, & regnum suum inter tres suos filios diuidit ; Carolo maiori natu, Belgicam Galliam, ac Germaniæ magnam partem ; Pipino Italiam, *Testamentum Caroli Magni*

Boio-

Boioariam, & partem Alemanniæ; Ludouico, Aquitaniam & Gallias Lugdunensem & Narbonensem; omnibus iis Ecclesiæ causâ accuratissimè commendatâ. De Imperio nihil statuit, cuius concessionem visus est Leoni Pontifici, à quo id ipse acceperat, relinquere, simul & gratus & pius.

S. Cypriani reliquiæ S. Cypriani ossa Carthagine Lugdunum translata; partem tamen eorum accepere à Carolo Veneti, quia duabus vrbibus ditandis hæc pretiosa Lipsana satis erant.

MVNDI 4860. CHRISTI 807.

Aaron victus à S. Nicolao. Aaron comparatâ classe Rhodum vastat, & captam Myram Lyciæ ciuitatem diripit, vbi suppositam arcam reliquiarum S. Nicolai, pro verâ sublatâ, dsjicit & conterit. Verùm pœnas dedit sacrilegæ voluntatis: agitatâ enim tempestate, classis pænè tota naufragium passa est; ipse, vix incolumis rediens, inuitus sancti huius potestatem coactus est confiteri.

Nicephorus sæuit. Nicephorus filio suo Stauratio dedit vxorem Thophaniam cognatam Irenes, jam alij desponsantam viro; ipse sibi duas virgines delectas ob formam, adiunxit homo mulierosus; ideo derisus à populo. Cùmque in eum viri magni & Ecclesiastici pro restituendo Reip. statu conspirassent, omnes interfecti didicerunt, Deo magis placere Tyrannos ferri, quàm exterminari.

Carolus vincit Saracenos piratas. Carolus Magnus, missâ in Corsicam ac Sardiniam classe, Duce Burchardo, bis Saracenos profligauit; quorum aliqui piratæ Monachos 60. ceperant in Pantelariâ insulâ, ac vendiderant in Hispaniâ: cui impietati causam cladis suæ scelerati ipsi sapienter assignarunt.

MVNDI 4861. CRISTI 808.

SS. viri indictâ causâ dãnati. S. Plato cum suis monachis, & Iosephus Episc. Thessalonicensis eius frater, quòd Nicepho-

cephoro Patriarchæ communicare nollent, nisi deposito Iosepho Oeconomo, qui pellicem Theodotem vnxerat Augustam, ab eodem Nicephoro accusati apud Leonem III. Romæ vt schismatici habiti sunt; sed vt rei accusati, & in suâ defensione nondum auditi.

Crunnus Rex Bulgarorum Sardicam dolo cepit, & in eâ multa ciuium & militum millia obtruncauit. In eum progressus Imperator, re infectâ redire compulsus est. Cùm autem imposuisset vectigal in captæ vrbis restaurationem, in eum populus Constantinopolitanus insurrexit; in quem ille cædibus & exiliis sæuiit, quibus & Vrbem & fiscum suum, imprudenter juxta ac crudeliter, exhausit. *Nicephorum imprudens crudelitas.*

Tum etiam Aaraone Saraceno Principe mortuo, filij eius Mauhmat & Habdalla de regno depugnantes, Syriam cædibus & rapinis impleuere; quæ ad Christianos maximè pertinuerunt, eorum Ecclesiis & monasterijs compilatis atque disjectis. Quid enim à ciuili bello, & inter Saracenos excitato aliud expectaretur? *Ciuile bellum in Syria.*

MVNDI 4862. CHRISTI 809.

Habita est hoc anno Synodus alia Constantinopoli, dicta *Mœchorum*, in causâ Iosephi Oeconomi; in quâ Canones alij impij statuti sunt. Quibus cùm repugnarent S. Plato, Thodorus, & Iosephus Episcopus, in exilium acti sunt, & grauissima passi, ad Ro. sedem confugere. Sed iis afferri remedium sub Imperatore tam insano, & crudeli, non potuit. *Synodus alia dicta Mœchorũ.*

Hoc enim anno Nicephorus Imperator nouis exactionibus & suppliciis Constantinopolin, & totum Imperium, & maximè loca sacra tantùm non perdidit; adeo vt à Deo duntaxat remedium tot calamitatibus sperandum videretur. *Nicephori improbitas.*

Cele-

Synodus Aquisgranensis. Celebratum est hoc anno Concilium Aquisgranense de processione Spiritus Sancti. Sed cùm à Francis & Hispanis addita hæc vox esset Symbolo Constantinopolitano FILIOQVE, interrogatus à Carolo Leo respondit, nihil esse immutandum, & permisit quidem de more hoc Symbolum cani, sed sine hac voce *filioque*; vt ostenderet quantum Ecclesia à nouitatibus abhorreret, ferè semper in Ecclesiastico & politico statu perniciosis.

MVNDI 4863. CHRISTI 810.

Impietas Nicephori Imperatoris. Nicephorus hoc anno se Manichæum, aut eorum fautorem ostendit, improbans eleemosynas, & Christianos qui diligerent proximum irridens; improbauit quoque vasa aurea & argentea in Ecclesiis; adituris Episcopatum & Monasterium imposuit tributum graue, vt ab iis adeundis sui subditi deterrerentur; hostis Ecclesiæ & pietatis jam manifestus. Duces etiam ac milites Episcopis & Clericis vti seruis abuti jussit. Tum igitur freti Imperatore Manichæi extulere caput, mox in duas sectas diuisi, in Beanitas, & Sergiotas aliter *ἀςάτυς instabiles* dictos, diuisi; quoniam error diutiùs vnus diu stare nequit, sed mox in multos diuiditur.

Pipini infelix in Venetos expeditio. Contigisse videtur circa hoc tempus Pipini aduersus Venetos expeditio; quando pace initâ inter Carolum & Nicephorum, fœderata est Græcis Venetia. Quare tum Veneti, in se arma Pipini conuerterunt, quæ tum parum felicia Francis extitere. Cùm enim Methamaucum Pipinus occupasset, atque incendisset, alias autem insulas in quas confugerant Veneti, imposito milite, ratibus tentaret, incurrerunt illi in vadosa loca, & vliginosa, in quibus à peritis locorum Venetis obtruncati sunt. Vnde tantùm doloris hausit Pipinus, vt paulò pòst obierit, sepultus

ſepultus Veronæ; Veneti extulere caput, immutatoque ſtatu ſuo deinceps ad eam peruenere potentiam, vt paucos ſibi bellis terreſtribus pares, naualibus nullos haberent.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA.

Ab anno Chriſti 810. *ad* 820.

MVNDI 4864. CHRISTI 811.

Leo Prætor Armeniacorum, ferens donatiuum militare talentûm ſexdecim, & librarum mille trecentarum, à Saracenis occurrentibus interceptus, & pecunias, & multos è ſuis captiuos amiſit. Quo audito Nicephorus Imp. iuſſit Nicetam Logothetam imponere tributa noua Eccleſiis, & monaſteriis, & octo inſuper annorum redhibitiones à Principum domibus exigere; quâ de re cùm omnes quererentur, reſpondit, vt ſe Pharaonem profiteretur induratum à Deo, nihil ſperare ſe niſi quod in oculos caderet; iam non tantùm hæreticus, ſed ἄθεος. Inde ingreſſus Bulgariam, & proſperis aliquot præliis redditus inſolentior, pacem petenti Crucio denegauit, multaque in ſuos & hoſtes crudeliter geſſit. Quando ex deſperatione animos colligens Bulgarus, in eum irruit, cepit, interemit, cum multis Patriciis ac Ducibus, & toto ferè exercitu. Præciſum ei caput, ad ludibrium oſtentatum eſt aliquot diebus; tum in poculum conuerſum, & exornatum eſt argento, vt in eo Principes Bulgari biberent. Ex eius militibus aliquot capti, cùm fidem eiurare noluiſſent, à Bulgaris ſan-

Saraceni intercipiunt pecunias Ro.

Nicephorus ἄθεος.

ctorum martyrum auxere numerum X. Kal. Aug. recepti cœlo, dum eorum impius Imperator dæmonum & hostium ludibrium ad inferos detruderetur. Stauratius autem filius, multis debilitatus vulneribus, ægrè relatus in Vrbem, dum nouas cogitat cædes, atque Imperium vxori suæ Theophaniæ firmare, ab eodem excidit; eiusque loco omnium consensu 3. No. Oct. Michaël Curopalates, cognomento Rhancabenus, Nicephori gener, præstito priùs de rectâ fide seruandâ iuramento, acclamatus est Imperator; mox eius vxor Procopia dicta Augusta, nec ita multò pòst Theophylactus eius filius. Sic pax reddita Ecclesiæ, omnibus reconciliatis, eiecto iterum Iosepho Oeconomo; adeo vt impij Principis sceleribus omnes Orientalis Ecclesiæ & Imperij calamitates adscribendæ viderentur, quæ cum eius vitâ desierunt.

Michael Curopalates ei succedit.

Hoc etiam anno mortuus est Carolus, maximus natu inter filios Caroli Imperatoris, sicut & huic filia charissima Rothrudis. Contigere & tum multa huius mortis vicinæ portenta, terræ motus, fulmina, Palatij casus; quibus sibi atque regno prouidere admonitus, Bernardum Pipini filium nothum præficit Italiæ, reliquum Imperij reliquit Ludouico, quem pietas ad tantam dignitatem reseruarat, multis tamen aduersis casibus exagitandum.

Caroli Magni, vicina mors prænunciatur.

MVNDI 4865 — CHRISTI 812.

Michaël Imperator Manichæos, tum Paulicianos & Attinganos dictos, gladio feriri iubet; quare aliquot cæsi, multi fugere. Tum periit Sergius ille Manichæus asserum factor, asciâ à quodam ex eius manibus extortâ, & in caput impactâ; obiit, suorum & alienorum scelerum pœnas persoluturus.

Manichæi exagitati.

Tum quoque habitus est Conuentus Constantino-

tinopoli de reddendis Bulgaro Regi fugitiuis; quæ quæstio animos distraxit, aliis aientibus, aliis negantibus. Reddi nolebat Theodorus Studites cum multis viris bonis, volebat Nicephorus Patriarcha, & id è re publicâ Imperator arbitrabatur; tandem euicit pars negans, sicque recusata pax, vnde multa mala Imperio contigerunt, per Cometem magnum tum è cœlo, & à sapientibus viris in terrâ certiùs prænunciata. *Pax Bulgaris negata.*

Cùm esset inter Saracenos quasi ἀναρχία, eius damnum in Ecclesias Christianorum redundauit, maximè in Palæstinâ, & Hierosolymis; vbi loca sacra fœdata turpiùs, quò plus sanctitudinis habuere. *Palæstinæ malè habita.*

Carolus Magnus, & Michaël Imperatores mutuis se legationibus cohonestarunt; vnde vtriusque Ecclesiæ plena sperata est amicitia, multis salutaris. *Carolus & Michael amici.*

MVNDI	CHRISTI.
4866.	813.

Victus à Bulgaris Michaël iuxta Hadrianopolin fugit in Vrbem, atque Imperium in Leonem Armenum reiicere cogitat. Restitit hic in speciem, & donec à Nicephoro propè cogeretur: quem tamen fictè recusasse volunt, & causam huius cladis extitisse, & odij militum in Michaëlem. Adiit ergo Imperium Leo, cùm ad eum Michaël Imperij ornamenta deferenda curasset, seque cum vxore ac liberis attonsis Monasterio inclusisset. Nequetamen malorum finis: Crunus enim, captâ Hadrianopoli; Episcopum vrbis crudeliter interemit, inter martyres deinceps cultum. Sed tyrannus mox à suis strangulatus est, cui datus est successor Zocus, nihilo mitior antecessore, qui captiuos omnes Christianos recusantes negare fidem necari iussit, atque humanâ cœlestique libertate imprudens donauit. *Michael Imperium relinquit Leoni Armeno.* *Bulgari prævalent.*

N 2 Cele-

Theophanes Historicus.

Celebris erat hoc tempore Theophanes nobilis Historicus Græcus, qui ad captam vrbem Hadrianopolin suam deduxit historiam, Abbas Monasterij Agri, vir sanctus, & post obitum miraculis illustris; quæ multùm quoque fidei eius narrationibus non immeritò tribuunt.

Leo Michaelem relegat.

Leo verò non est passus Constantinopoli Michaëlem Monachum degere, sed eum cum vxore ac liberis in Protam insulam relegauit; at priùs duos illius filios, Theophylactum & Ignatium, castrari iussit, quorum hic postea Constantinopolitanus Antistes pietate & miraculis magis claruit, quàm fecisset in purpurâ.

Ludouicus Pius coronatus.

Denique coronatus est, iussu Caroli, Ludouicus Aquisgrani simul Imperator & Rex Francorum, patre quidem minùs fortis, sed fortè sanctior, dignus à pietate nomen accipere, quæ magnitudini longè videtur anteferenda.

MVNDI 4867. CHRISTI 814.

Leo se Iconoclastam profitetur.

Leo Imperator, Imperio confirmato, omniumque ordinum sibi conciliatâ gratiâ, qualis esset ostendit, hoc est, imaginum hostis; quam in hæresin vt Catholicos pertraheret, Nicephorum & Theodorum Studitam, (nam tum S. Plato obierat) omnesque Episcopos degentes in Comitatu ad se venire iussit, & coram se de imaginibus cum Iconoclastis disceptare: quòd cùm omnes negassent, omnibus remissis domum; silentium imposuit, & de imaginibus loqui iussit. Paruere plerique, & inter cæteros qui minùs tacere debuerat Nicephorus Patriarcha; at Theodorus Studites asseruit hoc silentium impium esse, & ad se redire etiam Nicephorum induxit; qui statim in exilium pulsus est in Insulam Proconnesum, magis honoratus exilio suo, quàm dignitate.

Nicephorus Patriarcha eiicitur.

In eius locum corruptor Leonis intrusus est Theodorus Melissenus, cognomine Cassiteres, id est,

eſt, *Stanneus*, homo turpiſſimus, & voluptate contaminatiſſimus, qui ſtatim Synodo conuocatâ, Copronymi Pſeudoconcilium confirmauit, Septimam Synodum damnauit. Cui cùm obſiſterent multi Epiſcopi & Archimandritæ, in exilium eiecti ſunt; renouata Iconoclaſtarum perſecutio; viſus eſt Copronymus in Leone reſurrexiſſe.

Theodorus ei ſufficitur, & damnat Septimam Synodum.

Obijt hoc anno Carolus Magnus Aquiſgrani, ex pleureſi, ætatis ſuæ 72. Regni Francici 47. Imperij 14. vir de Eccleſiâ, ſi quis Princeps alius, optimè meritus, & in quo nulla virtus præter caſtimoniam defuit, cuius defectum multâ corporis afflictatione penſauit. Relatus eſt à Paſchali poſt annos 166 ſub Friderico Secundo in Sanctorum numerum; ſed quòd is legitimus Pontifex non eſſet, non eſt probata ab Eccleſiâ Romanâ eius Ἀποθέωσις; permiſſa tamen videtur fuiſſe in quibuſdam Eccleſiis Galliæ, quandoquidem prohibita non eſt; & tot Pontificum ſilentium, his Eccleſiis approbatio viſa eſt.

Carolus M. moritur.

An Sanctus?

Succeſſit ei filius Ludouicus, cognomento Pius, qui ſtatim mandata patris exhauſit; ſtatim ad varios Principes Legationes miſit, qui Carolum vt patrem luxere ſuum, etiam Saraceni, & idololatræ; adeo vt in Carolo obiiſſe cenſeretur publicus pater Orbis terrarum.

Succedit ei Ludouicus Pius.

MVNDI 4868. CHRISTI 815.

Mortuo Carolo, ſcelerati Romani in Leonem Papam inſurrexere; ſed iis reſtitit Leo, vnde multæ cædes, & incendia: quas vt prohiberet Ludouicus, miſit Romam Bernardum Pipini filium, qui ſeditioſos comprimeret; quod & præſtitit, & Leonem innocentem declarauit; tumque agnouere Romani, Pontifici propugnatorem non deeſſe; In Ludouico Carolum viuere.

Leo Papa defenditur à Ludouico Pio.

N 3 Impe-

Theodorus Studites crudeliter excipitur à Leone.

Imperator hoc anno ex Leone in Vulpem mutatus est: Archimandritas enim reuocauit ab exilio, & ab iis tantùm postulauit vt communicarent suo Patriarchæ, in cæteris quam vellent fidem seruarent. Paruere aliquot, sed mox ad se redierunt. Theodorus autem reuocatus non est, immo longiùs amandatus, & vnde nihil scribere posset. Iussus etiam flagellis minutis cædi; sed qui electus fuerat ad crudelem illam flagellationem Nicetas, Alexij filius, visâ sancti senis macie, eius corpori substrauit ouinam pellem recens detractam, & sibi sanguinem elicuit è brachio, quo flagella inficeret, & lacerationis cruentæ faceret fidem, factus pius tortor, atque misericors.

Christianos exules benignè suscipit Ludouicus.

Hispani plerique cum suis Comitibus, vt iugum Saracenicum vitarent, confugerunt in Galliam; quibus agros assignauit in Septimaniâ Ludouicus, ab omnibus vectigalibus immunes: sed cùm à suis postea Comitibus premerentur, & redigerentur in seruitutem, Ludouici decretis intellexere, se in Franciâ viuere, & in hâc mitissimâ regione se plenam esse consequutos libertatem, in quâ nullus nisi sponte seruire potest.

MVNDI 4869. CHRISTI 816.

Fortes in confessione Theodorus, & Maria.

Sæuitum acerbiùs à Leone in Episcopos, & Monachos: Theodorus, ob conuersum quemdam Iconoclastam, vexatus, & grauia passus verbera, detrusus in horrendum carcerem, vbi dirâ fame pressus, ex solâ vixit Eucharistiâ. Maria quoque vxor Constantini, filia Irenes, & in Monasterium detrusa, se fortem præstitit; ideo relegata. Quæ cùm reuocaretur à filiâ suâ tunc Augustâ, vt secum viueret, recusauit illas, ex consilio Theodori, ne vllo modo cum hæreticorum amicis communicasse videretur. Tum enim Theodorus Epistolis suis mira præstabat; qui obiectus ingenti incen-

incendio omnibus aquis superior illud restinxit, vt scribentis fides vera esse hoc ostento monstraretur.

Obiit hoc anno Leo III. cùm sedisset annos xx. menses 5. dies 17. qui Sedem ex Iriâ Flauiâ traduxit Compostellam, flagitante Alphonso Casto, cùm hic inuentum esset corpus S. Iacobi Maioris, deinceps magno peregrinorum concursu, ac miraculis frequentissimis celebratum. Valfridus quoque Strabo asserit eum septies aut nouies in dies celebrasse Missas, videlicet vt calamitatibus pressus remedium quæreret, & cum Deo, quem teneret manibus, frequentiùs colloqueretur. Ei autem post dies 10. (alij scribunt xx.) suffectus est 10. Kal. Iul. Stephanus eius nominis Quintus, dictus tamen Quartus; qui paulò pòst profectus in Gallias, vt Ludouicum Pium consecraret Imperatorem, cum Irmingarde vxore suâ. Sic autem receptus Rhemis Stephanus, vt intelligeret se ad Principem Christianissimum atque piissimum, suoque nomine dignissimum, accessisse. *Leoni III. succedit Stephanus V. vel IV.*

MVNDI 4870. CHRISTI 817.

8 Kal. Feb. reuersus Romam mortuus est Stephanis, cùm sedisset mensibus 7. & tribus diebus, in vitâ & post obitum miraculis clarus. Ac post biduum suffectus ei Paschalis Romanus, vir doctus, & eloquens, & in quo eruditioni pietas concinebat, adeo vt miraculis coruscaret, præfectus in Monasterio S. Stephani; ideoque ab omnibus expetitus, & probatus. *Stephano IV succedit Paschalis.*

Hoc anno Concilium celebratum Aquisgrani, in quo confirmata sunt quæcumque donata fuerant Ro. Ecclesiæ à Pipino, Carolo, atque Ludouico; Eaque donatio inserta est Canonico Iuri, dist. 63. cap. *Ego Ludouicus*, vbi hæc dona accuratissimè recensentur; quæ donatio certissima est, *Donatio in iure, Ego Ludouicus.*

& pleniſſima liberalitatis, quâ ornari Pontifices Romani, deinceps Imperatores Conſtantinopolitanos non agnouere Dominos ſuos, vt antea; ſed errantes corripuere grauiter, & eorum decreta ſe in medio foro Romano combuſturos interminati ſunt; neque ſua diplomata Imperatorum annis, vt olim, ſed Pontificatûs ſui notare conſueuerunt: quæ eis audacia, & dignitas à regibus Franciæ venit, ante quos diuites erant, non potentes, neque magnarum domini regionum.

Ludouicus punit ſeuerè rebelles.

Bernardus Rex Italiæ contra Ludouicum rebellauit; ſed hic ſtatim cum ingenti exercitu adfuit; quo territus rebellis, ſe ad Imperatoris pedes abiecit. Verùm habitâ quæſtione, tam ipſe quàm coniurationis complices laici oculis orbati ſunt; Epiſcopi conuicti, & depoſiti in Synodo, in Monaſteria detruſi ſunt: cuius ſeueritatis poſtea pœnituit Imperatorem, hæc confeſſum coram Epiſcopis, & actâ pœnitentiâ, pænè nimis pium atque religioſum.

Romæ recipiuntur Legati Catholicorum, repelluntur hæreticorum.

Theodotus Patriarcha Conſtantinopolitanus mittit Apocriſarios ad Paſchalem, vti communionem ſubriperet; ſed hi prohibiti ſunt ad Vrbem accedere: contrà Legati à Theodoro Studitâ, & Catholicis miſſi, benignè ſuſcepti, ſicut & à Patriarchâ Hieroſolymitano: cùm Antiochenus & Alexandrinus ſuo officio tum defuiſſe videantur, metu Leonis non tam imperantis, quàm rugientis.

MVNDI 4871. CHRISTI 818.

Perſecutio augetur in Oriente.

Legationem miſit Paſchalis Pontifex in Orientem; quâ multi rediere ad meliorem frugem: ſed aucta quoque perſecutio, & martyrum numerus in carceribus & exilio morientium. Tumque Romæ excitatum nouum Monaſterium Græcorum, multis eò confugientibus tanquam ad Aſylum, non religionis tantùm, ſed & pietatis, & liberalitatis.

MVNDI 4872. CHRISTI 819.

Ludouicus Imperator frequentibus Synodis Ecclesiæ Occidentali prospicit; dum Orientalis abijceretur. Tum enim cùm intercepisset Leo Imperator scriptas à Theodoro Studitâ litteras, hic per Orientem Magistrum militum verbera pænè vsque ad mortem passus est; & postea Smyrnam deductus, in tetriorem custodiam detrusus, ibi singulis vicibus repetitis sæpe, corpusculum ejus exsuccum centenis verberibus lacerabatur. Perstabat tamen inuictus animus; quare & blanditiis tentatus, quas irrisit, omnibus tormentis, omnibusque artibus superior, & in corpusculo fracto, mente ad miraculum inuictâ. *Theorus Studita inuictus.*

MVNDI 4873. CHRISTI 820.

Sub Leone Armeno (sed quo anno ignoratur) corpus S. Marci Euangelistæ Alexandriâ delatum est Venetias, per mercatores Venetos furtim ablatum. Tum ei magnifica Ecclesia condita, in quâ defossum sacrum pignus sic, vt quo loco lateret penitùs ignoraretur, ne Franci reliquiarum eiusmodi cupidiores, eas raperent. Iam acceperant iidem Veneti ab Heraclio Imperatore eiusdem sancti sedem; nunc aucti hoc pignore, Reip. S. Marcum, Vrbisque suæ Patronum elegerunt; nec sibi inutile esse tanti viri patrocinium in dies intelligunt. *S. Marci corpus Venetias delatum.*

Leo Imperator cùm regnasset annis 7. & mensibus 5. ipsâ nocte Natalis Domini in Ecclesiâ Palatij à fautoribus Michaëlis Ducis cognomento Balbi, vbi se diu cruce ex altari raptâ defendisset, interfectus est multis confossus vulneribus. Is Michaël multa solitus in Leonem effutire conuicia, nec ipsi Imperatori monenti acquiescens, damnatus igni fuerat, mox à Natalitiis festis comburendus: sed Leone cæso, pedes adhuc constrictus vinculis (nam *Leo caeditur Michael Dux*

cognomento Balbus ei subrogatur.

eorum claues ipse Leo asseruabat) Augustus acclamatus, & malleo confractis compedibus, conspurcatus adhuc, & horridus pædore carceris, ad S. Sophiæ templum deductus, & coronatus est manu Patriarchæ. Erat is natione Phryx infectus nouâ hæresi, quæ baptismum solum admittens, ac respuens circumcisionem Mosaicam sectabatur legem; quibus dum rerum potitus nouos errores addit, non tam hæreticus, quàm impius est effectus. Statim autem 4. Leonis filios relegauit in Insulam, jussitque castrari; quorum vnus in sectione mutus est effectus, alter obiit, mater in monasterio inclusa, impiissimi hominis familia dissipata est, ipse detrusus ad inferos, multorum criminum reus, multis Martyribus grauissimas æternasque pœnas dependet.

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 820. ad 830.

MVNDI	CHRISTI.
4874.	821.

Michael reuocat exules,

MIchaël Balbus Imperator Ortodoxos omnes vinculis exsoluit atque exules reuocat; sed cùm Iconoclastas cum iisdem componere cupit, negarunt hi illos recipere, nisi vt corriperentur. Rediit tum Theodorus Studites, multis in viâ miraculis editis, egregiamque Ecclesiæ nauauit operam, quia ex æquo eruditus & sanctus; quæ duo ad tutandam Ecclesiam plurimùm juuant.

Persecutio Hispanica.

In Hispaniâ Habdarragman Saracenorum Princeps regnare cœpit, & Cordubæ Adolphum & Ioannem Martyrum primitias immisit

misit cœlo; quos postea ingentia secuta sunt agmina, & gloriosi Christi testes, ac Saracenicæ crudelitatis.

MVNDI 4875. CHRISTI 822.

Ludouicus Pius hoc anno, conuocatis Attiniacum Præsulibus, & Abbatibus, de morte Bernardi, & aliis peccatis suis in fratres commissis, publicam egit pœnitentiam in Ieiunio, Ciliciis, Eleemosynâ; quibus non hominibus modo, sed & Deo, sibique satisfecit. *Ludouici Pii publica pœnitentia.*

Hoc anno Tyrannus quidam, Thomas nomine, Constantinopolin obsedit. Is Senatoris seruus cùm domini thorum vitiasset, pœnæ metu fugerat ad Saracenos, apud quos annis 25. eiurato Christo mansit. At sub Leone Armeno ementitus se Constantinum Irenes filium, collectâ perditorum manu inuasit Armeniam, & aliquot prouincias occupauit; sub Michaële Balbo auctis copiis, etiam Vrbem mari terrâque obsedit. Sed adfuit sponte auxiliator Barbarus; à quo deletus cum exercitu Thomas, deditusque ab Hadrianopolitanis, manibus ac pedibus truncatus, lentâ carnificinâ sublatus est cum filio adoptiuo Anastasio, quem ex Monacho destinabat Imperatorem. Is hominis luxuriosi, Apostatæ, veteratoris, & Tyranni exitus fuit. *Thomæ Tyranni res & exitus.*

Hoc anno Saraceni Hispanienses occupauere Cretam insulam, atque ex Monachorum consilio, vt hanc seruarent, in loco Candace dicto vrbem validam muniuere; vnde deinceps Insula dicta Candax, & Candia, nomen antiquum cum libertate perdidit. *Creta dicitur Candia,*

MVNDI 4876. CHRISTI 823.

Lotharium, filium Ludouici, Paschalis die festo sanctæ Paschæ coronauit Imperatorem in *Lotharius coronatur Imp.*

Basilicâ S. Petri. Accusatúsque postea Pontifex quasi aliquos Ecclesiasticos luminibus orbasset, & decollasset in odium Lotharij, se sacramento emisso purgauit; non aliter Pontificis est probata innocentia.

Michael quis esset ostendit. Hoc anno Basilius filius Leonis Armeni in exsectione suâ mutus redditus, ad imaginem S. Gregorij Nazianzeni linguæ vsum recepit, ad Fidem cum matre sua, & plerisque aliis, ab Iconoclastarum hæresi reuocatus: gnauiter allaborante Theodoro Studitâ, qui cum aliquot aliis ideò relegatus est. Michaël autem tum quis esset aperuit, scilicet Iudæus, impius, imaginum osor, hostis litteraturæ, denique inter omnes Imperatores, qui purpuram induerant, sceleratissimus.

MVNDI 4877. CHRISTI 824.

Paschali succedit Eugenius Secundus. Obiit hoc anno Paschalis, cùm sedisset annis 7. mensibus 3. diebus 13. cui suffectus est post dies 4. Eugenius Secundus 14 Kalend. Iun. vir doctissimus atque piissimus, non tamen sine competitoribus; quare mittendus fuit Romam Lotharius, qui diffidentes componeret, & autoritate suâ paratum abrumberet schisma.

Lib. Dionysij Areopagitæ missi ad Ludou. Pium à Michaele. Michaël filium suum creat Augustum, atque ambo mittunt Legationem ad Ludouicum, conciliandæ pacis gratiâ; immo ad Ro. Pontificem cum muneribus. Tum allati sunt Per Theodorum, vnum ex Legatis, libri S. Dionysij Areopagitæ authentici, jussu Ludouici Pij ab Hilduino Abbate S. Dionysij Latinè redditi, qui eâdem die quâ recepti sunt, factas esse nominatissimas virtutes asserit: quibus tantumdem tribues fidei, quantùm huius scriptoris apud te valebit authoritas.

Cùm

MVNDI 4878. CHRISTI 825.

Cùm anno superiori multa in suis Epistolis aduersùs sacras imagines Michaël deblaterasset, Ludouicus Pius obtinuit ab Eugenio Secundo, vt eâ de re viri docti piique rogarentur. Itaque habita est Parisiensis Synodus; quæ cùm diù latuisset, tandem anno 1596. Francofurti à Nouatoribus edita prodiit: ex quâ constat Collatores illos erroneè & perperam omnia egisse, & dum aliquid indulgere volunt Michaëli Imperatori, 7. Synodum tantùm non euertisse, atque in transuersum egisse bonum Imperatorem. Quare probabile est Eugenium corripuisse Legatos Pii Imperatoris, atque eius authoritate hanc nubem discussam esse, cùm eorum Collatorum nulli à Summi Pontificis communione discesserint, aliqui etiam fortiter pro imaginibus disputarint: inter quos excelluit Ionas Episcopus Aurelianensis, qui aduersus Claudium Taurinensem Episcopum, hominem Hispanum, discipulum Felicis Vrgelitani Hagiomachum scripsit. Neque tamen idem Ionas de imaginibus satis orthodoxè putatur sensisse, licet eum excusent aliqui; neque item Agobardus Lugdunensis Episcopus, ideo refutatus à Dungalo scriptore non ignobili; qui etiam cùm defendatur à quibusdam, dicamus eos ita errasse, vt boni nihilominus extiterint, eorumque errores iudicij fuerint, non voluntatis, Deo semper, atque Ecclesiæ sese submittentis. *Synodus Parisiensis de imaginibus.*

MVNDI 4879. CHRISTI 826.

Mortuus est hoc anno 3. Id. Nouemb. Magnus ille Theodorus Studita, confessione suâ, & tormentis pro fide toleratis illustris, anno ætatis suæ 67 Qui moriens testatus est monachicum statum Angelicum esse, & peccatorum omnium ἀλεξιφάρμακον. Corpus eius *Moritur Theodorus Studites.*

post

post annos vndeuiginti integrum repertum, & miro fragrans odore Constantinopolim translatum à Methodio Patriachâ, curante Theodorâ Augustâ, quâ gloriâ eius frueretur animus, satis ostendit.

Nuptiæ sacrilegæ Michaëlis. Hoc item anno, quo deletus est omnino exercitus à Michaële aduersus Saracenos missus in Cretam, & Dalmatia ab eo defecit; idem impius duxit vxorem Monialem Euphrosynam filiam Constantini, eamque dixit Augustam; quas enim nuptias ab impiissimo Augusto præter sacrilegas & incœstas expectares?

Fides in septentrione disseminatur. Arialdus, seu Haroldus, Rex Danorum hoc anno sacris aquis intinctus est Moguntiæ, donatus à Ludouico Frisiæ Comitatu, quò se regno eiectus reciperet, & Christiano viueret more. Huic conuertendo allaborauit Ebbo Rhemensis Episcopus; conuertendo, S. Ansgarius Corbeiensis Abbas, creatus primus Aquilonarium partium Archiepiscopus, sede tamen eius Hamburgo collocatâ. Ita dum fides in Oriente labaret, firmabatur in Septentrione.

Eginhardus scriptor. Circa hoc tempus floruit Eginhardus, qui à secretis fuit Carolo Magno, cuiusque vitam conscripsit, ac postea inter optimates Ludouici militauit. Vtrum autem duxerit Immam Filiam Caroli Magni, credet qui eius nominis fuisse Carolo filiam Constantino desponsatam insulsè putauerit.

MVNDI CHRISTI
4980. 827.

Euphemius Tyrannus. Euphemius Dux in Siciliâ virginem Deo sacram duxit vxorem; accusatus à fratribus virginis apud Michaëlem, pœnæ metu fugit in Africam ad Saracenos, à quibus dictus est Imperator: ipse eos in Siciliam induxit; vnde & Calabriam & aliquas Italiæ partes occuparunt. At dum Syracusas subire tentat, à duo-

duobus Syracusanis fratribus interemptus, sacrilegij, proditionis, atque Tyrannidis, faciliori morte, dependit pœnas.

Mortuus est hoc anno Eugenius II. vbi sedisset annos 3. menses 2. & dies 23. cui post vnum diem suffectus Valentinus Romanus hanc sedem tantùm diebus 40. tenuit, vacansque diebus tantùm tribus sedes, recepit 8. Kal. Octobr. Gregorium IV. Romanum, genere Clarum, & diuinis humanisque litteris excultissimum, eò digniorem hâc sede, quò in illam ex latebris per vim extractus est.

Eugenio II. succedit Valentinus, huic Gregor. IV.

MVNDI 4881. CHRISTI 828.

Obiit tum Nicephorus Patriarcha Constantinopolitanus, in exilio jam annum 14. agens, 4. Non. Iunij vt Græci, aut vt Latini 3. Idib. Maij; cuius corpus translatum Constantinopolim à Methodio, etiam præsentiâ Augustorum Michaelis III. & Theodoræ cohonestatum est.

Nicephori Pat. iarchæ Constant. obitus.

Occidens vexatus est frugum penuriâ, excursionibus Saracenorum & Bulgarorum, ac domesticis dissensionibus; quæ mala, correctione morum, tollere conatus est Ludouicus: sed vnius pietati multorum crimina præualuere.

Occidenti calamitates.

MVNDI 4882. CHRISTI 829.

Obiit hoc anno impius Michaël Balbus, dysenteriæ morbo, cùm imperasset annis 8. mensibus nouem, diebus septem hominum maledictis, sed quod tetrius, Dei perculsus. Successit ei filius Theophilus, sub initium Imperii sui satis iustus, multatis ijs qui cum patre in Leonis Armeni necem conspirarant, & nouercâ suâ in Monasterium, vnde abducta fuerat, retrusâ; sed hæc æquitas hominis fuit, Imperij sui, quâm religionis appetentioris.

Michaeli Balbo succedit filius Theophilus.

Greg. IV. opera. Gregorius IV. Saracenis oras Italiæ infestantibus, Ostiam vrbem muniit, & de suo nomine Gregoriopolim dixit. Iecit & fundamenta nouæ ciuitatis, vt eâ sancti Petri Basilicam includeret, quæ a Leone Quarto absoluta Leonina dicta fuit; opus duobus Pontificibus dignissimum.

MVNDI 4883. CHRISTI 830.

Theophilus Iconoclastes. Theophilus hoc anno persequitur SS. imaginum cultores, carceres aperit, expedit tormenta aduersus illos qui eas colerent, atque retinerent, nihil cohibitus præcedentium Imperatorum pœnâ, Deique furore.

Conspiratio in Ludo. Pium. Conspiratio in Ludouicum Pium à filiis, Principibus, ac multis Episcopis erupit: cui causam dedit Bernardus Hispanus, homo charus Ludouico, ac cubiculo præfectus, securitatis suæ causâ, quem admisceri Iudithæ Reginæ multi quærebantur, pauci putabant. Dolebant quoque filij Ludouici natos ex Iudithâ, Carolum & Rodolphum, à patre chariùs diligi. Itaque Pipinus in patrem parato exercitu, eum Bernardum dimittere compulit, Iuditham monasterio Laudunensi sancti Medardi inclusit, Vnde retractam iurare compulit se marito persuasuram, vt ipse quoque Monachus fieret. Quod cùm præstare conata esset, accepto velo in monasterium sanctæ Radegundis detrusa est; Ludouicus sibi spatium dari ad consultandum postulauit. ediit interim ex Italiâ Lotharius, & facta quidem hactenus probauit, vltra tamen vrgeri patrem noluit. Quare Neomagi coacto Conuentu, quo venere pater & filii, Lotharius impulsus adhortatione patris ei se obsequentem præbuit; Itaque restitutus Imperio Ludouicus, qui tamen, more consueto, dum leniùs in coniuratores agit, eosque mitioribus pœnis castigat, non eorum repressit maleuolen-

uolentiam; sed audaciam auxit, fortiter à Principibus semper, & acerbè in hominibus sceleratis atque seditiosis reprimendam.

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 830. *ad* 840.

MVNDI	CHRISTI
4884.	831.

ADiere periculum graue Theodora Augusta, eiusque mater Theoctiste Paphlagones; vxor & socrus Theophili, accusatæ apud eum, quòd imagines colerent; quem & arte delusserunt; & amor quo deperibat vxorem, eum quoque excæcauit in detegendis imaginum cultoribus, alioquin oculatissimum. *Adeunt periculum Augusta, & mater eius.*

Viuebat hoc tempore Amalaricus Fortunatus, olim discipulus Alcuini, qui hoc tempore obtulit Ludouico Pio librum *de diuinis officiis*; ideò missus Romam, vt Ecclesiæ Gallicanæ Antiphonaria dirigeret, rectumque ordinem Ecclesiasticum ex fonte peteret. Id quoque præstare conatus est Agobardus Lugdunensis, sed cùm nihil admittere vellet, præter Scripturæ verba, id egit scrupulosiùs, quàm accuratiùs. *Amalaricus Fortunatus.* *Agobardus Lugdunensis.*

S. Bartholomæi corpus olim in Liparam delatum, hoc anno, deuastatâ insulâ à Saracenis, disjectum est, eiusque ossa per agros sparsa; quæ à quodam Monacho, ab Apostolo indicata, collecta, & Beneuentum religiosè translata, excepta sunt cum singulari, vt par erat, veneratione, vt à Christianis iniuria Saracenorum sarciretur. *Reliquiæ S. Bartholomæi.*

Recru-

MVNDI 4885. CHRISTI 832.

Persecutio in cultores imaginum

Recruduit hoc anno in cultores SS. imaginum persecutio, malè mulctati plerique, inter cæteros Lazarus Monachus pictor, quem Imperator, tentatum priùs blanditiis, atrocissimis tormentis subiecit. Recuperatâ valetudine cùm denuò pingeret imagines, eius manibus candentes laminæ sunt admotæ; sed emissus è carcere, petente Imperatrice, & occultatus in S Prodromi templo, plagis malè affectus, nihilominus pinxit sancti huius imaginem, etiam miraculis illustrem, ex sanctimonià picti atque pingentis.

Pipinum mulctat pater.

Pipinus rursus turbas in patrem commouens, ab eo in carcerem coniectus est, eiusque ditio Aquitania Carolo Iudithæ filio data; quod minantis potiùs, quàm punientis patris pœna fuit.

MVNDI 4886. CHRISTI 833.

Deponitur Ludouicus à filijs.

Rebellant in patrem Ludouicum Pipinus, Lotharius, & Ludouicus, & parant exercitum: belli prætextus fuit Pipinus exautoratus, data Carolo Aquitania; causa, in patrem nimis facilem contemptus, & odium. Venit Româ Gregorius; sed suspectus Imp. Ludouico, quasi liberis eius faueret, parum honorificè susceptus est. Ad eos missus, cùm nihil obtineret, rediit Romam mœrens. Interea sollicitatus Ludouici exercitus ad filios deficit: quare se iis dedere compulsus est, & pessimè acceptus ab iis, & ab Ebbone Rhemensi Episcopo, harum turbarum præcipuo incentore cum aliquot Episcopis. Compendium deductus, gladium deponere, sumptoque cilicio, se reum malè administrati regni coactus est confiteri; Imperiumque eius in Lotharium translatum. Quod facinus non tantùm Gregorius, sed & boni omnes Franci detestati sunt, moxque ad verum Imperatorem

rem restituendum animum admouerunt, & quid possent, rebellibus, & ingratis filiis ostenderunt.

MVNDI 4887. CHRISTI 834.

Conflato grandi pro Ludouico exercitu, Lotharius vtcumque se excusans, Viennam pergit. Itaque Ludouicus ab Episcopis bonis in Ecclesiâ S. Dionisij restituitur in Imperium, qui ab Episcopis improbis depositus erat, cum totius populi, immo ipsorum elementorum communi gaudio. Tum filios suos, & rebelles, indulgentior Ludouicus recepit in gratiam. Sed cùm Lotharius ad patrem rediens vrbem Cabillonensem expugnasset, fauentes patri cecîdisset, inflammasset totam vrbem, & sororem Bernardi Sanctimonialem, inclusam dolio, proiecisset in Ararim, mouit pater cum aliis filiis in sacrilegum; qui & coactus est ad patrem accedere, ac veniam deprecari; sed eius sectatoribus malè indultum. Recepit quoque Ludouicus Iuditham in Italiam relegatam à priuignis; omnes turbæ compositæ maiori Imperatoris vtilitate, quàm gloriâ. *Restituitur Ludouicus.*

Tum Hilduinus Abbas sua Areopagitica scripsit; cui fauit Ludouicus, quòd in Ecclesiâ S. Dionysij restitutus esset; sicque duo Dionysij, Areopagita, & Parisiensis Episcopus in vnum conflati, ambitione Hilduini, vel ignorantiâ; quarum neutra in tanto viro ferenda fuisset, si hoc tempore litteræ præualuissent stolidæ authoritati. *Hilduini Areopagitica.*

Theophilus Saracenos aggressus, victus ab iis ac propè captus est; quando redux S. Methodium imaginum cultorem aliâs sibi charum verberibus atrocissimis cæsum cum duobus latronibus inclusit in sepulchro; in quo eis tantùm sufficiebatur à piscatore quodam panis, quantum ad mortem duntaxat arcendam satis esset; vbi ad mortem Tyranni detentus est, *Methodius à Theophilo male acceptus*

vt

vt quidam volunt; alij tamen antè dimissum scribunt, quòd eo Theophilus indigeret ad soluenda quædam dubia, dignis Tyranno indulgentiâ & liberalitate.

MVNDI 4888. CHRISTI 835.

Coniurati in Ludouicũ mulctantur.

Hoc anno actum est in Concilio Rhemensi de Ecclesiasticis in Ludouicum coniuratis. Ebbo sponte se abdicauit Episcopatu, cæteris data venia; qui confugerant in Italiam, omissi, vt Pontificij juris. Quando paulò pòst Theodulphus Floriacensis Abbas detentus in carcere ob eandem causam, die Palmarum scriptum à se (erat enim vendibilis poëta) *Gloria laus & honor tibi sit rex Christe redemptor* &c. occinuit; quo delectatus Ludouicus, eum solui jussit, & receptum in gratiam aliquantò pòst Aurelianensi sedi præfecit; hoc ei poësis profuit, vt ex reo liber & Præsul fieret.

Theodulphus Floriacensis.

Theodoto successit Ioan. VI.

Obiit hoc anno impius Theodotus Episc. Constantinop. reliquitque locum suum Ioan. VI. Theophili pædagogo, homini longè sceleratiori; fuit enim magus, libidinosus, omnibus criminibus inquinatus; dignum Pseudopontifice choragium.

Vultus Monachorum inscripti.

Theophili duo fratres Monachi resistunt fortiter Imperatori; ideo post dira verbera inscriptum eorum frontibus duodecim Iambi; sicque in exilium missi, publicam fecere omnibus confessionem suam, & Tyranni crudelitatem.

MVNDI 4889. CHRISTI 836.

Ludouicus pius & felix.

Lotharius in Ecclesiæ Ro. populos arma mouet, sed à patre deterretur. Tum Ludouicus Normannos in Frisiam irrumpentes, & Britones tumultuantes repressit: lues quoque, con-

jura-

iurationis in eum principes extinxit. Quarè vt se pius Imperator gratum erga Deum præberet, aliquot Synodos ad Ecclesiæ bonum regimen cogi jussit; reliquias sanctorum honorauit, & per varia loca religiosè dispersit, Deo huic allaborante, dum is Dei causâ labores susciperet.

MVNDI 4890. CHRISTI 837.

Ludou. Pius se ad mortem parat.

Parat se ad mortem Ludouicus, viso cometâ, ac filium Carolum ex Iudithâ natum Regem Neustriæ coronat, defuncto alio eiusdem nominis filio; habitus est Conuentus ille Carisiaci *Cressy sur Serre* in quo multa edidit Ludouicus pietatis suæ testimonia; vti solent mori, qui piè vixerunt.

MVNDI 4891. CHRISTI 838.

Ludou. inter suos diuidit ditiones suas.

Ludouicus Pius inter filios suos partitur ditiones suas; at, Pipino demortuo, Aquitaniam Carolo tribuit, partitoque inter Lotharium & Carolum Imperio, Boioariam Ludouico assignat. Hinc ortæ discordiæ, Ludouico reclamante, & multis pro Pipino puero, Pipini filio pugnantibus, qui paternâ hæreditate fraudatus videbatur. Itaque aliæ atque aliæ factæ sunt diuisiones, Ludouico magis pio, quàm constante.

Viri sancti tum Illustres.

Celebres erant hoc tempore Fridericus Episcopus Traiectensis martyr, insidiis Iudithæ Imperatricis sublatus, de quibus quid sentiam statuere non audeo. Rhabanus Fuldensis Abbas, qui gregis amore curam suorum in Hattonem refudit. Lupus Rhabani discipulus, monachus Benedictinus à Iudithâ vocatus in Aulam, & Abbas creatus Cœnobij Bethlehemitici, seu Ferrariensis in pago Senonensi; viri omnes magni eruditione atque pietate, dignique qui à Pio Imperatore diligerentur.

Hic

MVNDI 4892. CHRISTI 839.

Lud. motus ciuiles componit.

Hic annus ciuili motu notatur à Francis; quando Ludouicus Imperator in filium Ludouicum rebellantem mouit, & ad obsequium vi & armis compulit. Sedauit & motus in Aquitaniâ ex Pipino Iuniore præterito; vir ad sopiendos, quàm ad impediendos ciuiles motus aptior.

MVNDI 4893. CHRISTI 840.

Ludouicus Pius moritur.

Ludouicum Imperatorem turbat Ludouicus filius, bello in Germaniâ concitato, quem incommodâ tempestate persecutus est; vnde in morbum incidit. Tum Solis ecclipsis contigit tanta, vt noxesse videretur; quando Pius Imperator mortem adesse videns, se in insulam Moguntiæ vicinam deferri præcepit, vbi tempore Quadragesimæ nihil præter Dominicum sumpsit, tam arctum sibi indicens jeiunium, ob non seruatam Quadragesimam. Tandem thesauris suis in Ecclesias, ac pauperes distributis, datâque Ludouico filio veniâ, appresso pectori S. Crucis ligno, quo & dæmones fugasse perhibetur, elatis in cœlum oculis, spiritum Deo reddidit 12. Kal. Iunij. Vir in quo nihil argui potuit, præter nimiam facilitatem, sibi, regnoque perniciosam; cuius factiones paucorum pœnâ faciliùs restinxisset; sed dum nimis pius esse voluit, atque indulgens, pæne bonus Imperator & Princeps esse desiit. Sepultus est Metis in templo S. Arnulphi, à fratre Drogone huius Vrbis Episcopo, omnibus in eius funere lugentibus, atque etiam iis, qui huic negotij plus exhibuissent. Successit ei in Imperium Lotharius filius, qui dum in fratres posse voluit, multùm illis atque sibi laboris, plus molestiæ subditis attulit.

Succedit ei in Imperio Lotharius.

CA-

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 840. *ad* 850.

MVNDI 4894. CHRISTI 841.

THeophilus Imperator inquirens futura ab anu præficâ Saracenâ, audit quæ nolebat contingere de sacris imaginibus, & futuris Augusti Martinatiis; quibus prædictionibus nititur occurrere. Tum S. Ioannicio Anachoretæ prænunciata pax Ecclesiæ, quo nuncio fideles recreati, penè ex vltimâ desperatione. Cùm ergo idem Imperator bellum aduersus Saracenos suscepisset, Persis coniunctus, ab iis proditus, victus est, & ferè captus, multis Procerum relictis, quos confitentes Christum Saraceni Martyres interemerunt; in suppliciis, quàm in prælio fortiores, & meliores Christianos, quàm milites. *Theophilus infel.*

Hoc anno ciuile bellum conflatum est à Lothario aduersus Ludouicum & Carolum Caluum fratres, qui omni ope nisi sunt prælium deuitare; sed id coacti iniere 7. Kal. Iulij; victus Lotharius, Carolus sibi relictum regnum à patre stabiliuit; qui vt pietatem sui parentis imitaretur, aliqua Sanctorum corpora Suessionibus, suis humeris sustulit in nobiliorem Ecclesiam Monasterij S. Medardi; ex quo onere pio à Deo retulit vt onus sui Principatus, & meliùs, & honorificentiùs ferret. *Bello Ciuili vincitur Lotharius.* *Caroli Calui pietas.*

MVNDI 4895. CHRISTI 842.

Lotharius bellum in fratres renouans, ab iis etiam expulsus est, & Conuentu Episcoporum *Lotharius victus exauctoratur.*

porum

porum Aquisgrani habito, ex eorum consilio, eius regnum propter scelera perditum inter se partiti sunt; quod ita regendum ambo suscepere, vt ipsis gloriosum esset, Deo gratum, subditis necessarium, à Principe leuissimo atque scelerato liberatis.

Theophilus moritur

Theophilus Imperator ex morbo anno superiore contracto, atque ex mœrore moritur 3. Kal. Febr. cùm priùs Theophobum Imperium affectantem interimendum curasset, eiusque viso capite exclamasset, *Neque post hæc ero Theophilus, neque tu Theophobus.* Morientis os ita diductum esse ferunt vt viscera conspicerentur; hunc tamen criminum pœnitentem imaginem sacram coluisse, & raptum in judicium precibus vxoris Theodoræ fœminæ piissimæ, & Methodij, aliorumque, veniam à Deo obtinuisse postea dixit Gennadius in Concilio Florentino; quod si verum est in homine tam impio, tam crudeli, tam sui Dei oblito, Deus ostendere voluit quò pertingat eius misericordia, rarò illiusmodi hominibus indulta.

an dânatus?

Theophilo succedit Michael. III.

Successit ei Michaël III. adolescens sub curâ Theodoræ Matris, ac Manuelis Magistri militum, & Thoctisti Logothetæ Dromi. Eorum consilio exauthoratus impius Ioannes Pseudopatriarcha, eique substitutus S. Methodius; à quo statim habitum Concilium, in quo Septima Synodus comprobata, promoti ad Episcopatus viri illustres, imagines vbique restitutæ, Iconoclastarum hæresis annis centum viginti Constantinopoli grassata, penitùs extincta est. Statutum porrò deinceps vt quotannis Dominicâ primâ Quadragesimæ festum restitutionis imaginum celebraretur, vt inflictum sanctis dedecus publicâ & perpetuâ hâc memoriâ sarciretur.

Restituitur cultus imaginum.

Metho-

MVNDI CHRISTI
4996. 843.

Methodius Patriarcha, à muliere nefariâ per fautores Ioannis inductâ insimulatus stupri, coram omnibus pudenda nudans arida ac tabida ostendit, asseruitque hoc impetrasse à S. Petro cùm Romam a S. Nicephoro missus esset. Obtinuit autem suis accusatoribus veniam; sed Ioannes detrusus est in monasterium, vbi cùm oculos quibusdam imaginibus per Diaconum suum effodisset, iussu Theodoræ ipse priuatus est oculis, acceptis priùs ducentis verberibus: nunquam verbero vapulauit digniùs, nunquam meliùs & sanctiùs adhibita pœna talionis.

Methodius innocens declaratus.

Ioannes mulctatus.

Lotharius pacem rogat fratres, & regni partem; quæ ei conceduntur studio publicæ tranquillitatis, consultis priùs Episcopis. Itaque totum Regnum diuisum in tres partes; Lotharius calamitatibus & humanitate fratrum victus, ferox iam posuit, & sapere tandem didicit.

Lotharius fit sapientior.

Hoc anno obiit Gregorius IV. cùm sedisset annis. 16. qui annus Italiæ Saracenorum grassationibus fatalis quoque fuit. Duces enim Beneuentani, his ex Hispaniâ adscitis, Italiam exposuere; quando & Beneuentum captum, incensaque Capua, direptum à Siconulpho seu Sigenulpho, altero Beneuentano Duce, Cassinense monasterium, atque omnibus suis ornamentis Francicis spoliatum, elatis auri purissimi centum triginta libris, argenti nongentis, præter aurum argentumque signatum, ac gemmas. Denique affixa sic Italiæ Saracenica lues, vt vix annis triginta extincta sit, atque depulsa.

Gregorius IV. Papa moritur.

Saraceni in Italia grassantur.

MVNDI CHRISTI
4897. 844.

Sergius, huius nominis Secundus, sufficitur Gregorio, patre Sergio natus, eruditione ac

Sergius II. succedit Gregorio IV.

moribus insignis, eiecto Ioanne Diacono in sedem intruso. Tum autem Romam Ludouicus, Lotharij filius, venit, non vt Sergium confirmaret (quod aiunt Schismatici) sed vt à Sergio coronaretur; at hostiliter iuuenis imprudens venit; susceptusque magnificè, & sapienter ac fortiter admonitus à Pontifice, ob suorum grassationes, coronatus Italiæ Rex Papiam remissus est, pace Romanis prudenter per Sergium partâ.

Ludouicus Romam venit.

Ramirus Gallæciæ Rex, Alphonsi Casti successor, Oueti regnans, eiurato centum puellarum tributo, auxilio S. Iacobi, ritè Sacramentis munitus, septuaginta Saracenorum millia cecidit, Sancto Apostolo equitante in equo albo, ac vexillum præferente; quare Rex victor Hispaniam S. Iacobo reddidit vectigalem, diplomate suo; vt eius antea patronus, deinceps quoque dominus esset.

Ramirus Alphonsi successor Mauros vincit.

Carolus Rex Francorum Bernardum Comitem Barcinonensem, donatum à Ludouico Pio Ducatu Septimaniæ, incautum interemit. At filius eius Vvillelmus adscitis in auxilium Saracenis, multo sanguine atque flammis vltus paternam necem, docuit non esse fortibus viris facilè inferendam iniuriam.

Bernardus à filio vltus.

MVNDI 4898. CHRISTI 845.

Bulgari hoc anno facti sunt Christiani, eorum Principe Bogari per Cupharam, captiuum illustrem Monachum nostris mysteriis imbuto, & iudicii extremi picturâ territo. Aiunt quoque Christianorum precibus ab eius ditione famem esse depulsam: quibus permotus, baptismate tingi, & Michaël dici voluit, vt Imperatori, qui cum nuper societatem inierat, non re tantùm, sed & nomine videretur coniunctior.

Bulgari conuertuntur picturâ.

Manichæi Pauliciani dicti ita excreuerant, vt tentandi nequaquam viderentur sine exercitu. Missi itaque Duces fortissimi cum copiis, qui eorum centum & ampliùs millia perdiderunt, variis

Manichæi bello exagitati.

riis mortis generibus; reliqui Saracenis coniuncti, in Chriſtianos, ipſis Arabibus infenſiores & crudeliores extitere.

In Concilio Bellouacenſi, ex Abbate S. Dionyſii primò, deinde S. Germani, chariſſimus Carolo Caluo creatus eſt Archiepiſcopus Rhemenſis Hincmarus; cuius electio tam Regi grata fuit, quàm poſtea electo exercita. *Hincmarus fit Rhemenſis Archiepiſcopus.*

Hoc anno Normanni, hoc eſt, *Septentrionis homines*, duce Rege ſuo Horich Gallias fœdè depopulati ſunt, nauibus Sequanam fluuium ſubeuntes; priùſque Rothomago potiti, Lutetiam Sabbato Paſchatis, Duce Ragenario, vacuam ac deſertam à ciuibus inuenerunt. Tunc S. Germani Cœnobium, & alia loca ſancta ſpoliarunt, ſed in ſacrilegos Dei ſtatim manus extenſa eſt, omnes dyſenteriâ periere, niſi quos ipſe Rex Horich interemit, ne malum ad alios peruaderet. Nec milites tantùm; ſed & Dux Raginerius ſenſit cœleſtem virtutem ſuo damno; cùm enim de S. Germano rideret, quem effœtum appellabat ſenem, & mortuum viuis potiorem, repentè concidit, exclamans ſe ab eo ſancto verberari baculo; quare triduo tumens, & extenſus inſtar monſtri, crepuit medius, licet pœnitens, inſtar Antiochi, ſe Chriſtianum fore, & ſtatuam auream eiuſdem ſecum magnitudinis S. Germano poſiturum polliceretur. Inde faciliùs iidem Barbari, acceptâ pecuniâ, cum Carolo depacti ſunt, ſe nunquam in Gallias niſi auxiliatores eſſe redituros. At Rex Horich captiuos omnes Chriſtianos liberos remiſit, ne in Chriſtum ſæuire videretur, quem in Ragenario, & ſuis militibus, nimis potentem expertus erat. *Normannorum per Sequanam irruptio.*

Verùm tunc temporis haud fuit vnica irruptio Normannorum; quidam enim eorum Aquitaniam deſolarunt, prælioque inter Burdegalam & Sanctones commiſſo multos Chriſtianos occiderunt. Quidam etiam Ligerim fluuium ingreſſi, Turonas vſque progreſſi, ab hâc vrbe virtute *Aliæ eorum in Franciam irruptiones.*

 tan-

tantùm Sancti Martini depulsi sunt; cùm multas circumpositas ciuitates euertissent, atque inflammassent. Quibus calamitatibus admoniti Episcopi, varias celebrauere Synodos, vt Deum iratum flecterent, à Clero exorsi, vt ab eo pietatem & pœnitentiam in populos sibi subditos refunderent.

MVNDI 4899. CHRISTI 846.

Saraceni piratæ diuinitus mulctati. Saraceni Africani, comparatâ classe ingenti, Romam improuiso impetu aggrediuntur, à cuius muris ægrè repulsi sunt. Sed S. Petri Basilicam omnibus suis ornamentis atque diuitiis spoliarunt; indeque per Italiam effusi, à Cassinensi monasterio diuinitus reiecti sunt; ac redeuntes in Africam, per SS. Petrum atque Benedictum eis apparentes, in mari fœdissimum naufragium passi, pæne omnes cum suis nauibus ac spoliis perierunt.

MVNDI 4900. CHRISTI 847.

S. Methodio succedit S. Ignatius. Mortuus est (vt ei præcinuerat moriens anno superiori S. Ioannicius Anachoreta) hoc anno S. Methodius 18. Kal. Iulias, cùm sedisset annos 5. & menses 4, vir ex æquo eruditus, ac pius. Cui suffectus est Ignatius Nicephori Imperatoris ex filiâ nepos, & filius Michaëlis Curopalatæ item Imp. detrusus in monasterium castratus, vnde nobiliùs ad Patriarchalem thronum euectus est; vir adhuc sanctitate, quàm natalibus clarior.

Sergio II. suffectus est Leo IV. Obiit etiam eodem annó Sergius II. Papa prid. Idus April. cùm sedisset annos 5. ac mensem vnum. Cui eodem die subrogatus est Leo. IV. non tamen statim consecratus, expectatâ voluntate Imperatoris. Is Ecclesias Vrbis multis donariis exornauit, & maximè Basilicam S. Petri à Saracenis spoliatam. Restrinxit item suis precibus ingens Romæ incendium, & basiliscum serpentem

Romanos afflatu & aspectu enecantem interemit; quem qui reuocant in dubium, magis ad rationem, quàm ad Dei, peccatores punire volentis, potentiam attendunt.

MVNDI 4901. CHRISTI. 848.

Leo IV. Vrbem muniit, ac nouam ciuitatem construxit Leoninam dictam, ne Basilica S. Petri deinceps Saracenorum & grassatorum excursionibus pateret; ad quod opus Lotharius eiusque fratres pecuniam suffecere, Francis semper in sanctum Apostolum egregiè affectis. *Ciuitas Leonina conditur.*

Celebrata est hoc anno Synodus Moguntina secunda, in causâ Gothescalci, qui monachus fuit monasterij dicti Orbei; homo ambitiosus & exlex, disseminator hæresis Prædestinatianorum, & Trinitarius, in hâc Synodo sub Rhabano damnatus, remissus est ad suum metropolitam Rhemensem, à quo in aliâ Synodo Galliæ Belgicæ declaratus est hæreticus; & quia peruicax, retrusus in monasterium, captiuus est detentus, non sine verberibus, vsque ad Papam Nicolaum; acerbiùs castigandus, nisi in Ecclesiæ tribunal incidisset. *Gothescalcus mulctatur.*

MVNDI 4902. CHRISTI 849.

Saraceni, Africani nouâ instauratâ classe Romam diripere cogitant: contra hos munit Vrbem Leo; insuper iisdem occurrens Neapolitana classis, eos malè mulctauit ad portum Romanum; sed Deus quoque in partem victoriæ venire voluit, excitatâ graui tempestate, quâ naues aut haustæ aut quassatæ ad littus, milites Romanis & Neapolitanis trucidandos aut capiendos obiecere: quare ex iis multi captiui onusti vinculis ferreis ad construendos Vrbis muros adhibiti, ex malis militibus perboni & vtiles latomi sunt effecti. *Saracenorum ad Romam clades.*

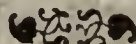
Nomenius diuinitùs castigatur. Nomenius, in Britanniâ Tyrannus immanis, à Leone reprehensus est: sed eius monitum spreuit, sicut & Episcoporum Gallorum; quare anno sequenti diuinitus multatus, seriùs agnouit nunquam sacrilegia Principibus viuis ac mortuis profuisse.

MVNDI 4903. CHRISTI 850.

Hispania status. Cordubensis Ecclesia hoc anno martyribus quibusdam exornata est, inter quos enituit Perfectus presbyter & Monachus, qui post diuturnum carcerem, resecto capite, promeruit palmam debitam suo nomini. Quo etiam anno obiit magnus ille Ramirius Gallæciæ Rex, ex æquo pius ac fortis, cui filius Ordonius successit, patris exemplo ad bene sperandum inuitatus.

Northmannis data Neustriæ pars. Normani iterum Duce Godefrido per Sequanam ingressi, ditionem Caroli Calui depopulantur: hic vocat in auxilium fratrem suum Lotharium; sed mox consilio mutato cum Godefrido paciscitur, huicque partem Neustriæ, quæ deinceps dicta est Normannia, incolendam tradit, cum magno Francorum dedecore, piratas à tanto Rege, tantâque gente repelli nequaquam potuisse, sed nobili Francorum populo turpiter esse permixtos.

Ludouicus à Bohemis victus. Denique Rex Ludouicus in Germaniâ magnam cladem accepit, à Boiohemis; quorum causam Dæmones sustinuere, & Francos in fugam egere, magicis carminibus euocati; malè susceptâ expeditione, in quâ Dæmones hominibus committebantur.

C A-

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 850. *ad* 860.

MVNDI 4904. CHRISTI 851.

Cordubensis Ecclesia à Saracenis vexata, immo à quodam Reccafredo aduersus Christianos pro Arabibus insurgente; quando multi vtriusque sexus pro Christo fortiter vitam posuere; plures in carcerem sunt retenti, inter quos Eulogius, à quo Martyrum horum passiones descriptæ sunt. Sed pax subitò reddita est precibus virginum Mariæ & Floræ, quæ pergentes ad locum supplicii pollicitæ sunt fidelibus tranquillitatem cùm ad sponsum peruenissent, & quinto pòst die promissis accuratè steterunt. *Cordubensi Ecclesiæ reddita tranquillitas.*

MVNDI 4905. CHRISTI 852.

Nouam ciuitatem quâ includebatur Basilica S. Petri hoc anno Leo IV. absoluit, ibique erectis hospitiis in peregrinos, aquâ benedictâ aspersam multisque precibus munitam consecrauit Deo, deque suo nomine dixit *Leoninam* 5. Kal. Iulias. Insuper vrbem Portuensem iustruxit, datis ei colonis Corsis, qui ex insula sua metu Saracenorum profugerant. Restituit & ciuitatem Centumcellensem antea à Saracenis dirutam, eamque munitiore loco, situ diuinitus indicato, statuit, deque suo nomine Leopolin vocitatam S. Trinitati dedicauit; denique tam prudenter se gessit, vt neque diuina, neque humana præsidia neglexisse videretur. *Leonis præclara opera.*

Cordubensis Ecclesiæ iterum vexatur.

Renouata hoc anno tantisper interrupta Cordubæ persecutio, in quâ multi ad Mahumetum defecere, etiam Episcopi. Tum Rex Habdarahgman Pseudosynodum conuocauit ex omnibus suæ ditionis Antistitibus; in quâ in eius gratiam decretum primò, non esse martyres qui se sponte offerrent, sed superbos atque temerarios; deinde neque martyres esse & sanctos qui miracula non ederent, & quorum corpora post obitum non remanerent incorrupta: quæ libro confutauit S. Eulogius. Ex tot autem Episcopis tantùm inuentus est vnus Cordubensis qui repugnaret Regi, ideoque detrusus in carcerem; signum in iis plures fuisse mercenarios, quàm pastores. Sed Rex impius statim pœnas dedit; dum enim corpora martyrum quædam addicit rogo, lingua eius palato adhærens eum suffocauit, antequàm eius Imperium impleretur, & ad æternos rogos miserum detrusit. Succeßit ei filius Mahomad, seu Mahumetes, neque parente melior, nec recentis supplicij paterni metu ad sanam mentem reuocatus.

Habdarahgman moritur, succedit ei Mahometes.

Carolus nepotes suos tondet.

Carolus Caluus Pipinum & Carolum, Pipini filios, in regno suo tumultuantes, ob paternam hæreditatem, captos tonderi iussit, & in monasterium relegari: felices, si religioni ducerent, quod pœnæ loco esset iis irrogatum à patruo.

MVNDI 4906. CHRISTI 853.

De Ioanna Papissa commentum.

Marianus Scotus, magnus nugator, hoc anno tradit Leonem IV. obiisse, eique Ioannam Papissam succeßisse; quod commentum inde Heterodoxi rapuerunt, & in eo tanquam in equuleo triumpharunt; in quâ fabulâ omnia labant, tempus, nomen, patria, Mariani codex, imagines Pontificum in Ecclesia Senensi; adeo vt iam id putare, delirare sit; maximè cum inuentus sit etiam inter hæreticos Blondellus, qui eam doctißimè confutarit, sicque ex infectâ

fectâ corruptâque mandibulâ asini, purus defluxerit liquor.

Normani iterum hoc anno per Ligerim Gallias subierunt, vrbesque Nannetensem, Andegauensem & Turonensem pessimè acceperunt, Nannetis in Ecclesiâ SS. Petri & Pauli Episcopum cum multis Clericis & populo peremerunt; Ecclesiæ S. Martini Turonibus celeberrimæ faces iniecerunt, Maiusque Monasterium exscider unt, cæsis in eo centum & sexdecim monachis; quæ tamen alij malè referunt ad annum 843. Sed antea elatum fuerat S. Martini corpus Aurelias primò, deinde Antissiodorum translatum, vbique miraculis corruscans, & in fugâ etiam suâ clarissimum. *Norman Ligerim ingressi Turonas incendunt.*

MVNDI 4907. CHRISTI 854.

Michaël Tertius Imperator vt impunè volutaretur in omnia scelera, in quæ propellabatur à Bardâ auunculo suo, quòd vterque à Theodorâ Augustâ grauiter increpitus esset eamdem cum filiabus suis detonsam retrusit in monasterium; sicque omnis rerum administratio ad Bardam est deuoluta, hominem improbum, & qui Michaëlem atque Imperium in vltimam perniciem impelleret. *Bardas omnia potest apud Michaelem III.*

Leo Quartus cùm sedisset annos 8. menses 3. dies 5. obiit 16. Kal August. ab eo crux ante equum Pontificis præferri solita, renouata, auro ac gemmis exornata est. Successit ei Benedictus Tertius sed inuitus ac reclamans. At ei substitutus est à sceleratis Anastasius Presbyter, à Leone antea excommunicatus, atque depositus, quòd annis quinque Cardinalis S. Marcelli parœciam suam deseruisset. Hic per vim S. Petri Basilicam ingressus, sacras imagines sacrilegè disjecit; vnde irrumpens in Patriarchium Lateranense, Benedictum conuiciis & verberibus malè mulctatum detrusit in carcerem. Sed resistentibus constanter Clero Popu- *Leoni IV. succedit Ben. III.*

Tumultus ab Anastasio. loque Rom. à Legatis Imperatoris, qui author extiterat tumultus, eiectus Anastasius, consecratus Benedictus, venia coniuratis data, & Ecclesiæ pax.

Lotharius fit Monachus, & moritur. Lotharius, regno inter filios Ludouicum & Lotharium diuiso, traditâ Carolo regi Francorum Prouinciâ, deseruit Imperium, comâque attonsâ monachus factus est in monasterio Pruniacensi, vbi 6. Kal. Octobr. mortuus est eodem anno, longè meliùs relictis Regno, & Imperio, quàm administratis.

MVNDI 4908. CHRISTI 855.

Michael fit impius. Michaël, excussis tutoribus suis, aut cæsis, matre relegatâ, sed regendum Bardæ auunculo & Pædagogo hominibus nequissimis permisit; à quibus ad omne nefas impulsus, Neroni vitâ, impuritate, & studiis simillimus, quibus addidit impietat m, res sacras irridens mimicè, & sacris supplicationibus insultans tantâ audaciâ, vt non bonus modò, sed & Christianus desiisse videretur.

Ciuile bellum inter Northmanos. Ortum est hoc anno ciuile bellum inter Normanos seu Danos, Regemque Horich, & filium fratris Guduium, qui regno pulsus piraticam exercere cogebatur; ij ambo ita se stirpemque suam confecere variis certaminibus, vt è regiâ sobole nemo præter puerulum remaneret; atque adhibiti ad mulctandos Christianos, Dei judicio ad sese inuicem exterminandos conuerterentur.

MVNDI 4909. CHRISTI 856.

Occidens malè mulctatur. Tiberis hoc anno supra modum excrescens vexauit Vrbem. Sæuiit & pestilentia, dicta faucium, ex atroci epiphorâ quæ guttur obstrueret; quando & multi tumultus & grassationes in Galliâ contigerunt: quibus malis vt prouideretur, indictus Conuentus Carisiacus; sed præter monitiones Episcoporum, Regis major pru-

prudentia, maius animi robur exigebatur.

MVNDI 4910. CHRISTI 857.

S. Eulogius coactus est pro Martyribus Apologeticum scribere in Hispaniâ, cùm ij Saracenorum ferro, malorum Christianorum linguis ferirentur, quasi non paterentur pro Christo, quos non cæderent idololatræ; ridiculo Dæmonis commento, vt fideles à subeundo martyrio inhiberentur. *S. Eulogi Apologia mar.*

Concidit & hoc anno Coloniæ terribile fulmen in Ecclesiam, more ignei draconis, quod tres homines in tribus diuersis altaribus occidit, sex prostrauit ex infimâ hominum multitudine delectos; quod profectò brutum non extitit. *Fulmen terribile.*

MVNDI 4911. CHRISTI 858.

Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus, quòd Bardam excommunicasset ob repudiatam legitimam vxorem, & cognatam suam vti sponsam cognosceret, accusatus quasi de coniuratione in Imperatorem, depositus est, & relegatus in insulam Terebinthum. Hic cùm negaret dare renunciationis libellum, post varios cruciatus, in Copronymi sepulchro traditus seruandus crudelissimis satellitibus; vnde à viro pio retractus, & interceptus, mutatis subinde locis deportatus est Mitylenem. Suffectus est ei Photius, Imperatori à secretis, & Protospatharius, litteris sæcularibus clarus, diuinarum ignarus; qui intra sex dies, ex laico factus est Patriarcha, & materies multarum in Oriente dissensionum. *S. Ignatius deponitur.* *Ei succedit Photius.*

Moritur Benedictus III. 14. Kal. Mart. cùm sedisset annos 2. menses 6. dies 10. In cuius locum electus Nicolaus Diaconus nobilissimus atque studiosissimus, ex latebris & vi pertractus ad sedem coram Ludouico Imperatore; à quò valdè honoratus est, officio etiam stra- *Nicolaus sufficitur Benedicto III.*

toris perfungente, vt Deum in Pontifice magnificentiùs coleret.

Ludouicus Carolum mouet.

Missi sunt Legati à Francis ad Ludouicum Germaniæ Regem, vt huic regno prouideret, quod Caroli Calui inertia pessumdabat. Venit ille, sed cum exercitu, contemptis Episcoporum Gallorum admonitionibus; huic impar Carolus aufugit, relictis copiis, quæ sese Ludouico dediderunt; sed orto tumultu in Germaniâ, alienis omissis, suis rebus consulere coactus est, nullo alio operæ pretio, quàm vt Carolum, & Imperatorem offenderet, multas calamitates iis afferret quibus auxiliaturus accedebat.

MVNDI 4912. CHRISTI 859.

S. Eulogius mart.

Martyrio coronatus est S. Eulogius Cordubensis Presbyter, & olim designatus Toletanus Antistes, cum Leocritiâ virgine Mahumetanâ, ex regiâ sobole, quam ille peperat Christo; quorum corpora, magnis miraculis illustrata, Ouetum translata sunt ab Alphonso Magno Gallæciæ Rege, ad honorem & tutelam regiæ suæ ciuitatis.

Synodus ad Saponarias.

Episcopi Galli reconciliare conati sunt Reges Carolum Franciæ, & Ludouicum Germaniæ: tumque coacta Synodus apud Tullum in villâ ad *Saponarias* dictâ aduersus Vvenilonem Archiepiscopum Senonensem, rebellem, proditorem, & ingratum in Carolum. In eo damnati errores Gothescalci, iam in Conciliis Moguntino & Valentino proscripti; sed & depositus Vvenilo, aliter Guenilo & Ganello dictus;

De Ganelone proditore.

cujus nomen deinceps adeo exsecrandum fuit, vt ad magnos proditores transiret, ac vulgò proditor Ganelo vulgari sermone, & in libris vsurparetur.

Causa Arch. Turonensis, & Episc. Dolensis.

In eâdem Synodo agitata causa Archiepiscopi Turonensis, & Dolensis Episcopi. Asserebat hic se Archiepiscopum esse, quoniam

B. Sam-

B. Samson Eboracensis Episcopus in suâ vrbe sedisset, eòque omnia insignia Archiepiscopatus attulisset. Sed hoc jus nullum esse deprehensum est, & à Dolensibus Episcopis à tempore Numenij Ducis & Tyranni vsurpatum esse, qui ditionis suæ Episcopos subesse Metropolitæ Turonensi nolebat. Vt vt se res habuerit, lis diu fuit sub judice, & tantùm anno Christi 1199. sub Innocentio III. dirempta, atque Dolensis Turonensi omnino subiectus, re adeò diligenter excussâ, vt jam de eâ aliter sentire temerarium videatur.

Tum in Oriente Scholæ restitutæ sunt per Bardam Cæsarem, dum Michaël Theatris vacaret, & certaminibus curulibus; ille de occupando cogitaret Imperio. Docebat autem tum Constantinopoli Leo philosophus, discipulus in Andro insulâ Michaëlis Pselli, qui in laudem Metaphrastis orationem habuit, ex quibus colliges viros illos eruditos συγχρόνους fuisse. *Leo philosoph. Michael Psellus, Metaphrastes.*

Photius Ignatium renunciare nolentem Episcopatui grauiter vrget, eumque ex Terebinthi insulâ in Sacram transferendum curat, vbi in stabulo caprarum includit; vnde sæpe mutatis exilij locis, eum transfert Mitylenem, de variis accusatum, & sæpe grauiter mulctatum. Curauit & fieri Synodum in quâ deponeretur; sed omnibus ex voto non fluentibus, recurrit ad Nicolaum Pontificem; quem circumuenire potuit, ab eo sententiam contra jus non potuit extorquere. *Photius vexat Ignatium.*

MVNDI	CHRISTI
4913.	860.

Nicolaus mittit in Orientem Legatos, qui minùs honorificè suscepti sunt, quia ille videbatur Ignatio fauere, improbare Photij electionem; neque mirum, cùm Bardas, & Photius eius affinis, plus possent Constantinopoli, quàm ipse Imperator. *Legati Papæ malè recepti.*

Ha-

Conuentus Confluentinus. Habitus est hoc anno Conueutus Confluentinus inter Carolum & Ludouicum fratres, & nepotem eorum Lotharium, ad mutuam concordiam eorum regnis, sed & Ecclesiæ magis expetendam.

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 860. ad 870.

MVNDI 4914. CHRISTI 861.

HAbitum est hoc anno Constantinopoli à Photio Conciliabulum 318. Episcoporum in causâ Ignatij, cui Legati S. R. E. coacti sunt interesse. Reductus, post subinde mutata exilij loca, in Terebinthum insulam vicinam Vrbi Ignatius, accusatusque quasi fauore Principum obtinuisset hanc sedem, & quòd in sanctum Methodium contumeliosus fuisset, exautoratus est, eique solemniter Photius substitutus: Hanc Synodum Balsamon dixit *Oecumenicam*, *Depositus in Pseudo-synodo Ignatius.* Nicolaus Papa *Latrocinalem*; huic quidem subscripsere Legati Pontificij, sed metu compulsi, qui in viros fortes & constantes cadere videretur, intentatis eis longioribus exiliis, atrocique fame, & exemplo Ignatij ostentato: quem crudeliter Photius per sceleratos mulctauit, vt depositioni suæ subscriberet: quod cùm omnibus tormentis obtinere non potuissent, ipsi crucem signarunt, cui quæ voluit Photius addidit. Sic in Vrbem reuocatus est liber: sed cùm legere subscriptionem Photij cogeretur, fugit mutatâ veste, varias insulas percurrens, & victum emendicans: donec terribilis terræ mo-

tus

tus quassauit Vrbem, nec cessauit nisi eidem à Michële & Bardâ fides tuti reditûs data. Appellauit quidem ad Nicholaum Ignatius; sed ille de rebus gestis edoceri verè non potuit, Legatis eius dissimulantibus, & mendacio imbecillitatem suam obuelantibus.

Ordonio Gallæciæ Rege vitâ functo, successit ei filius Alphonsus Magnus, qui thesauros patris erogauit in pauperes, & Ecclesias, & S. Iacobi ædem terream, lapideam fecit; multis ideò auctus victoriis aduersus Arabas, Dei hactenus armis potiùs quàm hominum attritos, aut repressos. *Alphonsus Magnus succedit patri Ordonio.*

MVNDI 4915. CHRISTI 862.

Maximus terræ motus contigit Constantinopoli, in quo auditæ è terrâ voces, & S. Sophiæ Basilica deflagrauit. Id exigebat impietas Michaëlis in deridendis rebus sacris, quam dissimulabat Photius, immo probabat, totus ad perdendum Ignatium intentus. Hanc autem Basilius Thessalonicensis Episcopus reprehendere ausus, pugnis ab Imperatore vapulauit; huicque excussi sunt dentes. Nicolaus autem eorum quæ gerebantur in Oriente certior factus scripsit Epistolam, quâ improbauit ejectionem Ignatii, Photium non appellauit Episcopum, sed tantùm prudentem virum; quibus verbis rem conficiebat. *Res Orientalis Ecclesiæ deplorata.*

Lotharius implicitus amore Vualdradæ pellicis, eam vult ducere vxorem, Theutpergam Reginam repudiare, quasi incestûs cum fratre ream. Ob id coacta Synodus Aquisgrani hanc ei licentiam fecit, sed obstitere Carolus Caluus atque Nicolaus Pontifex, à quibus etiam reprehensus est Lotarius, quod nefarios reciperet ac foueret, non sibi tantùm, sed aliis improbus. *Lotharius reprehensus.*

MVNDI 4916. CHRISTI 863.

Rodoaldus, & Zacharias Legati Pontificij

Ro-

Romæ in Synodo damnati, atque depositus præsens Zacharias Episcopus Anagninus, cùm alter in Galliis Legatum ageret; excommunicatus quoque Photius, & Gregorius Syracusanus, author omnium malorum, cum eorum fautoribus; Ignatius declaratus legitimus Patriarcha. Cùm ergo multi diuellerentur à Photio, in eos atrociter sæuiit, immo conuocato Conciliabulo, per sibi addictos Præsules sceleratos viginti & vnum, cæteris, quantumuis improbis reclamantibus, Nicolaum anathemate perculit; ex furore potiùs quàm ratione agere, etiam à suis judicatus est.

Photij damnati furor.

Metensis Synodus celebrata est in causâ Lotharij & Vvaldradæ, cui adfuere Legati Rom. Pontificis. Hi pecuniâ à Lothario corrupti, Theutpergæ expulsionem confirmarunt: Engeltrudem libidinosam Bosonis Comitis, excommunicatam à Nicolao, absoluerunt; quare Nicolaus hanc Synodum rescidit, & *Prostibulum* appellauit; omnes deposuit qui interfuerant, præcipuè Guntharium Coloniensem, & Teutgandum Treuirensem Pseudo-consilij promotores. Itaque multa hi in Nicolaum confinxerunt, quibus Ludouicum Imperatorem in eum concitarunt; sed calumnias ipse refutauit, atque vt eos restitueret, ab Imperatore nunquam adduci potuit, quem minùs quàm Deum reuerebatur.

Metensis Synodus à Nicolao damnata.

Cæterùm Theutgandus agnouit erratum suum, veniam tamen, quandiu vixit Nicolaus, non obtinuit; Guntharius pertinax in officio suo perseuerauit; reliqui Episcopi recepti in gratiam, oblatis libellis, quibus sanatum est vtcumque vulnus inflictum mentibus piorum Francorum, qui eâde re in Syluanectensi Synodo meritò questi esse videbantur.

Res vt. cumque composita.

Hincmarus in hâc Siluanectensi Synodo deposuit Rothaldum Episcopum Suessionensem; sed eam irritam voluit esse Nicolaus; jussitque

Hinc-

Hincmarum venire Romam, vt cum Rhotaldo contenderet: sed ille tergiuersatus est, suffultus fauore Caroli; qui grauiter increpuit Nicolaum, quòd suscepisset Balduinum Iudithæ filiæ suæ raptorem, immo pro eo deprecatus esset. Verùm excusauit se religiosè Pontifex, & receptus in gratiam Balduinus, acceptâ legitimè Iudithâ coniuge cum grandi dote, preces Pontificis iniustas non fuisse demonstrauit.

Carolus iratus Nicolao placatur.

MVNDI 4917. CHRISTI 864.

Rhodoaldus Portuensis Episcopus, Legatus Ro Sedis, bis præuaricator, Constantinopoli ex metu, in Galliâ acceptâ pecuniâ, frustra vocatus, & latebras captans, depositus est, immo & communione priuatus, quòd toties Nicolao mittenti dedecus inussisset. Nicolaus à multis interrogatus, omnibus sapienter respondit; curam Ecclesiarum accuratam gessit; inopibus subuenit: magnum boni Pontificis exemplar.

Nicolaus Ecclesiam optimè regit.

MVNDI 4918. CHRISTI 865.

Michaël Imperator flagitiosissimus, dignam se ad Nicolaum Epistolam scripsit, hoc est, blasphemiarum refertissimam; ad quem rescripsit Pontifex sapienter; sed & fortiter interminatus est se eius litteras in medio foro Romano combusturum; Ignatiumque & Photium Romam accersiit, iudicium experturos. Quàm diuersus à S. Gregorio, qui Imperatorem appellabat Dominum suum, & Vrbis: at hoc tempore per Francos Vrbis Dominus erat, nihil in eum iuris habebat Græcus Imperator.

Michaelis & Nicolai Epistolæ.

Nicolaus Arsenium Legatum suum mittit in Gallias: hic Rhotaldum Suessionensem Episcopum suæ restituit sedi; Lotharium tergiuersantem impulit ad recipiendam Theutpergam, dimittendam Vvaldradam, quam Romam ablegauit. Engeldrudem quoque induxit ad iu-

Arsenius Legatus Nicolai Gallias ordinat.

ran-

randum ſe ituram Romam; ſed hæc juramenti oblita, non libidinis, reſtitit in Galliis. Quare Arſenius, datis ad omnes Epiſcopos litteris, vetuit ne à quoquam reciperetur in communionem. Pacem denique inter Francicos Reges compoſuit; nunquam meliùs Romana ceſſit Legatio quæ & ſuperiorum turpiſſimarum aboleuit ignominiam, & præuaricationem.

MVNDI 4919. CRISTI 866.

Bulgari ad Nicolaum confugiunt. Michaël Bulgarorum Rex ad Summum Pontificem honorificam legationem mittit, quâ petit in Fide meliùs edoceri. Miſit ad eos Nicolaus duos magnæ ſanctitatis Epiſcopos, Populonienſem & Portuenſem. Et quoniam per Bulgariam in Thraciam facilis acceſſus erat, miſit quoque Legatos tres ad Michaëlem Imperatorem, reſcribens ad eum, Bardam Cæſarem, Ignatium, & Photium, denique ad Theodoram Michaëlis matrem Auguſtam relegatam: hæc autem paulò pòſt obiit in ſanctarum adſcripta catalogum, vt quæ pietate cum filij impietate certauit. Quod autem pertinet ad Bulgaros, Chriſtiani quidam ex iis facti erant, alij Idola colebant, vt olim; quos cùm ad Chriſti cultum Rex traducere cuperet, arma illi mouerunt, priùs Principi ſuo, quàm Eccleſiæ afferendi. Irrepebant etiam ad eos Græci, & Armeni doctrinæ minùs ſanæ; quod ſubodorati Deo pleni Chriſtiani, confugêre ad Romanam Eccleſiam, vt ex primo fonte puriorem doctrinam ebiberent.

Saraceni repreſſi. Ludouicus Imperator cum ingenti exercitu mouet in Saracenos, Campaniam & Samnium infeſtantes, eoſque variis cladibus affectos parciùs & cautiùs excurrere compulit.

Lotharius ægrè Vualdradam relinquit. Vualdrada, Lotharij pellex, pollicita adire Nicolaum traiecit quidem Alpes, ſed mox in Gallias rediit; quare excommunicata eſt; minæ quoque ſunt intentatæ Lothario, qui pœni-

pœnitentiam simulauit, Vualdradam & libidinem suam semper respectans, plusque Nicolaum, quàm Deum reformidans.

Concilium Suessionense celebratum est ab omnibus Galliarum Episcopis in causâ ordinatorum ab Ebbone, & depositorum ab Hincmaro. Acta in priori Suessionensi sub Hincmaro rescissa, Hincmarus vti falsarius à Pontifice reprehensus; quo minùs grauiùs castigaretur, eius singularis doctrina, & auctoritas impedijt. *Hincmarus reprehensus.*

MVNDI 4920. CHRISTI 867.

Legatio Romana à Bulgaris magnificè recepta; reliqui qui supererant, sacris aquis intincti; missi Doctores qui eos erudirent. At qui pergebant in Thraciam in limite subsistere jussi, immo iniurijs affecti, dum ingressum per dies 40. præstolantur, infectâ legatione Romam redire compulsi sunt, Græcis jam in deteriora prolabentibus. Enimuero capita decem obiecere Ecclesiæ Romanæ, quibus & decem errores exprobrabant. 1. Ieiunium Sabbati. 2. Processionem Spiritus sancti ex Patre & Filio. 3. quòd prohiberent Presbyteros vxores ducere. 4. quòd Presbyteros non sinerent baptizatorum linire frontes. 5. quòd Chrisma ex aquâ fluminis conficerent. 6. quòd septem hebdomadis ante Pascha ab ouis & caseo non abstinerent. 7. quòd Iudæorum more Agnum cum Dominico corpore super altare collocarent. 8. quòd Clerici barbas raderent. 9. quòd Diaconi non suscepto Presbyteratu fierent Episcopi. 10. quòd Legati Apostolicæ sedis recusarent professionem fidei offerre Patriarchæ Constantinopolitano: quæ capita accuratè refutarunt Hincmarus Rhemensis, & Odo Bellouacensis, quorum operâ illæ calumniæ euanuerunt. *Bulgari ad fidem edocti.* *Decem capita & errores Græci Romanæ Ecclesiæ obiiciunt.*

Mi-

Michael Bardam Cæsarem cædi ubet eique subrogat, Basilium.

Michaël Imperator suspectum jam sibi Bardam Cæsarem, leuissimâ de causâ, per satellites interrimendum curat, & per Basilium cubiculi sui Præfectum Kal. April. quem statim ipse creauit Imperatorem. Tum curante Photio, idem Michaël Synodum conuocat, in quâ anathema dictum Nicolao; mittit & ad Ludouicum Imperatorem Legatos cum magnis muneribus, vt eundem Nicolaum deturbet de sede, pollicitus eum proclamaturum in Orientem Imperatorem, cùm ad hoc tempus Occidentales non haberentur pro Imperatoribus: quibus dum obsistit sapienter Basilius, & impium hominem, à suis sceleribus retrahere blandè nititur, deliberat ille monitorem de medio tollere; sed hic illum præuenit; itaque vino somnoque sepultus Michaël, in Palatio manibus amputatis, multis vulneribus confossus, execrandam cum vino & sanguine dæmonibus euomuit animam; homo ex omnibus vitiis concretus, quæ in Principem, immo in priuatum cadere possunt.

A quo Michael cæditur.

Basilius imperat, & Ignatium restituit.

Basilius ergo statim proclamatus est solus Imperator, genere Macedo, ex humili prosapiâ, licèt eum ex Arsacidis natum adulatores fabularentur. Is vbi se purgasset de nece Michaëlis, quasi se inscio factâ, Photium expulit sede, restituit Ignatium, rescripsitque ad Nicolaum, paratissimus componere controuersias per sceleratum Photium concitatas; quem & relegauit in monasterium, meliùs prouisurus Ecclesiæ & Imperio, si in eum grauiùs animaduertisset.

Russi fidē optant.

Russi seu Roxolani, Scythici populi Septentrionem incolentes, totam supra Pontum Euxinum regionem deprædati, iramque numinis experti, domum reduces per Legatos Constantinopolin missos petiere Sacerdotes, à quibus baptizarentur, eumque cognoscerent quem suorum criminum vindicem agnoscebant.

Obiit

Obiit hoc anno Nicolaus Papa Idib. Nouemb. cùm sedisset annos 9 menses 6. dies 20. meritò alter Elias & Phinees dictus. Cui post mensem successit Hadrianus II consecratus 19. Kal. Ian. jam bis expetitus Pontifex, ipse semper tergiuersatus, annos tum 75. natus, sed in viridi adhuc, crudâque senectute, & dignissimâ, hisce temporibus, Summo Pontificatu. *Nicolao succedit Hadrianus II.*

MVNDI 4921. CHRISTI 868.

Hadrianus, licèt insistere Nicolai vestigiis decreuisset, multa tamen præstitit postea quibus ostendit se non esse Nicolaitanum; quod ei fuerat obiectum, restitutis pluribus, quos reiecerat Nicolaus, Theuthardo scilicet Treuirensi, Zachariâ Anagnino, & Vvaldradâ pœnitentiam simulante, absolutis; propter quæ apud Occidentales Episcopos, viros pios, minùs bene audiit. *Hadrianus mollior.*

Nauis quæ ferebat Legatos Photij, naufragium passa est, omnes suffocati vectores, præter vnum monachulum; qui rebus pessimè gestis excommunicatus abscessit. Contra Legati Ignatij & Basilij commodè appulerunt, magnificè suscepti. Acta Pseudosynodi Photianæ flammis, cum indignatione, absumpta; idemque vt Constantinopoli fieret, curatum; magna spes vtrique Ecclesiæ plenæ pacis affulsit. *Ecclesiæ pax speratur.*

Lotharius Romam venire ab Hadriano permissus, ab eodem Christi corpore refectus est, orante Pontifice vt id ipsi eiusque consortibus innocentibus bene cederet. At nocentes fuisse ostendit euentus: nam in itinere Lotharius periit, ægrè Placentiam perductus æger; reliqui communionis eiusdem participes intra annum miserè interierunt; tantaque strages Lothariani Comitatus facta est, vt non peste, sed hostili gladio demessus atque sublatus esse videretur, *Lotharius perit cum plerisque Comitibus.*

Lega-

MVNDI 4922. CHRISTI 869.

Legatio Hadriani peruenit Constantinopolin, & litteræ eiusdem Pontificis, quibus probabatur eiectio Photij, & restitutio Ignatij, atque OEcumenica Synodus postulabatur; recepta est magnificè 17. Kal. Octob. omnibus ordinibus ei obuiam effusis, & jam Catholicam spirantibus fidem.

Inchoata est ergo, omnibus jam antea paratis 3º. Non. Oct. in Ecclesiâ S. Sophiæ.

OCTAVA SINODVS, IV. CONSTANTINOP.

Contra Photium pro S. Ignatio Constantinopolitano Patriarcha.

OCTAVA SYNODVS

CVi præfuere Legati S. Sedis Donatus Ostiẽsis Episcopus, Marinus S. R E. Diaconus, & Stephanus Nepetinus Episc. cum iis qui tenerent locum Patriarchalium sedium vacantium, & Episcopis centum & duo, quorum 12. duntaxat ab Ignatio non desciuerant, cæteri recepti sunt, vt pax Ecclesiæ turbatæ redderetur. Adfuere quoque legati Ludouici Imp. quorum vnus fuit Anastasius S. R. E. Bibliothecarius, eò missi vt agerent de fœdere per nuptias inter vtrumque Imperatorem conciliando. Adfuere item & Legati Bulgarorum, qui nuper ad Ro. sedem confugerant, & quorum erat excutienda causa. Hoc Concilium terminatum est X. sessionibus; damnatus Photius, eius scripta combusta, reliqui reconciliati sunt. Controuersiæ tamen, absolutâ Synodo, contigerunt duæ; prima de laudibus Ludouici Imperatoris, secunda de Diœcesi Bulgarorum, an Rom. sedi, an Constantinopolitanæ esset adscribenda. Illa reiecta ad Hadrianum, hæc magnâ contentione agitata, artibus Græcorum Ignatio adiudicata est, reclamantibus tamen Legatis S. R. E. & illegitimum hoc esse iudicium, & cum

& cum fraude pronunciatum, asserentibus. Quin & eorum Legatorum scripta sublata, mox tamen reddita; vnde facti illi cautiores, Acta huius Concilij deferenda Legatis Ludouici commiserunt; non sine numinis prouidentiâ, cùm Legati Rom. sedis mox incidissent in piratas Sclauinos, non sine Basilij culpâ; quamquam aliqui eius operâ liberatos velint: inter quæ tam incerta, hoc certissimum; Græcos in Latinum nomen malè affectos fuisse, omnia à Basilio & Græcis tristia expectata fuisse.

Græci in Latinos malè affecti.

Carolus Caluus Lotharij defuncti Regnum occupat, & in Concilio Metensi hoc illi adiudicatur, adnitente Hincmaro. Sed obstitit Hadrianus, voluitque id reddi Ludouico Lotharij fratri, hæredi legitimo. Sunt quoque huius anni ad Hadrianum Salomonis Regis Britanniæ Minoris litteræ, petentis Pallium Episcopo Dolensi; de quo tanta est difficultas, quanta de Regis nomine Salomoni assignando.

Carolus Caluus regnum Lotharij occupat.

Salomon Rex Minoris Britanniæ.

MVNDI	CHRISTI
4923.	870.

Bulgaris hoc anno datus est Episcopus Theophylactus (diuersus ab eo qui scripsit in Euangelia) à S. Ignatio, reiecto Grimoaldo à Ro. sede misso. Basilius autem sibi atque Ecclesiæ meritò timens à Photio, viro eloquente & callido, eum longiùs relegauit, amicos eius, fautoresque vexauit, Ecclesias ab eo consecratas prophanari, ac dirui iussit; quibus ipse factus Photius obstinatior, se martyrem, Basilium persecutorem dixit; & qui terræ motus in Vrbe contigerat, suâ causâ immissum esse à Deo vindice impiè vaticinatus est.

Theophylactus Bulgar. Episcopus.

Basilius Imp. filium suum Leonem natu minorem Augustum coronari iussit; tertium Ale-

Familia Basilij Imperat.

Alexandrum Cæſarem creauit; quartum Stephanum diuinis officiis addixit, ſicut & quatuor virgines filias, quæ Deo conſecratæ in monaſterio, illuſtriores coram Deo, quàm coram hominibus extitere.

Imago B. Virg. Incarnata in Syria. Tum quoque Hieroſolymis Damaſcum tranſlata Imago B. Virginis olim Conſtantinopoli depicta ſuper ligno, poſtea incarnata oleum mirabile effundit, quo morbi Chriſtianorum, Iudæorum, & Saracenorum curantur. Ideo magni in Paleſtinâ nominis, immo etiam à Chriſtianorum inimicis in pretio eſt, ac diligenter aſſeruatur.

Turba in Francia. Turbatæ quoque Galliæ: Hadriano inſtante etiam minis, vt Lotharij regnum reſtitueretur Ludouico Imperatori, renitente & ſtante pro Carolo Hincmàro; cuius reſponſio amarior, nec ab eo ſcribi, nec ad Pontificem mitti debuit. Itaque remiſſi Legati Pontificij re infectâ; qui tamen Carolo filium Carolomannum, quem, habebat in vinculis, reconciliarunt. Hunc tamen poſtea iterum rebellantem, & vaſtantem ditionem patris, luminibus orbauit Carolus, & ſuo ſanguini regnum ſuum ſapienter antetulit.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Chriſti 880. ad 890.

MVNDI	CHRISTI
4924.	871.

Photius turbat. PHotius duriùs habitus in exilio, per Bahanem Patricium amicum ſuum famem & librorum penuriam à ſe depellit. Inde ſcribit ad diuerſos pro ſe exules; quos in

in partibus suis retinet, & quibus postmodùm malè vsus ad turbandam Ecclesiam.

Controuersia hoc anno orta inter Basilium & Ludouicum de nomine Basilij seu Imperatoris. Coronatus est tum Ludouicus Franciæ Rex ab Hadriano, cùm Barium quatriennio obsessam de Saracenis recepisset. Inuitauit hic Basilium vt cum eo suas coniungeret vires ad Saracenos expellendos ex Siciliâ; sed plus odia, quàm vtriusque commoda potuerunt. *Basilij & Ludouici odia.*

Celebratum est hoc anno Duziacense Concilium, in quo Hincmarus Episcopus Laudunensis Nepos depositus est à Patruo Hincmaro, tractataque causa Carolomanni ad S. Sedem prouocantis; vnde graues rixæ inter Pontificem, Hincmarum, & Regem Carolum Caluum exortæ sunt, non ipsis eorumque subditis, multò minùs Ecclesiæ profuturæ. *Concilium Duziacense.*

MVNDI 4925. CHRISTI 872.

Ludouicus Imperator Beneuenti capitur in suo Palatio perfidiosè per Adelgisum Ducem Beneuentanum & Scodam ducem Saracenorum; & iurare cogitur quidquid proditores voluere; ab iisque captus, quos perfidos facere voluerat, suis ipse artibus interceptus. *Ludouicus captus.*

Conuentus habitus est in villâ Gandulphi, vbi Carolus Caluus, & Ludouicus Rex Germaniæ reconciliati, dum sibi inuicem aliquid cedunt; quæ minùs pax fuit quàm nundinatio. *Carolus & Ludouicus reconciliantur.*

Obiit hoc anno Hadrianus Kal. Nou. cùm sedisset annos 4. menses X. dies 17. cuius in locum electus est 19. Kal. Ianuarij Ioannes VIII. qui Pontificatum multis exercitum curis gessit, sed molliùs quàm tanta dignitas postulabat. *Hadriano II. succedit Ioan. VIII.*

MVNDI 4926. CHRISTI 873.

Concilium habitum est Romæ in causâ Ludo- *Concilium Romanum*

ramento Ludouici. uici contra Adelgisum proditorem; cui indictum est à Senatu Ro. bellum; Ludouicus iuramento absolutus, quod inuitus ediderat. Quidam tamen scribunt Adelgisum Compatrem Ioannis Papæ ab eo reconciliatum esse Ludouico; probabilius est eum fugisse in Corsicam, neque tam facilè tantam iniuriam obliteratam esse.

Filius in patrem rebellis. Conuentus Francofordiensis Episcoporum habitus est à Ludouico Rege Germaniæ, vbi Carolus eius filius, coniurans in patrem, à malo genio correptus est; fassus id toties sibi contigisse, quoties huic voluntati adhæsisset; vt subditus esset dæmoni, qui patri obsequens esse noluisset.

MVNDI 4927. CHRISTI 874.

Saraceni ad Salernum deleti. Abdila seu Abdala Princeps Saracenorum Afrorum Salernum obsedit, sibi domum elegit in Basilicâ SS. Martyrum Fortunati, Caij, & Anthes. Hic cùm sibi parasset thorum in altari, in quo virginem comprimere nitebatur, trabs è tecto lapsa, licèt longè distans à lecto, eum interemit intactâ virgine. Vrbs autem obsidione soluta est, adueniente Ludouico Imp. Saracenos internecione deletos tam impurum habuisse Regem pœnituit.

Anglia à Danis vexata. Dani seu Normanni hoc quoque anno Angliam vexauere; quibus diu restitit Beorredus Merciæ Rex, tandem relinquere coactus est regnum; piè mortuus est Romæ, vxor Ticini; ambo exules, minùs miseri, quàm gloriosi.

MVNDI 4928. CHRISTI 875.

Lud. moritur, succedit in Imp. Carolus Caluus. Ludouicus Imperator mense Augusto obiit sepultus Mediolani, vir piissimus, & variâ fortunâ exercitus. Statim Imperium à Ioanne VIII. oblatum est Carolo Caluo; qui Romam se conferens coronatus est in Christi natali-

natalitiis ; sed interim Ludouicus Germaniæ Rex Gallias deuastauit ; quare Hincmarus ad molliendum Deum omnes huius regni Episcopos inuitauit, quorum precibus annuit Deus, statim Ludouico in Germaniam reuerso. Quando etiam Eugilberta Augusta, mortuo marito, in monasterio Brixiæ Christo nobiliùs nupsit ; à quo temporalis loco cœlestem coronam promerita, regnum accepit numquam terminandum *Eugilberta Augusta.*

MVNDI 4929. CHRISTI 876.

Ticini Carolo Caluo Imperium confirmatum est. Concilium quoque Pontigonense in Galliâ celebratum, *à Pogney*, inter Catalaunum & Vitriacum, plus turbauit præsentes, quàm absentibus attulit auxilij. *Concilium Pontigonense.*

Ludouicus Germaniæ Rex 5. Kal. Sept. obiit Francofurti ; Cuius regnum magno exercitu Carolus Caluus decreuit inuadere. Ludouicus regni hæres suis copiis diffidens confugit ad preces & eleemosynas. Probauit etiam miraculis ferri candentis, & aquæ frigidæ, iustitiam è se stare, decem illæsis qui sic probati sunt. Tandem ventum ad manus ; superior copiis Carolus victus ægrè effugit ; vxor eius Rachedis fugiens, abortum est passa, certè infantem edidit haud diu superstitem ; denique Deus ostendit grandes exercitus nihil prodesse, paruos nihil obesse, quoties in prælij partem, & victoriarum venit. *Ludouicus hæres Lud. German. Regis vincit Carolum Caluum.*

MVNDI 4930. CHRISTI 877.

Ioannes Pontifex Italiæ populos excitat ad propulsandos Saracenos, & inita ab his fœdera cum Beneuentanis, Neapolitanis, & aliis, abrumpere nititur, sibi jam de Româ metuens, cui grassatores isti Arabes imminebant. Inuitat insuper Carolum in Italiam, vt opem ferret Vrbi Romanæ, & verò Ca- *Ioannes omnes excitat Italos aduersus Saracenos.*

P 2 rolus

rolus cum copiis Alpes transcendit, huicque obuiam Ioannes venit ad Vercellas, ambo Ticini magnificè sunt excepti. Sed cùm accepissent Carolomannum filium Ludouici Germaniæ Regis venire cum ingentibus copiis, dilapsus est exercitus Caroli, hic fugit in Gallias, Ioannes Romam. Panicus quoque timor mox Germanos inuasit, cùm falsò nunciatum esset adesse cum ingentibus copiis Carolum simul & Ioannem: itaque Carolomannus fugienti similis, regnum suum repetiit, atque his Regibus & Principibus minùs piis & iustis visus est Deus illudere.

Carolum, & Ludouicum Deus ridet.

Pridie Non. Oct. mortuus est Carolus Caluus Imperator, hausto veneno quod ei porrexit Sedechias Iudæus medicus, Imperii sui anno 2. Regni ab obitu patris 38. sepultus Vercellis, vnde post annos 7. relatus Sandionysium. Vir fuit ambitiosior quàm fortior, & maioris fortunæ quàm prudentiæ. Huic successit in Imperium & Regnum Ludouicus Balbus, ab impeditâ linguâ sic dictus; quem Hincmarus suis litteris probè instituit; sed facilius fuit Hincmaro scribere, quàm Ludouico obtemperare.

Moritur Carolus Caluus.

Succedit ei Ludo. Balbus.

Ioannes omni præsidio destitutus mortuo Carolo, pendere cogitur tributum Saracenis, ne Roma obsideretur, & maluit pecuniam, quàm Vrbem perire. Tum nihilominus vexatus est à Lamberto Duce illo Spoletino nefario, qui Formosi Portuensis Episcopi aliorumque depositorum patrocinium susceperat. Sic miser Pontifex domi forisque pressus confugere coactus est ad Francos, & semper patens Romanis Pontificibus asylum.

Ioannis Papæ angustia.

MVNDI 4931. CHRISTI 878.

Ioannes VIII. mittit Legatos Constantinopolin, quibus & præcipit inuisere Bulgariam. Scripserat & litteras ad Ignatium, ei inter-

interminatus excommunicationem & depositionem, nisi missos in Bulgariam à se Episcopos reuocaret intra 30. dies. Quod cùm deprehendisset Photius, in Beneuolentiam Basilij redire studet, ductâ eius Genealogiâ à Regibus Armeniæ magno Teridate; atque ex initialibus litteris Basilii, Eudociæ vxoris, & 4. filiorum Constantini, Leonis, Alexandri, & Stephani, affinxit nomen *Beclas* huic prosapiæ fortunatissimum; in quo callidus veterator, & ingeniosus augur scitissimè lusit; quæ omnia in Bibliothecâ Palatij per Theophanem Clericum deposuit. Post aliquod tempus hæc sunt indicata Basilio; & cùm omnibus, in his chartis enarrandis hæreret aqua, oblatus est vnus Photius, qui eas posset exsoluere. Quod cùm præstitisset, statim ab Imperatore reuocatus est ab exilio, eique deinceps charissimus extitit. Ita plerumque à nebulonibus inter se conuenientibus, sagacissimis alioqui Principibus illuditur. *Photius insinuat se in gratiam Basilii.*

Inter hæc, magno vtriusque Ecclesiæ damno, moritur Ignatius X. Kal. Nou. quo die Græci festum diem recolunt S. Iacobi fratris Domini; & antequam Legati Ioannis accederent. Statim ergo sedem eius inuasit Photius, nec vlli eius amicorum pepercit, sepulchro etiam eius, sub speciem thesauri, violato, omnia dissimulante Basilio, ei iam deuinctissimo. Quem tamen Deus mox acerbissimè castigauit, filio primogenito Constantino extincto, & captis per Saracenos Syracusis. Ita Principes non tantùm sua, sed & suorum peccata luunt. *Moritur S. Ignatius.* *Et Constantinus filius Basilii.*

Lambertus Comes Spoletanus, & Adelbertus Marchio Tusciæ Romam cum copiis subeunt, Ioannem cum Clericis sub arctâ custodiâ retinent, ac proceres Romanos in verba Carolomani iurare cogunt. Cùm vide- *Ioannes VIII. malè habitus Romæ fugit in Gallias.*

ret ergo omnia turbatissima Romæ Ioannes, in Gallias fugere destinat. Peruenit Arelatem ante Ascensionem Domini, cùm hâc die hîc Missam celebrarit; ac tandem Trecis Concilium conuocat. Hîc anathemate percellit Romanos grassatores, restituit Hincmarum nepotem cœcum, factâ ei potestate Missam celebrandi, coronat Lodouicum Balbum Regem & Imperatorem, denique Bosonem Comitem adoptat in filium qui temporalia tractaret, dum ipse spiritalibus inuigilaret. Denique reperit in Galliis Ioannes aduersùs omnes suas calamitates præsentissimum remedium.

Hic multa præclarè gerit.

Aëlfredus Anglorum Rex latitans in insulâ, Dei admonitu Gitronem Danorum Regem iam ferè totâ potitum Angliâ profligauit, & Christianum fieri compulit mutato nomine in Æthelstanum. Ideo Aëlfredus cognominatus est Magnus, & verus Anglicanæ libertatis restitutor, & Ecclesiæ, adscitis ex Galliâ viris doctis; inter quos excelluit Ioannes Scotus, cognomento Erigena, in Galliâ variè exercitus, & apud multos malè sentire creditus, vir tamen vndequaque doctus.

Angliæ Ecclesia restituta.

MVNDI 4932. CHRISTI 879.

Moritur Ludouicus Balbus Franciæ Rex, & Occidentis Imperator; relictis ex Ansgarde priori coniuge, Ludouico & Carolomanno; ex posteriori, Adelaide, Carolo postumo, qui Simplex cognominatus est. Quod cum resciisset Ioannes, scribit ad Carolum Crassum, quem diligebat, filium Ludouici, fratris Caroli Calui, vt veniret in Italiam; quò postea venit armatus, sed nonnisi post biennium coronatus, cùm interim Italia, & Romanus Ducatus excursionibus Saracenorum, coitionibus procerum, & Episcoporum factionibus miserè vexata esset atque lacerata.

Ludouici Balbi Imp. mors.

Carolus Crassus huic sublectus.

Photius petiit à Ioanne VIII. vt approbaretur; quod

Photius Ioannem decipit.

quod tandem multis artibus perfecit, ac euicit, dum Ioannes agit molliùs, & homines potiùs circumspicit, quàm attendit ad Deum: vnde quidam putant eum dictum fuisse Papissam, quia mollior, & effœminatior, Eunucho Photio resistere non est ausus. Misit ergo Legationem Pontifex in Orientem cum litteris, quas Photius corrupit, seduxitque Legatos, ac Pseudosynodum 383. Episcoporum conuocauit, quam VIII. OEcumenicam dixit, & sic à multis credita est; in ea omnia perturbatè, insidiosè, perfidè facta, vtpote quod in eâ posset omnia Photius, eique nequitiâ par, & superior, Theodorus Santabarenus, dignum sanè tali patellâ operculum

Photius Synodum cogit.

Hic porrò Theodorus Magus, & in necromantiâ versatissimus, effecit artibus suis magicis, vt Basilius Imp. filium Constantinum demortuum, quem ferebat in oculis, videret insidentem equo, atque salutaret. Cùm autem Leo hunc magum odisset, insinuauit se hic in illius beneuolentiam, eique persuasit vt pugionem in venatione cum patre deferret, quasi vt eo conficeret feras, aut parentis saluti prouideret; mox eum insimulauit apud patrem, qui cùm eum armatum pugione deprehendisset, nihil propiùs abfuit quàm vt eum exautoratum excœcaret; dedit tamen in custodiam miserum adolescentem miserior pater, qui illiusmodi pestes in suo aleret sinu, Deo atque hominibus abominandas.

Theodorus Santabarenus magus.

MVNDI CHRISTI
4931. 880.

Basilius insignem hoc anno retulit victoriam de Saracenis, eorum expugnatâ classe oras Orientis infestante; quando Morauis concessum in Mysteriis vti linguâ Sclauicâ. Eorum autem erat Archiepiscopus Methodius, iis olim ab Hadriano Pontifice datus, qui tum Romam venit, vt se defenderet accusatus: sed eius vita resque gestæ celebris Apologia fuit.

Saraceni victi.

S. Methodius Episc. Morauorum.

Marinus Legatus Ioannis. Admonitus Ioannes de iis quæ gesserat Photius in suâ Pseudosynodo, eam cum suo authore damnauit; missoque in Orientem Marino, viro forti, à quo omnia didicerat, quæ fecerant Legati sui rescidit. Quare hic multa Constantinopoli passus, seque & legatione dignum, & maioribus ac difficilioribus negotiis aptum ostendit.

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 880. ad 890.

MVNDI 4934. CHRISTI 881.

Athanasius excommunicatus. Athanasius Neapolitanus Episcopus, & fratri suo in Vrbis regimine successor, fœdus cum Saracenis iniit, reclamante Ioanne; ideo excommunicatus; neque veniam obtinuit, nisi cùm Saracenis obtruncatis, eorum sanguine crimen suum eluisset.

Carolus Crassus Imperator. Carolus Crassus hoc anno Romæ à Ioanne VIII. Imperator coronatus est in Natalitiis Christi Domini, cùm vi occupasset Italiam, ac Romam; itaque quod aliàs ex beneuolentiâ facere voluerat Ioannes, tum præstitit ex necessitate.

MVNDI 4935. CHRISTI 882.

Ioannes VIII. ærumnis confectus, ob præualentes Saracenos, & Principes Francos inter se disceptantes, quos conciliare non poterat, vt ferrent auxilium Ecclesiæ laboranti, dum cogitat iter Gallicum, moritur 8. Kal. Ianuar. cùm sedisset annos decem. Huic *Ioanni VIII. succedit Marinus.* sufficitur 5. Kal. eiusdem mensis Marinus, ille

ille Photij oppugnator; contra quem Basilius Imperator insurrexit, ac deponere conatus est, multa aduersus illum mentitus, quæ ille benè viuendo, patiendoque confutauit.

Obiit & Ludouicus Germaniæ Rex 13 Kalend. Decembr. itemque celeberrimus ille Hincmarus Rhemensis Archiepiscopus cùm sedisset annos 37. In villa Sparnaci trans Matronam in syluestribus locis, quò Normannorum omnia depopulantium metu confugerat; Rhemorum enim vrbs muris vallata non erat, eam tamen Dei manus, & sanctorum patrocinium texit ab illis grassatoribus illæsam. Cùm autem Carolus Imperator ex Italiâ properaret in Gallias, vt Normannis obsisteret, dum eos obsidet, quominus expugnaret grandine inusitatæ magnitudinis impeditus est; quam secuta est suorum lues: iisdem autem malis afflicti Normanni cum Francis iniere fœdus, datâ Gislâ Lotharij Regis filiâ Godefrido, eorum Duci Christiano, quem ex sacro fonte Carolus ipse susceperit; dataque ei Frisia, cùm multâ pecuniâ, quibus empta pax videtur esse potiùs quàm conciliata.

Lud. Germaniæ Rex moritur: item Hincmarus.

Pax cum Norman. nis initur.

MVNDI	CHRISTI
4936.	883.

Marinus Pontifex Formosum Episcopum Portuensem olim Apostolatu Bulgarorum insignem, multisque obitis legationibus, quem Ioannes Octauus odiosum sibi (nescitur causa) deposuerat Episcopatu, & iurare compulerat, se quandiu viueret, laicâ communione contentum fore, postliminio suæ restituit Ecclesiæ; neque vt sedis sic & odij antecessoris sui esse voluit successor.

Marinus Formosum restituit Sedi.

Circa id tempus cùm Episcopus Aquileiensis schismaticus (ignoratur eius nomen) consensisset cum Photio vti negaret Spiritum sanctum à filio procedere; tum in Symbolo Constantinopolitano à Rom. Ecclesia inserta fuit illa vox

Insertum Romæ hæc vox, filioque, in Symbolum Constant.

P 5 FI-

Michael Bardam Cæsarem cædi iubet eique subrogat, Basilium.

Michaël Imperator suspectum jam sibi Bardam Cæsarem, leuissimâ de causâ, per satellites interrimendum curat, & per Basilium cubiculi sui Præfectum Kal. April. quem statim ipse creauit Imperatorem. Tum curante Photio, idem Michaël Synodum conuocat, in quâ anathema dictum Nicolao; mittit & ad Ludouicum Imperatorem Legatos cum magnis muneribus, vt eundem Nicolaum deturbet de sede, pollicitus eum proclamaturum in Orientem Imperatorem, cùm ad hoc tempus Occidentales non haberentur pro Imperatoribus: quibus dum obsistit sapienter Basilius, & impium hominem, à suis sceleribus retrahere blandè nititur, deliberat ille monitorem de medio tollere; sed hic illum præuenit; itaque vino somnoque sepultus Michaël, in Palatio manibus amputatis, multis vulneribus confossus, execrandam cum vino & sanguine dæmonibus euomuit animam; homo ex omnibus vitiis concretus, quæ in Principem, immo in priuatum cadere possunt.

A quo Michael cæditur.

Basilius imperat, & Ignatium restituit.

Basilius ergo statim proclamatus est solus Imperator, genere Macedo, ex humili prosapiâ, licèt eum ex Arsacidis natum adulatores fabularentur. Is vbi se purgasset de nece Michaëlis, quasi se inscio factâ, Photium expulit sede, restituit Ignatium, rescripsitque ad Nicolaum, paratissimus componere controuersias per sceleratum Photium concitatas; quem & relegauit in monasterium, meliùs prouisurus Ecclesiæ & Imperio, si in eum grauiùs animaduertisset.

Russi fidē optant.

Russi seu Roxolani, Scythici populi Septentrionem incolentes, totam supra Pontum Euxinum regionem deprædati, iramque numinis experti, domum reduces per Legatos Constantinopolin missos petiere Sacerdotes, à quibus baptizarentur, eumque cognoscerent quem suorum criminum vindicem agnoscebant.

Obiit

Obiit hoc anno Nicolaus Papa Idib. Nouemb. cùm sedisset annos 9 menses 6. dies 20. meritò alter Elias & Phinees dictus. Cui post mensem successit Hadrianus II consecratus 19. Kal. Ian. jam bis expetitus Pontifex, ipse semper tergiuersatus, annos tum 75. natus, sed in viridi adhuc, crudâque senectute, & dignissimâ, hisce temporibus, Summo Pontificatu.

Nicolao succedit Hadrianus II.

MVNDI 4921. CHRISTI 868.

Hadrianus, licèt insistere Nicolai vestigiis decreuisset, multa tamen præstitit postea quibus ostendit se non esse Nicolaitanum; quod ei fuerat obiectum, restitutis pluribus, quos reiecerat Nicolaus, Theuthardo scilicet Treuirensi, Zachariâ Anagnino, & Vvaldradâ pœnitentiam simulante, absolutis; propter quæ apud Occidentales Episcopos, viros pios, minùs bene audiit.

Hadrianus melior.

Nauis quæ ferebat Legatos Photij, naufragium passa est, omnes suffocati vectores, præter vnum monachulum; qui rebus pessimè gestis excommunicatus abscessit. Contrà Legati Ignatij & Basilij commodè appulerunt, magnificè suscepti. Acta Pseudosynodi Photianæ flammis, cum indignatione, absumpta; idemque vt Constantinopoli fieret, curatum; magna spes vtrique Ecclesiæ plenæ pacis affulsit.

Ecclesiæ pax speratur.

Lotharius Romam venire ab Hadriano permissus, ab eodem Christi corpore refectus est, orante Pontifice vt id ipsi eiusque consortibus innocentibus bene cederet. At nocentes fuisse ostendit euentus: nam in itinere Lotharius periit, ægrè Placentiam perductus æger; reliqui communionis eiusdem participes intra annum miserè interierunt; tantaque strages Lothariani Comitatus facta est, vt non peste, sed hostili gladio demessus atque sublatus esse videretur,

Lotharius perit cum plerisque Comitibus.

Lega-

MVNDI 4922. CHRISTI 869.

Legatio Hadriani peruenit Constantinopolin, & litteræ eiusdem Pontificis, quibus probabatur eiectio Photij, & restitutio Ignatij, atque OEcumenica Synodus postulabatur; recepta est magnificè 17. Kal. Octob. omnibus ordinibus ei obuiam effusis, & jam Catholicam spirantibus fidem.

Inchoata est ergo, omnibus jam antea paratis 3°. Non. Oct. in Ecclesiâ S. Sophiæ.

OCTAVA SINODVS, IV. CONSTANTINOP.

Contra Photium pro S. Ignatio Constantinopolitano Patriarcha.

OCTAVA SYNODVS CVi præfuere Legati S. Sedis Donatus Ostiē-sis Episcopus, Marinus S. R. E. Diaconus, & Stephanus Nepetinus Episc. cum iis qui tenerent locum Patriarchalium sedium vacantium, & Episcopis centum & duo, quorum 12. duntaxat ab Ignatio non desciuerant, cæteri recepti sunt, vt pax Ecclesiæ turbatæ redderetur. Adfuere quoque legati Ludouici Imp. quorum vnus fuit Anastasius S. R. E. Bibliothecarius, eò missi vt agerent de fœdere per nuptias inter vtrumque Imperatorem conciliando. Adfuere item & Legati Bulgarorum, qui nuper ad Ro. sedem confugerant, & quorum erat excutienda causa. Hoc Concilium terminatum est X. sessionibus; damnatus Photius, eius scripta combusta, reliqui reconciliati sunt. Controuersiæ tamen, absolutâ Synodo, contigerunt duæ; prima de laudibus Ludouici Imperatoris, secunda de Diœcesi Bulgarorum, an Rom. sedi, an Constantinopolitanæ esset adscribenda. Illa reiecta ad Hadrianum, hæc magnâ contentione agitata, artibus Græcorum Ignatio adiudicata est, reclamantibus tamen Legatis S. R. E. & illegitimum hoc esse iudicium, & cum

& cum fraude pronunciatum, asserentibus; Quin & eorum Legatorum scripta sublata, mox tamen reddita; vnde facti illi cautiores, Acta huius Concilij deferenda Legatis Ludouici commiserunt; non sine numinis prouidentiâ, cùm Legati Rom. sedis mox incidissent in piratas Sclauinos, non sine Basilij culpâ; quamquam aliqui eius operâ liberatos velint: inter quæ tam incerta, hoc certissimum; Græcos in Latinum nomen malè affectos fuisse, omnia à Basilio & Græcis tristia expectata fuisse.

Græci in Latinos malè affecti.

Carolus Caluus Lotharij defuncti Regnum occupat, & in Concilio Metensi hoc illi adiudicatur, adnitente Hincmaro. Sed obstitit Hadrianus, voluitque id reddi Ludouico Lotharij fratri, hæredi legitimo. Sunt quoque huius anni ad Hadrianum Salomonis Regis Britanniæ Minoris litteræ, petentis Pallium Episcopo Dolensi; de quo tanta est difficultas, quanta de Regis nomine Salomoni assignando.

Carolus Caluus regnum Lotharij occupat.

Salomon Rex Minoris Britanniæ.

MVNDI	CHRISTI
4923.	870.

Bulgaris hoc anno datus est Episcopus Theophylactus (diuersus ab eo qui scripsit in Euangelia) à S. Ignatio, reiecto Grimoaldo à Ro. sede misso. Basilius autem sibi atque Ecclesiæ meritò timens à Photio, viro eloquente & callido, eum longiùs relegauit, amicos eius, fautorésque vexauit, Ecclesias ab eo consecratas propharari, ac dirui iussit; quibus ipse factus Photius obstinatior, se martyrem, Basilium persecutorem dixit; & qui terræ motus in Vrbe contigerat, suâ causâ immissum esse à Deo vindice impiè vaticinatus est.

Theophylactus Bulgar Episcopus.

Basilius Imp. filium suum Leonem natu minorem Augustum coronari iussit; tertium Ale-

Familia Basilij Imperat.

Alexandrum Cæsarem creauit; quartum Stephanum diuinis officiis addixit, sicut & quatuor virgines filias, quæ Deo consecratæ in monasterio, illustriores coram Deo, quàm coram hominibus extitere.

Imago B. Virg. Incarnata in Syria. Tum quoque Hierosolymis Damascum translata Imago B. Virginis olim Constantinopoli depicta super ligno, postea incarnata oleum mirabile effundit, quo morbi Christianorum, Iudæorum, & Saracenorum curantur. Ideo magni in Palestinâ nominis, immo etiam à Christianorum inimicis in pretio est, ac diligenter asseruatur.

Turba in Francia. Turbatæ quoque Galliæ: Hadriano instante etiam minis, vt Lotharij regnum restitueretur Ludouico Imperatori, renitente & stante pro Carolo Hincmaro; cuius responsio amarior, nec ab eo scribi, nec ad Pontificem mitti debuit. Itaque remissi Legati Pontificij re infectâ; qui tamen Carolo filium Carolomannum, quem, habebat in vinculis, reconciliarunt. Hunc tamen postea iterum rebellantem, & vastantem ditionem patris, luminibus orbauit Carolus, & suo sanguini regnum suum sapienter antetulit.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 880. ad 890.

MVNDI 4924. CHRISTI 871.

Photius curtat. PHotius duriùs habitus in exilio, per Bahanem Patricium amicum suum famem & librorum penuriam à se depellit. Inde scribit ad diuersos pro se exules; quos in

in partibus suis retinet, & quibus postmodùm malè vsus ad turbandam Ecclesiam.

Controuersia hoc anno orta inter Basilium & Ludouicum de nomine Basilij seu Imperatoris. Coronatus est cum Ludouicus Franciæ Rex ab Hadriano, cùm Barium quatriennio obsessam de Saracenis recepisset. Inuitauit hic Basilium vt cum eo suas coniungeret vires ad Saracenos expellendos ex Siciliâ; sed plus odia, quàm vtriusque commoda potuerunt. *Basilii & Ludouici odia.*

Celebratum est hoc anno Duziacense Concilium, in quo Hincmarus Episcopus Laudunensis Nepos depositus est à Patruo Hincmaro, tractataque causa Carolomanni ad S. Sedem prouocantis; vnde graues rixæ inter Pontificem, Hincmarum, & Regem Carolum Caluum exortæ sunt, non ipsis eorumque subditis, multò minùs Ecclesiæ profuturæ. *Concilium Duziacense.*

MVNDI 4925. CHRISTI 872.

Ludouicus Imperator Beneuenti capitur in suo Palatio perfidiosè per Adelgisum Ducem Beneuentanum & Scodam ducem Saracenorum; & iurare cogitur quidquid proditores voluere; ab iisque captus, quos perfidos facere voluerat, suis ipse artibus interceptus. *Ludouicus captus.*

Conuentus habitus est in villâ Gandulphi, vbi Carolus Caluus, & Ludouicus Rex Germaniæ reconciliati, dum sibi inuicem aliquid cedunt; quæ minùs pax fuit quàm nundinatio. *Carolus & Ludouicus inter conciliantur.*

Obiit hoc anno Hadrianus Kal. Nou. cùm sedisset annos 4. menses X. dies 17. cuius in locum electus est 19. Kal. Ianuarij Ioannes VIII. qui Pontificatum multis exercitum curis gessit, sed molliùs quàm tanta dignitas postulabat. *Hadriano II. succedit Ioan. VIII.*

MVNDI 4926. CHRISTI 873.

Concilium habitum est Romæ in causâ Ludo- *Concilium Ro. de iis*

 uici

natalitiis; sed interim Ludouicus Germaniæ Rex Gallias deuastauit; quare Hincmarus ad molliendum Deum omnes huius regni Episcopos inuitauit, quorum precibus annuit Deus, statim Ludouico in Germaniam reuerso. Quando etiam Eugilberta Augusta, mortuo marito, in monasterio Brixiæ Christo nobiliùs nupsit; à quo temporalis loco cœlestem coronam promerita, regnum accepit numquam terminandum. *Eugilberta Augusta.*

MVNDI 4929. CHRISTI 876.

Ticini Carolo Caluo Imperium confirmatum est. Concilium quoque Pontigonense in Galliâ celebratum, *à Pogney*, inter Catalaunum & Vitriacum, plus turbauit præsentes, quàm absentibus attulit auxilij. *Concilium Pontigonense.*

Ludouicus Germaniæ Rex 5. Kal. Sept. obiit Francofurti; Cuius regnum magno exercitu Carolus Caluus decreuit inuadere. Ludouicus regni hæres suis copiis diffidens confugit ad preces & eleemosynas. Probauit etiam miraculis ferri candentis, & aquæ frigidæ, iustitiam è se stare, decem illæsis qui sic probati sunt. Tandem ventum ad manus; superior copiis Carolus victus ægrè effugit; vxor eius Rachedis fugiens, abortum est passa, certè infantem edidit haud diu superstitem; denique Deus ostendit grandes exercitus nihil prodesse, paruos nihil obesse, quoties in prælij partem, & victoriarum venit. *Ludouicus hæres Lud. German. Regis vincit Carolum Caluum.*

MVNDI 4930. CHRISTI 877.

Ioannes Pontifex Italiæ populos excitat ad propulsandos Saracenos, & inita ab his fœdera cum Beneuentanis, Neapolitanis, & aliis, abrumpere nititur, sibi jam de Româ metuens, cui grassatores isti Arabes imminebant. Inuitat insuper Carolum in Italiam, vt opem ferret Vrbi Romanæ, & verò Carolus *Ioannes omnes excitat Italos aduersus Saracenos.*

rolus cum copiis Alpes transcendit, huicque obuiam Ioannes venit ad Vercellas, ambo Ticini magnificè sunt excepti. Sed cùm accepissent Carolomannum filium Ludouici Germaniæ Regis venire cum ingentibus copiis, dilapsus est exercitus Caroli, hic fugit in Gallias, Ioannes Romam. Panicus quoque timor mox Germanos inuasit, cùm falsò nunciatum esset adesse cum ingentibus copiis Carolum simul & Ioannem: itaque Carolomannus fugienti similis, regnum suum repetiit, atque his Regibus & Principibus minùs piis & iustis visus est Deus illudere.

Carolum, & Ludouicum Deus ridet.

Moritur Carolus Caluus.

Pridie Non. Oct. mortuus est Carolus Caluus Imperator, hausto veneno quod ei porrexit Sedechias Iudæus medicus, Imperii sui anno 2. Regni ab obitu patris 38. sepultus Vercellis, vnde post annos 7. relatus Sandionysium. Vir fuit ambitiosior quàm fortior, & maioris fortunæ quàm prudentiæ. Huic successit in Imperium & Regnum Ludouicus Balbus, ab impeditâ linguâ sic dictus; quem Hincmarus suis litteris probè instituit; sed facilius fuit Hincmaro scribere, quàm Ludouico obtemperare.

Succedit ei Ludo. Balbus.

Ioannis Papæ angustia.

Ioannes omni præsidio destitutus mortuo Carolo, pendere cogitur tributum Saracenis, ne Roma obsideretur, & maluit pecuniam, quàm Vrbem perire. Tum nihilominus vexatus est à Lamberto Duce illo Spoletino nefario, qui Formosi Portuensis Episcopi aliorumque depositorum patrocinium susceperat. Sic miser Pontifex domi forisque pressus confugere coactus est ad Francos, & semper patens Romanis Pontificibus asylum.

MVNDI 4931. CHRISTI 878.

Ioannes VIII. mittit Legatos Constantinopolin, quibus & præcipit inuisere Bulgariam, Scripserat & litteras ad Ignatium, ei inter-

interminatus excommunicationem & depositionem; nisi missos in Bulgariam à se Episcopos reuocaret intra 30. dies. Quod cùm deprehendisset Photius, in Beneuolentiam Basilij redire studet, ductâ eius Genealogiâ à Regibus Armeniæ magno Teridate; atque ex initialibus litteris Basilii, Eudociæ vxoris, & 4. filiorum Constantini, Leonis, Alexandri, & Stephani, affinxit nomen *Beclas* huic prosapiæ fortunatissimum; in quo callidus veterator, & ingeniosus augur scitissimè lusit; quæ omnia in Bibliothecâ Palatij per Theophanem Clericum depofuit. Post aliquod tempus hæc sunt indicata Basilio; & cùm omnibus, in his chartis enarrandis hæreret aqua, oblatus est vnus Photius, qui eas posset exsoluere. Quod cùm præstitisset, statim ab Imperatore reuocatus est ab exilio, eique deinceps charissimus extitit. Ita plerumque à nebulonibus inter se conuenientibus, sagacissimis alioqui Principibus illuditur. *Photius insinuat se in gratiam Basilii.*

Inter hæc, magno vtriusque Ecclesiæ damno, moritur Ignatius X. Kal. Nou. quo die Græci festum diem recolunt S. Iacobi fratris Domini; & antequam Legati Ioannis accederent. Statim ergo sedem eius inuasit Photius, nec vlli eius amicorum pepercit, sepulchro etiam eius, sub speciem thesauri, violato, omnia dissimulante Basilio, ei iam deuinctissimo. Quem tamen Deus mox acerbissimè castigauit, filio primogenito Constantino extincto, & captis per Saracenos Syracusis. Ita Principes non tantùm sua, sed & suorum peccata luunt. *Moritur S. Ignatius.* *Et Constantinus filius Basilii.*

Lambertus Comes Spoletanus, & Adelbertus Marchio Tusciæ Romam cum copiis subeunt, Ioannem cum Clericis sub arctâ custodiâ retinent, ac proceres Romanos in verba Carolomani iurare cogunt. Cùm vide- *Ioannes VIII. malè habitus Roma fugit in Galliam.*

ret ergo omnia turbatissima Romæ Ioannes, in Gallias fugere destinat. Peruenit Arelatem ante Ascensionem Domini, cùm hâc die hîc Missam celebrarit; ac tandem Trecis Concilium conuocat. Hic anathemate percellit Romanos grassatores, restituit Hincmarum nepotem cœcum, factâ ei potestate Missam celebrandi, coronat Lodouicum Balbum Regem & Imperatorem, denique Bosonem Comitem adoptat in filium qui temporalia tractaret, dum ipse spiritalibus inuigilaret. Denique reperit in Galliis Ioannes aduersùs omnes suas calamitates præsentissimum remedium.

Hic multa præclarè gerit.

Aëlfredus Anglorum Rex latitans in insulâ, Dei admonitu Gitronem Danorum Regem iam ferè totâ potitum Angliâ profligauit, & Christianum fieri compulit mutato nomine in Æthelstanum. Ideo Aëlfredus cognominatus est Magnus, & verus Anglicanæ libertatis restitutor, & Ecclesiæ, adscitis ex Galliâ viris doctis; inter quos excelluit Ioannes Scotus, cognomento Erigena, in Galliâ variè exercitus, & apud multos malè sentire creditus, vir tamen vndequaque doctus.

Angliæ Ecclesia restituta.

MVNDI 4932. CHRISTI 879.

Moritur Ludouicus Balbus Franciæ Rex, & Occidentis Imperator; relictis ex Ansgarde priori coniuge, Ludouico & Carolomanno; ex posteriori, Adelaide, Carolo postumo, qui Simplex cognominatus est. Quod cum resciisset Ioannes, scribit ad Carolum Crassum, quem diligebat, filium Ludouici, fratris Caroli Calui, vt veniret in Italiam; quò postea venit armatus, sed nonnisi post biennium coronatus, cùm interim Italia, & Romanus Ducatus excursionibus Saracenorum, coitionibus procerum, & Episcoporum factionibus miserè vexata esset atque lacerata.

Ludouici Balbi Imp. mors.

Carolus Crassus huic substitutus.

Photius petiit à Ioanne VIII. vt approbaretur; quod

Photius Ioannem decipit.

quod tandem multis artibus perfecit, ac euicit, dum Ioannes agit mollius, & homines potiùs circumspicit, quàm attendit ad Deum: vnde quidam putant eum dictum fuisse Papissam, quia mollior, & effœminatior, Eunucho Photio resistere non est ausus. Misit ergo Legationem Pontifex in Orientem cum litteris, quas Photius corrupit, seduxitque Legatos, ac Pseudosynodum 383. Episcoporum conuocauit, quam VIII. OEcumenicam dixit, & sic à multis credita est; in ea omnia perturbatè, insidiosè, perfidè facta, vtpote quod in ea posset omnia Photius, eique nequitia par, & superior, Theodorus Santabarenus, dignum sanè tali patella operculum. *Photius Synodum cogit.*

Hic porrò Theodorus Magus, & in necromantia versatissimus, effecit artibus suis magicis, vt Basilius Imp. filium Constantinum demortuum, quem ferebat in oculis, videret insidentem equo, atque salutaret. Cùm autem Leo hunc magum odisset, insinuauit se hic in illius beneuolentiam, eique persuasit vt pugionem in venatione cum patre deferret, quasi vt eo conficeret feras, aut parentis saluti prouideret; mox eum insimulauit apud patrem, qui cùm eum armatum pugione deprehendisset, nihil propiùs abfuit quàm vt eum exautoratum excœcaret; dedit tamen in custodiam miserum adolescentem miserior pater, qui illiusmodi pestes in suo aleret sinu, Deo atque hominibus abominandas. *Theodorus Santabarenus magus.*

MVNDI CHRISTI
4933. 880.

Basilius insignem hoc anno retulit victoriam de Saracenis, eorum expugnatâ classe oras Orientis infestante; quando Morauis concessum in Mysteriis vti linguâ Sclauicâ. Eorum autem erat Archiepiscopus Methodius, iis olim ab Hadriano Pontifice datus, qui tum Romam venit, vt se defenderet accusatus: sed eius vita resque gestæ celebris Apologia fuit. *Saraceni victi.* *S. Methodius Episc. Morauorum.*

Marinus Legatus Ioannis. Admonitus Ioannes de iis quæ gesserat Photius in suâ Pseudosynodo, eam cum suo authore damnauit; missoque in Orientem Marino, viro forti, à quo omnia didicerat, quæ fecerant Legati sui rescidit. Quare hic multa Constantinopoli passus, seque & legatione dignum, & maioribus ac difficilioribus negotiis aptum ostendit.

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 880. ad 890.

MVNDI 4934. CHRISTI 881.

Athanasius excommunicatus. Athanasius Neapolitanus Episcopus, & fratri suo in Vrbis regimine successor, fœdus cum Saracenis iniit, reclamante Ioanne; ideo excommunicatus; neque veniam obtinuit, nisi cùm Saracenis obtruncatis, eorum sanguine crimen suum eluisset.

Carolus Crassus Imperator. Carolus Crassus hoc anno Romæ à Ioanne VIII. Imperator coronatus est in Natalitiis Christi Domini, cùm vi occupasset Italiam, ac Romam; itaque quod aliàs ex beneuolentiâ facere voluerat Ioannes, tum præstitit ex necessitate.

MVNDI 4935. CHRISTI 882.

Ioannes VIII. ærumnis confectus, ob præualentes Saracenos, & Principes Francos inter se disceptantes, quos conciliare non poterat, vt ferrent auxilium Ecclesiæ laboranti, dum cogitat iter Gallicum, moritur 8. Kal. Ianuar. cùm sedisset annos decem. Huic *Ioanni VIII. succedit Marinus.* sufficitur 5. Kal. eiusdem mensis Marinus, ille

ille Photijo ppugnator; contra quem Basilius Imperator insurrexit, ac deponere conatus est, multa aduersus illum mentitus, quæ ille benè viuendo, patiendoque confutauit.

Obiit & Ludouicus Germaniæ Rex 13 Kalend. Decembr. itemque celeberrimus ille Hincmarus Rhemensis Archiepiscopus cùm sedisset annos 37. In villa Sparnaci trans Matronam in syluestribus locis, quò Normannorum omnia depopulantium metu confugerat; Rhemorum enim vrbs muris vallata non erat, eam tamen Dei manus, & sanctorum patrocinium texit ab illis grassatoribus illæsam. Cùm autem Carolus Imperator ex Italiâ properaret in Gallias, vt Normannis obsisteret, dum eos obsidet, quominus expugnaret grandine inusitatæ magnitudinis impeditus est; quam secuta est suorum lues: iisdem autem malis afflicti Normanni cum Francis iniere fœdus, datâ Gislâ Lotharij Regis filiâ Godefrido, eorum Duci Christiano, quem ex sacro fonte Carolus ipse suscepit; dataque ei Frisia, cùm multâ pecuniâ, quibus empta pax videtur esse potiùs quàm conciliata.

Lud. Germaniæ Rex moritur: item Hincmarus.

Pax cum Normannis initur.

MVNDI 4936. CHRISTI 883.

Marinus Pontifex Formosum Episcopum Portuensem olim Apostolatu Bulgarorum insignem, multisque obitis legationibus, quem Ioannes Octauus odiosum sibi (nescitur causa) deposuerat Episcopatu, & jurare compulerat, se quandiu viueret, laicâ communione contentum fore, postliminio suæ restituit Ecclesiæ; neque vt sedis sic & odij antecessoris sui esse voluit successor.

Marinus Formosum restituit Sedi.

Circa id tempus cùm Episcopus Aquileiensis schismaticus (ignoratur eius nomen) consensisset cum Photio vti negaret Spiritum sanctum à filio procedere; tum in Symbolo Constantinopolitano à Rom. Ecclesia inserta fuit illa vox

Insertum Romæ hæc vox, filioque, in Symbolum Constan.

FILIOQVE; quod iampridem fecerant Ecclesiæ Gallicanæ, & Hispanienses, præstare Romani Pontifices noluerunt, nec quid innouasse viderentur. Sed cùm jam negaretur quod omnes admittere Catholici deberent, tum cani publicè cœptum, quod antea, suppressum licet, sapienter ab omnibus credebatur.

Io. Scotus caditur. Ioannes Scotus, vir ille magnus, docens in Monasterio Anglicano, à pueris quos erudiebat, graphiis compunctus interiit, & martyr habitus, quanquam quæ sola martyrem facit, causa nesciretur.

MVNDI 4937. CHRISTI 884.

Marino succedit Hadr. III Marinus cùm sedisset annum vnum, dies 20. 15. Kalend. Februar. fato functus est. Cui successit post duos dies Hadrianus III. qui Photium quoque execratus est, licèt vt reciperetur ad communionem Basilius Imperat. instaret: quare rabie percitus schismaticus, in eum effudit quæ ab homine erudito, sed amente, scribi potuerunt.

Cassinum incensum. Cassinense Monasterium hoc anno incensum est à Saracenis, S Bertharius Abbas ad altare trucidatus, sola restitit Ecclesia Saluatoris, miraculi testis, & index loci sanctissimi.

MVNDI 4938. CHRISTI 885.

Hadr. Tertio sufficitur Stephanus IV 7. Idus Maij, sedis suæ anno primo, cùm mensibus 3. diebus 19. obiit Hadrianus Tertius, cui suffectus est inuitissimus Stephanus Sextus cuius mox aquâ benedictâ depulsæ locustæ agrum Rom. depascentes, procurata pluuia, quæ jamdiu fluere desierat. Statim autem electus paterna bona in pauperes effudit, ipse inops, cùm Patriarchium Lateranense, iam more inolito, direptum esset, mortuo antecessore suo. Sic auspicatus Pontificatum, non potuit non rectissimè administrare.

Mor-

Mortuus est & hoc anno Carolomannus Rex, cui successit filius Ludouicus Ignauus dictus *le Faineant* a; siue quòd parum strenuè regnum administrasset, siue quòd Sanctimonialem ex Monasterio Calensi sibi rapuisset vxorem; opus Principis magis libidinosi quàm fortis. Relictus autem puerulus Carolus, cognomento Simplex, filius Ludouici, susceptus est à Fulcone Archiepiscopo Rhemensi, à quo commendatus est Carolo Crasso Imperatori, qui in eum animo plusquàm paterno fuit. *Carolomannus moritur.* *Carolus Simplex.*

MVNDI 4939. CHRISTI, 886.

Hoc anno Basilius Imperator Leonem filium suum, jam septennio Theodori Santabareni malitiâ carceri mancipatum, libertati atque Imperio restituit; cùm in conuiuio assidentibus proceribus Psittacus auis hæc verba iterasset *Heu! heu! domine Leo*; quibus permoti conuiuæ, tristes abstinebant cibo. Cùmque eorum vnus miserum Principem defendisset, permotus quoque pater eum solui jussit, immo & reliquit hæredem, cùm mox ex diarrhæâ obiisset, vbi imperasset anno vno cum Michaële, solus vndeuiginti, magnus sine dubio bello paceque Imperator, nisi à Photio in transuersum actus esset, tantùm sibi Principes ab hominibus ingenio & nequitiâ magnis sibi cauere debent. *Leo solui tur vinculis, & succedit mortuo Basilio.*

Sub hoc Imperatore, sed ignoratur tempus, Scythæ, dicti Chrouatæ & Seruij, sed huic dediderunt, quibus & agros incolendos dedit, vnde Croatiæ & Seruiæ regionibus nomen. Sub eius quoque auspiciis Andreas Dux Saracenos Tarsi regnantes egregiè repressit, cùm eorum Princeps litteras blasphemiarum plenas ad eum in Christum eiusque matrem dedisset; has enim ille ad imaginem Beatæ Virginis appendit, inuitans ad vindictam, & progressus in hostes, eos sic contudit, vt hi non humanâ, sed di- *Victoria de Barbaris.*

uinâ manu ſeſe victos faterentur.

Leo Photium expellit mulctat Theodorum. Succeſſit ergo ei, quem aureo libello parænetico erudierat pater, Leo cognomento Philoſopus ſeu Sapiens, qui mox Photium ineuntem conſilium cum Santabareno de cognato ſuo in ſolitum euehendo depoſuit, atque in Monaſterium Armenorum relegauit, ſubſtituto ei Stephano filio Baſilij, à patre Eccleſiæ conſecrato. Theodorum autem Santabarenum verberibus egregiè cæſum, atque excæcatum, Athenas relegauit, hominem Manichæum, Magum, impoſtorem, ideò habitum à Baſilio vt ſanctum, ſed à Leone, niſi hic mitior fuiſſet, viuum flammis exurendum.

Photij mors. Cùm autem Stephanus à Photio Diaconus creatus eſſet, diſpenſatum eſt cum eo à Stephano Pontifice; qui inſuper juſſit vt judicio in Photium ageretur. Sed quid factum ſit, ſilentio obrutum jacuit; ſicut & quando idem veterator obierit, ſchiſmaticis contra eum facta ſollicitè abolentibus. De quo id pronunciari poteſt, eo à ſuis amatum fuiſſe magis neminem, eo neminem hoc affectu fuiſſe indigniorem.

MVNDI 4940. CHRISTI 887.

Greſſiones Norman. in Anglia, & Francia. Hoc anno Anglia & Francia à Danis ſeu Normannis deſolatæ ſunt. Anglia, ab Haſtingo, qui fictè ſuſcipiens Baptiſma, eo vſus eſt vt maioribus damnis Anglos afficeret. Lutetiæ quoque ab iiſdem obſeſſa, ſed precibus B. Virginis, cui Eccleſia conſecrata eſt, & B. Germani, liberata eſt; quam oppugnationem cecinit Abbo verſibus tam parum gratis, quàm fuit ciuibus ingrata obſidio.

MVNDI 4941. CHRISTI 888.

Caroli Craſſi Imper. calamitas. Hoc anno mortuus eſt pridie Id. Januar. Carolus Craſſus Imperator, cùm priùs ex leuibus ſuſpicionibus Richardem Auguſtam iniuſtè

repu-

repudiasset. Sed idem ipse in Conuentu Triburiensi à suis repudiatus est, tradità eius ditione Arnulpho filio Carolomanni; adeo deiectus, vt à Luitperto Episcopo fuerit nutriendus, donec ei Arnulphus nescio quid aspergeret, vnde miserè victitaret: exemplo Principibus metuendo, vnde, & quò cadere possint.

Tum inter multos Principes Imperium distractum est. In Italià Berengarius Dux Foroiuliensis Rex electus est. Guido seu Vvido Lamberti Ducis Spoletani filius Imperatoris nomen assumpsit; in Francià Odo Comes Parisinus, spretà Caroli Simplicis hæredis legitimi ætate, Regem egit: Rodolphus item, Conradi filius, Rex voluit appellari; Episcopis & Abbatibus euntibus in partes, & ad prælia progredientibus, in quibus accipiebant vulnera, magno Ecclesiæ probro, maiori reponebant. *Imperium perturbatum.*

Hæc autem multis ostentis sunt prænuntiata: Aurelij imago Crucifixi diebus aliquot vbertim fleuit in Monasterio Monialium S. Petri. Lupus subiens Ecclesiam pulsauit campanas, & alia eiusdemmodi, quibus miseri mortales præuidere iracundiam Numinis, eam auertere neglexerunt. *Portenta.*

Obiit denique hoc anno Stephanus Patriarcha Constantinopolitanus, 16. Kalend. Iun. propter singularem innocentiam inter sanctos relatus, & ab ipsis vnguiculis & fasciis sanctimonià illustris. *Stephani Const. elatus.*

MVNDI CHRISTI
4942. 889.

Græci Antistites, atque Leo, petiere à Stephano IV. vt dispensaretur cum iis quos Photius seduxisset; & videbatur æqua postulatio; cùm ad multos, eosque simplices, labes ista pertineret. *Steph. IV. Græcis indulget.*

Germania miserè deuastata est per Hunnos ab Arnulpho immissos; Gallia quoque, & Italia deprædationibus Principum deuastatæ. Vrbs quo- *Germania & Gallia vastatæ.*

quoque Aurelianensis cum Ecclesiis tota flammis absumpta est. Cùm autem Basilicæ suæ ædificationem Arnulphus Episcopus suscepisset, in eius fundamentis per latomos thesaurus inuentus, ad eam splendidiùs construendam satis fuit.

MVNDI CHRISTI
4943. 890.

Stephanus VI. Papa moritur. Mortuus est hoc anno Stephanus VI. anno sedis suæ item sexto, cuius vita est apud Anastasium Bibliothecarium mutilata. Sub eo Alanus *Victoria Alani de Normannis.* Dux Britanniæ cum proceribus edito voto S. Petro de Decimâ bonorum suorum, tam feliciter aduersus Normannos pugnauit, vt ex quindecim hostium millibus, vix quadringenti superfuerint; testes sancti Apostoli pro deuinctis sibi depugnantis.

Antonio succedit Nicolaus mysticus. Obiit etiam eodem anno Antonius Episcopus successor Stephani, cui vt in sede, sic in sanctimoniâ successerat etiam miraculis clarus. Huic suffectus Nicolaus, cognomento *Mysticus*, quod erat dignitatis primæ nomen post Chartularium, cuius erat insigne Tyara, & prætexta vittata loris; quod obseruandum fuit, ne quid hîc mysterij suspiceris.

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 890. ad 900.

MVNDI CHRISTI
4944. 891.

Stephano succedit Formosus. STephano VI. subrogatus est Formosus, vir doctus & integer, ex Episcopo Portuensi Pontifex creatus; cui tamen oppositus est à quâdam populi parte Sergius Diaconus, cuius tamen

men factio statim concidit, ne sedes Romana à Tyrannis vexata, domesticis etiam tumultibus exagitaretur.

Sic autem Formosus Photianos recepit, vt dispensaret cum laicis; Episcopos autem, & Presbyteros ab eo ordinatos tantùm recepit in communionem, qui libellis oblatis se errasse faterentur, & pœnitentiam obirent; ne facilitate Pontificum homines superbi & audaces abuterentur. *Photiani quomodo recepti.*

MVNDI 4945 CHRISTI 892.

Formosus hoc anno Guidonem Imperatorem coronauit; quo facto in se concitauit Arnulphum & Berengarium, qui eandem dignitatem prensabant; immo & plerosque ciuium Romanorum, his tumultibus distractos; quod erat hisce miseris temporibus expectandum. *Guido coronatur Imperator*

Tum quoque Carolus Simplex filius Ludouici Balbi annorum 14. adolescens in Conuentu Rhemensi ab Episcopis & Proceribus regni agnitus est sceptri Francici hæres legitimus, & à Fulcone Archiepiscopo solemniter inunctus, depulso Odone Comite Parisiensi, qui se Regem dixerat. Et Arnulphus primùm Carolo fauit, mox tamen eum deseruit vt Eudoni iungeretur; æquitas tandem & tempus litem Carolo adiudicarunt. *Carolus Simplex Rex inunctus.*

MVNDI 4946. CHRISTI 893.

Simeon Bulgarorum Rex & Leo Imperator inter se bello commissi sunt; quando Leo in illum Hunnos & Turcas concitauit. Quare ex hoc tempore Bulgari reiecere Græcos Episcopos, Romanæ sedi adhæserunt; ita temporale bellum, spirituale sustulit, reddiditque Ecclesiæ Romanæ populum, quem schisma Photianum sustulerat. *Simeon & Leo hostes.*

Formosus Concilium conuocauit ex omnibus quos potuit Episcopis, quo malis Ecclesiæ per *Lãbertus vnctus Imperator.*

per Tyrannos vexatæ prouideret. Tum etiam Lambertum Guidonis filium vnxit Imperatorem, vt sic aliis ambientibus tolleret Imperij cupiditatem.

MVNDI 4947. CHRISTI 894.

Anglicæ Eccl. consulit Formosus.

Formosus pro Carolo Simplice defendendo laborauit, quem plerique infestabant. Prouidit & Ecclesiæ Anglicanæ, quæ destituta, ob incursiones Danorum, Episcopis, pæne ad Gentilitatem reciderat: quamobrem litteras ad Eduardum Regem dedit, minaces quidem, sed hoc tempore salutares.

MVNDI 4948 CHRISTI 895.

Triburiensis Synod.

Hoc anno celebrata est Synodus Triburiensis vt Ecclesiastica disciplina emendaretur; de quâ caue ne te implices erroribus quos hîc Goldastus confinxit; propter quos meritò, & egregiè, à Gretsero vapulauit, dum Baronium aggredi temerè voluit.

MVNDI 4949. CHRISTI 896.

Arnulphus fit Imp.

Arnulphus Germaniæ Rex inuitatus à Formoso vt iniurias sibi illatas vlcisceretur, Romam capit, Pontificem vlcifcitur. Ab eo itaque coronatus est Imperator; itaque tres Augustos hic annus Occidens vidit, legitimos tamen Guidonem & Lambertum, Arnulphum intrusum, quamquam volente Pontifice, cuius primæ curæ erant secundis sapientiores.

Moritur Formosus.

Eodem anno obiit Formosus 19. Kal. Ianuarij, cùm annis sex circiter Pontificatum tenuisset, variis exercitum calamitatibus, quæ nec ipsâ eius morte terminatæ sunt.

MVNDI 4950. CHRISTI 897.

Bonifacius intruditur.

Bonifacius hoc anno inuasit Romanam sedem, ac tenuit diebus quindecim; damnatus postea in Synodo Romanâ sub Ioanne IX. homo

mo sceleratus, bis depositus, & Diaconus atque Presbyter exauthoratus. Hunc depulit Stephanus VII. dictus Sextus, intrusus quidem, sed postea accedente consensu Cleri toleratus; ne schismate Ecclesia scinderetur. Hic Formosi cadauer extraxit à sepulchro, sacrisque indutum vestibus in sede Romanâ collocauit; vnde eum exutum vestimentis sacris, & tribus digitis mutilatum in Tiberim proiici iussit, omnibus iis iterum ordinatis, quos ipse ad Ecclesiæ sacros gradus promouerat. Id autem præstitit in Synodo suorum Episcoporum: quæ postea sub Ioanne IX. improbata est, eiusque acta igni tradita. Cadauer autem Formosi à piscatoribus inuentum, relatumque in Basilicam S. Petri, Sanctorum imagines mirabiliter salutarunt; quod Dei testimonium, sceleratorum factis debet præualere.

Hunc depulit Stephan. VI.

Formosi corpus in Tiberim proiicitur.

Hoc porrò tempore Adalbertus Marchio Tusciæ, cognomento diues, Romam occuparat, & Stephanum introduxerat: ille ergo cum suis successoribus potitus Hadriani mole, in bonos omnes sæuiit, & vehementer afflixit Ecclesiam. Quod vt detestaretur Deus, Basilicam Lateranensem disjecit, relicto tantùm eius sacrario, vbi sedes Pontificis erat, vt eo facto spes aliqua secuturis Pontificibus relinqueretur.

Roma occupata per Adalbertum.

MVNDI 4951. CHRISTI 898.

Carolus suis diffidens viribus, in auxilium vocare statuit Normannos, quorum armis suffultus Odoni par esset: sed obstitit Fulco Rhemensis Archiepiscopus, asserens hanc cum infidelibus societatem Christianis nocituram. Acquieuit Carolus sancti Præsulis monitis; statimque obsequij sui præmium retulit, Odone è viuis exempto, 3°. Non. Ian. eo enim extincto, proceres omnes eum agnouere Regem, habuitque sibi Francos omnes obsequentes, qui Ecclesiæ recta suadenti prudenter acquieuerat.

Carolus Fulconem audit.

Arnul-

MVNDI CHRISTI
4952. 899.

Arnulphus & Guido sublati

Arnulphus primùm Germaniæ Rex, deindè à Formoso creatus Imperator, primò deliquium passus ex soporiferâ potione, quam ei Guidonis vxor miscuit, inde decidit in pedicularem morbum, ex quo interijt vir diuini humanique iuris perturbator, vt plurimùm posset; atque ex suis commodis omnia, etiam Ecclesiam, dimetiens. Neque ita multò pôst interiit Guido, seu Vvido Imperator, eum proximè secutus morte, cui scelere propinquus extiterat.

MVNDI CHRISTI
4953. 900.

Stephanus VI strangulatus, succedit ei Romanus.

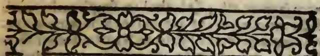
Stephanus VII. inuasor ille Apostolicæ Sedis detrusus in carcerem ab inimicis, ibidem strangulatus, propè pœnâ Iudæ proditoris periit. Vnde præualuit factio in Albertum Tusciæ Comitem, qui Romanum quendam intrusit patriâ Galesianum, qui tantùm vixit menses 4. ac dies viginti, de quo nihil habetur præter nomen.

Fulco Archiep. cæsus.

Cæsus est hoc anno Fulco Archiepiscopus Rhemensis, ac propè Caroli Simplicis pater, iubente Balduino Comite Flandriæ, raptore Iudithæ filiæ Caroli Calui, quòd reprehensus esset ab eodem de bonis Ecclesiæ per vim vsurpatis, & huic Abbatia S. Vedasti per Carolum esset erepta, curante eodem Fulcone. Qui autem eum interemit Vvinsmarus, ab Episcopis Galliæ excommunicatus, mox insanabili vlcere à Deo percussus, ex eo vermibus scaturientibus arrosus est viuus; vt pœna scelus exæquaret.

Berengarius & Ludouicus de Imp. disceptant

Sublatis Imperatoribus duobus, Arnulpho & Guidone, de Imperio disceptarunt Berengarius Dux Foro-Iuliensis, & Ludouicus Bosonis filius; ac Berengarius accedens Papiam, obtinuit regnum; sed cùm Ludouicus Berengarium fugere compulisset, ac venisset Romam, ibi coronatus à Pontifice dictus est Imperator, quia fortior, & felicior extiterat.

LIBER X.

Ab anno Christi 900. ad 1000.

CAPUT PRIMUM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 900. ad 910.

MUNDI 4954. CHRISTI 901.

HOC anno creatus est in locum Romani Papæ Theodorus II. patriâ Romanus, qui sedit tantùm diebus 20. cui subrogatus est Ioannes IX. patriâ Tiburtinus, professione monachus; sub quo nonnihil Ecclesia respirauit. *Romano succedit Theodorus II. huic Ioan. IX.*

Nicolaus Mysticus, cùm sedisset annos X I. in sede Constantinopolitanâ, depositus est, & detrusus in monasterium à se conditum, quòd nollet probare quartas nuptias Imperatoris canonibus prohibitas; & Presbyterum, qui Imperatoris nuptias cùm Zoë benedixerat, deposuisset. Porrò ex Zoë jam filium Constantinum genuerat, quem hæredem his nuptiis parabat, quibus obstitit Nicolaus; sed obtinuit demum Leo à Rom. Pontifice super quarto hoc Matrimonio dispensationem. Paulò pòst tamen in solenni supplicatione idem Leo ab homine fanatico percussus est vecte, ex quo tamen vulnere *Nicolao Mystico succedit Euthymius*

nêre ſanatus eſt ; ſed abolita ſupplicatio , ob facti memoriam , vt vtrumque ex hominum animis expungeretur . Porrò in Nicolai locum ſubſtitutus eſt Euthymius , genere Iſaurus , Monachus & Syncellus Patriarchij , vir valde pius , & eruditus , donoque prophetiæ illuſtratus ; qui admittere noluit dignitatem , niſi diuino oraculo hanc Dei voluntatem eſſe cognouiſſet . Sed qui ab vniuerſo Clero expetitus fuerat , cum depoſitus tam dirum ſenſit , quàm facilem expertus erat ſedem ingreſſus .

MVNDI 4955. CRISTI 902.

S. Theoctiſte. Himerius à ſecretis Leonis Imp. Dux optimus bellum in Saracenos feliciter confecit ; quando à Simeone Anachoretâ reuelata eſt vita S. Theoctiſtes Leſbiæ , quæ annis 35. pæne nuda nihil præter paucos lupinos comedens vitam traduxit ; Angelo quàm fœminæ ſimilior.

Hũni vaſtant Italiam. Tum quoque Hunni Italiam ingreſſi regionem Circumpadanam vaſtauere , omnia miſcentes flammis ; quibus occurrens cum immenſis copiis Berengarius profligatus eſt ; victoriâ tam inexpectatâ , vt eam victores ipſi mirarentur.

MVNDI 4956. CHRISTI 903.

Hunni diuites recedunt. Hunni , deſolatâ Italiâ , ſpoliis diuites , ad fœderis conditiones attendêre ; acceptâque ingenti pecuniæ ſummâ , ſpoliis inſuper diuites , Pannoniam ſuam repetiere , vt partis , per otium & ſine periculo tranquillè fruerentur.

MVNDI 4957. CHRISTI 904.

Lud Imp. à Berẽgario excæcatur. Ludouicus Imp. à Berengario captus , oculis & Imperio priuatus eſt . Hic autem jam per vim Imperator à Ioanne Pontifice coronatus erat ; ſed cùm exiiſſet Româ , Lambertus

jam

jam ab annis XI. Augustus coronatus ab eodem Ioanne accersitus est Romam: vbi vtriusque jure discusso in Concilio Romano, à Lamberto pronunciatum est. Sed cùm periculosum esset Ioanni IX. Romæ subsistere, nouum Concilium Rauennæ peractum est, eò conuenientibus 74 Episcopis, in quo recitata sunt quæ in superiori Concilio Romano gesta erant, videlicet damnatio alterius Synodi Romanæ celebratæ à Stephano VII. aduersus Formosum, eius Actorum combustio; anathema Sergij, & aliorum, qui Formosi sepulchrum effoderant; Constitutio de legitimâ electione Rom. Pontificis; confirmatio Lamberti, & reprobatio Berengarij; prohibitio ne moriente Pontifice Patriarchium expilaretur; & alia eiusdemmodi, in quibus Ecclesiæ tranquillitas sita esse videretur. *Rauennat Concilii.*

MVNDI 4958. CHRISTI 905.

Ioannes IX. post annos 3. dies 15. locum dedit Benedicto IV. magno pauperum tutori, & ob eam causam Deo atque hominibus acceptissimo. *Benedi. ctus IV. Ioanni IX. succedit.*

Normanni circa hoc tempus ad Christianam fidem conuersi, gentilium adhuc viuebant more; quibuscum mitiùs actum, ne jam satis feri magis efferarentur. Sed paulò pòst victi à Roberto Carnotensi, & mitiores, & meliores Christiani sunt effecti. *Normanni cõuersi.*

Rex Gallæciæ Alphonsus Magnus, benè compositis Ecclesiæ rebus, Arabas aggressus nobilem de iis victoriam retulit; quando eorum Dux præcipuus Alcaman, & habitus vt prophetes, in prælio cecidit; nec de aliis benè, malè de se vaticinatus. *Victi Mauri Hispaniæ.*

Corpus

MVNDI CHRISTI
4959. 906.

S Primus martyr.

Corpus S. Primi Martyris hoc anno translatum est ab Vrbe per Erembertum illustrem virum; sed in nomine Pontificis peccatur, qui nonnisi anno sequenti creatus fuit, ob temporis istius inscitiam, & incuriam scriptorum, qui hoc sæculo planè plumbeo, vel ferreo, extitere.

MVNDI CHRISTI
4960. 907.

Benedicto IV succedit Leo V Huic Christophorus.

Benedicto IV. demortuo successit Leo V. patriâ Ardeatinus, qui tantùm dies 40. Ecclesiæ clauum tenuit; nam detrusus est in carcerem à suo successore Christophoro, qui septem tantùm mensibus sui sceleris præmio potitus, mox à Sergio eadem passurus quæ in Leonem perpetrarat.

MVNDI CHRISTI
4961. 908.

Sergius III. expellit Christophorum

Hoc anno Christophorus per vim ex Petri sede extruditur &, coniicitur in carcerem, ac monachus fieri compellitur; sed neque monachus, neque Pontifex fuit, paulò pòst è viuis sublatus. Huic ergo successit autor harum turbarum Sergius ille nefarius, promotus factione Adelberti Marchionis Tusciæ, qui Formosi Papæ corpus effoderat Presbyter, ideoque fuerat anathemate perculsus. Hic itaque in memoriam Formosi, vt olim in corpus desæuiens, omnes eius ordinationes in Concilio approbatas sub Ioanne IX. irritas fecit, & alia multa plurima, quæ in hâc Synodo constituta fuerunt, quæ dolentiùs deplorat Auxilius, huius sæculi scriptor, secuturis deinceps temporibus detestanda.

Marozia nobile scortum eiusque prosapia.

Hic porrò Sergius III. ex Maroziâ nobili scorto filium genuit, qui postea sub Ioannis XI. nomine, Petri deturpauit sedem. Hæc porrò Marozia, aliter dicta Maria, filia erat Theodoræ nobilis Romanæ fœminæ, ex Senato-

riâ

riâ ſtirpe; & cùm in illâ excellens forma cum ingenio verſutiſſimo coniuncta eſſet, mirum eſt quid Romæ non præſtiterit, Marchionibus Tuſciæ, omnia potentibus Romæ, turpiter conciliata. Dedit inſuper filiam ſuam cognominem ſibi Maroziam Adelberto Marchioni; cui genuit Albericum patris potentiâ factum Dominum Vrbis; ac demum Adelberto mortuo, eadem Marozia nupſit eiuſdem filio Guidoni ex Berthâ coniuge; & turpiſſimis illis hominibus ac infamibus ſcortis S. Petri diu infamata eſt ſedes: quo tempore, ſingulari Dei beneficio, nullum ſchiſma, nulla Hereſis conflata, quæ Eccleſiam Romanam inuaderet, ſatis hiſce ſordibus afflictam atque impeditam.

Alphonſum Magnum, adiuuante matre & fratribus, de regno conatus eſt eiicere Garcias filius; & tum ille quis eſſet oſtendit: qui enim aliàs tam ſæpe Saracenos demuerat, ſeipſum vicit; & ne ex domeſtico diſſidio hoſtis commodum caperet, ſponte ipſe regno ceſſit; exemplo quod nulla antiquitas vidit, omnis etiam poſteritas admirabitur. *Alphonſi Magni virtus.*

MVNDI 4962. CHRISTI 909.

Hoc anno Concilium celebratum in pago Sueſſionenſi loco Trosleio *Trosly*, de Diſciplinâ Eccleſiaſticâ; quo multa continentur ad Clericos benè inſtituendos accommodata, Epiſcopis Galliæ tum optimè animatis in ſanctam Sedem; eò mirabilius, quo eius perditi mores eam reuerentiam minùs efflagitare viderentur. *Galli Epiſcopi bene affecti in Pōtificem.*

MVNDI 4963. CHRISTI 910.

Sergius III. triennio ferè Romanam quam inuaſerat tenuit ſedem; cui ſucceſſit Anaſtaſius *Anaſtaſius III ſuccedit Sergio III.*

sius III. patriâ Romanus, non diu quoque eandem occupaturus.

Lamberti mors. Obiit tum, anno sui Imperij septimo, Lambertus Guidonis seu Vvidonis filius in juuentutis flore necatus in venatione, clam, ab Hugone Comite Mediolanensi; cuius obitum scriptores huius ætatis dolentiùs deplorant; asseruntque plus dignitatis Imperio attulisse, quàm ex eo recepisse.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA,

Ab anno Christi 910. ad 920.

MVNDI 4964. CHRISTI 911.

Leo VI. seu Sapiens moritur. MOrtuus est hoc anno ex profluuio ventris Imperij sui 25. cum 3. mensibus, Leo VI. seu Sapiens; quem Philosophum fuisse eius scripta declarant plena doctrinæ; sed & in eo pietas eruditioni concinebat. Excitauit nobile templum Constantinopoli, in quod intulit corpora SS. Lazari atque Magdalenæ ex Cytio vrbe Cypri atque Epheso deportata; quod cùm asserant Græci, Galli Narbonenses negent, eà de re debent eruditi statuere, & qui ad hanc causam nihil afferent præiudicati.

Leoni succedunt Alexander & Constantinus. Leoni successit Alexander eius frater: cum eo tamen admissus Constantinus Porphyrogenetus Leonis filius, sed adhuc puer. Alexander porrò statim Nicolaum Patriarcham depositum accersiit, eumque sedi Constantinopolitanæ præfecit, Euthymio in exilium eiecto, quem Clerici fautores Nicolai ab eo de simoniâ reprehensi pessimè exceperunt, ei

ei colaphis inflictis, ac pugnis, barbâque contumeliosè euulsâ. Quam tamen immanitatem plerique eorum non tulerunt impunè, Deo pœnas infligente, quæ ab hominibus non exigebantur.

MVNDI CHRISTI
4965. 912.

Octauo Id. Iunias Alexander Orientis Imperator lotus ac benè pransus, multoque vino madidus, dum pilâ ludere cupit, exortis viscerum torminibus in Palatium relatus, sanguinem per nares & veretrum egerens, sequenti die obiit: quem ob impietatem ita periisse scribit Aretas Cæsariensis Archiepiscopus: & verè (si vera sunt quæ de Bacchi sacrificio referuntur, & de Deorum antiquorum statuis serico coopertis) Blasphemus, impius, & Atheus extinctus est. *Moritur Alexander.*

Hoc sublato imperauit solus Constantinus Porphyrogenetus Leonis Sapientis filius, inter cuius tutores allectus est Nicolaus Patriarcha, qui grauiter conquestus est apud Ro. Pontificem de iniuriâ sibi irrogatâ, dum pulsus est ob τισσαρογαμίαν; sed hæ litteræ nihil profecerunt, nisi vt posteritas de multis ad historiam pertinentibus erudiretur. *Solus Imperat. Constantinus.*

Anastasius Papa fato functus locum dedit Landoni patriâ Sabino; qui in gratiam Theodoræ potentissimæ meretricis, quæ tum imperitabat Romæ, Ioannem amasium suum ex presbytero factum Episcopum Bononiensem, transtulit ad infulas Rauennæ. Sed cùm paulò pôst idem Lando interiisse, eadem Theodora, vt faciliùs admissarij sui complexibus frueretur, eundem Ioannem in Petri Sedem intrusit, qui dictus est Ioannes X. qui licèt moribus fœdissimis, nihilo tamen minùs non malè Pontificatum administrauit, iam probatus à Clero; docuitque sibi malos præsules & rectores nonnunquam aliis bonos & vtiles esse. *Anastasio succedit Lando, huic Ioan. X.*

Mors Alphonsi magni. Mortuus est hoc anno Alphonsus Magnus, cùm regnasset annis 46. quatuor annis filio suo Garciæ relictis. Ille antequam moreretur magnam de Arabibus victoriam retulit, non vt Rex, sed vti dux exercitus, quâ gloriosus mox ad nobilem in cœlum triumphum abiit. Filius autem Garcias, qui mortem patris expectare noluerat, intra triennium elatus didicit filios immorigeros, & contumaces, nunquam esse diuturnos.

Berno Cluniacensis. Obiit hoc anno Berno conditor Monasterij Cluniacensis ex bonis auiæ suæ Comitissæ, factus quoque ipse ex Comite Monachus. De cuius successoribus non est certum, scriptoribus in diuersa distractis.

Conradus Rex Germaniæ. Sublato Ludouico Germaniæ Rege, Conradus Rex electus ex aliâ familiâ quæ Caroli Magni non esset: defecerat enim, Ludouico Arnulphi filio sine liberis moriente; Carolum Simplicem Germanis facilè non respectantibus.

Rollo dux Normannorum. Hoc anno Rollo Normannorum Dux fortissimus sacris aquis intinctus cum suis, & in Galliam translatus, ostendit non arbores tantùm, sed & homines mutato cœlo, soloque, mitescere. Celebratur etiamnum apud hanc gentem Principis huius æquitas atque iustitia, quæ in hâc voce Haro seruata dicitur esse, atque ea videntur in pressuris & litibus opem implorare, *Haro quasi ab Rollo*, nisi scriptores Franci vaticinantur.

MVNDI 4966 CHRISTI 913.

Ragneri pœnitentia. Ragnerus Dux Lotharingiæ, cùm bona Ecclesiæ sæpe diripuisset, donato latifundio Monasterio S. Matthiæ Treuirensis, ostendit se verè pœnitentem esse, ac diplomate edito, voluit dolorem suum ad omnem transire posteritatem.

Hoc

MVNDI 4967. CHRISTI 914.

Hoc anno Simeon Bulgarorum Rex in Thraciam irrupit,& obsedit Constantinopolin;à quâ tamen depulsus, in Hebdomo substitit, vbi eum conuenit Nicolaus Patriarcha,& ad pacem componendam induxit. Sed ea pax diuturna non fuit, iisdem Bulgaris Hadrianopolin mox inuadentibus. Zoë autem Augusta Constantini mater Nicolaum tutorem filii Palatio depulit, non tamen Episcopatu, quia de toto Imperio, eiusque filio nimis bene meritus erat,& gratissimus Constantinopolitanis. *Bulgari Vrbem obsident.*

MVNDI 4968. CHRISTI 915.

Saracenos, qui iam ab annis 40. prope Garilianum consederant, inde Italiam depopulatos, Christiani Græci simul & Latini iunctis copiis inuaserunt;quibus suum quoque Ioannes X. iunxerat exercitum;tantaque clade debellati sunt, vt ne vel vnus superfuerit certamini, aut capti omnes, aut trucidati, Italiam purgauere. *Saraceni penitus in Italia deleti.*

Berengarius, qui egregiam in hoc bello nauarat operam, à Ioanne inunctus Imperator, didicit se non gratis pugnasse aduersus Saracenos. *Berengarius, Imperator.*

Ordonius fratri Garciæ mortuo successit, transtulitque sedem Oueto Legionem;quare antè Rex Asturicensis dictus, deinceps Legionensis audiit. Porrò solemni ritu Rex intinctus, Regiam suam in magnam Ecclesiam consecrari iussit, patri suo, quàm fratri similior. *Ordonius succedit Garciæ.*

MVNDI 4969. CHRISTI 916.

Deuastauere hoc anno Saxonum Ecclesias Hunni, & maximè Bremensem; quarum se Deus vindicem exhibuit. Coortâ enim tempe- *Hunni Sacrilegi vlciscuntur.*

ſtate, erumpentes ex incenſis templorum tectis ſcintilæ, in ora incendiarioſum irrumpentes, aut eos ſe in fluuium præcipites agere compulerunt, aut ſe armatis ciuibus dedere; à quibus ad ſatietatem cæſi, ſanguine ſacrilego ignes ſceleratos reſtinxere.

MVNDI 4970. CHRISTI 917.

Græci & Bulgari victi, atque victores.

Prælium commiſſum eſt inter Romanos & Bulgaros; hi victi diſceſſere; mox tamen illi panico terrore correpti victos victores effecere; quare eorum Rex Simeon obſedit Conſtantinopolin; moxtamen à Conſtantinopolitanis victus fugatuſque eſt, ne hic efferretur nimiùm, illi nimiùm deprimerentur.

Pax in Eccleſia.

Videtur hoc anno inita pax inter Eccleſias Orientalem & Romanam, anno ſuperiore à Nicolao & Conſtantino expetita; inuitatique Armeni ab eodem Nicolao à ſuis erroribus diſcedere, quos ex Saracenis & Manichæis conuictoribus hauſerant. Moniti quoque Saraceni cum Chriſtianis mitiùs agere; ſiquidem Conſtantinopoli illi ſinerentur oratorio vti ex facilitate Imperatoris, atquæ æquum videri, vt humanitas humanitate penſaretur.

Hunni graſſantur, Danorum Eccleſia vexatur.

Hunni ſeu Hungari hoc quoque anno non ſolùm Saxoniam, ſed & Lotharingiam & Franciam deuaſtarunt, ſpoliis earum prouinciarum ineſcati; quando & Danorum Eccleſia perſecutionem paſſa eſt ab eorum Rege Gorm, vt martyrum ſanguine feliciùs adoleſceret.

MVNDI 4971. CHRISTI 918.

Eccleſia Hiſpanienſis.

Ex occaſione Legationis miſſæ ab Epiſcopo Compoſtellano, & Ordonio Rege Legionenſi, eorum legatus Ioannes ſeu Ioannellus Miſſale Mozarabicum ad formam Romani correxit; ſicque multorum annorum controuerſia tùm finita eſt, mox tamen iterum exagitanda. Miſerat autem

tem Ioannes X. Legatum Compoſtellam, qui aſſiduas pro ſe apud ſanctum Apoſtolum preces flagitaret; quibus, tam ipſe, quàm Eccleſia Romana plurimùm indigebat.

MVNDI CHRISTI
4972. 919.

Bellum ciuile exarſit in Oriente, multique contra Conſtantinum exorti Tyranni. Quibus ſe imparem cùm animaduerteret adoleſcens, Romanum Patricium præfectum claſſis, virum fortem, atque induſtrium ſibi collegam Auguſtum aſſumpſit, maluitque Imperium diuidere, quàm perdere. Duxit autem huius filiam Helenam; at Zoë Auguſta mater in monaſterium detruſa eſt, quòd impedire mala non poſſet, nec vellet hoc remedium adhiberi. *Conſtantinus Collegam adſciſcit Romanum.*

Obiit hoc anno Conradus Germaniæ Rex, ditione ſuâ in Henricum Saxoniæ ducem translatâ. Hic Rex vngi recuſauit, quaſi hâc vnctione indignus eſſet, ſed eam demiſſionem non placere Deo agnouit S. Vdalricus Epiſcopus Auguſtanus. Cùm autem idem Henricus viduam velatam ſibi adſciuiſſet vxorem, nihil propiùs factum quàm vt damnaretur, vocatus ad Synodum à Sigiſmundo Halberſtadienſi Epiſcopo; ſed pro eo Imperator interceſſit; igitur dimiſit illam fœminam, ipſe pœnitens pedes adiit Romam, ac deinceps duxit Mathildem, ex quâ tres liberos ſuſcepit, pretium demiſſionis ſuæ, atque pœnitentiæ. *Carolo ſuccedit Henricus.*

MVNDI CHRISTI
4973. 920.

Conſtantinopoli pax reconciliata eſt inter Nicolai & Euthymii fautores; quâ initâ, Euthymii demortui corpus magnificè in Vrbem relatum eſt, vt poſt obitum ei quodammodo factum eſſe ſatis videretur. *Pax inter Nicolai, & Euthymii fautores.*

Magnæ ſunt hoc anno turbæ in Franciâ aduerſus Carolum Simplicem concitatæ; quarum prætextus fuit Hagano Laudunenſis vir ignobilis, *Bellum ciuile in Francia.*

bilis, sed qui apud Regem poterat omnia; causa, ambitio Roberti, quem Odo Comitem Parisiis præfecerat, dum rerum potiretur. Bellum itaque ingens ciuile conflabatur, quod tamen dicitur tum discussisse suâ prudentiâ Heruæus, ægerrimè tamen; cùm Hagano nimiùm superbiret, Robertus nec ipsum ferre posset, nec Regem.

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 920. ad 930.

MVNDI 4974. CHRISTI 921.

Bellum ciuile recrudescit. Recruduit hoc anno apud Francos ciuile bellum, proceribus denuò aduersus Carolum eiusque administrum Haganonem armatis. Hi ducem sibi Robertum eligunt, & per Heruæum Archiepiscopum Rhemensem vngendum curant: at qui vnxerat intra triduum mortuus, ostendit vnctum non diu Regno tyrannicè rapto potiturum. Eodem ductu Robertus Laudunum proficiscitur, vbi latere thesauros Haganonis nouerat, quos diripit, atque inter suos diuidit, vt haberet eos ad opprimendum verum Regem paratiores.

MVNDI 4975. CHRISTI 922.

Constantinus & Romanus discordes. Hoc anno, quo Ecclesiæ Constantinopolitanæ plena pax reddita est, promulgato edicto de quadrigamiâ, inter Romanum & Constantinum Porhyrogenetam nata odii causa, cùm hic antea primo loco in publicis actis nominari solitus, secundo scriptus esset, vt ille primo; superbia, sine dubio, in Romano non ferenda, qui omnia debebat Constantino.

Habar-

MVNDI 4976. CHRISTI 923.

Habarraghmam Saracenorum Cordubæ Rex, eius nominis Quartus, diram in Christianos persecutionem excitauit, vocans se *Legis diuinæ defensorem Amomiramolin*, hoc est, *Regem credentium*: sub quo passa S. Eugenia virgo 17. Kal. Aprilis, aliique complures, quorum in cœlo potiùs descripta sunt nomina, quam in tabulas Ecclesiæ relata. *Persecutio Corduba.*

Carolus Simplex, euocatis in auxilium suum Normannis, Robertum aggreditur, commissoque atroci prælio, primo impetu eius copias delet; quo in certamine Rex Tyrannum manu suâ interemit. Retractum tamen eius cadauer à filio Hugone Magno, & Heriberto Comite Veromanduo genero; immo ita repressus vincentium ardor, vt dubia victoria videretur. Interim à coniuratis nouus Rex substituitur Rodolphus, Dux Burgundiæ, Richardi filius, qui tam fortiter bis Normannos deuicerat: ipse tum bellicosissimus habebatur, duxeratque Emmam seu Eminam Roberti filiam. Hic collecto exercitu Suessionibus Rex coronatur, de Regno cum Carolo fortiter decertaturus. Sed prælio nihil opus fuit. Nam Heribertus Carolum verè tum Simplicem in vrbem S. Quintini pertraxit, ac desertum à suis compegit in carcerem. Huius vxor Ogina vel Edinia cum filiolo Ludouico fugit in Angliam ad Adelestanum vel Æthelstanum fratrem, ne regius sanguis in Franciâ periclitaretur. *Turba Francica perdurant. Robertus caditur; sufficitur ei Rodolphus. Carolus Simplex captus.*

MVNDI 4977. CHRISTI 924.

Berengarius Imperator hoc anno, sui Principatus decimo, cæsus est à suis, ac meritas dependit pœnas quòd bis Hungaros populatores in Italiam induxisset; hi enim hoc potissimùm anno ibidem sæuitiæ suæ defixere monumenta. Nam *Berengarius cæsus.*

Hunnorum in Italiã irruptio & Franciam. Ticinum inflammarunt, & quadraginta tres Ecclesias, cum huius vrbis Episcopo, atque Vercellensi, ex incredibili porrò ciuium multitudine ducenti tantùm huic superfuere cladi, qui ex fauillis vrbis collegere octo modios Argenti, quibus vitam suam vrbisque muros redemere. Dum autem iidem Hungari in Galliam irrumperent, à Rodolpho repressi, fortiores sibi hostes occurrisse, damno suo, cognouere.

Seruatur Rodolphus. Periculosè ægrotans Rodulphus Rex, Rhemos ad sepulchrum S. Rhemigii deportatus, thesauris suis per Ecclesias Franciæ ac Burgundiæ distributis, præter vxoris partem, valetudinem visus est non tam recuperasse, quàm emisse.

Res Hispanica. Ordonius Rex Legionensis, debellato Maurorum ingenti ex Africâ exercitu, obiit hoc anno; successit ei Tyrannicè Froila II. cognomento *Crudelis*; quo post 14. menses sublato, duo sunt creati iudices qui bella iudiciaque tractarent; quibus exautoratis successit Alphonsus IV. cognemento Monachus, filius Garsiæ; vel Ordonii: dum in Asturiâ Ramirus, filius quartus Alphonsi Magni, sibi vindicauit regnum; quæ simul eò congessimus, ne minuta discerpere videremur.

MVNDI 4978. CHRISTI 925.

S. Pelagius martyr. S. Pelagius Gallæcus, eximiæ formæ adolescens, captiuus à Rege Habdaraghman Saraceno Cordubæ, de stupro & Christo eiurando sollicitatus, post multa tormenta minutatim concisus puram Deo reddidit animam: cuius laudes cecinit Rhosuinta Saxonica poëtria; à multis etiam aliis & nondum satis ob castimoniam, & fortitudinem, collaudatus.

Heri-

Heribertus Veromanduorum Comes filium suum Hugonem destinat Archiepiscopum Rhemensem, obtinetque à Seu pho; vt ei successor destinaretur; mox idem Sculphus à ministris Heriberti tollitur veneno, & Hugo vix quinquennis creatur Archiepiscopus ab Ebbone Suessionensi, & Bonone Catalaunico Episcopis, totoque Clero Rhemensi; quod etiam probauit Ioannes X. Cui electioni cùm assentiri noluisset Flodoardus, huius Ecclesiæ Presbyter, ab Heriberto cum multis aliis expulsus, Ecclesiasticæ constantiæ pœnas luit, tam indignas, quàm atroces. *Hugo Quinquennis Arch. Rhemensis.* *Flodoardus Rhemensis Presb.*

MVNDI 4979. CHRISTI 926.

Hugo Comes Arelatensis seu Prouinciæ, filius Berthæ, Rex Italiæ constituitur à Ioanne Pontifice & omnibus Italiæ proceribus, à quibus expetebatur; qui mox Mantuam veniens eidem Pontifici occurrit, atque inter eos initum est fœdus, eorum rationibus & Ecclesiæ satis accommodatum. *Hugo Comes Arelatensis Italiæ Rex.*

MVNDI 4980. CHRISTI 927.

Simultates hoc anno graues exortæ sunt inter Heribertum Comitem Veromanduum, & Rodulphum Franciæ Regem, quòd ille omnia sibi deberi crederet, hic regnare vellet, atque à se Heribertum pendere. Cùm autem idem Heribertus Laudunum occupare conatus esset, tum Regiam Sedem, (ex quo creati erant Comites Parisienses Odo, Robertus, & Hugo Magnus) reiectus est à præsidiariis Rodulphi: quamobrem occulta odia palam eruperunt. Itaque Heribertus Carolum Simplicem laxat ex carcere, quasi vt faceret satis Ioanni X. Pontifici, qui id litteris suis etiam minacibus postularat, reuerà vt hoc misero Rege laxato, constrictoque, custos eius ad res suas abuteretur. *Simultates inter Heribertum, & Rodulphum.*

Turba Hispanica. Adelphonsus Rex Legionensis, relicto regno, fit sponte Monachus, Ramiro sibi successore declarato. Sed postea relictum thronum respectans, ab eodem Ramiro captus & excæcatus est: priuati quoque oculis tres Froilæ liberi in eum rebellantes. Sed cùm ad se Ramirus rediisset, accusans se nimiæ crudelitatis, sæua hæc facta redimere eleemosynis conatus est, multis conditis Monasteriis, Ecclesiisque dotatis, quæ ex miseris illis Principibus excæcatis lucem & splendorem accepere.

MVNDI 4981. CHRISTI 928.

Ioan. X. in carcerem conij:citur. Ioannes decimus intrusus in Romanam sedem per Theodoram scortum, per aliud scortum Maroziam, eius filiam, in carcerem detrusus; & tunc pontificatu, vitâ paulò pòst spoliatus est. Erat illa vxor Guidonis Comitis Tusciæ, fratris Hugonis Italiæ Regis; qui cùm arderent inuidiâ in Petrum Ioannis fratrem, hunc deiecerunt sede, illum in oculis fratris interemerunt. Sic omnia Romæ tam crudeliter, quam libidinosè gerebantur.

Bulgari placati muneribus à Romano. Simeon Bulgarorum Rex, Thraciam atque Macedoniam fœdè depopulatus, accessit ad Vrbem Constantinopolin, & circum loca omnia sacra prophanaque incendit; tandem cum eo locutus Romanus multis ditatum muneribus remisit in patriam suam. Moxque idem Romanus duobus liberis suis Stephano, & Constantino coronam imposuit, tertium Theophylactum dictum Eunuchum addixit Ecclesiæ, & dignitate Syncelli auctum Subdiaconum fieri iussit, quasi domus eius & Imperio & Ecclesiæ satis esset.

MVNDI 4982. CHRISTI 929.

Io. X. necatur sicut & eius successor Step. VII Hoc anno in custodiam datus Ionnaes X. ceruicali in vultum iniecto, diuque appresso, suffocatus est; quique ei subrogatus fuerat Leo, in carcerem quoque detrusus, ibidem cùm sediffet

set sex menses, & dies 15 interiit. Suffectus ei Stephanus eius nominis VIII. dictus Septimus; sic vnus & idem annus tres Pontifices, omnes infortunatos vidit.

Caroluſ Simplex obiit; ei ſucceditſ lius Ludouicus.

Rodulphus audiens solutum esse Carolum Simplicem, eum amicè inuisit, eique submisit sese, magnâ verborum significatione, Attiniaci. Veritus ergo Heribertus ne duo reges inter se conuenirent, atque eorum fœderis ipse victima caderet, cum Rodulpho reconciliatus iterum custodiæ mancipauit Carolum Peronæ; qui mox ibidem ex mœrore contabescens obiit, relicto filio Ludouico, qui in Angliâ apud auunculum Æthelstanum ad spem regni educabatur, dum eius competitores, suis dissensionibus, huic solium sternerent ac pararent.

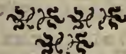
MVNDI 4983. CHRISTI 930.

Nicolao succedit Steph.

Mortuo Nicolao Patriarchæ Constantinopolitano suffectus est Stephanus Archiepiscopus Amaseæ, de quo nihil singulare legitur scriptis consignatum.

In Dania Fides restituta.

Henricus Germaniæ Rex Reges Normannorum & Abroditarnm deuictos, ac tributum sibi pendere coactos, etiam Christo subdidit; quare in Daniâ Fides refloruit, jam longè antea proseminata, sed persecutione propemodum extincta, nunc Henrici pietate & virtute pristinam recepit speciem.

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 930. ad 940.

MVNDI 4984. CHRISTI 931.

Steph. Septimo succedit Ioannes XI. pene puer.

STaphanus VII. Papa moriens post sedis annos duos, mensem vnum, ac dies 15. impium, & indignum nactus est successorem. In eius enim locum intrusus est authoritate Guidonis, & coniugis eius Maroziæ, Sergii impurissimi Pontificis ex eâdem Maroziâ filius nothus Ioannes XI. tùm adolescens: sed quot natus annos, non est facilè pronunciare; hoc certum, etiam moribus quàm ætate juniorem extitisse, & indigniorem Pontificatu.

MVNDI 4985. CHRISTI. 932.

Arnolphus Dux Boiariæ cæsus.

Arnoldus seu Arnolpus Boiariæ dux, profectus aduersus Hugonem Italiæ Regem, ab eo retrusus est: vir sceleratissimus & rapacissimus; quem accusari vidit coram Deo sanctus Vdalricus Augustanus, atque vti sacrorum euersorem condemnatum: qui vbi ciuitatem Augustanam diripuisset, completis sceleribus suis, interfectus est, & ad ignes, sacrilegis paratos, amandatus.

MVNDI 4986. CHRISTI 933.

Tryphon administrat Eccl. Constant.

Mortuus est hoc anno Stephanus Constantinopolitanus Patriarcha, cùm huic sedi præfuisset annos ferè tres. Cui successit Tryphon Monachus temporaneus Præsul, & donec Theophyla-

lactus adolescens annorum 16. ætatem attigisset: itaque dicendus ille Tryphon potiùs administrator sub Theophylacto; sic vtraque Ecclesia tumultibus, & Principum audacibus factis eodem tempore turbabatur.

Ioannes XI. Pontifex cum matre suâ Maroziâ in custodiam detrusus est ab Alberico filio eiusdem Maroziæ, sed ex marito Adelberto suscepto. Mortuo enim Guidone Maroziæ marito, filio Adelberti ex Berthâ coniuge, eadem Marozia Hugonem Italiæ Regem ipsius Guidonis ex Berthâ fratrem Romam euocauit, & receptum in mole Hadriani maritum accepit, atque Vrbis dominum constituit. Cui cùm Albericus aquam insulsè infudisset lauanti manus, eidem Hugo alapam impegit. Quâ perculsus injuriâ Albericus Romanos in eum incitauit, atque Vrbe expulit; in matrem vero & fratrem suum nothum impotenter sæuiit, maioribus suppliciis dignos, nisi ea essent à filio atque fratre irrogata. *Io: XI. in carcerem cum Marozia conicitur.*

Henricus Germaniæ Rex ditionem suam depopulantes Hungaros internecione deleuit, triginta millibus cæsis, cæteris flumine absorptis, aut captis. Vouerat ante prælium, si victor esset, ex regno suo simoniacam labem expulsurum; quod erat vouere facile, exsequi & præstare, miseris hisce temporibus, operosum. *Henricus Hungaros delet.*

MVNDI 4987. CHRISTI 934.

Albericus Romæ Tyrannus corruptus muneribus à Romano Imperatore extorsit à Ioanne XI. ceptiuo, vt Theophylacto filio suo Patriarchæ, eiusque successoribus permitteret vti Pallio absque facultate Summi Pontificis; vnde factum vt non solùm Patriarchæ, sed & omnes Græciæ Episcopi vtantur palliis; nec inducta perperam consuetudo potuit vnquam aboleri. *De Pall. Episc. Græcorū.*

Cou-

MVNDI 4988. CHRISTI 935.

Concilium Rhemense. Concilium hoc anno celebratum est Rhemis apud S. Macram aduersùs prædones, & rerum Ecclesiasticarum raptores, quibus tamen Regni proceres præludebant.

Moritur Rodolphus. Mortuus est hoc anno Rodolphus Franciæ Rex ex phthiriasi, vt creditum est, morte Tyrannis familiari, sepultusque Suessionibus. Cùm autem Hugo Magnus facilè potuisset sibi regnum Francicum vindicare, id reseruare maluit posteris suis, quàm intempestiuè recipere; maximè cùm habere posset competitores Heribertum Veromanduorum Comitem, & Hugonem cognomento Nigrum fratrem Rodulphi, &, quod caput erat, quoniam Franci Ludouicum filium Caroli Simplicis in Angliâ respectarent. Ita tum Hugo non tantùm Magnus, sed & Sapiens fuit.

Hugo Magnus sapienter refugit regnum.

MVNDI 4989. CHRISTI 936.

Henrico Aucupi succedit filius Otho. Obiit ætatis anno 60. Regni 16. Henricus Germaniæ Rex cognomento Auceps, magnus religionis fautor, relicto filio Othone qui neque fortitudine, neque pietate decedebat patri. Superuixit marito Mathildis pietate insignis fœmina; atque in eam familiam tum Christiana pietas omnis confluxisse videbatur.

Ludouicus Transmarinus succedit Carolo Simplici. Communibus Franciæ votis expetitus Ludouicus Caroli Simplicis filius ex Angliâ & auunculi Æthelstani palatio rediit; ideo dictus *Transmarinus*, atque ab Artaldo Archiepiscopo Rhemensi Rex innunctus. Qui statim aduersus Hugonem Nigrum progressus, Lingonibus inclusum fugere compulit, eiusque sibi ditionem vindicauit, fortissimè regnum auspicatus.

Ioan. XI. succedit Leo VII. Hoc anno mortuus est Ioannes X I. Papa in carcere, cùm sedisset annos 4. & 10. menses; cui subrogatus Leo Septimus, vir bonus ac pius,

pius, atque suis antecessoribus longè dissimilis, & sedatioribus temporibus dignior.

Tum Hugo Rex Italiæ Romam obsidione capere nisus est; sed eam fames abrupit: itaque fœdus iniit cum Alberico, cuius filiam Aldam duxit vxorem, pacis huius sequestro Obdone Abbate Cluniacensi, quem Leo Pontifex euocarat in Vrbem, vti Monasticam disciplinam in eâ collapsam restitueret: quare tum inclaruit Monasterii Cluniacensis nomen, quod tum habebatur virorum sanctorum atque eruditorum seminarium. *Pax inter Hugonem, & Albericum.*

Vrbs Genua ab Africanis Saracenis improuiso impetu capta est, puberibus omnibus interfectis, fœminis ac pueris abductis, totáque vrbe compilatâ. Fons sanguine paulò antè fluens, hanc cædem præcinuerat; admonuerat Genuenses, non emendarat. *Genua à Saracenis capta.*

Vixit hoc tempore famosus ille Manasses Episcopatum magnus ille possessor, & coaceruator; qui simul Arelatensis, Veronensis, Tridentinus, Mantuanus, & Mediolanensis fuit Episcopus; nec mirum, qui non oues, sed earum quæreret lanam. Procedebat & armatus ad prælia Episcopus nomine, reuera gladiator. *Manasses Episc.*

MVNDI 4990. CHRISTI 937.

Hoc anno Otho, postea ob res præclarè gestas Magnus appellatus, Aquisgrani in Conuentu Rex Germaniæ inunctus est; neque fratris eius Henrici habita ratio est: quod bellum propè domesticum conflauit, Othonis fortitudine atque prudentiâ extinctum. *Otho Magnus Germaniæ Rex.*

Hungari Italiam pænè totam vastarunt; sed tandem à Marsis, Pelignisque circumuenti omnes periere. Felicior eorum in Galliâ grassatio fuit; ex quâ non tantùm incolumes, sed & cum ingenti prædâ sacra profanaque diuites recesserunt. *Hunni Italiam, & Franciam populantur.*

Ara-

MVNDI CHRISTI
4991. 938.

Arabes à Ramiro deleti.

Arabes Africani & Hispanienses, junctis copiis, peditum centum quinquaginta millia, equitum quinquaginta confecerant. His occurrens Ramirus Rex Legionensis, die festo martyrum SS. Iusti atque Pastoris, votis nuncupatis, & Angelis præuiis sub equitum specie, hostem profligauit, cæsis octoginta millibus, capto Rege Abenain, Cæsaraugustæ regnante, Abdarragmam Cordubæ Principe vix elapso, qui mox atrocem persecutionem renouauit, qua multos martyres induxit cœlo; vt in terris, & in cœlo Christiani triumpharent.

Boleslaus fratrem suum sanctum Vvenceslaum Bohæmiæ Principem interemit, vt eius Principatu frueretur; hic tamen inter martyres relatus ab Ecclesiâ colitur, quia pietas potissimùm mortis eius causa fuit. Eius necem vindicare voluit Otho Germaniæ Rex, & id annis 14. frustra tentauit, quia de martyribus vltionem rarò Deus concedit, aut certè ad multos annos differt, neque martyres tyrannos suos perire volunt, sed emendari.

MVNDI CHRISTI
4992. 939.

Otho Magnus pietate victoriam refert.

Otho Magnus victor jam extiterat anno superiori; sed incruentâ victoriâ de Henrico fratre suo Eberardo Francorum duce, & Gisleberto duce Lotharingiæ, qui hoc anno resumptis animis copiisque refectis eum aggressi sunt, atque in Alsatiâ propemodum obsederunt. Dilabebatur eius exercitus: itaque Comes quidam ab eo petiit Abbatiam aliquam, quâ foueret milites suos, sperans hoc tempore nihil sibi esse denegandum; sed eum fortiter Otho repulit, acsibi plus placere Deum, quàm milites demonstrauit. Itaque fretus Numine aggressus hostes celebrem victoriam retulit: Eberardus enim cæsus, Gislebertus Rheni aquis hau-

hauſtus, Henricus frater ſe ſubdere fratri coactus eſt; ita ſubacti hoſtes, vt etiamſi maximè vellent, ei deinceps incommodare non poſſent.

Leo Papa VII. vbi ſediſſet annis 3. cùm menſibus ſex, locum reliquit Stephano, patriâ Germano; qui reuera *Nonus* eius nominis, *Octauus* appellatus fuit, errore ſic deinceps continuando. *Leoni VII ſuccedit Stephanus VIII.*

MVNDI 4993. CHRISTI 940.

Stephanus VIII. à Romanis electus, poſthabitis Cardinalibus, operâ Regis Othonis, à quibuſdam ſacrilegis deprehenſus totâ facie ſic compunctus eſt atque laceratus, vt deinceps ſibi publico abſtinendum exiſtimaret, quia eius non vultu ſed conſilio indigebat Eccleſia. *Stephanus VIII. malè mulctatus.*

Æthelſtano Regi Angliæ ſucceſſit frater Eadmundus, qui mox S. Dunſtanum ſibi à conſiliis ſelegit; ſed eum cùm mox inuidorum ſuaſione reieciſſet, die tertiâ dum venatur, in magnum periculum incidit, ex quo emerſit voto nuncupato; quare eum mox in aulam reuocauit, petitâ veniâ; vt hæc publica demiſſio regis, illatam viro ſancto ſarciret contumeliam. *Æthelſtano ſuccedit Eadmundus.*

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 940. ad 950.

MVNDI 4994. CHRISTI 941.

RVſſorum hoc anno ſuperata claſſis (quos alij Normannos appellant) ab Imperato- *Ruſſi prædones deleti.*

ratoriâ Romani classe, ob crudelitatem quâ fuerant in Christianos grassati, quorum plurimos affixerant cruci, sacerdotibus capita compunxerant clauis: tumque internecione deleti, diu quietos Græcos reliquere.

Synodus de Hugone Rhemensi. Synodus habita Suessionibus in causâ Hugonis, jam à puero designati Archiepiscopi Rhemensis, & Artaldi ei substituti. Receptus Hugo flagitatus à Clero, repulsus Artaldus, quia vouerat se hanc dignitatem nunquam aditurum; sicque ex religione reiectus, qui tamen competitore suo videbatur esse religiosior.

Fridericus Arch. hostis Monachorum. Fridericus Archiepiscopus Moguntinus iterum vocatus in judicium, defectionis aduersus Othonem pro fratre Henrico, per Corpus Christi & Sanguinem se professus innocentem, absolutus est. Hic est Fridericus Monachorum persecutor, quia omnes volebat esse optimos vel nullos, ideoque plures relictis Monasteriis, & vestibus, fugere compulit; verùm quia id præstare creditus est ex odio Fuldensis Abbatis, quiescere jussus est, atque ita alios curare, vt non obliuisceretur sui.

MVNDI CHRISTI
4995. 942.

Græci parte Italiæ potiuntur. Tum Imperatores Constantinopoli potiebantur Apuliâ, Calabriâ, & eâ parte quam Vulturnus fluuius alluit: sicque dum Italia ciuilibus discordiis flagraret, regio illa, olim Magna Græcia dicta, ad primos dominos rediit.

Odo Cluniacensis Abbas, Ædemarus, Maiolus, Odilo. Quoniam Hugo Italiæ Rex contra pacta cum Alberico Romanum ducatum ferro flammaque vastabat, Odo Cluniacensis Abbas iterum Romam à Stephano VIII. reuocatus est, vt stabilem firmaret pacem. Hic sanatus ad S. Martini Turonibus obiit, locumque suum reliquit Ademaro viro beatæ simplicitatis; Huic Maiolus successit, huic Odilo, omnes sublimis spectatæque virtutis.

Ste-

Stephanus VIII. Pontifex, auditâ rebellione Hugonis Magni, Heriberti, aliorumque Procerum Francicorum aduersus Ludouicum Vltramarinum, ad eos accuratè perscribit, monetque vt ad officium suum redeant. Hinc factum, vt reliqui qui erant in partibus, redirent ad sanam mentem. Eos autem jam inclinantes ad pacem cum Rege suo Otho conciliauit; vir planè magnus & fortis, & qui ex aliorum diffidiis non speraret pacem, sed ex prudenti administratione tranquillitatem. *Diffidia Francica componuntur.*

MVNDI 4896. CHRISTI 943.

Stephanus VIII vel IX. vbi sedisset annos 3. menses 4. dies 5. migrauit è viuis; cui suffectus Marinus II quem tamen alij Martinum vocant. Is omissis bellitumultibus Romanis, ex quibus se quantùm potuit expediit, totum se ad res Ecclesiæ componendas sapienter transtulit, atque diffidia inter Principes Christianos abolenda; vir acceptissimus cœlo, & Prophetiæ dono honoratus à Numine, à quo ad magna gerenda destinabatur. *Stephano VIII succedit Marinus seu Martinus II.*

MVNDI 4997. CHRISTI 944.

Tryphon præstituto sibi tempore Archiepiscopatus euoluto, cùm eum relinquere, vti pollicitus erat, Theophylacto recusaret, insidiis circumuentus depositus est; eique successor datus impridem designatus Theophylactus Romani Imperatoris filius Eunuchus annorum 24. hoc tempore Februario mense consecratus; huic nemo restitit, quia ab omnibus expectabatur, & eâ dignitate non videbatur indignus. *Theophylactus Patriarch. Const.*

Translata est & imago illa nobilis ad Abgarum missa ἀχειροποίητος in Vrbem Constantinopolin, vti promiserant Edesseni Imperatori, si grauis obsidio quâ premebantur, per eum solueretur; quando eius causâ miracula quædam contigerunt, idque celebratissimum, *Christi ad Abgarum Imago duplicata.*

cùm

cùm S. Paulus Anachoreta in monte Lato rogatus æquale velum applicare ſanctæ Imagini, ex contactu planè ſimilem remiſit ad Imperatorem, vt ſic pietatis cauſa duplicaretur.

Conſtãtinus Porphyrogenetus vnus Imperat.

Stephanus Auguſtus 17. Kal. Ian. patruum ſuum Romanum Imperatorem tonderi jubet, & in inſulam relegari. At XI. Kal. Febr. dum idem Stephanus cum fratre Conſtantino de primatu Imperij diſceptat, ambo quoque in inſulas exautorati deducuntur; ſicque ad vnum Conſtantinum Prophyrogenetum, vnde venerat, Imperium rediit, multa ſapienter paſſum à ſuperbo collegâ, quem Deus tandem depreſſit, vt deiectum attolleret.

MVNDI 4998. CHRISTI 945.

Hugo Italiæ Rex fit Monachus.

Hugo Italiæ Rex à ſuis hoc anno expulſus, in prouinciam ſuam, vrbemque Arelatem redire compulſus eſt. Eius tamen filius Lotharius in regno ſuſceptus eſt, vt non familia, ſed crimina in odio eſſe crederentur. Hugo autem ex ſuis bonis Monaſterium nobile in Burgundiâ ſub titulo S. Petri dicitur ſtatuiſſe, vbi ſe inclusit, & peccata quibus ſe implicuerat, defleuit; ſed minori tempore quàm hæc poſtularent.

Capti Richardus Norm. Dux & Ludouicus Rex.

Celebris eſt hic annus duorum Principum captiuitate, Ricardi Ducis Normanniæ, & Ludouici Tranſmarini Franciæ Regis. Richardi pater Guillelmus, ab Arnulpho Comite perfidiosè cæſus, filium hunc impuberem reliquerat; ideoque eius ditionem Ludouicus affectabat, quæ regnum ſuum denormabat; eum igitur Rothomago retrahit, & ſecum obſidem velut inſtituendum deducit Laudunum; ſed cùm eum malè verbis excepiſſet, & conuiciis adjunxiſſet minas, ope nobilis Normanni, ſibi fidiſſimi, fugit ad Hugonem Magnum, vt eius patrocinio tegeretur. Ludouicus imprudenter Hugonem offendit, & imprudentiùs ſe commi-

sit Agroldo Regi Daniæ, qui suppetias venerat allaturus Richardo; quare ab illo captus est Rex infelix, neque redditus nisi conditionibus sibi duris, Hugoni Magno vtilibus; qui his tumultibus sibi Laudunum, vrbem regiam acquisiuit; prudentiâ suâ longè magis metuendus Ludouico, quem hic Princeps fortior, quàm cautior, plus timere aut magis colere debuerat.

Hugo Magnus prudentissimus.

MVNDI 4999. CHRISTI 946.

Marinus, cùm sedisset 3. annos menses 5. dies 13. sedem Petri reliquit Agapito, vel Agapeto II. cuius vita paulò productior fuit, & sic Ecclesiæ, funestis hisce temporibus, vtilior.

Marino succedit Agapetus II.

Tum Constantinus Imperator scripsit ad Berengarium Principem, vt ei commendaret Lotharium Regem, fratrem suæ nurus: quare ad eum Imperatorem misit Legationem Berengarius, quâ functus est Luitprandus Historicus; qui sic eam descripsit, vt dubites an plus scribentis ingenium laudes, an agentis industriam.

Luitprandus Historicus.

MVNDI 5000. CHRISTI 947.

Contenderunt etiamnum hoc anno Artaldus & Hugo de Archiepiscopo Rhemensi; qui anno superiori Artaldus fuerat à Ludouico Transmarino restitutus, cùm vrbem Rhemos occupasset, Virdunensis Synodus ab Artaldo pronunciauit, Hugo appellauit ad Agapetum, quem fefellit, atque ab eo litteras expressit, quæ plus ei negotij quàm vtilitatis attulerunt.

Causa Rhemensis Archiepiscopi.

Obiit hoc anno Æditha vxor Othonis Regis Germaniæ, post obitum miraculis clara, & sanctitate quàm illustri sceptro celebratior.

S. Æditha vxor Othonis.

Aga-

MVNDI CHRISTI
5001. 948.

Marinus Legatus in Gallia

Agapetus mittit in Gallias Legatum Marinum, vt vtriusque Hugonis, Ducis & Episcopi, discuteret causam, quæ non leuis momenti à præsulibus judicabatur, & vtrâque Regni atque Ecclesiæ tranquillitas putabatur contineri.

Tres Synodi in causa Hugonum

Tres sunt hoc anno in hâc causâ celebratæ Synodi; Mosomensis, vbe lis adjudicata Artaldo contra Hugonem venire detrectantem; in Palatio Engelenheim, coram legato Othone, & Ludouico, vbi Artaldus iterum probatus, excommunicatus Hugo, donec ageret pœnitentiam; & Treuirensis, vbi damnatus tertium Hugo, propter ordinatos post suam expulsionem. Hugo verò Dux adesse recusans, accusatus à Ludouico quòd suorum omnium malorum causa esset, excommunicatus est donec satisfaceret, Ludouico armis spiritualibus agente qui corporalibus nihil posset; vtrisque parum valentibus, nisi Deus eis vires adjungat.

MVNDI CHRISTI
5002. 949.

Otho Danicus ordinat.

Otho Danos & Sclauinos, qui ab eo & Christo desciuerant, magno prælio deuicit, ac sibi Christoque asseruit. Ferunt tum Danorum Regem Haraldum miraculo ad fidem conuersum esse, cùm Christianus Clericus, eo præsente, ferrum candens illæsus satis diu strinxisset. Sic omnes Ecclesiæ in his regionibus ordinatæ, iis gratulante Agapeto Pontifice, & eorum Metropolitæ Hamburgensi omnia prædecessorum confirmante priuilegia; quorum in his successibus meritò Pontifices solent esse liberales.

Berengarius prædo

Sed aliunde in Italiâ luctus; Berengarius enim, vt Hungaros populatores emitteret, decem modios aureorum eis largitus est, non ex pecuniâ suâ, sed ex pauperum & Ecclesiarum fundis; quando & immensam pecuniæ vim

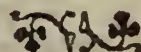
ab

ab omnibus extorsit, quam in suos vsus conuertit, prædo atque grassator domesticus, atque sacrilegus.

MVNDI 5003. CHRISTI 950.

Lotharius Italiæ Rex veneno sublatus interiit; (alij in phrenesin incidisse volunt) eiusque regnum inuasit Berengarius, Francis deinceps ex Italiâ deiectis: Lotharij verò vxor Adelais, filia Regis Rodulphi, sese recepit in Arcem Canusinam munitissimam, vnde in auxilium suum Othonem euocauit; quod & fecisse Apagitus II. scribitur, vt Tyrannis Berengarij, Deo atque hominibus odiosi, extingueretur. *Lotharij mortui regnum inuadit Berengarius.*

Hoc anno piissimè, sicuti vixerat, mortuus est Ramirus Rex Legionensis, in fine vitæ coram Episcopis & Abbatibus deposito Regno; vt nudus, sicut ingressus erat ex vtero matris, reuerteretur in communis parentis sinum. Reliquit filium Ordonium Tertium, quinquennio quandiu regnauit ciuilibus bellis exercitum à Sancio fratre, & Comite Castellæ; neque patri pietate, nec felicitate parem. *Ramiro succedit filius Ordonius III.*

CA-

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 950. ad 960.

MVNDI 5004. CHRISTI 951.

Otho venit in Italiam.

OTHO venit in Italiam; vbi fugatis Berengario, qui se Regem dicebat Italiæ, & filio eius Adelberto, Adelaidem relictam Lotharij duxit vxorem, quæ ei dotalem afferre videbatur Italiam. Tum etiam Saraceni aditus Alpium occupantes, tributum peregrinis imponebant, nec Christiani Occidentales deterrebantur quominus eius solutione Sanctam adirent ciuitatem.

Eadredus Angliæ Rex.

Amalaphus Tyrannus dimidiam sibi Angliæ partem armis vindicarat, quam, incensâ S. Balteri Basilicâ, cum vitâ, suâ impietate perdidit. Quare toto regno potitus est Eadredus, fratris sui Eadmundi successor, & regni, & pietatis.

MVNDI 5005. CHRISTI 952.

Otho celebrat Conventum Augustanũ

Celebratus est hoc anno Conuentus Augustanus, cui interfuere proceres Franci, Germani, Longobardi; adfuit & Berengarius cum filio Adelberto, qui cùm se Othoni subiecissent, ab eo pater regendam suscepit Italiam. Sed malè vsus est Principatu sibi concesso, exagitatis Episcopis, atque proceribus, quorum in se odium concitauit. Meliùs Otho rebus prospexit, gratias agens singulares Deo, multaque effundens in Ecclesias, quæ in eum postea cum fœnore redierunt.

Hoc

MVNDI CHRISTI
5006. 953.

Hoc anno cœptæ conspirationes Conradi Ducis & Luitholphi filij aduersus patrem Othonem, quæ mox in apertum bellum eruperunt; eò grauius, quòd domesticum fuit, & plusquam ciuile. *Bellum ciuile in Othonem.*

Bruno Othonis frater tum creatus Archiepiscopus Coloniensis pallium accepit à Pontifice, quo quando vellet vteretur; cui nihil denegandum esse, & propria authoritas, & potentia fratris admonebat. *Bruno Arch. Coloniensis.*

MVNDI CHRISTI
5007. 954.

Alberico Romanorum Patricio defuncto successit in Principatu filius Octauianus iam Clericus, mox futurus Pontifex, non quia merebatur, sed quia Tyranni filius erat. *Alberico succedit Octauianus.*

S. Matthæi corpus primò ex Æthiopiâ, vbi passus erat, in Bithyniam translatum, ex reuelatione eiusdem Apostoli Salernum deportatum est, vbi etiamnum magnâ religione colitur, vrbis huius tutor & patronus. *S. Matthæi corpus.*

Exercitus Othonis patris, & filii Luitholphi, iam explicatos in aciem S. Vdalricus Augustanus Episcopus conciliauit, pacis, quæ minus sperabatur, nobilis sequester 15. Kal. Martij: quando & Otho ex consilio fratris sui Brunonis Luitholpho regnum dedit Italiæ; ne in eodem Regno commorantibus, nouæ dissensionum causæ subnascerentur. *Pax inter filium & patrem à S. Vdalrico.*

Ludouicus Transmarinus Francorum Rex, expeditus in equo proficiscens Lauduno Rhemos incidit in lupum, quem insecutus concidit, toto corpore labefactatus, & sanguine computrescente leprosus obiit, sepultus Rhemis, neque satis prudens, neque satis religiosus. Susceperat 5. liberos; sed duo tantùm superstites fuere patri, Lotharius Rex Franciæ, & Carolus Lotharingiæ dux; Arnulphus *Ludou. Transmarinus obiit.*

cius filius nothus Archiepiſcopus Rothomagenſis fuit: filia Mathildis Conrado nupſit, dotiſque nomine Lugdunum abſtulit; omnes neque patre meliores, neque fortunatiores.

Succedit ei Lotharius ſub Hugone Magno.

Gerberga vxor Ludouici ad Hugonem Magnum confugit, à quo benignè cum filiis recepta eſt; Lotharium hic Rhemis innungi curat per Artaldum; ipſe regnum adminiſtrat, ſed ſapientiùs quàm Carlouingianæ res poſtulabant, quæ eius maximè prudentiâ, & authoritate conciderunt.

Ratheri Epiſc. demiſſio.

Florebat hoc tempore Ratherius Veronenſis Epiſcopus ſcriptor, de quo ipſe ita cecinit; *Veronæ præſul, ſed ter Ratherius exul*; qui in Lobienſe monaſterium, vnde euocatus erat, tandem regreſſus, ſuo tumulo inſcribi voluit: *Conculcate, pedes hominum, ſal infatuatum*; magno, & poſt mortem duraturo Chriſtianæ demiſſionis exemplo.

MVNDI	CHRISTI
5003.	955.

Moritur Hugo Magnus.

Mortuus eſt hoc anno Hugo Magnus, ſepultuſque in æde S. Dionyſii; metuendus Regibus ſuis prudentiâ potiùs; quam fortitudine, quæ tamen ipſi non defuit. Dictus & Magnus, Albus, & Abbas: & Magnus quidem, propter ingenium & ſolertiam; Albus, vt à Nigro Rodulphi Tyranni fratre diſtingueretur; denique Abbas, quia exemplo patris & Aui Abbatias Maioris Monaſterii Turonenſis, S. Dionyſii, & S. Germani Pariſienſis ſibi retinuiſſet; quorum reditibus ſibi multos conciliauit, ac tandem Regibus, id parum piè atque imprudenter tolerantibus, ſuperior extitit.

Agapeto ſuccedit Octauianus ſeu Ioannes XII.

Defunctus eſt hoc anno vir ſanctiſſimus Agapetus, cùm ſediſſet annos 9 menſes 7. dies 10. Cuius ſedem inuaſit, Romanis fauentibus, iam factus Vrbis Princeps ex Clerico, Alberici filius

Octauia-

Octauianus, adolescens vix annorum duodeuiginti; quare eum Otho puerum vocauit. Primus autem immutauit nomen suum, vel in gratiam patrui sui Ioannis XI. vel vt meliùs exciperetur, atque ei venienti occineretur; *Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes*; cùm tamen nec à Deo, nec ab hominibus electus esset, sed in hanc sedem Tyrannus, & Tyranni filius, inuolasset.

Hungaros depopulantes Germaniam, atque Augustam Vindelicorum obsidentes, pietate potiùs quàm armis instructus Otho confidenter inuasit, die S. Laurentii, ac tantâ deleuit clade, vt vix eorum sex aut septem effugerint, Regibus etiam eorum aliquot é furcâ suspensis ad ignominiam. *Hungari deleti ab Othone.*

Turbatæ sunt denique hoc anno Anglia & Hispania, hæc, morte Ordonij tertii, Veremundum filium impuberem sub tutelâ Sancii Crassi fratris sui relinquentis; Illa, morte Eadredi, subrogato filio Eduino adolescente libidinoso, qui in exilium S Dunstanum relegauit, à quo publicè reprehensus erat ob meretriculam; quam ob causam Rex ipse expelli vicissim regno meruit, meretrix enecari; seruis Dei numquam impunè passis iniuriam. *Turbatæ Hispania & Anglia.* *S Dunstani exilium.*

MVNDI 5009. CHRISTI. 956.

Mortuus est hoc anno Theophylactus turpissimus Patriarcha Constantinopolitanus, qui dignitates omnes Ecclesiæ pretio addixit, equos ad insaniam deamans, quos alebat pretiosè, atque aptabat. Cùm autem in cœnâ Domini Mysteria celebraret, accepissetque eximiam equam peperisse, relicto sacrificio cucurrit ad stabulum, visoque pullo, probatoque, recurrit ad altare. Die autem quâdam temerè equitans, allisus ad parietem, sanguinem euomuit, ac triennio toto ægrotans *Theophylacti Patriarch. Constant. obitus.* *Eius vitia.*

tans tandem 3. Kal. Martias, impuram quoque euomuit animam, Caligulæ atque Copronymo apud inferos iungendam atque comburendam. Huic successit Polyeuctus Monachus, vir bonus & sapiens, non tamen satis probatus Principibus, quoniam ad eorum scelera nequaquam conniueret.

Succedit ei Polyeuctus.

Grauis pestilentia Germaniam vexauit, quâ etiam afflatus Otho, à S. Vito martyre sanatus est. Afflandorum autem lue vestes crucibus mirabilibus notabantur, vt hoc morbi genus verè θεῖόν τι diceretur.

Pestis in Germania.

MVNDI 5010 — CHRISTI 957.

Saraceni in Oriente vicum Herculis ingressi, Themel Sacerdote ad aram faciente, manibus ipse gestans Christi Domini corpus in eosdem irruit, multos vulnerauit, multos interemit; quamobrem suspensus est ab Episcopo; à quo cùm non posset impetrare veniam, eiuratâ Fide factus est Saracenus, multaque Ecclesiæ, plura Imperio intulit damna, ad Sacerdotium minùs quàm ad bellum aptus.

Sacerdos factus Saracenus.

S. Dunstanus ab exilio reuocatus ab Edgaro, depulso Eduino, ab illo præfectus est Ecclesiæ Vvigorniensi. Sed hunc dum consecrat Odo Cantuariensis primas, non Vigorniensem sed Cantuariensem dixit: quod non error, sed prophetia fuit; hanc enim ad sedem postea translatus, ostendit Odonem sine dubio vatem extitisse.

S. Dunstanus reuocatur.

MVNDI 5011 — CHRISTI 958.

Berengarius Tyrannus, quem in officio retinebat Luitholphus Othonis filius, eo demortuo furere cœpit, ac sacra prophanaque permiscere. Eum autem instigabat mortalis Megæra eius vxor Vvilla, in quam omnia crimina conuenerant; sed primas tenebant impudicitia atque crudelitas, quibus quasi facibus inflammata debacchabatur.

Berengarii furor.

Debel-

Debellauit hoc anno Slauinos Otho, eorum Regulo interfecto. Cepit etiam eo ferè tempore Bolesodem Turcam baptizatum Constantinopoli, & Patriciatus titulo auctum. Qui cùm à fide Apostata, in Græcos primò, deinde in Francos irruisset, ab Othone captus, non vti Dux, sed grassator suspensus est, vt proditum à se Christum Iudas alter repræsentaret. *Othonis victoria.*

Obiit etiam eodem anno S. Odo Cantuariensis Archiepiscopus; cuius successor Edelfinus cùm eius tumulum contumeliosè calcasset, dum Romam pergit, ad petendum pallium, frigore obriguit in Alpibus, vt cæteri modestiùs de viris sanctis loqui docerentur. *Edelfinus Episcopus.*

MVNDI 5012. CHRISTI 959.

Regina Rugorum Helena baptizata Constantinopoli petiit ab Othone Episcopum; sed is malè acceptus ab his populis, vix incolumis effugit, eosque non oues esse, sed crudeles lupos aliquot suorum iacturâ intellexit. *Rugi malè accepi unt suum Episcopum.*

Edgarus totius Angliæ Rex constitutus est, mortuo Eduino Rege; cuius anima ne raperetur à Dæmonibus ad inferos, S. Dunstani preces inhibuere, in hominem sibi aliàs infensissimum misericordis. *Edgarus succedit Eduino.*

MVNDI 5013. CHRISTI 960.

Imperator Constantinus Porphyrogenetus seu VIII. hoc anno veneno potatus est à filio suo Romano, quem diuturnioris vitæ atque Imperii paterni tædebat. Vixit ille annos 54. cum 2. mensibus, imperauit 49. vir in omnibus disciplinis versatus, liberalis in Ecclesias, in Deum pius, sed in administratione Imperij negligens, atque in puniendo sæuus; vno verbo melior priuatus, quàm Princeps. Legitur etiamnum parænesis eius ad Romanum filium, quâ prohibet aliena connubia, præterquam *Constant. Porphyrogenetus moritur. Succedit ei filius Romanus.*

Francorum,ob antiquam gentis nobilitatem omnibus claris familiis inferendæ. Statim autem Romanus Imperator acclamatus filium suum Basilium per Polyeuctum Patriarcham coronari iussit; vt aliis Imperii spes adimeretur.

Ioannis XII. cum Othone fœdus.

Ioannes XII. aliique Episcopi, cùm Berengarium vltra ferre non possent,mittunt ad Othonem Legatos, eumque accersunt in Italiam. Hæc autem inita inter Ioannem & Othonem societas est; vt hic Romanæ Ecclesiæ priuilegia accuratè seruaret; ille vt eum coronaret Imperatorem. Quæ

S. Dunstanus tum Romæ.

facta sunt cùm S. Dunstanus Romam venit, à Ioanne magnificè susceptus, Pallioque donatus, ac muneribus quæ eius magna sanctitas afflagitabat; tum Romæ vt rara,sic in magnâ admiratione.

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 860. ad 870.

MVNDI 5014. CHRISTI 961.

Otho venit in Italiam, & omnes vincit.

OThor Rex Germaniæ filium suum Othonem ex Adelaide,antequàm veniret in Italiam,Regem creat, & nutriendum committit filio suo Guillelmo ex priori vxore, Archiepiscopo Moguntino. Tum in Italiam venit, ac Papiæ substitit, nulloque negotio expulsis Berengario eiusque filio Adalberto, quoniam illi fauere SS. Petrus & Paulus putabantur, eiusque perductores esse, ostendit bella ex pietate suscepta vix vnquam exitu felici carere. Tunc temporis autem idem Otho corpus S. Mauricii Thebæorum Ducis Magdeburgum transtulit, vbi hæ reliquiæ magno

magno honore susceptæ sunt, & magnâ religione conseruatæ.

S. Nicon, cognomento Μετανοεῖτε *pœnitentiam agite*, quòd hæc verba vbique intonaret, Armeniâ, suis erroribus vtcumque purgatâ, in Cretam venit, iam pæne Saracenam ex longâ in eâ Arabum commoratione. Hanc vindicarant Imperio Nicephorus Phocas, eiusque Germanus Leo; Nicon etiam asseruit Christo; qui exinde totam Græciam, intonans μετανοεῖτε, concursauit; neque tantùm verbis, sed & miraculis potens, multos ex suis erroribus atque vitiis reuocauit; potentissimum, Deoque coniunctissimum, vitæ sanctimoniâ, instrumentum. *S. Nicon Μετανοεῖτε.*

MVNDI 5015. CHRISTI 962.

Hoc anno Otho, cognomento Magnus, magnificentissimè susceptus Romæ à Clero, Populoque Romano, inunctus est à Ioanne XII. Imperator; qui vice versâ obtulit Ecclesiæ Ro. ingentia munera, & concessa à Pipino, Carolo Magno, & Ludouico, tyrannorum vexatione pæne deperdita, confirmauit: additæ tamen conditiones Pontificibus Ro. graues, de eorum electione probandâ, & eorum in populos sibi subditos regimine; sed tunc necessariæ, ob temporum perturbationem, quam Tyranni, & ab iis intrusi Pontifices inuexerant. Quamobrem hic frustra Hetorodoxi insultant S. Petri Romanæ sedi, ac Pontificibus, eosque subdere volunt Imperatoribus; quos tunc temporis potiùs propugnatores suos, quàm oppugnatores Romani Pontifices senserunt, & agnouerunt. *Imperator Otho Romam ordinat.*

Synodus Meldensis, mortuo Artaldo, congregata est, vt de Hugone statueretur, quem sæpe damnatum quidam Episcopi restituere meditabantur in sedem quam tam sæpe perdiderat, eâdem indignissimus Itaque adstipulante Lothario Francorum Rege electus est Odalricus Hugonis cuiusdam Comitis filius; cui nobilitas & *Hugo Rhem. Archiep. tandem reiectus.*

Eodem anno misit idem Nicephorus Phocas Manuelem cum classe in Siculos Saracenos, ut se eximeret à tributo pensitari solito à tempore Basilij Imp. Sed Manuelis imperitia res Græcorum perdidit, Saracenorum erexit, cùm hic cæsus esset cum exercitu. Tumque credidere Saraceni quod in vaticiniis Hippolyti Episcopi Siculi legerant, se nunquam à Græcis vincendos esse, sed tantùm à Francis; & verum vatem Hippolytum extitisse, postea euentus docuit. *Græci à Saracenis in Sicilia victi.*

MVNDI 5017. CHRISTI 964.

Nicephorus Phocas Imperator asseruit Imperio insulam Cyprum, & ferè centum vrbes, ipsamque Antiochiam; inuisus tamen populo quòd militibus nimiùm indulgeret, donaria Ecclesiarum auferret, iisque imponeret tributa, muniret Palatium non vt domum Imperatoris, sed Tyranni receptaculum; aliaque eiusdemmodi faceret, quæ magis impotentem Dominum saperent, quàm Imperatorem. *Nicephorus victor, & odiosus.*

Victi Romani hoc anno contra Othonem & Leonem rebellantes, atque de iis ingens edita strages. Sed cùm mox Otho Spoletum venisset contra Adelbertum, *Romani Leonem expulere, & Ioannem recepere; qui cùm malè quosdam Episcopos & Cardinales excepisset, ii ad Othonem confugêre, qui mox ad eos castigandos accessit, arbiter jam factus Imperij, atque Ecclesiæ. *Leo VIII eiectus, receptus Io. XII.*

Interea Ioannes XII. Synodum Romanam conuocat 4. Kal. Mart. in quâ Leonem, Othonem, aliosque ei fauentes damnat, ac priorem Romanam Synodum aduersus eum collectam. Neque tamen diu sibi potestate redditâ vsus est. Dum enim extra Vrbem cum vxore cuiusdam Romani turpiter volutatur, in temporibus à malo genio grauiter perculsus, ex eâ plagâ intra octiduum obiit pridie Idus Maii, locumque suum reliquit Benedicto V. S.R.E Dia- *Io. XII. damnat Leonem, Othonem, &c.* *Moritur Io. XII.* *ei succedit Bened. V.*

phus Princeps Capuanus, in eo laudandus quòd virum receperit, quem legitimum Pontificem agnoſcebat; qui tamen Petri ſedem non aſcendit, niſi mortuo Benedicto V. qui hoc anno ſedem Romanam reliquit, vt cœleſtem conſcenderet. *Io. XIII. ei ſuccedit*

Poloni Slauinorum propago, accolæ Sarmatiæ, hoc anno ad Chriſtum conuerſi ſunt, Mieſcâ, ſeu Miezeſlao, facto Chriſtiano, per vxorem Dabbrauam, ſeu Dobberam, filiam Boleſlai Bohæmorum ducis; ad quem miſit Ioannes XIII. Ægidium Tuſculanum Epiſcopum, qui res Eccleſiæ hîc plurimùm promouit. Quo tempore Vvandali quoque recepere fidem ſub auſpiciis eiuſdem Ioannis, quando migrauit ad Deum 5 Id. Oct. Bruno Epiſc. Colonienſis, cuius familia tota ſanctitatis domicilium fuit. *Poloni Chriſtiani, ſicut & Vvandali.* *Bruno Colonienſis Epiſc. moritur.*

MVNDI 5019. CHRISTI 966.

Adelbertus, nomen adhuc gerens Regis Italiæ, & Ioannes XIII. Pontifex à Romanis eiectus, Othonem iterum euocauere. Quem metuentes iidem Romani, ſponte reuocauere Pontificem; ſed hoc facto contentus Otho non fuit; nam Conſules expulit Italiâ, Tribunos ſuſpendi è ligno juſſit, Præfectum Vrbis ſucceſſorem Rotfredi, nudatum, in Aſino, vtre redimitum, inter verbera per Vrbem circumduci; Rotfredi verò, qui Ioannem expulerat, extumulari, eiuſque laceratum cadauer diſſipari; vt horum exemplo deinceps Pontifices tutiores eſſent, Romani cautiores. *Otho Romam redit & ſeditioſos mulctat.*

Lotharius Rex Francorum hoc anno duxit vxorem Emmam aut Eminam filiam Lotharij II. Regis Italiæ, & Adelaidis, ex qua ſuſcepit Ludouicum, in hoc tantùm celebratum, quòd in eo Carlouingij Francis Imperare deſierunt. *Lotharij Franci nuptiæ.*

MVNDI 5020. CHRISTI 967.

Otho cum Pontifice Rauennam pergit, vbi *Otho res ordinat Eccleſiæ.*

res huius Ecclesiæ ordinat, immo hunc agrum sibi antea rest.tutum, nunc autem confirmatum: vnde Romam redit Ioannes, Otho in Tusciam, cùm hæc arma, illa desideraret exemplum.

Otho Iunior imp. Otho Iunior Magni filius hoc anno coronatus est Imperator in Natalitiis Domini; ne imperium, si quid patri contingeret humanitùs, capite priuaretur; quod hæc tempora maximè refugiebant.

Res Hispanicæ turbatiores. Obiit hoc anno Sancius Crassus, relicto successore filio suo Ramirio tertio sub tutelâ Teresiæ matris, auxilio diuino summopere indigentis. Attriti enim antea Saraceni resumpserant animos ex bellis domesticis Sancij, & Ordonij cognomento Mali, in quibus Sancius ad Saracenos confugere coactus erat; & periculum erat ne sub puero Principe, ex auxiliatoribus Arabes illi fierent oppressores.

Victoria Godefridi de Gigante. Godefridus Andegauensis Comes, in bellis excitatis inter Normannos & Francos Etelulfum gigantem Danum, solo aspectu terribilem, ex prouocatione aggressus vicit & interemit; & docuit in certaminibus plus animum, quam corporis molem prodesse.

MVNDI 5021. CHRISTI 968.

Nicephori imperatoris auaritia. Nicephorus Phocas valdè succensus est Othoni, quòd Principes Beneuentanum, Capuanum, & Salernitanum â se disjunctos in suam clientelam recepisset; quare Legatos ab Othone, & Ioanne Pontifice missos, ob nuptias Annæ filiæ Romani Imperatoris cum filio Othonis, malè accepit. Contigit autem tum deliquium Solis, & magna in Oriente frugum penuria; qua Nicephorus Imperator sordidè vsus, repositum frumentum chariùs vendidit, sicque dum thesauros auget, beneuolentiam subditorum suorum perdidit, pecuniis omnibus potiorem.

Ioan-

Ioannes XIII. Capuæ Archiepiscopum constituit, primamque campanam Ecclesiæ Lateranensis miræ magnitudinis æream de suo nomine, vel S. Prodromi, *Ioannem* dixit, solenni ritu huic benedicens: vnde factum, vt quia eiusmodi campanis imponebatur nomen, vt infantibus aquâ sacrâ elutis fieri solet, imperita plebs eas baptizatas dixerit; quod dum Heterodoxi rident, in popellum, non in Ecclesiam suos cachinnos adhibent ineptissimè.

Prima campana à Ioan. XIII. benedicta.

Normanni, Gunderedo Duce, classe centum nauium Gallæciam inuadunt, Compostellam exscindunt, Sisenandum Episcopum in prælio cædunt, qui sanctiùs ad altare, quàm in acie cecidisset; sed quid aliud expectaretur ab inuasore sedis hujus, & belli quàm rituum sacrorum peritiore? verùm Christiani vicini, Duce Gundisaluo Sancio Castellæ Comite, aut potiùs sancto Iacobo Apostolo, eis eripuere prædam, plurimos peremere, plurimos cepere; pauci, subductis nauibus ex incendio, inopes cum magno dedecore, ac multis vulneribus, ad sua rediere.

Normanni infeliciter Gallæciam inuadunt.

MVNDI 5022. CHRISTI 969.

Nicephorus hoc anno Græcâ fide cum Othone ac Latinis egit; fingit enim se mittere Annam nuptiis jungendam; cui dum occurrunt Latini, eius ingressum in Italiam cohonestaturi, deleti sunt internecione. At reliqui Duces Othonis, resumptis aduersus perfidos animis, Græcis cum fœnore reposuerunt cladem, eisque Calabriam & Apuliam, quas possidebant, ademerunt; captiui verò, truncatis naribus, omnes Constantinopolin remissi sunt; publica Græcæ perfidiæ monumenta. Quibus auditis insurrexere in Nicephorum Constantinopolitani, ducibus Theophanâ Augustâ Imperatoris vxore, & Ioanne; Zemisce atque in eo tumultu Nicephorus Phocas interemptus est, eique substitu-

Nicephorus in Latinos perfidus interimitur.

Ei succedit Ioan. Zemisces. stitutus Zemisces. Sed eum coronare noluit Polyeuctus Patriarcha, nisi Theodoram eiiceret in exilium, abrogaret iniquum decretum, & bona quæ priuatus possederat pauperibus effunderet: quæ vbi præstitit, inauguratus est Augustus, vt pietate, non perduellione consecutus Imperium videretur.

Syria malè excipitur. Saraceni, expugnatis in Ciliciâ & Syriâ vrbibus, Ioannem Patriarcham Hierosolymitanum viuum combusserunt, quasi Græci Imperatoris fautorem: Antiocheni quoque Patriarcham suum Christophorum jugularunt; incensum quoque Dominicæ sepulturæ templum; sic maduit humus sacro sanguine, aër sacris quoque flammis exarsit.

Vincula S. Petri Romæ honorata. Hoc anno Comes quidam Othonis Magni à Dæmone correptus, ac seipse dentibus dilacerans, ad Ioannem XIII. perductus est, cuius collo iniecta cathena quibus vinctus fuerat S. Petrus, expulso malo genio, statim sanæ menti restitutus est; vnde Romæ in sancta Petri vincula creuit veneratio; eaque colere cœperunt Romani religiosiùs, quorum contactum adeò mali genij reformidassent.

MVNDI 5023. CHRISTI 970.

Polyeucto succedit Basilius. Polyeucto Patriarchæ Constantinopolitano mortuo successit Basilius Monachus, vir bonus & probatus: Theodorus quoque Monachus, qui Ioanni Imperium prædixerat, eodem adnitente præfectus est Antiochenæ Sedi: Antiochiam enim obsidentes Saraceni, magnis viribus ab Imperatore repulsi, sicut & Roxolani seu Russi juncti aliis Barbaris, coacto exercitu trecentorum millium, quos Imperatoris exercitus dissipauit, ac fudit, adlaborante Deo Zemisci, *Barbarorum clades.* qui à pietate ac demissione Imperium esset auspicatus.

CA-

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 970. ad 980.

MVNDI 5024. CHRISTI 971.

IOannes Zemisces Imperator, ope SS. Georgij & Theodori, Bulgaros, Russos, Scythas, Turcos, aliosque Barbaros exercitu trecentorum triginta millium inuadentes Ro. Imperium, iteratis sæpe prælijs, magnoque periculo deleuit; regnum Bulgarorum sustulit, capto Borise Rege cum vxore ac liberis, & regni primariâ ciuitate Parasthlabâ, quæ dicta Ioannopolis Rediens Constantinopolin victor, triumphare voluit B.Virginem in curru, ipse in equo pompam cohonestauit; ac monetam auream percuti jussit, cum his verbis; *Christus Rex Regum*, quam sequentes Imperatores, quamtumuis improbi, ausi non sunt improbare.

Zemisces relata insigni victoria B. Virginem triumphare cupit.

MVNDI 5025. CHRISTI 972.

Mortuus est hoc anno Ioannes XIII. cùm sedisset annos sex, menses vndecim, dies 5. sepultus in Basilicâ S.Pauli; cui suffectus est 12. Kal. Octob. Donus, aliter Domnus, seu Domnio; qui cùm vix occupasset sedem mensibus tribus, obiit 14. Kal. Ianu. habuitque successorem Benedictum Sextum patriâ Romanum, filium Hildebrandi, cuius nomen felicius, quàm exitus fuit.

Domnus succedit Io XIII huic Bened.VI.

MVNDI 5026. CHRISTI 973.

Cùm paulò antè mortuus esset Vvilelmus Mo-

Moritur Otho Magnus.

Moguntinus Antistes, filius Othonis & Mathildis, eiusdem Imperatoris matris inter sanctos relatæ, ipse quoque Otho Non. Maij diem clausit extremum in Saxonia subito correptus morbo; vir post Carolum Magnum Imperatorum Occidentalium maximus; atque vt eius sceptro, ita cognomine dignissimus.

Otho II. seu Iunior ei succedit

Eidem successit, qui jam cum patre annum sextum imperabat, Otho Iunior, Adelaidis filius: inde tamen eius anni Imperij procedunt, quia hi sex anni visi sunt potiùs Principatus tyrocinium, quàm Imperium.

MVNDI 5027. CHRISTI 974.

Ben. VI. succedit Bon. VII. Tyrannus.

Bonifacius quidam Romanus, cognomento Franco, Diaconus S. R. Ecclesiæ scelestissimus, Benedictum VI. vi captum, & detrusum in custodiam ibidem strangulauit, cùm sedisset menses tres, & aliquot dies. Cuius sedem idcircò perduellis inuasit, tenuitque anno vno atque mense, dictus Bonifacius VII. sed meritò à plerisque expunctus ex Pontificum numero, Tyrannis potiùs atque sacrilegis inuasoribus adnumerandus.

S. Romualdi initia.

Romualdus Rauennas ortus ex nobilissimâ Ducum stirpe, in Monasterio Classensi S. Apolinaris juxta Vrbem, sub Honesto Abbate monachi suscepit habitum; vnde ad Anachoretarum vitam secedens, postea Camaldulensis Ordinis fundator extitit, hominesque docuit in terris vitam Angelorum æmulari.

MVNDI 5028. CHRISTI 975.

Fit Pontifex Bened. VII.

Benedictus Romanus ex Albericorum stirpe Bonifacium crudelem Romanæ sedis Tyrannum Romà expulit; at is addens sacrilegium perduellioni, Basilicam Vaticanam omnibus ornamentis spoliauit, ac fugit Constantinopolin, Statim in eius locum suffectus est ex Sutrino Episcopo Benedictus VII. dignissimus qui

qui hominis sceleratissimi facta emendaret; quare eidem, nemine reclamante, sublectus est.

Zemisces moritur. Obiit hoc anno cùm, jam victor Damascum peruenisset, magno Ecclesiæ atque Imperij damno, potatus veneno à Basilio quodam Ioannes Zemisces Imperator Non. Decemb. cùm fere sex annis imperasset; in quo nihil præter Imperij breuitatem potuit desiderari. *Ei succeßere Basilius & Constantinus.* Eidem successere eodem die filij Romani Iunioris Basilius & Constantinus, ille annorum 20. hic 17. qui statim Theodoram matrem exulem ex Proconneso insulâ reuocarunt. Quo pariter anno, sed ante Ioannis Imp. mortem, Basilius Patriarcha Constantinopolitanus accusatus in Synodo criminis, depositus est, eiusque in locum Antonius Studites substitutus nouos Imperatores inunxit, magnificentissimè nouam auspicatus dignitatem.

Edgari succedit Eduardus. Mortuo Edgari Regi Angliæ successit ex eius voluntate eius primogenitus Edvvardus, sub quo statim celebrata est Vintoniæ Synodus à S. Dunstano, in causâ Clericorum qui eiecti fuerant ob libidines, eorumque loco Monachi substituti; quando petente Rege, atque præsulibus plerisque, vti Clerici restituerentur, parato S. Dunstano ad ferendam sententiam, imago Christi pendentis è cruce in hæc verba erupit: *Crucifixi sententia.* ***Non fiet, non fiet, iudicastis bene, mutaretis non bene***; quibus verbis auditis, ac diuinitus diremptâ lite, & monachis suus relictus est locus, & Clericis impudicis pœnitentia.

MVNDI	CHRISTI
5019.	976.

Turbæ in Oriente. Orientale Imperium regebat, sub Iunioribus Imperatoribus Basilio atque Constantino, Basilius Præfectus Vigilum, à quo Zemisces sublatus erat; hic suspectum sibi Bardam Slerum, cognomento Phocam, Ducem Orientis exau-

exautorare conabatur; at Bardas inuitatus à militibus, & vaticinio cuiusdam Monachi, purpuram induit, atque egit Imperatorem, magno damno totius Orientis. Quando & Antonius Studites sedem Constantinopolitanam, ex timore de hâc rebellione concepto, reliquit sponte, nullo eidem suffecto; vt simul res politica & Ecclesiastica turbarctur.

S. Nilus cum suis Monachis

Missus est ab Imperatoribus Orientis in Italiam ad regendam Calabriam Eupraxius præfectus; qui postea sanatus operâ S. Nili ex insanabili morbo, factus est monachus, nec tantùm corpore, sed & animo conualuit. Fuit S. ille Nilus Calaber ex oppido Rossano, vitam monasticam primùm in patriâ sectatus, deinde transgressus, Saracenorum metu, quos Græci in auxilium suum euocarant, Cassinum, & in Monasterium S. Michaëlis translatus, nusquam statutis sedibus cum discipulis suis vixit, *vt se in terris non habere permanentem ciuitatem, suis erroribus religiosis, indicarent.*

Lotharius Rex Lud. V. Regem coronandū curat.

LothariusFrancorum Rex 34. veritus Carolum fratrem suum, & Hugonem Capetium, filium suum Ludouicum V. Regem inaugurari curat, eique decem ferè annis superfuit; sed cùm neuter prudentiæ satis atque dexteritatis sortitus esset, atque Hugoni compositus esset, viro de se atque parente suo ditissimo atque potentissimo, nihil effecit, nisi vt prosapiæ domusque suæ ruinam præuidisse videretur.

MVNDI 5030. CHRISTI 977.

Romualdus cum comitibus varia loca percurrit.

Romualdus transit ad Marinum Eremitam in agro Veneto degentem, vbi addixit sibi Petrum Vrseolum Venetiarum Ducem, sponte relicto Principatu, & Gradenicum nobilem Venetum, cum suis; quibuscum, secutusque Guarinum Abbatem Gallum Aquitanum, transiit in Galliam, vbi mirabilem vitam exorsus est. Postea tamen mortuo Vrseolo, Guarinus, Ioannes,

nes, Marinus & Romualdus, cum Olibano Comite Aquitano, in Italiam rediere; hic Cassinum profectus, vbi se ac suas diuitias obtulit monasterio; illi in Eremum secessere, vt vitæ genus magis diuinum ab omnibus remoti sectarentur.

Otho II. Imperator diffidens seruare se posse Lotharingiam aduersus Francorum insultus, partem eius inferiorem sub titulo Ducatus Carolo, fratri Lotharij Regis Francici, concessit, accepto fidei atque subiectionis Sacramento. Quam ob causam hic, spretis suis Francis, se totum Germanis adjunxit; quâ occasione benè vsus Hugo Capetius, de Francis assiduè bene meritus, eos ita sibi suisque rebus addixit, vt eum, omissis Carlovingiis, vtiliorem sibi Regem iudicarent. *Carolus fit Dux Lotharingiæ.*

MVNDI	CHRISTI
5031.	978.

Bellum atrox inter Francos & Germanos Lotharium & Othonem excitatum est. Franci Lotharingiam fœdè depopulati Aquisgranum vsque accesserunt, & tantùm non Othonem cum coniuge interceperunt. Mox Otho, grandi parato exercitu, Francis reposuit vicem, Parisios vsque progressus. At dum regreditur, ad Matronam (vel vt alij volunt ad Axonam) fluuium magnam accepit cladem, multis suorum interemptis, relictisque spoliis atque impedimentis: ac nisi S. Volfangus Ratisponensis Episcopus pro iis intercessisset apud Deum precibus suis, è tanto exercitu superfuisset nemo. Ita se miseri illi Principes conficiebant nullo alio opere pretio, quàm vt acciperent clades atque reponerent. *Lotharius & Otho II sese variis cladibus afficiunt.*

Hoc anno S. Eduardus Anglorum Rex per nouercam suam Elfdritham, dum ad eam in venatione solus diuertit, potum accipiens inte- *S. Eduardus Mart.*

interemptus est, multisque miraculis clarus, martyr habitus; quibus permota nouerca pœnitentiam egit, ac multis annis in magnâ austeritate vixit, ab eo consecuta animi vitam, cui corporis eripuerat.

MVNDI 5032. CHRISTI 979.

S. Dunstanus mirabiliter seruatus.

Ethelredus puer decennis Rex Angliæ coronatus est à S. Dunstano, qui tum prædixit gladium ab Anglis non recessurum, donec propter necem S. Eduardi Regnum transiret ad Regem alienigenam; porrò mox Calnæ conuocatâ Synodo, in causâ Clericorum, atque monachorum, repente cadente solario omnes elisi aut contriti sunt præter vnum S. Dunstanum in trabe mirabiliter consistentem; vlciscente Numine litigatores illos, qui Christo loquenti acquiescere recusarant.

MVNDI 5033. CHRISTI 980.

Haraldus à filio cæditur.

Haraldus Rex Danorum, magnus Christianitatis propagator, à filio Suen hoste Christi appetitus acerrimo bello, victus, ac sauciatus, die Sanctorum omnium moriens eorum numerum auxit. Impius autem Suen acerrimus Christianorum persecutor sæpe victus, sepe exutus regno, sæpe restitutus, variasque expertus calamitates, tandem pœnitens, fidem egregiè defendit, & auxit, eamque in Noruegiam induxit, auctusque Regnis Normannorum, & Angliæ, tandem gloriosus, & bonus occubuit; hoc ei profuit martyrem habuisse patrem, & quem in martyrum numerum ipse parricida ac perduellis transtulerat

Suen parricida Religionē tuetur.

Otho & Lotharius conuenientes ad Carim in Lotharingiâ fœdus inierant, in quo se hic deludi passus est, reliquitque Imperatori, proceribus suis reclamantibus, Lotharingiam, qui ab eo tempore juris Germani cœpit esse,

Otho

Otho tamen Ducatum Lotharingiæ reliquit Carolo, Lotharij fratri, sub jure clientelari, extensum à Mosellâ ad Rhenum. Reliquum regni Lotharingici sub titulo item Ducatus concessit Friderico, quem præfectum huius partis Lotharingiæ Mosellanæ, seu Mosellanicæ (quia jacebat inter Mosam & Mosellam) constituerat Bruno Coloniensis Episcopus: Lotharius ex illo colloquio, & fœdere, damnum duntaxat, cum ignominiâ, & suorum odio, vel contemptu reportauit. *Lotharingia duplex.*

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 980. ad 990.

MVNDI 5034. CHRISTI 981.

Mortuo Antonio Studitâ, qui sponte Patriarchatum reliquerat, successit Nicolaus Chrysoberges: quando distento exercitu Imperatorio aduersus Bardam Selerum, Bulgari sub Rege suo Samuele fortissimo, & religiosissimo, irruperunt in Græciam. Hic sanctorum reliquiis addictisissimus, earum ope multas retulit victorias, ostenditque pietatem in bellis sæpe magis quàm arma prodesse. *Bulgari resumunt vires.*

S. Nicon μετανοεῖτε magnum Orientis lumen tum suis precibus Bulgaros à Peloponneso depulit, Lacedæmonem in quâ degebat liberauit peste, eâ lege, vt Iudæi (quos capitaliter oderat, nec dignabatur alloquio) vrbe pellerentur; ita eodem facto Spartam geminâ peste liberauit. *S. Nicon tutatur Spartam.*

Græci

MVNDI 5035. CHRISTI 982.

Græci partē Italiæ sibi vindicare parant contra Othonem.

Græci, vt Calabriam sibi asseruarent, Saracenos in auxilium suum euocarant; vtrosque inde depellendos Otho suscepit, grandi parato exercitu, sed armis quàm pietate instructiori. Huic etiam præerat, qui jam à religione Magni Othonis deflexerat filius; & magnificentiæ atque amplitudinis Ecclesiarum, quàm Religionis diuinique cultus sollicitior erat.

MVNDI 5036. CRISTI 983.

Otho victus à Græcis, & Saracenis moritur.

Otho in Græcos & Saracenos simul junctos progreditur, commissoque prælio nauali victus, magnam exercitus sui partem amisit, cum omnibus proceribus, & aliquot Episcopis Germaniæ, qui tum ad altaria potiùs infulati, quàm in nauibus galeati esse debuerant. Otho ipse dum natatu effugit captus à nautis; sed ab his haud agnitus, ab Augustâ Theophane coniùge redemptus est. Ex eâ clade mœrore confectus Otho filium suum Othonem III. sibi successorem in Comitiis Veronensibus delegit, Henricum filium alterum Saxoniæ creauit Ducem; quibus gestis Romam venit, vbi & obiit 7°. Id. Decemb. sepultus in Paradiso, seu atrio Ecclesiæ S. Petri in tumulo porphyretico; vir tantùm nomine patrem referens, huicque moribus dissimillimus.

Ei succedit Otho III.

MVNDI 5037. CHRISTI 984.

Benedicto VII. succedit Ioã. XIV.

6. Id. Iulij fato functus est hoc anno sedis suæ 9°. Benedictus VII. cuius locum impleuit Petrus Ticinensis Episcopus, dictus Ioannes XIV. Archicancellarius Othonis; vir magnus, sed ad dirum exitum reseruatus.

Otho III. facta patris emendat.

Otho III. emendauit delictum patris, reddito Mersburgensi Episcopatu, quem pater Magdeburgensi coniunxerat, ne ipse patris pœnâ, vti crimine, implicaretur; curante Theo-

Theopanâ Auguſtâ, quæ Græcæ impietatis nihil extulerat Conſtantinopoli.

MVNDI 5038. CHRISTI 985.

Bonifacius ille perduellis, homicida, atque ſacrilegus expilator Vaticanæ Eccleſiæ, auditâ morte Benedicti VII. Conſtantinopoli, Romam venit, vbi cum ſuis fautoribus, pecuniâ fretus ac furtis, & Arce S. Angeli, quæ à ſuis tenebatur, irruit in Ioannem XIV. vinculis conſtringit, & eâ ſ[illegible] arce 4. menſibus detentum enecat fame, eiuſque cadauer pro foribus Caſtri omnibus ſpectandum obiicit 13. Kal. Sept. Statim ergo duorum Pontificum fœdatus parricidio, Petri ſedem iterum inuadit; in quâ cùm ſediſſet menſibus 4. fœtentem ſpiritum exhalauit, lanceis poſt obitum confoſſus à ſuis, & in ſterquilinium abiectus; ſepultus tamen à quibuſdam Clericis, quàm par erat in tam deteſtandum hominem humanioribus.

Bonifacius Pſeudopontifex Romam redit, ſæuit & Io. XIV enecat.

Bonifacius moritur.

Ei ſuffectus eſt legitimus Pontifex Ioannes XV. patriâ Romanus; qui tamen diu pace & ſede vſus non eſt; cùm Creſcentius Tyrannus molem Hadriani occupaſſet: quare fugit in Tuſciam, vnde miſit Legationem ad Othonem III. vt eius opem imploraret. Veriti ergo Romani ne per vim Pontifex, vt olim, & multorum damno reduceretur, eum ipſi miſsâ Legatione perhonorificâ acceſſiuere, atque vt Vicarium coluere Chriſti; ſed non ex virtutis amore, ſed timore pœnæ.

Eligitur Pontifex Ioannes XV.

Fugit Roma, eoque reuocatur à Romanis.

Obiit hoc anno Rex Legionenſis Ramirus, cuius pax maximè cum Arabibus facta damnatur; vnde in Caſtellam & partem Gallæciæ tota vis Saracenici belli incubuit. Captæ enim vrbes Chriſtianorum multæ, atque inter cæteras Compoſtella diruta, vbi tamen Arabes abſtinuere ab Apoſtoli ſepulcro. Succeſſit Ramiro Veremundus II. filius Ordonij III. qui cùm

Ramiro mortuo ſuccedit Veremundus II.

cùm regnare ſatis piè cœpiſſet, poſtea irruit in Athaulphum Compoſtellanum Antiſtitem, ad quem eius pietas alliſa eſt.

MVNDI 5039. CHRISTI 986.

S. Nicon ſeruat Spartam à terræ motu.

Hoc anno, Octobri menſe, magnus terræ motus Conſtantinopolin multaſque Græciæ prouincias concuſſit; in illâ plurima templa corruêre; quominus Sparta eo concuteretur S. Niconis preces impediêre; quas dum effundit, eius effigies eſt impreſſa ſaxo, vt vrbs iſta tantum hoſpitem viuum & mortuum ſeruaſſe gloriaretur.

Lotharius moritur, ei ſuccedit Ludouicus V.

In Franciâ, 6. Non. Mart. regni ſui vno & trigeſimo, obiit Lotharius Rex, ad ſuſcipienda bella, quàm conficienda pronior; & moriens filium ſuum commendauit Hugoni Capetio, quem ille ſic coluit vt dominum, vt tamen ab eo Rex & dominus fieri nequaquam deſperaret.

MVNDI 5040. CHRISTI 987.

Lud. V. ſeu Nihil fecit moritur.

Mortuus eſt hoc anno Ludouicus V. cognomento *Nihil fecit*, qui neque ſubditos, nec vxorem ſuam regere potuit, à quâ propter animi imbecillitatem deſertus eſt. Hæc Aquitana genere, ingenioſa & ſolers, ignauum & ſtupidum contempſit, atque receſſit ad patrem. Sic in eo Carolouingiorum proſapia defecit. Carolus enim Ludouici frater ita ſe dediderat Germanis, vt prope Francus eſſe deſineret. Quamobrem omiſſus eſt ab iiſdem Francis, vt ex aliâ familiâ bellicoſiſſimâ Princeps præficeretur; cæteris prælatus Hugo Capetius, aliter Caputius, quòd craſſioris capitis eſſet, aut etiam obſtinatior. Hic autem cæteris proceribus Galliæ prælatus eſt, tum quia digniſſimus, tum quòd ex Pipino primo ſeu Craſſo vel antiquo originem referret. Hic enim genuerat Carolum Martellum, & Childebrandam;

Succedit ei Hugo Capetius, omiſſo Carolo Lotharingo.

dam ; ex Martello Carolouingiorum extiterat familia ; ex Childebrando defluxerat familia Capetiorum . Nam ex Childebrando natus est Nebelongus Madriæ Comes ; ex hoc Theodebertus ; ex hoc orti Odo Comes Aurelianensis, cuius filius Guillelmus sine liberis obiit, Guilelmus Comes Blesensis , cuius filius Eudo ἄτεχνος , & tertius Robertus primus : ex Roberto genitus est Robertus II. Marchio Franciæ, cognomento Fortis seu Magnus, duxitque Adelaidem filiam Ludouici Pii : ex hoc Roberto exiere Odo Comes, & Rex Parisiorum , cuius filius Arnulphus sine filiis mortuus est,& Robertus III. alter filius Roberti II. Rex creatus contra Carolum Simplicem: ex Roberto III. exiit Hugo Magnus seu Abbas , seu Niger; ex quo Hugo II. cognomento Capetius , cæteris antepositus est . Igitur sublatis hæredibus Caroli Martelli , concredita est Hugoni Francia , quia ad liberos Childebrandi fratris iure redire videbatur . Porrò Rex creatus in vrbe Nouiomago ab omnibus regni proceribus , paucis exceptis,quos Carolo Lotharingo nuptiæ copulabant ; sacroque oleo inunctus Rhemis , qui postea prudentiâ suâ oblato regno se dignissimum præbuit, habuitque simul ex merito, & hæreditate ,quidquid aliqui imperiti reclament ; Quare ad Pontificem recursum non est , quia nullus fidei datæ Regi scrupulus relictus erat;& iam Franci sapientiores erant, licèt non minùs religiosi.

Childebrandi prosapia.

Capetius inunctus.

MVNDI 5041. CHRISTI 988.

Hoc anno mortuus est S. Dunstanus Cantuariensis Archiepiscopus , multis miraculis clarus , maximè verò Prophetes ; sed damno Anglorum , quibus plurima mala nimiùm verè præcinuit .

S. Dunstani mors.

Hugo Capetius filium suum Robertum Regem inungendum curat , de more , Rhemis ,

Robertus Filius inungitur Rex.

omnibus virtutibus illuſtrem, & ad fulciendam electionem patris peridoneum. Tunc etiam idem Hugo regnum Francicum valdè labefactatum reſtituere conatus eſt; quod perfecit multo labore, atque prudentiâ; atque ita diſpoſuit, vt pæne alter eius parens & conditor dici poſſe videretur.

MVNDI 5042. CHRISTI 989.

Geiſa Hungarus S. Stephani pater.

Adalbertus Bohæmorum ac Pragæ Epiſcopus, de ſuis ad virtutem reducendis prope deſperans, Hungaros ad Chriſtum conuertendos ſuſcipit. Primus eſt factus Chriſtianus eorum Princeps Geiſa, qui obtinere meruit à Deo filium Stephanum, verè Adeodatum, & tam parentibus ſubditiſque charum, quàm Eccleſiæ fructuoſum.

Carolus Laudunum occupat, obſidetur ſed fugant r Franci.

Carolus Dux Lotharingiæ ereptum ſibi Franciæ regnum armis repetit, & Lauduno vrbe primo impetu potitur. Sed mox adfuit cum exercitu Hugo, à quo Lotharingi cæſi, & Laudunum compulſi, vrbe obſeſsâ, atque vallatâ. At hoſtes ſeſe mœnibus continentes Francis iniecere fiduciam, ac negligentiam innatam genti. Dum ergo incautiùs degunt, & Francicè, in ſuis munitionibus, erumpentes Lauduno Lotharingi eos ad ſatietatem ceciderunt, & obſidionem ſoluere compulerunt. Hugo verò hâc clade nihil territus, nouas copias conſcripſit, oſtenditque deinceps ſibi defuiſſe ſemel fortunam, nunquam ingenii robur, atque patientiam.

MVNDI 5043. CHRISTI 990.

Arnulphus prodit Rhemos Carolo.

Hugo Archiepiſcopatum Rhemenſem dederat Arnulpho Lotharii filio notho, Caroli nepoti; ſed ei ſanguis charior fuit, quàm beneficium; pòſt ſex ènim menſes Rhemos vrbem Carolo dedendam curauit. Quare collecta Synodus Syluanecti, in vrbis huius omnes proditores, & dire-

& direptores dixit anathema, vrgente potissimùm Arnulpho, vt à se suspicionem amoliretur; quod tamen non præstitit, sed in suum ac patrui caput Ecclesiæ fulmen intorsit.

Et verò Hugo Capetius iterum Laudunum obsedit, atque ita oppugnauit, vt ei Carolus cum vxore dederetur. Hic statim Aurelias in custodiam missus; in quâ captiuus obiit, susceptis etiam in captiuitate liberis, paternæ infelicitatis hæredibus *Capto Lauduno, capitur quoque Carolus.*

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 990. ad 1000.

MVNDI	CHRISTI
5044	991.

Mortua est hoc anno Theophanes Augusta mater Othonis II. primi vxor, quæ Græcæ prauitatis nihil habuit, tantùm ex Oriente attulit ingenium. Tres habuit filias, quarum duæ Adelais & Sophia in duobus monasteriis vitam religiosè contriuerunt; ipsa preces assiduas, atque eleemosynas pro mariti quiete obtulit Deo, sicque exegit vitam in palatio, vt id in cœnobium mutasse crederetur. *Theophanes Augusta moritur.*

Misit hoc anno Romam Legatos suos Hugo, vt potestatem acciperet agendi aduersus Arnulphum Archiepiscopum Rhemensem, proditionis & aliorum criminum insimulatum; sed cùm pro eodem misisset Legatos suos Heribertus Trecensis & Meldensis Comes, Caroli Lotharingi frater, Hugonis Legati ne auditi quidem redire compulsi sunt; quam iniuriam concoxit Hugo, sed quomodo viri sapientes, rebus suis *Hugo reiectus à Pontifice dissimulat.*

nondum ſtabilitis atque nutantibus, ſolent.

MVNDI 5045. CHRISTI 992.

Deponitur Arnulphus, inuditur Gerbertus. Rhem. Archiep.

Hoc anno Synodus Rhemis in cauſâ Arnulphi celebrata eſt; qui captus Lauduni, vbi fictis vinculis detinebatur, in hanc vrbem adductus eſt, & oblatus Epiſcopis qui ad ſe iudicii deuolutam autoritatem arbitrabantur, de quo Pontifex reſpondere noluiſſet. Egit pro Arnulpho Abbo Floriacenſis Abbas; Arnulphus Epiſcopus Aurelianenſis multa in Ro. Pontificem male concocta protulit. Tandem conuictus ab Algaro Presbytero de apertâ hoſtibus, eius iuſſu, portâ, cùm etiam alia crimina confeſſus eſſet, depoſitus eſt, atque in eius locum ſubſtitutus Gerbertus monachus Auriacenſis, magiſter Roberti, filii Hugonis, qui Rhemenſis, Rauennas, ac denique Romanus Pontifex fuit, vir maioris doctrinæ & ingenii, quàm pietatis.

MVNDI 5046. CHRISTI 993.

Veſuuii mertis incendium.

Veſuuius mons hoc anno inuſitatis ſuis eructationibus flammarũ totam Italiam terruit; ſecuta deinde aliquot ciuitatum in Italiâ & Galliis incendia, quæ maximè Romæ ſæuierunt; magna pars Vrbis deflagrauit, quominus iiſdem flammis inuolueretur Baſilica Vaticana, S. Petri auxilium impediit, ſemper huic vrbi, & maximè huic loco paratum.

S. Maiolus moritur.

S. Maiolus Cluniacenſis Abbas, ab Hugone vocatus, vt in S. Dionyſii Monaſterium diſciplinam collapſam inſtauraret, obiit Syluiniaci 5. Idus Maii, multis miraculis clarus, & magnum religioſæ virtutis exemplar.

Mor-

MVNDI CHRISTI
5047. 994.

Mortuo Nicolao Chrysoberge, electus est Sisinnius Patriarcha Constantinopolitanus, qui iterum renascentem de quarto matrimonio controuersiam, tempore Leonis Sapientis ortam, à Nicolao vtcumque sopitam penitùs extinxit; de lanâ caprinâ nugantibus Græcis, dum schismate discinderentur à capite, & curantes reduuiam, dum graui vlcere in pectore premerentur. *Chrysobergi succedit Sisinnius.*

Hugo Capetius Ioannem XV. inuitauit in Gallias, ad componendam Rhemensem controuersiam; sed hæc nondum matura erat; alia Pontificem affigebant Romæ, vti centro religionis, magis necessaria. *Io. XV. inuitatus in Galliam.*

MVNDI CHRISTI
5048. 995.

Legatus Ioannis XV. Leo, Abbas S. Bonifacii Romæ, venit in Gallias; & Mosomum, *Mouzon*, conuocat Synodum, vbi auditus Gerbertus. Hæc tamen translata est Rhemos; vbi causâ iterum discussâ, depositus est Gerbertus; Arnulphus, qui Aureliis detinebatur in vinculis, honorificè suæ sedi restitutus est. Quæ dissimulauere quoque prudenter Hugo atque Robertus, Gerbertus impatientissimè tulit, vt ex eius Epistolis constat; atque ad Othonem in Germaniam secedens, ac in eius se gratiam prudenter insinuans docuit, plerumque deprimi viros magnos, vt nobiliùs assurgant. *Gerbertus depositus, recedit in Germaniam.*

MVNDI CHRISTI
5049. 996.

Fato functus est hoc anno Ioannes XV. Nonis Maii cùm sedisset annis X. mensibus 4. ac diebus 12. ac post mensem vnum diesque sex, sublectus in eius locum Bruno patriâ Germanus, consanguineus Othonis, dictusque Gregorius V. operâ eiusdem Othonis, *Io. XV. succedit Gregorius V.*

qui tum euocatus venerat in Italiam, vt Crescentii Tyrannidem Romæ grassantem extingueret. Ab eodem Othone dum Rauennâ transit Gerbertus, exautoratus è sede Rhemensi, creatus est Rauennas antistes. Cùm autem Crescentius munitione Arcis S. Angeli fretus esset, opposuit Gregorio Ioannem X V I. Calabrum Rossanensem, Episcopum Placentinum. Quod cùm accepisset Otho, Romam accessit, captumque Ioannem, oculis orbatum, manibus pedibusque mutilauit. Alii tamen id factum à Pop. Ro. malunt, eundemque Ioannem, pecuniâ datâ, intrusum, manibus, auribus, nasoque mutilatum, & excœcatum, atque impositum asino facie versus tergum obuersâ, & caudâ animalis pro freno vtentem, per vias publicas clamare coactum *Tale supplicium patitur, qui Ro. Papam de sede sua pellere nititur*. Eum autem vt eximeret tali supplicio popularem suum venit Romam S. Nilus; at nihil eius preces valuere, populo, atque Imperatore in rebellem & simoniacum ita concitatis, vt rogantis sanctitate nihil commouerentur.

Ioannes XVI. intrusus male mulctatur.

Crescentii Tyranni exitus.

Crescentii Tyranni exitum varii variè referunt; alii enim vallatum arctissimâ obsidione scribunt erupisse ex arce suâ, consciis Othonis militibus, ad eum accessisse & postulasse veniam; sed repulsum in Arcem, seque defendere iussum, captum, atque raptatum tandem ex trabe suspensum interiisse. Alii autem fide datâ ab Othone receptum, fide violatâ capite mutilatum esse volunt; quam ob causam Othonem confessum hoc peccatum S. Romualdo iussum esse ire peditem ad Montem Garganum S. Michaëli sacrum, & Quadragesimam in Classensi Monasterio austerè traducere; ac denique Imperatorem promisisse S. Romualdo se monachi habitum suscepturum; quæ narrantur à Petro Damiani, apud plerosque non inueniunt fidem.

Hoc

Hoc ergo anno coronatus est à Gregorio V. Otho III. Imperator; quare deinceps non Rex, vt antea, sed in Actis nominatur Imperator. Quando & habitum est Romanum Concilium, in quo videntur Imperii Electores constituti. Sed cùm eius Concilii acta perierint, Catholici disputant vtrum hi Electores ad Gregorium V. an ad X. pertineant; Heterodoxi, contemptis Pontificibus Romanis, vnum Othonem III. eorum authorem appellant; quæ controuersiæ cùm magno vtrimque calore exagitatæ sint, non debent in hoc opusculo sine temeritatis labe dirimi; certè Electorum plerique id se habere olim à Pontificibus summis protestati sunt; neque semper tantùm fuere septem, sed quotquot ad Comitia conueniebant; nec iidem septem, sed aliàs Ecclesiastici, Archiepiscopi Coloniensis, Moguntinus, & Salsburgensis; Laici, Duces Austriæ, Bauariæ, Saxoniæ; Saltzburgensis autem loco substitutus Treuirensis; at Austriæ, Bauariæ, Brabantiæ Ducum loco suppositi Comes Palatinus Rheni, Marchio Brandeburgensis, & Bohæmiæ Rex, definitor potiùs, quam Elector. Sed quando has mutationes fieri contigerit, synceré statui non licet, autoribus ita inter se discrepantibus, vt securiùs, & prudentiùs hic suspendatur sententia, quàm pronuncietur.

Otho III. coronatur Imperator à Gregorio V.

De Electoribus Imperii.

MVNDI 5050. CHRISTI 997.

S. Adalbertus Pragensis Episcopus, prohibitus à Rege Bolessao Bohæmiæ rege ad Ecclesiam suam redire, factus Apostolus Prussiorum, ab iisdem cæsus est 9. Kal Maias. Quo etiam anno creatus Russorum Apostolus S. Bonifacius consanguineus Othonis III. quem non aliter quàm animam appellabat suam; sed adhuc Deo, quàm hominibus is acceptior extitit.

S. Adalbertus martyr.

S. Bonifacius.

Geisa moritur succedit ei S. Stephanus.

Hoc anno mortuo Geisæ primo Duci Christiano Hungarorum successit filius S. Stephanus, adolescens ætate, sed prudentiâ senex; in quem cùm exortum esset bellum ciuile propter Fidem, id ipse alacriter suscepit, electis sibi ducibus S. Martino Turonensi Episcopo, & S. Georgio martyre; nec sancti addictum sibi Principem expectatione suâ deluserunt; eum enim victorem reduxere, & diuitem hostium spoliis, quæ tamen idem in suos patronos refudit, excitato illustri monasterio in monte Sacro, in quo olim S. Martinus Pannonius preces effuderat, vt bellum omnino sacrum diceretur.

MVNDI 5051. CHRISTI 998.

Mortuo Capetio succedit Robertus.

Mortuo anno superiori Hugone Capetio; qui ei vnicus erat filius, iam Rex inunctus, regnum suscepit solus administrandum. Sub initium regni sui Bertam affinem suam, & commatrem, Comitis Odonis filiam, duxit vxorem, consentientibus nonnullis Episcopis; quare à Gregorio excommunicatione perculsus est; quam tamen initio contempsit: sed cùm ex iis amplexibus illicitis natum esset monstrum, collo ac capite anserino, Rex ad sanam rediit mentem, accedentibus sanctis monitis Abbonis Floriacensis Abbatis; duxitque vxorem Constantiam Guillelmi Comitis Arelatensis filiam, quâ cum coniunctissimè & piissimè vixit, & vitæ sanctioris constantiâ priorum scelerum maculas eluit.

Ducit vxorem Constantiam.

Saraceni victi.

Saraceni hoc anno sub Veramundo Rege Gallæciæ poterant omnia, potiti Legionensi regno, & in Gallæciâ excisa Compostella, vix seruato diuinitus S. Iacobi sepulchro. Almazor itaque Saracenorum Rex cum infinito exercitu Christianos Principes vicinos aggressus est: sed ab iis superatus peditum 70. millia, equitum 40. millia perdidit; quare idem paulò pôst ex inediâ periit, ne tanto dedecori superesse cogeretur. Veramundus quoque anno insequenti obiit, relicto

Veramundo succedit Alphonsus V.

licto filio quinquenni Alphonso seu Aldephonso V. cuius pueritiam & præcedens victoria, & subsequens, incolumem præstitere.

Garsias quoque Castellæ Comes eodem anno feliciter in Arabas pugnauit; in cuius exercitu vir nobilis Ferdinandus Autolinus tempore prælij in Ecclesiâ precibus institit; quod cùm ei æmuli tribuerent ignauiæ, eius Angelus equo insidens, eiusque armis præcinctus, in hostem mira perpetrauit, fuitque causa victoriæ; immo eius equus, & arma tincta hostium sanguine immortalem ei fortitudinis laudem peperere. *Arabes iterum victi à Garsia, & Ferdinando.*

Venit etiam hoc anno in Italiam Otho III. vbi vxorem suam Mariam Augustam flammis viuam addixit. Hæc enim Comitem Mutinæ vultu pulcherrimum, quem prouocarat de stupro, quasi suam pudicitiam attentasset, per maritum capite mulctari curarat. Sed eius vxor edocta à marito, allato Comitis capite vltionem expetiit, & candenti ferro eius innocentiam se probaturam promisit; quod & præstitit. Imperator se ei mulctandum obtulit, sed proceres ei exorauere vitam; adultera exusta, Comitissa tribus donata castris, innocentia & castitas de iniquitate atque libidine triumpharunt. *Othonis III vxor viua comburitur.*

Obiit & in Oriente Sisinnius Patriarcha Constantinop. cùm tribus annis sedisset; cui suffectus Sergius Abbas, ex prosapiâ impij Photij, cuius & sanguinem, & impietatem accepit hæreditariam, odiumque in Latinos, vt eius docet Epistola. Mortuus quoque S. Nicon, cuius imago mirabiliter picta, dataque huic carissimo Ioanni Malaceno nobili Spartano; cui viuus & mortuus plurimùm profuit. Porrò ex Niconis loculo fluebat oleum aduersus morbos omnes præsentissimum amuletum; index eius virtutum, cùm viueret, & beneficæ in omnes charitatis. *Sisinnio succedit Sergius.* *Moritur S. Nicon.*

MVNDI CHRISTI
5052. 999.

Greg V. succedit Gerbertus, seu Syluester II. 12. Kal. Mart. viuere desiit Gregorius V. cùm occupasset Petri S. dem annos 2. menses 8. dies 7. cui substituendum curauit Otho Tertius Gerbertum olim Archiep. Rhemensem, tunc Rauennatem, qui dictus est Syluester Secundus & de suis sedibus hoc versu lusisse dicitur,

Scandit ab R. Gerbertus in R. post Papa viget R.

An fuerit Magus? Porrò cùm audies ipsum fuisse Magum, deuotum Dæmoni, vt Pontifex esset, & ab eo raptum statuto in loco, & destinato Hierosolymis, hoc est, in Basilicâ S. Crucis in Hierusalem, immo expunctum ex Albo Pontificum vt scribit Sigebertus, noueris commentum esse Bennonis Cardinalis, tempore Gregorii VII. improbissimi calumniatoris; occasionem autem fabellæ dedisse Mathematicas disciplinas certum est; quas qui hoc ferreo sæculo profitebatur, habebatur vti Magus ac Satanæ addictus, quasi eas callere posset nemo, nisi ex infando cum Dæmone commercio; vsque adeo id temporis hominum ingenia, judiciaque jacuerant.

Constantia Regina ambitio. In Franciâ Roberti vxor Constantia, mulier arrogans & ambitiosa, Hugonem quendam gratiosum Regi, cuius artibus ab eius amore Robertus auerti videbatur, in oculis Principis cædendum curauit; neque Rex facilior, vltus hanc iniuriam, nisi verbis, & oculis. Quæ & in gratiam recepta, cùm exigeret à marito, Poëtâ vendibili, vt de eius laudibus scriberet hymnum, hunc iste de Martyribus scripsit; *O Constantia Martyrum laudabilis, &c.* hæc de se scriptum putauit carmen, quòd eo nomen suum contineretur, ex æquo stulta & ambitiosa, meritoque sic à sapienti marito deridenda.

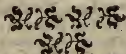
Trans-

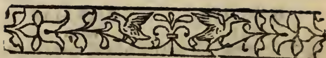
MVNDI 5053. CHRISTI 1000.

Translatum est hoc anno S. Bartholomæi Apostoli corpus Beneuento Romam, ab Othone III. quamquam aliqui à Beneuentanis aliud corpus suppositum velint; sed Pontificum diplomatis sacra hæc lipsana sunt Romanis adiudicata; solis jam reclamantibus Beneuentanis, quibus est pro ratione voluntas. *S. Barth. Apost lipsana.*

Hoc anno parata Duci Poloniæ corona regia missa est (monente Deo Pontificem Sylueſtrum) ad S. Stephanum Hungarorum Regem, qui hoc tempore Romam legatos misit, cui & Regium concessum est nomen, & potestas data crucis ante se deferendæ, quasi legatus Pontificius esset, vt eius fortitudo ac pietas his testimoniis honoraretur; sed hic vicissim obtulit S. Petro Hungaricum regnum, hocque nobilius, & firmius ab eodem recepit. *S. Steph. fit Rex Hungariæ*

Obiit denique hoc anno Adelais vxor Othonis Secundi mater Othonis Tertii cuius vitam scripsisse creditur Odilo Abbas Cluniacensis, videturque relata à Rom. Pontificibus in sanctorum catalogum; fœmina ex æquo pia ac fœcunda, vtpote quatuor liberorum mater, & dignissima Magni Principis coniugio. *Adelais moritur piè.*

LIBER XI.

Ab anno Christi 1000. *ad* 1100.

CAPVT PRIMVM.

DECAS PRIMA.

Ab Anno Christi 1000. *ad* 1010.

MVNDI 5054. CHRISTI 1001.

De Mundi exitu.

Actatum à plerisque desiturum Mundum, cùm à nato Christo annus millesimus esset euolutus : & id perditissimi Christianorum mores exigebant; verum metus is vanus fuit ; nec emendatus est Orbis terrarum,sed peior est effectus ; eo nihilominus tempore sanctissimi viri floruerunt, quorum bona opera plus valuere ad conciliandam Dei misericordiam , quàm sceleratorum crimina ad justitiam inflammandam .

Hugo Tusciæ Marchio.

Obiit hoc anno Hugo Marchio Tusciæ , & Dux Vrbis , vir pius & liberalis , atque omnibus virtutibus exornatus : qui puer matrem Villani Marchionis Bonifacii filiam exemit suspicione adulterii , in medio multorum procerum positus, & omissis cæteris vni parenti Alberto blanditus ; quod fuerat constitutum legitimæ aut spuriæ prolis augurium atque probatio .

S.Ro.

S. Romualdus promissa reposcit Othonem III. de deserendo sæculo, & vitâ religiosâ ineundâ; tergiuersatur ille, & id se perfecturum pollicetur, vbi Romanam Vrbem dispofuerit: sed huic vir sanctus mortem imminentem præcinuit; sicque Otho esse desiit, quod timebat, & Monachus non fuit, quod exoptabat. *Otho III. admonetur de voto suo.*

MVNDI 5055. CHRISTI 1002.

Obiit hoc anno Otho III. Imperator, acceptis chirothecis veneno illitis, à relictâ vxore Crescentij, quâ concubinâ vsus erat, cum spe nuptiarum, postea deserta fuerat; alij tamen ex pustulis interiisse scribunt; vir suis rebus; quàm Ecclesiæ addictior, ideoque dignus in quo Othonum familia deficeret. Henricus Bauariæ Dux huic successit in regnum Germaniæ, & postea in Imperium, educatus à S. Vvolfango Episcopo Ratisponensi, ex cuius manu nihil prodiit nisi diligenter excultum, Deoque gratiosum. *Otho. III succedit Henricus Bauarus.*

Florebat in Hungariâ S. Stephanus Rex simul & Apostolus; sed dum Dei negotia curat, eius quoque res curauit Deus, datâ illi nobili contra Bulgaros regnum eius inuadentes, victoriâ. *S. Steph. victoria.*

Hoc anno Normanni primùm in Italiâ enituerunt. Eorum enim 40. nobiles ex Hierosolymitanâ peregrinatione redeuntes Salernum appulerunt, quam vrbem Saraceni obsidebant. Hi arma petunt à Guaimario vrbis Principe, & equos; quibus instructi, irruentes in Arabas, magnâ eos affecerunt clade, multis interemptis, cæteris auersis in fugam. Cùmque retinerentur à Principe, multis oblatis muneribus, neutrum admisere, Deo atque religioni pugnare contenti; & ostendêre quid gens illa posset in suos hostes, atque Christi. *Normanni 40. Saracenos vincunt.*

Mor-

MVNDI CHRISTI
5056. 1003.

S. Sylvestro II succedit Ioan. XVI Huic Io. XVII.

Mortuus est hoc anno Syluester Secundus antè dictus Gerbertus, 4. Id. Maii, cùm primus bellum sacrum occinuisset, & Principes aduersus Saracenos incitasset; cui successit Ioannes cognomento Siccus xvi. aliter xviii, qui cum sedisset tantùm menses 5. & dies aliquot, locum reliquit Ioanni Fæsano xvii. vel xix. quam diuersitatem intrusi Pseudo Pontifices effecere: nos autem loquemur vt multi, ne cum paucis loquentes minùs intelligamur.

Roberti bellum in Burgundia.

Robertus Rex Francorum bellum in Burgundiâ gessit, quam sibi obuenisse hæreditario jure existimabat, patrui sui morte; cui & Ricardus Dux Normannorum suppetias tulit. Antissiodorum cepit; sed dum obsidet castrum S. Germani, arma hominum contra Dei virtutem nihil posse intellexit. Ferunt tamen Abalonis mœnia coram ipso, instar Hiericontinorum murorum, corruisse. Certè ex eâ expeditione Robertus non tantùm gloriam, sed & fructum retulit; armisque recepit quod ei hæreditario jure debebatur.

MVNDI CHRISTI
5057. 1004.

Sacramentariorum hæresis oritur.

Hoc anno censetur emersisse Sacramentariorum hæresis, authore Leutherico Senonensi Archiepiscopo, quem addentem verba dum sacram hostiam porrigeret, Robertus repressit: hæc tamen ventilata est à Berengario tum adolescente, ac discipulo Fulberti Carnotensis, qui tum sæpe monitus est à magistro, vt in disputationibus se intra Fidei Catholicæ limites contineret: adeo etiam in vmbratili disputatione, ab hâc parte peccare periculosum est, neque à bonis viris vnquam toleratum.

Hen-

MVNDI 5058. CHRISTI 1005.

Henricus Germaniæ Rex tum descendit in Italiam contra Harduicum, qui sibi arrogarat titulum Regis Longobardorum, Clusas oppugnauit, & Ticinum victor ingressus, Rex Italiæ acclamatus est. Sed hîc est oborta seditio inter ciues & milites, quæ in ipsum Henricum redundauit, & in suo palatio obsessus est; verum rudes cum exercitatis dimicantes victi sunt, vrbs cædibus incendiisque deformata, nequicquam repugnantibus Henrico Rege, & qui ei erat à consiliis S. Heriberto Archiepiscopo Coloniensi. Inde Henricus profectus est Mediolanum, vt coleret sancti Ambrosii lipsana; nec diu hîc constitit, euocatus in Germaniam suam tumultuantem, in quâ victus Boleslaüs Poloniæ Dux, à quo Henricus præsens, absens ab omnibus cœpit reformidari. *Henricus venit in Italiam.*

Obiit hoc anno Otho filius Caroli Ducis Lotharingiæ, sine liberis, sicque in eo Carolouingiorum mascula proles omninò defecit, & cùm eâ jampridem Franci nihil indigerent. *Otho Caroli filius moritur.*

MVNDI 5059. CHRISTI 1006.

Hoc anno pestis simul atque fames tam dirè per Orbem grassatæ sunt, vt sepeliendis mortuis viui pares non essent, cùm nonnunquam spirantes adhuc cum fato functis, prope volentes, simul humarentur. Quando eximia charitas in pauperes eluxit Odilonis Abbatis Cluniacensis, non jam libera, sed necessaria, nec ex liberalitate, sed ex justitiâ. *Pestis atrox.*

Bamberga ciuitas, Henrico charissima, facta est Episcopalis; cuius sedem ipse Rex de suo magnificentissimè dotauit, & propter conditorem facta est toti deinceps Ecclesiæ venerabilis. *Bamberga facta Episcopalis.*

Hæreditatem Othonis Lotharingi variis prensantibus, commissi sunt Henricus Rex Germaniæ, *De Lotharingia Bellum exortum.*

niæ, & Robertus Rex Francorum; ita tamen, vt magis auxiliares essent, quàm principes expeditionis: sed præualuit Godefridus, competitores eius victi. Ne tamen Germania & Francia inter se maioribus damnis decertarent, prouisum vt Henricus & Robertus in Mosâ fluuio colloquerentur, & amicitiam nonnihil concussam restituerent; quod & factum magnâ vtriusque gentis gratulatione.

MVNDI 5060. CHRISTI 1007.

Henrico annunciatur imperium. Prænunciatum est hoc anno Henrico Imperium Occidentale: vidit enim in somnis sibi Volfangum Episcopum imperare vti legeret in pariete caracteres descriptos, in quibus nihil legere potuit præter has voculas *post sex*. Itaque post sex dies, hebdomadas, menses, se frustra parauit ad mortem multis præcibus, & eleemosynis; post sex demum annos intellexit non sibi mortem, sed Imperium gloriosè prænunciatum; & spei causam fuisse, vbi vani timoris extiterat.

Fulbertus fit Episc. Carnotensis. Tum quoque eodem anno ex Monacho sancti Petri Carnotensis creatus est Fulbertus Episcopus Carnotensis, vir doctissimus, & omnium votis expetitus; huic enim prophetiæ Spiritum Deus infuderat, ideoque factus est omnium Episcoporum, & principum atque Regum doctor, & magister. Certè pœnitentia Fulconis Comitis Andegauensis, & ad loca sancta peregrinatio; ab eius monitis videntur profluxisse, sicut & multi Principes Ecclesiæ bonis saginati ab eo facti pœnitentes, qui & rapta reddidere, & de suo quoque liberales extitere: tantum est plerumque in vno homine ad multos peccatores reuocandos præsidii.

MVNDI 5061. CHRISTI 1008.

In Prussia, & Russia Martyres. Prussia & Russia hoc anno coronauere martyrio Apostolos suos; hæc, S. Bonifacium Othonis

nis Imperatoris propinquum, miraculis magnis illuſtrem; illa, S. Brunonem Epiſcopum. Quibus auditis S. Romualdus ingenti cupiditate flagrauit fundendi pro Chriſto ſanguinis: ſed eius voluntate Deus contentus eſt; quod morbo ſibi immiſſo cognouit, creſcente dum progrederetur, deſinente cùm conſiſteret; ex eius tamen ſociis quidam vltra pergentes, redeunte cum 7. aliis in Italiam Romualdo, flagellis cæſi atque venditi, ſanguine ſuo, atque libertate, Dei gloriam & proximorum ſalutem promouerunt. *S. Romualdus Martyrij appetens.*

MVNDI 5062. CHRISTI 1009.

Ioannes XVII. ſeu XIX. obiit 15. Kal. Aug. quo ſedente ſedes Conſtantinopolitana cum Romanâ reconciliata eſt, atque à Sergio Patriarchâ Ioannis nomen in Dipthyca relatum, vtrimque bonis exultantibus. Eidem verò ſuffectus eſt prid. Kal. Sep. Petrus Epiſcopus Albanenſis, qui in honorem primi Apoſtoli ſuum depoſuit nomen, dictuſque eſt Sergius IV. alij tamen (vt Ditmarus) cauſam minus piam mutati nominis aſſerunt, nempe quaſi Buccaporci diceretur; quod nomen, ex odio, inepti aliquot multis Pontificibus affinxerunt. *Ioann. XVII. ſuccedit Sergius IV.*

Iudæi Aurelianenſes in Franciâ, omnium Iudæorum nequiſſimi, miſerunt ſeruum neſcio quem habitu peregrini, cum litteris baculo incluſis, ad Principem Babylonis, monentes eum, niſi ſubuerteret templum Hieroſolymitanum, eius regnum cum gente breui à Chriſtianis exſcindendum. Quod illico ex parte præſtitit, additâ etiam S. Georgij Eccleſiâ, quòd in eam ingreſſi Saraceni cæcitate mulctarentur. Quæ cùm in Occidentem perlata eſſent, decretum communi conſenſu, vt Iudæi expellerentur, nullus eos ſocietate, nullus commercio dignaretur. Gerulus porrò litterarum Aureliis viuus exuſtus, ſuæ peregrinationis meri- *Iudæi curant euerti templum Hieroſolymitanum.*

Idem excitatur magnificētius.

meritum præmium retulit. Neque diu fructu malitiæ suæ potiti sunt Iudæi, aut Christiani diu templi sui ruinam luxere. Mater enim Principis, seu Emiri Saracenorum, Christianissima, Maria nomine, cuius etiam maritus Christum coluerat, sed occultè, idem templum magnificentiùs reparare cœpit, & huic perficiendo Christiani Occidentales muneribus suis adlaborauere, eique coronidem imposuere; adeò vt cecidisse visa sit celebrata illa moles, vt ad majorem Christiani nominis gloriam resurgeret.

MVNDI 5063. CHRISTI 1010.

Saraceni & Christiani in Hispania concordes.

Quieuêre hoc tempore in Hispaniâ Saraceni, in paruas satrapias diuisi; quos si aggressi essent Christiani Principes, omnes expulissent; sed tunc temporis etiam inire cum iis matrimonia maluerunt, & pro illis inter se dimicantibus decertare; Episcopis etiam venientibus in huius sceleratæ militiæ partem, qui nonnunquam pro iis sceleratis, sceleratam vitam profudêre, quam Christo & gregibus suis reseruare debuerant.

CAPVT II.

DECAS SECVNDA.

Ab anno Christi 1010. *ad* 1020.

MVNDI 5064. CHRISTI 1011.

Encænia Ecclesiæ Bambergensis.

CElebris est hic annus Encæniis Ecclesiæ Bambergensis; quando & celebrata Synodus plusquam 300. Præsulum, in quâ compositæ sunt controuersiæ inter Episcopos plures; quod Deo acceptiùs visum est quàm huius Basi-

Basilicæ consecratio simul & ædificatio.

Dani Angliam ingressi, hoc anno proditione Archidiaconi Cantuariam occuparunt, & ea præstiterunt quæ S. Dunstanus prænunciarat, hoc est, omni crudelitatis genere sæuierunt, nulli ætati, nulli conditioni parcentes. Cùm deferbuisset furor, superstites reliquos omnes ita decimarunt, vt ex decem interemirent nouem. Inter cæteros martyrio coronatu S. Elphegus Cantuariensis Archiepiscopus, & ab iis quos graui morbo cruciatos sanauerat. At Danorum quidam in patriam redeuntes naufragio mulctati sunt, & spolia atque vitam miserrimè perdiderunt, ex aquis in ignes æternos deuoluti. *Dani Angliam incursant.*

Terræ motus ingens Constantinopoli contigit, prænuncius belli aduersus Græcos in Italiã concitati, duce Mele vel Melo Barij Principe, coacto ex Longobardis exercitu, & accitis in auxilium suum Normannis; quando & iidem Normanni sibi Apuliam vindicarunt. Bulgaricum quoque initum est bellum, pugnatum non semel in Barbaros; Græcis hoc anno quietis esse non licuit. *Bella in Italia & Bulgaria Græcorũ.*

MVNDI 5065. CHRISTI 1012.

Tertio Idus Maias mortuus est Sergius IV. cùm sedisset annos 2. menses 8. dies 13. cui successit Benedictus VIII. Episcopus Portuensis, cui oppositus est à quibusdam Gregorius; à quo potentiore fugatus legitimus Pontifex confugit ad Henricum, vt alter alteri præsidio posset esse; hic crearetur Imperator, ille datam à Deo sibi sedem quietè possideret. *Sergio IV succedit Benedictus VIII*

Obiit & hoc anno S. Macarius Patriacha Antiochenus, genere Armenus, educatus à Macario Seniore eiusdem sedis præsule; qui sede suâ prudenter administratâ Hierosolymam visurus, eam reliquit Eleutherio viro sanctissimo. Macarius autem à Saracenis datus *S. Macarius Antiochenus moritur.*

in

in carcerem, diuinitus solutus multos ex iis conuertit, clarusque miraculis, vt meliùs lateret in Occidentem venit, & Flandriam, vbi multis quoque signis editis clarior migrauit in cœlum, veram patriam suam, qui demissionis gratiâ, nullam in terris patriam habere voluisset.

MVNDI 5066. CHRISTI 1013.

Henrici pietas & amor in Cluniacenses.

Henricus venit in Italiam oppressurus Harduicum qui se Regem Longobardorum dixerat; sed eius iter abrupit non semel Boleslaüs Poloniæ Dux, capitalis eius hostis, & fœdere cum Harduico coniunctus. Cùm ab vtroque se expediisset Henricus, venit Romam vt Benedictum restitueret. Is illi obuiam processit, obtulitque pomum aureum distinctum gemmis, ex quo crux eminebat, Orbis Christiani possidendi tesseram; quod statim misit Henricus ad Cluniacense Monasterium, maximæ tum sanctitatis officinam sub S. Odilone, addens eorum esse debere hoc munus, qui mundum nobilius conculcassent. Eodem & coronam suam misit, quam S. Odilo tempore famis distraxit, vt pauperes aleret; sicque in Christi manus & frontem sanctiùs transiret.

MVNDI 5067. CHRISTI 1014.

Coronantur Augusti Henricus & Cunegundis.

Henricus, atque eius vxor Cunegundis, 6°. Kal. Martij, à Benedicto Imperij coronam & Augustorum nomen recepere. Hunc quidam *Secundum* vocant, vt *Primum* Henricum, qui Conrado Germaniæ Regi successit; sed cùm hic Imperator nunquam dici voluerit, frustra huic Augusti nomen obtruditur, vt noster hic in secundum locum deiiciatur, cui parem sanctimoniâ non vidit Imperium.

Henricus confirmat donata S. Sedi.

Romæ autem Henricus cuncta ritè disposuit, & concessa à Franciæ Regibus, ac Imperatoribus

Roma-

Romanæ Sedi dona firmauit, liberamque Pontificum electionem Clero populoque Romano reliquit, seruatis tamen juribus, quæ Eugenius atque Leo Imperatoribus concessissent; in quibus ita se gessit, vt se patronum tutoremque profiteretur, nihil cuperet posse, nisi quod Dei gloria postularet.

MVNDI 5068. CRISTI 1015.

Pergit Henricus in operibus pietatis; quando & Ernestus Alemanniæ Dux magnum exhibuit pœnitentis exemplar: ille enim sagittâ vulneratus in venatione, morti proximus cùm Presbyterum non haberet apud quem peccata secretò deponeret, ea coram Deo & omnibus adstantibus exposuit, vt eâ demissione verum syncerumque dolorem obtineret à Deo, & hoc in casu ad delenda peccata sua necessarium. *Ernestus verè pœnitens.*

MVNDI 5069. CHRISTI 1016.

Benedictus VIII. classem comparat, vt Saracenos littora Ecclesiasticæ dicionis infestantes reprimeret; quâ eos tantâ deleuit clade, vt Rex ægrè diffugeret, Regina etiam capta capite truncata sit. Rex efferatus coniugis ac suorum cæde, interminatus est Pontifici se cum pluribus æstate sequente rediturum; sed minas aliis maioribus minis Benedictus irrisit, nihil eum minantem reformidans, qui pugnantem tam bene retudisset. *Saracenos Pontifex vincit.*

Anglia valde perturbata post Ethelredi mortem, qui ceciderat fratrem, eiusque sanguine innumeras induxerat, ex S. Dunstani vaticinio, in suum regnum calamitates, communi gentis Anglicanæ consilio electus est Rex externus, & Danus Canutus seu Knutus Chistianus piissimus Svvani patris impij successor, quem S. Eadmundus interemerat. Is autem Daniæ simul & Angliæ Rex, vtriusque *Anglica turbæ.* *Rex Daniæ & Angliæ Canutus Danus.*

que regni curauit Ecclesias; Magnus meritò nuncupatus, ob res fortiter gestas; Maximus, ob pietatem atque religionem, meliori jure nominandus.

MVNDI 5070. CHRISTI 1017.

Manichæi exagitati. Aureliis mulier Manichæa multos è Clero populoque seduxit; cui malo statim Robertus Francorum Rex prouidit, multis exustis, aliis fugâ dilapsis; quorum aliqui Toletum in Hispaniam peruenerunt, vbi eosdem repererunt ignes, quos in Franciâ vitauerant.

Prodigia & cædes in Aquitania. Hoc tempore in Aquitaniâ tribus diebus sanguine pluit, circa Solstitium æstiuum: hic cruor cadens in carnem hominis, aut lapidem, elui non poterat, in lignum decidens facilè eluebatur. Quâ de re consultus Fulbertus Carnotensis, non omnibus fecit satis. Secuta sunt deinde grauia bella inter Guillelmum Aquitaniæ Ducem, & Gaufredum Comitem Andegauensem, qui sese mutuis cladibus attriuere, & plurimùm sanguinis effuderunt, sine dubio, imbre illo cruento prænunciatum.

MVNDI 5071. CHRISTI 1018.

Boreales Ecclesiæ vexatæ. Abotriti & Vvari populi à fide Apostatæ magnas in Ecclesias Boreales intulere clades, maximè verò in vrbem Kiouiam, in quâ Christiana religio egregiè florebat. In eâ plures Ecclesiæ quadringentis numerabantur; si quis post Septuagesimam carnem edisse conuictus esset, ei vellebantur dentes; pœna atrocissima in adulteros constituta erat, aliosque grauiter delinquentes, quæ narrat Ditmarus Episcopus Moersburgensis qui hoc anno scribendi viuendique finem fecit; bonus planè scriptor & præsul optimus, qui Ecclesiam accuratissimè rexit, & historiam magnâ fide conscripsit, adeò vt dubium reliquerit, vtrum meliùs scripserit, an vixerit.

Rudo-

Rudophus Normannus fortissimus, veritus Richardi Ducis sui furorem, Romam venit, cum suis; vbi excitatus à Benedicto vt in Græcos bellum gereret, eos in Apuliâ tribus magnis prælíis deuicit; donec iis impar, ob missas ex Oriente maximas copias, ad Henricum cum paucis perrexit, vt obtineret auxilium; vir magnus, & magni ipse in certaminibus instar exercitus.

Rudophi Normāni fortitudo.

MVNDI 5072. CHRISTI 1019.

Benedictus VIII. profectus in Germaniam hoc anno Ecclesiam Bambergensem dedicauit; quam vrbem, vt & Ecclesiam, Henricus & Cunegundis vxor summo Pontifici penitus addixere, sic vt quotannis Bamberga ciuitas S. Petro equum album phaleratum cum centum marcis argenti persolueret, hoc est, circiter trecentas Turonicas libras. Sed Henricus Iunior hunc censum redemit substituto Beneuento, non tantùm justè, sed & liberaliter atque magnificè.

Bāberga addicta S. Sedi.

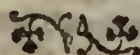
Sergio Constantinopolitano mortuo successit Eustathius primus inter Presbyteros Regiæ, hoc tantùm nomine laudatus.

Sergio succedit Eustathius

MVNDI 5073. CHRISTI 1020.

Boleslaüs Polonorum Rex Ecclesias sui Regni multis & pretiosis ornamentis illustrauit; eisque perpetuas decimas accuratè persoluendas addixit; quæque antea justitiæ tantùm fuerant opera, liberalitatis esse cœperunt.

Boleslai Poloni pietas.

CA-

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 1020. *ad* 1030.

MVNDI 5074. CHRISTI 1021.

Henricus reconciliatus S. Heriberto.

SAnctus Heribertus Colonienfis Epifcopus adeo quondam charus Henrico vt ab eo nunquam diuelleretur, ab eo inuidorum operâ fic abalienatus eft, vt de eo deturbando ab Archiepifcopatu fuo cogitarit; & verò eâ de causâ Coloniam Imperator perrexit; fed diuinitus admonitus eft, caueret etiam atque etiam fancto præfuli moleftus effe; quare non modò ei reconciliatus eft, fed & omni fubmiffione eius gratiam demereri conatus eft.

Guido Aretinus muficus floret.

Circa hoc quoque tempus floruit Guido Aretinus monachus, qui nouam addifcendi Mufices rationem excogitauit, etiam pueris rudibus facilem, cùm antea ab ingeniofis viris, vix multis annis edifceretur; quam ob caufam Romam vocatus eft à Benedicto, atque ab eo, eiufque fucceffore Ioanne, multis beneficiis meritò cumulatus; quibus fatis magnis ornari non poffunt qui de omnibus bene meruerunt.

MVNDI 5075. CHRISTI 1022.

Henricus venit in Italiam, & Saracenos reprimit.

Henricus follicitatus ab Italis, Normannis, Benedicto, venit cum exercitu in Italiam, eifque Troiam fuam in Apuliâ nuper ædificatam eripuit, fugatis etiam, aut in deditionem acceptis eorum fautoribus; adeo vt deinceps neque per fe, neque per fuos quidquam in

Italiâ

Italiâ possent, quam turbare tantùm poterant, non tueri. Post hæc Cassinum venit, & ibidem ægrotauit; sanatusque à S. Benedicto, quem in somno vidit, & ab eo didicit, hîc eius seruari corpus: multa in hoc monasterium dona congessit, in eo monachi sumpturus habitum, si superuixisset: verùm huic satis ad meritum voluntas fuit. *Cassinum inuisit.*

MVNDI 5076. CHRISTI 1023.

Hoc anno Henricus Imperator, & Robertus Francorum Rex de suis atque Ecclesiæ negotiis super Carum fluuium apud Euasium conuenerunt, postea ambo Benedictum Papiam conuenturi, vti pacta intèr eos firmaret. Hi autem pietate gemini ac similes, non armis vt alij Principes, sed demissione vti Christiani depugnarunt, primusque ad Robertum Imperator cum paucis venit, seseque deosculati & complectentes post auditum sacrum, ambo familiarissimè pransi sunt; atque Henrico ingentia oblata munera, ex quibus nihil accepit, nisi quod satis esset ne donum recusasse videretur. Sequenti die ad Imperatorem Robertus venit splendidissimè acceptus, atque ex multis muneribus illa tantùm accepit quæ amici ab amicis recipiunt; amboque amore vt pietate coniuncti illicò in ditionem suam recessere, parati sibi inuicem atque Ecclesiæ nunquam deesse. *Conueniunt Henricus Imp. & Robertus Rex.*

MVNDI 5077. CHRISTI 1024.

Tertio Kal. Martij obiit Benedictus VIII Sedis suæ anno 12. à pœnis purgantibus per S. Odilonem liberatus, vti piè creditur, quem Papa viuens coluerat. De eodem visiones aliquæ proferuntur; quas excutere, non est huius otij. Successit fratri Ioannes XX. filius quoque Comitis Tusculani, repente ex laico factus Pontifex, authoritate sui patris, & profusâ, *Benedicto VIII succedit frater Ioannes XX.*

vti creditur pecuniâ, quæ Romæ ſemper plurimùm valuit.

Turbæ Romæ de Oecumenici nomine Græcis concedendo.

Eodem anno Euſtathius Patriarcha Conſtantinopolitanus & Baſilius Imperator tentarunt obtinere ingentibus muneribus nomen Oecumenici;& id ab excæcato auaritiâ Pontifice, ac pecuniis intruſo expreſſiſſent, niſi ingens eam ob rem Romæ tumultus excitatus eſſet, & Guillelmus S. Benigni in Galliâ vir prudentiâ & autoritate grauis, omnibuſque Chriſtianis Principibus acceptiſſimus, hæc mercimonia diſcuſſiſſet; itaque Ioannes metu potiùs, vt mali ſolent, quàm virtutis amore repreſſus, munera & legationem Græcorum repulit.

Henricus Imp. moritur.

Tertio Idus Iulii mortuus Bambergæ Henricus Imperator, reliquit vxorem ſuam Cunegundem virginem virgo, raro inter potentes continentiæ exemplo. Hæc enim ſemel vocata in ſuſpicionem probri de conſuetudine cum milite, ignitos vomeres quaſi flores illæſa tractauit. Quare ambo ſanctorum catalogo adſcribi meruere; Henricus etiam obſiſtentem huic honori ſuo Cardinalem S.R.E. ſub Eugenio Papâ, grauiter vltus eſt, quaſi iniuriam caſtimoniæ, atque pietati.

Cunegundis eius vxor virgo.

Conradus ſuccedit Henrico.

Succeſſit Henrico in regnum Germaniæ Conradus, vel electus ab illo, vel à Principibus, & Epiſcopis Regni. Hic filius fuit Henrici, filii Othonis Ducis Vormatiæ, ex quo genitus Gregorius V. Pontifex; & primùm contemptus à ſuis, quòd quietam vitam honorificè perferret; verùm optimè inſtitutus à Burchardo Vormatiæ Epiſcopo, qui hunc inſtar filii habuit, dignus eſt habitus & regno, & Imperio. Quominus autem ſtatim Rex inungeretur impedierunt eius nuptiæ illegitimæ cum Giſelâ Erneſti Sueuorum ducis relictâ vxore, affine ſuâ, quam cùm dimittere pollicitus eſſet, ſtatim Rex creatus eſt, omnibus ei non tantùm regnum, ſed etiam Imperium apprecantibus.

Mor-

MVNDI 5078. CHRISTI 1025.

Mortuus est hoc anno, ætatis suæ anno septuagesimo, Imperii quinquagesimo, subito correptus morbo Basilius Imperator; cui successit solus Constantinus, auarus deinceps, & in tributis exigendis sordidus ac tenax; quamobrem omnibus desiderium iniecit Basilii. Pauló antea obierat Eustathius, eiusque loco Patriarcha Constantinopolitanus electus erat Alexius Archimandrita, Imperii administer sapiens, qui ad regendam Ecclesiam multùm doctrinæ; plus prudentiæ detulit.

Moritur filius Imp. cui succedit solus Constantinus.

Alexius successor Eustathii.

S. Cunegundis in Confugiensi monasterio quod erexerat, & Encæniis eius Basilicæ, posito crine, & ornamentis Imperii, Religiosum suscepit habitum, vt in eo monialibus inseruiret, illustrior Augustæ nomine deposito, quàm assumpto.

S. Cunegundis fit religiosa.

Caput S. Ioannis Baptistæ, vt vulgò creditur, verè S. Ioannis Martyris Alexandrini, iamdiu delatum Angeriacum, hoc anno inuentum est ibidem (alii tamen verisimilius putant id anno Christi 1010. contigisse) quando Abbas Theodelinus ei dentem furatus cæcus est factus, quo reddito sanatus est; adfuere Robertus Rex cum vxore Constantiâ, & Guilielmus IV. Aquitaniæ Dux, qui tum euocauit S. Odilonem ad reformandum Angeriacense Monasterium, vt locus ille sanctitate illustris, virorum quoque sanctorum contubernio commendaretur.

Caput S. Io. Baptistæ seu S. Ioan. Martyr. Alex. inuentum Angeriaci.

Boleslaüs Poloniæ Rex, cognomento Chobri hoc anno interiit, ætatis 58. regni 26. vir pius, & amans Ecclesiæ, prophetico etiam spiritu clarus, Regni cladem vaticinatus, & reparationem; quarum illa populi peccatis, hæc piissimi Regis precibus adscribenda fuit. Successit ei filius Mieczslaüs boni parentis malus, de more, filius.

Boleslao Polono succedit Mieczslaus.

MVNDI CHRISTI
5079. 1026.

Conradus venit in Italiam. Conradus nutritium suum S. Burchardum inuisit laborantem paralysi, qui à Deo obtinuit, vt sanus alumnum susciperet suum, eumque cùm deduxisset Vormatiam, paulò pòst moriturus rediit: vir eruditus, ac pius, scriptisque suis posteritati commendatus. Eo relicto Conradus in Italiam sibi ferro viam patefecit, obsistentibus ei more solito Longobardis, cui cum magno apparatu occurrit ex condicto Pontifex Ioannes XX. vt eum deduceret Romam, ac Romanum Imperatorem coronaret, cùm id Imperio, atque Romanæ Ecclesiæ plurimùm expediret.

MVNDI CHRISTI
5080. 1027.

Conradus coronatur Imp. Coronatus est hoc anno Romæ, medius inter Canutum Anglorum & Danorum Regem, & Rodolphum ducem Burgundionum, Conradus Imperator à Ioanne XX. à quo videtur accepisse dispensationem illegitimi Matrimonii cum Giselâ; rediit ille statim Herbipolin; Canutus dum Papiâ transit, emit brachium S. Augustini 100. talentis argenti, & vno auri, quod Conuentriæ collocauit; vnde data occasio impostoribus reliquias confingendi atque vendendi; quorum vnus hoc anno mango celeberrimus extitit, ægrè propter calliditatem & fraudes detectus, cui similes & gemini nunquam in Ecclesiâ defuere, dormitantibus præsulibus, quorum in hoc negotio incuria nunquam satis reprehendetur. *Reliquiæ SS.*

S. Romualdus moritur. Obiit hoc anno S. Romualdus Camaldulensis Ordinis fundator, cùm annis 120. viginti vixisset, centum annis seruiisset Deo, (de vitæ tamen annis dubitat Baronius) ac post annos 5. Sanctorum albo adscriptus, fa-

ctâ po-

ctâ poteſtate à ſummo Pontifice (vt conſuetudo ferebat huius temporis) conſtruendi altaris ſupra mortui corpus; vir inclytus, & miraculis clarus, Principibus multùm, ſed Deo longè charior.

Alphonſus V. Rex Legionenſis Non. Maii ad Viſæum in Luſitaniâ cum Saracenis dimicans, ſagittâ ictus interiit, magno Chriſtianorum dolore; cui Veremundus filius ſucceſſit, longè diſſimilis patri. *Veremundus ſuccedit Alphonſo X.*

Garſias Vaſconum Rex hoc anno Romam venit, vt obiret pœnitentiam; falſi enim criminis matrem accuſarat apud patrem, eamque adulterii fecerat ream, re calumniator, voluntate matricida. *Garſiæ pœnitentia.*

MVNDI 5081. CHRISTI 1028.

Hoc anno 5. Id. Decembr. mortuus eſt Conſtantinus cui ſubſtitutus eſt Romanus ei ſanguine junctus, repudiatâ coniuge, vt Zoëm duceret filiam Conſtantini, ſicque dotale reciperet Imperium; cuius, de more, optima fuerunt exordia; de quibus tamen exitus iudicauit. *Conſtantino ſuccedit Romanus Imperator.*

In Franciâ Robertus Rex, mortuo filio Hugone optimæ indolis, quem iam coronandum curarat, ei Henricum ſubſtituere voluit; ſed repugnabat Conſtantia mater, in tertium Robertum magis propenſa; nihilominus eâ inuitâ, & frementе, Henricus deſignatus eſt hæres regni, pluſque in optimum Principem, licèt vxorium, ratio, quàm Conſtantiæ preces valuere. *Henricus Rex coronatur.*

Tum etiam terras reliquit, vt frueretur cœlo, Fulbertus Epiſcopus Carnotenſis, vir planè pius & dignus cuius ægrotantis labra lacte ſuo Beata Virgo rigaret; qui moriens quo potuit nitu à ſe repulit Berengarium hæreticum illum Sacramentariorum parentem, cui dæmonem videbat aſſiſtere, & quem nunquam à ſe vir impius, palinodiam licet ſæpè recinens, abigere potuit. *Fulbertus Carnotenſis moritur, Berengarium repellens.*

Martyriũ S. Olaui Regis. Celebris denique est hic annus Martyrio S. Olaui Noruegiæ Regis, Magorum hostis infensissimi, quorum plurimos perdidit; ac primùm exutus Regno, eorum operâ, à Canuto Anglorum Danorumque Rege, ac restitutus operâ Ruzlorum, & Sueonum; ab iisdem Magis obtruncatus, multis miraculis claruit, regnum immortale pro fragili & caduco consequutus.

MVNDI 5082. CHRISTI 1029.

Ecclesia à Roberto condita. Encænia Ecclesiæ S. Aniani hoc anno Aureliis celebrata sunt, quam Robertus Rex Francorum statuerat, vt alias plerasque; quibus tam ipse, quàm eius pater Hugo, Regnum suum stabiliri putauerunt.

An S. Martialis Apostolus? Lemouicibus coactum est Concilium, vt videretur vtrùm S. Martialis vt Confessor, an vt Apostolus colendus esset: quod tamen dirimi non potuit in hâc Synodo, nec tribus aliis Bituricensi, Pictauiensi, & posteriori Lemouicensi; tandem Romanus Pontifex huic Apostolatum concessit, sicque quieuere lites, Collationibus & Conciliis auctæ potiùs, quàm sedatæ.

MVNDI 5083. CHRISTI 1030.

Stephanum Regem Deus protegit. Conradus suscipit expeditionem aduersus S. Stephanum Hungariæ Regem, qui coactis copiis vt se tueretur, B. Virgini factam sibi iniuriam exponit: Statim missæ à Conrado ad omnes Imperatorios Duces litteræ, ne vltra pergerent; quod cùm accepisset Imperator, prohibitum se diuinitùs videns, quominus Regi sancto bellum inferret, cum eo percussit fœdus, nec eum aggredi ausus est, quem adeò Numini videret acceptum.

Moritur filius S. Stephani. Hoc anno S. Stephani filius Emericus, patri sanctimoniâ prope par, terras mutauit cœlo, in Beatorum numerum etiam adscriptus in terris. Quo sublato in patrem subditi rebellarunt; sed tumul-

tumultus paulò pòst oppressus, vt probari patientia boni Regis, non eius descelari regnum videretur.

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 1030. ad 1040.

MVNDI 5084. CHRISTI 1031.

Bellum ciuile Francicum sopitur.

HEnricus & Robertus filii Roberti Franciæ Regis, positis inter se discordiis, quòd à matre Constantiâ duriùs tractarentur, & id dissimularet pater vxorius, arma corripiunt, & locis munitis includunt copias suas, vnde ex circumpositis regionibus prædas abigunt. Statim parat exercitum pater, vt eos vi ad officium reuocaret; verùm sequester Guillelmus Abbas S. Benigni Diuionensis vir prudens, & industrius, filiorum animos sic demulsit, sic temperauit iracundiam parentis, vt illi se Roberto submitterent, hic filios reciperet in gratiam, quos malitia matris efferarat potiùs, quàm odium in patrem concitarat.

Templum B. Virginis in Blachernis.

Romanus Imperator imaginem B. Virginis in Blachernis iam à tempore Copronymi occultatam inuenit, atque in Basilicâ suâ magnificentiùs exornatâ reposuit. Templum quoque Hierosolymitanum antè euersum reficiebatur, permittente Saracenorum Principe, ex fœminâ Christianâ nato; quod Romanus plurimùm promouit, Michaël eius successor absoluit; vt multi in partem boni huius operis venirent.

MVNDI 5085. CHRISTI 1032.

Sancius Rex Palentiam reparat.

Sancius Maior Rex Nauarræ, atque Castellæ,

læ, Pallentinam ciuitatem in ruinis iacentem hoc anno erexit, & ad pristinum splendorem reuocauit, quòd aprum in venatione percussurus inter rudera Ecclesiæ S. Antonii, protinus sibi stupere brachium sensisset, nec eius liberum recepisset vsum nisi eiusdem Sancti Martyris patrocinio: itaque non huius basilicam reparauit modò, sed & ciuitatem, vt esset deinceps tanti miraculi monumentum, & suæ in sanctum patronum & medicum venerationis.

MVNDI 5086. CHRISTI 1033.

Ioanni XX. succedit Benedictus IX. Annis tantùm decennis.

Celebris est hic annus Ecclipsi Solis 3. Kal. Iulii quam describit Glaber, & quæ tum mortales omnes, propter huic adiuncta, perterruit. Quando Romani proceres Ioannem XX. conati sunt interimere; & cùm eum assequi non potuissent, eum expulerunt suâ sede, sed mox à Conrado restitutus est. Neque diu restitutioni suæ superstes fuit: Obiit enim 6. Id. Nouemb. cùm sedisset annis 9. & mensibus 8. cum diebus aliquot. Ei porrò mox suffectus est, factione Alberici Comitis Tusculani qui tum omnia Romæ poterat, & duos fratres suos in Petri sede collocarat, eius filius Theophylactus puer decennis, qui dictus est Benedictus nonus, & Pontificatum omnem suum in luxuriis contriuit, vt loquitur Petrus Damiani; vnde colligit Baronius decenni maiorem fuisse: & quòd Hermanus Contractus σύγχρονος de eo scribens, dicat tantùm ob inquinatissimos mores indignum fuisse eâ sede, de ætate taceat: ac denique quòd ab omnibus agnitus legitimus fuerit & à viris sanctissimis; quod profectò non contigisset, si puer creatus esset, & Pontificatum decennis pusio administrasset; quæ qui attentè considerarit opinor, non explodet tanti Cardinalis coniecturam.

Hoc

Hoc eodem anno, quo celebris illa contigit Ecclipsis, obiit 13. Kal. August. Melduni Robertus Francorum Rex sexagenarius: vir eruditissimus atque piissimus, & quem viuum patrasse miracula vitæ eius scriptor Helgaldus scribit. Duos reliquit liberos; Henricum iam coronatum Regem patre superstite, & Robertum, cui frater primogenitus Burgundiam assignauit, ne turbaret regnum; Constantia autem vxor eorum mater, mulier nequam, turbulenta, ambitiosa, magno Franciæ bono non diu superstes fuit, quæ omnibus imperare, ipsa sibi non potuit. *Moritur Robertus ei succedit Henricus.*

MVNDI 5087. CHRISTI 1034.

Zoë Augusta, vt adultero suo Michaële argentario formosissimo potiretur, marito suo Romano venenum propinauit; quod cùm non satis citò miserum conficeret, eumdem strangulandum curauit feriâ 5. maioris Hebdomadæ, cùm annis quinque & sex mensibus imperasset. Eâdem nocte Alexius Patriarcha minis & præmiis concitatus Michaëlem Imperatorem inaugurauit, à patriâ dictum Paphlagonem; cuius frater Ioannes vir bellicosus, & rerum gerendarum guarus palatium ingressus, Zoëm Imperium administrare parantem sic repressit, vt absque eius licentiâ Balneum subire non auderet. Neque verò impudica mulier formoso suo coniuge diu vsa est; repentè enim correptus à Dæmone turpissimo, ipse deformissimus Energumenus extitit; quare relictâ Vrbe, & Imperii administratione, secessit Thessa onicam in Ecclesiam sancti Demetrij Martyris, vbi aliquid leuamenti, nunquam plenam valetudinem obtinuit: semper turpis, semper deformis, vt vxori suæ impudicæ terrorem incuteret, & præteriti sceleris refricaret recordationem. *Ro. veneno ab vxore Zoe.* *Ei successit Michael Paphlago.* *Hic correptus est à Dæmone.*

que regni curauit Ecclesias; Magnus meritò nuncupatus, ob res fortiter gestas; Maximus, ob pietatem atque religionem, meliori jure nominandus.

MVNDI 5070. CHRISTI 1017.

Manichæi exagitati. Aureliis mulier Manichæa multos è Clero populoque seduxit; cui malo statim Robertus Francorum Rex prouidit, multis exustis, aliis fugâ dilapsis; quorum aliqui Toletum in Hispaniam peruenerunt, vbi eosdem repererunt ignes, quos in Franciâ vitauerant.

Prodigia & cædes in Aquitania. Hoc tempore in Aquitaniâ tribus diebus sanguine pluit, circa Solstitium æstiuum: hic cruor cadens in carnem hominis, aut lapidem, elui non poterat, in lignum decidens facilè eluebatur. Quâ de re consultus Fulbertus Carnotensis, non omnibus fecit satis. Secuta sunt deinde grauia bella inter Guillelmum Aquitaniæ Ducem, & Gaufredum Comitem Andegauensem, qui sese mutuis cladibus attriuere, & plurimùm sanguinis effuderunt, sine dubio imbre illo cruento prænunciatum.

MVNDI 5071. CHRISTI 1018.

Boreales Ecclesiæ vexatæ. Abotriti & Vvari populi à fide Apostatæ magnas in Ecclesias Boreales intulere clades, maximè verò in vrbem Kiouiam, in quâ Christiana religio egregiè florebat. In eâ plures Ecclesiæ quadringentis numerabantur; si quis post Septuagesimam carnem edisse conuictus esset, ei vellebantur dentes; pœna atrocissima in adulteros constituta erat, aliosque grauiter delinquentes, quæ narrat Ditmarus Episcopus Moersburgensis qui hoc anno scribendi viuendique finem fecit; bonus planè scriptor & præsul optimus, qui Ecclesiam accuratissimè rexit, & historiam magnâ fide conscripsit, adeò vt dubium reliquerit, vtrum meliùs scripserit, an vixerit.

Rudo-

Rudophus Normannus fortissimus, veritus Richardi Ducis sui furorem, Romam venit, cum suis; vbi excitatus à Benedicto vt in Græcos bellum gereret, eos in Apuliâ tribus magnis prœliis deuicit; donec iis impar, ob missas ex Oriente maximas copias, ad Henricum cum paucis perrexit, vt obtineret auxilium; vir magnus, & magni ipse in certaminibus instar exercitus. *Rudolphi Normãni fortitudo.*

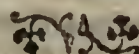
MVNDI 5072. CHRISTI 1019.

Benedictus VIII. profectus in Germaniam hoc anno Ecclesiam Bambergensem dedicauit; quam vrbem, vt & Ecclesiam, Henricus & Cunegundis vxor summo Pontifici penitus addixere, sic vt quotannis Bamberga ciuitas S. Petro equum album phaleratum cum centum marcis argenti persolueret, hoc est, circiter trecentas Turonicas libras. Sed Henricus Iunior hunc censum redemit substituto Beneuento, non tantùm justè, sed & liberaliter atque magnificè. *Bãberga addicta S. Sedi.*

Sergio Constantinopolitano mortuo successit Eustathius primus inter Presbyteros Regiæ, hoc tantùm nomine laudatus. *Sergio succedit Eustathius*

MVNDI 5073. CHRISTI 1020.

Boleslaüs Polonorum Rex Ecclesias sui Regni multis & pretiosis ornamentis illustrauit; eisque perpetuas decimas accuratè persoluendas addixit; quæque antea justitiæ tantùm fuerant opera, liberalitatis esse cœperunt. *Boleslai Poloni pietas.*

CA-

CAPVT III.

DECAS TERTIA.

Ab anno Christi 1020. ad 1030.

MVNDI 5074. CHRISTI 1021.

Henricus reconcilia tus S. Heriberto.

SAnctus Heribertus Coloniensis Episcopus adeo quondam charus Henrico vt ab eo nunquam diuelleretur, ab eo inuidorum operâ sic abalienatus est, vt de eo deturbando ab Archiepiscopatu suo cogitarit; & verò eâ de causâ Coloniam Imperator perrexit; sed diuinitus admonitus est, caueret etiam atque etiam sancto præsuli molestus esse; quare non modò ei reconciliatus est, sed & omni submissione eius gratiam demereri conatus est.

Guido Aretinus musicus floret.

Circa hoc quoque tempus floruit Guido Aretinus monachus, qui nouam addiscendi Musices rationem excogitauit, etiam pueris rudibus facilem, cùm antea ab ingeniosis viris, vix multis annis edisceretur; quam ob causam Romam vocatus est à Benedicto, atque ab eo, eiusque successore Ioanne, multis beneficiis meritò cumulatus; quibus satis magnis ornari non possunt qui de omnibus bene meruerunt.

MVNDI 5075. CHRISTI 1022.

Henricus venit in Italiam, & Saracenos reprimit.

Henricus sollicitatus ab Italis, Normannis, Benedicto, venit cum exercitu in Italiam, eisque Troiam suam in Apuliâ nuper ædificatam eripuit, fugatis etiam, aut in deditionem acceptis eorum fautoribus; adeo vt deinceps neque per se, neque per suos quidquam in

Italiâ

Italiâ possent, quam turbare tantùm poterant, non tueri. Post hæc Cassinum venit, & ibidem ægrotauit; sanatusque à S. Benedicto, quem in somno vidit, & ab eo didicit, hic eius seruari corpus: multa in hoc monasterium dona congessit, in eo monachi sumpturus habitum, si superuixisset: verùm huic satis ad meritum voluntas fuit. *Cassinum inuisit.*

MVNDI 5076. CHRISTI 1023.

Hoc anno Henricus Imperator, & Robertus Francorum Rex de suis atque Ecclesiæ negotiis super Carum fluuium apud Euasium conuenerunt, postea ambo Benedictum Papiam conuenturi, vti pacta inter eos firmaret. Hi autem pietate gemini ac similes, non armis vt alii Principes, sed demissione vti Christiani depugnarunt, primusque ad Robertum Imperator cum paucis venit, seseque deosculati & complectentes post auditum sacrum, ambo familiarissimè pransi sunt; atque Henrico ingentia oblata munera, ex quibus nihil accepit, nisi quod satis esset ne donum recusasse videretur. Sequenti die ad Imperatorem Robertus venit splendidissimè acceptus, atque ex multis muneribus illa tantùm accepit quæ amici ab amicis recipiunt; amboque amore vt pietate coniuncti illicò in ditionem suam recessere, parati sibi inuicem atque Ecclesiæ nunquam deesse. *Conueniunt Henricus Imp. & Robertus Rex.*

MVNDI 5077. CHRISTI 1024.

Tertio Kal. Martij obiit Benedictus VIII Sedis suæ anno 12. à pœnis purgantibus per S. Odilonem liberatus, vti piè creditur, quem Papa viuens coluerat. De eodem visiones aliquæ proferuntur; quas excutere, non est huius otij. Successit fratri Ioannes XX. filius quoque Comitis Tusculani, repente ex laico factus Pontifex, authoritate sui patris, & profusâ, *Benedicto VIII succedit frater Ioannes XX.*

MVNDI 5078. CHRISTI 1025.

Mortuus est hoc anno, ætatis suæ anno septuagesimo, Imperii quinquagesimo, subito correptus morbo Basilius Imperator; cui successit solus Constantinus, auarus deinceps, & in tributis exigendis sordidus ac tenax; quamobrem omnibus desiderium iniecit Basilii. Pauló antea obierat Eustathius, eiusque loco Patriarcha Constantinopolitanus electus erat Alexius Archimandrita, Imperii administer sapiens, qui ad regendam Ecclesiam multùm doctrinæ, plus prudentiæ detulit. *Moritur filius Imp. cui successit solus Constantinus.* *Alexius successor Eustathii.*

S. Cunegundis in Confugiensi monasterio quod erexerat, & Encæniis eius Basilicæ, posito crine, & ornamentis Imperii, Religiosum suscepit habitum, vt in eo monialibus inseruiret, illustrior Augustæ nomine deposito, quàm assumpto. *S. Cunegundis fit religiosa.*

Caput S. Ioannis Baptistæ, vt vulgò creditur, verè S. Ioannis Martyris Alexandrini, iamdiu delatum Angeriacum, hoc anno inuentum est ibidem (alii tamen verisimilius putant id anno Christi 1010. contigisse) quando Abbas Theodelinus ei dentem furatus cæcus est factus, quo reddito sanatus est; adfuere Robertus Rex cum vxore Constantiâ, & Guilielmus IV. Aquitaniæ Dux, qui tum euocauit S. Odilonem ad reformandum Angeriacense Monasterium, vt locus ille sanctitate illustris, virorum quoque sanctorum contubernio commendaretur. *Caput S. Io. Baptistæ seu S. Ioan. Martyr. Alex. inuentum Angeriaci.*

Boleslaüs Poloniæ Rex, cognomento Chobri hoc anno interiit, ætatis 58. regni 26. vir pius, & amans Ecclesiæ, prophetico etiam spiritu clarus, Regni cladem vaticinatus, & reparationem; quarum illa populi peccatis, hæc piissimi Regis precibus adscribenda fuit. Succeſſit ei filius Miecczslaüs boni parentis malus, de more, filius. *Boleslao Polono succedit Miecezlaus.*

T 2 Con-

MVNDI 5079. CHRISTI 1026.

Conradus venit in Italiam. Conradus nutritium suum S. Burchardum inuisit laborantem paralysi, qui à Deo obtinuit, vt sanus alumnum susciperet suum, eumque cùm deduxisset Vormatiam, paulò pòst moriturus rediit: vir eruditus, ac pius, scriptisque suis posteritati commendatus. Eo relicto Conradus in Italiam sibi ferro viam patefecit, obsistentibus ei more solito Longobardis, cui cum magno apparatu occurrit ex condicto Pontifex Ioannes XX. vt eum deduceret Romam, ac Romanum Imperatorem coronaret, cùm id Imperio, atque Romanæ Ecclesiæ plurimùm expediret.

MVNDI 5080. CHRISTI 1027.

Conradus coronatur Imp. Coronatus est hoc anno Romæ, medius inter Canutum Anglorum & Danorum Regem, & Rodolphum ducem Burgundionum, Conradus Imperator à Ioanne XX. à quo videtur accepisse dispensationem illegitimi Matrimonii cum Giselâ; rediit ille statim Herbipolin; Canutus dum Papiâ transit, emit brachium S. Augustini 100. talentis argenti, & vno auri, quod Conuentriæ collocauit; vnde data occasio impostoribus reliquias confingendi atque vendendi; quorum vnus hoc anno mango celeberrimus extitit, ægrè propter calliditatem & *Reliquiæ SS.* fraudes detectus, cui similes & gemini nunquam in Ecclesiâ defuere, dormitantibus præsulibus, quorum in hoc negotio incuria nunquam satis reprehendetur.

S. Romualdus moritur. Obiit hoc anno S. Romualdus Camaldulensis Ordinis fundator, cùm annis 120. viginti vixisset, centum annis seruiisset Deo, (de vitæ tamen annis dubitat Baronius) ac post annos 5. Sanctorum albo adscriptus, fa-

ctâ po-

ctâ potestate à summo Pontifice (vt consuetudo ferebat huius temporis) construendi altaris supra mortui corpus; vir inclytus, & miraculis clarus, Principibus multùm, sed Deo longè charior.

Veremundus succedit Alphonso X.

Alphonsus V. Rex Legionensis Non. Maii ad Visæum in Lusitaniâ cum Saracenis dimicans, sagittâ ictus interiit, magno Christianorum dolore; cui Veremundus filius successit, longè dissimilis patri.

Garsiæ pœnitentia.

Garsias Vasconum Rex hoc anno Romam venit, vt obiret pœnitentiam; falsi enim criminis matrem accusarat apud patrem, eamque adulterii fecerat ream, re calumniator, voluntate matricida.

MVNDI 5081. CHRISTI 1028.

Constantino succedit Romanus Imperator.

Hoc anno 5. Id. Decembr. mortuus est Constantinus cui substitutus est Romanus ei sanguine iunctus, repudiatâ coniuge, vt Zoëm duceret filiam Constantini, sicque dotale reciperet Imperium; cuius, de more, optima fuerunt exordia; de quibus tamen exitus iudicauit.

Henricus Rex coronatur.

In Franciâ Robertus Rex, mortuo filio Hugone optimæ indolis, quem iam coronardum curarat, ei Henricum substituere voluit; sed repugnabat Constantia mater, in tertium Robertum magis propensa; nihilominus eâ inuitâ, & frem ente, Henricus designatus est hæres regni, plusque in optimum Principem, licèt vxorium, ratio, quàm Constantiæ preces valuere.

Fulbertus Carnotensis moritur, Berengarium repellens.

Tum etiam terras reliquit, vt frueretur cœlo, Fulbertus Episcopus Carnotensis, vir planè pius & dignus cuius ægrotantis labra lacte suo Beata Virgo rigaret; qui moriens quo potuit nisu à se repulit Berengarium hæreticum illum Sacramentariorum parentem, cui dæmonem videbat assistere, & quem nunquam à se vir impius, palinodiam licet sæpè recinens, abigere potuit.

Martyriũ S. Olaui Regis.

Celebris denique est hic annus Martyrio S. Olaui Noruegiæ Regis, Magorum hostis infensissimi, quorum plurimos perdidit; ac primùm exutus Regno, eorum operâ, à Canuto Anglorum Danorumque Rege, ac restitutus operâ Ruzlorum, & Sueonum; ab iisdem Magis obtruncatus, multis miraculis claruit, regnum immortale pro fragili & caduco consequutus.

MVNDI 5082. CHRISTI 1029.

Ecclesia à Roberto condita.

Encænia Ecclesiæ S. Aniani hoc anno Aureliis celebrata sunt, quam Robertus Rex Francorum statuerat, vt alias plerasque; quibus tam ipse, quàm eius pater Hugo, Regnum suum stabiliri putauerunt.

An S. Martialis Apostolus?

Lemouicibus coactum est Concilium, vt videretur vtrùm S. Martialis vt Confessor, an vt Apostolus colendus esset: quod tamen dirimi non potuit in hâc Synodo, nec tribus aliis Bituricensi, Pictauiensi, & posteriori Lemouicensi; tandem Romanus Pontifex huic Apostolatum concessit, sicque quieuere lites, Collationibus & Conciliis auctæ potiùs, quàm sedatæ.

MVNDI 5083. CHRISTI 1030.

Stephanum Regem Deus protegit.

Conradus suscipit expeditionem aduersus S. Stephanum Hungariæ Regem, qui coactis copiis vt se tueretur, B. Virgini factam sibi iniuriam exponit: Statim missæ à Conrado ad omnes Imperatorios Duces litteræ, ne vltra pergerent; quod cùm accepisset Imperator, prohibitum se diuinitùs videns, quominus Regi sancto bellum inferret, cum eo percussit fœdus, nec eum aggredi ausus est, quem adeò Numini videret acceptum.

Moritur filius S. Stephani.

Hoc anno S. Stephani filius Emericus, patri sanctimoniâ prope par, terras mutauit cœlo, in Beatorum numerum etiam adscriptus in terris. Quo sublato in patrem subditi rebellarunt; sed tumul-

tumultus paulò pòst oppressus, vt probari patientia boni Regis, non eius desolari regnum videretur.

CAPVT IV.

DECAS QVARTA.

Ab anno Christi 1030. ad 1040.

MVNDI 5084. CHRISTI 1031.

Henricus & Robertus filii Roberti Franciæ Regis, positis inter se discordiis, quòd à matre Constantiâ duriùs tractarentur, & id dissimularet pater vxorius, arma corripiunt, & locis munitis includunt copias suas, vnde ex circumpositis regionibus prædas abigunt. Statim parat exercitum pater, vt eos vi ad officium reuocaret; verùm sequester Guillelmus Abbas S. Benigni Diuionensis vir prudens, & industrius, filiorum animos sic demulsit, sic temperauit iracundiam parentis, vt illi se Roberto submitterent, hic filios reciperet in gratiam, quos malitia matris efferarat potiùs, quàm odium in patrem concitarat. *Bellum ciuile Franci cum sopitur.*

Romanus Imperator imaginem B. Virginis in Blachernis iam à tempore Copronymi occultatam inuenit, atque in Basilicâ suâ magnificentiùs exornatâ reposuit. Templum quoque Hierosolymitanum antè euersum reficiebatur, permittente Saracenorum Principe, ex fœminâ Christianâ nato; quod Romanus plurimùm promouit, Michaël eius successor absoluit; vt multi in partem boni huius operis venirent. *Templum B. Virgi. nis in Blacher. nis.*

MVNDI 5085. CHRISTI 1032.

Sancius Maior Rex Nauarræ, atque Castellæ, *Sancius Rex Pal. lentiam reparat.*

læ, Pallentinam ciuitatem in ruinis iacentem hoc anno erexit, & ad pristinum splendorem reuocauit, quòd aprum in venatione percussurus inter rudera Ecclesiæ S. Antonii, protinus sibi stupere brachium sensisset, nec eius liberum recepisset vsum nisi eiusdem Sancti Martyris patrocinio: itaque non huius basilicam reparauit modò, sed & ciuitatem, vt esset deinceps tanti miraculi monumentum, & suæ in sanctum patronum & medicum venerationis.

MVNDI 5086. CHRISTI 1033.

Ioanni XX. succedit Benedictus IX. An. is tantùm decennis.

Celebris est hic annus Ecclipsi Solis 3. Kal. Iulii quam describit Glaber, & quæ tum mortales omnes, propter huic adiuncta, perterruit. Quando Romani proceres Ioannem XX. conati sunt interimere; & cùm eum assequi non potuissent, eum expulerunt suâ sede, sed mox à Conrado restitutus est. Neque diu restitutioni suæ superstes fuit: Obiit enim 6. Id. Nouemb. cùm sedisset annis 9. & mensibus 8. cum diebus aliquot. Ei porrò mox suffectus est, factione Alberici Comitis Tusculani qui tum omnia Romæ poterat, & duos fratres suos in Petri sede collocarat, eius filius Theophylactus puer decennis, qui dictus est Benedictus nonus, & Pontificatum omnem suum in luxuriis contriuit, vt loquitur Petrus Damiani; vnde colligit Baronius decenni maiorem fuisse: & quòd Hermanus Contractus σύγχρονος de eo scribens, dicat tantùm ob inquinatissimos mores indignum fuisse eâ sede, de ætate taceat: ac denique quòd ab omnibus agnitus legitimus fuerit & à viris sanctissimis; quod profectò non contigisset, si puer creatus esset, & Pontificatum decennis pusio administrasset; quæ qui attentè considerarit opinor, non explodet tanti Cardinalis coniecturam.

Hoc

Hoc eodem anno, quo celebris illa contigit Ecclipsis, obiit 13. Kal. August. Meloduni Robertus Francorum Rex sexagenarius: vir eruditissimus atque piissimus, & quem viuum patrasse miracula vitæ eius scriptor Helgaldus scribit. Duos reliquit liberos; Henricum iam coronatum Regem patre superstite, & Robertum, cui frater primogenitus Burgundiam assignauit, ne turbaret regnum; Constantia autem vxor eorum mater, mulier nequam, turbulenta, ambitiosa, magno Franciæ bono non diu superstes fuit, quæ omnibus imperare, ipsa sibi non potuit.

Moritur Robertus ei succedit Henricus.

MVNDI	CHRISTI
5087.	1034.

Zoë Augusta, vt adultero suo Michaële argentario formosissimo potiretur, marito suo Romano venenum propinauit; quod cùm non satis citò miserum conficeret, eumdem strangulandum curauit feriâ 5. maioris Hebdomadæ, cùm annis quinque & sex mensibus imperasset. Eâdem nocte Alexius Patriarcha minis & præmiis concitatus Michaëlem Imperatorem inaugurauit, à patriâ dictum Paphlagonem; cuius frater Ioannes vir bellicosus, & rerum gerendarum guarus palatium ingressus, Zoëm Imperium administrare parantem sic repressit, vt absque eius licentiâ Balneum subire non auderet. Neque verò impudica mulier formoso suo coniuge diu vsa est; repentè enim correptus à Dæmone turpissimo, ipse deformissimus Energumenus extitit; quare relictâ Vrbe, & Imperii administratione, secessit Thessalonicam in Ecclesiam sancti Demetrij Martyris, vbi aliquid leuamenti, nunquam plenam valetudinem obtinuit: semper turpis, semper deformis, vt vxori suæ impudicæ terrorem incuteret, & præteriti sceleris refricaret recordationem.

Ro. tollitur veneno ab vxore Zoe.

Ei sufficitur Michael Paphlago.

Hic corruptus est a Dæmone.

Grando insuetata. Tum quoque Constantinopoli, & in Thraciâ, tam insituata grando decidit, vt effringerentur arborum omnium & vitium rami, fruges distringerentur, culmina domorum frangerentur; vnde secuta est ingens ciborum penuria, multorum mensium vno die clades accepta.

Roberto Duci Normanniæ succedit Guil. no. thus. Hoc tempore Robertus Normanniæ Dux rediens ex peregrinatione Hierosolymitanâ, mortuus est Nicææ in Bithyniâ, instituto hærede Guilielmo, cognomento Notho; sed huic obstitere proceres gentis, ad se ditionem hanc pertrahere conati, vt eam lacererent potiùs quam susciperent.

Polonia turbata morte Mieczslao Regis Hoc item anno mortuo Mieczslao plurimùm est turbata Polonia, cùm Bohæmi, Moraui, Rutheni, aliique populi subditi Polonis, non tantùm in eos rebellarunt, sed eos diripuerunt; insuper exorto dissidio inter regni proceres, qui Reginam Rikscham, eiusque filium Casimirum expullere. Tum direpta ditissima Gnesnensis S. Mariæ Ecclesia, cuius omnia ornamenta Bohæmi Pragam extulerunt, cum infinitis captiuis. *Casimirus Rex fit Monachus Cluniacensis.* Casimirus autem pulsus regno aliud quæsiuit, quod sibi eripi non posset, Cluniacum ingressus sub B. Odilone, mutatoque nomine dictus Carolus, v. terrenorum omnium, vsque ad suum nomen, obliuisceretur.

MVNDI 5088. CHRISTI 1035.

Derectus, & confutatus Berengarius. Cadunt in hunc annum acta contra Berengarium, Archidiaconum Andegauensem Sacramentarium, qui in errorem suum Brunonem suum Episcopum pertraxerat: Henricus Rex Franciæ Episcopos conuocauit, vt nascenti malo remedium adhiberetur; sed quia agebatur de Episcopo, cum rectè monuit Durandus Episcopus Leodiensis, vt à Rom. sede licentiam obtineret; simulque contra Sacramentarios accuratè scripsit; quod & præstitit Adelman-

mannus Brixiensis Episcopus, sub Fulberto Carnotensi Berengarij condiscipulus. Verùm quid tum factum sit, ignoratur, tacentibus scriptoribus; hoc certum, detectam hæresin, & acerrimè confutatam.

Henricus Franciæ Rex opem laturus Guilelmo Notho ingreditur cum tribus armatorum millibus Normanniam; cui occurrere triginta rebellium millia; quos tamen internecione deleuit, ac reliquis Principem legitimum restituit; tantùm Regis oculus valet, ad seditiosos & rebelles comprimendos. *Henricus vincit Rebelles Normannos.*

Obiit hoc anno Sancius Maior Nauarræ, & Castellæ Rex, dictus Rex Pyrenæorum montium & Tolosæ; vir piissimus, & in Fidem optimè affectus. Is reliquit hæredem Ferdinandum cognomento Magnum, qui nomine parenti cessit, eum virtute ac rebus gestis longè superauit. *Ferd. Magnus succedit Sancio Maiori.*

MVNDI 5089. CHRISTI 1036.

Ioannes frater Michaëlis Imperatoris ambiens sedem Constantinopolitanam, Alexium Patriarcham conatur deponere, celebratâ Synodo à Demetrio Cyziceno, aliisque Episcopis huic sedi subiectis. Obiiciebatur ei quòd iussu Imperatoris, non suffragio Metropolitarum, electus esset; sed cùm contendisset exautorandos quoque omnes Metropolitas iudices suos, quos consecrarat, & expungendos tres Imperatores quos inunxerat, ambitio Ioannis conquieuit, & thronum inter tot tumultus conscendere ipse, quantumuis intrepidus, recusauit. *Ioan. frustra vult fieri Patriarcha.*

MVNDI 5090 CHRISTI 1037.

Conradus Imperator Mediolanum obsidet, & rebellium terras deuastat; tres etiam Episcopos mittit in exilium, consentiente Benedicto, qui ei ad Cremonam occurrit. Cùm autem die sacro Pentecostes ad Mediolanum in paruâ Ecclesiâ coronam acciperet, tam grauiter *Conradus coronatur ad Mediolanum.*

cœlum intonuit, vt quidam paterentur deliquium, quidam exanimarentur; Bruno Episcopus ad aram aciens, vidisse se inter mysteria S. Ambrosium comminantem Imperatori asseruit. Neque mentitum esse Brunonem, aut vanas fuisse minas, exitus docuit.

Ferd. fit potentior. Veramundo Legionensi cæso à Ferdinando Magno Castellæ rege, cognato suo, duo hæc regna iuncta sunt; quare jam potentior Ferdinandus Conimbricam aliasque ciuitates Saracenis ademit, auxilio S. Iacobi, cui addictissimus fuit, & cuius auxilium nunquam frustra postulauit, sæpe ad eius tumulum peregrinatus.

MVNDI 5081. CHRISTI 1038.

Gregorius Maniacus vincit Saracenos. Gregorius cognomento Maniacus, vir fortissimus, missus est à Michaële Imperatore ad expellendos ex Siciliâ Saracenos; quod & præstitit, auxilio Guaimarii Principis Salernitani, & Normannorum, qui ei militabant; atque rediens Constantinopolin corpus S. Luciæ transtulit, omni victoriâ, atque triumpho preciosius.

Pandulphi Sacrilegi exitus. Conradus sollicitatus à Monachis Cassinensibus, quos Pandulphus Capuæ Princeps dirè vexabat, jam ab annis 12. eundem suo Principatu deiecit; quem tamen postea grandi pecuniâ à filio Conradi recuperauit, ac tandem ob rapinas ad inferos detrusus, in eius morte Vesuuio magis accenso, si qua bonis Monachis, atque nonnullis reuelationibus fides. Dum autem redit ab eâ expeditione Conradus, multos è suis peste grassante perdidit, atque inter cæteros Chunehildem vxorem filij sui Henrici, atque Hermannum Ducem Alemanniæ; quæ contigisse ob expulsos Episcopos anno superiori, quidam vaticiuantur.

Moritur S. Stephanus ei fuit die Petr. Obiit hoc anno S. Sthephanus Hungariæ Rex, vti concupierat, die B. Virginis Assumptæ,

Re-

Regno suo atque subditis eidem enixè commendatis: post eius tamen obitum, Regnum hoc magnis ciuilibus bellis distractum est, immo & externis, sub Petro eius successore; tumque intellectum, prosperam eius fortunam, ex tanti Regis pietate, atque virtute pependisse.

MVNDI 5092. CHRISTI 1039.

Hoc anno Non. Iunij, 3. feriâ Pentecostes Traiecti Frisiæ, *Vtrech*, repentinâ morte sublatus est Conradus; cuius in regnum successit filius Henricus, ab eo Rex jam constitutus: Imperium autem aliquot annis rectore vacuum fuit, dum Henricus Germaniæ suæ, quàm Italiæ sollicitior fuit, ne dum longinqua quæreret, perderet viciniora. *Conrado succedit Henricus.*

Eodem anno delatæ sunt à Polonis aduersus Boæmos querelæ, de templis spoliatis, & ablatis reliquiis, bello sæuiente. Volebat Benedictus IX. eas reddi; sed eius Cardinales, auro Bohæmico corrupti, eum impediêre quominus raptores illos sacrilegos Ecclesiæ fulminibus afflaret; vnde vides eiusdem farinæ homines fuisse, tam Pontificem, quàm ab eo electos Cardinales. *Poloni sacra repetunt ablata per Bohæmos.*

MVNDI 5093. CHRISTI 1040.

Reuocatus est ex Siciliâ Gregorius Maniacus, & Maiestatis accusatus, suffecto ei Catacalo, cognomine Combusto; tumque redeuntes cum ingenti classe Africani Saraceni vniuersam insulam occuparunt præter Messanam, quam graui obsidione cinxerunt; in eâ dum se gerunt negligentiùs, Catacalus cum suis SS. Eucharistiâ munitis irruit, in vino sepultos ac somno, omnesque cum Principe suo Apocafar aut cecîdit, aut insulam relinquere compulit in quorum castris ingens reperta præda auri, argenti, gemmarum, adeo vt milites inter se lapillos atque margaritas medimno diui- *Catacalus eiicit Sicilia Saracenos.*

diuiderent; omnes diuites, Dux eorum etiam gloriosus rediret.

CAPVT V.

DECAS QVINTA.

Ab anno Christi 1040. ad 1050.

MVNDI 5094. CHRISTI 1041.

Michaeli Paphlagoni succedit Michael Calephates.

MOrtuus est hoc anno Michaël Paphlago Imperator, confessus crimen suum, ac pœnitens, cùm imperasset annos 7. menses octo, aut veriùs frater eius Ioannes, cuius impulsu creditus est Romanum sustulisse. Porrò eodem tempore Zoë coronauit & adoptauit in filium Michaëlem V. cognomento Calephatem filium Stephani, patruelis Imperatoris. Sed cùm ingratus Zoëm expulisset solio, & in monacham attonderi curasset, explosus à populo, & lapidibus impetitus in Basilicam confugit, Zoëmque reuocauit; verùm jam ad Imperium vocata erat Zoës soror Theodora, quam sub Romano Imperatore, Zoë monacham constituerat, ne imperare ipsa vellet. Quare ab eâ obtinuit populus, vt Michaël eiusque frater detraherentur ab arâ, per Vrbem raptarentur ignominiosè, atque oculis priuarentur; quod factum, totâ plaudente ciuitate, ac contra ingratum meritò diras omnes, atque aliquid deterius ingerente.

Qui excæcarentur.

Casimirus Rex Polonus redditur.

Casimirus Monachus Cluniacensis à Benedicto IX. Polonis Rex redditus est, & permissus vxorem ducere, quoniam Principe destituta ruebat in exitium Polonia. Sed jussi sunt nobiles nummum sancto Petro pendere, religiosorum more attonderi, & panno candido in sto-

Le

læ modum pendente exornari, vt pro vno religioso, plurimi substituti viderentur. Casimirus autem ille Regnum Polonicum in integrum restituit, fudit hostes Angelico vallatus præsidio, Cluniacenses suos in Poloniâ collocauit, atque ita se gessit, vt in cœnobio non perdidisse maiestatem Regiam; sed eam auxisse videretur.

Normanni Italorum auxiliatores capti felicitate regionis quam defendendam susceperant, Apuliam duce Arduino Longobardo occuparunt, victo Dudiano duce Græcorum, eamque inter se partiti diligentissimè coluerunt; non tantùm fortes, sed & industrij, & sagaces. *Normanni occupant Apuliam.*

MVNDI 5095. CHRISTI, 1042.

Constantinopoli qui fuerat in exilium missus à Ioanne Michaëlis fratre Constantinus Monomachus, reuocatus est, iunctusque Zoë matrimonio, acclamatus Imperator 3. Idus Iunij: sed cùm pellicem superinduxisset sororem Romani Scleri, nihil propiùs factum, quàm vt exautoraretur. Res tamen vltra verba & minas non processit; ipse fortiter se gessit in Imperio, adeo vt quod felicitate consequutus erat, fortitudine rebusque præclarè gestis mereretur. *Constantinus Monomachus Imperat.*

In Hungariâ Vvo seu Ouo in Petrum S. Stephani successorem Tyrannus insurrexit, & ab vniuerso Clero populoque Rex creatus est. Obstitit vnus sanctus Gerardus nobilis Venetus, Monachus antea, postea Chanodiensis Episcopus, à S. Stephano rediens Hierosolymis huic affectus Ecclesiæ. Hic consenso Vmbone Tyranno triennium duntaxat prænuaciauit; quod tempus eius scelera etiam contraxere, tribus annis in Principatu duntaxat delibatis. *In Hungaria Tyrannus Ouo.*

Obiit

MVNDI CHRISTI
5096. 1043.

Obiit x. Kal. Mart. Alexius Patriarcha Constantinop. cui suffectus Michaël cognomento Cerularius, antea pulsus in exilium à Ioanne Imperatoris fratre, quòd Imperium affectare crederetur, tunc & patriam, & dignitatem recepit.

Alexio succedit Michael Cerularius

In Angliâ S. Eduuardus Ethelredi, & Emmæ filius, diu exul in Normanniâ, operâ Godvvini Comitis potentissimi Rex renunciatus est, cuius & filiam Egitam accepit vxorem; qui eam & duxit virginem, & virginem reliquit. Iam enim Canuti Regis Anglorum & successores obierant, quorum morte Eduardo in patriam, & ad regnum, aditus patefactus est.

S. Eduardus regnat in Anglia

MVNDI CHRISTI
5097. 1044.

Hic annus, initio Ecclesiæ Ro. turbulentus, tandem & pacem & tranquillitatem attulit. Romani enim pertæsi vitiorum Benedicti IX. eum expulerunt operâ sui Consulis Ptolemæi, viri ditissimi, & Tusculanis Comitibus oppositi; atque eius loco Syluestrum III. supposuerunt. Is dicebatur antea Ioannes, & ex Sabinensi sede, pecuniâ, in Petri Cathedram irrepsit. Sed cùm vix 3. mensibus sedisset, à Tusculanis expulsus est, & restitutus Benedictus; qui tamen redditus populo Romano supra modum inuisus, & vt liberiùs suæ libidinis indulgeret se recepit in paternam domum, sibi Ioanne substituto; sicque eodem tempore tres Pontifices tres sedes funestabant, S. Petrum, S. Mariam Maiorem, & Lateranum; omnes impii atque scelerati. Quanquam scribant aliqui, Benedictum à S. Bartholomæo Abbate Cryptæ Ferratæ, discipulo S. Nili, ad sanam mentem reuocatum, sponte cessisse Pôtificatu, quê malè inuaserat, peiùs administrauat. Hæc cùm videret Religiosus qui-dã presbyter

Eccl. Ro. restituta pax per Gratianũ qui dictus Greg. VI.

Gratia-

Gratianus, vir acer & ingeniosus, tres illas Pontificum laruas adiit, pactaque singulis pecuniâ, & reditibus Angliæ Benedicto (à quo plus erat periculi) quandiu viueret relictis, eis persuasit renunciare discerptæ dignitati. Quamobrem Romani eum seruatorem Ecclesiæ nominarunt, & crearunt Pontificem sub Gregorij VI. nomine, laudatum à magnis viris huius temporis, à Bennone eiusque sequacibus duntaxat infamatum; cùm tamen optimè sit de Ecclesiâ meritus, & pecuniâ non Pontificatum, sed pacem Ecclesiæ redemerit.

Fames atrox hoc anno maximè sæuiit in Galliâ, Italiâ, Germaniâ, adeò vt homines inuicem vorarent sese; in casâ mendiculi inuenta sunt 48. hominum capita, quorum se carne saginarat prope Matisconem: Lupi subibant vrbes vt irruerent in homines. Et fami superueniens pestis perniciem vltimam his prouinciis minitabatur; tandem inflexus Deus tot bonorum malorumque suppliciis exorari se passus est, & aëri serenitatem, terræ fertilitatem, & incolas reddidit. *Fames atrox & pestis.*

MVNDI 5098. CHRISTI 1045.

Promissa à Polonis S. Sedi accipientibus Casimirum Regem suum ex Monasterio Cluniacensi, in comitiis agitata sunt, decretumque vt in duabus prouinciis, Cracouiensi & Gnesnensi, à singulis capitibus vnus persolueretur obolus, qui tum erat in vsu, dictus deinceps Denarius S. Petri, sicque Polonia facta est S. Petro vectigalis, à quo multa bona, nullo prætio æstimanda, receperat. *Polonia S. Petro Vectigalis.*

Normanni Apuliâ potiti, antea tutores Cassini, postea facti sunt expilatores, adeò vt Abbatem ipsum captiuum abducere deliberarent: verum à Monachis repulsi sunt, atque ex totâ ditione Cassini reiecti: tum acriter vtrimque certatum, & S. Benedictus non tantùm suis sufficit ani- *Normāni à Monachis repulsi.*

Petrum Regem suum receperant Hungari, sublato jam ante tres annos Vuo Tyranno: nunc eundem Petrum exautorárunt atque excæcarunt, & Andream ducem reuocatum ab exilio sibi Regem præfecerunt, eâ lege vt ipsi ad idololatriam redirent, & sacra Dæmoni, de more, peragerent. Tumque multi hîc martyrium passi, atque inter cæteros S. Gerardus Chanodiensis Episcopus, cuius postea corpus Principes Regni, rexque Ladislaus suis humeris extulerunt. Andreas autem Rex electus, & agnitus, regnum optimè administrauit; adeo vt non ex tumultu, sed Dei judicio videretur electus. *Petro Hũgaro excęcato succedit Andreas.*

Godefridus Lotharingiæ Dux cùm B. Virginis Virdunense incendisset templum, ex desperatione ablati sibi Ducatus, publicam egit pœnitentiam; se enim attonsum publicè verberandum curauit, sumptus ad templi fabricam sufficit, ipse operæ instar cæmentar, intritamque humeris tulit; atque ita se gessit, vt eum peccasse, & sic emendasse crimen suum, vtile videretur Ecclesiæ. *Godefridus Dux Lothar. penitens.*

MVNDI 5101. CHRISTI 1048.

Henricus mittit Romam eligendum Pontificem Poponem Episcopum Brixiensem, vel Aquileiensem; qui electus à Clero populoque Romano dictus est Damasus II. sed sedit duntaxat 23. diebus, sublatus, vt quidam credunt, à Benedicto IX. quam cædem eius impietas credibilem facit. Interea idem sceleratus tenuit sedem, toties scelere partam, ac toties scelere perditam. *Damasus II. Papa moritur.*

Obiit hoc anno Odilo Cluniacensis Abbas (quem Archangelum Fulbertus Carnotensis vocat) omnibus Principibus, & Præsulibus acceptissimus, sed & adhuc Deo charior; cuius inuentum esse dicitur memoria fidelium defunctorum sequenti die festum Sanctorum omnium: verùm pietatis huius videtur potiùs *Moritur Odilo Cluniacensis.*

repa-

reparator, quàm author: cùm qui ante ducentos annos Amalarius Fortunatus Treuirensis floruit, scribat se mortuorum Officium post Officium Sanctorum omnium adjunxisse in libro de diuinis officiis; nisi fortè, id apud Fortunatum irrepserit, secutis temporibus; quod indicasse, huius loci fuit.

Turcæ occupant Persidem. Turcæ qui hactenus ad Boream Cauensis montis insiderant, vnde ad stipendia Principum veniebant, quò & ditati spoliis redibant, à Persarum Rege Saraceno vocati, ac malè habiti, eum superarunt, ac totâ Perside sunt potiti; sensimque Constantinopolin accedentes, Asiâ Minore perdomitâ, Orientale Imperium occuparunt, Occidentali terribiles, ac meritò ob disciplinam militarem reformidandi.

MVNDI 5102. CHRISTI 1049.

Leo IX. sufficitur Damaso II. Mortuo Damaso, & furente Romæ Benedicto, Cardinales misêre ad Henricum Legatos, qui peterent ad se virum vtilem Ecclesiæ mitti; submisit ille Brunonem Comitis Dagspurgensis filium Episcopum Tullensem Leucatum, *Toul en Lorraine*; qui assumpto habitu Pontificio transiens Cluniaco, monitus est ab Hildebrando monacho (qui postea Gregorius VII. fuit) vt hunc cultum deponeret, pollicitus hoc pacto illum, & Henrico & Clero Romano gratum fore: quare in habitu peregrini Romæ, susceptus est, & creatus Pontifex sub nomine Leonis IX. Vir prudens, & pius, signis ac miraculis clarus dum viueret, ac dignissimus qui sederet in Throno, quem tot scelerati non Pontifices, sed prope Dæmones, polluissent.

MVNDI 5103. CHRISTI 1050.

Berengarius damnatus. Hoc anno in Berengarium prolata est sententia damnationis, & excommunicationis, absolutus Lanfranchus, qui in eiusdem erroris suspicionem venerat. Damnatus quoque liber Ioan-

Ioannis Scoti, multum laudatus à Berengario; tumque detectum est, mulum à mulo perfrictum esse.

Tum quoque Patriarchatus Gradensis translatus est Venetias; cuius titulo primus insignitus est Dominicus, ornatus pallio, & Episcopis Venetiæ & Istriæ Primas constitutus; vt hæc dignitas in vrbe tam celebri tutior esset, & illustrior. *Patriarcha Venetus.*

CAPVT VI.

DECAS SEXTA.

Ab anno Christi 1050. *ad* 1060.

MVNDI 5104. CHRISTI 1051.

Natus est hoc anno Henricus III. quem Agnes Augusta gerens in vtero, somniauit se Draconem ferre; quod à Deo fuisse somnium, ostendit euentus. Hunc suscepit ex sacro fonte Hugo Cluniacensis Abbas, factus ei in Christo parens; sed ab eo tantùm nomen, non pietatem accepit. *Henricus III. nascitur.*

MVNDI 5105. CHRISTI 1052.

Leo IX. proficiscitur in Germaniam, vt Henricum, & Andream Hungarum reconciliaret: hunc contumacem expertus deseruit, illum parere promptum secutus est Vormatiam; à quo & obtinuit auxilium contra Normannos, non satis subditos Sanctæ Sedi; quia potentiores. *Leo IX. in Germaniam venit.*

Noua hæresis exorta est hoc anno de reordinandis Simoniacis, quam zelus quorundam piorum virorum peperit; verùm hæc statim corruit, concussa à Petro Damiani, qui de eâ Tractatum scripsit; effecitque vt loquenti *Hæresis Simoniacorum.*

Leo-

Leoni Papæ omnes obtemperarent.

Lis de corpore S. Dionysij. Pertinet ad hunc annum sententia Leonis IX. quâ declarasse perhibetur corpus S. Dionysij Areopagitæ in Ecclesiâ S. Emmeranni Ratisponæ asseruari. Quam tamen Franci constanter pernegant, & asserunt re in controuersiam vocatâ, apertâque publicè S. Dionysij argenteâ capsâ totum eius corpus inuentum esse, præter ossa perpauca, ideoque Leonem judicium suum suspendisse. Sed quoniam lis ista magno vtrimque calore, & inter Monachos agitatur, periculosum est iis sese interponere, & vtrique parti hoc prætoris edictum occinendum, *possidete vt possidetis.*

MVNDI	CHRISTI
5106.	1053.

Leo IX. transigit cum Henrico Imp. Leo IX. Pontifex transigit cum Imperatore Henrico II. & ab eo accipit aliqua loca in Italiâ pro iis quæ in Germaniâ erant S. Petri, vt Fuldensis Abbatia, Bamberga, & alia eiusdemmodi. Tum igitur Beneueptum Pontificij juris factum esse asserunt. Sed insuper exercitum accepit aduersus Normannos; verùm is valde imminutus est, dum pergit in Italiam, proditione Gebehardi Episcopi Aistetensis; qui postea factus Pontifex Maximus, de hoc crimine vehementer indoluit, cuius tum amarissimos fructus degustabat.

Normanni vincunt Leonem & Germanos. Normanni exercitu Teutonum viso, postulauere pacem; seque submittere Leoni voluerunt, modò vt quæ iniustè rapuerant, Ro. sedis beneficio obtinerent. Negauit Pontifex; itaque atrox prælium committitur 14. Kal. Iul. & primo congressu Germani vicerunt; sed cùm res ad Triarios rediisset, Italicorum ignauiâ victi Pontificij, Teutones internecione deuicti, Normannis reliquêre victoriam. Pontifex, in vicino castro inclu-

sus,

sus, sese dedere compulsus, deductus est perhonorificè Beneuentum, eique exhibita sunt officia, quæ victor expectare potuisset.

Hoc tempore Michaël Cerularius Patriarcha Constantinopolitanus, coniunctus cum Leone Archiepiscopo Acridiæ, Bulgarorum Metropolitâ, scripsit aculeatam Epistolam aduersus Ecclesiam Occidentalem ad Ioannem Tranensem Episcopum, ad Italos, Francos, & Germanos publicandam: In eâ obiiciebat Latinis Azymas, & sabbathi jejunia, suffocatum, Alleluya omissum in Quadragesimâ. Hanc latinè conuertit Humbertus Cardinalis Episcopus Syluæ Candidæ; eique accuratè respondit, è suo carcere, Leo Epistolâ illâ egregiâ ad Michaëlem Acridanum, cui anno sequenti aliam adiunxit ad Michaëlem Patriarcham; sed erat ille efferatior, quàm vt posset ad officium per litteras reuocari.

Epistola Michaelis Cerularij & Leonis Acridani.

MVNDI 5107. CHRISTI 1054.

Leo Pontifex mittit Legatos in Orientem Humbertum & Fridericum Cardinales, & Petrum Episcopum Amalphitanum, viros fortes & industrios, qui Michaëlem tergiuersantem, & Leonem Acridanum, publicè in æde S. Sophiæ anathemate perculerunt, ob grauissimos errores, qui commemorantur ab Humberto in huius Legationis accuratâ relatione; atque operâ Constantini Imperatoris ab insidiis Michaëlis liberati qui eos populo opprimendos, & discerpendos parabat obiicere, in Italiam incolumes redierunt, omnia inimica apud Græcos referentes, & capitalissimum in Latinos odium.

Legati Pontificis quid egerint in Græcia.

Obiit hoc anno ante Legatorum reditum 13. Kal. Maij Leo IX ad cuius tumulum multa edita sunt miracula; ideoque relatus est in Sanctorum Catalogum, eiusque memo-

Leonis IX. obitus.

ria

Leonis IX. obitus. ria quotannis in Ecclesiâ celebratur 13. Kal. Maias. Sedit annos 5. menses 2. dies 7. vacauitque sedes fermè annum totum, quòd deficientibus Romę qui tantam dignitatem sustinere possent, missus esset ad Henricum in Germaniam, qui hîc vice Cleri Ro. aliquem eligeret, & consecrandum deduceret Romam. Selectus est in Synodo Moguntinâ Gebehardus Aistetensis Episcopus, charissimus Henrico, ideoque nonnisi ægrè ab eo diuulsus. *Benedictus IX. moritur.* Vtrùm autem Benedictus denuò irruperit in Rom. sedem, credes si voles; sicut & de eo tunc demortuo sub monstri ex Asino Vrsoque permixti formâ per dumeta decurrente vsque ad finem judicij, deinde ad inferos detrudendum; quæ tamen tum credita sunt, & narrata à Petro Damiani, magno viro, sed in hisce reuelationibus fortè nimiùm credulo.

Constantino succedit Theodora. Mortuus est hoc anno Constantinus Monomachus in monasterio quod ipse ædificarat: vir ex magnis vitiis virtutibusque conflatus. Ei successit Theodora Porphyrogeneta, filia Constantini X. Imperatoris, soror Zoës Augustæ, quæ aliquos sustulit Imperium affectantes, supra fœminam fortis, atque generosa.

MVNDI 5108. CHRISTI 1055.

Victor II Pontifex adit periculum. Venit hoc anno in Italiam cum Henrico, vel sine eo (de hoc enim dubitatur) Gebehardus electus Pontifex, & consecratus Romæ Victor II. appellatus est; qui mox in Gallias misit Hildebrandum, qui hîc multa egregiè præstitit pro Ecclesiâ, repressitque Berengarium hominem versipellem, & palidoniam recinere solitum vbi sibi damnationem videret imminere. Tum autem Romæ magnum adiit periculum Victor, huic infuso per

ſo per Subdiaconum in Calicem, dum myſteria peragit, veneno; quod duplici miraculo detexit, nempe non valens calicem conſecratum attollere; & Dæmone Subdiaconum inuadente, à quo pateſacta fraus: Itaque ſanguis in altari repoſitus, atque ſeruatus ad perpetuam tanti miraculi memoriam: veneficus à Dæmone liberatus precibus Victoris vixit Diuinæ iuſtitiæ,& Pontificiæ benignitatis atque ſanctitatis, monimentum.

MVNDI CHRISTI
5109. 1056.

Mortua eſt hoc anno cùm imperaſſet annum vnum & menſes 9. ex inteſtinorum dolore, Theodora, cùm priùs ex Eunuchorum ſuaſione creaſſet Imperatorem Michaëlem VI. cognomento Stratonicum, crudæ ſenectutis virum militarem; qui primam Tyrannidem Theodoſii filii Conſtantini Monomachi extinxit; in alterâ Iſacii Comneni ſuccubuit, breuiſſimi temporis Imperator. *Theodora ſuccedit Michael Stratonicus.*

Obiit quoque Henricus Secundus 3. Non. Oct. ætatis anno 39. cùm priùs filium ſuum Henricum ex Romani Pontificis, præſulum, & procerum electione, regem creaſſet. Erat hic puer quinquennis à patre commendatus Eccleſiæ, & à matre ſanctiſſimè inſtitutus; ſed factus grandior monita vtriuſque parentis neglexit, factus Eccleſiæ hoſtis capitalis. *Henrico II. ſuccedit Henricus III.*

Circa hæc tempora inuentum B. Virginis Officium; ſicut & flagellorum vſus, quæ *diſciplinæ* vocantur, quem plurimum promouit Petrus Damiani, exemplo B. Dominici Loricati. Vtrùm autem ante hæc tempora Chriſtiani in ſe verberibus ſæuierint, & quid Paulus ὑπωπιάζων, alteriùs eſt tractationis, & otij. *Officium B. Virg. & diſciplina.*

MVNDI CHRISTI
5110. 1057.

Hoc anno victus ab Iſacio Comneno Mi- *Michael Stratonicus*

chaël Stratonicus, suadente Michaële Patriarchâ, rebellionis in eum autore, deposuit purpuram. Qui cùm interrogasset Legatos ad se missos quid ipsi sponderent pro Imperio relicto, iique cœleste regnum respondissent, statim ille priuato habitu, priuatas ædes suas repetit, sanctè ac religiosè opperiens huius promissionis fidem. Isacius autem coronatus Augustus, Thesauri Ecclesiastici curam à Laicis præfectis in Patriarcham transtulit; sed impiè Monachorum reditus addixit Fisco, relictâ illis, vnde religiosè viuerent, portione; aulicis probantibus factum, gementibus Ecclesiasticis, quorum Deus semper erit nutritius, & quibus erepta bona Deo semper sacrilegè rapiuntur.

cedit Imper. Isacio Comneno.

Mortuus est hoc anno Florentiæ rediens ex Germaniâ Victor II. ibidemque sepultus 5. Kal. Augusti. In cuius locum suffectus 4. Non. Augusti Fridericus Diaconus Cardinalis frater Godefridi Ducis Tusciæ, Ecclesiæ Ro. Cancellarius, Legatus ad Constantinum Monomachum; atque inde rediens factus Monachus Cassinensis, & iam electus Abbas: & quoniam die S. Stephani Pápæ Pontifex creatus erat, dici Stephanus voluit, eius nominis X. Hic Petrum Damiani creauit Episcopum Ostiensem, propemodum motâ vi; quare eum Petrus persecutorem appellauit suum. Hic est Petrus vir austerus, ἀγέλαστος, & purpuratus Eremita, & frustra conatus sui similes reddere Cardinales, quos tamen faciliùs deserere, quàm immutare fuit.

Victori II. succedit Stephanus X.

Petrus Damiani fit Cardinalis.

MVNDI 5111. CHRISTI 1058.

Michaël Cerularius, odiosus factus Imperatori, ob crebras petitiones & ineptas, frequentesque minas, & quòd calceamenta croco tincta induere vellet, Imperatorum more, ab Isacio missus est in exilium, eique substitutus Constantinus Licudex Protouestiarius; vir addictior Imperatori, quàm Latinæ Ecclesiæ.

Michaëli Cerulario succedit Constantinus Licudex.

Obiit

Obiit hoc anno 4. Kal. Aprilis Stephanus Florentiæ; quò se contulerat, vt fratrem suum, Ducem Tusciæ, crearet Imperatorem. Huic morienti adfuit S. Hugo Cluniacensis Abbas, eumque ab insultibus Dæmonis liberauit: clarus tamen miraculis in vitâ & post obitum fuit; quibus Deus testatus est eum non terris modò, sed & cœlo fuisse gratiosum. *Stephanus X. moritur.*

Eo mortuo, quamquam id seuerè vetuisset viuus, non expectato Hildebrando, intrusus est à Tyrannis Romanis Ioannes Velitrensis Episcopus cognomento Mincius, Cardinalibus bonis fugientibus, aut captantibus latebras; huicque Benedicti nomen impositum. Sed adfuit Hildebrandus mox ex Germaniâ redux, vir rectissimi consilii, qui fretus potestate Godefridi Tusciæ Ducis, atque Florentiæ, cum multis bonis viris selegit in Pontificem Gerardum, eiusdem ciuitatis Episcopum, quem probauit Imperatrix, Tusciæ Dux armis defendere parauit, bonis omnibus exultantibus, improbis exanimatis metu. *Intruditur Ioan. dictus Benedictus.* *Gerardus eligitur Pontifex.*

MVNDI 5112. CHRISTI 1059.

Isaacus Comnenus Imperator ictus fulmine purpuram deponit, eamque tradit Constantino Ducæ, postpositis parentibus & affinibus, quia hunc Imperio dignissimum arbitrabatur. Itaque sumpto monachi habitu, in Studii monasterium se abdidit, vt pœnitentiam perageret, cœlique regnum, quod suis sceleribus amiserat, alio viuendi genere recuperaret. *Isaacus Comnenus fit monachus.* *Succedit ei Constant. Ducas.*

Gerardus Romam venit, deductus ab Hildebrando, & Duce Tusciæ, & consecratus dicitur Nicolaus II. Statim ad eum accessit Mincius iam depositus in Concilio Sutrino, & in priuatam retrusus domum. Absolutus est à nouo Pontifice, depositus tamen Sacerdotali officio, qui primum ambitiosiùs locum occupasset. Statim ad regendam Ecclesiam animum appulit Nicolaus precesque Petri Damiani repulit missionem postulan- *Nicol. II. coronatur.*

tis; conuocauit & Concilium Romanum, Generale dictum, in quo damnata atque combusta Ioannis Scoti scripta; condemnatus & Berengarius palinodiam recinuit, quæ etiamnum iure Canonico continetur *Ego Berengarius* mox tamen canis reuersus ad vomitum; quem suis scriptis exagitarunt Lanfrancus, postea Archiepiscopus Cantuariensis, Guitmundus Episcopus Auersanus, & Algerus monachus Cluniacensis; quorum ne vni-quidem par Berengarius fuit. In eodem Romano Concilio ius eligendi Ro. Pontificis concessum Henrico, sed vt parenti fuerat datum, hoc est, vt Papam eligeret, aut confirmaret, in quem Cleri populique Romani suffragia cecidissent; videlicet ne quis Pontifex Tyrannicè intruderetur, & autoritate Principum continerentur in officio, qui eum reformidare desierant ambitiosi prensatores.

Berengarii palinodia.

Lanfrancus, Guitmundus, Algerus.

Quomodo Principes eum eligerent Papam.

Idem quoque Nicolaüs Normannos vinculo anathematis exsoluit, eisque feudatario iure concessit Apuliam & Calabriam (excepto Beneuento) immo & Siciliam cùm eam occupassent Ducatus nomine. Suscepto itaque fidei Sacramento à primo eorum Duce Roberto Guiscardo, eâ lege vt Pontificem aduersus quoscumque defenderent, & huic aliquid Tributi nomine pensitarent. Eorum etiam operâ Tyrannorum munita loca omnia diiecit; adeo vt libertatem Pontificibus Romanis hic Nicolaüs restituisse videatur.

Normanni Nicolaum iuuant.

Hoc anno 4. Idus Maias Parisiis celebrata est Synodus, simulque procerum conuentus, in quo iussu Henrici Francorum Regis filius eius Philippus, septennis puer, à Guillelmo Rhemensi Archiepiscopo inunctus est. Mortem enim imminere sibi præsagiebat pa[ter], & meritò pueritiæ filii sui reformidabat, [sed] tamen Deus longè meliùs, quàm Henricus ipse prospexit atque consuluit.

Philippus Rex inunctus.

Mor-

MVNDI 5113. CHRISTI 1060.

Mortuus est hoc anno Henricus Franciæ Rex, qui filio suo tutorem assignauit Balduinum, cognomento Insulanum, Comitem Flandriæ, huic affinitate coniunctum: Neque Rex expectatione suâ delusus; nam hic pupilli ditionem fortiter defendit, & eum sic instituit, vt hic talem sibi rectorem contigisse inter maxima bona numeraret. *Henricus moritur, Philippus regnat.*

CAPVT VII.

DECAS SEPTIMA.

Ab anno Christi 1060. *ad* 1070.

MVNDI 5114. CHRISTI 1061.

MOrtuus est sub finem mensis Iunii Nicolaus II. Florentiæ, cùm sedisset in Petri Cathedra annos duos, & menses 6. de quo id obseruatu dignum quod notauit Petrus Damiani, toto anno hunc nullum passum esse elabi diem, quin pauperibus duodecim pedes ablueret. Eo demortuo proceres, seu veriùs Tyranni Romani, potentiam suam depressam restituere conati sunt, missâ ad Henricum puerum legatione, cuius iussu conuocata Synodus Satanæ Basileensis, acta Nicolai proscripsit. Mali huius magna pars fuit Guibertus Parmensis, Regis Cancellarius, ideo postea redactus in Ordinem, ne dedecus in totam Germaniam ex hâc Synodo deriuaretur. Cardinales quoque, & boni ex Clero aliam eodem misere legationem, quam obiit Stephanus Cardinalis ex Clu- *Moritur Nicolaus II.*

Succedit ei Alexander II. niacensi Monacho; sed hic re infectâ rediit: Quare Romani Cleri pars sana elegit Anselmum Lucensem Episcopum, sede Petri dignissimum, Kal. Oct. dictum Alexandrum II. tribus circiter mensibus à morte Nicolai II. Sed annitente Guiberto, qui suffectus erat Cancellarius, huic oppositus est Candaloüs, aliter Candalaüs seu Candolus, Permensis Episcopus, quo sceleratiorem hæc ætas vidit neminem. Hic à duobus tantùm fornicariis Episcopis non tam consecratus est, quàm profanatus Vercellensi, & Placentino, 5. Kal. Nouembr. eius electionem vrgente Gerardo Galeriæ Comite antè excommunicato. Sed Cadaloüs adeo turpiter vixit, vt Nicolaitarum libidines renouarit, veterique expuncto nomine, infames Clerici non Nicolaitæ, sed Cadaloitæ audierint, magno probro Romanæ Ecclesiæ, atque religionis.

Ei opponitur Cadaloüs vir turpissimus.

Petrus Damiani secedit in Eremum. Tum Petrus Damiani obtinuit ab Alexandro, in Eremum suam secessum, nequicquam reluctante Hildebrando; verùm importunæ viri sancti preces tum æquitati præualuere. Porrò in hâc Eremo suâ, & multa scripsit, & manibus suis, more veterum Monachorum, laborauit; ne dum Ecclesiæ causam sustinet, sui oblitus esse videretur.

MVNDI 5115. CHRISTI 1062.

Cadaloüs repellitur. Cadaloüs multâ instructus pecuniâ, ac milite conducto vallatus, ad Vrbem venit, & in pratis Neronianis castra ponit. Aduersus eum erumpentes Romani repulsi sunt, primâ congressione; sed adueniente Godefrido Duce Tusciæ, tam malè mulctatus est, vt effusis magnis muneribus, oratâque veniâ diffugerit Parmam, rebus omnibus spoliatus. Nec quieuit homo turbulentus, sed omni arte pecunias iterum quæsiuit, quibus sibi pararet in Vrbem reditum: quando Petrus Damiani ad eum scripsit; sed quo fructu? apud eum qui nihil Deum, multò minùs homines, reuerebatur.

Anno

Anno Colonienſis Archiepiſcopus Henricum Regem puerum annorum decem, impoſitum naui inuitum eripuit matri ſuæ Agneti, Coloniamque nolentem deduxit, vbi delinitum obſequiis Principum ſuſcepit inſtituendum; quod factum eſt ex procerum concilio, qui Agneti eripere vellent Imperii adminiſtrationem, quòd ea à nonnullis malè regi ſe ſineret. Credunt aliqui eam liberiùs egiſſe cum Henrico Epiſcopo Auguſtenſi; ſed id ab iis tantùm creditum, qui credere voluerunt. *Henricus eripitur matri Agneti.*

In Germaniâ in loco Osborio collecta ingens Synodus, cui Henricus Rex ipſe interfuit, vbi cauſa Alexandri & Cadaloi agitata eſt, hic damnatus, adnitente potiſſimùm Petro Damiani, qui huic interfuit, tum vocatus ab Hugone Abbate Cluniacenſi ad reprimendos nobiles Cluniacum vexantes; Neque tamen huic iudicio acquieuit ſceleratus Pſeudopontifex, qui aut Papa eſſe, aut Cadaloüs non eſſe decreuerat. *Cadalous damnatus.*

Agnes Auguſta ſæculi pertæſa Romam venit; vbi factâ confeſſione ſuâ Petro Damiani, ab ætatis ſuæ anno quinto, ſe totam bonis operibus, ac vitæ auſteriori dedidit; & ſic vixit, vt plus eam coluerit Orbis vniuerſus priuatam, quàm Auguſtam. *Agnes ſe Deo conſecrat.*

MVNDI 5116. CHRISTI 1063.

Hoc anno quarta pars murorum Hieroſolymitanorum refecta eſt pecuniâ Chriſtianorum, & maximè oblatâ à Conſtantino Monomacho Imperatore: ideo eis conceſſum à Calyphâ, vt eam partem vrbis incolerent, hîcque à Patriarchâ ſolo iudicarentur; quare deinceps hæc pars vrbis ceſſit dominio Patriarchæ, qui exinde potentior, non melior extitit. *Hieroſolymitani muri refecti.*

Pertinet ad hoc tempus Ioannes Gualbertus, qui quondam parcens inimico ſuo, veniam petenti in nomine Crucifixi, vidit Chriſtum è cruce pendentem ſibi mox annuere dum remitti *Ioann. Gualberti initia.*

sibi sua peccata postularet; quare Monachus effectus, mox deserto Abbate Simoniaco, Vallis Vmbrosæ Ordinis fundator extitit. Discipulus eius fuit Petrus cognomento Igneus; vt probaret Florentinum Episcopum Simoniacum esse, per medium ingentem rogum illæsus transiit, & ex eodem sudarium, quod reliquerat, iterum innoxius repetiit: vnde ei inditum *Ignei* nomen. Improbauit hoc factum Alexander II. & Monachos se deinceps continere suis monasteriis iussit; deposuit tamen hunc Episcopum, sicque Deo atque hominibus satisfecit.

Petrus Igneus quis?

MVNDI 5117. CHRISTI 1064.

Concilium celebratum est Mantuæ, id postulantibus Germanis, legatione, quam obiit Anno Coloniensis: In eam vocatus Cadalous venire recusauit; rationem suæ promotionis addidit Alexander, hic approbatus, ille reiectus. Qui tamen statim armato milite Leoninam Vrbis partem occupauit; sed mox panico terrore à suis derelictus, receptus est à Centio præfecti filio, homine scelerato, in Arce S. Angeli; vbi biennio obsessus ab Alexandri militibus, se trecentis argenti libris à Cencio redemit; sicque inter oratores clam dimissus, rerum omnium egenus, vt Schismatici obstinati solent, infeliciter obiit. Quidam tamen volunt ab Alexandro veniâ petitâ absolutum esse, turpi nihilominus exitu vitam terminasse; inglorius profectò, cùm de eius morte scriptores omnes tacuerint.

Iterum damnatus Cadalous.

Moritur inglorius.

In Oriente contigit ingens terræ motus, quo afflictæ sunt in primis Nicæa & Constantinopolis, vtrobique multa disiecta templa, ac Principum monumenta; atque inchoatus 10. Kal. Sept. toto biennio tenuit. Quando & nobilis suscepta peregrinatio Hierosolymam septem millium & ampliùs virorum, quorum duces fuere quatuor Antistites; sed splendidiùs, & maiori quàm par erat cultu incedentes, ab Ara-

Terræ motus.

Peregrinatio celebris 7000. Hierosolymam.

Arabibus latronibus sæpe vexati sunt, quos armis quidem, sed magis Diuino præsidio depulêre, sæpe in vltimum discrimen vocati, ex quo tamen semper victores emersêre, feliciores, & magis pii, quàm prudentes.

MVNDI 5118 CHRISTI 1065.

Vzi Scythiæ populi adsexcenta hominum millia, Istro transmisso, disjectisque limitaneis copiis, Occidentali Imp rio magnam intulere vastitatem. Constantinus Ducas Imperator magis pius, quàm generosus ægrè se à Turcis tuebatur, Asiam infestantibus. Coactus ergo à populo Vzis occurre, vix centum quinquaginta milites inuenit, qui eum sequerentur; jeiunium igitur indixit, ac supplicationem, quam ipse pedes cum multis lacrimis obiit: mirum! eâdem die viderunt Vzi in se milites irruere, tela jacere tantâ copiâ vt eorum nemo illæsus abscederet. Moxque exercitu fame pesteque consumpto, eorum reliquiæ cum ducibus suam repetiere patriam; pauci obtentis ab Imperatore agris, in Macedoniâ consedere, testes diuinæ cladis, atque victoriæ.

Hoc anno Petrus Damiani multum laborauit aduersus Nicolaitas, & incœstuosos hæreticos, itemque Simoniacos, qui emi posse Episcopatus contendebant; sed labori fructus minimè respondit; quamquam Deus ipse piæ causæ miraculis faueret; hi improbi, & concionibus, & prodigiis, maiori prodigio restiterunt. *Petr. Damiani la- lor in Simoniacos.*

Tum denique mortuus est Ferdinandus Magnus Rex Castellæ atque Legionis, vti vixerat, sanctissimè; qui de obitu suo monitus à sancto Isidoro, in Natali Domini ornatu regiò pro'ectus in Ecclesiam ibidem ornamenta regia posuit, acce ptâ ab Episcopis pœnitentiâ, extremo inunctus oleo, cilicio indutus, tertio pòst obiit die. Reliquit filios quinque non satis inter se concordes, moxque ciuili distractos bello, & patre *Ferd. Magnus mo- / tur.*

tam ſancto tam prudenti penitus indignos, atque in ſe, quàm in liberis feliciore.

MVNDI 5119. CHRISTI 1066.

Conſtantino ſuccedit Xiphilinus. In Oriente Conſtantino Patriarchæ defuncto Conſtantinopoli ſuffectus eſt Ioannes Xiphilinus, vir litteratior, quàm melior. Hic Dionis Hiſtoriam redegit in Epitomen, ideoque illam nobilem lucubrationem pænè totam nobis eripuit; quod pluribus magnis viris contigit, qui in illiuſmodi abbreuiatores incidêre, ſibi potiùs, quàm rei litterariæ allaborare conſuetos.

Richardum retundit Godefridus. Richardus Dux Normannorum Aquinum vſque peruenit victor, auſo ei reſiſtere nemine; cùmque Romam cogitaret, vt à Pontifice inſignia Imperatoris extorqueret, occurrit ei cum copiis Godefridus Tuſciæ Dux, qui hominem variis præliis ita contudit, vt ei libertatem ſuam Eccleſia Romana gratulata ſit.

S. Edvvardi Angl. Regis obitus. Mortuus eſt hoc anno Rex Angliæ S. Edvvardus, cùm regnaſſet annos viginti duos, ac menſes nouem, quem poſt centum annos Alexander III. Sanctorum faſtis adſcripſit. Hic hæredem ſibi delegerat Guillelmum Normannum Nothum, poſtea cognomento Conqueſtorem; ſed Haroldus Comes ſibi ſtatim regium impoſuit nomen. Itaque Guillelmus, conſulto Pontifice, & ab eo inuitatus etiam miſſo vexillo, *Guil. Nothus huic ſuccedit.* rem armis decidere conſtituit; munituſque, cum ſuis omnibus, Euchariſtiæ Sacramento, ancipiti prælio pridie Idus Octobr. Haroldum debellauit; eius vexillum ad Alexandrum miſit; ac in Natalitiis Domini Rex inunctus Principatum ſibi teſtamento debitum, virtute vindicauit.

Henr. à ſuis bello appetitus cedit. Henricus Germaniæ Rex, leuior adoleſcens, ſpreto Annone Colonienſi, Adalberto Hamburgenſi ſimul & Bremenſi Archiepiſcopo ſe atque Imperium regendum finit; inde in vtrum-

que

que procerum, subditorumque conspiratio, quâ aut regnum, aut Adalbertum relinquere cogitur; Adalbertus ergo remissus, ægrè furenti populo est ereptus; Rex leuitatis suæ pœnas vti les dedit.

Hungaria ciuilibus motibus vexata est, eiecto Andreâ Rege atque excœcato: suffectus est ei Bela à plebe seditiosâ, quæ & idola reposcebat; Rex triduum ad deliberandum postulat: interim factionis autores captos in reliquorum conspectu crudeliter enecat; moxque cum Salome Andreæ filio partitur regnum; ac fortitudine atque prudentiâ Regno & Ecclesiæ periclitantibus consulit. *Andreæ Hungaro succedit Bela.*

MVNDI 5120. CHRISTI 1067.

Mortuus est hoc anno Constantinus Ducas Imperator, cùm imperasset annis 7. & mensibus 6. reliquit tres filios Imperatores cum Eudociâ coniuge, quam Imperij Curatricem dixit. Quando Turcæ Cappadociam vastantes, eius primariam Vrbem Cæsaream diripuerunt, & S. Basilij templum toto Oriente celeberrimum omnibus ornamentis suis spoliarunt, intacto tamen sancti viri sepulchro, etiam Dæmonibus venerando. *Mors Constantini Ducæ.*

Circa hoc tempus florebat Adamus Bremensis Canonicus celeberrimus Historiæ Ecclesiasticæ Borealis scriptor, quam ad annum Christi 1072. perduxit; vir syncerissimus, & quo vix veraciorem vllum Historicum producere potest Ecclesia. *Adamus Bremensis*

MVNDI 5121. CHRISTI 1068.

Romanus Diogenes creatur Imperator, cùm eum Eudocia, relicta Alexij Comneni, maritum elegisset. Expulsus ille fuerat reus perduellionis; sed reuocatus ad Barbaros expellendos. Eudocia autem pollicita erat syngraphâ suâ, se à mariti morte viduam fore, *Diogenes Romanus Imperator.*

& filiis Imperium conseruaturam: cùm autem esset in manu Xyphilini Patriarchæ hæc syngrapha, finxit Eudocia velle se ducere Bardam eius Germanum; quare præuaricator religionis Xiphilinus eius irritauit votum, & vt irritum judicaretur apud Senatores effecit. Facta itaque potestate secundarum nuptiarum, illa Diogenem, filiis consentientibus, elegit; Patriarcha ex hoc facto nihil præter dedecus retulit, & nimii in affines suos amoris notam.

Xiphilinus delusus.

Eodem anno plerique Galliæ Principes obtulere Alexandro II. arma sua, vt eum atque Ecclesiam aduersus quoscumque, tutos præstarent, rati hoc modo arma sua fore feliciora, si Deo consecrarentur.

Praeterum Galliæ [illegible].

MVNDI 5122. CHRISTI 1069.

Henricus Rex conabatur vxorem Bertam repudiare quasi eam cognoscere, fascino implicatus, non posset, & eius libidini Archiepiscopus Mogontinus adstipulabatur; quominus id fieret, impediit Legatus in Germaniam missus Petrus Damiani, interminatus anathema; quare posteà deferbuit eius ardor juuenilis, atque ex vxore suscepit filium cognominem patri, præmium obsequii sui, & legitimi fructum matrimonij.

Henricus Bertham cupit repudiare.

MVNDI 5123. CHRISTI 1070.

Hoc anno Lanfrancus ex Monacho Beccensi factus Abbas Cadomensis, adnitente Guillelmo Rege, creatus est Archiepiscopus Cantuariensis seu Durouernensis, cùm priùs idem Guillelmus duas Synodos congregandas curasset, in quibus depositi sunt plerique Episcopi Angli, quibus fuerunt Normanni substituti, laborauit inuidiâ Rex, quasi plus amori, quàm religioni indulsisset.

Lanfrancus fit Episcopus.

Obiit hoc anno Godefredus cognomine Barbatus, Dux Lotharingiæ, & Tusciæ, vir optimus,

Godefridi obitus.

mus, & de sanctâ Sede bene meritus; cui successit eius filius Godofredus Gibber, seu Strumosus, sed tantùm in Ducatum Lotharingiæ; cùm eius vxor Beatrix, Liguriæ & Tusciæ Domina remanserit; cuius filia fuit Mathildis ex priore coniugio eius cum Bonifacio Duce Tusciæ; totaque hæc familia optimè in Ecclesiam animata, hominum atque Dei beneuolentiam promeruit.

CAPVT VIII.

DECAS OCTAVA.

Ab anno Christi 1070. ad 1080.

MVNDI 5124. CHRISTI 1071.

CElebris hic annus clade & morte Romani Diogenis Imperatoris: hic enim depugnans aduersus Turcas oblatam sibi pacem ab Azamo Sultano superbè reiecit, eumque recedentem aggressus est generosiùs quàm cautiùs. Dum autem redit ad suos, posterior acies credens eum fugere, se effusam dedit in fugam, quam vniuersus exercitus imitatus est. Oblatâ occasione bene vsi Barbari nobilē retulêre victoriam, ipso Diogene capto. Hic interrogatus ad Azamo quid ei facturus esset, si cepisset eum viuum, respondit se in eum grauius animaduersurum; at tibi, inquit Azamus, non reponam viccem; audio enim Christum vestrum docere hominem iniuriarum immemorem esse debere, & Deum humilibus gratiam dare. Denique eum regio more excepit, & pacem cum Romanis firmam sanciuit Turca Græcis longè generosior. Auditâ hâc clade, electus est statim Imperator Michaël Du-

Diogenes Victus à Turcis exautoratur.

Ducas Conſtantini Ducæ filius, Eudocia in Monaſterium detruſa; miſſus obuiam Diogeni Andronicus, eum toto itinere impoſuit mulo; aduenientem Michaël iuſſit excæcari; & vulneribus non curatis, ac capite vermibus ſcatente horribilis objectus populo ad ludibrium, hæc mala tam patienter tulit, vt hæc ei vitam immortalem, & voluptates æternas peperiſſe nemo hactenus in dubium reuocarit.

Succedit ei Michaël VII ſeu Ducas Parapinaceus.

Subſtitutus ei fuit Michaël VII cognomento Ducas Parapinaceus, filius Conſtantini Ducæ, & Cæſar ante decennium cum Ioanne Ducâ patruo, & fratribus appellatus; tunc autem, à Xiphilino Patriarchâ cum vxore ſuâ Mariâ Alanâ inauguratus, Imperium multis caſibus exercitum ſuſcepit lubens, & vt ſerpentem floribus occultatum.

Theophilactus Arch. Bulgar.

Florebat hoc tempore Theophilactus Archiepiſcopus Bulgarorum, qui ſcripſit in Euangelia; nec enim audiendi qui eum ad anteriora tempora referunt, cùm ex eius ſcriptis hæc eius ætas adeò liquidè conſtet, vt qui de eâ dubitant, ipſi ſponte cæcutire velle videantur.

MVNDI 5125. CHRISTI 1072.

Primas Angliæ Cantuarienſis.

Lis anno ſuperiori mota de primatu Eccleſiæ Cantuarienſis, & Eboracenſis, hoc adjudicâta eſt Lanfranco Cantuarienſi; cui non tantùm locus, ſed & eruditio primas adjudicabat.

Petr. Damiani moritur.

Eodem anno Petrus Damiani perfunctus Legatione Rauennate, vt reconciliaret Eccleſiæ fautores Cadaloi, cuius partes pertinaciter tuitus erat Henricicus huius vrbis Epiſcopus, dum redit ad ſuos, Fauentiæ poſt octo dierum morbum 8. Kal Mart. expirauit, anno ætatis ſexageſimo ſexto. Dictus eſt Damiani à fratre ſuo, cuius amore, & curâ, infantulus neglectus ex mortis faucibus retractus erat; cuius ideo vo-

voluit nomen suo semper adjungi, vt eius minùs, quàm sui nominis obliuisceretur. Vir planè pius, & qui religionem multorum animis ingessit, Ecclesiæ vindex accerimus, & huic præfici dignus si in meliora tempora incidisset.

MVNDI 5126. CHRISTI 1073.

Anno Coloniensis Archiepiscopus sanctissimus, videns Henrici Regis curiam planè depositam esse, Simoniacis præualentibus, frustraque diu illis etiam cum periculo vitæ obluctatus, Regni deplorati administrationem deserit, vt sibi tantùm, atque gregi vacaret. Cùmque Rex ad ra ionem factorum reddendam de Simoniacâ labe, & gestis in Othonem Boioariæ Ducatu spoliatum, Romam euocatus esset, ille contrà in Synodo prohiberi jussit, ne appellaretur ad sanctam Sedem. Sic annorum viginti duorum Rex adolescens Henricus, impiorum consiliis abstractus, telam orditus est, tam Imperio, quàm Ecclesiæ perniciosissimam, ac prope vtrique fatalem. *Henr. insurgit in Ro. Pont.*

Alexander II. cùm sedisset annos vndecim, menses 6. ac dies 22. Romæ obiit miraculis clarus. Cui successit Hildebrandus Archidiaconus sub nomine Gregorij VII. quèm, propter excellentem peritiam, jampridem Romanæ infulæ manebant. Is patria Soanensis in Tusciâ fuit, patre fabro natus: adhuc pusio in officinâ patris litteras nesciens casu formauit ex ligni segmentis hoc dictum Dauidis *dominabitur à mari vsque ad mare*, præceptorem sortitus virum sanctum Laurentium Archiepiscopum Amalphitanum: quem dum Benno Schismaticus magum, & maleficorum principem appellat, non plus meretur fidei in rebus istius Gregorij, quàm quæ denunciato calumniatori tribui debet. *Greg. VII succedit Alex. II. Hildebrandi pueritia.*

Gregorius VII. aduersus Philippum Francorum Regem, quòd Simoniaca labes eò quoque *Greg. VII Philippum acerbiùs admonet.*

quòd non conficerent illi Sacramenta, sed vt crimine submouerentur qui eâ conficiebant. Quâ de re multæ concitatæ sunt turbæ; iidem luxuriosi Sacerdotes multa in Gregorium & Mathildem fœda sparserunt, quæ à bonis reiecta sunt, tum quia in castissimos homines, tum quòd ab impurissimis sacrificulis jactabantur.

Excommunicatus hoc tempore Robertus Guiscardus Normannus Dux Apuliæ, Calabriæ & Siciliæ, rebellis & perturbator Ecclesiæ; neque tantùm anathemate, sed & appetitus bello à Pontifice; victus agnouit Romæ neque Petri claues, neque ensem Pauli defuisse. *Victus à Greg VII Guiscardus.*

Gregorius parabat expeditionem in Orientem contra Saracenos, jamque quinquaginta hominum millia in armis erant, quibus & fidei hostes capitaler retunderet, & Schismaticos Orientales fidelibus Christianis adjungeret: sed pium hoc opus ab Henrico metus extinxit, ne dum Gregorius externa curat, doméstica neglexisse videretur. *Hen. iens turbat Gregoriũ.*

Magnus etiam hoc anno contigit in Hungariâ motus victo Salomone, fugatoque à Ioiade seu Geisa filio Beli consanguineo suo: quare victus confugit ad Henricum, à quo petiit auxilium; sed eos inter se conciliare conatus est Gregorius, vt communis pater; sicque eorum negotium curauit, vt Ecclesiæ Ro. non obliuisceretur. *Gregorius pacem curat.*

MVNDI 5128. CHRISTI 1075.

Henricus sibi à Saxonibus metuens, fingit reconciliationem cùm Gregorio, ad quem litteras misit, quibus omnia pollicebatur; sed cùm retulisset victoriam, jam ab hac parte securus, quis esset ostendit, ab Ecclesiâ matre, vt à Pontifice patre alienissimus. *Henricus hostis Ecclesiæ.*

Cin-

Gregorius capitur, & liberatur.

Cintius seu Cinthius vel Quintius Vrbis Præfectus, vir sceleratus, & impotentissimus, frustra sæpe monitus à Gregorio Pontifice, ac tandem anathemate perculsus, mediâ nocte cùm suis satellitibus in eum irruens sacris indutum vestibus retraxit ex altari, ac multis affectum contumeliis abduxit in munitam domum. Quæ cùm audiisset populus Romanus, Pontificem liberauit, diripuit Cinthij domum, eumque Vrbe expulit; qui anno sequenti in Longobardía expiráns morte repentinâ, iniecisse manum Pontifici nec in hoc sæculo, nec in futuro impunè tulit. Ferunt his turbis valde implicitos fuisse Guibertum schismaticum, postea Episcopum, & Hugonem Candidum Cardinalem, homines sceleratissimos, dignissimosque hâc perduellione, ac parricidio.

MVNDI 5129. CHRISTI 1076.

Henricus in Gregorium VII. rebellat.

Erupit demum hoc anno Henrici Germaniæ Regis in Gregorium VII. rebellio: hunc enim in Vormatiensi Pseudosynodo deponendum curat; at ille viciſsim in Concilio Romano eum excommunicat, & præcipuos conuenticuli Satanici administros: cuius anathematis vim mox expertus est præcipuus eius fautor Guillelmus Episcopus Trajectensis, paulò pòst expirans, & inter horribiles cruciatus exclamans se vitam præsentem atque æternam perdere, quòd in Gregorium insaniisset. Neque malorum Henricus exsors fuit; depositus enim à Pontifice sensit in se plurimos insurgere, immo in se conuocari Synodum in quâ accusatus est de multis criminibus. Paratis autem duobus ingentibus exercitibus ad prælium, proceres ab eo obtinuerunt, vt omnino se Gregorio submitteret. Venit ergo in Italiam quasi pœnitens, atque ægerrimè, multoque cum labore superauit Alpes; sed plus eum conscientia, quàm itineris difficultas vexauit.

Eodem

Eodem anno Gregorius VII. Demetrium *Suinmur* dictum Regem Dalmatiæ & Croatiæ creauit, misso ad eum vexillo, ense, sceptro, & coronâ: quando & Rex *Anzir* Saracenus legauit Romam Seruandum presbyterum, vt hic Hipponensis Episcopus sacraretur. Petiit etiam tum ab eo absolutionem anathematis Rogerius Siciliæ Comes, (cui eam regendam frater Robertus Guiscardus Normannorum Dux commiserat) in Saracenos pugnaturus; quod obtinuit eâ tantùm lege, vt cum fratre excommunicato non communicaret: sic dum Ecclesiam Henricus deprimere moliebatur, eamdem Deus erigebat.

Ecclesiæ res promouentur.

MVNDI 5130. CRISTI 1077.

Audito Henrici in Longobardiam aduentu Gregorius venit Canusium, in arcem Tusciæ munitissimam, vbi adnitentibus Hugone Abbate Cluniacensi, & Mathilde Comitissâ, Henricus sine comitatu receptus pœnitentiæ omnia edidit signa: Pontifex inter solemnia Missarum, parte mysteriorum acceptâ, rogans Deum vt si reus esset subitâ periret morte, aliam partem Henrico obtulit, sed hanc ille recipere non est ausus. Recepit nihilominus à Gregorio absolutionem: quando & Mathildis tum obtulit S. Petro Romanæ sedi Liguriam & Tusciam, verita ne hæc sibi ab Henrico armato eriperentur; maluitque has Prouincias esse liberalitatis suæ monimenta, quàm cupiditatis Regiæ irritamēta.

Gregorii & Henrici reconciliatio.

Interea præuaricatus Henricus, ad ingenium suum rediit; ac Gregorium, & Mathildem insidiis conatus est excipere. Itaque Principes Germaniæ, eius perfidiam exosi, in eius locum Regem creant Rudolphum Sueuiæ Ducem, Henrico exautorato, inscio tamen, neque consulto Pontifice; quæ temerè, atque ex perturbatione suscepta, confectaque, nec Imperio nec Ecclesiæ profuerunt.

Henricus exautoratur.

In

Geisæ succedit Ladislaus. In Hungariâ defuncto Rege Geisâ, ei sublectus est Ladislaüs, vir Ecclesiæ Romanæ addictissimus, ideoque ab Gregorio Pontifice laudatus

Agnetis Aug. mors Obiit hoc anno Agnes Augusta Henrici Imperatoris vxor, mater Henrici Regis Germaniæ pientissima mulier, & Legationibus aliquot Pontificiis perfuncta; relicto Augustæ nomine, quàm recepto longe augustior.

MVNDI 5131. CHRISTI 1078.

Michaeli Ducæ succedit Nicephorus Botoniates. Nicephoros cognomento Botoniates, Michaële Ducâ cum Mariâ coniuge in Monasterium detruso, coronatus est à Cosmâ Patriarchâ qui paulò ante Ioanni Xiphilino, mortuo successerat, Tyrannum excommunicauit Gregorius VII. quòd Michaël Latinis communicaret, multaque dona Cassino Monasterio contulisset, eius non tantùm liberalitatis, sed & rectæ fidei monimenta.

Turbæ inter Greg. & Henricum perseuerant. Perseuerauerunt hoc hanno inter Henricum Regem, & Gregorium Pontificem turbæ; Romæ Synodo congregatâ, in quâ schismatici anathematis fulmine afflati, ac præcipui seditionis autores Guibertus Rauennas, & Hugo Candidus Cardinalis, aliique; impij omnes, & quos Henrico collatæ dignitates ac scelera colligabant.

MVNDI 5132. CHRISTI 1079.

Berengarius eiurat Hæresin. Hoc anno Berengarius Sacramentarius, octogenarius, in Synodo Romanâ eiurauit hæresim suam, quam sæpe vomuerat, sæpe resorbuerat; contra quem tum disputauit S. Brunus seu Bruno Signiensis Episcopus, vir sanctissimæ eruditionis.

Henricus victor & periurus. Ad eandem Synodum delatæ sunt à Legatis Rudolphi Regis multæ in Henricum querelæ de prophanatis sacris, Sacerdotibus & Episcopis aut coniectis in vincula, aut trucidatis.

Et

Et Henricus quidem visus est fieri mitior, promisitque se acquieturum Concilij placitis; sed cùm bella huic cum Rudolpho bene cessissent, diuinis beneficiis efferatus, se sui semper similem, hoc est sceleratum, & periurum præstitit.

Martyrio coronatus est hoc anno per Boleslaüm Poloniæ Regem S. Stanislaüs Cracouiensis Episcopus, cæsus ad altare dum sacra perageret. Monuerat ille Regem sæpius de atrocibus sceleribus, & monitus contemnentem excommunicarat; mortuus autem sanctus, sicut & viuus, sexcenta patrauit miracula, ab Innocentio IV. relatus inter martyres. Gregorius autem Gnesnensem prouinciam, sub quâ Cracouia, subjecit interdicto, Boleslaüm priuauit regno, omnesque subditos eius sacramento fidelitatis exemit. Probauit Gregorij sententiam Deus; nam Boleslaüs profugus & versus in insaniam, intra biennium, dum vagatur vt fera, voratus à canibus, terribile Principibus sanctorum persecutoribus justitiæ diuinæ propositum est exemplar.

S. Stanislai martyrium.

Boleslai pœna.

MVNDI 5133. CHRISTI 1080.

Nicephorus Botoniates Imperator, post superatos plures Tyrannos insurgentes, ab Alexio Comneno purpurâ exutus, & in Monasterium deiectus est, ab alio passus quam intulisset alteri meritam pœnam talionis.

Niceph Botoniates ab Alex. Comneno exautoratus.

Hoc quoque anno Michaël Ducas exautoratus à Nicephoro ante triennium, & coniectus in Monasterium, indeque creatus Episcopus Ephesinus, venit ad Gregorium & Guiscardum, petiturus auxilium: cui neuter defuit, ille adhortatione, hic expeditione in Græcos susceptâ, quam Deus insigni victoria comprobauit.

Michael Ducas implorat opē Occidentalium.

Eodem anno in Romano Concilio iterum fulminibus Ecclesiæ afflatus Henricus iterum depo-

Rudolphus Henrico sulfitiuitur.

depositus est, confirmatus Teutonum Rex Rudolphus, ad quem coronam auream misit Gregorius his inscriptam verbis, *Petra dedit Petro, Petrus diadema Rudolpho.* Quod cùm accepisset Henricus, Gregorium deiicere Pontificatu destinat; atque id præstat Brixiæ, seu Brixinone in Noricis; quò conuenientes aliquot Episcopi, & proceres Germaniæ, vt Ecclesiæ subuersor, & perturbator Imperij, sacrilegus, hæreticus, & Magus depositus est. Huic autem substitutus est ibidem Vvigbertus seu Guibertus Archiepiscopus ille Rauennas sceleratissimus, dictusque Clemens, cuius nomine directæ sunt in varia loca per Henricum legationes. Sed pro Gregorio aduersus Guibertum scripsit Apologiam Anselmus Lucensis Episcopus, vir doctissimus atque sanctissimus; cui tanto plus fidei adhibitum est, quantùm eius sanctimonia toti Orbi jam erat testatior.

Guibertus Gregorio.

Sed quoniam non scriptis tantùm, sed & armis Gregorius defendendus erat, post triduum Deus Roberti Guiscardi permouit animum, isque sponte ad Gregorium venit, huicque cumulatissimè satisfecit, absolutusque, se vindicem Ecclesiæ Romanæ cum suis Normannis præbuit; à quo & tandem protritus est Henricus, Deo nunquam suis deficiente, & per eos à quibus minus expectetur auxilium.

Guiscardus se Gregorio subiicit.

Commissum est prælium ad fluuium Elstram Idib. Octob inter Henricum & Rudolphum, in qua vicêre quidem Saxones, sed fructum amisere victoriæ, cæso Rudolpho, qui in hoc certamine manum; & paulò pòst vitam perdidit. Huic dum insultauere Schismatici, non satis aduerterunt, piorum calamitates peccantium victoriis & felicitate potiores esse.

Cæsus Rudolphus Victor.

Inuentum est denique hoc anno Salerni diu occultatum, bellorum metu, S. Matthæi jampridem eò delatum corpus; cui magnificam Basilicam curauit Guiscardus, factus

S. Matthæi corpus inuentum Salerni.

ctus ex improbo, & excommunicato; pientissimus.

CAPVT IX.

DECAS NONA.

Ab anno Christi 1080. *ad* 1090.

MVNDI 5134. CHRISTI 1081.

Robertus Guiscardus in Orientem quindecim millia suorum Normannorum traduxit; quibus occurrens cum centum septuaginta millibus Alexius Comnenus turpiter superatus, didicit magnos exercitus, paucis fortibus oppositos, pergere ad carnificinam. *Guiscardi de Græcis victoria.*

Venit hoc anno in Italiam Henricus, jam securus à Saxonibus; & venit cum modicâ manu, sed audaciæ furorisque plenâ, quæ à fanatico Duce suo hauriebat. Tum verò à nemine susceptus est, nisi metu vltimi mali; tandem verò Romam venit, obseditque Leoninam Vrbem, castellis & circumpositis arcibus expugnatis. Quæ autem tum à Schismaticis passi sint Ecclesiastici, atque Clerici, quæ sit bonorum Ecclesiæ facta direptio, faciliùs tum lugere licuit, quàm scribere; ad quæ fortiter toleranda bonos omnes inuitauit Gregorius, meliora mox tempora pollicitus; neque vates falsus extitisse deprehensus est. *Henricus venit in Italiam.*

MVNDI 5135. CHRISTI. 1082.

Alexius Comnenus clade superioris anni eruditus judicauit donaria Ecclesiis erepta cau- *Alex. Comneni Bulla Aurea.*

causam suæ calamitatis extitisse ; quare hoc anno Constitutionem edidit, quam *Bullam Auream* vocant, quâ promisit se omnia restituturum: sanxitque ne quis vnquam Ecclesiæ dona, etiam in aduersis casibus, impenderet, imprecatus vindictam Numinis iis omnibus qui id attentassent ; & suo atque alieno exemplo factus sapientior.

Filius insurgit in patrem.

Guillelmus Nothus in Angliam transfretans, vt in eâ regnaret, reliquerat Roberto Normaniam administrandam, in quâ se tam malè gessit, vt videretur pater accersendus. Verùm huic filius occurrit armatus, prælioque conserto Robertus robustior Guillelmum incognitum deiecit equo ; sed agnitum statim erexit, atque ab eò in terram prostratus veniam petiit ; quam non difficiliter impetrauit ab eo, cui jam propè vitam concesserat.

Hermanus Rudolphi successor cæditur.

Tum Saxones in locum Rudolphi elegere Regem Hermannum Lotharingiæ Ducem, virum militarem, & qui res attritas suâ fortitudine posset restituere. Sed huic felicitas defuit ; dum enim irrumpit in Castrum expugnatum, molari lapide per fœminam iniecto obtritus ; Pyrrhi mortem subiit, cuius fortitudinem æmulabatur. Quæ antequam deferrentur ad Henricum, veritus ille ne in Saxoniam reuocaretur, intercipere conatus est insidiis Pontificem, sed quem hostis sui calliditas & furor fecerant prudentiorem.

MVNDI 5136. CHRISTI 1083.

Guibertus in Petri sedem intruditur sub nomine Clementis III.

Hoc anno captâ Vrbe Leoninâ intrusus est in Petri Sedem Guibertus dictus Clemens III. & II. Kal. Aprilis à tribus Schismaticis Episcopis consecratus est, ac paulò pòst ab Henrico remissus Rauennam. Tunc modis omnibus Vrbem in suam potestatem redigere conatus est promissionibus, arte, indictâ etiam Synodo, quam tamen fieri prohibuit, inuitato etiam

etiam Desiderio Abbate Cassinensi, qui se virum fortissimum præbuit. Verùm ijs omnibus artibus Ecclesia, Dei fulta præsidio, preualuit.

MVNDI 5137. CHRISTI 1084.

Alexius Comnenus ingentem pecuniæ vim mittit ad Henricum, vt hic bello aggrederetur Guiscardum, sicque eum ex Thraciâ, quam populabatur, reuelleret. Eam ergo pecuniam insumpsit Henricus ad Romanos sibi conciliandos, quorum operâ tandem Vrbe potitus est. Gregorius retinens pontes omnes, & munitiora Vrbis loca, in Molem Hadriani recepit sese. Hic Guibertus Henricum coronauit Imperatorem; sed dum hic versatur, nihil propiùs abfuit, quàm vt necaretur miser, parato in eius perniciem lapide; eius milites aliquid vltra periculum experti sunt, fœdâ labe consumpti. Guibertus selegit Cardinales ferè coniugatos, omnes sceleratos, & quibus homicidia, ac cædes ludi erant, dignos Pseudo-Pontificis administros. Gregorius igitur in his angustiis euocat Guiscardum, qui nihil cunctatus, parte exercitus cum Boëmundo filio in Græciâ relictâ, Romam reuolat, Henricum vincit, Vrbem rebellem diripit, & magnâ ex parte incendit, seu ex Romanorum odio, qui à Pontifice flagitiosè defecissent, siue ex amore Pontificis, ita suadente Cinthio Consule; vt occupatis Romanis in restinguendo incendio, faciliùs Pontifex subduceretur. Et verò Gregorius Cassinum, inde Salernum peruenit incolumis, vbi vsque ad obitum sanctissimè vixit, Deo sanctimoniam, atque causam, multis prodigiis vtrobique comprobante.

Henricus occupat Romam, vbi constituit suum Pontificem.

Guiscardus Romam incendit eo qua subducitur Gregorius.

Redierat intereà Henricus in Germaniam suam, quia Catholici resumpsere vires, schismatici plures ad se redierunt, quos vinculis sacris

Multi Schismatici ad se redeunt.

ſacris exſolutos ſic animauit Anſelmus Lucenſis, vt coniuncti copiis Comitiſſæ Mathildis nobilem de Henricianis referrent victoriam, tribus tantùm è ſuis deſideratis, paucis vulneratis, vt hic exercitus diuino præſidio ſuffultus fuiſſe, nec ſuis, ſed Dei armis pugnaſſe crederetur.

MVNDI 5138. CHRISTI 1085.

Pſeudoſynodus Moguntina. Pſeudo ſynodus Moguntiæ celebrata eſt ab Henricianis, vbi confirmatus Pontifex Guibertus, damnatus Gregorius, eiuſque fautores; ſed quos abſoluerant, Deus ipſe damnauit, lue magnâ ex parte conſumptos; obiit tum quoque Salerni Gregorius VII. cùm ſediſſet annis 12. men. *Moritur Gregorius VII.* ſe vno, diebus tribus, hæc verba pronuncians, *Dilexi Iuſtitiam, & odi Iniquitatem, propterea morior in exilio*, multis miraculis poſt obitum clarus, quare in ſanctorum album relatus eſt; quod & tempore ipſo probatum eſt, corpore eius poſt annos ferè quingentos inuento penitùs incorrupto. Ei ſucceſſorem plerique optabant Deſiderium Abbatem Caſſinenſem hâc ſede *Deſiderius Papatum fugit.* digniſſimum; ſed aufugit ille in ſuum monaſterium, pluſque adhibuit operæ ne eligeretur, quàm alii multi laboris exhauriunt, vt ad Pontificatum proueh antur.

Robertus Guiſcardus moritur. Eodem anno mortuus eſt Robertus Guiſcardus naturali morte in Inſulâ Corcyrâ, maior ſexagenario, cùm iam annos viginti ſex Dux eſſet Apuliæ, Calabriæ, atque Siciliæ; vir optimus cùm bonus fuit, cùm malus, peſſimis adnumerandus.

MVNDI 5139. CHRISTI 1086.

Victor III eligitur. Electus eſt tandem omnium votis à Clero Populòque Romano Deſiderius Caſſinenſis Abbas, dictuſ-

ductusque Victor III. Verùm post dies quatuor egressus ab Vrbe, Terracinæ insignia Pontificatus posuit, fugitque Cassinum, neque vllis precibus aut lacrymis in Sedem suam potuit reuocari; in suâ pietate propè contumax.

Aliunde in Germaniâ Catholici obsidebant Herbipolin cum decem millibus armatorum, quos vt depelleret Henricus cum viginti millibus venit. Pugna vtrimque commissâ victi Henriciani, ægrè fugit Rex inter primos elapsus, eius copiæ funditus deletæ, tribus tantùm in prælio Catholicorum desideratis, & postea duodecim ex vulneribus, vt hanc hostium cladem Deo victores ipsi referrent. *Victi Schismatici à Catholicis.*

Obiit tum Anselmus Episcopus Lucensis, magnus Gregorii defensor, multis post mortem miraculis clarus; quibus longè plures Schismaticorum, quàm scriptis, ad sanam mentem reuocauit. *Anselmi Lucensis obitus.*

Bellum inter Philippum & Guillelmum, Francos & Anglos, gestum est; cuius causæ cùm dubiæ sint, neque exitus certior, satis est id indicasse lectori, cui tot certa & explorata suppetunt. *Bellum Franco-Anglicum.*

Hoc anno ortum habuit sacer, & nunquam laudatus satis, Carthusianorum Ordo, cuius parens & conditor fuit S. Bruno Agrippinensis, Canonicus Rhemensis, qui cum sex aliis sociis vocatus à Deo, vt ipse testatur in Epistolâ de suâ conuersione scriptâ, venit ad S. Hugonem Episcopum Gratianopolitanum, à quo montes asperrimos, quos incoleret, Carthusianos dictos, accepere. De huius Ordinis exordio ac sanctâ conuersatione scripsit accuratè Petrus Venerabilis Abbas Cluniacensis. Quod autem credebatur olim S. Brunonem conuersum esse, portento in morte ex Anastasi Raymundi Diocres Canonici Parisiensis, qui tribus diebus se accusatum, iudicatum & damnatum asseruit, ad hanc vocem officii defunctorum *Responde mihi*, iampridem ab eruditis explosum est, & quemad- *Carthusianorum Ordo a S. Brunone institutus.*

modum ex Romano Breuiario iussu Vrbani VIII. Pontificis expunctum est, debuerat ex eorundem Carthusianorum depictis claustris obliterari. Sed quid agas? viri boni cum maioribus suis errare volunt, & placet iis error quoniam antiquus est, atque in pariete, & oleo depictus insulsè ac parum eruditè.

MVNDI 5140. CHRISTI 1087.

Victoris Papæ præclara initia. Hoc anno Victor Tertius motus precibus & votis omnium resumpsit ornamenta Pontificalia Capuæ, ac Romam veniens 7. Idus Maii in S. Petri Sede locatus est; ac deinceps in Tiberinâ Insulâ habitauit. Sed eodem tempore Guibertus apud S. Mariam ad Martyres se recepit, vnde multa damna in Vrbem, multa in Italiam inuexit, sicque Lupum se non Pastorem ostendit. At Victor sapientior, & iustior, expeditionem in Saracenos conuertit, missoque in Africam parato ad debellandos schismaticos milite, centum millia hostium cecidit captâ excisâque eorum Vrbe præcipuâ, quæ creditur tum fuisse Hippo, laudabilibus & vero Pontifice dignis exordiis.

Moritur Victor. Victor Beneuenti, vbi Synodum coëgerat, ægrotans, se Cassinum reportari iussit, vbi parato sibi sepulchro sexagenarius obiit 16. Kal. Octob. admonitis Cardinalibus, vt se mortuo nullum præter Othonem Ostiensem Episcopum deligerent Pontificem; quam monitionem inutilem Ecclesiæ non fuisse ostendit euentus.

Ossa S. Nicolai Barium translata. Hoc annò quadraginta septem Barenses redeuntes Antiochiâ, & Myrâ transeuntes, effracto tumulo S. Nicolai ossa eiusdem S. Præsulis in oleo natantia receperunt, & honoricè Barium detulêre, vbi hodie religiosissimè asseruantur, hæc lapsana, liquoremque reddunt, vulgò dictum Manna S. Nicolai. Idem autem sanctum

latrocinium parabant Veneti; ſed dum tergiuerſantur, pœnas ſuæ tarditatis præuenti dependêre.

Obiit denique hoc anno Guillelmus Normanniæ Dux, & Rex Angliæ 5. Id. Septemb. ætatis 64. Regni 20. cum 10. menſibus, & diebus 28. ſe diuinitus mulctatum ratus, quòd Eccleſias Meduntæ incendiſſet; quare verè pœnitens theſauros omnes ſuos in pauperes & Eccleſias effudit, & præcipuè in Clericos Meduntanos; quibus geſtis quaſi in B. Virginis complexu expirauit. Eius corpus delatum ad monaſterium Cadomenſe, direptâ eius ſupellectili, collatitiâ pecuniâ tumulandum fuit, & cùm loculus anguſtior ei paratus eſſet, venter eius crepuit, ac effudit inteſtina cum intolerando fœtore; ſperatur tamen cum eius animâ, quàm cum corpore actum eſſe meliùs; certè aduersùs eius ſobolem Deus grauiter animaduertit, etiam ob exſciſas Eccleſias, & in lucos conuerſas, vbi Principes ex eius ſanguine aliquot malè perierunt; quanquam ipſe ſatis religioſus, & liberalis in Eccleſiam extitiſſet. Sed cum eo Deus egit vt parens optimus; eius ſcelera mulctauit in corpore, virtutem in animâ remunerauit. *Guillelmi Nothi obitus & ſepultura.*

MVNDI	CRISTI
5141.	1088.

Electus eſt Tarracinæ vno conſenſu 4. Id. Mart. Otho Cardinalis Epiſcopus Oſtienſis natione Gallus, profeſſione Monachus Cluniacenſis, dictuſque Vrbanus II. qui mox Caſſinum perrexit, vbi ſanatus fuiſſe perhibetur æger à S. Benedicto, vt oſtenderet hîc eius corpus quieſcere. Quare iactant Caſſinenſes eius Pontificis Diploma, quo de eâ re dubitantes percellit anathemate; quod tamen multi viri pii atque docti brutum iudicarunt, & ab illius loci Monachis confictum: maximè cùm Petrus Cluniacenſis Abbas de tranſactio- *Eligitur Vrbanus II.* *De Corpore S. Benedicti.*

ne S. Benedicti in Gallias hymnũ cecinerit; quem si ignorasse contenderis hoc diploma, magnæ incuriæ, neque ferendæ, virum diligentissimum accusabis.

Hermanno succedit Eggebertus. Mortuus est hoc anno Hermannus Rex Germaniæ Catholicus in Turingiâ, quò secesserat Saxonibus rebellantibus; cui datus mox successor ab iisdem Saxonibus Eggebertus: ne pax Henrico concessa bellum in Ecclesiam accenderet.

Berengarii Heretici mors. Obiit & eodem anno Cariosus ille Hæreticus Berengarius, propè nonagenarius; cui honorificum Epitaphium scripsit eius amicus Hildebertus Archidiaconus paulò solutioris vitæ, factus tamen postea magnæ sanctitatis & eruditionis Episcopus; quare mirum non est si Hildebertus de Berengario non conueniat cum Lanfranco, & Petro Cluniacensi; quibus sine dubio consensisset, si hanc Epigraphen scripsisset Episcopus. Moriens tamen sperauit veniam Berengarius propter pœnitentiam licèt iteratam; timuit autem Diuinam Iustitiam ob aliena peccata, & eos quos ab Ecclesiæ placitis deduxerat: qui si receptus est cœlo, magnum Dei miserantis ferculum fuit.

MVNDI 5142. CHRISTI 1089.

Guibertus expellitur Roma. Expulsus est hoc anno Guibertus Antipapa à Romanis, ac iuramento adactus se nunquam Romam reuersurum. Habitum & colloquium Catholicorum, & Henrici, in quo tantùm non desertus est Guibertus; sed demum seruatus est operâ Episcoporum, qui depositionem suam magis, quàm illius reformidabant. Aliunde celebratum est ab Vrbano Concilium Troiæ in Apuliæ; vbique tristia lætis permixta sunt.

Mathildis casta nuptia. Mathildis Comitissa coniugio pio copulata est cum Vvelphone Duce, filio Vvelphonis Ducis Boioariæ, nepote Azonis Marchionis Ferrariensis,

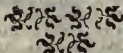
riensis, vt plus posset in Schismaticos, neque tamen cum illo vnquam commixta est, simulque fuit nupta, vidua, atque casta; sicque non tantùm res suas, sed & se totam consecrauit Ecclesiæ.

Victus Henricus. Henricus hoc anno ab Eggeberto victus est; quando & captus Liemarus Bremensis Archiepiscopus præcipua fax huius schismatis cum multis Episcopis anathemate fulguritis interiit. Feliciùs quoque mortuus est Cantuariæ Lanfrancus Archiepiscopus, cui tantùm datus est successor post 4. annos, Angliâ, per Guillelmum Regem iuniorem cognomento Rufum, agitatâ; cuius & calamitates in Ecclesiam redundarunt. *Lanfrancus moritur.*

Eustathi successit Nicolaus Eustathius Patriarcha Constantinopolitanus Cosmæ successor, post tres annos sedis mortuus locum reliquit Nicolao, cognomine Grammatico; cuius sedes diuturnior, quàm melior extitit.

MVNDI 5143. CHRISTI 1090.

Henric in omnia vitia ruit. Mortuo in Germaniâ Eggeberto res Catholicorum visæ sunt hîc concidere, Henrici reparari, itaque hic in Italiam transire destinat, vt Mathildem opprimeret. Interea vendebat Episcopatus pro pecuniâ, pro gladio, pro adulterio, pro nequitiâ sodomiticâ; adeo vt non iam sceleratus tantùm, sed in suis criminibus furiosus esse videretur.

CAPVT X.

DECAS VLTIMA.

Ab anno Christi 1090. ad 1100.

MVNDI CHRISTI

5144. — 1091.

Henricus & Guibertus in Italiam redeunt.

REdiit hoc anno Romam impius Guibertus, oblitus Sacramenti sui, receptus à Romanis Henricum reformidantibus. In eam autem cùm ingredi posset cum suis copiis Victor Pontifex, maluit videri minùs posse, ne Vrbs desolaretur. Interea Henricus Mantuam iam vndecim mensibus obsessam proditione cepit; occupauit & ciuitates omnes vicinas, nisi quas firmiores tantùm muri ab eius impetu vindicarunt. Catholici interim se piis operibus dedere; quæ eos meliùs tutos & incolumes, quàm arma atque exercitus præstitere.

Alphonsi VI. victoria.

Saraceni Alphonso VI. Castiliæ Regi parere recusabant, qui filiam Regis Hispalensis Mauri duxerat vxorem, eamque ad Christi fidem perduxerat; hinc illorum odium in Alphonsum, quem tamen Rex socer defendere voluit, magnis ex Africâ accitis copiis à Iosepho Miràmolino. Sed auxiliaris hic exercitus, in Christianos & Alphonsum perfidiosè conuersus est. Cæsus Rex Hispalensis, multaque Christiana nobilitas. Confugit igitur ad

Fran-

Francos Alphonsus, ad cuius opem multi nobiles accurrerunt, Raymundus Tolosæ Dux, alter Raymundus, & Henricus eius cognatus; quem tamen ferunt eò tempestate delatum ex itinere in Syriam, ad quam aduersus Saracenos properabat. Horum præsidio ac virtute repressi Arabes, victor Alphonsus, ex iis præsidiariis aliquos retinuit; inter reliquos Henricum cui partem Galliciæ ereptam Mauris dotalem, cum filia Theresia concessit; isque postea regni Lusitanici fundamenta iecit; quem ex Francorum sanguine regio, natum esse & Francici scriptores putant, & Lusitani non dedignantur. *Initium regni Lusitanici.*

MVNDI 5145. CHRISTI 1092.

Vrbanus II. S. Brunonem ex suâ solitudine retraxit, detinuitque reluctantem triennio in Conciliis celebrandis. Quando & Yuo Carnotensis Episcopus ab eodem Vrbano consecratus est ex præposito S. Quintini Beluacensis, suffectus in locum Gaufredi viri improbi, sed cuius scelera non nisi tempore reuelata sunt; Deo ita prouidente, vt vir optimus hominis scelerati facta corrigeret. *S. Bruno ab Vrbano II. detinetur. Yuo fit Episcopus Carnotensis.*

MVNDI 5146. CHRISTI 1093.

Multæ Vrbes Longobardiæ hoc anno aduersùs Henricum rebellarunt (quibus Mediolanum præluxit) atque in Vvelphonis partes transiere. Immò & Conradus eius filius insurrexit in patrem, ob causam quæ propè justa fuit. Henricus enim Adelaidem vxorem suam (ab aliis Praxedes appellabatur) fœminam innocentissimam atque pientissimam compegit in carcerem, multosque compulit ei vim inferre; *Longobardia in Henricum rebellat.*

atque inter cæteras filio suo Conrado nouercam suam constuprandam objecit; cùmque restitisset ille, negauit filium suum esse, sed Principis cuiusdam Sueuiæ, quem vultu non malè referebat. Conradus ergo fugit à Patre; sed paulò pòst ab eodem dolo interceptus, malè habitus esset, nisi diuino auxilio iterum ex eius manibus euolasset; Igitur, Vvelphone curante, Mediolani Rex inungitur Italiæ, Conradus absoluitur ab Vrbano Pontifice ibidemque satis modestè, sed non satis diu regnauit. Henricus autem à Vvelphone pressus & filio, sequâdam munitione inclusit, vbi satis diu quasi priuatus vixit, tanto vitæ affectus tædio, vt se interficere conatus sit; fecissetque, nisi huic sui arma eripuissent, seruassentque quasi fanaticum. At Adelais diuturnum carcerem passa, multisque malis exercita, de carcere tandem mirabiliter effugit, venit ad Mathildem, per quam deducta est ad Vrbanum, ac demum reuersa in Russiam, & ad suos, facta est Abbatissa, sortita sponsum toto cœlo ab Henrico diuersum.

Henrici turpissimus furor.

Conradus fit Rex Italiæ cōtra Patrem Henricum.

Adelais fit Abbatissa.

Rediit eodem anno Romam Vrbanus, Arce tamen S. Angeli à Schismaticis occupatâ; Guibertus fugit Veronam ad Imperatorem, fingens se deponere Papatum velle, bono pacis; quem tamen tot sceleribus pepererat, homo ad tumultus, non ad concordiam factus & natus.

Guibertus fugit.

Alphonsus Hispaniæ Rex multa in Cluniacense monasterium contulit beneficia, & majorem ejus ædem suis sumptibus instaurauit; futurus in eo Monachus, nisi Abbas eum gerere sceptrum, quàm cucullum vtilius Ecclesiæ judicasset.

Alphonsi VI. pietas.

Creatus est denique tum Archiepiscopus Cantuariensis S. Anselmus, successitque pridie Non. Decembris Lanfranco, cuius fuerat discipulus & successor in præfectura Beccensis

S. Anselmus succedit Lanfranco.

Mo-

Monasterij ; primùm humaniter susceptus à Rege, deinde expulsus è curiâ, quòd pecuniam in promotionem suam dare recusasset ; tantùm diffitus à Simoniacâ labe, quantùm solent esse, qui inuitissimi ad sacras Infulas promouentur.

MVNDI 5147. CHRISTI 1094.

Philippus Francorum Rex Bertradam vxorem Fulconis Comitis Andegauensis cognomento Asperi, viri improbissimi, rapuerat, eâque vtebatur, rejectâ vxore legitimâ Berthâ, quam Monstrolium ablegarat : Fulcone mortuo, eandem Bertradam, assentientibus quibusdam Galliæ Episcopis præuaricatoribus, vxorem duxit ; quibus tamen nuptiis opposuit se constantissimè Yuo Carnotensis ; sed illegitimus amor præualuit, qui non tantùm vnius Episcopi scripta, sed & Concilij, & Pontificis anathema contempsit, docuitque magnos Principes magnis criminibus obnoxios esse ; iis nunquam Episcopos deesse adulatores. *Philippi nuptiæ turpes.*

Magna lues per Italiam, Galliam, Germaniam grassata, multos schismaticos ad sanam mentem reduxit, pertinaces prodigiis territi quidam sibi manus intulere, quidam à feris vorati sunt. Contigit tum portentum in fœminâ Laudensi quæ confessa crimen occultum, cùm id sacrilegè propalatum esset, ipsa ad incendium damnata, bis ex accensis flammis incolumis euasit operâ Beatæ Virginis, cujus auxilium implorarat ; vt ostenderet Deus, peccata duntaxat Sacerdotibus ad veniam, nunquam ad mulctam judicibus aperiri. *Pestis atrox in Occidente.* *Crimen impiè euulatum.*

Sed jam bellum Sacrum in Saracenos Palæſtinæ nos ad ſe, atque ad tertiam hujuſce operis partem vocat, tam ſalutare Chriſtianis, quàm Italicum atque Germanicum Catholicis extitit perniciofum.

Finis Partis II. Tomi II.

INDEX
SECVNDÆ PARTIS
TOMI SECVND.

Ar-

Cre-

Mem-

Pau-

Q

R

S

Salo-

T

Xena-

FINIS INDICIS SECVNDÆ PARTIS TOMI II.

